۱۴۹۸۷
۹۰۴۹۸

کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران
کتاب منتخب مطالب مختلف از کلینی شیخ
مؤلف
مترجم
شمارهٔ قفسه ۱۴۹۸۷
شماره ثبت کتاب ۹۰۴۹۸
۱۱۹۳۴

۱۴۹۸۷
۹۰۴۹۸

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

۱۱۹۳۴

کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران
کتاب منتخب مطالب مختلف
مؤلف
مترجم
شمارهٔ قفسه ۱۴۹۸۷
شماره ثبت کتاب ۹۰۴۹۸

کتبی که در [illegible] باقی مانده [illegible] موجود است

لمعات [illegible] فلمی جلد — عدة [illegible] جلد — ابن هیثم جلد — تهذیب [illegible] جلد — رسالۀ [illegible] جلد — انوار النعمانیه جلد — [illegible] جلد — نور العیون جلد

توضیح [illegible] جلد — منتهی المقال جلد — فصول [illegible] جلد — [illegible] ۲ جلد — [illegible] جلد — رسالۀ [illegible] جلد — کشف الغطاء جلد

[illegible] جلد — شرح [illegible] ۲ جلد — مطلع العلوم جلد — [illegible] جلد — امالی [illegible] جلد — مصباح [illegible] جلد — [illegible] جلد

زبدة المعارف جلد — کشف اللثام ۲ جلد — عنوان [illegible] جلد — [illegible] جواهر الکلام جلد — شرح [illegible] جلد — فصول [illegible] جلد

[illegible] جلد — [illegible] جلد — [illegible] جلد — شرح [illegible] جلد — تحفة [illegible] جلد — رسالۀ [illegible] جلد

مجمع البحرین جلد — درایه [illegible] جلد — [illegible] جلد — رسالۀ [illegible] جلد — مصباح [illegible] جلد — نور [illegible] تمام

توحید مفضل جلد — [illegible] جلد — قاموس جلد — مصباح [illegible] جلد — [illegible] مرحوم جلد — رد بر صوفیه جلد — مکارم [illegible]

شرح دیوان [illegible] جلد — رسالۀ [illegible] جلد — جواهر [illegible] جلد — مصباح [illegible] جلد — [illegible] جلد — [illegible] جلد — رسالۀ [illegible] جلد

لامیه [illegible] جلد — احوال [illegible] جلد — معانی الاخبار [illegible] جلد — توحید مفضل جلد — عین الحیوة جلد — حیوة القلوب جلد

کتبی که در [illegible] سنه ۱۳۰۳ [illegible]

تفسیر [illegible] — [illegible] — [illegible] — تفسیر [illegible] — [illegible] — [illegible] — شرح [illegible]

اسرار الشهاده — لآلی الاخبار — روضة [illegible] — انوار نعمانیه — فصول — طهارت — [illegible] — دار السلام — [illegible]

احسن القصص — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible]

[illegible] — شرح [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — مکارم الاخلاق — [illegible]

[illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible]

[illegible]

بعده مع الايات الثلثه جز اولى الانعام

٦٠	١٨	١٦٨١٨	٤٨
٣٠	١٦٨٣٦	١٢	٦٦
٢٤	٥٤	٤٢	١٦٨٢٤
١٦٨٣٠	٣٦	٧٢	٦

٣٣٩١	٣٣٧٤	٣٣٨٤	٣٣٧٧	٣٣٩٧
٣٣٨٣	٣٣٨٢	٣٣٩٦	٣٣٩٠	٣٣٧٣
٣٣٩٥	٣٣٨٩	٣٣٩٨	٣٣٨٧	٣٣٨١
٣٣٧٦	٣٣٨٦	٣٣٨٠	٣٣٩٤	٣٣٨٨
٣٣٧٩	٣٣٩٣	٣٣٩٢	٣٣٧٥	٣٣٨٥

قاعدة في المثمن ان تريد ان تعمل ائة في المائة بعده التي عدة تعمر

١٦	٥١	٥٤	٩	٨	٥٩	٦٢	١
٥٣	١٠	١٥	٥٢	٦١	٢	٧	٦٠
١١	٥٦	٤٩	١٤	٣	٦٤	٥٧	٦
٥٠	١٣	١٢	٥٥	٥٨	٥	٤	٦٣
٣٢	٣٥	٣٨	٢٥	٢٤	٤٣	٤٦	١٧
٣٧	٢٦	٣١	٣٦	٤٥	١٨	٢٣	٤٤
٢٧	٤٠	٣٣	٣٠	١٩	٤٨	٤١	٢٢
٣٤	٢٩	٢٨	٣٩	٤٢	٣[illegible]	٢٠	٤٧

بسم الله تعالى لقد الحل خواص الاول للمطلقة ومن المشيمة يكتب هذه الطلسم في جام زجاج ويسقى بماء ... النفساء ...

كذلك ... الحامل ... بسم الله ... ويكتب الآيات حول ... ويسقى ... وادم ... مرج البحرين يلتقيان

بينهما برزخ لا يبغيان يخرج منهما اللؤلؤ والمرجان ... فاذا ... وعدد ... في الليلة ...

... يكتب في كاغذ ... ثم ... الطالع ... الموضع ...

... مقصده ... والى ... وهذه ... وللمحبة يكتب ...

ان الذين اتقوا اذا مسهم طائف من الشيطان الرجيم ... ويكتب في جام ويسقى ...

بحليب ... وللعقر يكتب في جام ويسقى ... سورة آل عمران كاملة ...

... في كل ... وتلك ... بالرحيم

تم ... الجدار ... هكذا

وصورة الشكل ... هكذا

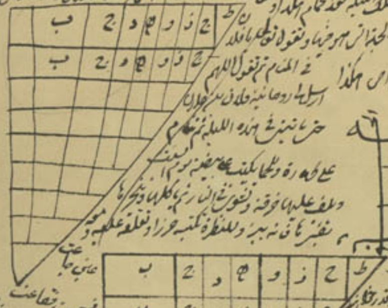

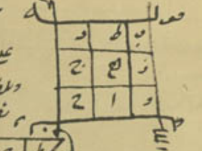

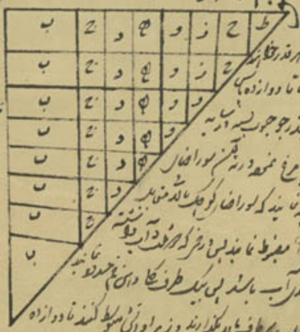

ترکیب روغن ۲۲۲۶۲ ...

و آب برگ ... سبز تازه تا دوازده ...

... بجوشد ...

...

کو ...

...

... طرف ...

و ... تا دوازده

... واللّه اعلم

و ... قد ... مشک ... ۳۲۷۲ ...

...

... فهم ...

الحمد لله الذی نور قلوب التائبین بنور التوبه و مزاج للاستغفار و الصلوة و السلام علی اسد الابرار و الاخیار محمد و آله الطیبین الطاهرین الاطهار اما بعد استغفار

آیه کریمه وافی هدیه یا ایها الذین آمنوا توبوا الی الله توبة نصوحا و مضمون بلاغت مشحون حدیث صحیح صریح حضرت رسالت پناه که التائب من الذنب کمن لا ذنب له

فلان قدم در عالم توبه نهاد و باب استغفار را [illegible] و استغفر الله [illegible] و مانند [illegible] آب [illegible] زده و چون [illegible] از آن [illegible]

استغفر الله خواندن آغاز نموده و از جمیع مناهی و محرمات [illegible] نصوح کرده [illegible] از شرب خمر [illegible] مسکرات و زنا و لواطه [illegible] محرمات دیگر [illegible] نموده [illegible]

از امور مذکوره و کان ذلک [illegible]

من کلام [illegible] صادق [illegible]

خط مه روی [illegible] آلوده دارد که عارض شمعت روش [illegible] دارد که [illegible] اکبر [illegible] در [illegible] معان [illegible]

دارد که [illegible] از [illegible] دارد که [illegible] خورده در نهان

چشم [illegible] آلوده دارد که در میان [illegible] معلوم [illegible] عشق جان [illegible] دارد که [illegible]

[illegible] عشق [illegible] دارد [illegible] آلوده [illegible]

[illegible] دارد که [illegible] دارد که [illegible]

خواند [illegible] زان [illegible] دارد که [illegible] کاکل [illegible]

اند که جان [illegible] دارد که [illegible]

بر در [illegible] دارد

[illegible] بنده [illegible] سرکار [illegible] ملا [illegible] امانت [illegible]

رساله [illegible]	مفتاح [illegible]	[illegible]	[illegible] کبیر	[illegible]	حاشیه [illegible]	حاشیه [illegible]	قوانین
چاپ	چاپ	چاپ	خط	چاپ	چاپ	چاپ	خط
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
خط	خط	خط	خط	خط	خط		

[illegible] آقا [illegible] | [illegible] | [illegible] کاظم [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible]

المسئلة في القبول اذا اردت ان يحبك كل من رآك وتجلب عقول الرجال والنساء وتسحر لك
عوالمهم فعليك بهذا الترياق الاكبر والكبريت الاحمر وقد وضعت لك ما تجذب به القلوب وتدرك به
المطلوب وهو ان تكتبه في ساعة القمر وهي الاولى من يوم الاثنين في زيادة الهلال فهو اجود او في ساعة القمر
في احد الايام السبعة اذا حملته البكر تزوجت واذا تزينت المراة ووضعت تحت عصابتها فكل من رآها احبها وهذا
الجدول يسمى بجلب القلوب والعقول ولا تحمله الا وانت طاهر وتضع يدك على راسه وتقرا الاسماء التي حول الجدول
اربعين مرة وانت مستقبل القبلة ناظرا الى الجدول ثم تقول يا روحانية العقول اجلبوهم لي بحق ابي القاسم الرسول
اياك ان تصرفه في معصية وتحمله بغير طهارة والبخور في كل جمعة او شهر وعليك بتقوى الله فانها راس الامور وتملك
بها

وودود عطوف حنان برءوف حليم فلما رأينه اكبرنه وقطعن ايديهن وقلن حاش لله ما هذا بشرا
ان هذا الا ملك كريم

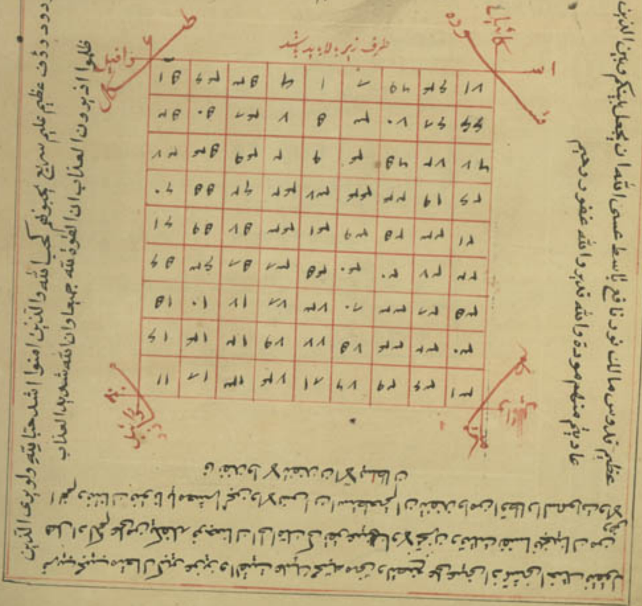

٥٦

هذا الجدول تعلم منه ساعات الليل والنهار وما يصلح فيها من الاعمال وهي اثنا عشر ساعة وهذه الاعمال
تجري على مدار السبعة تجتنب في ساعته الاعمال وقيل ان ساعته تصلح للصيد والغرس والظفر بالعدو
والخصام وهو نجم الملوك نحس ترابي ليلي مذكر مداده الزنجار وبخوره السودان تصلح ساعته الاعمال وهو
السعد الاكبر يدل على الصلاح والفهم والحلم والعلم وتسهيل المطلوب والكلام بين الاخوان والاصلاح
بين الناس ولا يصلح فيه شر الوثوب وهو سعد هوائي نهاري مذكر مداده الزعفران وبخوره الجاولي
تجتنب فيه الاعمال وقيل ان ساعته تصلح لطلب الحوائج واخراج الدم وهو نحس ليلي مؤنث ناري مداده
الزنجفر وبخوره العود الرطب في شرفها تعمل اقبال الملوك وجلب القلوب وعمل الصنائع الحكمة واكسير الذهب
وهي كوكب سعد ناري مذكر مداده الزعفران الاصفر وماء الورد وبخوره اللبان وبعض العلماء يقول الشمس
مؤنثة وهي سلطان العالم واستدلوا بقوله تعالى والشمس وضحاها للتزويج والزراعة والاعمال المحبة و
الالفة وهي ليلية سعيدة مائية مدادها بياض الوجه والبخور مصطكى ممتزج بالنهار حار تغلب
عليه الذكورية وفي الليل باردة تغلب عليه الانوثية وفيه الطبائع الاربع يصلح فيها ساعته كل شيء وقضاء الحوائج
الحوائج فيها لسرعة كان ساعة عطارد تصلح لطلب العلم والصيد في البر والبحر والحكام يجب في منازل السعد والنحس فهذه

الساعات	يوم الاحد	يوم الاثنين	يوم الثلثاء	يوم الاربعاء	يوم الخميس	يوم الجمعة	يوم السبت
	ليلة الخميس	ليلة الجمعة	ليلة السبت	ليلة الاحد	ليلة الاثنين	ليلة الثلثاء	ليلة الاربعا
١	للتزويج	للمحبة	للتجارب	للبغضا	للعطف	للعقد	للبغضاء
٢	للمحبة	للعقد	للتطبيع	للخلاء	للتجربة	للعقد	للتمريض
٣	للعقد	للعطف	للمحبة	للفراق	للتحبب	للربط	للتحبب
٤	للتجربة	للتحبب	للعقد	للشر	للمحبة	اقضاء الحوائج	للفراق
٥	للعقد	للمحبة	للربط	للعقد	للعقد	للعطف	اقضاء الحوائج
٦	للعقد	للعقد	للفراق	للتهيج	للصيد	للشر	للبغضا
٧	للبغضاء	للفراق	للمحبة	للمحبة	للبغضا	للتطبيع	للتمريض
٨	للتهييج	للخلاء	للشوق	للفراق	للعطف	للمحبة	للبغضا
٩	للمحبة	للعطف	للمحبة	للبغضا	للتهيج	للصبر	للشر
١٠	للخلاء	للتحبب	للربط	للعطف	للمحبة	للتحبب	للتطبيع
١١	للصيد	للتطبيع	للخلاء	للبغضا	للمحبة	للعقد	للبغضاء
١٢	للعقد	للمحبة	للربط	للخلاء	للصيد	للشر	للفراق

بسم الله والحمد صفت ـــــــ ریاضت جبرئیل سه روز روزه میروی از برای خدا و در ان سه
روز به مکان خلوت میروی و باید با تو باشد پنج دینار طلا و بنویس بر هر یک از چهار آن نام
ملکی از ملائکه مذکوره و بر پنجم نام محمد ص را پس دفن میکنی هر یک را در ارکان اربعه ان خلوت
وانچه بر ان اسم محمد ص است میگذاری در وسط ان خانه و در تمام ان سه روز میخوانی ایه شریفه
رجال لا تلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله یخافون یوما تتقلب فیه القلوب والابصار لیجزیهم الله احسن ما عملوا
ویزیدهم من فضله والله یرزق من یشاء بغیر حساب و افطار نمیکنی مگر بنان جو و میخوابی بر پهلوی راست
تا هرگاه جواب بر تو غلبه نکند و بازنه میمانی از خواندن مگر وقت نماز و وقت قضای حاجت پس
بعد از سه روز جمع میشوند اربعه بر خاص پس هرگاه جمع شدند بردار و بگردان همه را در کیسه پس
انچه نفقه کنی از چهار بکن و انچه اسم محمد بر آنست نگاه دار و هر نفقه و خرج کنی میابی در کیسه راجع
بدینار محمدیه و اسماء ملائکه اربعه اینست یکی جبرئیل ۱ و دیگری میکائیل ۲ و دیگری اسرافیل ۳ و رابع عزرائیل ۴
پنجم محمد ص ۵ از شیخ بهاء الدین علیه الرحمه نقل کرده انکه ده روز روزه دار دوازده جوانی پرهیز باید دائم
با طهارت باشد و از سر سجاده بجائی نرود و هر روز بعد از فریضه صبح هزار مرتبه این عزیمه را بخواند
اَزْهِیج اَزْطاهِیج اَدْجُوج اَدْنُوش اَدْنَو اَدْوَج اَلیَج نُوذُوش حرچ ده روز تمام شد بکوه
رفته دو رکعت نماز بجا آورد و انقدر که میخواهد قرطاس بریده در زیر سجاده گذارد و این را بعد از نماز
هزار بار بخواند و بعد که شیخ میفرماید چنانچه بدسکه واقع شود لعنت بر کور من کنید بسم الله الرحمن الرحیم
رب الحاجة و رب العزة و رب العظمة و رب الهیبة و العزة لله والقدرة لله والسلطان لله
والبرهان لله اَذْهَج اَدْوَج اَدْنَو نُوذُوش بعد از تمام عمل وقت حاجت یکصد مرتبه این عزیمه دیگ صد
مرتبه این عزیمه را بخواند عمل ــــ ۱۳۰۷ ــــ ۱۶ رجب

ذکر کسی این منظور بود اند و حیوان کرده او بکر و تابر علیکم و الکبری کس بخوان کرد او بود که بود باشند از کس ساکن علیه و آن است نوی فی با کو کبا ملکا عربانی

بسم الله الرحمن الرحیم تاریخ تولد نور چشم حور داری سکینه بیگم شب دوشنبه ۲۲ شهر ربیع الاول سنه ۱۲۷۷ هجری بوقت ساعت ده و هشت دقیقه اگر زیاد عبارت از ساعت و هشت دقیقه از کذشتن شب مسطور باشد اللهم صل علی محمد و آل محمد و طول عمرها و اجعلها من اهل السعادة و العبادة بحق محمد و علی المعصومین من ذریته رسول الله

هذا الجدول تعلم منه ساعات اللیل والنهار

الساعة	یوم الاحد	یوم الاثنین	یوم الثلثاء	یوم الاربعاء	یوم الخمیس	یوم الجمعه	یوم السبت
	لیلة الخمیس	لیلة الجمعه	لیلة السبت	لیلة الاحد	لیلة الاثنین	لیلة الثلثاء	لیلة الاربعاء
۱	شمس	قمر	مریخ	عطارد	مشتری	زهره	زحل
۲	زهره	زحل	شمس	قمر	مریخ	عطارد	مشتری
۳	عطارد	مشتری	زهره	زحل	شمس	قمر	مریخ
۴	قمر	مریخ	عطارد	مشتری	زهره	زحل	شمس
۵	زحل	شمس	قمر	مریخ	عطارد	مشتری	زهره
۶	مشتری	زهره	زحل	شمس	قمر	مریخ	عطارد
۷	مریخ	عطارد	مشتری	زهره	زحل	شمس	قمر
۸	شمس	قمر	مریخ	عطارد	مشتری	زهره	زحل
۹	زهره	زحل	شمس	قمر	مریخ	عطارد	مشتری
۱۰	عطارد	مشتری	زهره	زحل	شمس	قمر	مریخ
۱۱	قمر	مریخ	عطارد	مشتری	زهره	زحل	شمس
۱۲	زحل	شمس	قمر	مریخ	عطارد	مشتری	زهره

سوال یا الله علیّ من ولیک ظ خلطک حروف نقاط ۱۳

۲۲ ج ی م ی ا

دال لا اف
ه ل ا ق ج ن ی ا

ستحصد

۳۰ ۴۹ ۲۹ ۱۱ ا ب ض خ ق ر ... ی ض م

جواب ع ل ی ه و و ل ی خ ل ق ترکیب علی هو ولی الخلق

شرح این قاعده ... نقاط ۱۳ ا ج ی م ی ا از حروف از نقاط
ه ل ا ق ج ن ی ا
۷۰ ۲۹ ۲۹
از اعداد ... ۱۱

... در ... تو ... نوشته ...

قاعده ...

... دی ا ن ه م ز ع ذ ح ف ض

... ا ب ا ا و ا ه ا د ا ج ا ب ج ا ب ا ا ... ح ا ذ ا و ا ه ا د
د ک ج

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ا ل م ل ی . ا ل م ل ح

	۳	۱	۳	۲
۳	۹	۳	۹	۶
۱	۳	۱	۳	۲
۳	۹	۳	۹	۶
۲	۶	۲	۶	۴

۹۸۰۹ ۴ ۲۴

م ی ن ا ی د
ن م ی ا ی د

۳۱۳۲

چو خود قاعده ... از ... بنویسد

ن	م	ل	ک	ی	ط	ح	ز	و	ه	د	ج	ب	ا
غ	ظ	ض	ذ	خ	ث	ت	ش	ر	ق	ص	ف	ع	س

اسم کتب مرحوم علامه محمد تقی مجلسی تاریخ وفات مرحوم
حدایق المتقین روضة المتقین ... مدت عمر ... شریف

اسامی کتب مرحوم ملا محمد باقر مجلسی علیه الرحمه

ولادت ... ۱۱۱۰
تاریخ وفات ...
مدت عمر ... شریف

قاعده مثال ... کبیر

قاعده صحیح جامع مثلا سوال محمد صادق در ... حیات ... است

	کبیر	وسط مجموع	وسیط	صغیر
	۱۲۴۴	۱۲۸	۱۱	۲
	د م ع غ	ح ک ق	ا ی	ب

استنطاق سوال ... نقاط ده ی ... حروف را آوردیم د م د غ ح ک ق ا ی ب ... نوشتیم

ابجد صغیر

ا ب ج د ه و ز ح ط ی ک ل م ن س ع ف ص ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ
۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ... ۸ ... ۴ ۲ ساقط ۱۰ ۸ ... ۸ ۴ ۶ ۸ ... ساقط ۴ ۸ ... ساقط ۴ ۸ ساقط ۴

معیر ... عدد ابجد صغیر ... دوازده ... عدد الحروف باشد

ابجد وسیط

ا ب ج د ه و ز ح ط ی ک ل م ن س ع ف ص
۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۱ ۲ ۳ ۸ ۶ ۴ ۲ ۶ ۱۰ ۸ ۶
... ۲ ۳ ۴ ۵ ... ۴ ۷ ۳
... ۱ ۲ ...

ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ
...

باقی مانده عدد ... ۷ ۹ ۲

سؤال یا الله علی من ولیک طا خلطف حروف نقاط ۱۳

۲۲ ج م م ی ا

دال لراف

ج ن ی ا

هل اق

مستحصله

۳۰ ۲۹ ۲۹ اا ب صنح ق ر ر ح خ ی ض م

جواب ع لی هو ول ی ح ل ق ترکیب علی هو واحلق

شرح این قاعده این است حروف سؤال را مرتب نقاط نیز مثلا حروف ۲۴ دال لراف نقاط ۱۳ اج م م ی ا از حروف از نقاط

از احاد و عشرات را بگیر و از نات عشرات گرفته در زیر بیت بعد از احاد از کاف ... ۳۰ ۲۹ هل اق ج ن ی ا

۱۱ ... ۲۹

قاعده از مثال ش ی ب ی ک ش ن ب ه ی ا ز د م ش و ا ل ما دان ای د ی ا ن م ن ع ذ ح ف ض

۲۵	۲۱	۱۹	۱۳	۱۱ ۷ ۸
ط ج ط	ط ز ج	ز ا م	ا د و	ب د

اواه اداجاب داج اب ا ا واه اداجاب جاب ا ا

جولد یج دلد حج

کلها ج کدح له

کاتب ...

ح ا د ا و ا ه ا د

ح ه ای دو ب ا

لب ام دو ب

جواب

ب ا را ن ن م ی ا ی د

بیان ...

اینجا طریق شبکه ... خلاف نقطه ... از ... ...

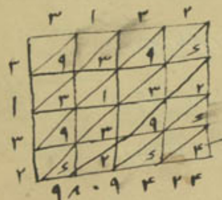

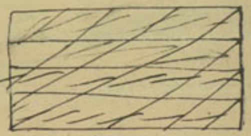

جمع

۲۷۴۴
۰۲۷۸
۰۰۳۵
۰۰۷۵

۳۱۳۲

م ی ن ا ی د

ن م ی ا ی و

هر خود ... از ... این ...

ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ی	ک	ل	م	ن
س	ع	ف	ص	ق	ر	ش	ت	ث	خ	ذ	ض	ظ	غ

اسامی کتب مرحوم علامه مجلسی تاریخ وفات مرحوم

حدایق النعمان روضه النعمان ... مدرس احمد ... شریف

اسامی کتب مرحوم ملا محمد باقر مجلسی علیه الرحمه

۱۱۱۰

ولادت ... اصفهان

تاریخ وفات ...

مدرس احمد ...

قاعده مثال ش ی ب

صغیر	وسیط	وسیط مجموعی	کبیر
۲	۱۱	۱۲۸	۱۲۴۴
ب	ای		

قاعده جمیع ... صحیح جامع ... سؤال ... در ... وارد ...

استنطاق سؤال ... حروف ... نوشتیم

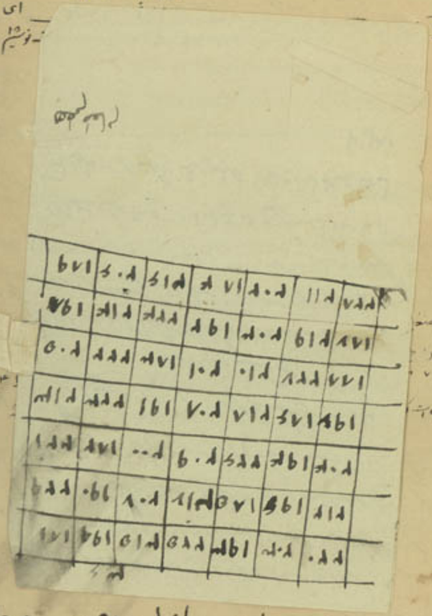

ابجد ...

ا ب ج د ه و ز ح
۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸

ا ب ج د ه و ز ح ط ی ک ل م ن س ع ف ص
۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۱ ۲ ۳ ۸ ۶ ۴ ۲ ۶ ۱۰ ۸ ۶
۴ ۳ ۵ ۴ ۷ ۳ ۴ ۳ ۵ ۱

ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ
۴ ۸ ۳ ۴ ۸ ۴ ۸ ۴ ۴
۲ ۴ ۶ ۱ ۵ ۵ ۷ ۲ ۱ ۴ ۱ ۴

با ... عدد ... از ... اکر ...

۷ ۹ ۲

الملازمة [illegible]

نعلی نعنا هو به [illegible] به خاله [illegible] وانش [illegible]

[illegible] حضرنا [illegible]

قبل انها [illegible] مرات [illegible] فان الدنیا مزرعة الآخرة وکل [illegible] صاحبه کما [illegible]

منزل [illegible] وقد [illegible] الی [illegible] والله [illegible] فانظر [illegible] وهذا [illegible] واجب

علیک وقد [illegible] واغلظ [illegible] واوله وامر [illegible] حواسه واظهر [illegible] وقد کانت [illegible]

وقد [illegible] وفتح [illegible] [illegible] دکتم [illegible] خلف [illegible]

[illegible] من علیه [illegible] المعرفة الی [illegible] الیوم [illegible]

جوامع ادعیه [illegible] که [illegible] آن از [illegible]

[illegible] خدمت [illegible]

[illegible]

[illegible] والطاف [illegible]

[illegible] دعوات [illegible]

وادراکات [illegible]

[illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٦٠	٧٠	٢٠
١٠	٥٠	٩٠
٨٠	٣٠	٤٠

٦	٢٦	٣٠
٢٨	٢٣	٢٨
١٨	١٢	٣٢
٢١	٢٦	٢٥
٢٨	٢٣	٢٥
٣٢	٢٢	٢٨

يا عوذة للراغب [illegible] یا غوث [illegible] مریم ابنت عمران [illegible]

[illegible] وما لنا الا نتوکل علی الله وقد هدانا سبلنا ولنصبرن علی ما آذیتمونا وعلی الله فلیتوکل المتوکلون

کنتم انتم [illegible]

٩٠ [illegible]

٦٦

احد ١٣	الله ٦٦	هو ١١
جواد ١٤	١٦	٦٠
٦٣	٨	١٩ واحد

ی ا د ب ی ا ب و ب ل د ج ه ل ا د ه ا س ت

[illegible]

ی ی ع ل م ج ف ر د ر ص ی ب ش ه س ت ی ا ه ه

١٢٥

[illegible]

الله اعلم

الدار لصاحبها المالک غنی نشدا صوب وین کس به خاله بیرون دانش بقفس
ابریکر مجر حقر نابر

نیل امانا رقه لسیعی الانه سرات امر علیام الحیاض و تعیسه فان الدنیا مزرعة الآخرة و کل فرحها که بالمالن خصالکه ورب الیه مسئول عن جابه کمالی رب ولی

منزل العزیاله وقد دعنا الی جنة الاحابک والفه عنه اعتنا عن تاکک فانظر الیبا لیس تفضیلک لا تنظر الیبا لیبای فعلک و هذا الحوک وخوه واجب

علیک وقد سلبه الطعام تبقی اله واغلظ علیه مقاله فخفف به واوله وامر من اله واتقه وتوش حواسه واظهر للناس کلاسه وقد کانت احواله مستورة

وقد عنه مجبورة فکف سره وفتح فدره وابان ما کنه وابدی ما احبه وقد کان فاحفر فقره تحت اشارعه بده وکتم امره خلف ازاد حدیث اعلونها فلم

مز ذکرنا و شتقها جبر من علمه وسلطانا مراسله فارسیه مغرب المعرفة الی فار ازاد ابد لش ایام الله دنو کته والطلال الجلیله واقباله الیوم الذی بلاه

جوامع اوصیه صد نیه الاحبابه وجامع الفیه واجبه للاصابه که در علو سایم و صدر اشتایم آن از موارد انس و مصادر قدس بند با لوازم و عادات کو تسطیر حلی وفا بادام

اوراد صدیه بحر حیران مراحبت نماید و با رواح اللہ روافیه شب قسمیان معارضه نماید بشعر خدمت مدام فلک مقام منبع آن رفیع الکمال الحقیقت معالم عرفان عبیر نعت

فلک تطرت منهر لطیف صاف طرتب قدره کیب شوکت وطف وعلاقه بیاه القصف و امانت و معدلت و تدک زمامت و سلطنت اشتباه اقبال و اعلا و الاه

الکناه انتفاق و الطاف امارت وابیض و مخلف اعتقاد محاسن و مکارم مدار سلاله وارث جلیل القدر عن الاوقاب مستغن الادواش مجد و من صاحب القدر حققه

بنفس القدسیه والرایه الانفسیه البلاغ وارسال وانتهه متعا و کوکه من شهید الا کمانشیابی بلا ذات فائق المقالات که در سلیم حضور الهی در مرات انوار الدلام

وادرالحات اقدام دکه شته شرح آرزو مندان و فیطش ب بره طلعت بیات لجن که از سالیات سعادت آثار است با ملازم مدارج و افضال مدارج بر شش

الدوام دلرحقیقت ومحقق تحقیق برطالب دعا و مراسم شاحوانی که در رو معتکفان زاوبیه اخلاص ابت اشتغال داشته از ویا و تجارت جلال از امتحب الاطلاق

و مجد و مستحق را از درگاه و اهل الطیبات مسلمه از نایبه و میدارد از میامن عنایات با غایات ازلیه انکه طلوع کوکب آن حضرت مشتاق رغبت را تقرب

علی کرد و آثار و امته سلطان البابی مراقام عبدا زاد و لطایف منبه نکو مرام جای رشد صاحب از ملازمان خلا چنان است که منده دل آن از صبر انور و صمیمه قلب محرومیت

فقره سعیه رجوع خدمات منقود ازاد دواله که نالد از قدرتها رفق را از محبه و حجه ری قرب الصعا شده قیام و اقدام منابه ز بالیه جرات تحریر طلاله حلیه الشاعت ناشد

برحلی رو انام اکیدم انفیام مخلد و جنتدام ارا و بده المعبر نابه و عنوان جز کل ورد و نابه و عنوان صفحه کل صفحه نابه و عنوان سطر کل سطر نابه و عنوان ابتیانه کلید نباشد الهم

احرف حرف الصول مرده الجزء الثانی ابد المنصه والثالث عبده الاکثر والرابع ابد ابدیت قسم حقو منلاالطلب منه السبب النفس سبس من السلاق بعض من المسلمه الکاری عشر من الجزء الثالث فیما علیم

۶۰	۷۰	۲۰
۱۰	۵۰	۹۰
۸۰	۳۰	۴۰

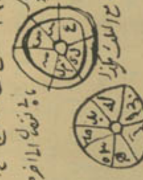

[illegible]

تا عوذة للراغب تقرء معی تدون فی الکتب حلاالفرک لیتول با رغوت شانی الرغوت الک کاک رغوتا مریم ابنت عمران و حلت بنا اتمام

در حلیم نحوکم واندیکم لم تسلاسکم لوا ذنیلو وما لنا ان لا نتوکل علی الله و قد هدانا سبلنا و لنصبرن علی ما اذیتمونا و علی الله فلیتوکل المتوکلون

کنتم استم ابد مکفوا ثرکم واذاکم

۹۰ ودیب واجب الهدایا

۶۶

هو ۱۱	الله ۶۶	احد ۱۳
۶۰	۱۶	جواد ۱۴
واحد ۱۹	۸	۶۳

ی ا د ب ی ا ب و ب ل د ج ه ل ا د ه ا س ت.

ای ق غ ه و ن ث	۱۹	۱۳	۱۱
	زاه	ادو	ب د
	واه اد اج اب	۲۴	کدج
	جاب ۱۱	ح	بل

[illegible]

۱۲۵

[illegible]

والله اعلم

اعداد مربع احدی عشر بعد از طرح شش صد و شصت باقی بود یازده قسمت باید ۶٧١

١۶	١١۵	١١۴	١١٣	١١٢	١١	١٧	١٨	١٩	٢٠	١١۶
١۵	٣٣	٩۶	٩۵	٩۴	٢٩	٣۴	٣۵	٣۶	٩٧	١٠٧
١۴	٣٢	۴۶	٨١	۵٠	۴٣	۴٧	۴٨	٨٢	٩٠	١٠٨
١٣	٣١	۴۵	۵۵	٧٠	۵٣	۵۶	٧١	٧٧	٩١	١٠٩
١٢	٣٠	۴۴	۵۴	۶٠	۵٩	۶۴	۶٨	٧٨	٩٢	١١٠
١٢١	١٠١	٨۵	٧٣	۶۵	۶١	۵٧	۴٩	٣٧	٢١	١
١٢٠	١٠٠	٨۴	٧٢	۵٨	۶٣	۶٢	۵٠	٣٨	٢٢	٢
١١٩	٩٩	٨٣	۵١	۵٢	۶٩	۶۶	۶٧	٣٩	٢٣	٣
١١٨	٩٨	۴٠	۴١	۴٢	٧٩	٧۵	٧۴	٧۶	٢۴	۴
١١٧	٢۵	٢۶	٢٧	٢٨	٩٣	٨٨	٨٧	٨۶	٨٩	۵
۶	٧	٨	٩	١٠	١١١	١٠۵	١٠۴	١٠٣	١٠٢	١٠۶

لردمانلف جور بنول ما واسع الحنفرة وباعالى الشرف بحرمة اهل الالف
لیس العبدك ما فلتلف بحق فاطمة وبعلها وبنیها والحجة الخلف باقی
انها ان تك مثقال حبة آلی یات بها الله ولو فرعاذ فزعوا فلا فوه
اللهم اجر علی کذا بحق سورة یس والقرآن الحکیم الحق علم القرآن یا عباد
المخلصین ردوا علی ضالتی بحکم اسم واجبوها علی اللهم لا تفنتا
بیلاها ولا تفتنی بطلبها بحق جرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل
و بحق محمد صلی الله علیه وآله عدد خلقه ورضی نفسه وزنة عرشه ومداد کلماته

۶۶

٢١	٢۶	١٩	١٩	٢۶	٢١
٢٠	٢٢	٢۴	٢٣	٢٢	٢٠
٢۵	١٨	٢٣	٢٣	١٨	٣۵

اله ۶۶	[illegible] ١١١	[illegible] ١٠٢
لطیف ١٢٩	باسط ٧٢	محصی ۵٧
صادق ٨۴	هادی ٢٠	١٢٠

[illegible]

بو عادل

عراس المغرب

٨	١١	١٣	١
١٣	٢	٧	١٢
	١۶	٩	۶
		٣	١۵

[illegible]

وان کان اکبر

٨غ	٧غ	۶غ	۵غ	۴غ	٣غ	٢غ	١غ
١٠	١٩	٢٨	٣٧	۴۶	۵۵	۶۴	٧٣

٣	١۵	٢	۵	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
٩	[illegible]	١١	۶	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
٨	۵	٧	٧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

و ان با ٧٢ ... ابهر وط ... با ٧٢ ... باجد

احد ١٣	ماجد ۴٨	هو ١١
٢٢	٢۴	٢۶
اول ٣٧		٣۵
اجل ٣۴	ابد ۶۶	هو ١١
جواد ١۴	اول ٣٧	ودود ۶٠
باقی ۶٣	٨	۴٠

[illegible]

از اصل علو یک عدد ... نقصان باید در خانه اول ... نوشته شود
چو از دهم ... اضافه باید در خانه ... اصل علو ...
نوشته در خانه ... اضافه ... تا خانه شانزدهم ...
در علو ... از این علو بر عدد اکثر

١٨٣۶

۶٠	١٨	١٧١٠	۴٨
٣٠	١٧٢٣	١٢	۶۶
٢۴	۵۴	۴٢	١٧١۶
١٧٢٢	٣۶	٧٢	

[illegible]

مطالع عجیب

۴۰	۲۳	۱۳	۴۵	۳۵	۱۸	۱
۳۲	۱۵	۵	۳۷	۲۷	۱۰	۴۹
۲۴	۱۴	۴۶	۲۹	۱۹	۲	۴۱
۱۶	۶	۳۸	۲۸	۱۱	۴۳	۳۳
۸	۴۷	۳۰	۲۰	۳	۴۲	۲۵
۷	۳۹	۲۲	۱۲	۴۴	۳۴	۱۷
۴۸	۳۱	۲۱	۴	۳۶	۲۶	۹

روش دیگر

۳۷	۲۵	۴	۱۶	۳۰	۲۱	۲۹		۱۰	۴۵	۴۴	۷	۱۱	۱۲	۴۶
۵	۱۳	۱۳	۲۳	۳۱	۳۸	۴۶		۹	۱۹	۳۴	۱۷	۲۰	۳۵	۴۱
۱۵	۲۳	۱	۴۹	۴۷	۶	۷		۸	۱۸	۲۴	۲۳	۲۸	۳۲	۴۲
۳۲	۴۵	۴۷	[illegible]	۸	۱۶	۲۳		۴۹	۳۷	۲۹	۲۵	۲۱	۱۳	۱
۴۲	۱	۹	۱۷	۲۵	۳۳	۴۱		۴۸	۳۶	۲۲	۲۷	۲۶	۱۴	۲
۱۰	۱۸	۲۶	۳۴	۳۹	۴۳	۳		۴۷	۱۵	۱۶	۳۳	۳۰	۳۱	۳
۲۴	۲۸	۴۶	۴۴	[illegible]	۱۱	۱۹		۴	۵	۶	۴۳	۳۹	۳۸	۴۰

والله یحکم فرمان از برای سلطان غیاث الدین باید چهار سطر نقطه رسانید هر عددی که خواهند من بعد دو دو طرح کنند واز هر سطری آنچه ماند [illegible] اگر یک ماند الف رسد
و اگر یک ماند حلقه نویسد بعد از آن در این شانزده خانه رمل نگاه کنند مراد حاصل است اگر نصرت الداخل آید نیک است و هر منظور بر آید و اگر نصرت
الخارج آید کار [illegible] است صبر باید کرد اگر عتبة الداخل آید خبر شادمانی باشد و هر کار که عظیم و بزرگ باشد بر آید اگر عتبة الخارج آید صاحب [illegible] اندوه
و ناخوشی رسد صبر باید کرد و اگر اجتماع آید جمعیت و عزت باشد و بمراد رسد و اگر قبض الداخل آید کار [illegible] باشد و هر جا که رفته شاد و کام بر آید و اگر قبض الخارج
آید صبر از دولت ندهد و اگر لحیان آید از مردم بزرگ نفع رسد و بر دشمنان ظفر یابد و اگر انکیس آید کار [illegible] کنند تا [illegible] و اگر نقی
آید از چشمان راحت و شادمانی رسد و خبر از غیب رسد و اگر کوسج آید از دشمنان و منافقان ناخوشی رسد [illegible] صبر کند اگر طریق آید [illegible] ملاقات کند با خود
مسافرت کند در آن سفر نفع بسیار یابد و اگر جماعت آید [illegible] صاحب جاه و دولت از غیب [illegible] و اگر عقله آید مرتبه بلند رسد و مراد از غیب رسد
و اگر بیاض آید از آدم گندم گون نفع بسیار رسد و کل مقصود حاصل گردد و اگر حمره آید از آدم سرخ رنگ [illegible] نفع یابد و هر کار که کند [illegible] شود
و مقصود [illegible] حاصل شود و بلا از غیب باد رسد [illegible]

عتبة الخارج منحس / زحل	عتبة الداخل سعد / شمس	نصرة الخارج منحس / زنب	نصرة الداخل سعد / مشتری
لحیان سعد / مشتری	قبض الخارج منحس / زنب	قبض الداخل سعد / شمس	اجتماع سعد / عطارد
طریق سعد / قمر	کوسج نحس / زهره	نقی سعد / مریخ	انکیس نحس / زحل
حمره سعد / زحل	بیاض سعد / قمر	عقله سعد / زحل	جماعت سعد / عطارد

از حضرت امیر [illegible]
که بحث کند و سطر [illegible]
که هر یک از دیگر [illegible]
بعد از [illegible] طرح کند
و آنچه ماند [illegible]
یکی نیکو دوم بد [illegible]
بر آید کار چهارم نحس پنجم سعد
ششم [illegible] هفتم [illegible]
نکام [illegible] هشتم هم بر آید کار
بعد از محنت بسیار [illegible]

دان کان للمبیع [illegible] ۴۳ ۳۶ ۲۹ ۲۲

۶ ۸ ۵ ۱۵

۱۷۵

۶	۴۱	۳۹	۴۳	۳	۱	۴۲
۴۸	۱۶	۳۱	۳۳	۱۳	۳۲	۲
۴۶	۳۶	۲۸	۲۱	۲۶	۱۴	۴
۴۵	۳۵	۲۳	۲۵	۲۷	۱۵	۵
۱۲	۲۰	۲۴	۲۹	۲۲	۳۰	۳۸
۱۰	۱۸	۱۹	۱۷	۳۷	۳۴	۴۰
۸	۹	۱۱	۷	۴۷	۴۹	۴۴

الالف والعشر

فان كان له كسر فهكذا

طرح مربع ثمان في ثمان وهو مائتان وستون والمربع يوضع ١٢ في الاول

٢١/٥٧ ٢٢/٤٩ ٢٣/٤١ ٢٤/٣٣ ٢٥/٢٥ ٢٦/١٧

ا ١	ب ٢	ند ٥٤	نج ٥٣	مد ٤٤	مج ٤٣	لا ٣١	لب ٣٢	منسوب الى عطارد
ج ٣	د ٤	نو ٥٦	نه ٥٥	مب ٤٢	ما ٤١	كط ٢٩	ل ٣٠	وهو كوكب الوزراء
مح ٤٨	مز ٤٧	كز ٢٧	كح ٢٨	ه ٥	و ٦	ن ٥٠	مط ٤٩	والقضاة والاقران
مو ٤٦	مه ٤٥	كه ٢٥	كو ٢٦	ز ٧	ح ٨	نب ٥٢	نا ٥١	والحساب والكتاب
كج ٢٣	كد ٢٤	لو ٣٦	له ٣٥	سب ٦٢	سا ٦١	ط ٩	ى ١٠	وهو كوكب تاليف الكلام
كا ٢١	كب ٢٢	لد ٣٤	لج ٣٣	سد ٦٤	سج ٦٣	يا ١١	يب ١٢	وقضاء الحوائج والقبول
نح ٥٨	نز ٥٧	١٣	١٤	١٩	٢٠	م ٤٠	لط ٣٩	والجاه
٦٠	٥٩	١٥	١٦	١٧	١٨	٣٨	٣٧	

يطرح منه اربعمائة وخمسة وتسعون ويوضع عشرة الالف في البيت الاول

فان كان اكثر

٢١/٩٠

١	٩٨	٩٤	٩٦	١٥	٨٥	٨٤	١٨	١٠	٤
٩٩	٢٠	٩٢	٧٢	٣٠	٣١	٦٩	٧٩	٢١	٢
٦	٧٨	٣٣	٦٩	٦٤	٦٢	٤٢	٣٦	٢٣	٩٥
٨	٢٤	٣٨	٤٣	٥٦	٥٣	٥٠	٦٣	٧٧	٩٣
١١	٢٥	٦٧	٥٤	٤٩	٤٤	٥٥	٣٤	٧٦	٩٠
٨٩	٧٥	٤٠	٤٨	٥١	٥٨	٤٥	٦١	٢٦	[illegible]
٨٨	٧٤	٦٠	٥٧	٤٦	٤٧	٥٢	٤١	٢٧	١٣
١٤	٢١	٦٥	٣٥	٣٧	٣٩	٥٩	٦٨	٧٣	٨٧
[illegible]	[illegible]	[illegible]	٢٩	٧١	٧٠	٣٣	٢٢	٨١	٩
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	٨٦	١٦	١٧	٨٣	٩١	١٠٠

١	١٣	١٦	٢٤	٧
١٩	٢٥	٥	٣	١١
٨	٤	١٤	١٧	٢٠
١٢	١٥	٢٣	٦	٥
٢١	٩	٣	١٠	١٨

قاعده از اصل عدد ٦٥ طرح نمايند وما بقى را بر پنج قسمت نمايند اگر كسر باقى ماند در خانه ٢١ و بعد در خانه ١٦ و بعد در خانه ١١ و بعد در خانه

٦٥

١	٢٥	١٩	١٣	٧
١٤	٨	٢٠	٢١	٢
٢٢	١٦	١٥	٩	٣
١٠	٤	٢٣	١٧	١١
١٨	١٢	٦	٥	٢٤

وان كان للمربع كسر فضع الواحد في البيت الحادي والثلاثين ٣١ والاثنين فزاد في البيت الخامس والعشرين ٢٥ والثلاثة فزاد في البيت التاسع عشر ١٩ والاربعة فزاد واحد في البيت الثالث عشر ١٣ وان كان خمسة فزاد واحد في البيت السابع ٧

طرح يكصد و يازده ١١١

١	٢٢	٣٤	٢٤	١٨	١٢
٢٠	٢٨	١١	٤	٣١	١٧
٣٥	٥	٣٠	٢٩	١٠	٢
١٦	٣٣	٦	٩	٢٦	٢١
١٤	٨	٢٧	٣٢	٧	٨٣
٢٠	١٥	٣	١٣	١٩	٣٦

بعض العارفين في تفسير قوله تعالى ولعلّه تعلم انه يضيق صدرك بما يقولون فسبّح بحمد ربك اي استرح من الم ما يقال فيك بحمد الثناء علينا و قريب من هذا ما ينقل انه
صلى الله عليه وآله كان ينتظر دخول وقت الصلوة ويقول يا ارحنا يا بلال اي ادخل علينا الراحة بالاعلام بدخول وقتنا الصلوة الاتري في صلى الله عليه وآله
سبب الصلوة وروي انه كان صلى الله عليه يقول يا بلال ابرد ابرد اي ابرد نار الشوق الى الصلوة بتعجيل الاذان او ابرد بمعنى اسرع كاسراع البريد من كلام
بعض الاعلام الويل لمن افسد آخرته بصلاح دنياه ففارق ما عمر غير راجع اليه وقدم الى ما خرب غير منتقل عنه وجاء في بعض الكتب السماوية اذا احب العالم الدنيا نزعت
لذة مناجاتي من قلبه من كلام بعض الاعلام ان الله خلق شيئين احدهما آمر والآخر ناهي الاول يأمر بالشر والآخر ينهى عن الشر والاول النفس ان النفس لامارة
والثاني الصلوة ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنكر فكلما امرتك النفس بالمعاصي والشهوات فاستعن عليها بالصلوات روي ان بعض الانبياء ناجي ربه فقال يا رب كيف
الطريق اليك فاوحى الله تعالى اليه اترك نفسك وتعال الي في المثل حدث المرة حديثين فان لم تفهم فاربع يمكن ان يكون اربع بمعنى اربع مرات ويمكن ان يكون امرا بمعنى
واسكت ويمكن ان يكون بمعنى امرها بالمربعة يعني العصا الايام يوم مفقود ويوم مشهود ويوم مورود ويوم موعود ويوم ممدود فالمفقود امس
الذي فاتك مع ما فرطت فيه والمشهود هو هذا الذي انت فيه فتزود فيه من الطاعات والمورود هو غدك لا تدري هل هو من ايامك ام لا والموعود هو آخر
يوم من ايام الدنيا فاجعله نصب عينيك واليوم الممدود هو آخرتك وهو يوم لا انقضاء له فاهتم له غاية الاهتمام لانه اما نعيم مخلد دائم او عذاب مخلد

[illegible]

[illegible]

١٠٩	١١	٧١	٤١	٥٠	٦٠	٤٠	٢١	٨١	١٠
٩٣	١٩	٣٢	٤٢	٥٣	٤٩	٣٢	٣٢	٨٩	٩٩
٩٤	١٨	٢٨	٣٣	٥٣	٤٣	٦٣	٧٨	٨٢	٨
٤	٨٤	٢٧	٣٧	٤٤	٥٤	٦٧	٧٧	١٨	٩٤
٥	٨٥	٥٧	٤٦	٤٦	٩٥	٦٦	٦٦	١٥	٩٥
٩٦	٨٦	٢٦	٣٥	٤٥	٥٥	٦٥	٢٥	٣١٤	٦
٩٧	٨٧	٣٤	٣٤	٥٧	٤٧	٤٢	٢٤	٤١٣	٧
٩٨	١٣	٢٣	٧٣	٧٥	٣٨	٦٨	٧٣	[illegible]	٣
٣	٩٢	[illegible]	٦	٩٥	٤٢	٣٩	٢٩	٨٢	٩٣
١	٩٠	٧٠	٢٠	١٤	٥١	٣١	٣٠	٢٠	٩٩

يجب على الحول التسكوت ويعلو الولاء ويعلو النجاد فهما دابت جماله فتم العلاء وتم الوقار ومهما دابت عدله فى اصل...
فلا تعدلوه على بعض ... وللفصاحة عباد لو شئ ملك ... خطا بلا كاتب
العدل والتوحيد فى جانب وحب اهل البيت من جانب ... حب على بن ابى طالب ...
... على الكاذب فى مدح الرضا ... القرآن ...
من رسول الله منتخب

[illegible]

المسابقة هي اتفاق في الكيفية والمساواة هي اتفاق الشيئين في الجسم الكبير والمشاكلة هي اتفاق الشيئين في النوع والمماثلة هي اتفاق الشيئين في الحالية والموازنة هي اتفاق الشيئين في الموضع والمناسبة اعم من الجميع [illegible]

مشهور ان في بحر الروم سمكة تشبه النساء وان شعور [illegible] الواتي الى السرة ووراءها [illegible] وعظام وكلام لا يكاد يفهم ويضحكون ويتفهمون وربما وقعن في ايدي بعض

اهل المراكب فينكحونهن ويعيدونهن الى البحر كذا في حياة الحيوان ثم في الحديث من استطاع منكم الباءة فليتزوج [illegible] النكاح [illegible] والباءة لغة الجماع ثم قيل لعقد النكاح

وحكي فيه اربع لغات الباءة بالمد مع الها [illegible] وحذفها والباهة [illegible] والباء والحاء وقيل الاخيرة تصحيف [illegible] الحديث [illegible]

من الباءة اي جامع [illegible] وروى صفوان بن يحيى في الصحيح قلت لابي الحسن عليه السلام اخبرني عن الارادة من الله ومن الخلق فقال الارادة من الخلق الضمير وما يبدو لهم بعد

ذلك من الفعل واما من الله فارادته احداثه لا غير ذلك لانه لا يروي ولا يهم ولا يتفكر وهذه الصفات منفية عنه وهي صفات الخلق فارادة الله الفعل لا غير ذلك يقول له كن فيكون بلا لفظ

ولا نطق بلسان ولا همة ولا تفكر ولا كيف لذلك كما انه لا كيف له [illegible] هذا الحديث [illegible] ارادة الله [illegible] الشيء [illegible] الاعلام الراجلة [illegible]

[illegible] اي [illegible] الهوى [illegible] الدنيا [illegible] ابن عباس [illegible] علي بن ابي طالب كان عليه اربعة دراهم [illegible] ليلا [illegible]

وعلانية [illegible] الذين ينفقون اموالهم بالليل والنهار سرا وعلانية فلهم اجرهم عند ربهم ولا خوف عليهم ولا هم يحزنون [illegible]

وكان من [illegible] معوية [illegible] ان عليا عليه السلام [illegible] معوية [illegible]

[illegible] الى اخر الدهر [illegible] لا كنت [illegible]

[illegible] الليث [illegible] في راس [illegible]

[illegible] عليه السلام [illegible]

[illegible] علي عليه السلام [illegible]

[illegible] فقال علي عليه السلام [illegible] معوية [illegible]

[illegible] اهل الكوفة [illegible] يا اهل الشام [illegible] ابن العاص في الحرب [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اهل الشام [illegible] في حرب صفين وعمرو بن العاص في جيش اهل الشام [illegible] علي عليه السلام [illegible]

[illegible] عمرو بن العاص [illegible] اهل الشام [illegible] يا فاوده الكوفة من اهل [illegible]

[illegible] ابا الحسن [illegible] عليه السلام [illegible] ابو الحسين [illegible] والحسن [illegible]

عليه السلام [illegible] الى الارض [illegible]

[illegible] معوية [illegible] عمرو [illegible]

[illegible] معوية [illegible] عمرو [illegible]

فقال معوية [illegible] علي عليه السلام [illegible]

[illegible] علي [illegible] السلام [illegible]

من الاحياء قال لما قدم هشام بن عبد الملك حاجا ايام خلافته قال ائتوني برجل من الصحابة فاتي بطاوس اليماني فلما دخل عليه خلع نعله بحاشية بساطه ولم يسلم بامرة المؤمنين [illegible]

السلام عليك ولم يكنه [illegible] جلس بازائه وقال كيف انت يا هشام فغضب هشام غضبا شديدا [illegible] يا طاوس ما الذي حملك على ما صنعت قال وما صنعت فازداد غضبه

وقال خلعت نعلك بحاشية بساطي ولم تسلم بامرة المؤمنين ولم تكنني وجلست بازائي وقلت كيف انت يا هشام فقال طاوس اما خلع نعلي بحاشية بساطك فاني اخلعها بين يدي

رب العزة كل يوم خمس مرات ولا يعتب علي [illegible] واما قولك لم تسلم علي بامرة المؤمنين فليس كل الناس راضين بامرتك فكرهت ان اكذب واما قولك لم تكنني

فان الله عز وجل سمى انبياءه فقال يا داود ويا يحيى ويا عيسى وكنى اعداءه فقال تبت يدا ابي لهب واما قولك جلست بازائي فاني سمعت امير المؤمنين علي بن ابي طالب

يقول اذا اردت ان تنظر الى رجل من اهل النار فانظر الى رجل جالس وحوله قوم قيام فقال هشام عظني فقال طاوس سمعت امير المؤمنين يقول ان في جهنم حيات كالقلال

وعقارب كالبغال تلدغ كل امير لا يعدل في رعيته ثم قام وهرب [illegible]

قد كثرت الاحاديث من الفريقين في البداء مثل ما عظم الله بمثل البداء وقوله ما بعث الله نبيا حتى يقر له بالبداء اي يقر له بقضاء وقدر في كل يوم بحسب مصالح [illegible]

عندهم وكان الاقرار بذلك الفرق على من زعم انه تعالى قد فرغ من الامر وهم اليهود لانهم يقولون ان الله عالم في الازل بمقتضيات الاشياء فقدر كل شيء على مقتضى علمه [illegible]

[illegible] والارض والاخر بالله عز وجل ان يسلم اي قضاء لك [illegible] البداء هنا الان القضاء [illegible] ان يسلم اي [illegible] ارادة [illegible]

[illegible] وفي حديث الصادق عليه السلام ما بدا لله في شيء كما بدا له في اسمعيل ابني [illegible] اسمعيل [illegible]

[illegible] كذا قرره الصدوق رحمه الله وفي حديث العالم عليه السلام المبرم من المفعولات [illegible] الاجسام المدركات بالحواس [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] في حديث زرارة عن الباقر عليه السلام [illegible]

[illegible] صلوة الليل [illegible] التطوع بالنهار [illegible] الصبح [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

قال ابن السكيت الشرف والمجد يكونان بالآباء يقال رجل شريف ماجد اي له آباء متقدمون في الشرف واما الحسب والكرم فيكونان في الرجل وان لم يكن له آباء ذوو شرف
٢٢٢

حى ابان غلام قد ملك على من واسم بن معلد له انه قال قال الحسن شريح القاضي اشتريت دارا بثمانين دينارا وكتبت كتابا واشهدت عدولا فبلغ ذلك
امير المؤمنين علي بن ابي طالب عليه السلام فبعث الي مولاه فاتيته فلما دخلت عليه قال يا شريح اشتريت دارا وكتبت كتابا واشهدت عدولا ووزنت مالا قلت نعم قال
قال يا شريح اتق الله فانه سياتيك من لا ينظر في كتابك ولا يسئل عن بينتك حتى يخرجك من دارك شاخصا ويسلمك الى قبرك خالصا فانظر لا تكون
اشتريت هذه الدار من غير مالكها ووزنت مالا من غير حلها فاذا انت قد خسرت الدارين جميعا الدنيا والآخرة ثم قال لي يا شريح فلو كنت عندي لما اشتريت
هذه الدار آتيتني فاكتب لك كتابا على هذه النسخة اذن لم تشترها بدرهمين قال قلت وما كنت تكتب يا امير المؤمنين قال كنت
اكتب لك هذا الكتاب بسم الله الرحمن الرحيم هذا ما اشترى عبد ذليل من ميت ازعج بالرحيل اشترى منه دارا في دار الغرور من جانب الفانين الى عسكر
الهالكين وتجمع هذه الدار حدود اربعة فالحد الاول منها ينتهي الى دواعي الآفات والحد الثاني منها ينتهي الى دواعي العاهات والحد الثالث منها
الى دواعي المصيبات والحد الرابع منها ينتهي الى الهوى المردي والشيطان المغوي وفيه يشرع باب هذه الدار اشترى هذا المفتون بالامل من هذا
المزعج بالاجل جميع هذه الدار بالخروج من عز القنوع والدخول في ذل الطلب فما ادرك هذا المشتري من درك فعلى مبلبل اجسام الملوك وسالب
نفوس الجبابرة مثل كسرى وقيصر وتبع وحمير ومن جمع المال الى المال فاكثر وبنى وشيد ونجد وزخرف وادخر بزعمه للولد اشخاصهم جميعا الى موقف
فصل القضاء وخسر هنالك المبطلون شهد على ذلك العقل اذا خرج من اسر الهوى ونظر بعين الزوال لاهل الدنيا وسمع منادي الزهد ينادي في عرصاتها
ما ابين الحق لذي عينين ان الرحيل احد اليومين تزودوا من صالح الاعمال وقربوا الآمال بالآجال [illegible]
مراد ... [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
كانها لم يكن للدنيا الا الفوت فاذا انا اعطيتك اياه وحملت حسابها على غيرك فانك انا اليك تحسن ام لا

الكميت من الخيل الفرس الاحمر يخالطها قترة وسواد

الخليل وقد سأله سيبويه عن الكميت لم صغر قال لانه بين السواد والحمرة لم يخلص واحد منهما فاراد وا بالتصغير انه منهما قريب والفرق بين الكميت والاشقر بالعرف
والذنب فان كانا اسودين فكميت وان كانا احمرين فاشقر والكميت شاعر ومن شعره لحضرة الباقر عليه السلام ان المصرين على ذنبيهما والمخفيا الفتنة في قلبيهما
كالجبت والطاغوت في مثلها فلعنة الله على روحيهما فتحلل الباقر عليه السلام ... والخالعا العقدة من قلبيهما ...

في كتاب الزهد من الاحياء قال الامام خلال الطواف ليلة وكانت ليلة مظلمة مطيرة فوقفت في الملتزم وقلت يا رب اعصمني حتى لا اعصيك ابدا فهتف بي هاتف من البيت
يا ابراهيم انت تسألني العصمة وكل عبادي المؤمنين يطلبون ذلك فاذا عصمتهم فعلى من اتفضل ولمن اغفر لهم
قال النبي يجيء يوم القيمة اقوام لهم من الحسنات كامثال جبال تهامة فيؤمر بهم الى النار فقيل يا نبي الله أيصلون قال كانوا يصلون ويصومون ويأخذون وهنا من الليل
لكنهم كانوا اذا لاح لهم شيء من الدنيا وثبوا عليه /// من كتاب كتبه امير المؤمنين عليه السلام الى الحارث الهمداني وتمسك بحبل القرآن وانتصحه واحل حلاله
وحرم حرامه وصدق بما سلف من الحق واعتبر بما مضى من الدنيا بما بقي منها فان بعضها يشبه بعضا وآخرها لاحق باولها وكلها حائل مفارق وعظم اسم الله ان لا تذكره
الا على حق واكثر ذكر الموت وما بعد الموت ولا تتمن الموت الا بشرط وثيق واحذر كل عمل يرضاه صاحبه لنفسه ويكره لعامة المسلمين واحذر كل عمل يعمل به في السر ويستحى منه في
العلانية واحذر كل عمل اذا سئل عنه صاحبه انكره او اعتذر منه ولا تجعل عرضك غرضا لنبال القول ولا تحدث الناس بكل ما سمعت فكفى بذلك كذبا ولا ترد على الناس
كل ما حدثوك به فكفى بذلك جهلا واكظم الغيظ وتجاوز عند المقدرة واحلم عند الغضب واصفح مع الدولة تكن لك العاقبة واستصلح كل نعمة انعمها الله عليك ولا تضيعن
نعمة من نعم الله عندك ولير عليك اثر ما انعم الله به عليك واعلم ان افضل المؤمنين افضلهم تقدمة من نفسه واهله وماله وانك ما تقدم من خير يبق لك ذخره وما تؤخره يكن
لغيرك خيره واحذر صحابة من يفيل رأيه وينكر عمله فان الصاحب معتبر بصاحبه واسكن الامصار العظام فانها جماع المسلمين واحذر منازل الغفلة والجفاء وقلة الاعوان
على طاعة الله واقصر رأيك على ما يعنيك واياك ومقاعد الاسواق فانها محاضر الشيطان ومعاريض الفتن واكثر ان تنظر الى من فضلت عليه فان ذلك من ابواب الشكر ولا تسافر
في يوم جمعة حتى تشهد الصلاة الا فاصلا في سبيل الله او في امر تعذر به واطع الله في جمل امورك فان طاعة الله فاضلة على ما سواها وخادع نفسك في العبادة وارفق بها ولا تقهرها
وخذ عفوها ونشاطها الا ما كان مكتوبا عليك من الفريضة فانه لا بد من قضائها وتعاهدها عند محلها واياك ان ينزل بك الموت وانت آبق من ربك في طلب الدنيا واياك
ومصاحبة الفساق فان الشر بالشر ملحق ووقر الله واحبب احباءه واحذر الغضب فانه جند عظيم من جنود ابليس والسلام

حيا مرادك ما اكثر كلامك واقل اكرامك قال فاستنهم كلامه حتى صدقت به الخيول والجيوش من كل جانب كل منهم يقول السلام عليك يا امير الفاسقين فقال الحضرة من السلام
اختلطوا بالغلام فقبضوا عليه ودخل هشام القصر وجلس في مجلسه وقال علي بالغلام البدوي فاتي به فلما رأى الغلمان والحجاب والوزراء والكتاب وابناء الدولة ولم يكترث الغلام
بهم ولم يبال منهم ولم يكن قبل الغلام ان يلحل ونظر في ... ثم طرح نفسه فلما وصل الى هشام وقف بين يديه ونكس الى الارض وسكت عن السلام وامتنع من الكلام فقال
بعض الخدم يا كلب العرب ما منعك ان تسلم على امير المؤمنين فالتفت اليه مغضبا وقال يا برذعة الحمار شغلني عن ذلك طول الطريق وبعد الدرجة والتقويم فقال هشام وقد تزايد غضبه
انه حضرت يا صبي في يوم قد حضر فيه اجلك وخاب فيه املك وانصرم فيه عمرك وضاع امرك فقال الصبي والله يا هشام لئن كان في المدة تأخير ولم يكن في الاجل تقصير لا ضرني من كلامك
قليل ولا كثير فقال له الحاجب من حقك يا اخس العرب ان تخاطب امير المؤمنين كلمة بكلمة فقال لقد سرعا لقيت الخبول ولا ملك الويل والهبل اما سمعت ما قال الله تعالى يوم تأتي كل نفس
تجادل عن نفسها فعدو الله تناظ عليه وقال يا سياف علي براس الغلام فقد اكثر الكلام ... في قطع الدم وسل سيف النقمة على رأسه
وقال السياف يا امير المؤمنين عبدك المذل بنفسه المنقلب في رمسه اضرب عنقه وانا البري من دمه قال نعم واستاذنه ثانية فاذن له ثم استاذنه ثالثة فهم ان ياذن له فضحك الغلام
حتى بدت نواجذه فازداد تعجب هشام منه وقال يا صبي اظنك معتوها ترى انك مفارق الدنيا وانت تضحك هزوا بنفسك فقال يا امير المؤمنين لئن كان في
المدة تأخير ولم يكن في الاجل تقصير لا ضرني من كلامك لا قليل ولا كثير ولكن ابيات حضرتني الساعة فاسمعها قال هشام هات واوجز فقال
نبئت ان الباز علق مرة عصفور بر ساقه المقدور فتكلم العصفور في اظفاره والباز منهمك عليه يطير ما في ما يغني لمثلك شبعة

قال ابن السكيت الشرف والمجد يكونان بالآباء يقال رجل شريف ماجد اي له آباء متقدمون في الشرف واما الحسب والكرم فيكونان في الرجل وان لم يكن له آباء ذوو شرف

٢٢٤

من ابان غلام ... قال قال شريح القاضي اشتريت دارا بثمانين دينارا وكتبت كتابا واشهدت عدولا فبلغ ذلك
امير المؤمنين علي بن ابي طالب عليه السلام فبعث الي مولاه قنبر فلما دخلت عليه قال يا شريح اشتريت دارا وكتبت كتابا واشهدت عدولا ووزنت مالا قلت نعم قال
يا شريح اتق الله فانه سيأتيك من لا ينظر في كتابك ولا يسأل عن بينتك حتى يخرجك من دارك شاخصا ويسلمك الى قبرك شاخصا فانظر لان لا تكون
اشتريت هذه الدار من غير مالكها ووزنت مالا من غير حله فاذا انت قد خسرت الدارين جميعا الدنيا والآخرة ثم قال لي يا شريح فلو كنت عندما اشتريت
هذه الدار اتيتني فكتبت لك كتابا على هذه النسخة اذن لم تشترها بدرهمين قال قلت وما كنت تكتب يا امير المؤمنين قال كنت
اكتب لك هذا الكتاب بسم الله الرحمن الرحيم هذا ما اشترى عبد ذليل من ميت ازعج بالرحيل اشترى منه دارا في دار الغرور من جانب الفانين الى عسكر الهالكين
ويجمع هذه الدار حدود اربعة فالحد الاول منها ينتهي الى دواعي الآفات والحد الثاني منها ينتهي الى دواعي العاهات والحد الثالث منها
الى دواعي المصيبات والحد الرابع منها ينتهي الى الهوى المردي والشيطان المغوي وفيه يشرع باب هذه الدار اشترى هذا المغتر بالامل من هذا
المزعج بالاجل جميع هذه الدار بالخروج من عز القنوع والدخول في ذل الطلب فما ادرك هذا المشتري من درك فعلى مبلبل اجسام الملوك وسالب
نفوس [illegible] كسرى وقيصر وتبع وحمير ومن جمع المال الى المال فاكثر ومن بنى وشيد وزخرف وادخر ونظر بزعمه للولد اشخاصهم جميعا الى موقف العرض
[illegible] الهوى ونظر بعين الزوال لاهل الدنيا وسمع منادي الزهد ينادي في عرصاتها
[illegible]

ابدا يا ذا الكرم ... [illegible]
[illegible]

محروم مانده [illegible]
بلكه بملك كه [illegible]
آفات و [illegible] عاهات و مصيبات [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
حاضر ساخته [illegible] والله اعلم ورد في بعض كتب السماوية يا ابن آدم لو كانت لك الدنيا
كلها لم يكن لك منها الا القوت واذا انا اعطيتك منها القوت وجعلت حسابها على غيرك فانا اليك محسن

الكميت من الخيل الفرس الاحمر يدخلها قترة وهو [illegible]

الخليل وقد سأله سيبويه عن الكميت لم صغر قال لانه بين السواد والحمرة لم يخلص واحد منهما فارادوا بالتصغير انه منهما قريب والفرق بين الكميت والاشقر بالعرف
والذنب فان كانا اسودين فكميت وان كانا احمرين فاشقر والكميت شاعر ومن شعره في حضرة الباقر عليه السلام ان المصرين على ذنبيهما والمخفيا الفتنة في قلبيهما
كالجبت والطاغوت في فعليهما فلعنة الله على روحيهما فضحك الباقر عليه السلام والحالقا العقدة من قلبيهما [illegible]

في كتاب [illegible] قال الامام [illegible] خلا الى [illegible] ليلة وكانت ليلة مظلمة [illegible] وقلت يا رب اعصيك حتى لا اعصيك ابدا [illegible]
[illegible] وعلى عبادك المؤمنين يطلبون ذلك فاذا عصمتهم [illegible]
قال النبي [illegible] يوم القيامة اقوام لهم من الحسنات كامثال الجبال [illegible] الى النار فقيل يا نبي الله [illegible] قال كانوا يصلون ويصومون [illegible]
لكنهم كانوا اذا لاح لهم شيء من الدنيا وثبوا عليه [illegible] من كتاب كتبه امير المؤمنين عليه السلام الى الحرث الهمداني [illegible] وتمسك بحبل القرآن [illegible] واحل حلاله
وحرم حرامه وصدق بما سلف من الحق واعتبر بما مضى من الدنيا بما بقي منها فان بعض الدنيا يشبه بعضا وآخرها لاحق باولها وكلها حائل مفارق وعظم اسم الله ان لا تذكره
الا على حق واكثر ذكر الموت وما بعد الموت ولا تتمن الموت الا بشرط وثيق واحذر كل عمل يرضاه صاحبه لنفسه ويكره لعامة المسلمين واحذر كل عمل يعمل به في السر ويستحيى منه في
العلانية واحذر كل عمل اذا سئل عنه صاحبه انكره [illegible] ولا تجعل عرضك غرضا لنبال القول ولا تحدث الناس بكل ما سمعت فكفى بذلك كذبا ولا ترد على الناس
كلما حدثوك به فكفى بذلك جهلا واكظم الغيظ واحلم عند الغضب وتجاوز عند القدرة واصفح مع الدولة تكن لك العاقبة واستصلح كل نعمة انعمها الله عليك ولا تضيعن
نعمة من نعم الله عندك ولير عليك اثر ما انعم الله به عليك واعلم ان افضل المؤمنين افضلهم تقدمة من نفسه واهله وماله فانك ما تقدم من خير يبق لك ذخره وما تؤخره
يكن لغيرك خيره واحذر صحابة من يفيل رايه وينكر عمله فان الصاحب معتبر بصاحبه واسكن الامصار العظام فانها جماع المسلمين واحذر منازل الغفلة والجفاء وقلة الاعوان
على طاعة الله واقصر رايك على ما يعنيك واياك ومقاعد الاسواق فانها محاضر الشيطان ومعاريض الفتن واكثر ان تنظر الى من فضلت عليه فان ذلك من ابواب الشكر ولا تسافر
في يوم جمعة حتى تشهد الصلاة الا فاصلا في سبيل الله او في امر تعذر به واطع الله في جمل امورك فان طاعة الله فاضلة على ما سواها وخادع نفسك في العبادة وارفق بها ولا تقهرها
وخذ عفوها ونشاطها الا ما كان مكتوبا عليك من الفريضة فانه لا بد من قضائها وتعاهدها عند محلها واياك ان ينزل بك الموت وانت آبق من ربك في طلب الدنيا واياك
ومصاحبة الفساق فان الشر بالشر ملحق ووقر الله واحبب احباءه واحذر الغضب فانه جند عظيم من جنود ابليس والسلام

قيل ركب الحجاج يوما الى الصيد فلما وصل الى العلاة وتفرق الناس والعسكر كل الى ناحية اذ مر على شيخ وهو منفرد من اهله
فقال له الحجاج [illegible] من اين انت يا شيخ قال من اهل هذه القرية قال كيف ترون امراءكم قال شر امراء يظلمون الناس ويستحلون اموالهم قال فكيف قولك في الحجاج
قال [illegible] قال اتعرفني قال لا قال انا الحجاج [illegible] قال انا مجنون بني عجل اصرع في كل شهر مرة وهذا اوان صرعي [illegible] فضحك الحجاج
[illegible]
[illegible]
فقال هشام يا صبي [illegible] فقال [illegible] بالاستغفار وكلمني باختصار [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

قال يوما شكوت الى رسول الله صلى الله عليه وسلم دينا فقال يا علي قل اللهم اكفني بحلالك عن حرامك واغنني بفضلك عمن سواك فلو كان عليك مثل جبل صبير دينا قضاه الله عنك وصبير جبل في اليمن ليس باليمن جبل اعظم منه [illegible]

وروى ان النبي صلى الله عليه وسلم دخل على شاب وهو يجود بنفسه فقال كيف تجدك قال ارجو الله واخاف ذنوبي فقال النبي صلى الله عليه وسلم لا يجتمعان في قلب عبد في هذا الموطن الا اعطاه الله ما يرجو وامنه مما يخاف [illegible] وفي الحديث ليغفرن الله يوم القيمة مغفرة ما خطرت قط على قلب احد حتى ان ابليس ليتطاول لها رجاء ان تصيبه [illegible]

[illegible]

القوة المتخيلة لا يختص فعلها باليقظة دون النوم بل تفعل في النوم

اقوى لانها لا تحتاج الى تحريك اعضاء البدن وانما تستعمل بين الروح [illegible] المتكون في البطن المقدم من الدماغ [illegible] باستعمال هذه القوة المتخيلة [illegible]

[illegible]

بيان اختلاف الخلق في لذاتهم [illegible] ثم يظهر فيه بعد ذلك [illegible]

[illegible]

[illegible] الالتفات شجاعة العربية وهو [illegible] الاول الرجوع من الغيبة

الى الخطاب [illegible]

[illegible]

من كاشف الأسرار والدقائق انه قال قال رسول الله ﷺ قال الحواريون لعيسى يا روح الله من نجالس قال من يذكركم الله رؤيته ويزيد في علمكم منطقه

ويرغبكم في الآخرة عمله ترجمه حواريون جمع حواري است وحواري يعني ياري دهنده مطلق است يا ياري دهنده انبيا ومراد اينجا اصحاب حضرت عيسى اند

كه [illegible]

[illegible]

نصائح نفوس مردم [illegible]

جبل [illegible]

[illegible]

فرمودند [illegible] حضرت فرمودند [illegible]

البقر وهو حيوان [illegible]

فائدة عن وهب بن منبه انه قال لما خلق الله تعالى الارض ماجت واضطربت كالسفينة فخلق الله ملكا في نهاية العظمة والقوة وامره ان يدخل تحتها ويجعلها على منكبيه فاخرج يدا من المشرق ويدا

من المغرب وقبض على اطراف الارض وامسكها فلم يكن لقدميه قرار فخلق الله تعالى صخرة [illegible]

تحت قدمي الملك ثم لم يكن للصخرة قرار فخلق الله تعالى ثورا عظيما [illegible]

عام وامر الله تعالى هذا الثور [illegible]

على الهواء [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

الا الله تعالى [illegible] ياجوج وماجوج [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وقد كان صلى الله عليه وآله [illegible] جبريل عليه السلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

جبريل عليه السلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

قال رسول الله [illegible] بعد الآن [illegible]

[illegible] الآن [illegible] قال يا رسول الله [illegible] قال بلى ولكن اذا كان ذلك الزمان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

عن امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام قال ان رسول الله صلی الله علیه و آله بعث سریة فلما رجعوا قال مرحبا بقوم قضوا الجهاد الاصغر وبقی علیهم الجهاد الاکبر قالوا یا رسول الله وما الجهاد الاکبر قال جهاد النفس ثم قال صلی الله علیه و آله افضل الجهاد من جاهد نفسه التی بین جنبیه

[illegible]

و چون آن کو اهد بود مگر آنکه داند که [illegible]

[illegible]

[illegible]

... اودارند پس از رحمت ... [illegible]

... [illegible] ... از اهل علم ... [illegible]

[illegible] ... من دون ... [illegible]

الديك وكنيته ابو حسان وابو حماد ... [illegible] ... من الليل الثلث ... [illegible]

[illegible] ... قال ... [illegible] ... النبي صلى الله عليه وآله ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

في ذات الله سبحانه

بكى قال نافع بجميع جثتهم فضج منه ... كما فعلت فعكفوا بالعبادة عليه من دون الله وكانوا ياتون اليه ... حوله ... فيخرج منه صوت ... الكلام ...

من ذلك ... وانما فعل ذلك ابليس لعنه الله حتى يطغيهم ويضلهم ... فائدة ... عليه ... وهي سلام على نوح في العالمين وصلى الله على سيدنا محمد ...

من ... وصلى الله على سيدنا محمد الكريم ...

[illegible]

الفرق بين الكمال والتمام ان التمام يحتمل الزيادة والكمال لا يحتملها الا ترى انك تقول الكمال ... ولا تقول التمام ... ومنه قوله تعالى اليوم اكملت لكم دينكم

البيت المعمور جسم لطيف مربع كالكعبة في السماء الرابعة الذي هو قطب السموات السبع ... النجوم السبعة السيارة ... الشمس بمنزلة القطب
من سبع الاسوار وهذا البيت الكائن في هذه السماء قد جعله الحق سبحانه كعبة للملائكة الموكلين بالسموات السبع ... في الاخبار انه يدخله كل يوم سبعون الف ملك
ولا يعودون الى يوم القيمة وقد ورد ايضا ان هذا البيت لو سقط لسقط ... لكان مطابقا للكعبة ...

[illegible]

عن ابي الحسن عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله عجبت لمن يحتمي من الطعام مخافة الداء كيف لا يحتمي من الذنوب مخافة النار [illegible]

[illegible]

زيارة الفقهاء السلام عليك يا علم العلوم [illegible] السلام عليك يا حافظ الدين [illegible] افضل صلوات المصلين السلام عليك ايها الشيخ العالم العامل السلام عليك ايها الزاهد الكامل السلام عليك ايها الصالح التقي السلام عليك ايها المتورع النقي السلام عليك يا عضد الاسلام وفقيه اهل البيت عليهم افضل الصلوة والسلام السلام عليك ايها العارف [illegible] والعابد [illegible] واشهد انك الامين على الدين والدنيا [illegible] شريعة اشرف الاولين والآخرين عليه وآله صلوات المصلين [illegible] واشهد انك اظهرت الحق وابطلت الباطل [illegible] واوضحت الطريق [illegible] فجزاك الله عن الايمان واهله خيرا وافضل جزاء التابعين وحشرك مع النبيين والوصيين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا اللهم املأ قبره نورا وسرورا وروحا وريحانا واسكنه في بحبوحة جنة النعيم برحمتك يا ارحم الراحمين

[illegible]

عن الصادق عليه السلام انه قال قال النبي صلى الله عليه وآله يوما لاصحابه ملعون كل مال لا يزكى ملعون كل جسد لا يزكى ولو في كل اربعين يوما مرة فقيل يا رسول الله اما زكوة المال فقد عرفناها فما زكوة الاجساد فقال لهم ان تصاب بآفة قال فتغيرت وجوه الذين سمعوا ذلك منه فلما رآهم قد تغيرت الوانهم قال لهم اتدرون ما عنيت بقولي قالوا لا يا رسول الله قال بلى الرجل يخدش الخدشة وينكب النكبة ويعثر العثرة ويمرض المرضة ويشاك الشوكة وما اشبه هذا حتى ذكر في حديثه اختلاج العين [illegible]

[illegible]

عن ابي عبد الله انه قال قال رسول الله صلعم من سمع فاحشة فافشاها فهو كالذي اتاها ومن تطول على اخيه في غيبة سمعها فيه في مجلس فردها عنه رد الله عنه الف باب من الشر في
الدنيا والآخرة ومن كظم غيظا وهو قادر على انفاذه اعطاه الله اجر شهيد ومن سعى لاخيه في حاجة فقضاها او لم يقضها خرج من ذنوبه كيوم ولدته امه ومن
فرج عن مؤمن كربة فرج الله عنه اثنين وسبعين كربة من كرب الآخرة واثنين وسبعين كربة من كرب الدنيا ومن صلى على ميت صلى عليه سبعون الف ملك وغفر الله له
ما تقدم من ذنبه فان اقام حتى يدفن ويحثا عليه من التراب كان له بكل قدم نقلها قيراط من الاجر والقيراط مثل جبل احد وقال النبي صلعم من عطل على اخ

[illegible]

عن ابی عبد الله علیه السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله من سمع فاحشة فافشاها فهو کالذی اتاها ومن تطول علی اخیه فی غیبة سمعها فیه فی مجلس فردها عنه رد الله عنه الف باب من الشر فی
الدنیا والآخرة ومن کظم غیظا وهو قادر علی انفاذه اعطاه الله اجر شهید ومن سعی لمریض فی حاجة قضاها او لم یقضها خرج من ذنوبه کیوم ولدته امه ومن
فرّج عن مؤمن کربة فرّج الله عنه اثنین وسبعین کربة من کرب الآخرة واثنین وسبعین کربة من کرب الدنیا ومن صلی علی میت صلی علیه سبعون الف ملک وغفر الله له
ما تقدم من ذنبه فان اقام حتی یدفن ویحثا علیه من التراب کان له بکل قدم نقلها قیراط من الاجر والقیراط مثل جبل احد وقال النبی [illegible]

[illegible]

[illegible]

عن الامام ... قال رسول الله صلعم في حجة الوداع الا ان الروح الامين نفث في روعي انه لا تموت نفس حتى تستكمل رزقها فاتقوا الله واجملوا في الطلب ولا يحملنكم
استبطاء شيء من الرزق ان تطلبوه بشيء من معصية الله فان الله تعالى قسم الارزاق بين خلقه حلالا ولم يقسمها حراما فمن اتقى الله وصبر اتاه رزقه من حله ومن
هتك حجاب ستر الله عز وجل واخذه من غير حله قص به من رزقه الحلال وحوسب عليه يوم القيمة نفث في روعي [illegible]

[illegible]

عن جعفر بن محمد ع اذا بعث الله المؤمن من قبره خرج معه مثال يقدمه امامه كلما رأى المؤمن هولا من اهوال يوم القيامة قال له المثال لا تفزع ولا تحزن وابشر بالسرور والكرامة
من الله عز وجل حتى تقف بين يدي الله عز وجل فيحاسبه حسابا يسيرا ويامر به الى الجنة والمثال امامه فيقول المؤمن يرحمك الله نعم الخارج خرجت معي من قبري
وما زلت تبشرني بالسرور والكرامة من الله عز وجل حتى رأيت ذلك فمن انت فيقول انا السرور الذي كنت ادخلته على اخيك المؤمن في الدنيا خلقني الله عز وجل منه

من الديوان المنسوب الى امير المؤمنين ع حلاوة دنياك مسمومة فما تأكل الشهد الا بسم فكن موسرا شئت او معسرا فما تقطع الدهر الا بهم اذا تم امر بدا نقصه
ترقب زوالا اذا قيل تم

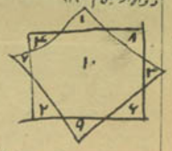

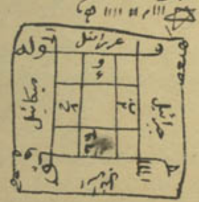

عن جعفر بن محمد ع اذا بعث الله المؤمن من قبره خرج معه مثال يقدمه امامه كلما رأى المؤمن هولا من اهوال يوم القيامة قال له المثال لا تفزع ولا تحزن وابشر بالسرور والكرامة
من الله عز وجل حتى تقف بين يدي الله عز وجل فيحاسبه حسابا يسيرا ويامر به الى الجنة والمثال امامه فيقول له المؤمن يرحمك الله نعم الخارج خرجت معي من قبري
وما زلت تبشرني بالسرور والكرامة من الله عز وجل حتى رأيت ذلك فمن انت فيقول انا السرور الذي كنت ادخلته على اخيك المؤمن في الدنيا خلقني الله عز وجل منه

[illegible]

من الديوان المنسوب الى امير المؤمنين ع حلاوة دنياك مسمومة فما تأكل الشهد الا بسم فكم من سرور شئت او بصل بما تقطع الدهر الا بهم اذا تم امر بدا نقصه توقع
زوالا اذا قيل تم

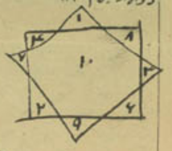

[illegible]

لنعم اليوم يوم قبت حفا
لصيدان ارحت بلا اسراء
وفي الاحلا النبا الآن فيه
سنقنى اسه في خلق النساء
وفي الانثين ان ساوف خير
سنظفر بالنجاح وبالثراء
ومن بين والحاجة فالثلاثا
ففي ساعاتها سفك الدماء
وان شرب امرؤ يوما دواء
فنعم اليوم يوم الاربعاء
وفي يوم الخميس قضاء حاج
ففيه الله يأذن بالدعاء
وفي الجمعات تزويج وعرس
ولذات الرجال مع النساء
وهذا العلم لا يعلمه الا
نبي او وصي الانبياء

غيره
يا منتهي املي قريب في دياركم
سلت شفيع الثكم فاتكوا بها
اعني المحب على الامر صابرة
لعل يشفيها ابدا بداويها

غيره
كتبت اليك من قلب حزين
وعيني من فراقك لا تنام
فاما نحن فالدنيا علينا
مكدرة بهجرك والسلام

غيره
اذا ما انتك الى ليلة اذا انت لم تك
حرا مالا وهالم فما كان شرا منها تبدا انتج
وما كان خيرا فهو اضغاث احلام

لو كنت في دعوى المحبة تصدق
ما كان تلبك ساكنا لا يخفق
لا تدعي وانما قلبك خاليا
سنا ولست بغيرنا تتعلق
نزهة من الحسن شلنا من غيرنا
واقبل فانت بنا احق واليق
لوجان فيك من المحبة نائج
ما كنت تطلبنا ولنت معوق
ولقد كرهت العيش بعد جمالكم
ما في الحياة اذا بعدتم رونق

للبديع بن خلف
يا كاشغا ضر ايوب ورافعه
ومستجيبا لداعي النون في الظلم
او حل تكشف الشكوى من الم
ان لم تداوي شفائي من بلا ونعم

محبيت لاهل العلم كيف تغافل
بحر وفي فوج الاوج على الكافل
ملو ومروون حوك الطالين كلهم
مطوعون في الغيب وقت الكاتل

سواها اذا باكرة صاحبه
عثمان فوعصبا حز علي
وكان تا الاكاس فد ولادوا له
في عهده فاساغ الامر حاج
فانظر الى الحظ هذا الاسم كيف لقي
من الاواخر ما لاقي من الاول
فما نفاه وحلا عقد بعقد
ولا امر بينهما والفرق جلي
من قطع الخليفة الناصر على غدر كتابه
في صوا الشريدهم

من كلام بعضهم الفرق بين الهوى والشهوة مع اجتماعهما في العلة والمعلول واتفاقهما في الدلالة والمدلول ان الهوى مختص بالآراء والاعتقادات والشهوة تختص بنيل المستلذات فصارت الشهوة من نتائج الهوى وهي اخص ...

وحكي ان بعضهم دخل على رجل من الصفادية فقال له اطال الله بقائك

...

ايها الزائر قبري قف على قبري
اذا القرآن شيئاً رحمة منك على
لما كنت زمانا وانا مثلك حي
لا يغرنك حتى انما الدنيا كفي

فرض الوزير دين من حفظ السلطان ...

من كلام على عليه السلام
احق من نال العلم الاحبة
سا ... من ... بها ...
ذكاء وحرص واجتهاد وبلغة
وارشاد استاذ وطول زمان

وكم لله من لطف خفي
يدق خفاه عن فهم الذكي
وكم امر تساء به صباحا
فتاتيك المسرة بالعشي
وكم يسر اتى من بعد عسر
وفرج كربة القلب الشجي
اذا ضاقت بك الاحوال يوما
فثق بالواحد الفرد العلي
توسل بالنبي فكل خطب

الخط يبقى زمانا بعد كاتبه
وكاتب الخط تحت الارض مدفونا
يا رب اغفر لعبد كان كاتبه
يا كاتب الخط فلا ... آمينا

شاهان جهان ...

من كلام بعضهم الفرق بين الهوى والشهوة مع اجتماعهما في العلة والمعلول واتفاقهما في الدلالة والمدلول ان الهوى مختص بالآراء والاعتقادات والشهوة تختص بنيل المستلذات فصارت الشهوة من نتائج الهوى وهي اخص ٣٣٣

وحكي ان بعضهم دخل على رجل من المتصوفة فقال له اطال الله بقائك

[illegible] المنفعة واقرّ عينك وجعل يومي قبل يومك والله انه قد يسرني ما يسرك فاحسن اليه واجازه على دعائه وامر بصلته ولم يعرف كلامه فانه كان دعا عليه

لان معنى اطال الله بقائك لوقوع المنفعة للمسلمين بالاولاد الجزية واقرّ عينك معناه سكن الله حركتها فاذا سكنت من الحركة عميت وجعل يومي قبل يومك اي جعل يوم

الموت الجنة قبل يومك اي قدمك الله النار والله انه ليسرني ما يسرك فان العافية تسرني كما تسرك الحر [illegible] من كتاب علانة الانجي سئل امير المؤمنين عليه السلام من

العالم النقا فقال رجل ترك الدنيا للدنيا معاشه الدنيا وخسر ثم فرح ورجل تعمل واجتهد وصام ورياء الناس فذلك الذي حرم لذات الدنيا من دنياه

ولحقه التعب الذي لو كان به مخلصا لاستحق به اجره ورد الآخرة وهو يظن انه قد عمل ما يثقل ميزانه فيجده هباء منثورا فيل من اعظم الناس حسرة قال من رأى

[illegible]

لو لا نا عطر من الحياء في الماء ابن بر كل يوم انكاس تمرة

قر الوزير ويدي من خلف السلاك فجه كر الحي ص

ايها الزائر قبري قف على قبري هنيئا
اقرا القرآن شيئا رحمة تنزل على
ما انا كنت زمانا وانا مثلك حيا
لا يغرنك حيا انما الدنيا كفيء

من كلام علي عليه السلام
اخي لن تنال العلم الا بستة
سانبيك عن مجموعها ببيان
ذكاء وحرص واجتهاد وبلغة
وارشاد استاذ وطول زمان
وله عليه السلام
ومن طلب العلوم بغير تمام
سعيد كرها اذا شاب الغراب
ومن طلب النجاح بغير بال
كصيد الغزال بلا كلاب
ومن كثر اللها بغير ورع
كرمي النبل بعيد في الهضاب
ومن يرجو من الدنيا وفاء
كمن يرجو شرابا من سراب

وكم لله من لطف خفي
يدق خفاه عن فهم الذكي
وكم امر تساء به صباحا
فتاتيك المسرة بالعشي
وكم يسر اتى من بعد عسر
وفرج كربة القلب الشجي
اذا ضاقت بك الاحوال يوما
فثق بالواحد الفرد العلي
توسل بالنبي بكل خطب
يهون اذا توسل بالنبي
ولا تجزع اذا ما حل خطب
فكم لله من لطف خفي

عاقبت بخاريه
غير از در تو در نخواهم
غير از تو كسي كريم نداهم
كر تو زدر خود براني
رواز تو بدر كه ارم

لقد اكحلت المقالي قال ابا فاطمة
عمر قال ابا قال الموت انما كانا
انا وجميع من فوق التراب
فداء تراب نعل ابي تراب

الخط يبقى زمانا بعد كاتبه
وكاتب الخط تحت الارض مدفونا
يا رب اغفر لمن كان كاتبه
يا كاتب الخط قل يا رب آمينا

شاهان جهان كه اين جهان داشته اند
ملكي كه از اين جهان چه برداشته اند
ور زحمتي من عليت خود همي دو نه اند
رنجم كه در روي همي كاشته اند
غرج
تا چند جنين جاهل ابتر بودن
هر روز روز زيش بدتر بودن
در بند سفالش كر بسيار بدانست
يا مردم و در رو بش بكيد مو دن
غرج
هر كه نا كس شد با صل برشت
سفا له بند و هر كس شود
عكس بد داكن ني شعلوب
قلب آن عنبر بلا بكس شود
آن زر دانش كه بخللت ب
تا نكل اول الرجل بالحجة

هر كه بعني زنا فقر و كاهل
نقيب لو مجلس حق و عامل
لم يبق عندي ما يباع بدرهم
وكفاه وشاهد منظر بعين نجدي
الا بقية ماء وجه صنتها
عن ان نباع وانت نعم المشتري
غيره
من كل على الرحمن في كل امره
خلا منه انس في الحجر مو بالطلب
الم تر ان الله قال لمريم
وهزي اليك الجذع تساقط الرطب
ولو شاء ان تجنيه من غير هزها
جنته ولكن كل شيء له سبب

واني رأيت الحكيم وحلا على شاطئ البحر مهموما محزونا يتلهف على الدنيا فقال له راهب ما الذي يحملك على الدنيا لو كنت في غاية الفقر وانت راكب لجة البحر وقد انكسرت بك السفينة واشرفت على الغرق اما كانت غاية مطلوبك النجاة وان يفوت كلما في يدك قال نعم قال ولو كنت ملكا على الدنيا واحاط بك من يريد قتلك ما كان من ذلك النجاة من يده ولو ذهب جميع ما تملك قال نعم قال فانت ذلك الغني الان وانت ذلك الملك فتسلى الرجل بكلامه من كلام بعض الى بعض اعملوا الاخرة فانكم في هذه الايام التي قصيرة كانها تطير وقال ان الليل والنهار يعملان فيك فاعمل فيهما قال دعبل الى احد مررت براهب فقلت يا راهب لقد تحمل الوحدة فقال يا هذا لو ذقت حلاوة الوحدة لاستوحشت اليها من نفسك قلت يا راهب ما اقل ما تجد في الوحدة قال الراحة من مداراة الناس والسلامة من شرهم قلت يا راهب متى يذوق العبد حلاوة الانس بالله قال اذا صفا الود وخلصت المعاملة قلت متى يصفو الود قال اذا اجتمع الهم فصار هما واحدا في الطاعة

قصة دعبل الخزاعي

قال دعبل لما قلت مدارس آيات خلت من تلاوة قصدت بها ابا الحسن علي بن موسى الرضا عليه السلام وهو بخراسان ولي عهد المامون في الخلافة من بعده فوصلت الى المدينة وحضرت عنده وانشدته اياها فاستحسنها وقال لي لا تنشدها احدا حتى آمرك واتصل خبري بالخليفة المامون فاحضرني وسألني عن خبري ثم قال يا دعبل انشدني مدارس آيات خلت من تلاوة فقلت ما اعرفها يا امير المؤمنين فقال يا غلام احضر ابا الحسن علي بن موسى الرضا عليه السلام قال فلم يكن الا ساعة حتى حضر فقال له يا ابا الحسن سألت دعبلا عن مدارس آيات فذكر انه لا يعرفها فقال لي ابو الحسن يا دعبل انشد امير المؤمنين فاخذت فيها وانشدتها فاستحسنها وامر لي بخمسين الف درهم وامر لي ابو الحسن علي الرضا بقريب من ذلك فقلت يا سيدي ان رأيت ان تلبسني شيئا من ثيابك ليكون كفني فقال نعم ثم دفع الي قميصا قد ابتذله ومنشفة لطيفة وقال لي احفظ هذا تحرس به ثم دفع لي ذو الرياستين ابو العباس الفضل بن سهل وزير المامون صلة وحملني على برذون اصفر خراساني فكنت اسايره في يوم مطير وعليه ممطر خز وبرنس منه فامر لي به ودعا بغيره جديد فلبسه وقال انما آثرتك باللبيس لانه خير الممطرين قال فاعطيت به ثمانين دينارا فلم تطب نفسي ببيعه ثم كررت راجعا الى العراق فلما صرت في بعض الطريق خرج علينا الاكراد فاخذونا وكان ذلك اليوم مطيرا فبقيت في قميص خلق وضر شديد وانا متاسف من جميع ما كان معي على القميص والمنشفة ومفكر في قول سيدي الرضا عليه السلام اذ مر بي واحد من الاكراد الحرامية تحته الفرس الاصفر الذي حملني عليه ذو الرياستين وعليه الممطر ووقف بالقرب مني ينشد مدارس آيات خلت من تلاوة ويبكي فلما رأيت ذلك منه عجبت من لص من الاكراد متشيع ثم طمعت في القميص والمنشفة فقلت يا سيدي لمن هذه القصيدة فقال ما انت وذاك ويلك فقلت فيه سبب اخبرك به فقال هي اشهر بصاحبها من ان تجهل فقلت من هو قال دعبل بن علي الخزاعي شاعر آل محمد جزاه الله خيرا فقلت له يا سيدي انا والله دعبل وهذه قصيدتي قال ويلك ما تقول قلت الامر اشهر من ذلك فاسأل اهل القافلة فاستخبر منهم جماعة فقالوا باسرهم هذا دعبل بن علي الخزاعي فقال قد اطلقت كلما اخذ من القافلة خلالة فما فوقها كرامة لك ثم نادى في اصحابه من اخذ شيئا فليرده فرجع على الناس جميع ما اخذ منهم ورجع الي جميع ما كان معي ثم بذرقنا الى المامن فحرست انا والقافلة ببركة ذلك القميص والمنشفة فانظر الى هذه المنقبة ما اعلاها وما اسناها وقد يقف على هذه القصة بعض الناس ممن يطالع هذا الكتاب ويقرأها فتدعوه نفسه الى معرفة هذه الابيات المعروفة بمدارس آيات ويشتهي الوقوف عليها ويلقيني بعد اعراضي عن ذكرها اما اني ما عرفها او اني جهلت محل النفوس حينئذ الى الوقوف عليها فاحببت ان ادخل راحة على بعض النفوس وان ادفع عني هذا النقص المتطرق الي بعض الظنون فاوردت منها ما يناسب ذلك وهي هذه

ذكرت محل الربع من عرفات فاسبلت دمع العين بالعبرات
وفل عرى صبري وهاج صبابتي رسوم ديار اقفرت وعرات

مدارس

مدارس آيات خلت من تلاوة ومهبط وحي مقفر العرصات
لآل رسول الله بالخيف من منى وبالبيت والتعريف والجمرات
ديار علي والحسين وجعفر وحمزة والسجاد ذي الثفنات
ديار عفاها جور كل منابذ ولم تعف بالايام والسنوات
ديار لعبد الله والفضل صنوه سليل رسول الله ذي الدعوات
منازل كانت للصلاة وللتقى وللصوم والتطهير والحسنات
منازل جبريل الامين يحلها من الله بالتسليم والبركات
منازل وحي الله معدن علمه سبيل رشاد واضح الطرقات
منازل وحي الله ينزل حولها على احمد الروحات والغدوات
فاين الاولى شطت بهم غربة النوى افانين في الاقطار مفترقات
هم آل ميراث النبي اذا انتموا وهم خير سادات وخير حماة
مطاعيم في الاعسار في كل مشهد لقد شرفوا بالفضل والبركات
اذا لم نناج الله في صلواتنا باسمائهم لم يقبل الصلوات
ائمة عدل يقتدى بفعالهم وتؤمن منهم زلة العثرات
فيا رب زد قلبي هدى وبصيرة وزد حبهم يا رب في حسناتي
ديار رسول الله اصبحن بلقعا ودار زياد اصبحت عمرات
وآل رسول الله هلب رقابهم وآل زياد غلظ القصرات
وآل رسول الله تدمى نحورهم وآل زياد ربة الحجلات
وآل رسول الله تسبى حريمهم وآل زياد آمنوا السربات
وآل زياد في القصور مصونة وآل رسول الله في الفلوات
فيا وارثي علم النبي وآله عليكم سلام دائم النفحات
لقد آمنت نفسي بكم في حياتها واني لارجو الامن بعد وفاتي

كلام في الطاعة وعجائب المخلوقات قال في كتاب عجائب المخلوقات كان ملك سليمان عليه السلام فرسخ من كل جانب وطوله مثله ... وكان يطبخ في كل يوم الف صاع ... وروي بان الطيور قد شكت اليه العطش ... مائة سنة ... قال النبي صلى الله عليه وآله من بات في طلب العلم ... ما معنى الصوفية سئل علي بن ابي طالب ما التصوف قال التصوف مشتق من الصوف والصوف مشتمل على الصاد والواو والفاء فالصاد مشتمل على الصدق والصبر والصفا والواو مشتمل على الود والورع والوفا والفاء مشتمل على الفكر والفقر والفناء ... سئل الصادق عليه السلام عن معنى قوله تعالى اهدنا الصراط المستقيم فقال ارشدنا للزوم الطريق المؤدي بنا الى محبتك والمبلغ ... وفي الدعاء المسمى بجامع الاسماء ... يا من خص محمدا وعليا ... الحسن والحسين ... يا من فطم بفاطمة من احبها من النار يا من نصب الامامة ... بين الفرض والواجب ان الفرض يحتاج الى النية كالصلاة والصوم والواجب خلافه ... والثاني يتعلق بالعقل ... الفرق بين الفعل والفعل ...

من غاب عنكم نسيتمو وقلبه عندكم رهينة   اظنكم في الوفاء ممن صحبته صحبة السفينة

من خطبة النبي ايها الناس ان الايام تطوى والاعمار تفنى والابدان في الثرى تبلى فان الليل والنهار يتراكضان تراكض البريد يقربان كل بعيد ويخلقان كل جديد

وفي ذلك عباد الله ما الهى عن الشهوات ورغب في الباقيات الصالحات

وذكروا ان الحرث بن كعب لما حضرته الوفاة احضر بنيه وقال [illegible]

[illegible] ولا [illegible] لصديقي سرا [illegible] فاحفظوها واعلموا انها شفقة عليكم ونصيحة مني لكم فعليكم بتقوى الله تعالى فانها حصن حصين [illegible]

الظلم فانه [illegible] ثم انشا يقول [illegible] فلا تقطع الدهر الا [illegible] فلا تلبس الشكر الا [illegible] حلاوة

[illegible] فلا تطعم [illegible] فكم [illegible] في نعمة [illegible] اذا انتم [illegible]

اذا اقبل ثم اذا كنت في نعمة فارعها فان المعاصي تزيل النعم وحافظ عليها بشكر الاله [illegible] ثم قال يا اولادي [illegible] ولا [illegible] واحد [illegible]

جميعا ولا تتفرقوا واحذروا الزنا [illegible] واعلموا ان الدهر [illegible] والناس رجلان رجل لكم ورجل عليكم والزمان يومان يوم [illegible]

اصحبوا اهل الوفا واحذروا مصاحبة [illegible] فان صحبتهم [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] ثم [illegible] وقال يا بني اياك ومعادات الرجال [illegible]

[illegible] بالمعادات ورجل [illegible] واعلم يا بني ان الكلام [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] اياك والدنيا الدنية [illegible] اياك [illegible] واحفظ لسانك [illegible]

[illegible] وان [illegible] في [illegible] وان [illegible] فلا [illegible]

[illegible] ودع الصداقة [illegible] وكن كثير [illegible] ولا [illegible]

واصل رحمك [illegible] ثم قال اياك [illegible]

واعلم انك لو حفظت [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] ومن [illegible] الرجال [illegible] ومن عاد الرجال [illegible] ومن [illegible] الرجال [illegible]

ثم قال يا بني احمل [illegible] يا بني الصدق امانة والكذب خيانة [illegible] يا بني الكذب يهدي الى الفجور [illegible]

ثم انشا يقول الكذب [illegible] ان كنت ذا ادب [illegible] ثم قال يا بني

اعلم ان الحلم [illegible] ساعة [illegible] واصبر على الفقر [illegible] السوال [illegible]

وعن [illegible] يا بني [illegible] يا بني [illegible]

من الاسلام ولا [illegible] يا بني لا [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] من الليم [illegible]

ثم انشا

[illegible] ثم انشا يقول [illegible] الكريم [illegible] الكلام [illegible] ثم قال يا بني

اذا سالت الكريم فلا تلح عليه السوال ولا تسال اللئيم ثم انشا يقول [illegible]

يا بني خير الناس من نفع الناس [illegible] بالمعروف ثم انشا يقول [illegible] ثم قال يا بني [illegible]

والحمد [illegible] ثم انشا يقول [illegible] ثم قال يا بني

واصل من الناس [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] ثم قال يا بني اذا صحبت فاصحب من الناس [illegible] مودة الصديق [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] ثم قال يا بني [illegible]

[illegible] ثم انشا يقول [illegible] يا بني [illegible]

كالطعام [illegible] الزيارة [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] ثم قال يا بني اياك وكثرة الزيارة ثم انشا يقول [illegible] الزيارة

[illegible] يا بني احفظ الجار [illegible]

[illegible] ثم انشا يقول [illegible] ان الكريم الذي [illegible] ان الحليم الذي [illegible]

[illegible] يا بني اطلب الحلال [illegible]

[illegible] ثم انشا يقول [illegible] ثم قال يا بني [illegible]

[illegible] ثم انشا يقول [illegible]

يا بني اياك والحرص [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] يا بني تقنع بالقليل [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] ثم قال يا بني عليك بالصبر [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] يا بني [illegible]

[illegible] ثم انشا يقول [illegible] يا بني [illegible]

[illegible] يا بني اياك والطمع [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] يا بني اياك الكريم [illegible] ثم انشا يقول [illegible]

[illegible] يا بني لا [illegible] ثم انشا يقول

[illegible] يا بني [illegible] ثم انشا يقول يا بني

وقال عليه السلام [illegible] لا تأمن

الناس المعروف

بالدنيا لقد [illegible] [illegible] كم [illegible] احب من [illegible] كم [illegible] صاحبها [illegible] ثم قال يا بني

والضحك فانه يميت القلب ويذهب بهاء الوجه ويورث النسيان يا بني لا تمش على الارض مرحاً ولا [illegible] ولا تنظر الى عطفيك [illegible] امثالك الى

غير ما لك ولا تضحك في المسجد فانها اول باب من ابواب [illegible] واياك والالتفات في الصلاة ولا تكثر [illegible] فانه من عمل الشيطان ويورث الكسل و

والفقر وضيق الصدور وسلم على من لقيت من صغير او كبير حر او عبد ولا [illegible] على اهل الفقر ثم انشا يقول لا تعجبن لاثواب على رجل [illegible]

الى الادب لا خير في رجل عقل بلا ادب لا خير فيه ولو مشى على الذهب كالعود ان لم تجد [illegible] لم تعرف الناس بين العود والحطب يا بني عليك

واياك ومجالسة السفهاء يا بني لا شي اشد من الفقر فانه يسود الوجه القباح ويعمي الانس الفصاح ثم انشا يقول اذا افتقر الانسان [illegible] واعرض [illegible]

وشنيعه ولا يسمع منه الكلام جليسه وهانت على كل الانام حقيقة وليس يلذ [illegible] اذا [illegible] يا بني المال [illegible] والفقر [illegible]

ثم انشا يقول المرء [illegible] اذا كثرت دراهمه معظم [illegible] والكل [illegible] يا بني اذا افتقر الانسان [illegible]

اربع خصال ضعف [illegible] وكثرت [illegible] وتتابع [illegible] ثم انشا يقول [illegible] المال [illegible] الناس كلهم وذو الفقر [illegible] مع الناس

ومن [illegible] في [illegible] غريبا [illegible] اهله [illegible] وهذا زمان [illegible] يا بني لا تسئل العديم حاجة ثم انشا يقول

لا تسال المعدوم من حاجة فالويل للعديم في الناس يا بني عليك بحسن الكلام فمن حسن كلامه كانت الهيبة امامه ومن حسنت خليقته [illegible]

في اللحية [illegible] ومن شرب من فم السيل وهو مقبل شرق ومن دخل في الاهوى من غير بصيرة لا يامن [illegible] ومن سلك [illegible] تعب ومن [illegible]

[illegible] والعلم بغير بصيرة كمن [illegible] الطريق ومن سلك بغير طريق ظل يا بني من [illegible] يا بني العلم حسن ولكن في [illegible] احسن و

حسنة ولكن في التجارة احسن والحيا حسن ولكن في النساء احسن والادب حسن ولكن في الملوك احسن يا بني شاب بلا توبة كبيت بلا سقف وامرأة بلا بعل كطعام

وفقير بلا [illegible] كشجر بلا ثمر وسلطان بلا عدل كغيم بلا مطر ورجل بلا ادب كتراب بلا ماء يا بني اياك وشاورة النساء ولا [illegible] فانهن اذا [illegible]

ثم انشا يقول [illegible] [illegible] كان [illegible] لقد [illegible] وكنت [illegible] [illegible] [illegible] ثم قال

لا تر [illegible] في حاجة [illegible] الدهر [illegible] حاجة الكريم الى اللئيم ثم انشا يقول [illegible] [illegible] واوجع من [illegible]

وقوف فتى حر [illegible] [illegible] المكارم [illegible] كالهام [illegible] كريم [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] من هذه الابيات [illegible] [illegible]

[illegible] من كان [illegible] مسافر [illegible] [illegible] كما قال تعالى يخرج من بين الصلب

والترائب [illegible] [illegible] في الارحام كيف يشاء [illegible] الدنيا [illegible] واما المنازل الثلث التي

لم [illegible] القبر [illegible] منازل الاخرة [illegible] منازل الدنيا [illegible] [illegible] [illegible] سبحانه

في الجنة وفريق في السعير [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] خطوات [illegible] من الموت [illegible] من كلام بعض الحكماء [illegible] [illegible]

ما الاشتباه [illegible] الشيخ العالم العامل الشيخ صالح الجزائري كتب الى الشيخ المحقق خاتمة المجتهدين شيخنا الشيخ بهاء الدين تغمده الله برحمته كتابا [illegible]

[illegible] عليهم صلوات الله واهل البيت [illegible] في هذه الابيات [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] الطاهرة ان

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] الاسلام محمد واله الكرام [illegible] امير المؤمنين

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

روى الخطيب الخوارزمي في مناقبه عن علي عليه السلام عن النبي صلى الله عليه واله قال يا علي لو ان عبداً عبد الله مثل ما

قام نوح في قومه وكان له مثل احد ذهباً فانفقه في سبيل الله ومد في عمره [illegible] ثم قتل بين الصفا والمروة مظلوما ثم لم يوالك يا علي لم يشم

رائحة الجنة ولم يدخلها [illegible] [illegible] المحقق الطوسي رحمه الله لو ان عبداً [illegible] بالصالحات [illegible] [illegible] وصام

ما سلم سواه [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] من الديباج [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] وعاش في الناس [illegible] [illegible] [illegible] من الزلل

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] في كتابه فلا

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] تحت العرش [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] الناس [illegible] الا من والى عليا

واهل بيته [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] في الحشر [illegible] ولا يثبت على الصراط

قدم الا من احب عليا [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] الخطيب الخوارزمي في المناقب

عن جابر قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله جاءني جبرئيل عليه السلام [illegible] [illegible] مكتوب [illegible] [illegible] علي بن ابي طالب على الناس [illegible]

[illegible] وقال رسول الله صلى الله عليه وآله لو اجتمع الناس على حب علي بن ابي طالب لما خلق الله النار وذكر الطوسي [illegible] عن الرضا عليه السلام قال قال رسول الله

صلى الله عليه وآله حبنا اهل البيت يكفر الذنوب ويضاعف الحسنات وان الله ليتحمل عن محبينا اهل البيت ما عليهم من مظالم العباد [illegible] عليهم السلام

شيعتنا [illegible] حسنات [illegible] [illegible] [illegible] سيئات [illegible] [illegible] سيئات [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] عليهم السلام عن النبي صلى الله عليه وآله عن جبرئيل عن ميكائيل عن اسرافيل عن اللوح عن القلم

قال يقول الله عز وجل ولاية علي بن ابي طالب حصني فمن دخل حصني امن من عذابي [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] علي بن ابي طالب عليه السلام [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

قال ابن ابي الحديد معتزلي بعد تصحيح كون الخطبة المعروفة بالشقشقية منه رضي الله عنه ... ان ابابكر ... [illegible]

[illegible]

وبعد ... اما والله لقد تقمصها ابن ابي قحافة وانه ليعلم ان محلي منها محل القطب من الرحى ينحدر عني السيل ولا يرقى الي الطير ... [illegible]

[illegible]

الموعود ... [illegible]

[illegible]

ثنا محمد بن ابرهيم بن اسحق الطالقاني رض ثنا عبد العزيز بن يحيى الجلودي ثنا ابو عبد الله احمد بن عمار بن خالد ثنا يحيى بن عبد الحميد الحماني ثنا عيسى بن راشد عن علي بن حذيفة عن عكرمة عن ابن عباس ح وثنا محمد بن علي ماجيلويه عن عمه محمد بن ابي القاسم عن احمد بن ابي عبد الله البرقي عن ابيه عن ابن ابي عمير عن ابان بن عثمن عن ابان بن تغلب عن عكرمة عن ابن عباس قال ذكرت الخلافة عند امير المؤمنين علي بن ابي طالب عليه السلام فقال اما والله لقد تقمصها اخو تيم وانه ليعلم ان محلي منها محل القطب من الرحى ينحدر عني السيل ولا يرقى الي الطير فسدلت دونها ثوبا وطويت عنها كشحا وطفقت ارتئي ما بين ان اصول بيد جذاء او اصبر على طخية عمياء يشيب فيها الصغير ويهرم فيها الكبير ويكدح فيها مؤمن حتى يلقى ربه فرايت ان الصبر على هاتا احجى فصبرت وفي العين قذى وفي الحلق شجى ارى تراثي نهبا حتى اذا مضى لسبيله عقدها لاخي عدي فيا عجبا بينا هو يستقيلها في حياته اذ عقدها لآخر بعد وفاته لشد ما تشطرا ضرعيها والله في حوزة خشناء يخشن مسها ويغلظ كلمها ويكثر العثار والاعتذار منها فصاحبها كراكب الصعبة ان اشنق لها خرم وان اسلس لها عسف فمني الناس بتلون واعتراض وبلوى مع هن وهن فصبرت على طول المدة وشدة المحنة حتى اذا مضى لسبيله جعلها في جماعة زعم اني منهم فيا لله وللشورى متى اعترض الريب في مع الاول منهم حتى صرت اقرن بهذه النظائر فمال رجل لضغنه واصغى آخر لصهره وقام ثالث القوم نافجا حضنيه بين نثيله ومعتلفه وقام معه بنو امية يهضمون مال الله هضم الابل نبتة الربيع حتى اجهز عليه عمله فما راعني الا والناس الي كعرف الضبع قد انثالوا علي من كل جانب حتى لقد وطئ الحسنان وشق عطافي مجتمعين علي كربيضة الغنم حتى اذا نهضت بالامر نكثت طائفة وفسقت اخرى ومرق آخرون كانهم لم يسمعوا قول الله تبارك وتعالى تلك الدار الآخرة نجعلها للذين لا يريدون علوا في الارض ولا فسادا والعاقبة للمتقين بلى والله لقد سمعوها ولكن احلولت الدنيا في اعينهم وراقهم زبرجها اما والذي فلق الحبة وبرا النسمة لولا حضور الحاضر وقيام الحجة بوجود الناصر وما اخذ الله على العلماء ان لا يقروا على كظة ظالم ولا سغب مظلوم لالقيت حبلها على غاربها ولسقيت آخرها بكاس اولها ولالفيتم دنياكم اهون عندي من عفطة عنز قال وناوله رجل من اهل السواد كتابا فقطع كلامه وتناول الكتاب فقلت يا امير المؤمنين لو اطردت مقالتك الى حيث بلغت فقال هيهات يا ابن عباس تلك شقشقة هدرت ثم قرت فما اسفت على كلام قط كاسفي على كلام امير المؤمنين عليه السلام اذ لم يبلغ حيث اراد ... [illegible]

[illegible]

واما الخطاب الذي دفعه الرجل الى امير المؤمنين فروي انه قد كان فيه عدة مسائل منها انه سئل ما الحيوان الذي خرج من بطنه حيوان آخر وليس بينهما نسب فاجاب بانه
يونس بن متى خرج من بطن الحوت ومنها ما العبادة التي ان فعلها احد استحق العقوبة وان لم يفعلها ايضا استحق العقوبة فاجاب بانها صلوة السكارى
[illegible]

من جابر الجعفي عن الحسن بن علي قال اضفت ضيفا [illegible] وكان معاوية [illegible]
ثم اسكت فرايت النبي في المنام فقال لي كيف انت يا حسن [illegible]
كيف قال قل اللهم [illegible]
[illegible]

فقال ابن صاحب [illegible] واقام بعد رسول الله صلى الله عليه وآله [illegible]
[illegible]

منه اتبع الهوى واتبع واعوالهوى فانقعد متقعد قتاله ان اقر على مثل الله ودام على مخالفته واستمر في جهالته وتمادى في ضلالته الى ان يفيء الى امر الله وطاعته ولهذا قيل من [illegible]
سلام الله عليه وآله القتال على تأويله كالقتال على تنزيله فقد ظهر بهذا ان القتال على التأويل كالقتال على التنزيل بل وهذا اشد الامرين فان كل واحد منهما قتال مبطل
مناق ليرجع عن ضلالته وضلاله وانه كان في ان الحرمة الصادرة من القائلين على التنزيل اعظم واشد من الحرمة الصادرة من القائلين على التأويل فلهذا كانت المقاتلة على الاعلم الى الذين
مختصة بالنبي صلى الله عليه وآله وسلم ومنصب النبوة فقام بها صلى الله عليه وآله وسلم وقاتل الذين كفروا حتى آمنوا وكانت المقاتلة على الحرمة التي هي دون الحرمة الاولى من كونه
من الامام لكونه الامام دون النبوة فلهذا فوضها مقام بها علي عليه السلام ودعى اليها وقاتل المخادع المتأولين فانهم عدوا الآيات من القرآن الكريم نزلت في الكفار وا[illegible]
بهم فجعلوها من حمل ما علوا لها وحملوها على المؤمنين واستدلوا عليهم بها وانا اذكر منها ما يستدل به على سوء نحلهم نقلهم وقبيح صنيعهم ومروقهم عن الايمان ومناصبتهم
الهوى الهادي بها الامكان تحقيق وذلك ان ائمة التفسير وعلماء الاسلام اتفقوا على ان قوله تعالى الم تر الى الذين اوتوا نصيبا من الكتاب يدعون الى كتاب الله ليحكم بينهم
ثم تولى فريق منهم وهم معرضون نزلت في اليهود وهي مختصة بهم وذكروا في سبب نزولها في حقهم وجوها فقد قيل لما دعى رسول الله صلى الله عليه وآله اليهود الى الاسلام
قالوا بل نحن احق الاحبار منك قال بل الكتاب بيننا فقال تعالى فأتوا وقيل بل لما دعاهم الى الاسلام قال له نعيم على اي دين انت فقال على دين ابراهيم فقال ان ابراهيم كان
يهوديا فقال هلموا الى التوراة فهي بيني وبينكم فأبوا وقيل بل لما انكروا ان يكون رجم الزاني في التوراة فقال هلموا بالتوراة فهي بيني وبينكم فأبوا فانزل الله سبحانه
هذه الآية هكذا ذكر الامام ابو الحسن علي بن احمد الواحدي في كتابه المسمى باسباب النزول فقد اتفق الجميع على اختصاصها باليهود واما الخوارج فجعلوها في الذين
قاتلهم علي عليه السلام ورجعوا في اتباع اهوائهم في ضلالهم ثم احتجوا بها على خروجهم من الطاعة المفروضة للائمة لهم فاذا علمت حقيقة المقاتلة على التنزيل والمقاتلة
على التأويل فاعلم ان بين النبي صلى الله عليه وآله وبين علي عليه السلام من رابطة الاتصال والاخوة والعلاقة ما ليس بين غيرهما وقد صرح بهذه العلاقة والرابطة ما نقل
من صحيح النصوص من قوله صلى الله عليه وآله علي مني وانا من علي وقوله انت مني وانا منك وقوله انت مني بمنزلة هارون من موسى فهذه النصوص شيرات الى خصوصية بينهما فا[illegible]
تلك الخصوصية ان النبي صلى الله عليه وآله انه يلي مقاتلة الكافرين وانه يلقى من الشدائد في ايام امامته مثل ما لقي النبي صلى الله عليه وآله وسلم من الشدائد في ايام نبوته وما
تعاونا في المقاتلين فان الاعمال التي تتبعها الرابطة يسري الى غيرها بما يتناسب من كليهما وذلك ان الشافعي جعل علمه في قتال البغاة من قتال علي عليه السلام والعلم الامام [illegible]
قال سعيد بن عباس رحمه ما انتفعت بكلام بعد كلام رسول الله صلى الله عليه وآله كانتفاعي بكتاب كتبه الي علي بن ابي طالب عليه السلام فانه كتب الي اما بعد فان المرء يسره
فوت ما لم يكن ليدركه ويسره درك ما لم يكن ليفوته فليكن سرورك بما نلت من آخرتك وليكن اسفك على ما فاتك منها وما نلت من دنياك فلا تكثرن به فرحا وما فاتك فلا
تأس عليه حزنا وليكن همك فيما بعد الموت والسلام من كتاب ورد العامة ان ابا بكر بن ابي قحافة وعمر بن الخطاب شهدا يوما من النبي صلى الله عليه وآله وقالا نشهد على رسول
الله صلى الله عليه وآله انه قال الائمة من قريش وقال ان الامامة والنبوة لا يجتمعان في بيت واحد فيقول له كيف اجتمعت في بيت زكريا ويحيى ثم تشهد بهذه الشهادة وقال عمر
الشورى لو كان سالم مولى ابي حذيفة حيا لما عدلت بها عنه وسالم من الموالي وليس من قريش فاي قول اصدق واي رواية تصح قوله تعالى ملة ابيكم ابراهيم جعل ابراهيم
ابا للامة كلها لان العرب من ولد اسمعيل والعجم من ولد اسحق والاب يقال على العم والام على الخالة ومن ذلك قوله واذ قال ابراهيم لابيه آزر فان المشهور انه عمه وانا ابوه تارخ
كآدم ومن ذلك قوله تعالى ورفع ابويه على العرش والمراد بها ابوه وخالته لان ام يوسف راحيل قد ماتت قبل ذلك قوله تعالى لا يأتيه الباطل من بين يديه ولا من خلفه اي
ليس فيه ما لا يطابق الواقع في الماضي ولا في المستقبل كذا روي عن الائمة قوله تعالى لا يعلمهم من بين ايديهم اي اهون عليهم امر الآخرة ومن خلفهم اي آمرهم بجمع الاموال والبخل بها
عن تعليم الحقوق لتسلم ونبقى لورثتهم وعن ايمانهم افسد عليهم امر دينهم بتزيين الضلالة وتحسين الشبهة كذا روي عن الباقر عليه السلام ثم قال الشيخ الشهيد في قوله تعالى ائتيا
طائعين سبحانه لم يخاطب السماء والارض بكلام ولا قالتا ذلك لسماع وانما اراد انه عمد الى السماء فخلقها ولم يتعذر خلقها عليه فكانه لما خلقهما قال لهما ولا الارض ائتيا
طوعا او كرها فلما خلقنا مقدرين كانتا كالقائلتين اتينا طائعين ومثل ذلك كثير في محاورات العرب [illegible] في اصابر الدرجات تصنيف محمد بن الحسن الصفار عن
الصادق عليه السلام انه قال عرج النبي صلى الله عليه وآله مائة وعشرين مرة ما من مرة الا وقد اوصى الله النبي صلى الله عليه وآله بولاية علي والائمة من بعده اكثر مما اوصاه بالفرائض
وروى سلمان الفارسي في كتاب الاربعين الموضوع في مناقب الائمة الاثني عشر عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال كنت جالسا وقد رعت من الوحي وتجيبني عمي حمزة اذ اتاني
جبرئيل وقد هبط علي فقال يا محمد ان الله يقرئك السلام ويقول لك قد افترضت الصلاة وقد وضعتها عن المعتل وافترضت الصوم ووضعته عن المسافر وافترضت الحج
ووضعتها عن المعدم وافترضت الحج ووضعته عن المقل وافترضت حب علي بن ابي طالب على اهل السموات والارض فلم اعط فيه رخصة ومنها قال الشاعر في هذا المعنى شعر
يا سائلا عن الحسب من نحى   وانهت ما كنى حتيها والناهض   وقال ابن ادريس يتقدم الذين ياتمون علي الا يا رافضي   وانا ابا لم من حب آل محمد
فربما فان تجدوا تجدت فرابضي   ان كان رفضي حب آل محمد   فليشهد الثقلان اني رافضي   وروى الخطيب الخوارزمي في مناقبه عن الصديق عن عبد الله
قال قال رسول الله اذا كان يوم القيامة يقعد علي بن ابي طالب على الفردوس وهو جبل قد علا على الجنة وفوقه عرش رب العالمين ومن سفحه يتفجر انهار الجنة و
تتفرق في الجنة وهو جالس على كرسي من نور يجري بين يديه التسنيم ولا يجوز احد الصراط الا ومعه براءة من ولايته وولاية اهل بيته ليشرف على الجنة ميدخل
محبيه الجنة ومبغضيه النار وروى ابن شهرآشوب [illegible] عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال اذا كان يوم القيامة ونصب الصراط على شفير جهنم لم يجز عليه الا من كان معه كتاب بولاية علي بن ابي طالب

لمرابه

نقلهم

في سر النبي وعدد ازواجه واولاده اما النبي صلى الله عليه وآله فالمشهور بيننا ان مولده الشريف سابع عشر شهر ربيع الاول يوم الجمعة عند طلوع الشمس واما الجمهور فالمشهور بينهم ان مولده ثاني عشر ذلك الشهر وولد
في عام الفيل على ذلك واما نسبه الطاهر فهو محمد بن عبد الله بن عبد المطلب واسمه شيبة الحمد بن هاشم واسمه عمرو بن عبد مناف واسمه المغيرة بن قصي واسمه زيد بن كلاب بن مرة بن كعب بن
لؤي بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر وهو قريش بن كنانة بن خزيمة بن مدركة بن الياس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان وروي عنه انه قال اذا بلغ نسبي عدنان فامسكوا وام
آمنة بنت وهب بن عبد مناف وامها برة بنت عبد العزى وام ابيه فاطمة بنت عمرو بن عائذ بن عمران بن مخزوم وام عبد المطلب سلمى بنت عمرو من بني النجار وام هاشم عاتكة بنت مرة بن هلال
من بني سليم وصدع بالرسالة يوم السابع والعشرين من رجب وله يومئذ اربعون سنة وقبض يوم الاثنين لليلتين بقيتا من صفر سنة عشر من الهجرة وهو ابن ثلاث وستين سنة وذكر انهم ابنا
عاش ثلاثا وستين سنة منها مع ابيه سنتين واربعة اشهر ومع جده عبد المطلب ثماني سنين ثم كفله عمه ابو طالب بعده وكان جده عبد المطلب وروي عن ابن عباس قال انتهى النبي صلى الله عليه وآله
فجلس وجلس الناس حوله فجعل يجر رداءه كالي الطب ثم بكى فقيل ما يبكيك يا رسول الله قال هذا قبر امي آمنة واستأذنت ربي في زيارتها فاذن لي فادركتني رقتها فبكيت
وابنا اكثر باكيا من ذلك الساعة وتزوج خديجة بنت خويلد وهو ابن خمس وعشرين سنة وتوفي عمه ابو طالب وله ست واربعون سنة وثمانية اشهر واربعة وعشرون يوما وتوفيت
خديجة بعده بثلاثة ايام وسمى رسول الله ذلك العام عام الحزن واقام بمكة بعد البعثة ثلاثة عشر سنة ثم هاجر منها الى المدينة بعد ان استتر في الغار ثلاثة ايام ودخل المدينة يوم الاثنين
الحادي عشر من شهر ربيع الاول وبقي بها عشر سنين ثم قبض وسبب ان امرأة يهودية قد طلبته الضيافة وقدمت اليه شاة مسمومة فلما مد يده ليأكل تكلمت الشاة وقالت انا مسمومة
[illegible] فقال لهم ما الله وبعد ذلك اراهم بالمجانبة فاحتجوا وكان في كل سنة تنقطع ابهري [illegible] وذلك ان ادم قرب قربانا
من الانبياء وسمي لكل شخص من تلك الشاة الذي كان يحبها الكراع ومن ذلك كان يحب الكراع وقال لهم ما زالت اكلة خيبر تعاودني حتى قطعت ابهري [illegible]
فاول امرأة تزوجها خديجة بنت خويلد وكانت قبله عند عتيق بن عائذ المخزومي فولدت له جارية ثم تزوجها ابو هالة الاسدي فولدت له هند بن ابي هالة ثم تزوجها رسول الله
ما حملت وولدت لرسول الله من ولده وهم الطيب والطاهر والقاسم وقيل ان القاسم اكبر ولده وبه كان يكنى والناس يغلطون ويقولون ولدله منها اربع بنين القاسم وعبد الله والطيب والطاهر
وانما ولدت له ابنان واربع بنات زينب ورقية وام كلثوم وفاطمة فاما زينب فتزوجها ابو العاص بن الربيع في الجاهلية فولدت له جارية اسمها امامة تزوجها علي بن ابي طالب بعد وفاة
فاطمة وتزوجها بعده المغيرة بن نوفل بن الحارث بن عبد المطلب وماتت زينب بالمدينة لسبع سنين من الهجرة واما رقية فتزوجها عتبة بن ابي لهب فطلقها قبل ان يدخل بها
ولحقها منه اذى فقال النبي اللهم سلط على عتبة كلبا من كلابك فتناوله الاسد من بين اصحابه وتزوجها بعده بالمدينة عثمان بن عفان فولدت له عبد الله ومات صغيرا
نقره ديك على عينيه فمرض ومات وتوفيت بالمدينة زمن بدر فتخلف عثمان على دفنها ومنعه ان يشهد بدرا وقد كان هاجر عثمان الى الحبشة ومعه رقية وام كلثوم فتزوجها ايضا عثمان
بعد اختها رقية وتوفيت عنده وذلك انه ضربها ضربا مبرحا فماتت منه واختلف الاصحاب في ان رقية وام كلثوم هل هما ربيبتاه ام ابنتاه والحال عليه لا ينبغي لان عثمان في زمن النبي
كان مظهرا للاسلام وكان النبي يريد تالفهم وادخالهم في الاسلام فكان يلاطفهم بانواع اللطائف من الاموال والمناكحات وغيرها واما فاطمة فذكر في رواية ان مولدها ان بعد
سنة خمس من المبعث بمكة في العشرين من جمادى الآخرة وان النبي قبض وعمرها ثماني عشرة سنة وسبعة اشهر وروي عن جابر بن يزيد قال سئل الباقر كم عاشت فاطمة بعد رسول الله قال
اربعة اشهر وتوفيت ولها ثلاث وعشرون سنة وعلى قريب ما رووه العامة وذكر ابو سعيد الواعظ ان جميع اولاد رسول الله ولدوا قبل الاسلام الا فاطمة وابراهيم واما ابراهيم
فهو من مارية القبطية وولد بالمدينة سنة ثمان من الهجرة ومات بها وله سنة وستة اشهر وايام وقبره بالبقيع والثانية سودة بنت زمعة وكانت قبله عند السكران بن عمرو فمات عنها
بالحبشة مسلما والثالثة عائشة بنت ابي بكر تزوجها بكرا وهي بنت سبع ولم يتزوج بكرا غيرها ودخل بها وهي بنت تسع لسبعة اشهر من مقدمه المدينة وبقيت الى خلافة معاوية
والرابعة ام شريك التي وهبت نفسها للنبي واسمها غزية بنت داود بن عوف وكانت قبله عند ابي العكر بن سمي الازدي فولدت له شريكا والخامسة حفصة بنت عمر بن الخطاب تزوجها
لما مات زوجها خنيس السهمي وكان رسول الله وجهه الى كسرى فمات ولا عقب له وماتت بالمدينة في خلافة عثمان والسادسة ام حبيبة بنت ابي سفيان واسمها رملة وكانت تحت
عبيد الله بن جحش الاسدي والسابعة ام سلمة وهي بنت عمه عاتكة بنت عبد المطلب والثامنة زينب بنت جحش وهي بنت عمته امية بنت عبد المطلب وكانت قبله عند زيد بن حارثة
وهي التي ذكرها الله سبحانه في كتابه والتاسعة زينب بنت خزيمة الهلالية من ولد عبد مناف وكانت قبله عند عبيدة بن الحارث وكانت يقال لها ام المساكين والعاشرة ميمونة
بنت الحارث وكانت قبله عند ابي سبرة العامري والحادية عشرة جويرية بنت الحارث من بني المصطلق سباها فاعتقها وتزوجها والثانية عشرة صفية بنت حيي بن اخطب من خيبر

[illegible]

[illegible]

الشهداء مع اخيهم بكربلاء امهم ام البنين بنت حزام وكان العباس يكنى باقربه لحمله اللواء عند الحسين وقتل وله اربع وثلثون كلمه سنة وعمر وريهد امهما ام حبيب وكانا من الحسن ومحمد الاصغر المكنى بابى بكر وعبيد الله الشهيدان مع اخيهما الحسين امهما ام ليلى بنت مسعود الدارمية ويحيى امه اسماء بنت عميس الخثعمية وتوفي صغيرا قبل ابيه واخوته لامه عبد الله ومحمد وعون ابنا جعفر بن ابي طالب ومحمد بن ابي بكر وام الحسن ورمله امهما ام سعيد بنت عروه بن مسعود الثقفي ونفيسه وهي ام كلثوم الصغرى ورقيه الصغرى وام هاني وام الكرام وجمانه المكناه بام جعفر وامامه وام سلمه وميمونه وخديجه وفاطمه لامهات اولاد شتى واعقبهم من خمسه بنين الحسن والحسين ومحمد والعباس وعمر وان فاطمة اسقطت بعد النبي صلى الله عليه وآله ذكرا وكان سماه النبي محسنا ... وعشرون ... ام كلثوم الكبرى بنت فاطمة البتول تزوجها عبد الله بن جعفر بن ابي طالب وولدت منه عليا وجعفرا وعونا الاكبر وام كلثوم ... عبد الله بن جعفر واما ام كلثوم التي تزوجها عمر فقد ... عند مسلم بن عقيل فولدت له عبد الله قتل بالطف واما زينب الصغرى فكانت عند محمد بن عقيل فولدت له عبد الله وفيه العقب من ولد عقيل واما ام هاني فكانت عند عبد الله الاكبر بن عقيل بن ابي طالب فولدت له محمدا قتل بالطف وعبد الرحمن واما ميمونة فكانت عند عبد الله بن الاكبر بن عقيل بن ابي طالب فولدت له عقيلا واما نفيسه فكانت عند عبد الله الاكبر بن عقيل فولدت له ... واما زينب الصغرى فكانت عند عبد الرحمن بن عقيل فولدت له سعدا وعقيلا واما فاطمة بنت علي فكانت عند ابي سعيد بن عقيل فولدت له حميده واما امامه بنت علي فكانت عند الصلت بن عبد الله بن نوفل بن الحارث واما الحسن الزكي فقد ولد بالمدينة ليلة النصف من شهر رمضان سنة ثلث من الهجرة وقيل سنة اثنين من الهجرة وكنيته ابو محمد وقبض رسول الله وله سبع سنين واشهر وقيل ثماني سنين وقام بالامر بعد ابيه وله سبع وثلثون سنة واقام في خلافته ستة اشهر وثلثة ايام ووقع الصلح بينه وبين معوية في سنة احدى واربعين ... وانبعث يكتب اصحابه اليه ... معاوية ... ومضى الى رحمة الله ... سنة خمسين من الهجرة وله سبع واربعون سنة واشهر ... بنت الاشعث بن قيس ... معاوية ... فاطمة بنت اسد بالبقيع ... ذكرا وانثى منهم زيد بن الحسن ... صدقات رسول الله وكان جليل القدر ... وخرج من الدنيا ولم يدع الامامة ولا ادعى له ... الحسن بن الحسن وكان جليلا فاضلا ... الحسين ... فاطمة بنت رسول الله ... الحسن ... واما الحسين ... فولد بالمدينة يوم الثلثاء وقيل يوم الخميس لثلث خلون من شعبان وقيل لخمس خلون سنة اربع من الهجرة وقيل ولد آخر ربيع الاول سنة ثلث من الهجرة ... ستة اشهر وعاش سبعا وخمسين سنة وخمسة اشهر وكان مع رسول الله سبع سنين ومع اخيه الحسن سبعا واربعين سنة وكانت مدة خلافته عشر سنين واشهر وقتل يوم عاشوراء يوم الاثنين وقيل يوم السبت وقيل يوم الجمعة ... وستين من الهجرة ... علي بن الحسين زين العابدين امه شهربانو بنت كسرى يزدجرد بن شهريار وعلي الاصغر امه ليلى بنت ابي مرة عروة بن مسعود الثقفي وجعفر ... وامه قضاعية ومات في زمن ابيه ولا عقب له وعبد الله قتل مع ابيه صغيرا وهو في حجره وسكينة بنت الحسين وامها الرباب بنت امرئ القيس بن عدي وفاطمة بنت الحسين ... واهل التواريخ ... يوم الجمعة ... وقيل يوم الخميس في النصف من جمادى الآخرة وقيل لسبع خلون من شعبان سنة ثمان وثلثين من الهجرة وقيل سنة سبع وثلثين ...

[illegible]

تعد ذكر الحيوانات التي يدخل الجنة هي ناقة صالح عجل ابراهيم كبش اسمعيل حمار عزير بقرة بني اسرائيل كلب اصحاب الكهف [illegible] سليمان حوت يونس ذئب يعقوب

وبالاسناد [illegible] عن حليمة قالت بعث الي ابو محمد الحسن فقال يا عمة اجعلي افطارك الليلة عندنا فانها ليلة النصف من شعبان فان الله تبارك وتعالى سيظهر في هذه الليلة الحجة [illegible] قالت فقلت له ومن امه قال لي نرجس [illegible]

[illegible]

بقراط معناه ماسك الحكمة سقراط مزين الملك افلاطون الصادق النصيح ارسطو الكامل الفصيح جالينوس فاعل العجائب

عبد الوهاب بن [illegible] قال حدثنا ابو بكر محمد بن الشيخ قال لقينا بمكة رجلا من اهل المغرب فدخلنا عليه مع جماعة من اصحاب الحديث وكان ذلك في سنة تسع وثلثمائة [illegible]

[illegible]

قيل ان الامام جعفر بن محمد الصادق كان يوما جالسا ومعه جماعة من الشيعة فسأله شخص سائل عن عدة الائمة فقال الصادق كم شهور قال اثني عشر فسأله اثنا عشر فقال
عدد اولاد يعقوب فسأله اخرى فقال بعدد بروج السماء فسأله كم فقال بعدد حروف لا اله الا الله ثم سأله فقال بعدد حروف لا اله الا الله محمد رسول الله ثم سأله فقال بعدد
حروف امير المؤمنين ثم سأله عن اسم خاتم الاوصياء فقال اسمه اسم جدي محمد المصطفى فقال وكنيته قال ابو القاسم قال ولقبه قال المهدي والقائم ثم قال ولا تحل في الغيبة تسميته
وقال ان له غيبتان صغرى وكبرى فهي الصغرى برابعة وفي الكبرى الاربعة ... ثلثمائة وثلثة عشر رجلا على عدد ما كان مع الرسول في بدر فقيل له ان من يكونون فقال اربعة من البيتين ... من الشام ... ومن سائر الناس ...
بيت المقدس واثنا عشر من الشام وسبعة من البصرة واربعة من ... وسبعة من كيلان واثني عشر من ... وسبعة من الديلم واثنا عشر من طالقان
واربعة من جرجان وسبعة من ... واربعة من الري واثنا عشر من ... وواحد من اصفهان واربعة من كرمان وواحد من مكران وسبعة رجال من اليمن وثلثة عشر من ...
واربعة من ... وسبعة من بغداد واربعة من واسط وسبعة من البصرة وثلثة من ... وثلثة من ... وخمسة من بلاد الهند واثنا عشر من ما وراء النهر وثلثة من ...
واثنا عشر من الكوفة واربعة من ... واربعة من ... وسبعة من طوس ... وثلثة من دامغان واربعة من ... وسبعة من شيراز واثنا عشر ... من طبرستان
وثلثة من حلب واربعة من الاندلس وهؤلاء ثلثمائة وثلثة عشر نفس سلام وامر الامام جلوسها في الحرم والشهادة بايعي عليهم السلام

باب في الامام الحجة المنتظر الثاني عشر ابي القاسم المكنى محمد بن الحسن عليه وعلى آبائه السلام اعلم ان ولادته بسر من رأى من شهر رمضان في سنة ثمان وخمسين ومائتين للهجرة وقد
وردت احاديث كثيرة عن النبي صلى الله عليه وآله ورواه علماء العامة فضلا عن الخاصة مما رواه العامة ما اخرجه ابو داود والترمذي في صحيحيهما عن ابي سعود
رضي الله عنه انه قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم لو لم يبق من الدنيا الا يوم لطول الله ذلك اليوم حتى يبعث الله رجلا مني او من اهل بيتي يواطي اسمه اسمي
اسم ابيه اسم ابي يملا الارض قسطا وعدلا كما ملئت جورا وظلما فان قلت ان هذا الخبر الذي دلالة اسم ابيه عليه السلام الحسن عليه السلام واسم ابي صلى الله عليه وآله عبد الله
فكيف ذلك قلت فتفصيل ذلك يبتني على بيان امرين الاول انه سائغ شائع في لسان العرب اطلاق لفظ الاب على الجد الاعلى وقد نطق القرآن الحكيم بذلك
قال الله تعالى ملة ابيكم ابراهيم وقال تعالى حكاية عن يوسف عليه السلام واتبعت ملة آبائي ابراهيم واسحق وقد نطق بذلك النبي وحكاه عن جبرئيل صلى الله عليه وآله
في حديث الاسراء قال قلت من هذا قال ابوك ابراهيم الوجه الثاني ان لفظ الاسم تطلق على الكنية وقد استعملها الفصحاء ووردت بها النسام وورد في
الاحاديث حتى ذكره الامامان البخاري ومسلم كل منهما يرفع ذلك سنده الى سهل بن سعد الساعدي رضي الله عنه انه قال عن علي عليه السلام وان رسول الله صلى الله
عليه وآله سماه بابي تراب ولم يكن له اسم احب اليه منه فاطلق لفظ الاسم على الكنية فاذا علم ذلك فاعلم ان النبي صلى الله عليه وآله كان له سبطان ابو محمد
الحسن وابو عبد الله الحسين عليهما السلام ولما كان الحجة الخلف الصالح عليه من ولد ابي عبد الله فاطلق النبي صلى الله عليه وآله على الكنية لفظ الاسم واطلق لفظ الاب
على الجد وهذا بيان شاف كاف في ازالة الشكوك التي اعترت عن الاشكال فافهمه ... من تاريخ ابن الجوزي لما قدم المنصور المدينة بعد الحج قال للربيع
ابعث الى جعفر بن محمد من يأتينا به متعبا قتلني الله ان لم اقتله فتغافل الربيع عن ذلك لعله ينساه ثم كرر عليه ذلك القول فلم يجد الربيع بدا من احضاره فارسل اليه فلما دخل على
المنصور قال المنصور قتلني الله ان لم اقتلك فقال يا امير المؤمنين ان ايوب ابتلي فصبر وان يوسف
ظلم فغفر وانت من ذلك السنخ فلما استتم كلامه قال المنصور الي وعندي يا ابا عبد الله البريء الساحة السليم الناحية جزاك الله من ذي رحم افضل ما جزى ذوي الارحام عن ارحامهم ثم اخذ بيده
واجلسه معه على فراشه ثم امر بعض غلمانه فعطاه ثم قال في حفظ الله ... وانصرف ابا عبد الله في حفظ الله وكنفه قال
الربيع ... ما ... قبل مجيئك ما لم تره ... فانصرف ... الذي لا ينام واكنفني بركنك
الذي لا يرام ... واحفظني ... اللهم ... واستعيذ بك ...
وعليه السلام ... تفسير سورة الانعام ذكر ... ان ... موسى عليه السلام ...
... الصادق عليه السلام قال ... التكاثر ...

... عليه كما ... ان رسول الله ذهب مع ابي بكر الى الغار لانه خاف على نفسه ... ان يكون خليفة في اعتقاد ... كيلا يختل حال الدين من بعده ويكون
الاسلام من بعده مستحكما وقد اكثر علماء ... الاسلام ... لانه يكون من الصحابة من تقوم مقامه ... لم ... ان ...
فاتى معه بهذه المسألة مع عدة مسائل ودخل على مولانا الحسن العسكري ... وكان صاحب الزمان ... يجيب بين يدي ابيه الحسن العسكري ...
من تلك المسائل فاجاب حتى انتهى الى هذه المسألة فقال يا سعد من ادعى ان النبي ... ذهب مختار هذه الامة مع نفسه الى الغار فانه خاف عليه ... ذلك القتل ان يجيب
... انه الخليفة من بعده الامر ... ان ... عليه ... كما خاف ...
... فان ... خلفاء رسول الله ... ثم ... الامر كما ... الخليفة ...
... ذهب ... الى الغار ... هذه الثلثة ... هذا الاساس ... ابي بكر ... هذه الثلثة خلفاء
... الاحاديث ... حديث ... المراد من الامام ... فقالت الشيعة ... المهدي ...
اي شيء ... سلطان العصر ... سلطان ذلك العصر كان من سلسلة الصفوية وهو الشاه اسمعيل ... شيعي والاولى
... السلطان ... والعمل ... الدين ... في دين الشيعة
... الشاه اسمعيل ... وكان ... من ... احضرهم ...
... الثلثة ... شمس الدين ... صاحب الحاشية على البيان شرح التجريد ...
... الثلثة ...
بالقادسية ... واعلم ...

... المجتهدون ... القائم ...
... الروافض ...

[illegible]

وروي في كتاب الروضة عن سلمان الفارسي انه قال صلى بنا رسول الله صلى الله عليه وسلم صلاة الصبح فلما سلم قام فقال لابن عمي علي [illegible]

[illegible]

حكاية عجيبة من هرون الرشيد وصالح المري

قيل لما رجع صالح المري من الحج الى بغداد جلس ذات يوم في مسجد [illegible]

[illegible]

الغريب حتى اني ملأت منه الابواب فقال له الشاب ان جاورنا الحد والولد بالنيل وهو يشرب عليها في كل يوم مرة او مرتين وانا امشي للصحاري والاكام فقلت له تقدر ان تسير
ذو وله في الوهاد فيفصل من اعصابهن ويحفظن من جسدهن ولا يبدل من بدنهن الا النعل لتنهى الابن ان كنت تخاطبن وذلك خافي ان عدا عصابنا بني يلبسها حامرا
الابدال ولا من بعد فقال له لا انسنا الا من غاب القمر فلما اصبحت من جنبك الموت ودرت في عيني بنا الا فلم ادر من يذكر القمر بهذا الشاب وبين يديه ذنب عليل وهو لا يفتر من
ذكر الله تعالى فسلمت عليه وهو مطرق فرد علي وهو يبكي ويقول تغربت عن اهلي فيا طول غربتي ويا حسرتي اني مرتهب ثم بكى وانشا يقول تغربت من اهلي وقد
سرت بعيدا وحيدا في البلاد ادور وخلفت اخواني واهل عشيرتي سيرجون لقياي اني لصديق ولحوطني ما على الارض مثله ولكن اسباب حرمت وامورها قضاها كان
الله في الخلق سابق وربي على ما قد نشأ قدير فقلت بالغلام هل لك ان تعمل معي عملا فقال بالشيخ للعمل خلقنا فقلت ما سالتك الا من النشأ فقال على شرط ان لا تخلي لي الحق
وتتركني وقت صلواتي اذا حضرت وتوفيني الاجرة اذا وفيت العمل فقلت له كم الاجرة فقال درهم ودانق فقلت له رضيت فقال سرنا فسرنا وانا بجانبه محق ذلك
وانا فاكل من عليها فان ويبقى وجه ربك ذو الجلال والاكرام كل نفس ذائقة الموت فمن زحزح عن النار وادخل الجنة فقد فاز وما الحياة الدنيا الا متاع الغرور ثم بكى
وانشا يقول تروعني الجنائز كل يوم ويحزنني بكاء النائحات كروعة اثلة الذئب لما تولوا عنه عادت وانثنات ثم نادى باعلى صوته واحزناه على ما فرطت في جنب الله
ثم انه بكى وانشا يقول غريب شجاه البيت فهو مولع به بعيد عن الاوطان ضاقت مذاهبه تغرب عن اوطانه فتقطعت لغربته احبابه واقاربه ولو طال الدهر
غريب لما صفت له بعراق لاهل هو ما شاء ربه اذا ما ادكرتم بفؤاده جرى دمع عينيه وفاضت سحائبه لكل امرئ خل وخدن وصاحب وكل غريب الدار
صاحبه فآه على البين المشتت شملنا وآه على عيش تقضت اطايبه ثم انه دخل منزلي وهو يقرأ هذه الاية ادخلوها بسلام آمنين ثم شد وسطه وقام يعمل وهو
يتلو هذه الاية ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طين ثم جعلناه نطفة في قرار مكين ولم يزل يعمل الى الظهر فعرضت عليه الطعام فابى وقام يصلي فلما فرغ
قال يا شيخ وفيت العمل فاوفني الاجرة فدخلت منزلي وقلت لاهلي هذا الغلام من العباد الله تعالى فجئت بنصف حبة لكي يتصرف فاتيته بالدراهم فنقصه الا تقبل
فلما اتى الاجرة ناقصة قال يا شيخ اكان من تلي نقصا او تقصيرا انا منعتك في العمل والله لا اخذت الاجرة ناقصة ثم خرج ماشيا ولى وكان يا عجب في اثره
فلم ادركه فرجعت الى منزلي وبت في حيرة وعجب وبت ليلتي مفكرا فلما اصبحت بكرت الى سوق العمل ساله عنه فقالوا انه رجل غريب ما رآه احد من السبت الى
فرجعت وقد خالطني من ذلك هم عظيم وبقيت حزينا الى السبت ورجعت ادور على صانع يتم لنا العمل فقالت لي امرأتي لا ابتغي الا ابن الذي اتيت به اولا فقلت
ذلك فقالت لا حاجة لنا الا الغير يركع ويسجد والبنائر تجمع وتسأله فما ادري اين ذهب فوجدته في فخذه ثم اتيت السوق وسالت عنه فقالوا مات بالمسجد ان
فقلت بل احكم بلي الذي عليه واعطيه اجرة فقال احدهم ما اخذت لك اجرة وذلك اترك ما يالف الا المساجد المهجورة في الليل والنهار ويصلي في البيارح
والمساكن ثم اخذ بيدي وسرنا الى خربة مهجورة فاذا هو مريض قد فرع وبكاء واني من وجد ضعيف وهو يقول شجان من ساهرة الليالي نحيل الجسم من فرط الوبال عليل
القيمة لارض منه من البعد الشديد بسوى الجبال طوال الليل اكثره سقاما وعن جبه سهر الليالي اذا ذكر الذنوب بكى عليها بدمع منه يهمل اي هلا فيا انا ياكجي
منيجبيا بلي انجي حسن النوال الذي يرجع الملوك الا المراد باجر الموالي فدخلت عليه فوجدته ملقى في التراب فرفعت راسه ووضعته في حجري فنظر الي فقلت له
ما حاجتك وماتريد فانشا يقول انا العبد الذي كسب الذنوبا وصدته الاماني ان يتوبا انا العبد الذي امسى حزينا على زلاته ملقى كئيبا انا المقطوع فارحمني وصلني
وبشرني فرجا قريبا فيا اسفا على عمري تقضى ولم اكسب به الا الذنوبا واحذر ان يعاجلني مماتي يحير لهول مصرعه اللبيبا واخشى يوم حشر الناس طرا وهولا يجعل
الولدان شيبا ابامن عاش في كسب الخطايا فالله يا شيخ لم لا تتوبا فكن للصالحين ابا وانا وكن في هذه الدنيا غريبا دعني من المحارم سائلا ما طما تحتها يتعب الراسي الاود
فانسه العيون كاسد غاب اذا ما انبلت ربعت ونوبا فن يغضض طموح الكون منها يجد من قلبه روحا وطيبا ولا تطلق لسانك في كلام يحل عليك اعقابا

وعيا ولا نبرح لسانك كل حين يذكر الله ربا وطبيبا رحم ما استحق يحيى ربا اذا ما نبت عطانا سعيا وصل اذا الدجى ارخى سدولا ولا تك كالذي
ادحيبا بجد انسا اذا ما استوحشت متقيرا وفارق القصاير والنسبا وكن حسن الخلائق وداعيا خليق الوجه لا تبرسا قطوبا ولا تمرح ولكن دخلا منيبا كثير الصمت
اديبا ولا حقد ولا حقد ولا يهم فسالت له انيتم وان يفيها فلما فرغ من هذه الابيات فتح عينيه وهو يعالج سكرات الموت وقال لي انا الذي جاوبك فقال يا حبيبي التوفي فقال يا شيخ
احسن الله عزاك تعدو دفن الرحيل وقرب النحيب ثم انه غشي عليه ساعة وفتح عينيه فقلت هل من حاجة فقال نعم هل تعد ان تحمل عني وتدخلني الجنة بعدم جلب وتستر في
قبري فقلت ما تقول وعلي اهلا الا اتمه فقال اذا دفنتني عليها فاتل الليل حاجة منه هذا الخاتم والمصحف تبلغهما الى والدي هرون الرشيد وتقول له الغريب الفقيد يقرئك
السلام ويقول لك ذو الحق الخلد ولا تنسى على غفلتك فان الجنة لها نعيم مقيم والنار لها عذاب اليم ولا تبيع الجنة بسعير النار فقلت له هل من وصية قال نعم ثم انشا يقول ان
كل مولود يموت ويفقد ولشاربي حياة يدوم وخلد فلو خلا الانسان اموال قيصر وعاد وكسرى والخليل ومزايل واموال قارون وهامان بعده وافلا من
السعي خلد ثم انه غشي عليه فلما افاق انشا يقول ترود من التقوى فانك لا تدري تموت بليل او تعيش الى الفجر وكم من صحيح مات من غير علة وكم من عليل عاش حينا من الدهر
فلا بد من موت ولا بد من فنا ولا بد من حشر ولا بد من نشر كاني باخواني على حافتي قبري يهيل التراب فوقي وادمعهم تجري الا ايها الباكي على عجرفة سنلهيكم الايا
عن ذكري الا انما الايام حتى فوادر تمر بلا نفع ويحسب من عمري الا انما الدنيا كركب سفينة حلوس عليها والزمان بهم يسري فكل من زاده الزمان سرورها
فلم ارسروره باقرب من القبر فلا تحسبن الفقر فقر ابن القفر ولكن فقر الدين من اعظم الفقر ثم انه بكى بكاء شديدا وقال يا حسرتا على ما فرطت في جنب الله وان كنت لمن
الساخرين ثم انه قرأ الذين يذكرون الله قياما وقعودا الآخر سورة آل عمران ثم بكى وانشا يقول انظر الى الاطلال كيف تغيرت من اهلها يا قوم وكيف تنكرت
سحب البلا اذ يالها يوما مهجرها فتساقطت احجارها وتناثرت لما وقفت بربعها متفكرا سحت دموعي حسرة وتحدرت لو كنت اعقل ما انفقت من البكا
لكن جبلت لشقوة حتى جرت نصبت لنا الدنيا حبائل خدعها مكرا بنا وحديثها ما قصرت تالله الذي لم تحل نقطة الذي الا تبدل نعيمها وتغيرت حلاوتها بحالها
اذا اقبلت تحادعت والهاها ان ادبرت بناية سلامة حلاوة الحراب ما قد عمرت فاذا بنيت امرا فتم بنيانه نصبت خيالها عليه ما قد مرت فكم من الامم السوالف
ملك لو انها نطقت بملك الاعربت يا رب منك وان اسات عفيلتي فانني على الامور ذو قدرت ثم انه شهق شهقة عظيمة فارق الدنيا ووصلوا
نصيبه ولقي ربه وكان قد قال لي اذا مت ضع رجلك على خدي وقل هذا جزاء من عصى الله ورسوله فوضعت رجلي كما امرني واذا بهاتف يقول ارفع رجلك عن ولي
قد ذي طاعة ثم اني غسلته وكفنته وحنطته ومن يعقل عليه فسار الناس خلفه كالجراد المنتشر فلم تحده في مشهد والمى انه اخذته الملائكة الى الجنة فتعجبا من ذلك
الناس ثم سافرت الى بغداد وانتهيت سحرا فقربت دار الخلافة وبت عنده فلما اصبح اتيت الخليفة وادابه مقبل والناس بين يديه محدقون فقمت على طريقه وناديته باعلى صوتي
ايها الخليفة لك عندي امانة من رجل غريب فقال ما هي فاعطيته اياها واذا هو بنيته في كيس المصحف فقصها وقراها فلما قراها بكى حتى غشي عليه فلما افاق صاح ولداه
واقرة عيناه وانار قد فواداه ثم بكى وانشا يقول يا الغريب منا في صبابتي ان قال ذرا وان اخفي الهوى ملكا لو انه حلا فرى الحبوب ما كان للاغريب ابن ما
فلما بلغ الخبر الى ام زبيدة اقبلت بجواريها وخدمها ثم علا اللطم والنحيب واشتعلوا اكابر بغداد وبني العباس وكبر اسمه فعزو بها وانقلبت بغداد وبهووه لاجتمعن
من البكا وجميع الملوك والعالم يبكون لبكائه ثم انه قرأ عليهم كتاب ولده واذا فيه من التائب من الاوطان والاحلام مربع البلاد احمد بن هرون وفي اخر الوجه وجاءت
سكرة الموت بالحق ذلك ما كنت منه تحيد ونفخ في الصور ذلك يوم الوعيد وجاءت كل نفس معها سائق وشهيد وفي هذه الابيات يا ابناكم ذا برقدكم يا خليلا قد
الموعد فارحموا الحق الى اهله واتقوا الله حتى يرشد فلما قراها خر مغشيا فلما افاق انشا يقول يا غائبا لم يزل من عزه عاجله حتفه على صغره يا قرة العين كنت لي
انسا في طول ليلي نعم وفي قصره شربت كأسا ابوك شاربه لا بد من شربها على كبره فلما سمعت زبيدة ابيات الرشيد انشات كنت يا شقي لي انسا في دنيا

الظلام والاسعادي يا شق القلب لم تدع لي قرارا كنت جاري فصرت للقلب جاري فلئن فتّ فقد فتّ الموت قبل فلقد فتّ عليك مرادي يا غريبا لو ان ركبي [illegible]
نوائب ظلم الطريق اصطادي ويقيم في العزاء اياما وبعد ذلك جزعوا عليه ولبسوا السواد وبقوا على ذلك مدة وبعد ذلك دخلوا عليهم بنو العباس والبرامكة وكاتب
بغداد وسلوهم حلوا بن العلايم حتى قلعوا من عليهم السواد ورجعوا على ما كانوا عليه من اللذات وضيوا ولدهم وبقوا على ذلك مدة الى ان دهمهم الموت وعالم
الغيب والباقي وباسواه الفاني وكان اخر دعويهم ان الحمد لله رب العالمين حكايت عبد الملك بن عمير قال رأيت في قصر الكوفة عجبا عجيبا دخلته مرة
فرأيت راس سيدي ومولاي الحسين بن علي عليهما السلام بين يدي عبيد الله بن زياد لعنه الله ثم دخلته اخرى بعد ذلك فرأيت راس عبيد الله بن زياد على ترس بين يدي المختار
ابي عبيدة ثم دخلته بعد ذلك فرأيت راس المختار ابي عبيدة بين يدي مصعب بن الزبير ثم دخلته بعد ذلك فرأيت راس مصعب بن الزبير بين يدي عبد الملك بن مروان
نقوش لما قدم معوية لعنه الله المدينة صعد المنبر فخطب فقام الحسن عليه السلام فحمد الله واثنى عليه ثم قال ان الله عز وجل لم يبعث نبيا الا جعل له عدوا من المجرمين فانا ابن علي
وانت ابن صخر وامك هند وامي فاطمة وجدتك نثيلة وجدتي خديجة فلعن الله الامنا حسبا واخملنا ذكرا واعظمنا كفرا واشدنا نفاقا فصاح اهل المسجد آمين آمين فقطع
معوية لعنه الله خطبته ودخل منزله ذكر في كتاب نهاية السؤال قال هرثمة بن اعين وكان في خدمة الخليفة الا انه كان محبا لاهل البيت الى الغاية وكان يتقوى بانه من شيعتهم وقال
فانا عند الرضا عليه السلام اذ قال لي يا هرثمة [illegible] قال الخليفة سيدي الرضا فقال يا هرثمة اني مطلعك على حالة تكون [illegible] لا تظهرها وانا حي
فان الموت [illegible] كنت حاضر [illegible] الى الخليفة [illegible] ما اعلم بها احدا الا [illegible] فقال اعلم اني [illegible] وانا [illegible] ومفضل الخليفة ان
قبري [illegible] خلف قبر ابيه الرشيد وان الله تعالى لا يقدر [illegible] الارض [illegible] احد [illegible] منها وانا [illegible] فاذا انا مت وجهزت
فاعلم الخليفة بجميع ما قلته لك [illegible] في الصلاة [illegible] على جبل اعرابي [illegible] مسرع [illegible] فتصلي على فاذا صلي علي وحملت فاقصد
المكان الذي عينته لك فاحفر شيئا يسيرا من وجه الارض تجد قبرا معمولا في قعره ماء ابيض فاذا كشفته [illegible] فيها تالله ما [illegible] الايام حتى
[illegible] فدخلت على الخليفة فوجدته [illegible] عليه فقلت يا امير المؤمنين [illegible] الرضا عليه السلام [illegible] القصة التي [illegible]
وهو يتعجب مما قوله فامر بتجهيزه [illegible] بالصلاة واذا بالرجل قد اقبل على بعير من الصحرا مسرعا فلم يكلم احدا ثم دخل الى الجنازة [illegible] وصلى عليه وخرج [illegible] الناس عليه
وامر الخليفة بطلب الرجل [illegible] ثم امر الخليفة بان يحفر له قبر خلف قبر الرشيد [illegible] الى موضع [illegible] ما كشفت وجه الارض [illegible]
قبر [illegible] فكشفت [illegible] واذا في قعره ماء ابيض كما قال عليه السلام فامر الخليفة [illegible] على الصورة التي ذكرها الي عليه السلام [illegible] الماء [illegible]
[illegible] يتعجب من قوله ولم [illegible] واحدة مما ذكرها وازداد تأسفا عليه [illegible] يا هرثمة كيف قال لك ابو الحسن [illegible]
هذه المنقبة العظيمة والكرامة البالغة التي تنطق بعناية الله عز وجل به وارتفاع مكانه عنده انتهى نقل ان معوية [illegible] بالكثير وثياب وافرة وكسوة وافية
[illegible] عليه ولم يقبل الحسن عليه السلام منه شيئا وهذه سجية الجواد وشنشنة الكريم وسمة ذي السماحة وصفة من قد حوى مكارم الاخلاق واخلاق [illegible]
[illegible] الكريم [illegible] في العبادة مقتديا بمن تقدم حتى [illegible] عليه السلام حج خمسا وعشرين حجة [illegible] وجنائبه تقاد وهو
على القدم من كلام الحسن بن علي عليهما السلام انه قال لا ادب لمن لا عقل له ولا مروة لمن لا همة له ولا حياء لمن لا دين له وراس العقل معاشرة الناس بالجميل وبالعقل
[illegible] الداران جميعا ومن حرم العقل حرمهما جميعا وقال عليه السلام علم علمك وتعلم علم غيرك [illegible] وقال عليه السلام هلاك الناس
في ثلث الكبر والحرص والحسد فالكبر هلاك الدين وبه لعن ابليس والحرص عدو النفس وبه اخرج آدم عليه السلام من الجنة والحسد رائد السوء ومنه قتل قابيل هابيل
[illegible] كلام علي بن الحسين [illegible] عليه السلام [illegible] وكان يقول اللهم اني اعوذ بك ان تحسن في لوامع العيون علانيتي وتقبح سريرتي [illegible]

وكانت فاطمة من طوائف المسلمين كالعابد في سبيل الله [illegible] وانه في صورة [illegible] جعفر [illegible] حتى تم [illegible]
ومنعوا الجارية [illegible] جعفر [illegible] ابي حنيفة [illegible]
[illegible] من التمر والحلوا [illegible] فاذا جاعوا اكلوا [illegible] والكلب
[illegible] عبادة [illegible]
[illegible] عبادة الاوراد [illegible]
لم يتق الله [illegible] خلقه وعجبت كل العجب لمن عمل لدار الفناء وترك العمل لدار البقاء وكان اذا اتاه السائل يقول مرحبا بمن يحمل زادي الى الآخرة وقال ابو حمزة
كان زين العابدين عليه السلام يحمل جراب الخبز على ظهره بالليل فيتصدق به ويقول ان صدقة السر تطفي غضب الرب عز وجل ولما مات عليه السلام غسلوه وجعلوا ينظرون
الى آثار في ظهره فقالوا ما هذا فقيل كان يحمل جراب الدقيق على ظهره ليلا ويوصله الى فقراء المدينة سرا وقال ابن عائشة سمعت اهل المدينة يقولون ما فقدنا صدقة السر
حتى مات علي بن الحسين عليهما السلام وكان يعطي في كل يوم وليلة الف ركعة [illegible] الريح فسقط مغشيا عليه وكان يوما خارجا فلقيه رجل [illegible] العبيد
والموالي فقال لهم مهلا كفوا ثم اقبل علي عليه السلام على الرجل فقال ما ستر عنك من امرنا اكثر الك حاجة نعينك عليها فاستحى الرجل فالقى عليه خميصة كانت عليه وامر
له بالف درهم فكان ذلك الرجل يقول اشهد انك من اولاد الرسل وقال طاوس رأيت علي بن الحسين ساجدا في الحجر فقلت رجل صالح من اهل بيت طيب لاسمعن ما
[illegible] فاصغيت اليه فسمعته يقول عبيدك بفنائك مسكينك بفنائك فقيرك بفنائك [illegible] في كرب الا كشف عني ودخل عليه السلام على محمد بن اسامة بن
زيد في مرضه فجعل محمد يبكي فقال له علي بن الحسين عليهما السلام ما شانك فقال علي دين فقال كم قال خمسة عشر الف دينار فقال عليه السلام هي علي [illegible]
ومن كتاب كنز الفوائد في تفسير قوله تعالى يمنون عليك ان اسلموا قل لا تمنوا علي اسلامكم بل الله يمن عليكم ان هداكم للايمان ان كنتم صادقين تاويله ما ذكره الشيخ ابو جعفر
الطوسي [illegible] في كتاب مصباح الانوار باسناده عن رجاله مرفوعا الى جابر بن عبد الله رضي الله عنه قال كنت عند رسول الله في حفر الخندق وقد حفر الناس وحفر علي [illegible]
فقال له النبي صلى الله عليه وآله بابي من يحفر وجبرئيل يكنس التراب بين يديه ويعينه ميكائيل ولم يكن يعين احدا قبله من الخلق ثم قال النبي صلى الله عليه وآله لعثمان بن عفان احفر فغضب
عثمان [illegible] لا يرضى محمد ان اسلمنا على يده حتى يامرنا بالكد فانزل الله تعالى على نبيه يمنون عليك ان اسلموا الآية [illegible] وسئل عليه السلام عن التوحيد والعدل فقال في الجواب
التوحيد ان لا تتوهمه والعدل ان لا تتهمه [illegible] ما علم الفروع فالعالم فيه اما احيا او اموات فقسم يتعلق بالاحيا وهي انواع من الاحكام وغيرها وقسم يتعلق بالاموات وهو
علم الفرائض وقسمة التركات وباعتبار هذا التقسيم سمي النبي صلى الله عليه وآله وسلم الفرائض نصف العلم حيث قال تعلموا الفرائض وعلموه فانه نصف العلم وهو اول ما ينزع
من امتي الحديث وامير المؤمنين عليه السلام [illegible] جميع ذلك قدم تحقيق راسخة في مقام الاشباه فاما علم الفرائض وقسمة التركات فلم يسبقه [illegible] العقل بالاتفاق
[illegible] من نقل والصور الكثيرة منه ذكر ما ظهر في الآفاق وانتشر منه انتشار الشمس عند الاشراق فمن ذلك المسئلة الدينارية وشرحها ان امراة جاءت اليه عليه السلام
وقد خرج من داره ليركب فتركت رجله في الركاب فقالت يا امير المؤمنين ان اخي قد مات وخلف ستمائة دينار فدفعوا الي من ماله دينارا واحدا فاسئلك انصافي واعطاء
حقي الى فقال عليه السلام خلف اخوك بنتين فقالت نعم فقال لهما الثلثان اربعمائة دينار وخلف اما فقالت نعم قال لها السدس مائة دينار وخلف زوجة قالت نعم قال لها
الثمن خمسة وسبعون وخلف اثنى عشر اخا فقالت نعم قال لكل اخ ديناران ولك دينار واحد فقد اخذت حقك فاعرفي ثم ركب [illegible] ومنها المسئلة المنبرية وشرحها انه
كان على منبر الكوفة فقام اليه رجل فقال يا امير المؤمنين ان امرأة [illegible] زوجها وابوها [illegible] فقال [illegible] قال نعم
[illegible] قال صار ثمنها تسعا [illegible] ثم خطبته [illegible] هذا الجواب [illegible] السائل [illegible] ما [illegible] الا
[illegible] الحكمة وفصل الخطاب قال النبي صلى الله عليه وآله ان الله يحب الملحين في الدعاء وهو حديث متفق عليه وقال النبي صلى الله عليه وآله ليس شيء اكرم على الله من الدعاء

ومن بعض اصحاب الحال انه كان يقول ... [illegible]
... [illegible]

في الامامة اعلم ان ثبوت الامامة حصل لكل واحد منهم ... [illegible] ... علي بن ابي طالب عليه السلام ... [illegible] ... في هذا الكتاب
وما كون عدد الائمة منحصرا في هذا العدد المخصوص وهو اثنى عشر فقد قال العلماء فيه ... [illegible] ... عن السنن القويم
... [illegible] ...

[illegible]

من عبد مناف بن قصي بن كلاب بن مرة بن كعب بن لوي بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر بن كنانة ... [illegible] ... صلى الله عليه وآله وسلم
... [illegible] ...

[illegible]

والواقفية من وقف على موسى الكاظم والسبب الذي بني عليه اول الوقف هو ان ذوات ولبس له من قواده احد الا وعنده المال الكثير وكان ذلك سبب وقفهم وجحودهم لموته وكان عند زياد القندي سبعون الف دينار وكان احمد الثواني عثمان بن عيسى الرواسي وكان بمصر وكان عنده مال كثير وست جوار فبعث اليه ابو الحسن الرضا فيهن وفي المال فكتب اليه ان اباك لم يمت فكتب اليه ان ابي قد مات وقد اقتسمنا ميراثه وقد صحت الاخبار بموته [illegible] ان كان ابوك [illegible] فكتب على يا حرقي [illegible] الجواري وتزوجهن وفي حديث الرضا ان الزيدية والواقفية والنصاب بمنزلة واحدة وكان [illegible] والواقفية حمر الشيعة ثم تلا هذه الاية ان هم كالانعام بل هم اضل سبيلا [illegible]

ان الله سبحانه بعث الى خلقه رسولين احدهما من الباطن وهو العقل والاخر من الظاهر وهو النبي وبالرسول الباطن يعلم صحة دعوى الرسول الظاهر والعقل دايل والدين مشكوة المصابيح تجرى مجرى الاغذية العالية للصحة والزيت يجري مجرى الاغذية الحافظة للصحة وكما ان الجسم متى كان مريضا لا ينتفع بالاغذية ولا يستقرئ بالا كذلك من كان مريض النفس كما قال تعالى في قلوبهم مرض لم ينتفع بسماع القرآن الذي هو موضوع الزيبيان بل صار ضارا مضرة الغذاء للمريض وعلى هذا قوله تعالى واذا ما انزلت سورة فمنهم من يقول ايكم زادته هذه ايمانا واما الذين آمنوا فزادتهم رجسا الى رجسهم وماتوا وهم كافرون وايضا فالقلب بمنزلة مزرعة للمعتقدات والاعتقاد بمنزلة البذر وان خيرا وان شرا والكلام الله تعالى بمنزلة الماء فمتى الارض يختلف بها يحسب اختلاف بذره وكذا القرآن اذا ورد على الاعتقادات الراسخة في القلوب يختلف تاثيره والى ذلك اشار بقوله تعالى وفي الارض قطع متجاورات وجنات من اعناب وزرع ونخيل صنوان وغير صنوان يسقى بماء واحد ونفضل بعضها على بعض في الاكل ان في ذلك لآيات لقوم يعقلون وقال تعالى والبلد الطيب يخرج نباته باذن ربه والذي خبث لا يخرج الا نكدا كذلك نصرف الآيات لقوم يشكرون [illegible]

من كلام بعض العارفين قدس سره واملا عينيك من زينة هذه الكواكب واجلها في جملة هذه العجايب متفكرا في قدرة مقدرها متدبرا حكمة مدبرها قبل ان يسافر بك القدر ويحال بينك وبين النظر [illegible] سئل بعض الاغنياء رحمه الله تعالى ان يكتب شيئا من اللغة فكتب اليه ان هذه حضرة لم اجعلها لفنون وكيف اجعلها للكتاب [illegible] في الكشاف في تفسير قوله تعالى يوم ندعو كل اناس بامامهم قال ومن بدع التفاسير ان الامام جمع ام وان الناس يدعون يوم القيمة بامهاتهم وان الحكمة في الدعاء بالامهات دون الآباء رعاية حق عيسى واظهار شرف الحسن والحسين وان لا يفتضح اولاد الزنا وليت شعري ايهما ابدع اصحة لفظه ام بهاء حكمته وقيل في تفسير قوله تعالى ويخرون للاذقان يبكون ويزيدهم خشوعا ان معنى الخرور للاذقان على السقوط على الوجه وانما ذكر الاذقان وهو مجمع اللحيين لان الساجد اول ما يلقى به الارض من وجهه الاذقان وانزل عليه بان اول ما يلقى الارض من الجبهة لا الاذقان واجاب في الكشف بانه اذا ابتدأ الخرور فاقرب الاشياء من وجهه الى الارض هو الذقن وبانه اراد المبالغة في الخضوع بتعفير اللحية على التراب والاذقان كناية عنها وبانه قد يخر على الذقن كالمغشي عليه [illegible] كان المصنف والبا على اوصيه من قبل اخذ السماح فيما هو جالس للمظالم اذ دخل عليه رجل فقال له يا امير الاسراء ان لي مظلمة وانا اسئلك ان تسمع مني مثلا اضربه لك قبل ان اذكر مظلمتي فقال قل فقال وجدت الله تعالى قد خلق الملك على طبقات فالصبي اذا خرج الى الدنيا لا يعرف الا امه ولا يطلب غيرها فاذا فزع من شيء لجأ اليها ثم يرتفع طبقة فيعرف ان اباه اعز من امه وامنع جانبا منها فاذا فزعه ذاعر لجأ الى ابيه ثم يرتفع درجة اخرى فاذا وهبه امر لجأ الى السلطان فينتصر له فاذا ظلمه سلطانه لجأ الى ربه وانا الآن قد استنصرت الله تعالى ابا الامير وطمأنت اليه فانظر لنفسك قال الراوي فقصا اثر القصة فقال ما حاجتك فقال ان ابن نهيك قد ظلمني وغصب ضيعتي فقال لنفسك قد علمت الاول فاعاده فيكل الدفلتي وامرير الضيعة عليه وعزل ابن نهيك عن الناحية التي كان يتولاها انتهى ان الله تعالى خلق الملائكة من عقل بلا شهوة وخلق البهايم من شهوة بلا عقل وخلق الانسان من عقل وشهوة فمن غلب عقله شهوته فهو خير من الملائكة ومن غلب شهوته عقله فهو شر من البهائم [illegible] كتبنا الحق الفقير الى عزيزه الفريد اما بعد فان طول انتهى الينا تحدبه من حالك الذي لا ينبغي لمقابك الذي لا يخفى [illegible] في الحديث اتاني شيخ الحرم فاله الملائكة الآن وقد حلت حرامك وبرزت اثقالك وعاتب شريف للثم وفنانا من النهاب علا وجمع تحجر ووزعته من البلابين لا وجه تحجر واكتف من اعيانا وامنى المي التهاك وامرت عن اعيانا بالملاحظة للامور الجبانية واجلها وقعا على اعلى جلالك متيقنا باشراقها انوار جلالك حتى لا نعرج على من سواك بنظر ولا نقف له على باب ولا انس واجمع بيننا وبين اخوان الصفا في دار كرامتك واجعلنا من العارفين بالتقرب منك برحمتك انك سميع الدعاء لطيف لما تشاء [illegible] ابن الحاجب يا اهل مصر وانتم ايديكم من بطلها بالنوال سبقته من حسنكم مان لا يا رحكم الكلمة كثير كالشيء المرضي من كلام بعض الاعلام من علامات اعراض الله تعالى عن العبد ان يشغله بما لا ينفعه دينا ولا دنيا ومن كلام بعض اذا اردت ان تعرف مقامك فانظر فيما اقامك الصدق جامع لانواع العبادات النفسانية والبدنية من الطهارة وستر العورة وصرف المال فيهما والتوجه الى الكعبة والكون في المساجد واظهار الخشوع بالجوارح واخلاص النية بالقلب ومجاهدة الشيطان ومناجاة الحق وقراءة القرآن والتكلم بالشهادتين

وكذا [illegible]
[illegible]

وروي ان واحدا من قوم فرعون اعطاه عنقود عنب وقال اريد ان تعلق جوهر كبار دا لا تبك ربك فادر فاخذ جوهرعون فلما جن عليه الليل سكوا بواب لهيته وقال لا يدخل على منفي متفكر [illegible] في حال العنب فاتاه الشيطان فدق عليه الباب فقال فرعون من في الباب فقال ابليس هرعلي في الحضرة رب لا يدري من بالباب فعرفه فرعون فقال لا ادخل يا ملعون فقال ابليس يلعون يدخل على ملعون فلما دخل عليه راى عنقود العنب بين يديه وهو متحير فقال نادني هذا العنقود فقرا عليه اسما فاذا هو لحسن ما يكون من اللؤلؤ فقال له الشيطان انصف يا عليم لا انصاف انا مثل هذا الكمال اودونا ان اكون عبدا من رجل الصيد فاتبلوني عبد الباب بعد السلطان وانت مع جهلك هذا وحمقك ادعيت ان تكون ربا واوجب بهذه الحلة قال فرعون يا ابليس لم لم تسجد لآدم لما امرت فقال لاني علمت بنسله الخبيثة في صلبه ومرجلا انتشرت من البحر وحامت نوح السفينة واركب فيها انواع الحيوانات لما كان خارج السفينة وخاف عليه نوح من الغرق وحملا امره بالركوب اسمع فغضب عليه نوح وقال اركب يا شيطان فحامل الحمار فسمع الشيطان كلام نوح فتعلق بذنب الحمار وركب في السفينة ونوح كان يظن انه لم يركب ولم يرخص له فلما اخذت السفينة باخذها وطافت على الماء نظر نوح فراى ابليس جالسا صدر السفينة فقال له من ادخلك فقال الست انت قلت اركب يا شيطان ثم انه قال يا نوح ان لك عندي يدا ونعمة ويدا كافيك عليها فقال له نوح وما هي قال انك دعوت على قومك فاغرقتهم بساعة واحدة ولو بقي كنت متحيرا في اضلالهم وابراهيم سوء ريد الهلاك فلما علم نوح ان الشيطان قد تشبث بر بكى وناح بعد الطوفان خمسمائة عام فسمي نوحا وقد كان من قبل اسمه عبد الجبار فاوحى الله سبحانه الى نوح انا اسمع اقبل لك الشيطان واقبل كلامه فقال ما تقول يا ابليس فقال يا نوح انهاك عن خمس خصال اولها الكبر والعجب والثاني الحرص والثالث ان لا تخلو بامراة اجنبية الا ويكون معكما ثالث ومن هذا قال [illegible] الحكمة ضالة المؤمن [illegible] الغيرة على العلم واجبة وصونه من غير اهله فرض لازم لئلا تكون معلقا الدرر في اعناق الخنازير [illegible]

نقل البيهقي باسناده عن انس عن يحيى بن سليم عن الامام جعفر بن محمد عن عبد الله بن جعفر عن امير المؤمنين علي عليه السلام انه قال يوما اعجب ما في الانسان قلبه وله مواد من الحكمة واضداد من خلافها فان سنح له الرجاء اذله الطمع وان هاج به الطمع اهلكه الحرص وان ملكه الياس قتله الاسف وان عرض له الغضب اشتد به الغيظ وان اسعد بالرضى نسي التحفظ وان اسعد بالرضى نسي التحفظ وان ناله الخوف شغله الحزن وان اصابته مصيبة قصمه الجزع وان وجد مالا اطغاه الغنى وان عضته فاقة شغله البلاء وان اجهده الجوع قعد به الضعف وان افرط به الشبع كظته البطنة فكل تقصير به مضر وكل افراط له مفسد [illegible] وسال رجل من شيعته معه وقعة الجمل فقال يا امير المؤمنين اخبرنا عن القدر فقال بحر عميق فلا تلجه فقال يا امير المؤمنين اخبرنا عن القدر فقال بيت مظلم فلا تدخله فقال يا امير المؤمنين اخبرنا عن القدر فقال سر الله فلا تفتش عنه فقال يا امير المؤمنين اخبرنا عن القدر فقال اما اذا ابيت فانه امر بين امرين لا جبر ولا تفويض فقال يا امير المؤمنين ان فلانا يقول بالاستطاعة فقال علي عليه السلام علي به فاقاموه فلما راه قال الاستطاعة تملكها مع الله او من دون الله واياك ان تقول واحدة منهما فترتد فقال فما اقول يا امير المؤمنين قال قل املكها بالله الذي ان شاء ملكنيها انتهى صورة الفاظه وعبارته التي نقلها البيهقي واما قوله عليه السلام امر بين امرين لا جبر ولا تفويض فحاصله هو ان الجبر هو التي على خلاف ارادته وما هنا نقل محدث بشيء وفق ارادته فلا يكون جبرا ثم ان حدوث تلك الارادة في قلب الانسان ليس من الانسان والا لافتقر الى ارادة اخرى ولزم التسلسل وهو محال فلا بد ان تحدث بغير الانسان وهو الله سبحانه فيلزم من ذلك انه لا جبر ولا تفويض صلوات الله وسلامه عليه [illegible] من حقايق الخاص بدانكه مخلوقات بر دو قسم اند جاندار وغير جاندار وجاندار بهتر از غير جاندار وجاندار نيز بر دو قسم است حيوان ونبات وحيوان بهتر از نبات وحيوان نيز بر دو قسم است گويا وغير گويا وگويا بهتر از غير گويا وناطق نيز بر دو قسم است آدمي وغير آدمي وآدمي بهتر از غير آدمي وآدمي نيز بر دو قسم است عاقل وغير عاقل وعاقل بهتر است وعاقل نيز بر دو قسم است مومن وغير مومن ومومن بهتر از غير مومن ومومن نيز بر دو قسم است عالم وغير عالم وعالم بهتر از غير عالم وعالم نيز بر دو قسم است انبيا وغير انبيا وانبيا بهتر از غير انبيا وانبيا صلوات الله عليهم بيست وچهار هزارند وايشان بهتران خلقانند وانبيا نيز بر دو قسم اند مرسل وغير مرسل ومرسل بهتر است از غير مرسل ومرسل سيصد وسيزده تن اند ومرسل نيز بر دو قسم اند اولو العزم وغير اولو العزم واولو العزم بهترانند از غير اولو العزم واولو العزم پنج تن اند نوح وابراهيم وموسى وعيسى ومحمد عليهم الصلوة والسلام وبهترين اولو العزم خليلين اند ابراهيم ومحمد عليهما السلام وبهترين ايشان محمد حبيب است صلى الله عليه وآله پس آن حضرت بهتر از جميع مخلوقات است [illegible] منقول منه بارة شيء المؤمنين السلام عليكم يا اهل الديار من المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات [illegible] اللهم رب هذه الارواح الفانية والاجساد البالية والعظام النخرة التي خرجت من الدنيا وهي بك مؤمنة ادخل عليهم روحا منك وسلاما مني [illegible] اسال الله تعالى لنا ولكم العافية اللهم بشرهم من روح وريحان وجنات وغفران وتجاوز واحسان وحور وولدان وصحو واضغاث انك انت الله الرحيم الرحمن الملك القادر المنان [illegible] اللهم صل على محمد وآله الطيبين الطاهرين الائمة المعصومين آمين آمين [illegible] در خبر است كه پيش از حضرت ابراهيم محاسن هيچ يك از بني آدم سفيد نشده بود با وجود طول عمري كه داشتند اول كسي كه محاسن او سفيد شد ابراهيم بود وسبب آن بود كه چون خليل الله اسحاق عليهما السلام در كريستن با وي به خدمت او آمدند اهل مكه نميدانستند كه كدام پدر است وكدام پسر ابراهيم وساره فرزند ايشان را عزيز بخود دعا كرد كه خدايا ميان ما فرقي بگذار پس محاسن ابراهيم سفيد شد [illegible] وحق تعالى وحي فرمود كه اي خليل اين نور وقار توست ابراهيم گفت [illegible]

وروى عن الصادق ع اذا فشت اربعة ظهرت اربعة اذا فشت الزنا ظهرت الزلازل واذا امسكت الزكوة هلكت الماشية واذا جار الحكام في القضا امسكت القطر من السما واذا خفرت
الذمة نصر المشركون على المسلمين وحفر الذمة نقض العهد ... وروى ان الارض التي يزنى عليها تضج الى الله تعالى شاكية ...

[illegible]

[illegible]

وهو ان نوحا مر بكلب كريه المنظر فقال له ما اقبح هذا الكلب فنطق الكلب بلسان فصيح فقال يا نوح ان كنت لا ترضى خلق الله فحوّل لي يا نبي الله فتحير نوح من ذلك واقبل ينوح على نفسه اربعين سنة حتى ناداه الله تعالى الى متى تنوح يا نوح فقد تبت عليك انتهى

قال صاحب المأمون حبث الى المأمون في الثلث الاول من الليل وقال الخليفة ان يتجاوز

باقي خرابات البرامكة ويقعد بهم فلا تسمعه ويبكيهم ويشتم الرشيد فاركب في جماعة فانتهيت مع بعض الخرابات وتخفينا خلف خادم ومعه كرسي ومرفقة ففرش ثم اقبل بعده شيخ بهي فبكى بكاء شديدا ونظر يمينا وشمالا وانشا يقول

ولما رايت السيف جندل جعفرا ونادى مناد للخليفة يا يحيى بكيت على الدنيا وزاد تاسفي عليهم وقلت الآن لا تنفع الدنيا

احمد ان ثالث كرم عشيرة كنتم وقتي وقد صدقت ما انعى فقل للذي يبدي لجيحي وجعفرا شماتة نفسي من سنانهم العضب لئن ذال فضل الله من آل جعفر فما زال حتى شر العود واستعلى وما الآدم الا دوية بعد روقه فيبقى ملكا ونعقب ذا الملوك

اذ الرواية هذا منازل وهو من الملك حطته الى العاية التي على انها السيف تدريم الاهلها ولو انها دانت لكنتم لها اولى بني برمك كنتم نجوم غريبا وكنتم بني الجود ما اصبحت بني برمك كنتم بحرها

مصيبته بما عندي من ظلمة الليل بالاسرى لاجلكم ابكي الفضل ذي الندى ام ابكي يحيى ام الحبيب موسى ام الموالي للعباس محمد ام اسحق ام يعقوب ام محمد النجيب ام الملك الصالح من بعد قربه ام ابكي لكلا المعقولات ام الثكلى فكلكم ابكي بعين قريحة وقلب جريح لا يموت ولا يحيى

فلما فرغ احضرنا عليه وقبضنا عليه فخرج وقال من القوم فقلنا رسل الخليفة وقدمنا الى حضرته فقال اللهم دعوني اكتب وصيتي فكتب وصيته ودفعها الى الخادم فلما مثل بين يدي الخليفة رآه وبكاه وقال ذكرت

وما استحق البرامكة منك ما تفعل فقال الشيخ لم عندي يا خليفة ان في صائع واياد وخطة انا مريني ان احدثك مني منها فقال هات فقال انا المعدي بن المغيرة الدمشقي من اولاد الملوك زالت عني النعم كما زالت عن الرجال وركبني الدين فاشار علي ذوي الراي بالخروج الى البرامكة فخرجت من دمشق في نيف وثلاثين امراة وصبيا كلهم

وليس معنا ما يباع ولا يرهن فقدمنا بغداد ونزلنا بباب الشام في مسجد فتركت عيالي في المسجد ومركبت شوارع بغداد واذا انا بمسجد نظيف فيه مشايخ من زينتي

باحسن الزينة فاذا بخادمين على باب المسجد فجلست بين ايديهما واذا انا بخادم يقول لهما ادعو القوم فدعوا وانا معهم واذا يحيى بن خالد البرمكي على دكة في وسط

بستان حلفا عليه وقعدنا ما نتخير ونحج فاذا ابن يديه عشرة اولاد واذا غلام اسود اقبل من مقصورة وبين يديه مائة خادم مقرطون في وسط كل واحد منطقة ثمام

من الف دينار ومع كل خادم معترم فيها كثير من العنبر السلطاني فصعد الغلام وجلس الى جنب يحيى ثم قال للقاضي تكلم واحمد الله وصل على النبي صلى الله عليه وآله فاخ

تذوجت عائشة بابن عمي فخطب القاضي واطلق فاخذنا النثار دنانير ودراهم ومسك ونصائيل العنبر فالتقطت والله ملأ كمي واذا الى اذكمه ماله وعشرون دينارا فخرجنا

ماله وعشرون خادما مع كل خادم صينية فضة فيها الف دينار موضع بين يدي كل واحد منا صينية فضة فيها الف دينار فرايت القاضي والمشايخ يضعون الدنانير في

الاكمام ويأخذون الصواني تحت الآباط ويقومون الاول فالاول حتى بقيت وحدي وبين يدي صينية لا اجسر على اخذها فغمز في بعض الخدم فاخذتها وقمت وحملت

وجعلت التفت الى خلفي حذرا ان يقتطفها احد منا فاخذ ما معي بيده ويحيى يلحظني وانا ما ادري ثم قال يحيى آتوني بالرجل فرجع فرددت الدنانير والقيتها الى الخادم وجلست

بين يديه فقال من الرجل فقصصت عليه قصتي كلها فقال علي بموسى فجا اليه فقال خذ هذا الغريب اليك واحسن اليه فقبض على يدي واوطئني بعض غلمانه وخلع علي ثيابا

وطيبا ومكثت عشرة ايام في عيش رغد وكنت اخرج ولم اعرف خبر عيالي اني لا اعلم هم في الاموات فلما كان في اليوم الحادي عشر جاءني خادم فقال قم عافاك الله فاخرج الى عيالك بالمدينة فعلت ذلك

مثلت النثار والدنانير بعشرة دامرج الى عيالك ديم في نهاية الحاجة فاقامه وانا اليه راجع فرجع الخادم فسير الدار والثاني والثالث الرابع والخامس السادس والسابع والثامن فطلع حرابيه حتى انتهيت الى

الدار والعنبر واذا العيال في ناحية منها يتلقون في الحرير والديباج وحمل اليهم مائة الف دينار دراهم وصينية والنثار والصينية الذهب والنثار وكتب بي اصطفيت بعشيرة قرية من قراهم ثم عمت تلك اليوم مع الاطفل البرامكة

[illegible]

[illegible]

[illegible]

داني ولا الرجل فاخذتهم سحابة ساروا تحتها على الماء سفرت الارض نبعث السحابة لذلك الرجل ونبي العابد تحت الشمس وروي انه كان في بني اسرائيل امراة بغي وكانت مفتنة بجمالها وكان

[illegible]

[illegible]

حكي ان الاسكندر ... فقالت ايها الملك ... اعطيت ملكا والطول ... ثم دخل عليها بعد ذلك فقالت ...

... يا اخا العرب ... فقال الاعرابي ...

... يا رسول الله ... خير الناس ... فاقنع ...

... اعلم الناس فاخش الله ... قال يا اخا العرب ...

... الصدقة ... يا اخا العرب ... قال يا رسول الله ...

[illegible]

المحنة النازلة الى بعد على الاعداء وانا القائم الكبرى اسما وما نكتوبه على السموات فقامت وعلى الارض فاطمئنت وعلى الرياح فدرت وعلى البرق فلمع وعلى النور فسطع وعلى الرعد فخشع واسماؤنا مكتوبة على جبهة اسرافيل الذى اجنحته جناحيه فى المشرق والاخرى فى المغرب وهو يقول سبوح قدوس رب الملئكة والروح ثم قال عليه السلام غضوا اعينكم فغضضناها ثم قال افتحوها ففتحناها فاذا نحن بمدينة لم نر اكبر منها ولها اسواق عامرة واهلها قوم طوال طول كل واحد كالنخلة

قيل كان لقد ادرى محمد من المنتخبين فى سلك اجداد النبى صلى الله عليه وآله ثلثه اولاد مضر وربيعه واياد فامرهم ابوهم بالسفر ليستغنوا ويتميز ما ... خالد وبكر
نگاه بايد كرد اين كجا است ذا آرام و آن كجا است ز مضر سفر خوش مرداست آشنا نه جا سفر خزانه مال است واستاد هنر ...
وهو حيات تيز ثم قال واما نسبه الشريف فهو محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصى بن كلاب بن مرة بن كعب بن لوى بن غالب بن فهر بن مالك بن نضر بن كنانة
بن مدركة بن الياس بن مضر بن نزار بن عدنان قال ومن عدنان الى اسمعيل مختلف فيه امه آمنة بنت وهب بن عبد مناف بن زهرة بن كلاب وكان مولده صلى الله عليه وآله عند
طلوع الشمس سابع عشر ربيع الاول عام الفيل فى سلطنة انوشيروان العادل فى مكة المشرفة وتوفى والده قبل مولده وفى السنة السادسة من مولده ماتت امه وفى الثامنة مات جده وكفله
عمه ابو طالب واخذه معه فى التجارة الى الشام وكان له من العمر يومئذ اثنا عشر سنة وتزوج بخديجة وكان له من العمر خمسة وعشرون سنة ... وفى تلك السنة كان
فرش تعمير الكعبة الشريفة فوضع بيده صلوات الله عليه الحجر الاسود فى ركن العراقى ولما بلغ عمره اربعين سنة نزل عليه جبرئيل يوم الاثنين سابع عشر رجب وقت الضحى وهو عليه السلام
بحراء وتلا عليه خمس آيات من سورة اقرأ باسم ربك وامر بالدعوة واول من صدقه امير المؤمنين عليه السلام وخديجة الكبرى من النساء واخفى بالدعوة ثلث سنين واظهرها بعد
وكانت قريش تؤذى المسلمين وبعد خمس سنين من الدعوة ارسل جعفر بن ابيطالب مع سبعين نفر من المسلمين الى الحبشة وفى السنة السابعة من الدعوة تعاقدت قريش ان لا يناكحوا بنى هاشم ولا
يعاملوهم ولا يكالموهم وفى السنة العاشرة توفى ابو طالب وخديجة كلاهما فى هذه السنة وتألم لفقدهما رسول الله صلى الله عليه وآله غاية الالم وسماه عام الحزن واسلم فى هذه السنة جماعة من
المدينة وفى الثانية عشر كان المعراج وفى السنة الثالثة عشر اثنين وسبعين رجلا من اهل المدينة ... فارسل الرسول صلى الله عليه وآله
معهم مصعب بن عمير الى المدينة وكانت الهجرة من مكة الى المدينة فيها وفى السنة الثانية من الهجرة وقع عقد النكاح بين على وفاطمة عليهما السلام بامر الله عز وجل وفى مدة عشر سنين من الهجرة
لما كان فيها بالمدينة ستة وعشرين مرة توجهت فيها عساكره الى محاربة الاعداء وسبعة وعشرين مرة كان بنفسه الشريفة فيها مع العسكر ومن جملتها تسع غزوات اولها غزوة بدر
التى قتل فيها صناديد قريش مثل ابى جهل وعتبة وشيبة والوليد بن عتبة وغيرهم واسر الباقين الثانية غزوة احد التى كسرت فيها رباعيته صلوات الله عليه وآله وقتل فيها عمه
حمزة الثالثة غزوة بنى المصطلق قتل فيها عشرة من الكفار وانهزم الباقون الرابعة غزوة الخندق جمع فيها ابو سفيان لعنه الله من اليهود ومن قريش ومن الاعراب الفين فارس و
... الى المدينة فاشار على المسلمين سلمان ... ان يحفروا حول المدينة خندقا وكان الوقعة ... فى هذه الوقعة قتل عمرو بن عبد ود المعروف بالفارس قتله على
... والباقون حيث كان لعنه الله ... الخامسة غزوة بنى قريظة التى نقضت عهدها مع قريش ...
قلعة كانت للبهتى بقرب المدينة ... والاولاد ... وكانت سبع قلاع متصل بعضها ببعض ...
عليه السلام ... السابع فتح مكة وفى هذه الغزوة رقى امير المؤمنين عليه السلام كتف النبى صلى الله عليه وآله والقى الاصنام من طاق مسجد الكعبة ... اكثر قريش فى
هذه الغزوة وقتل من الكفار ... الثامنة غزوة حنين حيث جاهد فيها ... فى اولها المسلمين ثم ... من الكفار
... غزوة الطائف ... التاسعة ...
... وفى السنة السادسة من الهجرة ارسل رسول الله صلى الله
عليه وآله ... الى الملوك ... الى كسرى ... عبد الله بن حذافة ... الى سلطان العجم الثانى دحية بن خليفة الكلبى الى هرقل
الروم الثالث عمرو بن امية الضمرى ارسل الى النجاشى ملك الحبشة الرابع حاطب بن ابى بلتعة ارسل الى المقوقس حاكم الاسكندرية الخامس شجاع بن وهب ارسله الى الحارث الغسانى

الى شيعتنا ... سنة ... زمان الراضى العباسى ... محمد ... وكان آخر سفرائه عليه السلام ... وفى الكبرى الى الآن ... عجل
... قال فى التاريخ ... عليه السلام ...
... الطبيعية ... سكرة ...
... العقلية ... النفس ... الارواح الطاهرة
والنفوس الزاكية ... الطريق المستقيم ... مدح بعض البلغاء ... مجد
الفضل ... الاصباح ... الصباح ...
الافواه ... الكلام الفصيح ... القلوب ...
غذاء ... العيش ومادة الفضل ... الزمان ...
الفرع ... المكارم ... الجود ...
التاج ... الزمان ...
... الفضل ... جوهر ...
... سنة احدى ... حتى اكل الناس بعضهم بعضا وكان الرجل من الناس
... الناس ...
... يعقوب ... القميص ...
... يوسف ثلث آيات كان ... ليعقوب عليه السلام ... الفرق بالسنه
القريب والبعيد ... الفرقة الاولى ... جنات ...
... لا جرم ... الفرقة الثانية ...
... حب الوطن من الايمان ...
... الفرقة الثانية ...
... اهل ...

... وهو عليه السلام
معا وجرى وتلا عليه خمس آيات من سورة اقرا باسم ربك وامر بالدعوة واول من صدقه امير المؤمنين عليه السلام وخديجة الكبرى من النساء واختفى بالدعوة ثلث سنين واظهر جانبا
وكانت قريش تؤذي المسلمين وبعد خمس سنين من الدعوة ارتحل جعفر بن ابي طالب مع سبعين نفر من المسلمين الى الحبشة وفي السنة السابعة من الدعوة تعاقدت قريش ان لا تناكح بني هاشم ولا
تعاملهم ولا تكلمهم وفي السنة الحادية عشر توفي ابو طالب وخديجة كلاهما في هذه السنة ونالهم لفقدهما رسول الله صلى الله عليه وآله غاية الالم وسماه عام الحزن واسلم في هذه السنة جماعة من اهل
المدينة وفي الثانية عشر كان المعراج وفي السنة الثالثة عشر اثنين وسبعين رجل من اهل المدينة وثلثة نفر من اعيانها واشرافها تشرفوا بشرف الاسلام فارسل الرسول صلى الله عليه وآله
معهم مصعب بن عمير الى المدينة وكانت هجرته من مكة الى المدينة فيها وفي السنة الثانية من الهجرة وقع عقد النكاح بين علي وفاطمة عليهما السلام بامر الله عز وجل وفي مدة عشر سنين من الهجرة
لما كان فيها بالمدينة ستة وثمانين مرة توجهت فيها عساكره الى محاربة الاعداء وسبعة وعشرين مرة كان بنفسه النفيسة فيها مع العسكر ومن جملتها تسعة غزوات اولها غزوة بدر
التي قتل فيها عظماء قريش مثل ابو جهل وعتبة وشيبة والوليد بن عتبة وغيرهم واسر الباقين الثانية غزوة احد التي كسرت فيها رباعيته صلوات الله عليه وآله وقتل فيها عمه
حمزة الثالثة غزوة بني المصطلق قتل فيها عشرة من الكفار وانهزم الباقون الرابعة غزوة الخندق جمع فيها ابو سفيان لعنه الله من اليهود ومن قريش ومن الاعراب [illegible]
فيهم الى المدينة فاشار على المسلمين سلمان قدس سره ان يحفروا حول المدينة خندقا وكان الحرب ثمانية عشر يوما وفي هذه الوقعة قتل عمرو بن عبد ود المعدود بالف فارس قتله علي
[illegible] وانهزم من قتله الباقون حيث كان لعنه الله سيد بلادهم الخامسة غزوة بني قريظة التي نقضت فيها عهد المدينة مع قريش [illegible]
[illegible] كانت [illegible] قرب المدينة فجعلوا النساء والاولاد [illegible] السادسة غزوة خيبر وكانت سبع قلاع متصلة بعضها ببعض ففتحها امير المؤمنين
عليه السلام [illegible] السابع فتح مكة وفي هذه الغزوة رقي امير المؤمنين عليه كتف النبي صلى الله عليه وآله والقى الاصنام من طاق مسجد الكعبة وكسرها واسلمت اكثر قريش في
هذه الغزوة وقتل من الكفار [illegible] الثامنة غزوة حنين حيث جاهد فيها [illegible] فانهزمت في اولها المسلمون ثم [illegible] ورجعوا فقتل من الكفار
نفرا واسرت المسلمون [illegible] التاسعة غزوة الطائف انهزم من بقي من الكفار في هذه الغزوة الى قلاع كانت لهم فتحصنوا فيها فحاصرهم الرسول صلى الله عليه وآله
بضعة عشر يوما [illegible] ثم انتقل مع عسكره الى الجعرانة [illegible] خرج الكفار من قلاعها [illegible] واسلموا وفي السنة السادسة من الهجرة ارسل رسول الله صلى الله
عليه وآله ستة [illegible] الى سلاطين الاطراف [illegible] الثاني دحية بن خليفة الكلبي الى هرقل
الروم الثالث عمرو بن امية الضمري ارسله الى النجاشي ملك الحبشة الرابع حاطب بن ابي بلتعة ارسله الى المقوقس حاكم الاسكندرية الخامس شجاع بن وهب ارسله الى الحارث الغساني [illegible]

السادس

السادس سليط بن عمرو بن عامر ارسله الى هوذة الحنفي صاحب اليمامة السابع علاء الحضرمي ارسله الى [illegible] ملك البحرين [illegible] المذكورين الا
[illegible] وفي السنة العاشرة من الهجرة حجة الوداع وفي رجوعه منها في غدير خم خطب بامر الله ونصب امير المؤمنين علي بن ابي طالب صلوات الله عليه خليفة بعده على الناس
[illegible] ثم توفي صلوات الله عليه وآله وكان عمره ثلثة وستين سنة والله اعلم واما علي عليه السلام [illegible] من الاسلام [illegible]
الاولى [illegible] وكانت الوقعة في شهر جمادي الاولى سنة ست وثلثين من الهجرة وقتل في المعركة طلحة والزبير [illegible]
الثانية وقعة صفين مع معوية اللعين وعساكر الشام [illegible] وكانت الوقعة في صفر سنة سبع وثلثين [illegible] مائة يوم [illegible]
في هذه الوقعة [illegible] اتباع معوية الملعون وقتل فيها من [illegible] عمار وياسر [illegible]
الثالثة وقعة النهروان [illegible] وكانت في سنة ثمان وثلثين من الهجرة النبوية [illegible]
[illegible] عليه السلام [illegible] والامام الثاني [illegible] صلوات الله عليه [illegible]
[illegible] صلوات الله عليه [illegible] عليه السلام [illegible]
[illegible] اربعة وسبعين سنة [illegible] وكان آخر [illegible] عليه السلام [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ایشان گردید و آتش اشتیاق در دلهای ایشان اشتعال [illegible] و متابعت ایشان سعادت ابدیه [illegible]
لمن كان له قلب او القى السمع وهو شهيد الفرقة الثالثة آن گروه‌اند كه [illegible] عالم [illegible]
[illegible]
[illegible] الى الارض واتبع هواه [illegible]
[illegible]
[illegible] ومتعلم على سبيل النجاة
وهمج رعاع [illegible] من تفسير علي بن ابراهيم حدثني ابي عن ابن ابي عمير عن عمر بن اذينة عن جابر عن ابي جعفر عليه السلام قال لما نزلت هذه الآية وجيء يومئذ بجهنم سئل عن ذلك رسول
الله صلى الله عليه وآله فقال بذلك اخبرني جبرئيل الروح الامين ان الله لا اله غيره اذا برز الخلائق وجمع الاولين والآخرين اتي بجهنم تقاد بالف زمام
في كل زمام مائة الف ملك تقودها من الغلاظ الشداد لها هدة وغضب وزفير وشهيق وانها لتزفر الزفرة فلولا ان الله اخرهم للحساب لاهلكت الجميع ثم يخرج منها عنق
يحيط بالخلائق البر منهم والفاجر فما خلق الله عبدا من عباده ملكا ولا نبيا الا ينادي رب نفسي نفسي وانت تنادي يا نبي الله امتي امتي ثم يوضع عليها الصراط ادق
من السيف عليه ثلاث قناطر فاما الواحدة فعليها الرحم والامانة واما الثانية فعليها الصلاة واما الثالثة فعليها رب العالمين لا اله غيره فيكلفون الممر عليها فتحبسهم
الرحم والامانة فان نجوا منها حبستهم الصلاة فان نجوا منها كان المنتهى الى رب العالمين وهو قوله ان ربك لبالمرصاد والناس على الصراط فمتعلق بيد وتزل قدم
ويستمسك بقدم والملائكة حولها ينادون يا حليم اعف واصفح وعد بفضلك وسلم سلم والناس يتهافتون فيها كالفراش فاذا نجا ناج برحمة الله نظر اليها
فقال الحمد لله وبنعمته تتم الصالحات وتزكو الحسنات والحمد لله الذي نجاني منك بعد اياس بمنه وفضله ان ربنا لغفور شكور ومن سورة [illegible]
والعاديات ضبحا حدثنا جعفر بن احمد عن عبيد بن يحيى قال ثنا الحسن بن علي بن ابي حمزة عن ابيه عن ابي بصير عن ابي عبد الله عليه السلام في قوله والعاديات ضبحا قال هذه السورة
نزلت في اهل وادي اليابس [illegible] اجتمعوا اثنا عشر الف فارس وتعاقدوا وتعاهدوا وتواثقوا على ان لا يتخلف رجل عن رجل ولا يخذل احد احدا ولا يفر رجل عن صاحبه
حتى يموتوا كلهم على حلف واحد ويقتلوا محمدا صلى الله عليه وآله وعلي بن ابي طالب فنزل جبرئيل عليه السلام على محمد صلى الله عليه وآله فاخبره بقصتهم وما تعاقدوا عليه
وتواثقوا وامره ان يبعث ابا بكر اليهم في اربعة آلاف فارس من المهاجرين والانصار فصعد رسول الله صلى الله عليه وآله المنبر فحمد الله واثنى عليه ثم قال يا معشر المهاجرين
والانصار ان جبرئيل عليه السلام اخبرني ان اهل وادي اليابس اثنا عشر الف فارس قد استعدوا وتعاهدوا وتعاقدوا ان لا يغدر رجل بصاحبه ولا يفر عنه ولا يخذله
حتى يقتلوني واخي علي بن ابي طالب وامرني ان اسير اليهم ابا بكر في اربعة آلاف فارس فخذوا في امركم واستعدوا لعدوكم وانهضوا اليهم على اسم الله وبركته يوم الاثنين
ان شاء الله تعالى فاخذ المسلمون عدتهم وتهيئوا وامر رسول الله صلى الله عليه وآله ابا بكر بامره وكان فيما امره به انه اذا رآهم ان يعرض عليهم الاسلام فان تابعوه والا واقعهم
فيقتل مقاتليهم ويسبي ذراريهم ويستبيح اموالهم ويخرب ضياعهم وديارهم فمضى ابو بكر ومن معه من المهاجرين والانصار في احسن عدة واحسن هيئة يسير بهم سيرا رفيقا
حتى انتهوا الى اهل وادي اليابس فلما بلغ القوم نزول القوم عليهم ونزل ابو بكر واصحابه قريبا منهم خرج اليهم من اهل وادي اليابس مائتا رجل مدججين بالسلاح
فلما صادفوهم قالوا لهم من انتم ومن اين اقبلتم واين تريدون ليخرج الينا صاحبكم حتى نكلمه فخرج اليهم ابو بكر في نفر من اصحابه المسلمين فقال لهم انا ابو بكر صاحب رسول الله قالوا ما
اقدمك علينا قال امرني رسول الله صلى الله عليه وآله ان اعرض عليكم الاسلام وان تدخلوا فيما دخل فيه المسلمون ولكم ما لهم وعليكم ما عليهم والا فالحرب بيننا وبينكم قالوا له
اما واللات والعزى لولا رحم ماسة وقرابة قريبة لقتلناك وجميع اصحابك قتلة تكون حديثا لمن يكون بعدكم فارجع انت ومن معك وارجوا العافية فانا انما نريد
صاحبكم بعينه واخاه علي بن ابي طالب فقال ابو بكر لاصحابه يا قوم القوم اكثر منكم اضعافا واعد منكم وقد نأت داركم عن اخوانكم من المسلمين فارجعوا نعلم رسول الله
صلى الله عليه وآله بحال القوم فقالوا له جميعا خالفت يا ابا بكر قول رسول الله صلى الله عليه وآله وما امرك به فاتق الله وواقع القوم ولا تخالف قول رسول الله فقال
اني اعلم ما لا تعلمون الشاهد يرى ما لا يرى الغائب فانصرف وانصرف الناس اجمعون فاخبر النبي صلى الله عليه وآله بمقالة القوم وما رد عليهم ابو بكر فقال يا ابا بكر خالفت قولي
وامري ولم تفعل ما امرتك وكنت لي والله عاصيا فيما امرتك فقام النبي صلى الله عليه وآله فصعد المنبر فحمد الله واثنى عليه ثم قال يا معشر المسلمين اني امرت ابا بكر

الذين

ان يسير الى اهل وادي اليابس وان يعرض عليهم الاسلام ويدعوهم الى الله فان اجابوه والا واقعهم وانه سار اليهم وخرج اليه منهم مائتا رجل فلما سمع كلامهم وما
استقبلوه به انتفخ صدره ودخله الرعب منهم وترك قولي ولم يطع امري وان جبرئيل امرني عن الله ان ابعث اليهم عمر مكانه في اصحابه في اربعة آلاف فارس فسر يا عمر على اسم الله ولا تعمل
كما عمل ابو بكر اخوك فانه قد عصى الله وعصاني وامره بما امر به ابا بكر فخرج عمر والمهاجرون والانصار الذين كانوا مع ابي بكر يقتصد بهم في سيرهم حتى شارف القوم وكان
قريبا منهم حيث يراهم ويرونه وخرج اليه مائتا رجل فقالوا له ولاصحابه مثل مقالتهم لابي بكر فانصرف وانصرف الناس معه وكاد ان يطير قلبه مما رأى من عدة القوم وجمعهم
ورجع يهرب منهم فنزل جبرئيل عليه السلام فاخبر النبي صلى الله عليه وآله بما صنع عمر وانه قد انصرف وانصرف المسلمون معه فصعد صلى الله عليه وآله المنبر فحمد الله واثنى عليه واخبر بما صنع
عمر وما كان منه وانه قد انصرف وانصرف المسلمون معه مخالفا لامري عاصيا لقولي فقدم عليه فاخبره مثل ما اخبره به صاحبه فقال له يا عمر عصيت الله في عرشه وعصيتني وخالفت قولي
وعملت برأيك الا قبح الله رأيك وان جبرئيل عليه السلام امرني ان ابعث عليا في هؤلاء المسلمين واخبرني ان الله يفتح عليه وعلى اصحابه فدعا عليا عليه السلام واوصاه بما
اوصى به ابا بكر وعمر واصحابه الاربعة آلاف فارس واخبره ان الله سيفتح عليه وعلى اصحابه فخرج علي عليه السلام ومعه المهاجرون والانصار فسار بهم سيرا غير سير ابي بكر وعمر
وذلك انه اعنف بهم في السير حتى خافوا ان ينقطعوا من التعب وتحفى دوابهم فقال لهم لا تخافوا فان رسول الله صلى الله عليه وآله قد امرني بامره واخبرني ان الله سيفتح علي
وعليكم فابشروا فانكم على خير والى خير فطابت نفوسهم وقلوبهم وساروا على ذلك السير التعب حتى اذا كانوا قريبا منهم حيث يرونهم ويراهم امر اصحابه ان ينزلوا وسمع
اهل وادي اليابس بقدوم علي بن ابي طالب واصحابه فخرج اليهم منهم مائتا رجل شاكين في السلاح فلما رآهم علي خرج اليهم في نفر من اصحابه فقالوا لهم من انتم ومن اين انتم
واين تريدون قال انا علي بن ابي طالب ابن عم رسول الله صلى الله عليه وآله واخوه ورسوله اليكم ادعوكم الى شهادة ان لا اله الا الله وان محمدا عبده ورسوله ولكم ما للمسلمين وعليكم
ما على المسلمين من خير وشر فقالوا له اياك اردنا وانت طلبتنا قد سمعنا مقالتك وما عرضت فاستعد للحرب العوان واعلم انا قاتلوك وقاتلوا اصحابك والموعد فيما
بيننا غدا ضحوة وقد اعذرنا فيما بيننا وبينك فقال لهم علي عليه السلام ويلكم تهددوني بكثرتكم وجمعكم فانا استعين بالله وملائكته والمسلمين عليكم ولا حول ولا قوة الا بالله
العلي العظيم فانصرفوا الى مراكزهم وانصرف علي عليه السلام الى مركزه فلما جنه الليل امر اصحابه ان يحسنوا الى دوابهم ويقضموا ويحسوا ويسرجوا فلما انشق عمود الصبح صلى بالناس
بغلس ثم غار عليهم باصحابه فلم يعلموا حتى وطأتهم الخيل فما ادرك آخر اصحابه حتى قتل مقاتليهم وسبى ذراريهم واستباح اموالهم وخرب ديارهم واقبل بالاسارى والاموال
معه فنزل جبرئيل عليه السلام فاخبر رسول الله صلى الله عليه وآله بما فتح الله على علي وجماعة المسلمين فصعد المنبر فحمد الله واثنى عليه واخبر الناس بما فتح الله على المسلمين واعلمهم انه لم يصب
منهم الا رجلين ونزل فخرج يستقبل عليا في جميع اهل المدينة من المسلمين حتى لقيه على ثلاثة اميال من المدينة فلما رآه علي مقبلا نزل عن دابته ونزل النبي صلى الله عليه وآله حتى
التزمه وقبل ما بين عينيه فنزل جماعة المسلمين الى علي عليه السلام حيث نزل رسول الله صلى الله عليه وآله واقبل بالغنيمة والاسارى وما رزقهم الله من اهل وادي اليابس ثم قال
جعفر بن محمد عليهما السلام ما غنم المسلمون مثلها قط الا ان يكون من خيبر فانها مثل خيبر وانزل الله تبارك وتعالى في ذلك اليوم هذه السورة والعاديات ضبحا يعني بالعاديات الخيل تعدو
بالرجال [illegible] وروى جابر عن ابي جعفر عليه السلام [illegible] في النار [illegible] خريفا والخريف سبعون سنة [illegible] ثم انه سأل الله
بحق محمد وآل محمد لما رحمتني قال فاوحى الله تعالى الى جبرئيل ان اهبط الى عبدي فاخرجه قال يا رب كيف لي بالهبوط في النار قال اني قد امرتها ان تكون عليك
بردا وسلاما قال يا رب فما علمي بموضعه قال انه في جب من سجين قال فهبط في النار فوجده وهو معقول على وجهه فاخرجه قال فقال يا عبدي كم لبثت تناشدني في النار فقال ما احصيه
يا رب قال اما وعزتي لولا ما سألتني به لاطلت هوانك في النار ولكني حتمت على نفسي ان لا يسألني عبد
بحق محمد وآل محمد الا غفرت له ما كان بيني وبينه وقد غفرت لك اليوم انتهى ومن كلام علي عليه السلام مناجاة من المناجاة اللهم اني [illegible]
[illegible] وقد [illegible] اللهم [illegible]
بالعبادة اللهم [illegible] ثم مضى عليه السلام [illegible]
[illegible] فخرج فاتبعه حتى [illegible]

العالم يعرف الجاهل لانه كان جاهلا والجاهل لا يعرف العالم لانه لم يكن عالما

من كلام بعض العارفين اوصيك بوصية جامعة نافعة اوصيك بوصية الله رب العالمين للاولين والآخرين في قوله تعالى ولقد وصينا الذين اوتوا الكتاب من قبلكم واياكم ان اتقوا الله ولا شك انه تعالى اعلم بصلاح العبد من كل احد ورحمته ورافته اجل فلو كان في الدنيا خصلة هي اصلح للعبد واجمع للخير واعظم في القدر واعرف في العبودية من هذه الخصلة لكانت هي الاولى بالذكر والاحرى بان يوصي بها عباده فلما اختصها علم انها جمعت كل نصح وارشاد وتنبيه وسداد وخير ورشاد ///

من انس بالله استوحش من الناس قال الرشيد لابن السماك عظني فقال احذر ان تقوم على جنة عرضها السموات والارض وليس لك فيها مقدار قدم ولا موضع شبر ///

قال سيد الشهداء عليه السلام والشفيع يوم الجزاء الدنيا دار بلاء ومنزل بلغة وعناء قد نزعت عنها نفوس السعداء وانتزعت بالكره من ايدي الاشقياء فاسعد الناس بها ارغبهم عنها واشقاهم بها ارغبهم فيها فهي الغاشة لمن استنصحها والمغوية لمن اطاعها والفائز من اعرض عنها والهالك من هوى فيها طوبى لعبد اتقى فيها ربه وقدم توبته وغلب شهوته من قبل ان تلقيه الدنيا الى الآخرة فيصبح في بطن موحشة غبراء مدلهمة ظلماء لا يستطيع ان يزيد في حسنة ولا ينقص من سيئة ثم ينشر فيحشر اما الى جنة يدوم نعيمها او الى نار لا ينفد عذابها /// في الحديث عن النبي صلى الله عليه وآله قال الله اذا عصاني من عرفني سلطت عليه من لا يعرفني /// ابو حمزة الثمالي قال رايت علي بن الحسين عليه السلام يصلي وقد سقط رداؤه عن منكبيه فلم يسوه حتى فرغ من صلاته فقلت له في ذلك فقال ويحك اتدري بين يدي من كنت ان العبد لا يقبل من صلاته الا ما اقبل منها فقلت جعلت فداك هلكنا اذا فقال كلا ان الله يتم ذلك بالنوافل ///

في تفسير علي بن ابراهيم عند ذكر قوله تعالى ذوقوا عذاب الحريق حدثني ابي عن ابن ابي عمير عن ابي بصير قال قلت للامام ابي عبد الله عليه السلام يا ابن رسول الله خوفني فان قلبي قد قسا فقال يا ابا محمد ان جبرئيل جاء الى النبي صلى الله عليه وآله وهو قاطب وقد كان قبل ذلك يجيء متبسما فقال رسول الله صلى الله عليه وآله يا جبرئيل جئتني اليوم قاطبا فقال يا محمد قد وضعت منافخ النار فقال وما منافخ النار يا جبرئيل فقال ان الله تعالى امر بالنار ان ينفخ عليها الف عام حتى ابيضت ثم نفخ عليها الف عام حتى احمرت ثم نفخ عليها الف عام حتى اسودت فهي سوداء مظلمة ولو ان قطرة من الضريع قطرت في شراب اهل الدنيا لمات اهلها من نتنها ولو ان حلقة واحدة من السلسلة التي طولها سبعون ذراعا وضعت على الدنيا لذابت الدنيا من حرها ولو ان سربالا من سرابيل اهل النار علق بين السماء والارض لمات اهل الارض من ريحه ووهجه قال فبكى رسول الله صلى الله عليه وآله وبكى جبرئيل فبعث الله اليهما ملكا فقال لهما ان ربكما يقرئكما السلام ويقول قد امنتكما ان تذنبا ذنبا اعذبكما عليه فقال ابو عبد الله عليه السلام فما راى رسول الله صلى الله عليه وآله جبرئيل مبتسما بعد ذلك ثم قال ان اهل النار يعظمون النار وان اهلها وهووا فيها مسيرة سبعين عاما فاذا ماجوا طلبوا الخروج قمعوا بمقامع من حديد واعيدوا في دركها هذه حالهم كلما ارادوا ان يخرجوا منها من غم اعيدوا فيها وقيل ذوقوا عذاب الحريق ثم تبدل جلودهم غير الجلود التي كانت عليهم فقال ابو عبد الله عليه السلام احسبك يا ابا محمد قلت حسبي حسبي ثم قرء ذكر بالآلاء الله للمؤمنين فقال ان الله يدخل الذين آمنوا وعملوا الصالحات الى قوله ولباسهم فيها حرير حدثني ابي عن ابن ابي عمير عن ابي بصير قال قلت لابي عبد الله عليه السلام جعلت فداك يا ابن رسول الله شوقني فقال يا ابا محمد ان من ادنى نعيم الجنة ان يوجد ريحها على قلوب اهلها يوم القيامة بالعظم والخلق من مسيرة الف عام من مسافة الدنيا وان ادنى اهل الجنة منزلا لو نزل به اهل الثقلين الجن والانس لوسعهم طعاما وشرابا ولا ينقص مما عنده شيء وان ايسر اهل الجنة اذا دخل الجنة يرفع له ثلث حدائق فاذا دخل ادناهن راى فيها من الازواج والخدم والثمار والانهار ما شاء الله مما يملأ عينه قرة وقلبه مسرة فاذا شكر الله سبحانه وحمده قيل له ارفع راسك الى الحديقة الثانية ففيها ما ليس في الاولى فيقول يا رب اعطني هذه فيقول الله تعالى لعلي ان اعطيتكها سالتني غيرها فيقول رب هذه هذه فاذا هو دخلها وعظمت مسرته شكر الله وحمده فيقال له ارفع راسك فاذا قد فتح له باب من الخلد ويرى اضعاف ما كان فيما قبل فيقول عند تضاعف مسراته رب لك الحمد الذي لا يحصى اذ مننت علي بالجنان ونجيتني من النيران ثم قال عليه السلام ان في الجنة نهرا في حافتيه جوار نابتات فاذا مر المؤمن بجارية اعجبته قلعها وانبت الله مكانها اخرى قلت جعلت فداك زدني قال المؤمن يزوج ثمانمائة عذراء واربعة الف ثيب وزوجتين من الحور العين قلت جعلت فداك ثمانمائة عذراء قال نعم ما يفترش منهن شيئا الا وجدها كذلك قلت جعلت فداك من اي شيء خلقت الحور العين قال من تربة الجنة النورانية ويرى مخ ساقيها من وراء سبعين حلة قلت جعلت فداك الهن كلام قال نعم لم يسمع الخلائق اعذب منه يتكلمن باصوات رخيمة نحن الخالدات فلا نموت ونحن الناعمات فلا نبؤس ونحن المقيمات فلا نظعن ونحن الراضيات فلا نسخط طوبى لمن خلق لنا وطوبى لمن خلقنا له ونحن اللواتي لو ان قرن احدانا علق في جو السماء لاغشى نوره الابصار انتهى رزقنا الله تلك الجنة والنار ///

من النبي صلى الله عليه وآله انه سمع رجلا يقول الحمد لله حمدا كثيرا يملأ الآفاق ... والكتب ملاحق بها واجتنب مطلقا دنياه عوضنا والآخرة عوضا كاذب بهواه وكذب بيناه وحبل العبر ... والتقوى علاقة ... ركبنا الطريقة الغراء ولزم المحجة البيضاء واغتنم المهل وبادر الاجل ... والاوصاف التي يصفون ... ليس لنا الفاخر وادهاسنا الخاسرة ... ان اقصى اشرف طرق النفس للدنيا ... للعلماء والقدوة للقادة ... فيا ادق معانيه ... ان الله ...

[illegible]

في تاريخ الدنيا من هبوط آدم الى [illegible] ... ان من هبوط آدم من الجنة الى الطوفان نوح الفين ومائتين
وخمسين سنة ومن نوح الى ابراهيم الف ومائة واثنين واربعين سنة ومن ابراهيم الى موسى خمسمائة وستين سنة ومن موسى الى داود خمسمائة وتسعين سنة ومن داود الى عيسى الف
وخمسين سنة ومن عيسى الى محمد ستمائة وثلثين سنة وحيث انتهى الحال الى هنا فلا بأس [illegible] الانبياء والاوصياء فنقول ذكر صاحب كتاب [illegible] العقود وكتاب [illegible] التنزيل ان
آدم عاش تسعمائة وثلثين سنة ولم يمت حتى بلغ ولده وولد ولده اربعين الفا [illegible] ... ادم [illegible]
[illegible] ... آدم ... الف وخمسمائة سنة ... [illegible]
[illegible] ... الناس ... [illegible]
[illegible] ... سنة ... الف سنة ... [illegible]
[illegible] ... صالح ... ابراهيم ... [illegible]
[illegible] واما اسمعيل فقد عاش مائة ... سنة ... واما اسحق ... واما يعقوب ... [illegible]
يوسف الصديق ... مائة وعشرين سنة واما لوط ... ابراهيم ... واما شعيب ... [illegible]
[illegible] ... الاسلام ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]

في سلسلة النبوة والامامة وروي الصدوق عن الصادق قال ... [illegible] ... ادم ... [illegible]
[illegible] ... الانبياء ... [illegible]
[illegible] ... آدم ... [illegible]
[illegible] ... نوح ... سام ... [illegible]
[illegible] ... ابراهيم الخليل واوصى ابراهيم الى ابنه اسمعيل واوصى اسمعيل الى اسحق واوصى اسحق الى يعقوب واوصى يعقوب الى يوسف واوصى يوسف الى [illegible]
[illegible] ... موسى ... يوشع بن نون ... داود ... سليمان ... [illegible]
[illegible] ... زكريا ... عيسى بن مريم ... شمعون بن حمون الصفا ... يحيى بن زكريا ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... اسمعيل ... ابا عبد الله ... [illegible]

عن علي بن ابيطالب امير المؤمنين ع قال ان ابن آدم اذا كان في آخر يوم من ايام الدنيا واول يوم من ايام الآخرة مثل له ماله وولده وعمله فيلتفت الى ماله فيقول والله اني كنت عليك حريصا شحيحا فما لي
عندك فيقول خذ مني كفنك قال فيلتفت الى ولده فيقول والله اني كنت لكم محبا واني كنت عليكم لمحاميا فماذا لي عندكم فيقولون نؤديك الى حفرتك نواريك فيها قال فيلتفت الى عمله فيقول
والله اني كنت فيك لزاهدا وان كنت علي لثقيلا فماذا عندك فيقول انا قرينك في قبرك ويوم نشرك حتى اعرض انا وانت على ربك قال فان كان لله وليا اتاه اطيب
الناس ريحا واحسنهم منظرا واحسنهم رياشا فقال ابشر بروح وريحان وجنة نعيم ومقدمك خير مقدم فيقول له من انت فيقول انا عملك الصالح ارتحل من الدنيا
الى الجنة وانه ليعرف غاسله ويناشد حامله ان يعجله فاذا ادخل قبره اتاه ملكا القبر يجران اشعارهما ويخدان الارض باقدامهما اصواتهما كالرعد القاصف و
ابصارهما كالبرق الخاطف فيقولان له من ربك وما دينك ومن نبيك فيقول الله ربي وديني الاسلام ونبيي محمد ص فيقولان له ثبتك الله فيما تحب وترضى
وهو قول الله عز وجل يثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت في الحياة الدنيا وفي الآخرة ثم يفسحان له في قبره مد بصره ثم يفتحان له بابا الى الجنة ثم يقولان له نم قرير
العين نوم الشاب الناعم فان الله عز وجل يقول اصحاب الجنة يومئذ خير مستقرا واحسن مقيلا قال واذا كان لربه عدوا فانه ياتيه اقبح من خلق الله زيا وانتنه
ريحا فيقول له ابشر بنزل من حميم وتصلية جحيم وانه ليعرف غاسله ويناشد حامله ان يحبسه فاذا ادخل القبر اتاه ممتحنا القبر فالقيا عنه اكفانه ثم يقولان له من ربك
وما دينك ومن نبيك فيقول لا ادري فيقولان لا دريت ولا هديت فيضربانه بمرزبة ضربة ما خلق الله عز وجل من دابة الا تذعر لها ما خلا الثقلين ثم يفتحان له
بابا الى النار ثم يقولان له نم بشر حال ... وسلط الله عليه حيات الارض وعقاربها وهوامها فتنهشه حتى يبعثه الله من قبره — قوله مثل له ماله وولده وعمله مراد
حضور صورة [illegible] متمثل وسخن كردن اينان با زبان حال [illegible] که مراتب مصیبت وخوش بیان فرمودن زبان قال است شحیحا یعنی البخل او الحریص [illegible]
حفرتك [illegible] الى قبرك لزاهدا قال في الصحاح الزهد ضد الرغبة ورياشا یعنی لباس فاخر ابشر بروح وريحان [illegible] الراحة [illegible]
[illegible] الرحمة والمراد بالريحان كما روي [illegible] الرزق الطيب وبعضی [illegible] نقل کرده اند که مراد از ریحان [illegible]
که [illegible] بواسطه [illegible] میرود [illegible] فيقول انا عملك الصالح و در کتاب کافی [illegible] حدیث دیگر از امام جعفر الصادق
[illegible] روایت شده است که [illegible] الله کنت عليه وعملك الصالح الذي كنت تعمله مراد از [illegible] اعتقاد حق است [illegible]
[illegible] ويناشد حامله قال في الصحاح نشدت فلانا انشده [illegible] بالله يخدان الارض يعني يشقان الارض والرعد القاصف
[illegible] القصف [illegible] والشدة من صوت الرعد [illegible] حضرت رسول [illegible]
[illegible] فرمودند [illegible] اصحاب [illegible] فرمودند که از امام [illegible]
من علي بن ابي طالب [illegible] فيما تحب وترضى [illegible] الله عز وجل [illegible]
ثبتك الله فيما تحب وترضى [illegible] ثم يفسحان له في قبره يعني [illegible]
ونخالف [illegible] این حدیث [illegible] در ضمن حدیث دیگر روایت شده است که يفسح له في قبره [illegible]
کتاب کافی روایت شده است از امام جعفر صادق که يفسح له في قبره [illegible] ذراع [illegible] در جات [illegible]
[illegible] که مرتبه اول [illegible] وسط هفتاد [illegible] مرتبه اعلی مد بصر ثم قرير العين [illegible]
[illegible] النائم [illegible]
يعني [illegible] مستقرا واحسن مقيلا [illegible]
وان كان لربه عدوا [illegible] روایت شده است که [illegible] القبر الا من محض الايمان محضا او محض الكفر محضا [illegible]
باشد یا عارف خاص [illegible] واز حضرت صادق [illegible] اقبح ما خلق الله زيا [illegible] در ضمن حدیث دیگر روایت شده که میقول له یا عبد الله من انت
ما رأيت شيئا اقبح منك فيقول انا عملك السيئ الذي كنت تعمله وريحا [illegible] نزل من حميم استعمال [illegible]
یعنی [illegible] واستهزاست [illegible] طعام وشراب [illegible]
واستهزاست وجهنم [illegible] که [illegible] وتصلية جحيم [illegible] آتش است [illegible]
ممتحنا القبر اي صاحب القبر [illegible] مرکب [illegible]
آمده [illegible] ما خلا [illegible] تقلين [illegible] الثقلين [illegible]
[illegible] الثقلين [illegible]
كتاب الله وعترتي [illegible]
[illegible] حيوانات [illegible] الله [illegible]
[illegible] عذاب قبر [illegible]
تكليف [illegible] واحاديث [illegible]

[illegible]

اما از عذاب قبر و آنچه می‌شنوند و احساس آن می‌نمایند از آنجمله روایت شده است از امام محمد باقر ع که از حضرت رسول [illegible] قال النبی ص انی کنت لا انظر الی الابل و الغنم و انا ارعی
و لیس من نبی الا و قد رعی الغنم و کنت انظر الیها [illegible] و هی متبلدة [illegible] ما حولها شیء [illegible] و تنظر [illegible] ما هذا و عجبت حتی جاء جبرئیل ع فقال ان الکافر یضرب ضربة [illegible]
الله شیئا الا سمعها و یذعر لها الا الثقلین [illegible]
[illegible]

داده است از طریق مخالف و موافق از آنجمله حدیثیست که اصحاب ما رضوان الله علیهم روایت کرده اند از قیس ابن عاصم که گفته است وارد شدم با جماعتی از
طایفه بنی تمیم بر حضرت رسول خدا صلوات الله علیه و آله و سلم پس در آمدیم بخدمت آنحضرت و صلصال بن دلهمس در خدمت آنحضرت بود پس گفتم ای
پیغمبر خدا وعظی کن ما را و نصیحتی ده که از آن نفع یابیم چه ما جماعتیم بادیه نشین که در بیابانها سیر میکنیم و همیشه نمیتوانیم بخدمت تو استسعاد
یافت پس رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند که یا قیس ان مع العزّ ذلا و ان مع الحیوة موتا و ان مع الدنیا آخرة و ان لکل شیء رقیبا
و علی کل شیء حسیبا و ان لکل اجل کتابا و انه لا بدّ لک یا قیس من قرین یدفن معک و هو حیّ و تدفن معه و انت میت [illegible]
الا صالحا فانه ان اصلح انست به و ان فسد لا تستوحش الا منه و هو فعلک یعنی ای قیس هر کسیکه با هر [illegible]
[illegible] خدای تعالی [illegible]
[illegible]
[illegible]

ورکوار

ورکوار باشد بزرگوار میکند او را و اگر ناکس باشد ناکس میباشد و ذلت محشور میشود و در قیامت مگر با او و قرین محشور نمیشود مگر با او
و از تو سوال نمیکنند مگر از وی و در شق او پس مگردان او را مگر صالح و نیکو زیرا که اگر نیکو باشد با او موانست خواهی کرد و
اگر بد باشد وحشت [illegible] نخواهی بود مگر از او و آن کردار تست [illegible]
کلام ای پیغمبر خدا دوست دارم که این کلام در ضمن بعضی ابیات نظم در آید که افتخار کنیم بآن بر کسانیکه از عرب که نزدیک
ما باشند و ذخیره کنیم او را در خاطرهای خود پس حضرت با حضار حسان ابن ثابت که او شعرای آن زمان بود فرمان داد که
بیاید [illegible] نظم [illegible] مضمون کلام حضرت در ضمن بعضی ابیات منظم [illegible]
[illegible]
نظم بالعربی تخیّر خلیطا من فعالک انما • قرین الفتی فی القبر ما کان یفعل • ولا بدّ بعد الموت من ان تعدّه • لیوم ینادی المرء فیه فیقبل • فان تک
مشغولا بشیء فلا تکن • بغیر الذی یرضی به الله تشغل • فلن یصحب الانسان من بعد موته • و من قبله الا الذی کان یعمل •
[illegible] نظم [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ان جهنم لمحیطة بالکافرین [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
لا تظلم نفس شیئا ولا تجزون الا ما کنتم تعملون [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] الذی یشرب فی آنیة الذهب و الفضة انما یجرجر فی جوفه نار جهنم [illegible]
[illegible] الظلم ظلمات یوم القیامة [illegible]
[illegible]
[illegible]

وفي الحديث لو لم تذنبون لخفت عليكم ما هو شر من الذنوب قيل وما هو يا رسول الله قال العجب … فقال ان الله فرض عليكم فرائض فلا تضيعوها وحد لكم حدودا فلا تعتدوها
وسكت لكم عن اشياء ولم يدعها نسيانا فلا تكلفوها

وروى رحمه الله ابن الصدوق رحمه الله في كتاب الغيبة عن محمد بن زياد الهمداني … والحسين بن ابراهيم بن احمد بن هشام المؤدب … قال حدثنا علي بن ابراهيم بن هاشم عن ابيه عن محمد
بن ابي عمير قال اخبرني علي الاسواري قال كان ليحيى بن خالد مجلس في داره يحضره المتكلمون من كل فرقة وملة يوم الاحد فيتناظرون في اديانهم ويحتج بعضهم على بعض فبلغ
ذلك الرشيد فقال ليحيى بن خالد يا عباسي ما هذا المجلس الذي بلغني في منزلك يحضره المتكلمون فقال يا امير المؤمنين ما شيء مما رفعني به امير المؤمنين وبلغ بي من الكرامة
والرفعة احسن موقعا عندي من هذا المجلس فانه يحضره كل قوم مع اختلاف مذاهبهم فيحتج بعضهم على بعض ويعرف المحق منهم ويتبين لنا فساد كل مذهب من مذاهبهم فقال
له الرشيد فانا احب ان احضر هذا المجلس واسمع كلامهم من غير ان يعلموا بحضوري فيحتشمون ولا يظهرون مذاهبهم قال ذلك الى امير المؤمنين متى شاء فقال فضع يدك على
راسي ان لا تعلمهم بحضوري ففعل فبلغ الخبر المعتزلة فتشاوروا بينهم وعزموا ان لا يكلموا هشاما الا في الامامة لعلمهم بمذهب الرشيد وانكاره على من قال بالامامة قال فحضروا
وحضر هشام وحضر عبد الله بن يزيد الاباضي وكان من اصدق الناس لهشام بن الحكم وكان يشاركه في التجارة فلما دخل هشام سلم على عبد الله بن يزيد من بينهم
فقال يحيى بن خالد لعبد الله بن يزيد يا عبد الله كلم هشاما فيما اختلفتم فيه من الامامة فقال هشام ايها الوزير ليس لهم علينا جواب ولا مسالة ان هؤلاء قوم كانوا مجتمعين
معنا على امامة رجل ثم فارقونا بلا علم ولا معرفة فلا حين كانوا معنا عرفوا الحق ولا حين فارقونا علموا على ما فارقونا فليس لهم علينا مسالة ولا جواب فقال بيان وكان
من الحرورية انا اسالك يا هشام اخبرني عن اصحاب علي يوم حكموا الحكمين اكانوا مؤمنين ام كافرين قال هشام كانوا ثلاثة اصناف صنف مؤمنون وصنف مشركون وصنف ضلال
فاما المؤمنون فمن قال مثل قولي الذين قالوا ان عليا امام من عند الله عز وجل ومعاوية لا يصلح لها فآمنوا بما قال الله عز وجل في علي واقروا به واما المشركون فقوم قالوا علي
امام ومعاوية يصلح لها فاشركوا اذ ادخلوا معاوية مع علي واما الضالون فقوم خرجوا على الحمية والعصبية للقبائل والعشائر لم يعرفوا شيئا من هذا وهم جهال قال فاصحاب معاوية
ما كانوا قال كانوا ثلاثة اصناف صنف كافرون وصنف مشركون وصنف ضالون فاما الكافرون فالذين قالوا ان معاوية امام وعلي لا يصلح لها فكفروا من جهتين اذ جحدوا
اماما من الله ونصبوا اماما ليس من عند الله واما المشركون فقوم قالوا معاوية امام وعلي يصلح لها فاشركوا معاوية مع علي واما الضالون فعلى سبيل اولئك خرجوا للحمية والعصبية
للقبائل والعشائر فانقطع بيان عند ذلك فقال ضرار فانا اسالك يا هشام في هذا فقال هشام اخطات قال ولم قال لانكم كلكم مجتمعون على دفع امامة صاحبي وقد
سالني هذا عن مسالة وليس لكم ان تثنوا بالمسالة علي حتى اسالك يا ضرار عن مذهبك في هذا الباب قال ضرار فسل قال اتقول ان الله عدل لا يجور قال نعم هو عدل لا يجور
قال فلو كلف الله المقعد المشي الى المساجد والجهاد في سبيل الله وكلف الاعمى قراءة المصاحف والكتب اتراه كان عادلا ام جائرا قال ضرار ما كان الله ليفعل ذلك
قال هشام قد علمنا ان الله لا يفعل ذلك ولكن على سبيل الجدل والخصومة ان لو فعل ذلك اليس كان في فعله جائرا اذ كلفه تكليفا لا يكون له السبيل الى اقامته واداته قال
لو فعل ذلك لكان جائرا قال فاخبرني عن الله عز وجل كلف العباد دينا واحدا لا اختلاف فيه لا يقبل منهم الا ان ياتوا به كما كلفهم قال بلى قال فجعل لهم دليلا على وجود
ذلك الدين او كلفهم ما لا دليل لهم على وجوده فيكون بمنزلة من كلف الاعمى قراءة المصاحف والكتب والمقعد المشي الى المساجد والجهاد قال فسكت ضرار ساعة ثم قال لا بد من
دليل وليس بصاحبك قال فتبسم هشام وقال تشيع شطرك وصرت الى الحق ضرورة ولا خلاف بيني وبينك الا في التسمية قال ضرار فاني ارجع اليك في هذا القول قال هات
قال ضرار لهشام كيف تعقد الامامة قال كما عقد الله عز وجل النبوة قال فاذا هو نبي قال هشام لا لان النبوة يعقدها اهل السماء والامامة يعقدها اهل
الارض فعقد النبوة بالملائكة وعقد الامامة بالنبي والعقدان جميعا باذن الله عز وجل قال فما الدليل على ذلك قال الاضطرار في هذا قال ضرار وكيف ذلك قال هشام
لا يخلو الكلام في هذا من احد ثلاثة وجوه اما ان يكون الله عز وجل رفع التكليف عن الخلق بعد الرسول فلم يكلفهم ولم يامرهم ولم ينههم فصاروا بمنزلة السباع والبهائم
التي لا تكليف عليها افتقول هذا يا ضرار ان التكليف عن الناس مرفوع بعد الرسول قال لا اقول هذا قال هشام فالوجه الثاني ينبغي ان يكون الناس المكلفون قد
تحولوا بعد الرسول علماء في مثل حد الرسول في العلم حتى لا يحتاج احد الى احد فيكونوا كلهم قد استغنوا بانفسهم واصابوا الحق الذي لا اختلاف فيه افتقول هذا ان الناس
قد استحالوا علماء حتى صاروا في مثل حد الرسول في العلم بالدين حتى لا يحتاج احد الى احد مستغنين بانفسهم عن غيرهم في اصابة الحق قال لا اقول هذا ولكنهم يحتاجون الى غيرهم
قال فبقي الوجه الثالث وهو انه لا بد لهم من عالم يقيمه الرسول لهم لا يسهو ولا يغلط ولا يحيف معصوم من الذنوب مبرأ من الخطايا يحتاج اليه ولا يحتاج الى احد قال فما الدليل
عليه قال هشام ثمان دلالات اربع في نعت نسبه واربع في نعت نفسه فاما الاربع التي في نعت نسبه فان يكون معروف الجنس معروف القبيلة معروف البيت
وان يكون من صاحب الملة والدعوة اليه اشارة فلم ير جنس من هذا الخلق اشهر من جنس العرب الذين منهم صاحب الدعوة والملة الذي ينادى باسمه في كل يوم خمس
مرات على الصوامع اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله فتصل دعوته الى كل بر وفاجر وعالم وجاهل ومقر ومنكر في شرق الارض وغربها ولو جاز ان يكون
الحجة من الله على هذا الخلق في غير هذا الجنس لاتى على الطالب المرتاد دهر من عمره ولا يجده ولجاز ان يطلبه في اجناس من دون هذا الخلق من العجم وغيرهم ولكان من حيث
اراد الله عز وجل ان يكون صلاحا ان يكون فسادا ولا يجوز هذا في حكم الله عز وجل وعدله ان يفرض على الناس فريضة لا توجد فلما لم يجز ذلك لم يجز الا ان
يكون في هذا الجنس لاتصاله بصاحب الملة والدعوة ولم يجز ان يكون من هذا الجنس الا في هذه القبيلة لقرب نسبها من صاحب الملة والدعوة ولما
كثر اهل هذا البيت وتشاجروا في الامامة لعلوها وشرفها ادعاها كل واحد منهم فلم يجز الا ان يكون من صاحب الملة والدعوة اليه اشارة بعينه واسمه ونسبه لئلا يطمع
فيها غيره واما الاربع التي في نعت نفسه فان يكون اعلم الناس كلهم بفرائض الله وسننه واحكامه حتى لا يخفى عليه منها دقيق ولا جليل وان يكون معصوما من الذنوب
كلها وان يكون اشجع الناس واسخى الناس فقال عبد الله بن يزيد الاباضي من اين قلت انه اعلم الناس قال لانه ان لم يكن عالما بجميع حدود الله واحكامه وشرائعه و
سننه فلا يؤمن عليه ان يقلب الحدود فمن وجب عليه القطع حده ومن وجب عليه الحد قطعه فلا يقيم لله عز وجل حدا على ما امر فيكون من حيث اراد الله صلاحا
فسادا قال فمن اين قلت انه معصوم من الذنوب قال لانه ان لم يكن معصوما من الذنوب دخل في الخطا فلا يؤمن ان يكتم على نفسه ويكتم على حميمه وقريبه ولا يحتج الله
عز وجل بمثل هذا على خلقه قال فمن اين قلت انه اشجع الناس قال لانه فئة للمسلمين الذي يرجعون اليه في الحرب وقد قال الله عز وجل ومن يولهم يومئذ دبره
الا متحرفا لقتال او متحيزا الى فئة فقد باء بغضب من الله عز وجل ولا يجوز ان يكون من يبوء بغضب من الله عز وجل وهو حجة الله على خلقه قال فمن اين قلت انه اسخى

قال لانه

كتابخانه مجلس شوراى ملى … تاسيس ١٣٠٢

الصدوق … على باب الملوك

ما لك لما لمبي … ورق … الخلق رفق

قال له انه حاذق الملاعين فان لم يكن بحيا فاتت نفسه الى امر الله فاخذها فكان خاسا ولا يجوز ان يحتج الله عز وجل على خلقه بخائن فقال الرشيد لجعفر بن يحيى ويلك يا جعفر من
هذا بعينه الصغر في هذا الوقت فقال صاحب العصر امير المؤمنين وكان هارون الرشيد قد سمع الكلام كله فقال الرشيد ذلك اعطانا والله من جراب النورة
ويحك يا جعفر وكان جعفر بن يحيى جالسا معه في الستر فقال من يعني بهذا يا امير المؤمنين قال يعني موسى بن جعفر قال ما عنى بها غير اهلها ثم عض على شفته
وقال مثل هذا حي ويبقى لي ملكي ساعة واحدة فوالله للسان هذا ابلغ في قلوب الناس من مائة الف سيف وعلم يحيى ان هشاما قد اتى فدخل الستر فقال يحيى
يا عباسي ويحك من هذا الرجل فقال يا امير المؤمنين حسبك تكفى ثم خرج الى هشام فغمزه فعلم هشام انه قد اتى فقام يريهم انه يبول او يقضي
حاجته فلبس نعله وانسل ومر ببنيه وامرهم بالتواري وهرب ومر من فوره نحو الكوفة فوافى الكوفة ونزل على بشير النبال وكان من حملة الحديث من اصحاب
ابي عبد الله فاخبره الخبر ثم اعتل علة شديدة فقال له بشير اتيك بطبيب قال لا انا ميت فلما حضره الموت قال لبشير اذا فرغت من جهازي فاحملني في جوف
الليل وضعني بالكناسة واكتب رقعة وقل هذا هشام بن الحكم الذي طلبه امير المؤمنين مات حتف انفه وكان هارون قد بعث الى اخوانه واصحابه فاخذ الخلق به
فلما اصبح اهل الكوفة راوه وحضر القاضي وصاحب المعونة والعامل والمعدلون بالكوفة وكتبوا الى الرشيد بذلك فقال الحمد لله الذي كفانا امره فخلى عمن
اخذهم …

[illegible]

كان يحيى بن معاذ كثيرا ما يقول يا ابناء العالم ان قصر بكم فبصر بكم ... وبعد الكلم ... وانكم ... فهو ... واحلامكم ... ومن الملكم ... ومن اهلكم سلطانية خانها لمجد بهم

[illegible]

الشق بالكليه ... صورة ... صورة ... آدمي ... الشناس مركب من الشق ومن آدمي لفظ الانسان في اعضاده ... الكاهنان فكان شق انسان له يد واحدة ورجل واحدة وعين واحدة ... اذا كان ... مثل الحصير ...

من كلام يحيى ... ما وجل ... الشهوات وخالف الهوى واعلم انك لم تخل من عين الله فانظر كيف تكون

وقال او حامد ... فقال ... الا انقطاعك ... ولكن ...

[illegible]

وروى الصدوق باسناده الى الحسين بن علي ع قال سمعت ابي علي بن ابيطالب ع يقول الاعمال على ثلثة احوال فرائض وفضائل ومعاصي فاما الفرائض فبامر الله وبرضاء الله وبقضاء الله وتقديره ومشيته
وعلمه واما الفضائل فليست بامر الله ولكن برضاء الله وبقضاء الله وبقدر الله وبمشيته وبعلم الله واما المعاصي فليست بامر الله ولكن بقضاء الله وبقدر الله وبمشيته وبعلمه ثم يعاقب عليها وعن الصادق ع انه جاء رجل فقال له يا بن رسول الله اني
على موعظة فقال له ان كان الله تبارك وتعالى قد تكفل بالرزق فاهتمامك لماذا وان كان الرزق مقسوما فالحرص لماذا وان كان الحساب حقا فالجمع لماذا وان كان الخلف من الله حقا فالبخل لماذا وان
كان العقوبة من الله النار فالمعصية لماذا وان كان الموت حقا فالفرح لماذا وان كان العرض على الله حقا فالمكر لماذا وان كان الشيطان عدوا فالغفلة لماذا وان كان كل شيء بقضاء وقدره فالحزن
لماذا وان كانت الدنيا فانية فالطمأنينة لماذا الى آخره الخ ثم قال الصادق ع من زعم ان الله فوض امر الخلق والرزق الى حججه فقال بالتفويض والقائل بالتفويض بمنزلة من قبل الرهان
رسول الله فالمرتد الاربعين قال وجوه السبيل الاثنان ما امروا به وترك ما نهوا عنه تم وروى الصدوق باسناده الى الاصبغ بن نباتة قال قال امير المؤمنين ع في القدر الا ان
القدر سر من سر الله وستر من ستر الله وحرز من حرز الله مرتفع في حجاب الله مطوي عن خلق الله مختوم بخاتم الله سابق في علم الله وضع الله العباد عن
علمه ورفعه فوق شهاداتهم ومبلغ عقولهم لانهم لا ينالونه بحقيقة الربانية ولا بقدرة الصمدانية ولا بعظمة النورانية ولا بعزة الوحدانية لانه بحر زاخر خالص
لله عز وجل عمقه ما بين السماء والارض وعرضه ما بين المشرق والمغرب اسود كالليل الدامس كثير الحيات والحيتان يعلو مرة ويسفل اخرى في قعره شمس
تضيء لا ينبغي ان يطلع عليها الا الله الواحد الفرد فمن تطلع اليها فقد ضاد الله عز وجل في حكمه ونازعه في سلطانه وكشف عن سره وستره وباء بغضب من الله
ومأواه جهنم وبئس المصير فعلم مما ذلك على ان تحقيق هذا المقام مما حجب عن ابصار العقول فلا ينبغي التفكر فيه لانه يؤدي الى مكان دقيق فيرجع العقل عنه سليبا
على مذهب اهل الجبر ولكن لا بد لنا من الكلام في نوعين من انواع الاحاديث الاول الاخبار الدالة على انه سبحانه قد قضى وفعل ما كان وما يكون ولا شيء
من افعال العباد يحتاج الى صنع جديد فمنها ما رواه علي بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابي عمير عن هشام عن ابي عبد الله ع قال اول ما خلق الله القلم فقال له اكتب فكتب ما كان
وما هو كائن الى يوم القيمة ورواه ايضا باسناده الى عبد الرحيم القصير عن ابي عبد الله ع قال سألته عن ن والقلم قال ان الله تعالى خلق القلم من شجرة في الجنة فقال له النهر الخلد
كن مدادا فجمد النهر وكان اشد بياضا من الثلج واحلى من الشهد ثم قال للقلم اكتب ... ثم طواه فجعله في ركن العرش العظيم ثم ختم على فم القلم فلم ينطق بعد ولا ينطق ابدا
فهو الكتاب المكنون الذي منه النسخ كلها والنوع الثاني في اوائل ...

قال الاصمعي وصلت الى قصر وعلى بابه حاجب يمنع الداخلين واذا انا بجارية سوداء قد خرجت تخضب هذا البيت والتمست منها ايصاله الى صاحب القصر اذا كان الكريم
له حاجب فما فضل الكريم على البخيل فبعد ساعة خرجت الجارية وبيدها الف دينار ورقعة فيها اذا كان الكريم قليل مال تعلل بالحجاب على البخيل تم

في الحديث القدسي امساك النفس عن الباطل صوم واشتغالها بالذكر صلوة واعمالها النفع الى الغير زكوة وطلب الحلال والكف عن الاذى صدقة وحفظ الجوارح عما لا
ينبغي عبادة وترك هوى النفس جهاد [illegible] تم الشيعة على سبعة اقسام الزيدية والكيسانية والناووسية والفطحية والواقفية والاسماعيلية والاثنا
عشرية اما الزيدية فمن قال بامامة علي عليه السلام الى زيد بن علي بن الحسين عليهما السلام والكيسانية من قال بامامة علي عليه السلام والحسن والحسين ومحمد بن الحنفية والناووسية
من قال بامامة علي عليه السلام الى الصادق عليه السلام والفطحية من قال بامامة علي عليه السلام الى الصادق عليه السلام وابنه افطح والواقفية من قال بامامة علي عليه السلام الى
الكاظم عليه السلام والاسماعيلية من قال بامامة علي عليه السلام الى جعفر الصادق عليه السلام وابنه اسمعيل والاثنا عشرية من قال بامامة الاثنى عشر عليهم التحية والثناء

في ربيع الابرار [illegible]

[illegible]

في الحديث من نام على سطح غير محجر برئت منه الذمة [illegible]

من يتعلق باحوال القمر اعلم ان الذي [illegible] من الشمس [illegible]

[illegible]

قال رسول الله لجبرئيل من اين تاخذ الوحي قال اخذه من اسرافيل قال ومن اين ياخذه اسرافيل قال ياخذه من ملك فوقه من الروحانيين فمن ياخذه ذلك الملك قال يقذف في قلبه

[illegible]

قال ولاية علي بن ابي طالب حصني من دخله امن من عذابي [illegible]

[illegible]

يقولون ان الموت صعب وانما مفارقة الاحباب بالله اصعب يقولون ان العلم [illegible] وانما مصاحبة الطلاب [illegible] يقولون ان الجهل [illegible] وانما مصاحبة الجهال [illegible]

وله عليه السلام الناس من جهة التمثال اكفاء ابوهم آدم والام حواء فان يكن لهم في اصلهم شرف يفاخرون به فالطين والماء ما الفخر الا لاهل العلم انهم على

الهدى لمن استهدى ادلاء وقيمة المرء ما كان يحسنه والجاهلون لاهل العلم اعداء وان اتيت بجود من ذوي نسب فان نسبتنا جود وعلياء

[illegible] فالناس موتى واهل العلم احياء وله عليه السلام تغيرت المودة والاخاء وقل الصدق وانقطع الرجاء واسلمني الزمان الى صديق كثير

الغدر ليس له رعاء [illegible]

[illegible]

هم القوم آثار النبوة فيهم تلوح [illegible]

[illegible]

لابن الحجاج

يا صاحب اللبة البيضاء على النجف من زار قبرك واستشفى لديك شفي ... خصوصاً بالامن والعز والاجلال والشرف ...
ومن نضع المجوي لا يبرى من يزوره بالقلب ملهوفاً البدكي ... بابا الله ويا مسن ...
باقي ... الى فوق الكتف ... الالطاف ...
عز ورس شرف ... المصطفى بالقول والشرف ... الكلاب مكبات على الجيف
شاءت ... والغدر ... الى الجحيم ... شيعة الحق ... من ابن حجاج ... ظل عليا يابن ...
... من خلف ... مضلع ... الطبيعة ...
... بالكفر والفسق والبهتان والسرف ... يا بن عاهرة ... باحرف بالحرف ...
... الناس يابن ...

... جليل الغدر والشرف يابن ...
... رغب النبد ...
... تخلق ... شيئاً ...
... صلى الله على ...

... ثم قاد ...
... بعد كرم وتقلي
... واحد بعد ...
وكيف اصطبار ...
... كيف الفقد بالكرخ
... يعيش الغد ...
وحلت فاوحشت الديار واهلها
... مشاوق ...
وكنت معيني ...
... في الوادي ...
فلا كان يوم كنت فيه مباعدا
... الا ان ارات ...

... ثم يكلم سره
وتجتمع في كل ... وتجتمع
فكيف ...
... رجه تنقطع
اذا لم ... صل ...
... سلافة ...
... بالاسل ...
... الخيرات ...
... الفرش ...
... ارباب النعيم نعيمهم
... المسكين ...

... الناس ...
عرض للادبار ...
فاحذر ... الفضل ...
واعط من الدنيا ...
فان ذا ... عظيم الجزاء
... انا لها
سرى طيف ليلى عند ما غلب الكرى
سحيراً وصحبي في العلاة رقود
فلما انتبهنا للخيال الذي سرى
ارى الدار قفراً والمزار بعيد

... من جاها الفقر ...
... وذوكان ...
... من ...
... الارباح ...
لا تجدن ... حتى ...
... خيره
... اهل ...
الا الأول ...
من الكلاب وابن الكلب والكلب جده
ولا خير في كلب تناسل من كلب
ابن القسام وابن كلب ...
وابن الزهراء وابن ... جاهله

لبعضهم
اذا لم تجد صبراً على شدة البلوى
فناد صحيح الليل يا عالم النجوى
على الباب ... من ... انت
كثير الخطايا جاء يسأل العفوا
فامنن عليه بالعفو يا من تفضلا
على قوم موسى انزل المن والسلوى
انا عبدك المسكين فاقبل ...
ولا تجعل النيران يا رب لي مثوى

اسمع مخاطبة الجليس ولا تكن
لم ... مع ... الجحى
... بحفظ ...
... ان ... سرك ...
ايها النجم الذي يجلو الدجى
... الحشى

عجلا ينطق قبل ما تتفهم
الا تسمع ضعف ما تتكلم
... الواحد ...
... ثم ...
قل لنجوى العلا كم تحترق
غيرك من هواكم تخترق

... بان ...
... سلوب الفؤاد ...
... في ... وهمرة
في المهلات ... في ...
... في كل وقت
... بالترهب والعنا
... فيه ... فتوح
... بالما والهواء
... لا بد ...
... حتى ... فقر
... الدهر ... الغنى
... الدهر

... كذلك التفاح ...
... يا شرب ...
ولا ... لذة يوم لغد

قضى في القضا ... في ناظري
... جميع خواطري
... مد ساوت الاحباب ...
... تجاري
والقوم ... لفراقهم
... جميع سرائري
... ويعود ...
... ثم ... ساحري

... الحبيب ...
... حبيب
... الحبيب باقي ...

... واذا نعمت ...
دليل على ... في الحب
... عند ...
الا اعلموا ...

لبعضهم
كل ... ساكنه
... لما ...

لبعضهم
كل شيء من الحبيب مليح
غير ان الفراق ... قبيح
كل شيء من العدو قبيح
غير ان الفراق ... مليح

الامير
اذا ساء في دهري ... فصبري
... لم ... صبر ...
فكل نعيم لا يدوم حقير

... وما احمد ...
واه ... ساحرا ...
... الحبيب ...
وكنت صحيح الجسم ...
... الحبيب ...

... على ... ابن ...
... فصبل ...
... ما لا يجل
... يا ... من ...
... لقاء ...
... الحبيب ...
... الشمس ... الليل

... ولا ... بالامرين ...
... واذا لم يكن خطبا ...

مهلاً ... يا الهي في القضا
انا ... ان كان في هذا رضا
جاووا ... واعتدوا ...
... فعال ...

... بالعادرع ...
الباقي

لابن الحجاج

يا صاحب القبة البيضا على النجف من زار قبرك واستشفى لديك شفي
زوروا ابا الحسن الهادي لعلكم تحظون بالاجر والاقبال والزلف
زوروا لمن تسمع النجوى لديه فمن يزره بالقبر ملهوفا لديه كفي
اذا وصلت فاحرم قبل تدخله ملبيا واسع سعيا حوله وطف
حتى اذا طفت سبعا حول قبته تأمل الباب تلقى وجهه فقف
وقل سلام من الله السلام على اهل السلام واهل العلم والشرف
[illegible]
يا ابن الخنى ومن بمثل الكلب منكشح عند الطعام كشف الثغر محتجف
[illegible]
يا امام الحجة الخلف العالم القائم المهدي [illegible]
[illegible]
محمد وعلي المدفون في نجف

قال الاصمعي [illegible]

المرء في زمن الاقبال كالشجرة / وحولها الناس ما دامت بها الثمرة / حتى اذا ما عرت من حملها انصرفوا / عنها عقوقا وقد كانوا بها بررة / وحاولوا قطعها من بعد ما شفقوا / [illegible] / لا تحمدن امرأ حتى تجربه / [illegible] / الا الا فكل [illegible] / [illegible] / ابن اللئام وابن كلب ماجد / وابن الزنا وابن حي جاهل	وقال / ما احسن الدنيا واقبالها / اذا اطاع الله من نالها / من لم يواس الناس من فضله / عرض للادبار اقبالها / فاحذر زوال الفضل يا جابري / واعط من الدنيا لمن سالها / فان ذا العرش عظيم الجزاء / يضعف بالحبة امثالها / سرى طيف ليلى عندما غلب الكرى / سحيرا وصحبي في الفلاة رقود / فلما انتبهنا للخيال الذي سرى / ارى الدار قفرا والمزار بعيد	الا ايها [illegible] / اذا [illegible] / بلادي [illegible] / ويجمع [illegible] / فكيف [illegible] / [illegible] / اذا لم [illegible] / [illegible] / سقيا [illegible] / سلام [illegible] / [illegible] / هنيئا لارباب النعيم نعيمهم / وللعاشق المسكين ما يتجرع	فقد كنت [illegible] / وزاد [illegible] / ولا صبر [illegible] / وكيف اصطباري [illegible] / وقد [illegible] / ومن ذا الذي [illegible] / رحلت [illegible] / وكدرت [illegible] / وكنت [illegible] / وعز [illegible] / فلا كان يوم كنت فيه مباعدا / عن العين الا ان اراك بقلبي

[illegible]

[illegible]

تامل صنيع [illegible] / والناس اذا ما نلت خطبا [illegible] / ولا تنفك [illegible] / [illegible]	[illegible] / احتم او [illegible] / خيرا فاتقذ [illegible] / فلا تعلا [illegible] / [illegible] فسبح الريح على الماء زبد فعل [illegible] / [illegible]	[illegible] / انا صابر [illegible] / جادوا علينا [illegible] / فعاد [illegible]

[illegible]

مسئلة قوله تعالى كيف نكلم من كان في المهد صبيا ان كان ناطقا صبيا حال مرحمه

روي انه اشتد القحط في زمان سليمان بن داود ع فشكى الناس اليه ذلك وسألوه ان يستسقي لهم فخرج ومعهم فلما صار في بعض الطريق واذا هو بنملة واقفة على رجليها رافعة يديها الى السماء

واضعة رجليها على الارض وهي تقول اللهم انا خلق من خلقك لا غنا بنا عن رزقك فلا تهلكنا بذنوب بني آدم فقال سليمان ع لاصحابه ارجعوا فقد سقيتم بغيركم

[illegible]

وحكي ان الشيخ علي بن سهل [illegible] شيئا لاهل الفقراء [illegible]

[illegible]

ومن كلام ابن عباس قيل ان هرقل ملك الروم كتب الى معاوية [illegible] مسائل [illegible]

[illegible]

قال الشيخ رحمه الله كنت في بعض سني ايامي [illegible] مع بعض الطلبة [illegible] لزيارة بعض الاخوان [illegible]

[illegible]

٢٩

قال ابن الموفق وكان حنبلي المذهب [illegible]

[illegible]

هو

نسخهٔ سرمه مامیران چینی نیم ماشه نوشادر اماشه
لک ٹھاپری ۲ ماشه هر یک را علیحده
سائیده از پارچه گذرانیده مخلوط بهم نموده
در آفتاب یک پهر کامل صلایه
نمایند و در شیشه نگاه داشته بهنگام
احتیاج بکار برند ایضاً نسخهٔ از بهر
دفع بواسیر و داد و جذام و امثال آن
بگیرند زرنیخ یک وزن فلفل سیاه
نه وزن در نه پهر کامل بتدریج بسایند
بدین قسم که یک وزن زرنیخ را
اول نرم سائیده بعد از آن یک وزن
فلفل در آن ریخته تا یک پهر بسایند
پس یک وزن دیگر فلفل ریخته
تا یک پهر بسایند بدین نهج تا تمام
نه وزن فلفل سائیده شود خوراک آن
بوزن یک سرخ در میان شیر فرو
برند مدت آن تا نُه روز صبح وقت
نهار یعنی قبل از غذا

[illegible]

قيل دخل رجل من الامامية على قاضي من قضاة العامة وجلس بمكانه فاذا بجماعة يقودون رجلا مكبلا بالحديد مكشوف الراس فلما ادخلوه عليه قالوا يا قاضي المسلمين هذا رجل قد استحق التعزير قال [illegible] قالوا لانه يقول ان علي بن ابيطالب افضل من ابي بكر فقال له القاضي صحيح ما يقولون قال نعم [illegible] ذلك فقال [illegible] ان الفضل بترتيب [illegible] قال الرجل ايها القاضي ناشدتك الله الا سمعت مني وانصفت قال [illegible] الله ام من لم يصطفاه قال القاضي بل من اصطفاه الله افضل قال الرجل ناشدتك الله يا قاضي اليس عندكم في صحيح البخاري ان النبي [illegible] ان الله اصطفى كنانة من ولد اسمعيل واصطفى قريشا من كنانة واصطفى من قريش بني هاشم واصطفاني من بني هاشم قال القاضي نعم هكذا عندنا قال الرجل فعلي بن ابي طالب من بني هاشم ام ابو بكر منهم قال القاضي بل علي من بني هاشم قال الرجل فكيف تفضلون من ليس من بني هاشم على سيد بني هاشم بعد رسول الله ص واخيه وابي [illegible] فتحير القاضي [illegible]

[illegible] ان النبي صلى الله عليه وآله لما اراد فتح مكة سأل الله ان يعمي اخباره على قريش ليدخلها بغتة وكان عليه السلام [illegible] فكتب حاطب بن بلتعة الى اهل مكة يخبرهم بعزيمة رسول الله صلى الله عليه وآله على فتحها واعطى الكتاب امرأة سوداء كانت وردت المدينة [illegible] وجعل لها جعلا على ان توصله الى القوم [illegible] من اهل مكة [illegible] فنزل الوحي على رسول الله صلى الله عليه وآله بذلك فاستدعى علي بن ابيطالب عليه السلام وقال له ان بعض اصحابي قد كتب الى اهل مكة يخبرهم بخبرنا [illegible] ان يعمي اخبارنا عليهم والكتاب مع امرأة سوداء قد اخذت على غير الطريق [illegible] فانتزع الكتاب منها وخلها [illegible] ثم استدعى الزبير بن العوام فقال له امض مع علي بن ابيطالب في هذا الوجه فمضيا واخذا على غير الطريق فادركا المرأة فسبق اليها الزبير فسالها عن الكتاب الذي معها فانكرته وحلفت انه لا شيء معها وبكت فقال الزبير ما ارى يا ابا الحسن معها كتابا فارجع بنا الى رسول الله نخبره ببراءة ساحتها فقال له علي عليه السلام [illegible] رسول الله صلى الله عليه وآله ان معها كتابا وامرني باخذه منها وتقول انه لا كتاب معها ثم اخترط السيف وتقدم اليها فقال اما والله لئن لم تخرجي الكتاب لاكشفنك ثم لاضربن عنقك فقالت له اذا كان لا بد من ذلك فاعرض يا ابن ابي طالب بوجهك عني فاعرض عليه السلام بوجهه عنها فكشفت قناعها واخرجت الكتاب من عقيصتها فاخذه امير المؤمنين صلوات الله عليه وسار به الى رسول الله صلى الله عليه وآله فامر رسول الله صلى الله عليه وآله ان ينادى الصلاة جامعة فنودي في الناس فاجتمعوا الى المسجد حتى امتلأ بهم ثم صعد رسول الله صلى الله عليه وآله المنبر واخذ الكتاب بيده وقال ايها الناس اني كنت سألت الله عز وجل ان يخفي اخبارنا عن قريش وان رجلا منكم كتب الى اهل مكة يخبرهم بخبرنا فليقم صاحب الكتاب والا فضحه الوحي فلم يقم احد فاعاد رسول الله صلى الله عليه وآله مقالته ثانية وقال ليقم صاحب الكتاب والا فضح فقام حاطب بن ابي بلتعة وهو يرعد كالسعفة في يوم الريح العاصف فقال انا يا رسول الله صاحب الكتاب وما احدثت نفاقا بعد اسلامي ولا شكا بعد يقيني فقال له النبي صلى الله عليه وآله فما الذي حملك على ان كتبت هذا الكتاب فقال يا رسول الله ان لي اهلا بمكة وليس لي بها عشيرة فاشفقت ان تكون الدائرة لهم علينا فيكون كتابي هذا كفا لهم عن اهلي ويدا لي عندهم ولم افعل ذلك لشك مني في الدين فقال عمر بن الخطاب يا رسول الله مرني بقتله فانه قد نافق فقال النبي صلى الله عليه وآله انه من اهل بدر ولعل الله تعالى اطلع عليهم فغفر لهم اخرجوه من المسجد قال فجعل الناس يدفعون في ظهره حتى اخرجوه وهو يلتفت الى النبي صلى الله عليه وآله ليرق له فامر النبي صلى الله عليه وآله برده وقال له قد عفوت عنك وعن جرمك فاستغفر ربك ولا تعد لمثل ما جنيت انتهى

[illegible]

[illegible]

وروى عن محمد بن كعب القرظي قال حدثت ان عتبة بن ربيعة قال يوما وهو جالس في نادي قريش ورسول الله صلى الله عليه وآله فيه وحده الا اقوم الى محمد

فاعرض عليه امورا لعله يقبل بعضها فنعطيه ايها شاء ويكف عنا فقالوا بلى يا ابا الوليد وكان عتبة سيدا حليما فجاء الى رسول الله صلى الله عليه وآله

فقال يا ابن اخي انك منا حيث ما علمت من البسطة في المكان من العشيرة وعلو النسب وانك قد اتيت قومك بامر عظيم فرقت به جماعتهم وسفهت احلامنا وكفرت آباءنا

وعبت الهتنا وفرقت كلمتنا فان كان هذا الذي بك ... حتى نكون اغنيانا وان كنت ... ولم نقطع امرا دونك

[illegible] ... فقال النبي صلى الله عليه وآله اسمع يا ابا الوليد

بسم الله الرحمن الرحيم حم تنزيل من الرحمن الرحيم كتاب فصلت آياته قرآنا عربيا لقوم يعلمون بشيرا ونذيرا فاعرض اكثرهم فهم لا يسمعون ومضى رسول الله

صلى الله عليه وآله في القراءة حتى انتهى الى السجدة فسجد وعتبة ... على يديه من وراء ظهره فلما قطع رسول الله صلى الله عليه وآله القراءة قال

يا ابا الوليد قد سمعت الذي قرأت عليك فانت وذاك فانصرف عتبة الى قريش في ناديها فقالوا والله لقد جاءكم ابو الوليد بغير الوجه الذي ذهب به

ثم قالوا ما وراءك فقال والله لقد سمعت من محمد كلاما ما سمعت مثله قط والله ما هو بالشعر ولا الكهانة فاطيعوني في هذه ... وخلوا بين محمد

واعتزلوه فوالله ليكونن لما سمعت من قوله نبأ فان اصابته العرب كفيتموه بايدي غيركم وان كان ملكا ... فملكه ملككم

[illegible]

[illegible]

[illegible]

فاذا انا بفاطمة ... فقلت لها السلام عليك يا ... فاجابتني ثم جلس

بين يديها وسمعت جونة من نفسه حتى ولد امير المؤمنين فلما ولد نظرت اليه فاذا هو كالشمس الطالعة وقد سجد على الارض وهو يقول اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله و

اشهد ان عليا وصي محمد رسول الله بمحمد يختم النبوة وبي تختم الوصية وانا امير المؤمنين فاخذته واحدة منهن من الارض ووضعته في حجرها فلما نظر الي علي عليه السلام ... ناداها

بلسان طلق ذلق ... السلام عليك يا اماه فقالت وعليك السلام يا بني قال وما خبر والدي قالت في نعم الله يتقلب وفي صحبته يتنعم فلما سمعت ... و

... في زاوية البيت حياء منها ثم دنت اخرى فاحتضنت عليا واحتضنته فلما نظر اليها قال السلام عليك يا اختي قالت وعليك السلام يا اخي قال فما خبر عمي قالت بخير وهو يقرئك

عليه السلام فقلت يا بني اي اخت هذه واي عم هذا قال هذه مريم بنت عمران وهذا عمي عيسى بن مريم ثم دنت اخرى ومعها جونة فاخذته وطيبته بطيب كان في الجونة فاخذته احدى

منهن فادرجته في ثوب كان معها قال ابو طالب فقلت لو طهرناه لكان اخف عليه وذلك ان العرب كانت تطهر اولادها فقالت يا ابا طالب انه ولد طاهرا مطهرا لا يذوق حر

الحديد في الدنيا الا على يد رجل يبغضه الله ورسوله والملائكة والسموات والارض والجبال والبحار وتشتاق اليه النار فقلت من هذا الرجل قالت ابن ملجم المرادي لعنه الله وهو قاتله ...

[illegible]

[illegible]

اعلم ان خامس كل شهر تاسع ما تقدمه بلا فصل واول الشهر الخامس لم كان خامسه اذا كان الخميس واول شهر رمضان الجمعة خامس محرم تاسع ذي الحجة وسادسه اول شهر
رمضان وثالث صفر ورابعه اول شهر رمضان وثاني ربيع الاول ... اول شهر رمضان وكذلك سابع ربيع الآخر وثامنه وكذلك سادس جمادى الاولى وسابعه
وكذلك رابع جمادى الآخر وخامسه وكذلك ثالث رجب ورابعه وكذلك اول شعبان وثانيه وكذلك سابع شهر رمضان وثامنه وكذلك خامس شوال وسادسه ورابع
ذي القعدة وخامسه كذلك وكذلك تاسع ذي الحجة وعاشره وهو بعينه هذا الجدول الآتي

١١٤٩	١١٥٠	١١٥١	١١٥٢	١١٥٣	١١٥٤	١١٥٥	١١٥٦
١١٤١	١١٤٢	١١٤٣	١١٤٤	١١٤٥	١١٤٦	١١٤٧	١١٤٨
١١٣٣	١١٣٤	١١٣٥	١١٣٦	١١٣٧	١١٣٨	١١٣٩	١١٤٠
١١٢٥	١١٢٦	١١٢٧	١١٢٨	١١٢٩	١١٣٠	١١٣١	١١٣٢
١١١٧	١١١٨	١١١٩	١١٢٠	١١٢١	١١٢٢	١١٢٣	١١٢٤
١١٠٩	١١١٠	١١١١	١١١٢	١١١٣	١١١٤	١١١٥	١١١٦
١١٠١	١١٠٢	١١٠٣	١١٠٤	١١٠٥	١١٠٦	١١٠٧	١١٠٨
١٠٩٣	١٠٩٤	١٠٩٥	١٠٩٦	١٠٩٧	١٠٩٨	١٠٩٩	١١٠٠
١٠٨٥	١٠٨٦	١٠٨٧	١٠٨٨	١٠٨٩	١٠٩٠	١٠٩١	١٠٩٢
١٠٧٧	١٠٧٨	١٠٧٩	١٠٨٠	١٠٨١	١٠٨٢	١٠٨٣	١٠٨٤
١٠٦٩	١٠٧٠	١٠٧١	١٠٧٢	١٠٧٣	١٠٧٤	١٠٧٥	١٠٧٦
١٠٦١	١٠٦٢	١٠٦٣	١٠٦٤	١٠٦٥	١٠٦٦	١٠٦٧	١٠٦٨
١٠٥٣	١٠٥٤	١٠٥٥	١٠٥٦	١٠٥٧	١٠٥٨	١٠٥٩	١٠٦٠
١٠٤٥	١٠٤٦	١٠٤٧	١٠٤٨	١٠٤٩	١٠٥٠	١٠٥١	١٠٥٢
١٠٣٧	١٠٣٨	١٠٣٩	١٠٤٠	١٠٤١	١٠٤٢	١٠٤٣	١٠٤٤
١٠٢٩	١٠٣٠	١٠٣١	١٠٣٢	١٠٣٣	١٠٣٤	١٠٣٥	١٠٣٦
١٠٢١	١٠٢٢	١٠٢٣	١٠٢٤	١٠٢٥	١٠٢٦	١٠٢٧	١٠٢٨
١٠١٣	١٠١٤	١٠١٥	١٠١٦	١٠١٧	١٠١٨	١٠١٩	١٠٢٠

الحمد لله والصلاة على رسول الله وآله وصحبه الى الأبد وبعد فاعلم وفقك الله تعالى
وتعالى ان هذا الجدول عمله في سنة استقلال سلطان مكة المشرفة والمدينة
المنورة وسائر اقطار الحجاز السيد الشريف ادريس بن حسن خلد الله ملكه في
سنة ١٠١٣ من الهجرة النبوية على صاحبها الصلاة والسلام والتحية وعامله
وتوقيره [illegible] كل شهر يريد اوله من اي سنة كانت وطريق الدخول الجدول
تنظر الى اعلى الجدول المرقوم فيه اعداد السنين الماضية من الهجرة النبوية
من سنين العرب بالقلم الهندي فتضع اصبعك على سنتك المطلوبة ثم انظر الى
الشهر الذي تريد اوله وتربع بينهما فالحرف الذي ينتهي اليه الفاصلة

محرم	ا	ه	ج	ز	د	ب	و	د
صفر	ج	ز	ه	ب	و	د	ا	و
ربيع الاول	د	ا	و	ج	ز	ه	ب	ز
ربيع الآخر	و	ج	ا	ه	ب	ز	د	ب
جمادى الاولى	ز	د	ب	د	ج	ا	ه	ج
جمادى الآخر	ب	و	د	ا	ه	ج	ز	ه
رجب	ج	ز	ه	ب	ز	د	ا	د
شعبان	ه	ب	ز	د	ا	و	ج	ا
رمضان	د	ج	ا	ه	ب	ز	د	ب
شوال	ا	ه	ب	ز	د	ب	و	د
ذو القعدة	ب	و	د	ا	ه	ج	ز	ه
ذو الحجة	د	ا	و	ج	ز	ه	ب	ز

هو اول الشهر المطلوب بالاسبوع والله اعلم

٥٩

اعلم ان خامس كل شهر تاسع ما تقدمه بلا فصل واول الشهر الخامس لم كان خامسه اذا كان الخميس واول شهر رمضان الجمعة خامس محرم تاسع ذي الحجة وسادسه اول شهر
رمضان وثالث صفر ورابعه اول شهر رمضان وثاني ربيع الاول ... اول شهر رمضان وكذلك سابع ربيع الآخر وثامنه وكذلك سادس جمادى الاولى وسابعه
وكذلك رابع جمادى الآخر وخامسه وكذلك ثالث رجب ورابعه وكذلك اول شعبان وثانيه وكذلك سابع شهر رمضان وثامنه وكذلك خامس شوال وسادسه ورابع
ذي القعدة وخامسه كذلك وكذلك تاسع ذي الحجة وعاشره وهو بعينه هذا الجدول الآتي

هو اول الشهر المطلوب بالاسبوع والله اعلم

اللهم صل على محمد وآله وسلم

[illegible]

في مدح الرسول صلى الله عليه وآله [illegible]

[illegible]

عليك سلام الله يا خير مرسل [illegible]

[illegible]

ورياضت وجهد ودر اطعام وشرب تقليل نمايد مروي است كه شخصي در حضرت امير المؤمنين گفت استغفر الله آن حضرت فرمود مادرت بر تو بگريد آيا ميداني كه حقيقت استغفار چيست

[illegible]

قال رسول الله من تاب قبل موته بسنة قبل الله توبته ثم قال ان السنة لكثير من تاب قبل موته بشهر قبل الله توبته ثم قال ان الشهر لكثير من تاب قبل موته بجمعة قبل الله توبته ثم قال ان الجمعة لكثير من تاب قبل موته بيوم قبل الله توبته ثم قال ان اليوم لكثير من تاب قبل ان يعاين قبل الله توبته

[illegible]

وليست التوبة للذين يعملون السيئات حتى اذا حضر احدهم الموت قال انى تبت الآن ولا الذين يموتون وهم كفار اولئك اعتدنا لهم عذابا اليما

[illegible]

قال وحقك دخلت [illegible]
كان [illegible] وكانت خلفا بني عباس [illegible] عبد الملك بن مروان [illegible] وقد ذكر بعض اهل التواريخ [illegible]
[illegible]
وقد ذكر في كتاب [illegible] عالم المقيمين [illegible] اسمعيل [illegible]
في الكتاب اسمعيل انه كان صادق الوعد وكان رسولا نبيا [illegible]
[illegible]

قال النبي صلى الله عليه وآله [illegible] الناس [illegible] المال [illegible] الدنيا [illegible]
[illegible] قال النبي صلى الله عليه وآله [illegible] الحمد لله الذي خلقني [illegible]
[illegible] الحمد لله الذي خلقني [illegible] الصلوة [illegible] سلمان [illegible]
[illegible] سلمان الفارسي [illegible] الاصبغ بن نباتة [illegible] سلمان [illegible]
[illegible] يا سلمان [illegible] رسول الله صلى الله عليه وآله [illegible]
[illegible] السلام عليكم يا اهل [illegible]
[illegible] انا سلمان الفارسي مولى رسول الله صلى الله عليه وآله [illegible]
[illegible] السلام عليكم ورحمة الله وبركاته يا اهل [illegible]
فقال سلمان [illegible]
[illegible]

الى الخروج باذن الله تعالى فقعد ذلك ثم اتاني رجل فسألني عن اقوالي واحاطني على مناوته الروح يا سيدى العبد فقال يا ايها العبد الضعيف مواده ما وجدته من عرق لا ينقطع

من عضو الا الضلع مواده لقد سمع الناس ذلك الفراق لما غسل بين ابلا ثم انه اجرى الماء على وغسلني ثلث غسلات وكفني في ثلثة اثواب وحنطني بحنوطه الذي ادّ

الذي خرجت به الى دار الآخرة ثم جذب الخاتم من يدي ودفعه الى ولدي فقال احسن الله لك العزا ثم ادرجني في كفني واقبل علي وولدي وجيراني ودعوا

ثم حملت على سرير من الخشب والروح عند ذلك بين وجهي وكفني حتى اذا وصلوا الى وضعوني على قبري وولّت عنه عاقبتهم من المطلع يا سلمان يا عبد الله

لما وضعت في قبري خيّل لي اني سقطت من السما الى الارض وشرج علي اللبن وحثى على التراب وواروني وانصرف القوم فرجعت الروح الى فاحتفرني الله

فقلت يا ليتني مع الراجعين لاعمل صالحا فجاوبني من القبر كلا انها كلمة هو قائلها فقلت من انت يا هذا فقال انا منبه ملك وكلني الله عز وجل بجميع خلقه لا

منهم بعد مماتهم لكتبوا اعمالهم على انفسهم بين يدي الله عز وجل ثم جرّني واجلسني وقال اكتب عملك فقلت لا احصيه فقال انا املي عليك فقلت واين البياض

فقال ورقة يجذب جانبا من الكفن واذا هو ورق وقال هذه صحيفتك فقلت واين القلم فقال سبابتك فقلت ومن اين المداد فقال ريقك ثم املى على جميع ما فعلته

في دار الدنيا فلم يبق من اعمالي صغيرة ولا كبيرة الا احصيها وحدوا ما عملوا حاضرا ولا يظلم ربك احدا ثم اخذ الكتاب وختمه وطوقه في عنقي فخيل لي ان جبال

الدنيا جميعا طوقت في عنقي فقلت يا منبه ولم تفعل بي هكذا قال الم تسمع قول ربك اقرأ كتابك كفى بنفسك اليوم عليك حسيبا فهذا تخاطب به يوم القيمة

وكتابا يلقيه منشورا فقلت على ذلك ثم انصرف عني واتاني منكر ونكير بافظع منظر واوحش شخص وبيده عمود من حديد لو اجتمعت عليه الثقلان

ما حركوه ثم اجلسني وصاح صيحة لو سمعها اهل الارض لماتوا جميعا ثم قال اخبرني من ربك وما دينك ومن نبيك فقعد من فرعى لسانى وتحيرت في امري ولم ادر ما اقول

وانقطعت عصائبي واوصالي من الخوف فما اعطي رحمة ربي وانطلق لساني فقلت له يا عبد الله لم تفزعني وانا اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان

محمدا عبده ورسوله وهذا اعتقادي وعليه الفاني في معادي فقعد ذلك الى الآن ابشر يا عبد الله يا فلان فقد نجوت مني ومضى عني ثم اتاني نكير وصاح

بي صيحة هائلة اعظم من الصيحة الاولى ثم قال لي هات عملك الآن فنسيت حائرا متفكرا في رد الجواب فعند ذلك ذهب عني الروع والفزع والهمني الله حجتي فقلت يا سلام

ربك فاني خرجت من الدنيا واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمدا عبده ورسوله وان الموت حق وان القبر حق فقال يا عبد الله

ابشر بالنعيم وبالجنة الدائمة ثم اضجعني وقال نم نومة العروس في حلة حجالها ثم فتح لي بابا الى الجنة عند راسي وبابا عند رجلي الى النار ثم قال يا عبد الله انظر

ما انت صائر اليه من الجنة والنعيم والى ما نجوت منه من باب الجحيم ثم سد باب النار وفتح باب الجنة مفتوحا عند راسي ويدخل على من روح الجنة ونعيمها

ثم اوسع على اللحد مد البصر ومضى عني وانا يا سلمان لم اجد عملا اعظم شيئا يحببه الله عز وجل صلوة ليلة شديدة البرد وصوم نهار شديد الحر وصدقة

جعلتك لا يعلم بها شمالك فهذا حديثي وما جرى لي يا سلمان يا ابا عبد الله وما لقيته من شدة الاهوال فيا ابناء الزمان واقبلوا الحرفان منه

السؤال ثم انقطع الكلام فقال سلمان لاصحابه الذين كانوا معه احملوا الى واحملوني فلما وصل الى منزله قال حطوني فحطوه ثم رفع الى السماء طرفه وقال اشهد ان

لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمدا عبده ورسوله النبيل النجيب وبكتابك صدقت وهذا ما وعدتني يا من لا يخلف الميعاد اقبضني اليك

والحقني واكرمني بذلك يا ارحم الراحمين فلما تم ذلك قضى نحبه ولقى ربه رضوان الله تعالى عليه وصلى الله على محمد وآل محمد الطيبين الطاهرين المعصومين اجمعين

روى الوالقد باسناده عن محمد بن جعفر بن محمد عن ابيه

عليه السلام قال اعطى سليمن بن داود عليهما السلام ملك مشارق الارض

ومغاربها فملك سبعمائة سنة وستة اشهر ملك اهل الدنيا من الجن

والشياطين والدواب والطير والسباع واعطي علم كل شئ ومنطق كل شئ وفي زمانه

صنعت الصنائع العجيبة التي سمع بها الناس وذلك قوله علمنا منطق الطير واوتينا من كل

شئ قال المفسرون وكان سليمن عليه السلام اذا اراد سفرا جمع لوازمه من جنوده على

بساط ثم يأمر الريح فتحملهم بين السماء والارض وهو يعني وحشر لسليمن جنوده الى في سير وقال محمد بن كعب

بلغنا ان سليمان بن داود عليه السلام كان معسكره مائة فرسخ خمسة وعشرون فيها الانس وخمسة وعشرون فيها الجن

وخمسة وعشرون الوحش وخمسة وعشرون فيها الطير وكان له الف بيت من قوارير على الخشب فيها ثلثمائة صريحة وسبعمائة

سرية فيأمر الريح العاصف فترفعه ويأمر الرخاء فتسير به فاوحى الله تعالى اليه وهو يسير بين السماء والارض اني قد زدت في ملكك

انه لا يتكلم احد من الخلائق بشئ الا جاءت الريح في اذنك واخبرتك قال مقاتل نسجت الشياطين لسليمن عليه السلام بساطا طوله فرسخ

في فرسخ من ذهب وابريسم وكان يوضع فيه منبر من الذهب فيقعد سليمان عليه وحوله ثلثة الاف كرسي من الذهب والفضة فيقعد الانبياء على

كراسي الذهب والعلماء على كراسي الفضة وحولهم الناس وحول الناس الجن والشياطين وتظلهم الطير باجنحتها حتى لا تقع عليهم الشمس وترفع ريح

الصبا مسيرة شهر من الصباح الى الرواح ومن الرواح الى الصباح قوله تعالى وتفقد الطير اختلفوا بسبب تفقد الهدهد فقيل انه احتاج اليه في سفره ليدله على

الماء لانه يرى الماء تحت الارض كما يرى في القارورة عن ابن عباس وروى العياشي بالاسناد قال قال ابو حنيفة لابي عبد الله عليه السلام كيف تفقد سليمن

الهدهد من بين الطير قال لان الهدهد يرى في بطن الارض كما يرى احدكم الدهن في القارورة فنظر ابو حنيفة الى اصحابه فضحك قال ما يضحكك قال ظفرت بك جعلت فداك قال وكيف ذلك

قال الذي يرى الماء في بطن الارض لا يرى الفخ في التراب حتى يأخذ بعنقه فقال ابو عبد الله عليه السلام يا نعمان اما علمت انه اذا نزل القدر اعمى البصر وقيل انما تفقده لا خلاله

بنوبته من وهب وقيل كانت الطيور تظله من الشمس فلما اخل الهدهد بمكانه ذهب بان من نوع الشمس عليه قوله تعالى واني مرسلة اليهم بهدية فناظرة بم يرجع المرسلون

اختلف في الهدية فقيل اهدت اليه وصفاء ووصائف البستهم لباسا واحدا حتى لا يعرف ذكر من انثى عن ابن عباس وقيل اهدت مائتا غلام ومائتا جارية البست الغلمان

لباس الجواري والبست الجواري لباس الغلمان عن مجاهد وقيل اهدت له صفائح الذهب في اوعية الديباج فلما بلغ ذلك سليمن عليه السلام امر الجن فموهوا له الآجر بالذهب

ثم امر به فالقي في الطريق فلما جاؤا راوا الذهب ملقى في الطريق في كل مكان فلما راوا ذلك صغر في اعينهم ما جاؤا به عن ثابت البناني وقيل انها عمدت الى خمسمائة غلام

وخمسمائة جارية فالبست الجواري الاقبية والمناطق والبست الغلمان في سواعدهم اساور من ذهب وفي اعناقهم الاطواق وفي اذانهم الاقراط والشنوف مرصعات بانواع

الجواهر الثمينة وحملت الجواري على خمسمائة رمكة والغلمان على خمسمائة برذون على كل فرس لجام من ذهب مرصع بالجواهر وبعثت اليه خمسمائة لبنة من ذهب وخمسمائة

لبنة من الفضة البيضاء وتاجا مكللا بالدر والياقوت المرتفع وعمدت الى حقة فجعلت فيها درة يتيمة غير مثقوبة وخرزة جزعية مثقوبة معوجة الثقب ودعت

من اشراف قومها اسمها المنذر بن عمرو وبعثت اليه رجالا من خدمها اصحاب راي وعقل وكتبت اليه كتابا بنسخة الهدية قالت فيها ان كنت نبيا فميز بين الوصفاء والوصائف
واخبر بما في الحقة قبل ان تفتحها واثقب الدرة ثقبا مستويا وادخل السلك في الخرزة من غير علاج انس ولا جن وقالت للرسول انظر اليه اذا دخلت عليه فان نظر اليك نظر
غضب فاعلم انه ملك فلا يهولنك امره فانا اعز منه وان نظر اليك نظر لطف بملاطفة وتودد فاعلم انه نبي مرسل فانطلق الرسول بالهدايا محملة على الاعناب والبغال
واقبل الهدهد مسرعا الى سليمان عليه السلام فاخبره الخبر فامر سليمان الجن ان يضربوا لبنات الذهب ولبنات الفضة ويفرشوها على وجه الارض ثم امرهم ان يبطنوا من
موضعه الذي هو فيه الى تسعة فراسخ ميدانا واحدا وان يجعلوا حول الميدان حائطا شرفاته من الذهب والفضة ففعلوا ثم قال للجن علي باولادكم فاجتمع
خلق كثير فاقامهم عن يمين الميدان ويساره ثم قعد سليمان في مجلسه على سريره ووضع له اربعة الاف كرسي عن يمينه وشماله وامر الشياطين ان يصطفوا صفوفا
فراسخ وامر الانس ان يصطفوا صفوفا فراسخ وامر الوحش والسباع والطير فاصطفوا فراسخ عن يمينه وشماله فلما دنا القوم من الميدان ونظروا الى ملك سليمان
تقاصرت اليهم انفسهم ورموا بما معهم من الهدايا فلما وقفوا بين يدي سليمان عليه السلام نظر اليهم نظرا حسنا بالملاطفة والتودد والرفق والمحبة والاقبال
اليهم وقال اين الحقة فاخبره رئيس القوم بما جاءوا به واعطاه كتاب الملكة فنظر اليه وقال اين الحقة فاتي بها فحركها واقبل جبريل عليه السلام فاخبره بما في الحقة
فقال ان فيها درة غير مثقوبة وجزعة مثقوبة فقال الرسول صدقت فاثقب الدرة وادخل الخيط في الخرزة فارسل سليمان الى الارضة فجاءت فاخذت شعرة في فيها
ودخلت فيها حتى خرجت من الجانب الآخر ثم ميز بين الجواري والغلمان بان امرهم ان يغسلوا وجوههم وايديهم فكانت الجارية تاخذ الماء من الآنية باحدى يديها
ثم تجعله على اليد الاخرى ثم تضرب به الوجه والغلام كان ياخذ من الآنية يضرب به وجهه وكانت الجارية تصب على باطن ساعدها والغلام على ظاهر الساعد وكانت
الجارية تصب الماء صبا وكان الغلام يحدره على يده حدرا ثم رد سليمان الهدايا كذا ذكره وهب وغيره وقيل انفذت مع هديتها عصا كانت تتوارثها
ملوك حمير وقالت اريد ان تعرفني راسها من اسفلها وبقدح ماء ليس من الارض ولا من السماء فارسل سليمان عليه السلام العصا الى الهواء وقال اي الراسين سبق
الى الارض فهو اسفلها وامر بالخيل فاجريت حتى عرقت وملا القدح من عرقها وقال ليس هذا من ماء الارض ولا من ماء السماء قوله تعالى قال الذي عنده علم من الكتاب هو آصف
بن برخيا وكان وزير سليمان عليه السلام وابن اخته وكان صديقا يعرف اسم الله الاعظم الذي اذا دعي به اجاب واذا سئل به اعطى عن ابن عباس وقيل انه قال يا الهنا
واله كل شيء الها واحدا لا اله الا انت وقيل هو يا حي يا قيوم وقيل هو يا ذا الجلال والاكرام عن مجاهد وقيل انه قال يا الهنا واله كل شيء الها واحدا
الا انت من الذي ... وقيل ان الذي عنده علم من الكتاب رجل من الانس يعلم اسم الله الاعظم اسمه مليخا عن مجاهد وقيل اسمه اسطوم عن قتادة وقيل هو الخضر عليه السلام
وقيل ان الذي عنده علم من الكتاب هو جبرئيل عليه السلام استاذن ربه تعالى ان يكون في طاعة سليمان بن داود عليهما السلام وان ياتيه بالعرش الذي طلبه وقال الجبائي هو
سليمان عليه السلام قال ذلك للعفريت ليريه نعمة الله وهذا قول بعيد لم يؤثر عن احد من اهل التفسير واما الكتاب فقيل انه اللوح المحفوظ وقيل المراد به الكتب
المنزلة على الانبياء وليس المراد كتابا بعينه ... قوله تعالى انا آتيك به قبل ان يرتد اليك طرفك
اختلف في معناه فقيل ... قبل ان يصل اليك من كان منك على مد بصرك عن قتادة وقيل قبل ان يبلغ طرفك مداه وغايته ويرجع اليك قال سعيد بن
جبير قال لسليمان انظر الى السماء فما طرف حتى جاء به فوضعه بين يديه والمعنى حتى يعود اليك طرفك بعد مده الى السماء وقيل ارتداد الطرف ادامة النظر حتى يرتد
طرفه خاسئا عن مجاهد فعلى هذا يكون ... ان سليمان عليه السلام مد بصره الى اقصاه وهو يديم النظر فقبل ان ينقلب اليه بصره حسيرا يكون قد اتي بالعرش قال الكلبي
خر آصف

بجبه اختلاف ... رجال الكتب ... [illegible]
العذاب ... [illegible]
واسر ... [illegible]
يا الهنا واله كل شيء ... [illegible]

خر آصف ساجدا ودعا باسم الله الاعظم فغار عرشها تحت الارض حتى نبع عند كرسي سليمان وذكر العلماء في ذلك وجوها احدها ان الملائكة حملته بامر الله تعالى والثاني
ان الريح حملته والثالث ان الله تعالى خلق فيه حركات متوالية والرابع انخرق مكانه حيث هو ثم نبع بين يدي سليمان والخامس ان الارض طويت له وهو المروي
عن ابي عبد الله عليه السلام والسادس انه اعدمه الله في موضعه واعاده في مجلس سليمان عليه السلام وهذا لا يصح على مذهب ابي هاشم ويصح على مذهب ابي علي
[illegible] ... وفي الكلام حذف ... قال سليمان ... فلما رآه سليمان مستقرا عنده ... قوله فلما دخلت قيل لها ادخلي الصرح
والصرح هو الموضع المنبسط المنكشف من غير سقف ... ان سليمان عليه السلام لما اقبلت صاحبة سبا امر الشياطين فبنوا الصرح وهو كهيئة السطح من قوارير واجرى تحته الماء
وجعل في الماء الحيتان والضفادع ... ووضع له سرير فجلس عليه وقيل انه قصر من زجاج كانه الماء بياضا وقال ابو عبيدة كل بناء ... فهو صرح
وانما امر سليمان عليه السلام بالصرح لانه اراد ان يختبرها ... وقيل ان الجن خافت ان يتزوجها سليمان فلا ينفكون
من تسخير سليمان لهم وذريته من بعده ... فقالوا ان في عقلها شيئا وان رجلها كحافر الحمار
... فلما كشفت ... رجليها شعر ... وكان اول من صنعت له النورة
فلما رات ... الصرح حسبته لجة وهو معظم الماء وكشفت عن ساقيها لتخوض الماء ... فاذا هي احسن الناس ساقا ... قال انه صرح ممرد من قوارير
فلما كشفت عن ساقيها ... قال لها سليمان انه صرح ممرد اي مملس ... من قوارير ... قالت رب اني ظلمت نفسي بالكفر الذي كنت عليه
واسلمت مع سليمان لله رب العالمين ... قوله تعالى ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طين ثم جعلناه نطفة في قرار مكين ثم خلقنا النطفة علقة
فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فكسونا العظام لحما ثم انشاناه خلقا آخر فتبارك الله احسن الخالقين ...
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... ماذا يريد العاذلون بعذلي
... [illegible]

[illegible]

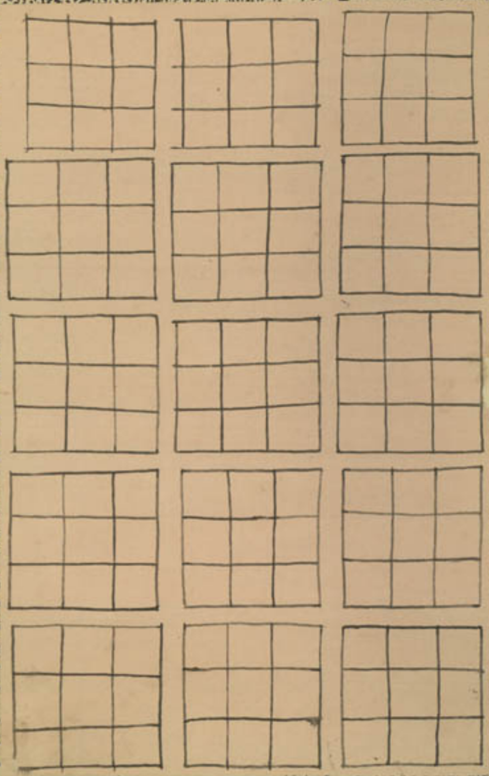

[illegible]

قال الصفدي اخترت بعض الفضلاء ما يقول الفقيه أيده الله ولا زال عنده الإحسان في فتى علق الطلاق بشهر قبل ما قبل قبله رمضان

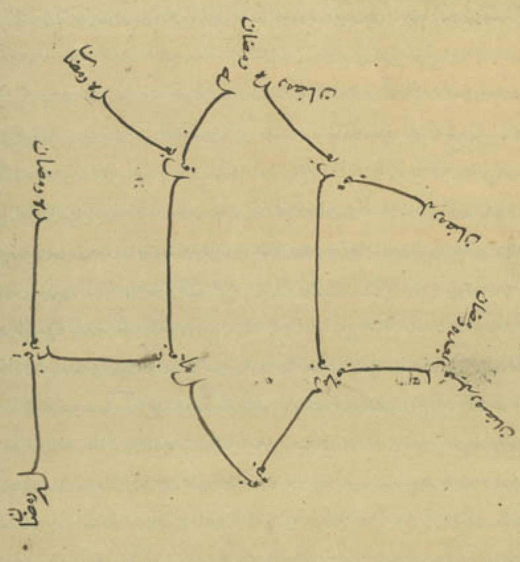

[illegible]

قال الصفدي اشرف بعض الفضلاء ما مقبول الفقيد ايده الله ولاذا العلماء الوصا في منى على الطلاق شهر قبل ما بعد قبله رمضان

ن

٢٧٠

حق	الله ٦٦	ولي ٩٦
حكيم ٧٨	ملك ٩٠	مبين ١٠٢
فتد ٨٤	جامع ١١٤	باسط ٧٢

يا باسط

٢١	٢٦	٢٥
٢٨	٢٤	٢٠
٢٣	٢٢	٢٧

٢١٥٤

٧١٧	٧٢٢	٧١٥
٧١٦	٧١٨	٧٢٠
٧٢١	٧١٤	٧١٩

سورة التوحيد

١٦٤٦	١١٩١	١٨٢٨
١٤٣٧	١٥٥٥	١٣٧٣
١٢٨٢	١٩١٩	١٤٦٤

جبرائيل ١٤٤٦

٤٨٥	٤٨٠	٤٨١
٤٧٨	٤٨٢	٤٨٦
٤٨٣	٤٨٤	٤٧٩

٥٩٩	٥٩٢	٥٩٧
٥٩٤	٥٩٦	٥٩٨
٥٩٥	٦٠٠	٥٩٣

٦٧٥ لا يحلبها الزمان

٢٢٨	٢٢١	٢٢٦
٢٢٣	٢٢٥	٢٢٧
٢٢٤	٢٢٩	٢٢٢

[illegible]

... و امام زمانه ... و آن حضرت علیه السلام زنده ... آل محمد ...

[illegible]

... من خیر خلق الله ... و اعتقاد باینکه ... برگزیده خدا ... مصطفی است

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و مرتضی الله و اولین نوری که از انوار الهی که بر شیشه ربانیه صورت خلقت بل بر حقیقت انوار ذات مقدس رسول عربی و ائمه اطهار صلوات الله علیهم آورد و اولین مخلوق که جل جلاله

الغیب و صفات لا یحصی و علیت قرار نموده و در روز میثاق احتفا بخطاب الست بربکم قالوا بلی یافته و او در بعض سخن از صلب آدم علیه السلام اعتراف بامامت و

ایشان حصول یافته بر حقیقت مخصوص این طبقه علیه و ذره مخلوقات و دنیا و مافیها بطفیل ایشان از کتم عدم بفضای وجود قدم نهاده و اگر نبودی ساعتی ایجاد نبود وجود ایشان

صورت نبستی خلقت آسمان و زمین و جنت و نار و آدم و حوا و ملائکه و عرش و کرسی و لوح و قلم و دنیا چه موجود ایجاد و ترتیب نیافتی و این بابویه در اعتقادات می گوید که انبیا

بهتر جلد امیر المؤمنین و الائمه من بعده علیهم السلام که از بهترین خلق بهترین جمیع الانبیا و اعتقاد ما آنست که امیر المؤمنین و ائمه اطهار بعد او افضل از جمیع انبیا

و انکر نبوت محمد صلی الله علیه و آله و اعتقاد ما بعیانی آنها بمقتضای حدیث نبوی صلی الله علیه و آله بر نص نبوی و خصوص از اعتقاد آن حضرت است و وی در حقیقت

ایشان ظاهر و داخل بوده معصوم و مطهر و معتنی الفتن مظلوم بظلم امت است و انکار امامت ایشان از انکار نبوت است و اعتقاد ما بحقیقت سؤال منکر و نکیر در قبر و عقاب

[illegible]

[illegible]

و مرتضی الله و اولین ... انوار الهی که بر تفیضات و تأیید صورت خلقت ... انوار ذات ... رسول عربی و امامان ... صلوات الله علیهم اجمعین و اولین خلق که بر خلاف ...
المخفیه و صفات لازمه ... افراد نموده و در ... چنانکه ... الست بربکم قالوا بلی ... از صلب آدم ... کلام ... امانت ...
ایشان حصول ... طبقه ... و ذره ... ایشان از کتم عدم ... وجود قدم ... و اگر ... وجود ایشان
صورت ... حلقت آسمان و زمین ... و آدم و حوا و ملک و عرش و کرسی و لوح و قلم ... ایشان ...
... امیرالمؤمنین و الائمه من ... علیهم ... کلام الله ... جمیع الانبیا ... امیرالمؤمنین ... جمیع ...

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين بدأت بسم الله وجه من اهتدى لاكشف اسرار بباطنه انطوى وصليت بالثاني
على خير مرسل محمد من كان راح الضلالة والعلى الهي لئن اقسمت باسمك داعيا بآج وياهوج جلت متجليات سائلا
بالاسم العظيم ونحوه تيسر اموري بالهي بصلمات ويا حي بالتيسير ادعوك داعيا بآج ابوج جل جلجلوت هلهلت
بصمصام طمطام ويا خير بارخ بجاه ماهش من اثنا واخذف بآج اهوج بالهي بهوج ويا جل جلجلوت بلاهاب
هلهلت افوحي من الانوار منتظر مشرق على واحي بيت قلبي بطيطفت ليحيي جيوش الليل من دنوس بعثوم تام
فيه واشرقت جلى صبا من مواردنوره فلاح على وجهي صبا وابرقت وصب على قلبي شاببليب وحيز بحكم مولانا الكرام
بباعلت تحيط بنا الانوار من كل جانب واسبل علينا الستر وانف من العلى فيا ملك اللهم يا خير خالق ويا خير خلاق
واكرم من نعت فبلغني قصدي وكل مآربي بسر حروف بالهي تجمعت بسر حروف اودعت في عزيمتي سورة الآم
والروح تدعلت انفوحي من الانوار منتظر مشرق على واحي بيت قلبي بقلهت الا والنبي حبيبه وجلاله وكف بيدي اهلا
تقي بطيطفت الا واحجبني من عدو وحاسد بحق شماخ اشمخ سلمت سمت الا وافض يارباه بالنور حاجتي وبسر امور
بعد عسر قد انقضت وخلصني من كل هول وشدة بنص حكيم قاطع الناس الت واحرسني يا ذا الجلال بكاف كن ابا
جابر القلب الكسير من الخبث وسلم بحر واعطي جير تها خانت بلاذى والكروب بدانجلت وصب على الورق صبر
نانت بلاذى من الذنوب لقد علت واصم وابكم ثم اعمى عدونا واضرب يا ذا الجلال بحق سمت وفي حم مع دائم
وابراسم تحصن بالاسم العظيم من العلى والف قلوب العالمين بجمعها على واعطي القبول لخلت وبسر امور
بالهي واعطى من العز والعليا بشيخ واشمخ واسبل علينا الستر انف قلوبنا فانت عنا للقلوب من الخبث وبان
فنا اللهم في جميع كسبنا وحل عقود العسر يا بوه او تحت بباه ويا بوه ويا خير بارخ ويا من لنا الارزاق من جوده
فرق بك الاعدا من كل وجهة وبالاسم نرسهم من البعد بالشتت واخذلهم يا ذا الجلال بفضل من اليه
العلاوت وندنكت فانت رجائي يا الهي سيدي فقل لهم الجليس الدائم وجهت فيا خير مسؤل واكرم من عطى
ويا خير مسؤل الى امة حلت اقد لوكي بالاسم نور وبهجة مدى الدهر والايام باني رجلت بآج اهوج جلهوج جلاله
جليل جل جليق حما مهرجت بتعداد ابوم واستمداد ابوم بعزة شر يلام تبرك تعداد سراج الشيخ سراشون

كورهلال

سورة جلاله باذوخ وشرنخ حقيق من بركوت بدر الناد اخلات بباه ويا بوه عزة اصالبا عجائبا عهدا شبابا العامت لها الاصل شلخ
سائلا طهي طهيوب طيطهت طيطهون طيطهت اموخ بيلوخ وابروخ افصت بتليخ آيات شموخ تكلمت اباديخ بيلوخ
وذبوخ بعدها حادوخ بشروخ تسخت بيلخ وحيان وباذوخ بعدها بذبوخ اشموخ بر الكون عمرت
فليحنا انيل دعائي وكن معي ولا تسلمني الاعداء حسبي فقد بغت فيا شمخا باشمخا انت شلخا ويا شلخا عطل الرباح
تحلحلت بلا الطول والمولى الشديد لمرائي لميائي حناين والنجا خلة انجلت فطه بياسين بطس كرسنا بطسم بالسعادة
اقبلت بكاف وهايا ثم عين وصادها كفانا بهن من كل هول اناجرت بحم عين ثم سين وقافها حمانا من كل
سو شلهت بقاف ونون ثم حاميم بعدها وفي سورة الدخان سر قد حكمت والف ولام ثم ميم وبالهها النساء عن
وسورة الانعام والنور نورت والف ولام ثم را انبرها علوت سور الاسم من كل باحت والف لام ثم ميم ورا لها
الى مجمع الارواح والروح تدعلت بسر حواميم الكتاب جميعها عليك تفضل النور بانور اقسمت بعم عبس والنازعات
وطارق وفي السماء ذات البروج وزلزلت بحق تبارك ثم نون سائل وفي سورة التنهي والشمس كورت وبالذاريات
فروا والنجم اذا هوى ويا قد ربت الى الامور نفرت وفي سورة القرآن حرزا وآية عدد ما قرع القارع وبالذلزلت
واسئلك يا مولاي في فضلها الذي على كل ما انزلت كتبا تفضلت بآهيا شراهيا اذوناي صبئوت مهيا روت آل شداي
ثم بطيطفت بسر تدوح احمرط معلد ذهج بوامالوحي بالنصر والفتح اسرعت بسور جحس مع نطحي ياسيدي ويا الله
الكبير آمني من النجت حروف لبر هام علت وثنامحت واسماء عيسى موسى بر القلا انجلت فوعلت البك بابي بسرها
توسل ذي ذل بر الناس اهتدت حروف معناها لها الفضل شرفت مدى الدهر والايام يا رب ارخت فخولي فيها حدبا
بطيجنى بفضل حروف ام الكتاب ياحرت واسئلك يا مولاي باسمك الذي به اذا دعي جميع الامور تيسرت فارحم ضعفي يا الهي
وزلتي بما قد دعتك لا بنيا وتوسلت ابا خالقي يا سيدي انت حاجتي اليك اموري يا الهي توكلت توكلت مولانا اليك باحد

واسمائك الحسنى التي هي جمعت مجدا وعفوا وانجح بالحق بتوبتي على عبدك المسكين من نفره علت
ووفقني للجمع بين الصدق والتقى وامكني الفردوس مع زمرة علت وكن لي رؤوفا في حياتي وبعد ما اموت
والتي لملة القبر انجلت وفي الحشر يحييني بالحق صحيفة ريقلي سوا ديجي بالطفل ان ورت وجود في حد
الصراط مدركا واحمي من خزيان ونار جهنم وسامحني من كل ذنب جنيته واعمر حطيتاني العظام و
ان علت شفيعي صفوت معد خاتم على وابها السنا تفوحت عليه طيبتي ابدا ثم سلم وحيا
وسطها كالجوهر الذي قد ركبت وادعيه تحلى الا امال بعدها تسهل الخيرات والرزق جعت وها اشتق ثم
مقوس كاسنه بجام من الر الثوت واخرها شكل الاوائل خاتم خماسي اركان مد الترحد حوت
معقد الرمي بعد عشر ثلثه ولام فاحصا الانبوتها ثلاثة من النون التي لاشكال اربع واربع من انجيل
عيسى تعظمت وخمسه القرآن من تمامها الى كل مخلوق فصح والبكت فهذا هو اسم الله يا تارى ايقتبه
ولا نمى ذنبك لي ويحك بالحبث وهذا هو اسم الله يا تارى اعتقد ويا ان تشكل تلف الروح والجبت
فخذ هذه الاسما حقا واخفها ففيها من الاسرار ما لا بد لوقت لها القعد والثنا والوعد واللقا بها
الملك والكافر رضا قد احتمت ولا تعط هذا الاسم يوما لجاهل ولو كان محتاجا لكانت به سمت فان
كان مصروعا من الجن وانما تحليه عليه وبين قاف للترشعت فتريم من فوق الجبين حروفها فنادى
اسم الله حقا ففعلت وان كان انسانا تخاف وعيده فلا تخش من باس الملوك ولو طغت وان كان هذا
الاسم في اموال تاجر فاموال بالخير والجود قد نمت وان كان حاملا من الخوف هاربا فيقبل ولا يخشى
ضاما من العنت مثلا حاملا الاسم الذي جل قدره تحقق به كل الامور وتمت فقاتل ولا تخشى ولا تخف حارب
ودس به كل ارض بالوحوش تعرت وقاتل ولا تهرب وخاصم من تشا ولا تخش باس الملوك فقد نهت فلا عقرب
تقرب ولا حية ترى ولا اسد يأتي اليك اذا هت ولا تخش من سيف ولا الطعن خنجر ولا تخش من ريح ولا شكت
اسمت خزا من قرا هذا شفاه محمد ويخبر في الجنان مع حور حفت واعلم بان المصطفى خير مرسل
وافضل خلق الله من قد تفرقت وصلى ربي من جاهه كل حاجة واسئله كي تنجوا من الجهل والتف ووصل
الهو كل يوم وساعة على المصطفى المختار ما شمس سمت وصلى على المختار والال كلهم كعد نبات الارض والريح

ما درت

وصل صلوة تملأ الارض والسما كوبل غمام سح ورعود تجلجلت فيكيبك ان الله صلى بنفسه والملائكة صلت
عليه وصلت وسلم عليه ما استوى الملا مدى الدهر والايام ما شمس اشرقت وسلم على الطهار من آل هاشم
كل الاولياء والصالحين وصاحب بذا قال علي ابن عم محمد وسر علوم الخلائق جمعت

☆ آآم اااا هـ ☆

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
وبعد فهذا شرح اسم الله الاعظم وتفسير بعض اسماء الربانية التي هي في القصيدة المشتملة على اسم الله الاعظم المكنون
الذي في خزائن الغيب مخزون واشتملت على الاسماء الربانية ثم عرفها انطريقها فقد عرف كل شيء من الحس وكفى كل خير فانها
تفتح الجبال وتحل البحار وتنزل بها الامطار ويكفي بها الاشرار ويخمد بها النيران لا سيما اني اخذتها من الشيخ عارفا
في حجره واني لا اقسم بالله العظيم ما توجه بها احد لحاجة الا انجحت ولا رزق الا اتسع ولا الضيق الا انفتح ولا اتم الا فرج ولا ام
غير الا غير لله تحدثها من الشيخ صادقا في حياته مدة الدهر فانها اقطع من السيف المشهور فلا تملكن منها على وكا
معاند ولا معاند فصنها يصونك الله واحفظها يحفظك الله واجعلها في حرز يعزك الله واني لا املك
عليك شرحها وخواصها في شرح الاسماء الربانية بالعربية فاول اسمائها قوله ياجي يعني لا اله الا هو ج
يعني الاحد جلجليوت يعني الاعظم البديع هلهلت الباسط المعظام يعني البارى مهراش يعني
الجبار وطيطفت يعني علهت يعني الحكيم شماخ يعني خالق سليمان عليه السلام حلاثل جل الله
عز وجل باذوخ يعني الدائم شرفطخ يعني الرؤف قدوس يعني المنزه عن النقائص برکوت يعني الرحيم سموخ
الشديد بيطلوخ الحي الباقي باه وبوه هذه من الاسماء الطاهرة تعرف بها الاحوال يوم القيامة اصابها
الشهيد سبحان ربابوخ بادى البطش باجبار طيطفت كاف كن هو الحرف والكلمة التي عليها الاكوان وانطق
فيها الاسرار بيقي حكيم فالمع الله هلا الحج حروف المقطعة في اوائل السور من القرآن وجعلها ادعية شرحها وعددها
ستمائة وثلث وتسعين وهاس اسماء الله عز وجل عدده وهو المتكبر بالالف من لازم عليه بهذا بلغ المطلوب وفرج
عنه المكروب قوله اسلمت السبع حوسم الطهر بر اسم الغني شلهت الفتاح جلجلت القادر شمخيا بادت يلمخا
الرحمن خادوخ فيروخ الظاهر الباطن باذوخ بيدوخ الاول الاخر قوله هو اسم الله وهذي سماء الله

الحسنى هو الله الذي لا اله الا هو الرحمن الرحيم القدوس السلام المؤمن المهيمن العزيز الجبار المتكبر الخالق البارئ
المصور الغفار القهار الوهاب الرزاق الفتاح العليم القابض الباسط الخافض الرافع المعز المذل السميع
البصير الحكيم العدل اللطيف الخبير الحليم العظيم الغفور الشكور العلي الكبير الحفيظ المقيت الحسيب الجليل الكريم الرقيب المجيب
الواسع الحكيم الودود المجيد الباعث الشهيد الحق الوكيل القوي المتين الولي الحميد المحصي المبدئ المعيد المحيي المميت
الحي القيوم الواجد الماجد الواحد الاحد الفرد الصمد القادر المقتدر المقدم المؤخر الاول الآخر الظاهر الباطن الوالي المتعالي
البر التواب المنتقم العفو الرؤوف مالك الملك ذو الجلال والاكرام المقسط الجامع الغني المغني المعطي المانع الضار النافع النور
الهادي البديع الباقي الوارث الرشيد الصبور هذا اسم الله الاعظم الذي لا يتغير ولا يبيد ومن سلك
فيه تزنق كل ممزق واتفق عليه كثير من العلماء وقال فيه الامام سيد المتقين ويعسوب الدين وقائد الغر
المحجلين علي بن ابي طالب صلوات الله وسلامه وتحتمه عليه انه قد انزل من الجنة مرسوما في حريرة خضراء
وله سبعة احرف وهي سواقط الفاتحة الحرف الاول الخاتم وهذا شكله ✡ وحرفه الفاء الثاني العصي الثلثة وهذا
شكلها ااا وحرفه الجيم الثالث الميم الطميس الابتر وهذا شكله م وحرفه الشين الرابع السلم وهذا شكله ⊞ وحرفه الثاء
الخامس الاربعة اللتي تحكي الانامل وهذا شكلها اااا وحرفها الظاء السادس الهاء الشقيق وهذا شكله ه وحرفه الخاء السابع
الواو المقوس وهذا شكله و وحرفه الزاي فهذه الاسماء احاطت بالاسم والحروف واعتدلت في الطبايع الاربعة واعلم يا اخي
هديت ما حفظها يا اخي فانها ذخيرة من الذخاير وتكفيك ما رمزت من الاشارة فانه قصيدة تامة هي من اخير القصايد لانها
جمعت اوعاء وذخاير من فوائد الاسماء وقد عرفنا اسرارها وهي من الاسرار الالهية وهذه القصيدة نافعة للمحبة والقبول
والالفة والمودة والطاعة والدخول على الملوك والسلاطين والولاة وارباب الدولة وجميع المناصب ولعقد الالسنة
للسبع والضراغم والافاعي والعطاش ولاسلام الشاة ولقضاء الحوائج ولطرد الشر ولعقد الالسن من جميع الخلق والبشر كل انثى
وذكر من المتكلمين من بني آدم وبنات حواء وللسعة الحية والعقرب ولمن الشباب ولضرب السيف والرمح والحجر والسكين
والمزاريق ومنع جميع الهوام والوحوش والذباب مثل السبع والضبع والتمساح وحريق النار ولمنع الليل والنهار ولملاقاة
الاعداء في الحروب وفي الميدان وللفارس والفرس وللسارق الخيان والنصر على الاعداء ولسفر البر والبحر وللاقامة وخلاص المسجون
ولابطال السحر والملوك والمحبوب وللعين وللنظرة العلوية والسفلية وللحب الاجنبية ولبكاء الاطفال ولامراء المعتبر

عند الوجوه ولمنع القرين والتابعة ولطرد جميع المردة والشياطين الطائرة في الهواء والغائصين في تخوم الارض والانس ولمنع الحمى
ولمنع وجع الاضراس وللقولنج وللعقارب والجذام والصداع والشقيقة ولمنع الارياح ولمنع الرمد ولوجع الرأس والعارض ولذهاب وحم النعيم
ولوجع الظهر والبطن والمفاصل والركب ولا سقا ولسائر الاوجاع الظاهرة والباطنة وللخوف والفزع في الليل والنهار ولحفظ النجوم
الروحانيات في المنام ومنافعها كثيرة وشرحها طويل ولكن وجدنا المنقول في الاختصار ولا يعلم منافعها الا الله تعالى ونحن لا نكتم الذا
وقعت في البيت لا يسرق واذا وقعت في مكان لا يحترق واذا وقعت في سفينة لا تغرق وصاحبها يكون منصورا على كل رب العالمين واسماء الله
فرجا من الله ومنها الصيفات العشرة لا تنفصل عنها ولا يكون بها انها سريعة الاجابة وها انا اذكر لك شرح الابيات وخواصها
البيت الاول علاقة تحكيم الله وشكل بعد اشهدت الى كشف سرو بيانه نطقت هذا البيت الاول يبلغ غاية النهاية من قراه في كل يوم
عشر آلاف الوقت من طلبه الكل وانخلت عنه الظلم وان كتب وعلق على احد الناس نال فرجا عاجلا باذن الله تعالى البيت الثاني وصلبت
بالشاخ علوية مرسل محمد من ذاج الضلالة والغلق من قرءه في كل يوم خمسة عشر مرة فاض ورزقه وانبسطت اسراره وانتشر في
بالقوة وطال عمره وانبسطت حيويته ومن كتبه في حريرة خضراء يوم الخميس وكتب معه عشر ابيات وحمله احبته الناس حتى السماك
في البحار والوحوش في القفار والهوام والطيار واس من مكر النساء والرجال ونصر عليه كل عسر باذن الله تعالى البيت الثالث الحي
لقد قمت باسماء الله وياجوج وماجوج حلقت مخلجات من قرءه نصف الليل في كل ليلة اربع قراءات البسه الله الهيبة والجلال وكف
عنه الانس والجن وقرابه الاعداء والحساد والبغضاء والاضداد وصار رفيع القدر ولا يعلو عليه شئ ومن كتبه في حريرة بيضاء يوم الخميس
وكتب معه خمس مئتا وثمانين حاآت وحمله صار عظيم القدر والهيبة وان صمل في تبعث الباب امن من السارق والغادر والحاسد البيت الرابع
بعصمها طمطام وباخرزياذخ بمحرافة مهراش بمراتنان تخالف من قراه في كل يوم سبعة وعشرين مرة حجب عنه العين ومن القلوب
وظهر على الخصام والاعداء وصار فوق الجبال والملائكة ترد عليه كلام ومن كتبه على قشر بيض النعام يوم السبت وكتب معه خمس وستين
ودفنه في الحانوت ونحوه في البيت من اراد تزوج في اهله وان غسل بها المحاوب من الخام ونحوه في اي حاجة اراد فان الكلام بغير عنده باذن
منها البيت الخامس علي ضياء من جولف نموه فلاح على وجه مشارا به من قراه بعد الصباح تنور وجهه وقلبه ولم يكن لم يعاد وقط
وان كتب على جلد غزال احمر وحمله كفى شر الجن والانس والمردة وان كان خفيف الفهم البيت السادس وصب على نلي شابلت وحذر بحكمة مرة
الكريم مناعلت من قرءه بعد الشافعي قرات فضت حاجته وانبسطت يده وفرج همه وكربه وبلغ مطلوبه ومحبوبه ومن كتبه على صحيفة
من الحديد فزبيض وحمله معه قضيت حاجته عند الملوك والفقراء والقضاة والامراء البيت السابع فسبحان القام باخر خالق

ويا خير خلاق ويا كريم من نعت من لزمه صار من اهل الطريقة وتوصل الى التحقيق وفرج من الضيق الى الفرج ومن كتبه وعلقه على المنبر

وغسله بماء المطر وشربه طهر قلبه وحسن قلبه وكتب في ديوان الاتقيا الاوليا البيت الثاني عشر فلتقضي قصدك وكل ما ترجي فرج

بالموت حيث من قرءه كل يوم مرة فتكلم الغيب وكشف له من الريب وحفظ وطهر عنه القلب محفوفا بعناية الملك الديان البيت الثالث عشر

افض لي من الانوار فيضة مشرق ماحي شين قلبي معلقت من قرءه كل يوم احدى عشر مرة خلص من الشدايد والحوادث وعالي

الطريق بالسلامة ومن الشيطان الغدارة ومن كتبه في ورق الخروع وتحرز الهموم زال عنه الهم البيت الرابع عشر الاول التي صحبته

وجلاله وكف يد الاعداء عني وطيطفت من قرءه كل يوم عشر مرات وسع الله عليه رزقه وخلقه ورفعته عند الناس واتصل بالله

البيت الخامس عشر الا واجعلني من عدو وحاسد بغير شماتة اشمخ تلك حيث من قرءه في كل يوم ثلاث مرات صحت عنه الآيات وجنبه عشر نعمات

وسكنت عنه الانفس ومن خالف مواجهة الحكام عليهم ولم يعلقوه وقدرهم ولم يقدروه ولم ينال منهم ضرر ابدا البيت السادس عشر

سبب وجلال بافوح وشر نفخ تقديس بركوث [illegible] احاديث من لزمه وكتبه في الكاغذ ومرتين سفا وجعله في شمع وحمله

صار محفوظا وصار له هيبة ونال من كل احد قربه ومن كتبه باسم عدوه ورماه في النار يحرق قلب عدوه ومن كتبه باسم حبيبه ورماه

ذو قلبه وانصلح له حبيبه وظفر بمراده وقربه البيت التاسع عشر الا وانقض يا رباه بالتوحيد حاجتي وخير امورا معد عسر فلا انقضت من

في كل يوم حالة الفنا قلوب النسا والرجال ورضي عنده ذا الجلال بالفضل البيت السابع وخلصني من كل هول وشدة بفضل حكيم ما

التزم بلغ من لزمه صلح حاله بالبيع والشرا وكشف عنه الغطا البيت الخامس واهزمهم بأو الجلال بكاف كن ايا جابر القلب الكسير

من الحيث من لزمه صار من اهل الطريقة ورضي الله عليه والملئكة والناس اجمعين البيت السادس ولم يجر واعطي جبر بها فانت ملاذي و

ملجا مخلف من لزمه كل يوم ثلث وشعوث قرة ودفع عنه الاعداء وانكشف بلاؤه واتصل الى الله وكان محفوظا بالنصر الغنا بالله تعالى

وارباب دولة البيت السابع واصمم وابكم ثم عمي عن عدونا واهزمهم بأو الجلال يجمعت البيت الثامن وفي جمعهم معي ودينهم

وابرايم نخصهم بالاسم العظيم من الملك البيت التاسع واسبل علينا السر وانف قلوبنا فانت شفا القلوب من الحيث

هذه الابيات المكتمة من لزمها احيا قلبه وجسد وانشرح صدره وتيسر امره وانغلق شره ومن كتبها يوم الجمعة ومحاها بماء المطر وشربها

زال عنه الوسواس وانكشف عنه اللبس وطاعته الناس واصلح قلبه وجسد من الالام الى الآس البيت العشرين وبارك لنا اللهم

في جميع كسبنا وحل عقود العسر يا ويح ادخت من لزمه في كل الليل نلمنى حرم كتب في ديوان الاتقيا والموحدين وصار محفوظا بعناية

رب العالمين ومن كتبه على اكوك والكلمة ترى من مرض مو ذيه يخلص من منقذ وقال معلقه البيت الحادي والعشرين بجاه ربه

ويا مز

ويا خير بادح ويا من الارزاق للناس حيث وهنت من لزمه قوي بالله وصار قوي القلب واعلن عنه الظلم والقم ونال دعوه وذكره

ونال حاله وقوته البيت الثاني والعشرين فيا سمعها يا سمعها اسمعها ويا سلمها اجل الرياح تعالجت الانواح واتروح تولعلت

هذا قسم يحرر من العين الناس واوايل السور اللتي تقدم وكرها ثم بعد ذلك الاسم وهو قوله تلك تعني صفقت بعد خاتم على رأسها

مثل السنان تعويت للاعوام وآخرها مثل الاول خاتم خماسي اركان للتسبيح حوت فهذا اسم عظيم وسر كريم فلا تلبيه للاشي

ولكنت تنبي لاني سر الله وهو قوله نزل من الجنة مرسوما بالاسم الذي تقدم ذكره الله وهو بالسلامة ويلغ بني اسرائيل ويا ملك

حفظ واحفظ العهد والمودة والوفا والصبر التي الذي يسلك ويقال على الطريق الصدق والحق وان تخلص تنك مع الله اسها

ابيطالب

وعم وان تسعى الخير والاخوان ولاولادك ولجميع المومنين والجلاله رب العالمين وهذا دعا الملاحق قبر الذي قرأها امير المؤمنين علي ابن

عليه السلام حتى نسأل البيرات العلم بقيا من الحق نحت الارض وما من شيئ الا بالله عليه توكلت واليه ابيت والحمد وصلاة الصلوة على

مممممممم

عن جعفر بن محمد عن آباءه عليهم السلام قال قال النبي صلى الله عليه وآله ما من صلوة يحضر وقتها الا نادى ملك بين يدي الناس قوموا

الى نيرانكم التي اوقدتموها على ظهوركم فاطفئوها بصلوتكم س

بسم الله الرحمن الرحيم

عن جعفر بن محمد عن ابائه عليهم السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله ان الله عز وجل لما خلق الجنة خلقها من لبنتين لبنة من فضة ولبنة من ذهب وجعل حيطانها الياقوت وسقفها الزبرجد وحصباها اللؤلؤ وترابها الزعفران والمسك الاذفر فقال لها تكلمي فقالت لا اله الا انت الحي القيوم قد سعد من يدخلني فقال عز وجل وعزتي وعظمتي وجلالي وارتفاعي لا يدخلها مدمن خمر ولا سكير ولا قتات وهو النمام ولا ديوث وهو القلطبان ولا قلاع وهو الشرطي ولا زنوق وهو الخنثى ولا خيوف وهو النباش ولا عشار ولا قاطع رحم ولا قدري شرطة السلطان تحية اصحابه وهو الشحنة للعسكر

وعن علي بن موسى الرضا عن ابائه عن الحسين بن علي عليهم السلام قال دخل رجل من اهل العراق على امير المؤمنين عليه السلام فقال اخبرنا عن خروجنا الى الشام بقضاء من الله وقدر فقال له اجل يا شيخ فوالله ما علوتم تلعة ولا هبطتم بطن واد الا بقضاء من الله وقدر فقال الشيخ عند الله احتسب عنائي يا امير المؤمنين فقال مهلا يا شيخ لعلك تظن قضاء حتما وقدرا لازما لو كان كذلك لبطل الثواب والعقاب والامر والنهي والزجر ولسقط معنى الوعد والوعيد ولم تكن على مسيء لائمة ولا لمحسن محمدة ولكان المحسن اولى باللائمة من المذنب والمذنب اولى بالاحسان من المحسن تلك مقالة عبدة الاوثان وخصماء الرحمن وقدرية هذه الامة ومجوسها يا شيخ ان الله عز وجل كلف تخييرا ونهى تحذيرا واعطى على القليل كثيرا ولم يعص مغلوبا ولم يطع مكرها ولم يخلق السماوات والارض وما بينهما باطلا ذلك ظن الذين كفروا فويل للذين كفروا من النار قال فنهض الشيخ وهو يقول انت الامام الذي نرجو بطاعته يوم النجاة من الرحمن غفرانا اوضحت من ديننا ما كان ملتبسا جزاك ربك عنا فيه احسانا فليس معذرة في فعل فاحشة قد كنت راكبها فسقا وعصيانا لا لا ولا قائلا ناهيه اوقعه فيها عبدت اذا يا قوم شيطانا ولا احب ولا شاء الفسوق ولا قتل الولي له ظلما وعدوانا انى يحب وقد صحت عزيمته ذو العرش اعلن ذاك الله اعلانا

[illegible]

عن جعفر بن محمد عن ابائه عليهم السلام انه قال لابي حنيفة [illegible] ما تقول في [illegible] فقال ابو حنيفة فقال يا [illegible] ابن مسلم من هذا قال [illegible] ثم التفت الى موسى فقال يا غلام اين يضع الغريب حاجته في بلدكم قال يجتنب افنية المساجد وشطوط الانهار ومساقط الثمار ومنازل النزال ولا يستقبل القبلة ولا يستدبرها ويضع حيث شاء ثم قال يا غلام ممن المعصية قال يا شيخ لا تخلو من ثلاث اما ان تكون من العبد وحده فلا [illegible] واما ان تكون من الله وحده فلا [illegible] واما ان تكون منهما [illegible] قال فما [illegible] ابو حنيفة [illegible] كانما القم فوه الحجر قال [illegible] احدى ثلاث معان [illegible] [illegible] ذنب [illegible]

[illegible] بنفر
[illegible] فنزلنا ثم [illegible] بعد الزوال وقد نزل
[illegible] عليه فوجدته [illegible] بخط الخط [illegible]
[illegible] الدهور فكيف غالك ريب دهرك واهالك
[illegible] بخطه في سنة احدى وثلثين وثلثمائة وهذا الكاتب هو
[illegible] فضعضعك الزمان وحطك علينا قدرك وعجبي
وقد رد الموفق لقدرك ولحنه بمكتوب لعضد الدولة
بن علي بن حمدان بخطه في سنة اثنتين وستين وثلثمائة وهذا الكاتب هو عدة الدولة من ناصر الدولة الحسن سيف الدولة وتحت ذلك ايضا مكتوب
يا قصر يا قصر [illegible] ضربت قبابهم بقفرك اخفى الزمان عليهم وطواهم مطوي نشرك واهالك فيهم من يخال قبلك
وتحته مكتوب وكتب المقلد بن المسيب بن رافع بخطه في سنة ثمان وثمانين وهذا الكاتب حسام الدولة المقلد بن المسيب العقيلي صاحب الموصل
وتحت ذلك مكتوب يا قصر ما صنع الكرام الساكنون قديم عصرك عاصرتهم فبددتهم وشاوتهم طرا بصبرك ولقد اتانا
تفجعه بابن المسيب رائد سطوات وعلمت انه لاحق بك رائب في قعوات دهرك وتحته مكتوب كتبه قرواش بن المقلد بن المسيب بخطه
في سنة احدى واربعمائة قال الراوي فعجبت من ذلك وعلمت قرواش الساعة كتبت هذا قال [illegible] وقد همت بهدم القصر فانه مشوم [illegible]
قد عوت فيه بالسلامة وانصرفنا ولم اكلم القرم

بسم الله تعالى

عن جعفر بن محمد عن أبيه عليهما السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم إن الله عز وجل لما خلق الجنة خلقها من لبنتين لبنة من فضة ولبنة من ذهب وجعل حيطانها
الياقوت وسقفها الزبرجد وحصباءها اللؤلؤ وترابها الزعفران والمسك الأذفر فقال لها تكلمي فقالت لا إله إلا أنت الحي القيوم قد سعد من
يدخلني فقال عز وجل وعزتي وعظمتي وجلالي وارتفاعي لا يدخلها مدمن خمر ولا سكير ولا قتات وهو النمام ولا ديوث وهو القلطبان
ولا ملاح وهو الشرطي ولا مخنث وهو الخنثى ولا خيوف وهو النباش ولا عشار ولا قاطع رحم ولا قدري [illegible]
[illegible] وعن علي بن موسى الرضا عن أبيه عن الحسين بن علي عليهم السلام دخل رجل من أهل العراق على أمير المؤمنين عليه السلام فقال أخبرنا عن خروجنا إلى الشام أبقضاء من الله وقدر
فقال له أجل يا شيخ [illegible] ما علوتم تلعة ولا هبطتم بطن واد إلا بقضاء من الله وقدر فقال الشيخ عند الله أحتسب عنائي يا أمير المؤمنين فقال له مهلا يا شيخ لعلك
تظن قضاء حتما وقدرا لازما لو كان كذلك لبطل الثواب والعقاب والأمر والنهي والزجر ولسقط معنى الوعد والوعيد ولم تكن على مسيء لائمة ولا لمحسن محمدة ولكان المحسن
أولى باللائمة من المذنب والمذنب أولى بالإحسان من المحسن تلك مقالة عبدة الأوثان وخصماء الرحمن وقدرية هذه الأمة ومجوسها يا شيخ إن الله عز وجل كلف تخييرا ونهى
تحذيرا وأعطى على القليل كثيرا ولم يعص مغلوبا ولم يطع مكرها ولم يخلق السماوات والأرض وما بينهما باطلا ذلك ظن الذين كفروا فويل للذين كفروا من النار قال فنهض
الشيخ وهو يقول أنت الإمام الذي نرجو بطاعته يوم النجاة من الرحمن غفرانا أوضحت من ديننا ما كان ملتبسا جزاك ربك عنا فيه إحسانا فليس معذرة في فعل فاحشة
قد كنت راكبها فسقا وعصيانا لا لا ولا قائلا ناهيه أوقعه فيها عبدت إذا يا قوم شيطانا ولا أحب ولا شاء الفسوق ولا قتل الولي له ظلما وعدوانا
أنى يحب وقد صحت عزيمته ذو العرش أعلن ذاك الله إعلانا [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ومع أبو العباس عمران بن شاهين قال كنت بدار معتمد الدولة أبي المنيع قرواش بن المقلد [illegible] بعد الزوال وقد نزل
[illegible] بخط العباس بن عمرو الغنوي وكان مطلعا [illegible] كثيرة قد جلت عليه فوجدته [illegible]
يا قصر عباس بن عمرو كيف فارقك ابن عمرك قد كنت تغتال الدهور فكيف غالك ريب دهرك واها لعزك
بل لجودك بل لمجدك بل لفخرك وتحته مكتوب كتبه علي بن عبد الله بن حمدان بخطه في سنة اثنتين وثلثين وثلثمائة وهذا الكاتب هو
سيف الدولة بن حمدان ممدوح المتنبي قال الراوي وكان تحت ذلك مكتوب يا قصر ضعضعك الزمان وحط من علياء قدرك ومحا
محاسن أسطر شرفت بهن متون جدرك واها لكاتبها الكريم وقدره الموفي بقدرك وتحته مكتوب كتبه الغضنفر بن الحسن
بن علي بن حمدان بخطه في سنة اثنتين وستين وثلثمائة وهذا الكاتب هو عدة الدولة بن ناصر الدولة الحسن أخي سيف الدولة وتحت ذلك أيضا مكتوب
يا قصر ما فعل الألى ضربت قبابهم بعقرك أخنى الزمان عليهم وطواهم تطويل نشرك واها لقاصر عمر من يختال فيك وطول عمرك
وتحته مكتوب وكتبه المقلد بن المسيب بن رافع بخطه في سنة ثمان وثمانين وثلثمائة وهذا الكاتب هو حسام الدولة المقلد بن المسيب العقيلي صاحب الموصل
وتحت ذلك مكتوب يا قصر ما صنع الكرام الساكنون قديم عصرك عاصرتهم فبددتهم وشأوتهم طرا بصبرك ولقد أثار
تفجعي بابن المسيب رقم سطرك وعلمت أني لاحق بك دائب في قفو إثرك وتحته مكتوب كتبه قرواش بن المقلد بن المسيب بخطه
في سنة إحدى وأربعمائة قال الراوي فعجبت من ذلك وقلت لقرواش الساعة كتبت هذا قال نعم وقد هممت بهدم القصر فإنه مشؤوم [illegible]
فدعوت له بالسلامة وانصرفنا ولم يهدم القصر

ای انکه تو اصل بچار چار است
اح ذب وح دهی بطن ترا دکار است
از خانه مثل هر یکی هفده که بر
کین نکته ز محمود علی ده داد است

۸	۱۱	۱۳	۱
۱۳	۲	۷	۱۲
۳	۱۶	۹	۶
۱۰	۵	۴	۱۵

حبالك يابن لنا لقد الحقوق
ووعرك في الخوافقه الشكون
وحبك قلما جرى في الخطر مني
كجرى الماء في ثمر الغصون
ويوم لا ارانك رضيق صدري
وتقلقني العواذل في سكوني
ايا من قد تملكني هواه
وزاد على محبته جنوني
حي حيف الرحمن في وكن رحيا
حوال الواقعي ويب المنون
والعد جزعت لبعدكم وفراقكم
مالي تفوا ومنكم لوداعكم
الله يعلم ما تركت وداعكم
الا مخافة ان يذوب فراقكم
غيره
حبالك عندي ليس يبرح ساعة
حيث له في القلب مرتفع وموضع
ولولا رجاء الوصل ما عشت لحظة
ولولا خيال الطيف لم اتهجع
غيره
لديكم دواء القلب والقلب واجب
ومن سفح اجفاني وسوع سواكب
فراق وحزن واشتياق وغربة
وبعد عن الاوطان والشوق غالب
وما انا الا سابق في وصبابتي
سبيل الذي يهوى ومنه المصائب
فان كان عشقي قدر مالي منكم
فاني كريم لم تفسد المواهب

غيره
انتم مرادي وانتم احسن البشر
وحلكم في محل السمع والبصر
ملكتم القلب مني وهو منزلكم
ومعدكم سادتي اصبحت فيكم
فلا تطوفوا استقال عن محبتكم
محبتكم صبر المسكين في صدر
غبتم فغاب سروري بعد غيبتكم
واصبح الصفو عندي غاية الكدر
تركتموني اراعي النجم ساهر
كي حاطر
اكني بدمع حاطلا
بالليل ظلت على مرتاب في قلق
من شدة الوجد يرعى طلعة القمر
ان عزت يا ريح حيا فيه قد نزلا
بلغ سلامي لهم فالعمر في قصر
وقل لهم بعض ما لاقيت من الم
ان الاحبة لا يدرون من خبري

لما في زوايا الوجد نسيج معنا
فواحدة منهن تبدو حزينا
ميوجه فتبيع ثم وات فيبعد
كصورة حزين تراه مرمريا

وحقكم يا سادتي من يوم فرقتكم
ما الذي طيب عيش بعدكم ابدا
وان قضى الله عني في محبتكم
اموت في حبكم من اعظم الشهدا
وطيبة في زوايا القلب مربعها
وشجعها كالكرى عن مقلتي شردا
ان انكرته في مجال الشرع سفك دمي
فانه فوق خديها لقد شهدا
غيره
اذا ما رمانة الدهر منه بنكبة
فنبني لها صبرا وارسع لها صدرا
فان الاعالي يجوده
سيعقب فيه العسر فضلا يسرا
قال السيد السند السيد صادق
النجام اليك
فلا يغرنك ابها جها
ورب رماد تحته جمر
فقال له الشيخ محمد رضا النحوي اعتراضا
صوبنا الى اعتراض فاعاد البيت
بقوله فلا يغرنك ابها جها
فلا بد العضبان يفتر
واتقيتها صرفا لبنا
ورب رماد تحته جمر

فقلت لعذلي لا تعذلوني
لعمر الدمع ما ملكت جفوني
مدامع مقلتي فتحت فعاضت
على خدي واحبابي جفوني
وكم في الهوى قد ذوق جسمي
لاني في الهوى اهوى جنوني
ويا احباب قد زاد اشتياقي
اليكم مالكم لا ترحموني
حفظتم بعد بيني وعهدي
وخنتم صحبتي وتركتموني
ويوم البين لما قد رحلتم
سقيت من الصدود شراب هون
فيا قلبي عليهم ذوب غراما
وجودي بالمدامع يا عيوني
اذا انا وهم فاذوب شوقا
واسكب في مواطنهم دموعي
اعلموا سائل ربع فقام بلا لي
فيا ليتهم بالرجوع
غيره
شبابان لم كتب الدنيا عليهما
عيناي حتى يؤذنا بذهاب
لم يقضيا الغار من حقيهما
شرخ الشباب وفرقة الاحباب

فأمليه المحبوبي الله أكبر كل الحسن في الحبشي واللطف والظرف في تلك الشروط حيني مهفهف لقد عيل الأردن

ذو حور والسحر والغنج في عينيه منذ فتى لما ابتدا يحاكي البدر طلعته سالته قبلة أروي بها عطشي

الي واعرض تيها عن متيم وخلف الصب من بلواه في دهشي وقال آخر يا خالق الخلق لحظ نومه

مشابها عنقد الحبوبي منذ لذلي وصلهم صبحا من غير خمر ولا حشيش وقال صاحب صاح مل بي

للتصابي وطيش وارتشف قهوة خمر منعش مع غزال حبشي اسمر متردد برداء الغبش واغتنم

معاطاة حلت واسترد ها في غلو وعيش كاسد طور وطور قمر وتعالى وتنقل وعيش

صفحى وقال ابن آخر في الحجى غمالكي اسمر من قد هو قبد محنتي في وقوفه فإذا زال بعد زال بالقه حروفه وقال العقام

في جاريتين حبشيتين له غزالي ومدام السرور لما باعهما وندم على ذلك بجاريتي كنت قرير عيني وافق

مسرتي بها منير مفرق صرف مابي غزال فلا دامت ولا دام السرور وقال بعضهم يا فوت يا فوت يا فوت

قلبي المستهام بر من المروة عجا ان لا يمنع الفوت سكنت قلبي وما تخشى تلهبه وكيف يخشى لهيب النار

يا قوت وقال آخر سموه بافوتا لحمرة لونه حبشي حبشي سلمى الموعد لا تعجبوا الصدود ذو وهادة عني

في اليا فوت لجمع الجلد وقال آخر كل البواقيت من ترب ومن حجر اما انا احترت يا قوتا من البشر

وقال آخر في متاح قد مر دهري وباب الحب منغلق عني وكنت وكان الغلب قربا حا فلم ازل طالبا فتحا لمغلقه

حتى وجدت لذلك الباب مفتاحا وقال آخر في شغال ثم مباركت متعال فراحته فيها المنى امتد جوده وافضال

واعجب لدرهم يا ساد من رجل منير ضاطر خير وهو شغال وقال آخر في بدر سموه بدرا وقال تلا ان فاق في جند

وثما واجمع الناس اذ راوه بانه اسم على جسمي وضياهم بابدر اهلك جار وا وعلوك التجري وفتحوا لك وصلي

وحشو لك هجري فليفعلوا ما ارادوه لانهم اهل بدر ومنيا قمر بابدر وحوك بدر وغنج عنيك سحر

وما خديك ورد وما نعرك خمر اموت عنك بصب ولي عذلك صب يا آخر بالتلي مالي مع الشوق

امر وقال اخر معمي في شر يا ايها اللائم دع عذلك في هذا الرشي فنوبحب دلكن فيه شي وقال آخر

معمي في صبح صاح ان شئت ان تنال رضا الحب لتحظى من وده بنصيب فاخل من قلبه المولع مرحا

واتخذه لصون سر الحبيب وقال آخر في جوهر بليح زاد هجرانا ومطلا وقلبي لا يطيق الصبر عنه وقد تعلقت

ودي من وجدي لمحجت الا احشامنه وقال بعضهم اخرا في سراق وما اسمر باحي العروق محبب الي تلك

مملوق من الي

[illegible]

[illegible]

کسی از معانی آن شعور باید از مرگ بترسد [illegible] بقای بعد از مرگ ندارد

[illegible] عالم این است که با قوه [illegible] بعد از مرگ باقی است [illegible] (زمان و مکان) [illegible]

[illegible] عواطف و افکار و سایر احوال عقلیه [illegible]

[illegible]

تقرب بعبادة ربه قد صار بإزاء حارات الأرض فارتعد
وصبر بأن جاءان ويحقق

فشغله من عبادة ربه قال اللعين اما انصتوا في صوت شيخ قال العمريات تصور في صورة صبي صغير السن ثم اتى الى تحت الصومعة فالتفت على وجهي ولا اخذك على ... [illegible]

قال تعالى ... [illegible]

فلما سمع صوت الشيخ اشرف العابد من اعلى الصومعة ... [illegible]

[illegible]

فعاد عليه ثانية وقال يا ايها العابد ان كنت نائما فاستيقظ وان كنت قائما فانتبه فانه قد نزل بك امر عظيم [illegible] فلما سمع العابد ذلك علم

[illegible] ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم فلما دخل على

[illegible]

[illegible]

ابنه داود لما تمكنت فاعظم ذلك على داود فقال يا الهي من اين آتيك فقال من حيث شئت في ... هذا الجبل طريقا مسلوكا فاخذ فيه داود ...

من مكان الى مكان الى ان وصل عنده فسلم عليه فرد عليه السلام ثم جلس داود وحزقيل قائما في عبادته فلما فرغ قال يا الهي كم لك في هذا المكان ... قال

[illegible]

[illegible]

[illegible]

روایت شده است از امام بحق ناطق جعفر بن محمد الصادق علیه السلام که گفت لما اسری بالنبی صلی الله علیه و آله قال یا رب ما حال المؤمن عندک قال یا محمد من اهان
لی ولیاً فقد بارزنی بالمحاربة و انا اسرع شیء الی نصرة اولیائی و ما ترددت فی شیء انا فاعله کترددی فی وفات المؤمن یکره الموت و اکره مساءته و ان من عبادی
من لا یصلحه الا الغنی و لو صرفته الی غیر ذلک لهلک و ان من عبادی من لا یصلحه الا الفقر و لو صرفته الی غیر ذلک لهلک و ما یتقرب الیّ عبد من عبادی بشیء احب
الیّ مما افترضت علیه و انه لیتقرب الیّ بالنافلة حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه الذی یسمع به و بصره الذی یبصر به و لسانه الذی ینطق به و یده التی یبطش
بها ان دعانی اجبته و ان سألنی اعطیته لما اسری بالنبی صلی الله علیه و آله اسری بصیغه مجهول مشتق است از سری بضم سین یا فتح آن که بمعنی
سیر در شب است و در الصحاح سرت و سریت بمعنی است و سری بمعنی سیر است در شب و اسری به مثل اخذ و اخذ به و تعدیه آن بنفسه و در آیه کریمه سبحان
الذی اسری بعبده لیلاً من المسجد الحرام الی المسجد الاقصی الذی بارکنا حوله اشاره باین است که فائده ذکر لیل دلالت کند که در بعضی از شب بود
با آنکه مسافت که میان مسجد الحرام و مسجد اقصی چهل شبه راه بود ما حال المؤمن عندک مراد حال مؤمن است در حضرت او تعالی
شد قدر و منزلت و نسبت او با حق تعالی مراد دوستی است و مراد بمبارزت او بمحاربه ظاهر شدن بمحاربه و متصدی جنگ او شدن
است و ما ترددت فی شیء انا فاعله ذکر تردد ایجاد و سبیل استعاره است چنانچه بعد از این مذکور خواهد شد و جمله اسمیه انا فاعله صفت
شیء است اسم نکره آن است که صفت لفظ فاعل در انا فاعله مستقبل بود که بمعنی حال باشد یعنی که احتمال من فعل او دارم و میتوان که بمعنی استقبال
باشد یعنی در چیزی که من بعد از این فاعل آن خواهم بود یکره الموت و اکره مساءته جمله اینست که بواسطه بیان امر ... که ان شد که از سبب تردد
است و میتواند بود که جمله حالی باشد که بیان حال مؤمن میکند یعنی مثل تردد من در وفات بنده مؤمن در حالتی که آن مؤمن مکروه میدارد و وی را
دوستی مکروه میدارم مکروه داشتن او را... و اینکه صفت ماضی یعنی فعل ما یکره و ان من عبادی لا یصلحه الا الغنی فاعل محوی نفی
خفای آن میکند که من موصول در این فقره اسم ان باشد و خبر در حیز آن مقدم و اسم مرفوع بعد از آن باشد و معنی کلام اینچنین مذکور شود که بعضی
کسی که صلاح حال و دنیاش مکر در توانگری است ... ظاهر است که غرض اخبار از بعضی است ... بیان مؤمن او معلوم است و
مقصود اخبار حال اوست با آنکه صلاح حال او در غناست پس اولی آنست که خبر مقدم را اسم ان بگوییم و اسم موصول را خبر تا معنی چنین شود که
بدرستیکه از بندگان من بعضی آنست که نیست صلاح حال او مگر در توانگری و عوض او خبر دادن حالی باشد که صلاح او در آنست نه خبر دادن او
حال کسی که صلاح او در توانگری است ... اسم اگر چه خلاف ذکر در باب متعارف از باب مجاز است
امثال آن در موضع نحوی بعض مفسرین در آیه میر سید شریف در حاشیه کشاف جایی که تفسیر آیه و من الناس من یقول آمنا بالله و بالیوم
الآخر میکند چون بناء اینجا متعارف علی ... است که در مثل این ترکیب باید که ظرف خبر باشد و موصول اسم و فی نایب هر ... اخبار حالی که بناء
کلام مذکور سهل باشد که منتصف باین صفت است و گفته است که اگر گوییم که ما بناء بیت در خبر دادن از حال کوینده کلام مذکور با آنکه ... باشد
پس این کلام چون صحیح توان بود جواب این آنست که غایه اخبار مذکور تنبیه و آنست که صفات مذکوره منافی ایمان است چنانچه کسی که متصف بآن
باشد سزاوار آنست که ایمان را از وجود وی ... که با وجود ایمان متصف باشد ... او مذکور کرده است با حکم مثل این
ذکر در بعض جاها واقع است که بجهت ... در آن مکر خبر دادن از آنکه از جنس طایفه هستند که با این صفات اتصاف
دارند مثل قوله تعالی من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه و منهم من ینتظر که در باب جمعی نازل شد از صحابه کرام که نذر
کرده بودند که چون حرب در مکانی ملازم رکاب حضرت رسالت پناه محمدی صلوات الله علیه و آله باشند ثبات قدم ورزیده ... در بعضی نابرده سخنان
... والله اعلم اینست که از مؤمنان مردانی هستند که راست کردند آن چیزی را که عهد بستند با خدای تعالی و اکثر ...
قتال و کوشش نمودن در تحصیل رضای او تعالی و ثبات قدم ... ایشان کسی هست که ... نذر خود را ... و شهید شد
مثل حمزه و انس و مصعب رضی الله عنهم از ایشان کسی هست که انتظار آن میبرد مثل عثمان و طلحه و بعضی دیگران از ایشان چه ظاهر است که صفات
مذکوره در این آیه منافات با ایمان ندارد تا این حمل ... پس اولی آنست که مضمون خبر جمله مستأنفه بگوییم یعنی کلام آنست
که بعضی از ناس و بعضی از مؤمنین متصف باین صفات شدند و مناط فایده ذکر صفات مذکوره باشد از برای ایشان استبعادی نیست در آنکه
... بعد از تأویل ... مناسب بود که بآن تأکید باید اگر کسی
عن طیبه در این کلام حضرت مقدسه نبوی صلوات الله علیه و آله ... ایشان ... در آنکه افعال الهی مبنی بر حکمت
و مصلحت حال عباد است پس چه احتیاج بتأکید جواب آنست که در امثال این خطابها که در قرآن واقع است که مخاطب حضرت رسول الله است
صلوات الله علیه و آله اما غرض اخبار امت است ... که گاهی بجهت ... بگوید
... از ... اهل جاهلیت و اکثر خطابها از جانب حضرت بجانب انبیاء صلوات الله علیهم ... واقع

سل

شده از این قبیل است و هیچ نیست که اگر مؤمن ... مثل ... در خاطر حاصل شد بلکه بعضی از ایشان انکار نموده اند و قایل بآن نیستند که خوف ... از
ذلک الحال حول کرده اند حضرت ... جمله شرطیه ... و العطف میان ایشان چه ... بواسطه آنکه این جمله کاشف و
مبین آنست ... که هلاک در دین و دنیا ... صلاح دین و دنیا ... پس میان ایشان غایت اتصال بوده باشد
اما اینجا در صورت ... کرده شد که عطف شده بود مثل این جمله شرطیه و جمله ... عطف ... بجهت آن بود که آن من عبادی لا یصلحه
الا الفقر ... و ملاحظه این معنی بود که حصول ... بعدم اصلاح و در تحت جنس او مندرج
نیست ... میان ... ایشان ... غایت اتصال باشد که موجب فصل و جدا کردن ایشان از یکدیگر
نیست ... ایشان ... و مغایرت ملاحظه میشود و عطف میکند یکی را بر دیگری بحرف عطف و میان در این
تا میان ایشان میان کمال اتصال و کمال انقطاع ... بجهت ... در تفسیر ... اینها که گفتیم آنست که
سبب آنکه در سوره البقره باین وجه واقع است ... و در سوره ابراهیم ... بعطف ... که در سوره ملاحظه آن شده است
که ... بیان عذاب کردن ایشان است و تفسیر عذاب میکند و در سوره ابراهیم خلیل علیه السلام ملاحظه آن شده است
که ... زیاده است ... با جنس او مغایر است ... در تحت جنس او مندرج
و ما یتقرب الی عبدی بشیء احب الی مما افترضت علیه این کلام ... اعمال واجب ... زیاده است ... اعمال سنت چنانچه عنقریب
منفصل بیان خواهد شد ... موصول شاملست واجب ... و مطلق ... و اگر چنین
... این کلام ... که عمل واجب ... خدای تعالی در ... واجب ... است از عمل واجب ... تصریح ... باشد
که ... چون نباشد که ... مناسب ... اینست که ... او باب لسان ... کلام ... واجب است ... و
... که ... شود ... و ... ابن ... او ... اهل ... اهل ... است ... انه
... میتوان بود ... این کلام ... در اکثر ... مشایخ است ... و انه لیتقرب الی بالنوافل حتی احبه ... و
النافلة فائده است و مراد ... هر عملی عبودی ... خالص ... جمیل ابد ... باشد ... تخصیص ... سنتی که
... است ... مبی دوست ... کان ... که ... مکانی را ... او ... دیگر ... ده
... و اشتیاقی ... امثال این صفات ... خدای تعالی نسبت ... چنانچه ... اعتقاد ... و
... این صفات مترتب نه باعتبار مبادی این صفات و علامت دوستی خدا ... و ... که ... قطع ...
... از عالم انس ... و اشتیاقی ... بالکلیه ... شود ... چنان شود ... خیالات ... شود و
... خدای تعالی ... داشته شود و ... کفته الله که ... ان ... مقامات ...
... که ... مقام خود ... کار خود ... است ... فاذا احببته کنت سمعه الذی
یسمع به ... و ... مقام ... انوار ... که ... ان ... بدایع ان ...
... از ... در ... معنی ان ... کس ... ان ... است هر کسی ...
... مقصود ... بنده ... که ... خود ... در ... الاذن ... خود ...
... از ... پاک ... تصفیه باطن ... ایشان ... و ... مطلب ... مربوط
... ایشان ... ایشان ... محفوظ ... در ...
... این کلمات ... عظیم است ... حلول و اتحاد
تعالی الله عن ذلک علواً کبیراً و ما اینک بیان میکنم مقصود ایشان و ظاهر میسازیم مطلوب ایشان ... در ...
... انسان شود ... مشغول ... استغراق ... در ... که ... است ... و
... حق تعالی و ... و ... والله اعلم ... که ... دوست
داشتم بنده را ... از عالم اشتباه و اتصال با خود ... چنان
... اسرار ملکوتی ... حواس ... شود ... در مقام قرب من
... تا آنکه ... خود ... غایب ... حواس ... خود
در میان ... پس ... دوستی ... در ... محبت ... در هم ... بکوش بیت

بیش نظر ... دل ... که ... از ... هیچ ... که چنان شود که ... گوش او ... چشم ... بلکه ... چشم
خود ... چنانچه شاعر گوید نظم ... فانت البحر ... والاعضاد والارکان والقلب ... التی
یبطش بها ... و ... باطن ... اصل ... بعضی ... ماخوذ ... حدیث ... صحیح
است چنانچه ... شیعه ... در ... اهل ... که ... در صحیح خود ... از ... انه
از حضرت صلوات الله علیه و آله نقل کرده اند ان الله تعالی قال من عادی لی ولیاً فقد آذنته بالحرب و ما تقرب الی عبدی بشیء احب الی مما
افترضت علیه و انه لیتقرب الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه الذی یسمع به و بصره الذی یبصر به و یده التی یبطش بها و رجله التی
یمشی بها ان سألنی لاعطینه و ان استعاذنی لاعیذنه و ما ترددت فی شیء انا فاعله ترددی فی نفس المؤمن یکره الموت و انا اکره مساءته ...
کند با دوست ... تحقیق ... در ... خود ... ان ...
باشد ... واجب ... که ... از سوی من ... تا آنکه ... دوست داشتم او را
گوش او میشوم که بآن میشنود و چشم ... میشوم که بآن میبیند و دست او میشوم که بآن ... و پای او میشوم که بآن راه میرود ...
... عطا میکنم ... پناه ... بود ... که من فاعل آن باشم مثل
تردد ... مؤمن که ناخوش ... ناخوش ... فایده اول
... حدیث ... تأویل ... اول
... کلام ... تقریر ... باشد ... کلام ... ماده ... مثل ... خاطر
... تردد ... خاطر ... مثل ... خاطر ... مؤمن ... دوم آنکه چون
... است که ... و احترام ... خاطر ... دوست ... دی
... مثل دشمن ... خاطر ... خاطر
... خاطر ... که ... احترام
... حضرت تعالی شانه
از این کلام ... که ... قدر و منزلت ... منزلت ... مؤمن ... حرمت
او در کلام از قبیل استعاره تمثیلیه بوده باشد که معنی آن در ضمن احادیث سابقه ... سیوم در حدیث وارد است از طریق
عامه و خاصه که ... شده ... بشارت ... امثال ان القلوب
... طبیعت ... عالم ... میشود ... ابن ...
... مصائب ... از ... کم ... ابن ... که
... که ... از ... باشد ... که
... ابن ... که ... الم ... در
... الم ... کلام از قبیل استعاره
تمثیلیه ... فایده دوم ... ابن ... امثال ... که ...
و آنکه مؤمن خالص ... صلوات الله علیه و آله ... که من
احب لقاء الله ... لقاء الله لقائه ... لقای ... که ... دوست ...
... لقای ... لقای ... لقای ... دیگر
... واسطه ... میل ... واسطه ... که ...
... امیر المؤمنین علیه الصلوة و السلام روایت شده است که میفرمود والله لابن ابی طالب آنس
بالموت من الطفل بثدی امه ... والله ... طفل ...
... ابن ملجم ... فزت و رب الکعبه ... بنعیم ... کعبه قسم

و شیخ علیه الرحمه در کتاب ذکری ... این اشکال باین وجه جواب گفته ... لقای الهی ... دوستی ... بود که دوستی ... در حال
در حال احتضار ... مطلوب ... باشد چنانچه روایت شده است در طریق ما از امام جعفر صادق علیه
السلام ... از حضرت صلوات الله و سلامه علیه و آله که آنحضرت فرموده اند من احب لقاء الله احب الله لقائه
و من کره لقاء الله کره الله لقائه قیل یا رسول الله انا لنکره الموت فقال لیس ذلک و لکن المؤمن اذا حضره الموت بشر برضوان الله و کرامته
فلیس شیء احب الیه مما امامه فاحب لقاء الله و احب الله لقائه و ان الکافر اذا حضر ... بعذاب الله فلیس شیء ... مما امامه کره لقاء الله
... لقائه ... دوست داشت ... خدای تعالی ...
... خدای ... رسول ... خواهد بود ... حضرت ...
... مومن ... در حال ... بشارت ... خدای تعالی
... دوست ... دوست خواهد داشت لقای خدای تعالی
و دوست خواهد داشت خدای تعالی لقای او ... وقت ... خدای ... او
خواهد بود ... خواهد بود ... لقای خدای تعالی ...
خواهد داشت ... لقای ... که ... آدم
... لقای ... است ... مستوجب تحصیل ... لقای ... اعمال
صالحه و مبادرت ... فلیعمل عملاً صالحاً ... انقطاع ...
انجام این حدیث ... که واجب افضل از سنت ... است ...
علیه الرحمه و بعضی دیگر ... استثنی کرده اند که در ... سنت افضلست از واجب اول ... مفلس
... او باشد ... سنتست ... مهلت دادن ... او ... باشد و واجبست ... افضلست ...
... است دوم ... سلام ... افضلست ... جواب سلام و ... سلام سنت
سیوم اعاده کردن نمازی که ... جماعت ... حدیث ... ناطق است ...
... تنها ... اعاده سنتست و ان واجب چهارم ... مثل مساجد حرم
و ... ائمه معصومین صلوات الله علیهم ... سنتست ... ثواب ...
... پنجم خشوع ... سنتست ... که ...
چنان شود ... مواضع ... مواضع ... مذکوره ...
... فی نفسه ... محقق شود
... مواضع مذکور
... تخصیص ...
... افضل ... سیوم ...
... است واجب خواهد بود ... سنت
... ان معلوم باشد ... والله تعالی اعلم حدیث سی و هفتم روایت شده
... محمد بن یعقوب کلینی ... ابراهیم بن هاشم ... عن سفیان بن عیینه
از امام جعفر صادق علیه السلام در قول الله عز و جل لیبلوکم ایکم احسن عملاً قال لیس یعنی اکثرکم عملاً و لکن اصوبکم عملاً و انما الاصابة خشیة الله
و النیة الصادقة ثم قال الابقاء علی العمل حتی یخلص اشد من العمل و العمل الخالص الذی لا ترید ان یحمدک علیه احد الا الله عز و جل و النیة افضل من العمل ... شرح کلام امام علیه السلام ...
... انجام مشتمل بر دو بخش بخش اول ... کلام امام علیه السلام در تفسیر ... الذی خلق الموت و الحیوة لیبلوکم
احسن عملاً ... امتحان ... ای ... عمل
... ایکم احسن عملاً ... است ...
... عمل خالص ...

از اراده مکروه باشی مع شرایطی که داران عقوبت احوالی که خبر است و دوزخ و بهشت است عمل **بینش دوم** لیبلوکم ایکم احسن عملا ای بجهت
خلق موت و حیات است که در جمله سابق بران مذکور است و معنی آیه والله اعلم آنست که حضرت عزت تقدیر کرده بودن [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بلكه وجود سجود او با علامش مساوی خواهد بود ... [illegible]

[illegible]

كلام للامام الهمام اسد الله عليه سلام الله نطق به بحروف المهملة بديهة

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الملك المحمود المالك الودود مصور كل مولود ومآل كل مطرود ساطح المهاد وموطد

الاطواد ومرسل الامطار ومسهل الاوطار عالم الاسرار ومدركها ومدمر الاملاك ومهلكها ومكور الدهور ومكررها

ومورد الامور ومصدرها عم سماحه وكمل ركامه وهمل وطاوع السؤال والامل واوسع الرمل وارمل احمده حمدا ممدودا

[illegible]

وللاعداد لمآله ومعاده وله الحمد السرمد والمدح لرسوله احمد

[illegible]

خطبة بليغة من وحي رؤوف قد خلت من حرف هو مبدأ كل حروف صلوات الله عليه واحبابه

بسم الله الرحمن الرحيم

حمدت من عظمت منته وسبغت نعمته وسبقت غضبه رحمته وتمت كلمته ونفذت مشيته وبلغت حجته وعدلت

قضيته حمدته حمد مقر بربوبيته متخضع لعبوديته متنصل من خطيئته معترف بتوحيده مؤمل من ربه مغفرة تنجيه يوم

يشغل عن فصيلته وبنيه ...

[illegible]

عن مثيل ونظير علم فستر وبطن فخبر وملك فقهر وعصى فغفر وحكم فعدل وعبد فشكر

لم يزل ولن يزول ليس كمثله شيء وهو قبل كل شيء وبعد كل شيء رب متفرد وتكرم وتفضل

بعزته متملك بقوته متقدس بعلوه متكبر بسموه ليس يدركه بصر ولم يحط

به نظر قوي منيع بصير سميع علي حكيم رؤف رحيم عجز في وصفه من يصفه وضل

في نعته من يعرفه قرب فبعد وبعد فقرب يجيب دعوة من يدعوه ويرزق عباده

ويحبوه ذو لطف خفي وبطش قوي ورحمة موسعة وعقوبة موجعة رحمته جنة

عريضة مونقة وعقوبته جحيم موصدة موبقة وشهدت ببعث محمد عبده ورسوله

وصفيه وحبيبه وخليله بعثه في خير عصر وحين فترة وكفر رحمة لعبيده ومنة لمزيده

ختم به نبوته وقوى به حجته فوعظ ونصح وبلغ وكدح رؤف بكل مؤمن ولي

سخي زكي رضي عليه رحمة وتسليم وبركة وتكريم وتعظيم من رب غفور رحيم قريب مجيب

وصيتكم معشر من حضرني بتقوى ربكم وذكرتكم بسنة نبيكم فعليكم برهبة تسكن

قلوبكم وخشية تذري دموعكم وتقية تنجيكم يوم يذهلكم ويبليكم يوم يفوز

فيه من ثقل وزن حسنته وخف وزن سيئته ولتكن مسئلتكم مسئلة ذل وخضوع

وشكر وخشوع وتوبة ونزوع وندم ورجوع فليغتنم كل مغتنم منكم صحته قبل
سقمه وشيبته قبل هرمه وسعته قبل فقره وخلوته قبل شغله وحضره قبل
سفره قبل حين هو يكبر ويهرم ويمرض ويسقم ويمله طبيبه ويعرض عنه حبيبه
وينقطع عمره ويقل عقله ويتغير لونه ثم قيل هو موعوك وجسمه منهوك ثم جد
في نزع شديد وحضره كل قريب وبعيد فشخص ببصره وطمح بنظره ورشح جبينه
وخطف عرنينه وجذبت نفسه وبكته عرسه وحفر رمسه ويتم منه ولده وقسم
جمعه وتفرق عنه عدده وذهب بصره وسمعه ولقن ومدد ووجه وجرد
وغسل وعري ونشف وسجي وبسط له وهيئ ونشر عليه كفنه وشد منه ذقنه
وقمص وعمم ولف وودع وسلم وحمل فوق سرير وصلي عليه بتكبير ونقل من
دور مزخرفة وقصور مشيدة وحجر منضدة فجعل في ضريح ملحود ضيق مرصود
بلبن منضود مسقف بجلمود وهيل عليه عفره وحثي عليه مدره فتحقق حذره ونسي
خبره ورجع عنه وليه ونسيبه وتبدل به قرينه وحبيبه ونديمه فهو حشو قبر
ورهين قفر يسعى في جسمه دود قبره ويسيل صديده من منخره وتسحق تربته لحمه و

ينشف

ينشف دمه ويرم عظمه ويقيم في قبره حتى يوم حشره فينشر من قبره
وينفخ في صور ويدعى لحشر ونشور فثم بعثرت قبور وحصلت سريرة صدور و
جيء بكل نبي وصديق وشهيد ونطيق وتولى لفصل عند رب قدير
بعبده خبير بصير فكم من زفرة تضنيه وحسرة تنضيه من موقف مهول
عظيم ومشهد جليل جسيم بين يدي ملك كريم بكل صغيرة وكبيرة عليم فحينئذ
يلجمه عرقه ويحفزه قلقه عبرته غير مرحومة وصرخته غير مسموعة وحجته غير مقبولة
وتؤول صحيفته وتبين جريرته ونطق كل عضو منه بسوء عمله فشهدت
عينه بنظره ويده ببطشه ورجله بخطوه وجلده بمسه وفرجه بلمسه ويهدده
منكر ونكير وكشف عنه بصير فسلسل جيده وغلت يده وسيق يسحب وحده على
تشوي وجهه وتسلخ جلده وتضربه زبنيته بمقمع من حديد ويعود جلده بعد نضجه كجلد جديد
يستغيث فيعرض عنه خزنة جهنم ويستصرخ فيلبث حقبة بندم نعوذ برب قدير
من شر كل مصير ونسأله عفو من رضي عنه ومغفرة من قبل منه فهو ولي مسألتي و
منجح طلبتي فمن زحزح عن تعذيب ربه سكن في جنته بقربه وخلد في قصور

مشيدة وملك حور عين وحفدة وطيف عليه بكؤوس وسكن حظيرة فردوس
وتقلب في نعيم وسقي من تسنيم وشرب من عين سلسبيل ممزوجة بزنجبيل
مختومة بمسك وعبير مستديم للحبور مستشعر للسرور يشرب من خمور
في روض مغدق ليس يصدع من شربه وليس ينزف هذه منزلة من خشي
ربه وحذر نفسه وتلك عقوبة من نسيه وسولت له نفسه معصيته
فهو قول فصل وحكم عدل خير قصص قص ووعظ نص تنزيل
من حكيم حميد نزل به روح قدس مبين في قلب نبي مهتد مكين صلت
عليه رسل سفرة مكرمون بررة عذت برب رحيم من شر كل عدو رجيم فليتضرع
متضرعكم وليبتهل مبتهلكم وليستغفر كل مربوب لي ولكم

حدیثی است که روایت شده است بسندی که اتصال یافته است بشیخ بزرگوار محمد بن یعقوب کلینی از جمعی از اصحاب ما که در حدیث صحیح همه یا بعضی ایشان ثقه
از احمد بن محمد بن خالد البرقی که احوال او در صدر حدیث دویم سبق ذکر یافته از منصور بن عباس ابی الحسن رازی که از سکنه بغداد است و کتاب
بزرگی در نوادر منسوب باو است از سعید بن جناح که جلیل القدر و ثقه بوده است [illegible]
[illegible] از اصحاب امام علی النقی از عبد الحمید [illegible] از اصحاب حضرت صادق
از امام جعفر الصادق که آن حضرت فرموده است مر عیسی بن مریم علیه السلام علی قریة قد مات اهلها وطیرها ودوابها فقال اما انهم لم یموتوا
الا بسخطة ولو ماتوا متفرقین لتدافنوا فقال الحواریون یا روح الله وکلمته ادع الله ان یحییهم لنا فیخبرونا ما کانت اعمالهم فنجتنبها فدعا عیسی
ربه فنودی من الجو ان نادهم فقام عیسی باللیل علی شرف من الارض فقال یا اهل هذه القریة فاجابه منهم مجیب لبیک یا روح الله وکلمته
فقال ویحکم ما کانت اعمالکم قال عبادة الطاغوت وحب الدنیا مع خوف قلیل وامل بعید وغفلة فی لهو ولعب فقال کیف کان حبکم للدنیا قال کحب
الصبی لامه اذا اقبلت علینا فرحنا وسررنا واذا ادبرت عنا بکینا وحزنا قال کیف کانت عبادتکم للطاغوت قال الطاعة لاهل المعاصی قال کیف
کانت عاقبة امرکم قال بتنا لیلة فی عافیة واصبحنا فی الهاویة فقال وما الهاویة قال سجین قال وما سجین قال جبال من جمر توقد علینا
الی یوم القیمة قال فما قلتم وما قیل لکم قال قلنا ردنا الی الدنیا فنزهد فیها قیل لنا کذبتم فقال ویحک کیف لم یکلمنی غیرک من بینهم
قال یا روح الله انهم ملجمون بلجم من نار بایدی ملائکة غلاظ شداد وانی کنت فیهم ولم اکن منهم فلما نزل العذاب عمنی معهم فانا معلق
بشعرة علی شفیر جهنم لا ادری اکبکب فیها ام انجو منها فالتفت عیسی الی الحواریین وقال یا اولیاء الله اکل الخبز الیابس بالملح الجریش
والنوم علی المزابل خیر کثیر مع عافیة الدنیا والآخرة شرح کلام معجز نظام [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

و فسحت بلند و او فضای مابین زمین و آسمان است علو شرف مراد شرف مکان بلند است تعالی و تجلیم و نیز اسم بعضی است بمعنی ترجم هم چنانکه
و بل بمعنی عداوت و هلاک در مکان دیگری استعمال میشود عبادة الطاغوت طاغوت بمعنی معروف است از طغیان که بمعنی در گذشتن از حد
و اندازه است و در اصل طغیوت بوده و طاغوت در قرآن مجید بمعنی اطلاق میکند بمعنی کاهن و شیطان و اصنام و هر کسی [illegible]
ضلال باشد و هر کسی که مانع آید کسی را از عبادت خدا تعالی و هر که عبادت کند کسی را غیر خدا تعالی و گاه در کلام عرب مستعمل میشود چنانچه
در آیه کریمه یریدون ان یتحاکموا الی الطاغوت و قد امروا ان یکفروا به یعنی میخواهند منافقان که با وجود دعوی ایمان مرافعه خود را
بسوی طاغوت [illegible] برند که ایشان محاکمه نمایند و حال آنکه مامور شده اند [illegible] و سبب نزول این آیه آن بود که یهودی را با منافقی مخاصمه افتاد و
بجائی محتاج شدند که [illegible] گفت یهودی منافق را بمحکمه [illegible] کشید و بحکم حضرت [illegible] راضی شد و منافق [illegible]
کعب بن اشرف که از منافقان بود [illegible] حضرت رسالت [illegible] و گاه جمع استعمال می نمایند
چنانچه در آیه کریمه والذین کفروا اولیاؤهم الطاغوت یخرجونهم من النور الی الظلمات که صیغه جمع [illegible] بمعنی آنکه که کافر شده اند
[illegible]

الحمد لله الذي حمد في الكتاب نفسه وافتتح بالحمد كتابه وجعل الحمد اول جزاء محل نعمته وآخر دعوى اهل جنته واشهد
ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة اخلصها له وادخرها عنده وصلى الله على محمد خاتم النبوة وخير البرية
وعلى آله ائمة الرحمة وشجرة النبوة ومعدن الرسالة ومختلف الملائكة والحمد لله الذي كان في علمه السابق وكتابه الناطق
وبيانه الصادق ان احق الاسباب بالصلة والاثرة واولى الامور بالرغبة الى التقدم سبب اوجب نسبا
وامر اعقب غنى فقال جل وعز وهو الذي خلق من الماء بشرا فجعله نسبا وصهرا وكان ربك قديرا وقال وانكحوا
الايامى الخ ولو لم يكن في المصاهرة والمناكحة آية محكمة ولا سنة متبعة ولا اثر مستفيض لكان فيما جعل الله من
بر القريب وتقريب البعيد وتأليف القلوب وتشبيك الحقوق وتكثير العدد وتوفير الولد لنوائب الدهر
وحوادث الامور ما يرغب في دونه العاقل اللبيب ويسارع اليه الموفق المصيب ويحرص عليه الاديب الاريب
فاولى الناس بالله من اتبع امره وانفذ حكمه وامضى قضاءه ورجا جزاءه وفلان بن فلان من قد عرفتم حاله وجلالته
دعاه رضا نفسه واتاكم ايثارا لكم واختيارا لخطبة فلانة بنت فلان كريمتكم وبذل لها من الصداق كذا وكذا
فتلقوه بالاجابة واجيبوه بالرغبة واستخيروا الله في امركم يعزم لكم على رشدكم اسأل الله ان يلحم ما بينكم بالبر
والتقوى ويؤلفه بالمحبة والهوى ويختمه بالموافقة والرضا انه سميع الدعاء لطيف لما يشاء

او امام ابو الحسن ... عن ابيه عن امير المؤمنين ... قال قال رسول الله ... فقال يا رسول الله اني خرجت اريد الحج ففاتني واني رجل
مميل فمرني ان اصنع في مالي ما ابلغ به مثل اجر الحاج فالتفت اليه رسول الله فقال له انظر الى ابي قبيس فلو ان ابا قبيس لك ذهبة حمراء انفقته في سبيل الله
ما بلغت ما بلغ الحاج ثم قال ان الحاج اذا اخذ في جهازه لم يرفع شيئا ولم يضعه الا كتب الله له عشر حسنات ومحا عنه عشر سيئات ورفع له عشر درجات
فاذا ركب بعيره لم يرفع خفا ولم يضعه الا كتب الله له مثل ذلك فاذا طاف بالبيت خرج من ذنوبه فاذا سعى بين الصفا والمروة خرج من ذنوبه واذا
وقف بعرفات خرج من ذنوبه فاذا وقف بالمشعر الحرام خرج من ذنوبه فاذا رمى الجمار خرج من ذنوبه قال فعدد رسول الله كذا وكذا موقفا اذا وقفها
الحاج خرج من ذنوبه ثم قال انى لك ان تبلغ ما بلغ الحاج ... [illegible]
[illegible]
ان من الذنوب ذنوبا لا يكفرها الا الوقوف بعرفة ...

[illegible]

حدثنا ... عن علي بن ... عن ابيه عن امير المؤمنين ... قال ان رسول الله خطبنا ذات يوم فقال ايها الناس انه
قد اقبل اليكم شهر الله بالبركة والرحمة والمغفرة شهر هو عند الله افضل الشهور وايامه افضل الايام ولياليه افضل الليالي وساعاته افضل الساعات هو شهر
دعيتم فيه الى ضيافة الله وجعلتم فيه من اهل كرامة الله انفاسكم فيه تسبيح ونومكم فيه عبادة وعملكم فيه مقبول ودعاؤكم فيه مستجاب فاسألوا الله
ربكم بنيات صادقة وقلوب طاهرة ان يوفقكم لصيامه وتلاوة كتابه فان الشقي من حرم غفران الله في هذا الشهر العظيم واذكروا بجوعكم وعطشكم فيه جوع
يوم القيامة وعطشه وتصدقوا على فقرائكم ومساكينكم ووقروا كباركم وارحموا صغاركم وصلوا ارحامكم واحفظوا السنتكم وغضوا عما لا يحل النظر اليه
ابصاركم وعما لا يحل الاستماع اليه اسماعكم وتحننوا على ايتام الناس يتحنن على ايتامكم وتوبوا الى الله من ذنوبكم وارفعوا اليه ايديكم بالدعاء في اوقات
صلاتكم فانها افضل الساعات ينظر الله تعالى فيها بالرحمة الى عباده يجيبهم اذا ناجوه ويلبيهم اذا نادوه ويستجيب لهم اذا دعوه ايها الناس
ان انفسكم مرهونة باعمالكم ففكوها باستغفاركم وظهوركم ثقيلة من اوزاركم فخففوا عنها بطول سجودكم واعلموا ان الله تعالى جل ذكره اقسم بعزته
ان لا يعذب المصلين والساجدين وان لا يروعهم بالنار يوم يقوم الناس لرب العالمين ايها الناس من فطر منكم صائما مؤمنا في هذا الشهر كان له بذلك
عند الله عتق نسمة ومغفرة لما مضى من ذنوبه فقيل يا رسول الله وليس كلنا يقدر على ذلك فقال اتقوا النار ولو بشق تمرة اتقوا النار ولو بشربة
من ماء ايها الناس من حسن منكم في هذا الشهر خلقه كان له جواز على الصراط يوم تزل فيه الاقدام ومن خفف في هذا الشهر عما ملكت يمينه خفف الله عليه حسابه ومن كف فيه شره كف الله عنه غضبه يوم يلقاه ومن قطع فيه
[illegible]

[illegible]

قيل ان ابن ديك وكلب ترافقا

اسير عليهما الليل صعد الديك الى راس الشجرة ونام الكلب تحتها فلما قرب الصبح صاح الديك على جاري عادته فسمعه ثعلب فاتاه فاصعد اليه

فلما وصل اليه قال للديك ايها المؤذن الفصيح وصاحب العقل الصحيح بارك الله فيك [illegible]

الديك [illegible] النائم تحت الشجرة فلما دنى الكلب ولى الثعلب هاربا [illegible]

[illegible]

لا ولد ان الله تعالى يرزق من يشاء وهو واسع غير مضيق ولا مقتر بل من باب السعة والكثرة على عطاء المخلوقين فيكون نفي الحساب بغير التقتير و
المبالغة في وصفه بالسعة والعرب تسمي العطاء القليل حسابا وثانيا ان يكون المعطي من غير طلب المكافأة وارادة فائدة تعود اليه او منفعة
ترجع اليه وثالثها يعطي عباده كثيرا ما لا يضبطه العدد ومن بعدها الله يعطي عباده في الجنة من النعيم واللذات اكثر مما يستحقون وازيد مما وجب لهم
بمحاسبته اياهم على طاعتهم

مثل الطيف وخبر طريف وهي حكاية على ذات العلم وصاحبه ... من رسول الله صلى الله عليه وآله لما رجع من غزاة السلاسل وقد فتح الله له
والظفر ... عليه ... الآمال واقام الدين ... الكفار ... من الله عليه ... رسول الله صلى الله عليه وآله
... طريق ... النبي صلى الله عليه وآله ... الشريف كانها ... والملوك
... والتقريب ... في ... بين ... عشرون الفا كلهم ...
عليه وآله من يدلنا على الطريق فتقدم اليه ... بن الاكوع وقالوا يا رسول الله انا نعرف هذا الطريق فقال
امير المؤمنين عليه السلام ... والنبي صلى الله عليه وآله ... الكواكب ... فقال النبي صلى الله عليه وآله
... الفارس ... القربان اليه ... الابطال عليه ... علي بن ابي طالب صلوات الله عليه ... الرجل من
... عسكر النبي صلى الله عليه وآله محمد رسول الله وانا ... علي بن ابي طالب فلما سمع كلام امير المؤمنين ...
... اثنان وعشرون فارسا ... امير المؤمنين عليه السلام ... يا ابا الحسن نحن ... عن الطريق ...
ورسول الله صلى الله عليه ... اليه ... وكشف ... وجه ... عتبة بن الحصين المازني ... النبي صلى الله عليه وآله ... النبي صلى الله عليه
السلام وقال له يا عتبة ... هذه الارض فقال يا رسول الله ... حصين بن ... فقال له رسول الله صلى الله عليه وآله يا عتبة
... هذا الطريق قال نعم ... في هذه الارض الا ... طريق ... وما ... الا
الكثير من العطش والجوع فقال النبي صلى الله عليه وآله ... في هذه الارض شيئا ... فقال ... هذا الجبل ... ماء ... العسل ...
... فكلهم ... النبي ... من ... ولا ... الا ...
ولم ... فاغتم رسول الله صلى الله عليه وآله ... فقام عبد الله بن قيس وقال يا رسول الله انا سمعنا ...
شيخ ... ابراهيم بن ... خليل ... العظيم ... عشرون
... من ... الرجال والابطال ... فاسلم ... فقال عبد الله بن ... من القوم
... فقال رسول الله صلى الله عليه وآله ... امير المؤمنين ... يا ...
... ثم قال ... من ... الى هذه ... يكشف لنا ... من ... الله
... ابو العاص بن الربيع قال يا رسول الله انا ... عليها ... واحد ... عبيد ... اليها ...
... العبيد ... وانا ... الله ... الى ... فاذا ... ذلك ... قال
... قال النبي صلى الله عليه وآله ... ابو العاص ... وقد ... النبي صلى الله عليه
وآله ... من ... عبد الله ... وقيس بن ... العظيمي ... الاكوع
... والمبرهم ... ثم ... رجال ... ابو العاص ...
واصحابه ... الارض ... على ... العالم ... ابو العاص ...

حتى اخذتنا ... عظيمة ... الجبال ... منها القلوب ... منها العيون ... الاذان ... الايام
الناس على الارض ... واخذ ... القرآن ... والصلاة على خير ... عدنان ثم ... بين
... ابو العاص وقال الناس ... قد صعدت الالوان ... بيننا ...
... العفريت ... ابو العاص ... وقال يا ايها ... من ... اصحاب محمد بن
عبد الله صلى الله عليه وآله ... الشيطان ... المؤمنين ... بالله العظيم
الشان وبالنبي صاحب البرهان محمد خير ولد عدنان صلى عليه الواحد المنان قال ... ابو العاص العفريت ... عظيمة فقال العفريت
ما ... واذا ابو العاص ... كالنار ... الى ... واذا قد خرج من ... اسود ...
... كانما ... كانياب الكلاب ... ابي العاص ...
ارجعوا على اعقابكم ... سالمين فانكم ... بن ... العرب والعجم ...
انا ... سليمان بن داود ... ثم قال العفريت ... وذلك ... الراوي ...
وهو يقول ... الله ... لا ... عبد الله خير ... بابي ...
هذه ... والشرب من ... فانا ... يا ... ذوا ...
وصحب خير الناس ... فلما ... ابو العاص الكلام حتى خرج اليه العبيد ... عليه ... عظيمة
... المسلمين ... المسلمون ... ابو العاص ...
... ابو العاص ... سائر المسلمين من ... رسول الله ... السلام ...
... بالشهادة ... العاص ... والاولاد ...
معاشر ... ابو العاص ...
... وقال ... سعد ... رسول الله
عليه وآله ... على ابي العاص ... الالوان ... رسول الله صلى الله عليه وآله
على ... الفرج ... رسول الله ...
... من جبرئيل ... من ميكائيل ... امير المؤمنين عليه السلام
... امير المؤمنين ... عليه السلام ...
صلى الله عليه وآله فقال ...
... امير المؤمنين عليه السلام ... رسول الله قال ... امير المؤمنين عليه السلام ...
... فقال ... امير المؤمنين ... رسول الله صلى الله عليه وآله فقال ما ... يا رسول الله على ...

امرني بامرك ... حتى ... فاسلم ... الله تعالى ... الربيع ...
آخذ ... ابي العاص ... النبي صلى الله عليه وآله ... يا ابا الحسن ... الله تعالى ...
... الله تعالى ... ابي العاص ... عليه السلام ... رسول الله
عليه وآله ... امير المؤمنين عليه السلام ... امير المؤمنين عليه السلام
... امير المؤمنين ...
... الامام عليه السلام ...
... القرآن ...
... امير المؤمنين عليه السلام ...
... امير المؤمنين عليه السلام ...
... امير المؤمنين عليه السلام ...
... امير المؤمنين عليه السلام ...
... امير المؤمنين عليه السلام ...
... عليه السلام ...
... الله ...
... امير المؤمنين عليه السلام ... الله اكبر ...
... عليه السلام ...
... امير المؤمنين عليه السلام ...
... عليه السلام ...
... المصطفى ...
... امير المؤمنين ...
... المصطفى ...
...

[illegible]

كان خاتمه وهو الاسم الاعظم الذي احيى [illegible] عيسى بن مريم [illegible] وهو الاسم الاعظم [illegible] محمد المصطفى صلى الله عليه وآله [illegible]

وهو الاسم الاعظم [illegible]

[illegible]

[illegible] هذا كتاب محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف [illegible]

[illegible] صاحب الوجه الصبيح [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

قال امير المؤمنين ع المؤمن هو الكيس الفطن بشره في وجهه وحزنه في قلبه اوسع شي صدرا واذل شي نفسا زاجر
عن كل فان حاض على كل حسن لا حقود ولا حسود ولا وثاب ولا سباب ولا عياب ولا مغتاب يكره
الرفعة ويشنا السمعة طويل الغم بعيد الهم كثير الصمت وقور ذكور صبور شكور مغموم بفكره مسرور بفقره
سهل الخليقة لين العريكة رصين الوفا قليل الاذى لا متافك ولا متهتك ان ضحك لم يخرق وان غضب لم
ينزق ضحكه تبسم واستفهامه تعلم ومراجعته تفهم كثير علمه عظيم حلمه كثير الرحمة لا يبخل ولا يعجل ولا يضجر
ولا يبطر ولا يحيف في حكمه ولا يجور في علمه نفسه اصلب من الصلد ومكادحته احلى من الشهد لا جشع
ولا هلع ولا عنف ولا صلف ولا متكلف ولا متعمق جميل المنازعة كريم المراجعة عدل ان غضب رفيق ان
طلب لا يتهور ولا يتهتك ولا يتجبر خالص الود وثيق العهد وفي العقد شفيق وصول حليم خمول قليل
الفضول راض عن الله عز وجل مخالف لهواه لا يغلظ على من دونه ولا يخوض فيما لا يعنيه ناصر للدين محام عن المؤمنين كهف
للمسلمين لا يخرق الثنا سمعه ولا ينكي الطمع قلبه ولا يصرف اللعب حكمه ولا يطلع الجاهل علمه قوال عمال عالم حازم لا بفحاش
ولا بطياش وصول في غير عنف بذول في غير سرف لا بختال ولا بغدار ولا يقتفي اثرا ولا يحيف بشرا رفيق بالخلق
ساع في الارض عون للضعيف غوث للملهوف لا يهتك سترا ولا يكشف سرا كثير البلوى قليل الشكوى ان راى خيرا ذكره
وان عاين شرا ستره يستر العيب ويحفظ الغيب ويقيل العثرة ويغفر الزلة لا يطلع على نصح فيذره ولا يدع جنح [illegible]
[illegible] امين رصين تقي نقي زكي رضي يقبل العذر ويجمل الذكر ويحسن بالناس الظن ويتهم على العيب نفسه يحب
في الله بفقه وعلم ويقطع في الله بحزم وعزم لا يخرق به فرح ولا يطيش به مرح مذكر للعالم معلم للجاهل لا يتوقع له بائقة
ولا يخاف له غائلة كل سعي اخلص عنده من سعيه وكل نفس اصلح عنده من نفسه عالم بعيبه شاغل بغمه لا يثق بغير ربه
غريب وحيد حزين يحب في الله ويجاهد في الله ليتبع رضاه ولا ينتقم لنفسه بنفسه ولا يوالي في سخط ربه مجالس لاهل الفقر
مصادق لاهل الصدق موازر لاهل الحق عون للغريب اب لليتيم بعل للارملة حفي باهل المسكنة مرجو لكل كريهة مامول
لكل شدة هشاش بشاش ولا بعباس ولا بجساس صليب كظام بسام دقيق النظر عظيم الحذر لا يجهل وان جهل عليه

صبر تحمل فاستحيى وقنع فاستغنى حياؤه يعلو شهوته وودّه يعلو حسده وعفوه يعلو حقده لا ينطق بغير صواب ولا يلبس
الا الاقتصاد مشيه التواضع خاضع لربه بطاعته راض عنه في كل حالاته نيته خالصة اعماله ليس فيها غش ولا خديعة
نظره عبرة وسكوته فكرة وكلامه حكمة مناصحا متباذلا متواخيا ناصح في السر والعلانية لا يهجر اخاه ولا يغتابه ولا يمكر به
ولا يأسف على ما فاته ولا يحزن على ما اصابه ولا يرجو ما لا يجوز له الرجاء ولا يفشل في الشدة ولا يبطر في الرخاء يمزج بالعلم
والعقل بالصبر تراه بعيدا كسله دائما نشاطه قريبا امله قليلا زلله متوقعا لاجله خاشعا قلبه ذاكرا ربه قانعة نفسه منفيا جهله
سهلا امره حزينا لذنبه ميتة شهوته كظوما غيظه صافيا خلقه آمنا منه جاره ضعيفا كبره قانعا بالذي قدر له متينا صبره محكما
امره كثيرا ذكره يخالط الناس ليعلم ويصمت ليسلم ويسأل ليفهم ويتجر ليغنم لا ينصت للخير ليفجر به ولا يتكلم ليتجبر به على
من سواه نفسه منه في عناء والناس منه في راحة اتعب نفسه لآخرته فاراح الناس من نفسه ان بغي عليه صبر حتى يكون الله الذي
ينتصر له بعده ممن تباعد منه بغض ونزاهة ودنوه ممن دنا منه لين ورحمة ليس تباعده تكبرا ولا عظمة ولا دنوه خديعة ولا
خلابة بل يقتدي بمن كان قبله من اهل الخير فهو امام لمن بعده من اهل البر قال فصاح همام صيحة ثم وقع مغشيا عليه

ثم النهج روي ان صاحبا لامير المؤمنين عليه السلام يقال له همام كان عابدا فقال له يا امير المؤمنين صف لي المتقين كأني انظر اليهم فتثاقل عليه السلام
عن جوابه ثم قال يا همام اتق الله واحسن فان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون فلم يقنع همام بذلك القول حتى عزم عليه قال
فحمد الله واثنى عليه وصلى على النبي وآله صلى الله عليه وآله ثم قال اما بعد فان الله خلق الخلق حين خلقهم غنيا عن طاعتهم آمنا من معصيتهم
لانه لا تضره معصية من عصاه ولا تنفعه طاعة من اطاعه فقسم بينهم معايشهم ووضعهم في الدنيا مواضعهم فالمتقون فيها هم اهل الفضائل
منطقهم الصواب وملبسهم الاقتصاد ومشيهم التواضع غضوا ابصارهم عما حرم الله عليهم ووقفوا اسماعهم على العلم النافع لهم نزلت انفسهم
في البلاء كالتي نزلت في الرخاء لولا الاجل الذي كتب الله لهم لم تستقر ارواحهم في اجسادهم طرفة عين شوقا الى الثواب وخوفا
من العقاب عظم الخالق في انفسهم فصغر ما دونه في اعينهم فهم والجنة كمن قد رآها فهم فيها منعمون وهم والنار كمن قد رآها
فهم فيها معذبون قلوبهم محزونة وشرورهم مأمونة واجسادهم نحيفة وحاجاتهم خفيفة وانفسهم عفيفة صبروا اياما قصيرة اعقبتهم
راحة طويلة وتجارة مربحة يسرها لهم ربهم ارادتهم الدنيا ولم يريدوها واسرتهم ففدوا انفسهم منها اما الليل فصافون اقدامهم
تالين لاجزاء القرآن يرتلونها ترتيلا يحزنون به انفسهم ويستثيرون به دواء دائهم فاذا مروا بآية فيها تشويق ركنوا اليها طمعا

وتطلعت

وتطلعت نفوسهم اليها شوقا وظنوا انها نصب اعينهم واذا مروا بآية فيها تخويف اصغوا اليها مسامع قلوبهم وظنوا ان زفير جهنم وشهيقها
في اصول آذانهم فهم حانون على اوساطهم مفترشون لجباههم واكفهم وركبهم واطراف اقدامهم يطلبون الى الله في فكاك رقابهم واما
النهار فحلماء علماء ابرار اتقياء قد براهم الخوف بري القداح ينظر اليهم الناظر فيحسبهم مرضى وما بالقوم من مرض ويقول قد خولطوا
ولقد خالطهم امر عظيم لا يرضون من اعمالهم القليل ولا يستكثرون الكثير فهم لانفسهم متهمون ومن اعمالهم مشفقون اذا زكي احدهم خاف
مما يقال له فيقول انا اعلم بنفسي من غيري وربي اعلم بي من نفسي اللهم لا تؤاخذني بما يقولون واجعلني افضل مما يظنون واغفر لي ما لا يعلمون
فمن علامة احدهم انك ترى له قوة في دين وحزما في لين وايمانا في يقين وحرصا في علم وعلما في حلم وقصدا في غنى وخشوعا في عبادة
وتجملا في فاقة وصبرا في شدة وطلبا في حلال ونشاطا في هدى وتحرجا عن طمع يعمل الاعمال الصالحة وهو على وجل يمسي وهمه الشكر ويصبح
وهمه الذكر يبيت حذرا ويصبح فرحا حذرا لما حذر من الغفلة وفرحا بما اصاب من الفضل والرحمة ان استصعبت عليه نفسه فيما تكره
لم يعطها سؤلها فيما تحب قرة عينه فيما لا يزول وزهادته فيما لا يبقى يمزج الحلم بالعلم والقول بالعمل تراه قريبا امله قليلا زلله خاشعا قلبه
قانعة نفسه منزورا اكله سهلا امره حريزا دينه ميتة شهوته مكظوما غيظه الخير منه مأمول والشر منه مأمون ان كان في الغافلين كتب في الذاكرين
وان كان في الذاكرين لم يكتب من الغافلين يعفو عمن ظلمه ويعطي من حرمه ويصل من قطعه بعيدا فحشه لينا قوله غائبا منكره حاضرا معروفه مقبلا خيره
مدبرا شره في الزلازل وقور وفي المكاره صبور وفي الرخاء شكور لا يحيف على من يبغض ولا يأثم فيمن يحب يعترف بالحق قبل ان يشهد
عليه لا يضيع ما استحفظ ولا ينسى ما ذكر ولا ينابز بالالقاب ولا يضار بالجار ولا يشمت بالمصائب ولا يدخل في الباطل ولا يخرج من الحق
ان صمت لم يغمه صمته وان ضحك لم يعل صوته وان بغي عليه صبر حتى يكون الله هو الذي ينتقم له نفسه منه في عناء والناس منه في
راحة اتعب نفسه لآخرته واراح الناس من نفسه بعده عمن تباعد عنه زهد ونزاهة ودنوه ممن دنا منه لين ورحمة ليس تباعده بكبر
وعظمة ولا دنوه بمكر وخديعة قال فصعق همام صعقة كانت نفسه فيها فقال امير المؤمنين عليه السلام اما والله لقد كنت
اخافها عليه ثم قال هكذا تصنع المواعظ البالغة باهلها ثم قال عليه السلام ...

حدیث هفدهم روایت شده است بسندی که اتصال یافته بشیخ صدوق ثقة الاسلام
محمد بن بابویه القمی از تمیم بن عبد الله القرشی از پدرش از عبد الله بن تمیم از احمد بن سلیمان النیشابوری
از علی بن جهم در ضمن حدیثی که نقل مجلس آن شده وقال المامون لابی الحسن الرضا علیه
السلام فما معنی قول الله تعالی عز وجل ولما جاء موسی لمیقاتنا وکلمه ربه قال رب ارنی انظر الیک الایة
کیف یجوز ان یکون کلیم الله موسی بن عمران لا یعلم ان الله تعالی لا یجوز علیه الرؤیة حتی یسئله هذا السؤال
فقال الرضا علیه السلام علم ان الله تعالی عز وجل ان یری بالابصار ولکنه لما کلمه ربه وقربه نجیا رجع الی
قومه واخبرهم ان الله تعالی کلمه وقربه وناجاه فقالوا لن نؤمن لک حتی نسمع کلامه کما سمعت وکان القوم
سبعمائة الف رجل فاختار منهم سبعین الفا ثم اختار منهم سبعة آلاف ثم اختار منهم سبعمائة ثم اختار منهم سبعین
رجلا لمیقات ربه فخرج بهم الی طور سیناء فاقامهم فی سفح الجبل وصعد موسی الی الطور وسأل الله
تعالی ان یکلمه ویسمعهم کلامه فکلمه الله تعالی وسمعوا کلامه من فوق واسفل ویمین وشمال ووراء وامام
لان الله تعالی احدثه فی الشجرة ثم جعله منبعثا منها حتی سمعوه من جمیع الوجوه فقالوا لن نؤمن لک بان
هذا کلام الله حتی نری الله جهرة فلما قالوا هذا القول العظیم بعث الله علیهم صاعقة فاخذتهم بظلمهم فماتوا
فقال موسی یا رب ما اقول لبنی اسرائیل اذا رجعت الیهم وقالوا انک ذهبت بهم فقتلتهم لانک لم تکن صادقا
فیما ادعیت من مناجات الله تعالی ایاک فاحیاهم الله وبعثهم معه فقالوا انک لو سألت الله تعالی ان یریک
تنظر الیه لاجابک وکنت تخبرنا کیف هو فنعرفه حق معرفته فقال موسی یا قوم ان الله لا یری بالابصار
ولا کیفیة له وانما یعرف بآیاته ویعلم باعلامه فقالوا لن نؤمن لک حتی تسئله فقال موسی یا رب انک
قد سمعت مقالة بنی اسرائیل وانت اعلم بصلاحهم فاوحی الله تعالی الیه یا موسی سلنی ما سألوک
فلن آخذک بجهلهم فعند ذلک قال موسی رب ارنی انظر الیک قال لن ترانی ولکن انظر الی الجبل فان استقر مکانه فسوف
ترانی فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا فلما افاق قال سبحانک تبت الیک یقول رجعت
الی معرفتی بک عن جهل قومی وانا اول المؤمنین منهم بانک لا تری فقال المامون لله درک یا ابا الحسن فاخبرنی

عن قول الله

عن قول الله تعالی ولقد همت به وهم بها لولا ان رأی برهان ربه فقال الرضا علیه السلام لقد همت به ولولا ان
رأی برهان ربه لهم بها کما همت به لکنه کان معصوما والمعصوم لا یهم بذنب ولا یأتیه فقال المامون
لله درک یا ابا الحسن فاخبرنی عن قول الله تعالی وذا النون اذ ذهب مغاضبا فظن ان لن نقدر علیه فی الظلمات نادی
فقال الرضا ذلک یونس بن متی ذهب مغاضبا لقومه فظن ان لن نقدر علیه ای ظن ان لن
نضیق علیه رزقه ومنه قول الله تعالی واما اذا ما ابتلاه ربه فقدر علیه ای ضیق وقتر فنادی فی الظلمات ظلمة
الليل وظلمة البحر وبطن الحوت ان لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین بترکی مثل هذه العبادة التی فرغتنی لها
فی بطن الحوت فاستجاب الله تعالی له وقال سبحانه فلولا انه کان من المسبحین للبث فی بطنه الی یوم یبعثون
فقال المامون لله درک یا ابا الحسن فاخبرنی عن قول الله تعالی لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک وما تأخر
قال الرضا علیه السلام لم یکن احد عند مشرکی مکة اعظم ذنبا من رسول الله صلی الله علیه وآله لانهم کانوا یعبدون
من دون الله ثلاثمائة وستین صنما فلما جاءهم علیه السلام بالدعوة الی کلمة الاخلاص کبر ذلک علیهم وعظم
قالوا اجعل الآلهة الها واحدا ان هذا لشیء عجاب وانطلق الملأ منهم ان امشوا واصبروا علی آلهتکم ان هذا لشیء
یراد ما سمعنا بهذا فی الملة الآخرة ان هذا الا اختلاق فلما فتح الله تعالی علی نبیه صلی الله علیه وآله مکة
قال له یا محمد انا فتحنا لک فتحا مبینا لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک وما تأخر عند مشرکی اهل مکة بدعائک
الی توحید الله فیما تقدم وما تأخر فقال المامون لقد شفیت صدری یا ابن رسول الله واوضحت لی ما
کان ملتبسا فجزاک الله عن انبیائه وعن الاسلام خیرا شرح کلام بلاغت نظام در بعضی آنچه
در تحایش وانجام افاد متعلق بدو بخش است بخش اول دادی کو که مامون صحبتی از امام رضا علیه السلام
در مقام استفسار واستفاده بعضی مسایل واستکشاف بعض مشکلات خود درآمد گفت چه معنی دارد
خدای تعالی در قرآن مجید که فلما جاء موسی لمیقاتنا وکلمه ربه قال رب ارنی انظر الیک که ظاهرش
دلالت میکند که موسی علیه السلام چون بوعده گاه پروردگار خود آمد پروردگار خود را سخن
کرد وگفت ای پروردگار خود را بمن بنما که ببینم ظاهر در تو نگرم چون روا باشد که موسی بن عمران که پیغمبر

کلیم الهی فایز باشند ندانند که عظمت و کبریائی الهی زیاده بر آنست که دیده ظاهر را که بجایش مشاهده جمال
او بوده باشد و تجرد ذات و تقدس صفات او از مفارقت ماده و مقابله و جهت و مکان کم از سر و حلو
روئیت جسم و است ظاهر تر از آنکه توهم روئیت توان کرد تا آنکه در مقام طلبان در این داد بود که
خود او درخواهد امام عم فرمودند بدرستیکه موسی علیه السلام میدانست که عالم بود بانکه پایه
عظمت و جلال او رفیعتر است از آنکه دست ادراک بصر بپایان آن تواند رسید و بچشم سر او را توان دید و
لیکن چون از جانب قوم تهمت کلی یافت و سعادت مکالمه و مناجات او در باب بجانب قوم خود برگشته در
مقام اظهار نعمت بود که خود در آمده و خبر داد ایشان را از مرتبه قرب الهی که باو کرامت شده بود و مقام
مکالمه او و مناجات خود که روزی او گشته پس قوم در استفسار بود و انکار آن در آمدند و گفتند ایمان نمی آوریم بتوای
موسی و تصدیق سخن تو نمیکنیم تا خود کلام حق را نشنویم چنانچه تو دعوی شنیدن آن میکنی و ایشان هفتصد
هزار مرد بودند موسی از میان ایشان هفتاد هزار کس اختیار کرد و از آن جمله هفت هزار کس بگزید و از آن میان
ایشان هفتصد مرد گزین کرد و هفتاد کس از ایشان را که بهتر و امتیازی داشتند انتخاب و برگزیده خود ساخت که با او
بوعده گاه مکالمه برد که خود حاضر شوند و بشنوند آنچه او شنیده بود و گواهی دهند بصدق او نزد
باقی قوم خود که چون بگردند پس موسی علیه السلام با ایشان از میان قوم برآمد بجانب طور سینا که وعده گاه مکالمه
و مناجات او بود باید روان شد و چون بآنجا رسید آن جماعت را در دامن کوه گذاشته خود بکوه برآمد
درخواست کرد از حضرت حق جل ذکره که مرتبه دیگر با او بر سخن در آید و بشنوانند آن قوم او که همراه او بودند تا
بتصدیق آن عنایت [illegible] اعتقاد [illegible] خاطر ایشان زدوده شود و بعین یقین مشاهده قرب
او نموده باقی قوم او [illegible] پس حضرت عزت جل شانه دعای او را در معرض اجابت در آورد
و مرتبه دیگر آغاز مکالمه خود را ظاهر ساخت و ایشان هم کلام حق را شنیدند چنانچه صدای آن از جانب
فوق و تحت و یمین و یسار و پیش و پس بگوش ایشان میرسید بواسطه آنکه حضرت عزت جل شانه
کلام ملک گویا در درختی که در آن مقام بود خلق کرده چون صدای آن در آن درخت ظاهر میشد

شنیم قدرت

شنیم قدرت [illegible] ملاصق از [illegible] جانب [illegible] جانب بگوش ایشان میخورد پس با وجود
مشاهده این حال و انکار خود رسوخ ورزیدند گفتند لن نؤمن لك حتى نرى الله جهرة هرگز ایمان نمی آوریم
بتوای موسی و تصدیق نمیکنیم با آنکه این کلام الهیست تا او را بوجه آشکارا ببینیم و دیده ظاهر ما
از مشاهده جمال او روشنی نگیرد پس جرئت باین سخن نمودند که از ایشان بظهور رسید دریای
غضب الهی بجوش آمده صاعقه قهر او بایشان در رسید و بسبب ظلم و ستمکاری که بگفتن این سخن
بخود روا داشتند جرمی وجود همه را بباد فنا و هلاک در داد موسی علیه السلام چون مشاهده این
حال نمود بمناجات در آمده گفت بار خدایا جواب بنی اسرائیل چون بجانب ایشان بروم و ایشان مرا در
معرض عتاب و خطاب در آورند و گویند تو جماعت را با خود بردی چون [illegible] صدق سخن خود را
بر ایشان ظاهر ساخت همه را در معرض هلاک در آوردی بواسطه آنکه در سخن خود که میگفتی با حق تعالی
[illegible] سخن کرده ام و سعادت مناجات دارم [illegible] صادق بنوعی [illegible] که چون [illegible]
[illegible] کنند [illegible] قول [illegible] اعتراف باید نمود بواسطه دفع این تهمت از خود بچه حیله
توسل جویم کنایه از آنکه از سر عقاب حاصل ایشان [illegible] دیگر خلعت حیات در ایشان پوشان تا
ببلای تهمت گرفتار نگردم پس حضرت عزت دعای موسی را مستجاب کرده ایشان را زنده ساخت باتفاق و
[illegible] قوم فرستاد پس از آن خطاب بموسی کرده گفت بدرستیکه [illegible] درخواست نمودی که خود را بتو
نمایم [illegible] ظاهر مشاهده جمال او کنی هر آینه دعای تو مرتبه اجابت نیافت و سعادت لقای او نایافتند
[illegible] ماذکیفیت ذات او [illegible] میکنی که او بوجه کیفیتست و چنانچه حق شناسائی اوست [illegible] معرفت
تمام [illegible] موسی گفت حق تعالی [illegible] ظاهر بعنوان دید و ذات او را کیفیت و چگونگی نیست
که علم کسی بآن [illegible] با یات و علامات توان شناخت [illegible] نهان [illegible]
از عنوان [illegible] بمشاهده و عیون ایشان باین سخن تسلی نشده و گفتند ایمان بتو نمی آوریم و تصدیق
حرف تو نمیکنیم تا آنکه روئیت او را از موسی درخواهی موسی علیه السلام چون از قبول نصیحت ایشان مایوس شد

[illegible] یکی [illegible]

رو بدرگاه الهی کرد گفت پروردگارا شنیدی که جماعت بنی اسرائیل چه گفتند و مرا بچه کار میفرمایند
تو صحیح ایشانرا از نادانی از من و بهتر میدانی که چیز ایشان در چیست و وحی الهی نازل شد که ای
موسی سؤال کن از من آنچه از تو سؤال کرده اند و میکنند و بخواه از من آنچه از تو میخواهند که ایشانرا
مؤاخذه بسبب جهل و ما را بسزای بی عقلی ایشان مطالبه نمیکنیم و بگناه دیگری کسی را در معرض عقاب در نمی آوریم و علم
کسی را بجهل دیگری ضایع نمیکردانیم پس بعد از سعی و دعای الهی موسی علیه السلام لب باین سخن گشود
که رب ارنی انظر الیک قال لن ترانی ولکن انظر الی الجبل فان استقر مکانه فسوف ترانی فلما تجلی ربه
للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا فلما افاق قال سبحانک تبت الیک وانا اول المؤمنین یعنی ای پروردگار من بنمای
بمن خود را تا نظاره جمال تو نمایم و مرا برویت خود ممکن ساز کلام الهی در جواب او بتوجه مخلوق شد
هرگز نتوانی دید مرا ای موسی و دیده ظاهر ترا قابلیت مشاهده جمال خود نداده ایم ولیکن نگاه کن
بسوی این کوه که بلندترین کوههای این مملکت و قوت و توانائی او از تو و امثال تو بیشتر اگر این کوه در جای
خود قرار گیرد و تواند تحمل تجلی ما نمود زود باشد که تو نیز توانی بعد از آن وقت طاقت مشاهده جمال
من بهم رسانی و اگر بینی که کوه را تحمل و توانائی پرتوی از تجلی ما نیست حجر وصول ذره از خورشید
لقای ما را از دیده بینش او هم میباشد و تو نیز از تمنای این در گذر و دل در طلبان جان ما منه
پس چون تجلی کرد پروردگار موسی بر آن کوه چنانکه گفته اند که بمقدار سوراخ سوزنی یا باو ذره ای
از نور خود بران افکند پیش از آنکه حیثیت و علم و شریعت بران افزود بود از او زود بر کوه ریزه ریزه پاره پاره
ساخته از هم فرو ریخت و چون موسی اغاز مشاهده شود از هول و وحشت کی بر او دست داده بود
بیهوش در افتاده از هوش رفته و چون بهوش آمد در مقام تسبیح و تنزیه پروردگار خود در آمده
گفت پاکی یاد میکنم ترا از هر چه لایق حضرت تو نیست و رجوع کردم و باز گشتم از جهل قوم خود نسبت به
ذات تو از امکان رؤیت و امور دیگر که متضمن نقص است بسوی معرفت و شناخت خود باینکه تقدس
ذات تو از آن برتر است که کسی از ایشان آنچه باشند و من اول کسی‌ام باینکه ترا نمیتوان دید دیده ظا

مخدوم

مخدوم از مشاهده تست که کسی پس این بوده باشند پس مامون تسلی دل از جواب امام علیه السلام حاصل
کرده لب بدعای آنحضرت گشاده و گفت لله درک خیر دهاد ترا خدا خبر ده مرا از معنی قول الهی در باب یوسف
پیغمبر علیه السلام که ولقد همت به وهم بها لولا ان رای برهان ربه و دفع کن از خاطر من این اشکال را که چگونه
تواند بود که یوسف صدیق با وجود مرتبه نبوت و عصمت قصد مخالطت زلیخا نماید و عزم مباشرت
با او کند علیه السلام وقوع یابد و حال آنکه فعل منکر بود با وجا بود امام علیه السلام در مقام
تفسیر این آیه بوجهی که دفع اشکال او در ضمن آن شود در آمده فرمود که معنی آیه اینست که زلیخا قصد
کرد مخالطت و صحبت یوسف را و اگر نبود اینکه یوسف مشاهده برهان پروردگار خود کرد که عبارت از نور
عظمت و علم عصمت و نبوت است کرده بوده دامان عفت او از آلایش معاصی پاک گشته قصد میکرد مخالطت
او را چنانچه او قصد کرده بود ولیکن یوسف علی نبینا علیه السلام بمرتبه عصمت فایز بود از معصوم
قصد معصیت واقع نمیشود و ایشان بگناه بفعل نمی آید مامون گفت لله درک یا ابا الحسن خبر ده مرا
از معنی قول حق تعالی که و ذا النون اذ ذهب مغاضبا فظن ان لن نقدر علیه یعنی دفع کن از خاطر من
اشکالی را که از ملاحظه ظاهر معنی آیه دست داده چه ظاهر معنیش خبر میدهد از آنکه ذا النون پیغمبر
وقتیکه غضب بر او مستولی شد و از میان قوم بیرون رفت ظن کرد و گمان برد که ما قدرت بر او نخواهیم
یافت چون تواند که از پیغمبر خدای این قسم ظنی وقوع یابد و حال آنکه بمذهب حق پیغمبران می باید که بمرتبه عصمت
فایز باشند امام رضا علیه السلام فرمود که مراد به ذا النون یونس بن متی است که از قوم غضبناک شده
از میان ایشان بیرون رفت و ظن در این آیت نسبت با معنی استیقن استعمال یافته و ان لن نقدر علیه
از قدر بمعنی ان لن نضیق علیه رزقه چنانچه در آیه کریمه و اذا ما ابتلیه ربه فقدر علیه رزقه فقدر
علیه بمعنی بضیق وقتی استعمال یافته و معنی آیه والله اعلم اینست که صاحب ماهی یعنی یونس
پیغمبر علیه السلام وقتیکه از قوم خود در غضب شد که چرا با و ایمان نیاوردند قبل از آنکه وحی الهی نازل
شود از میان قوم بیرون رفت پس یقین دانست که ما روزی او را بر او تنگ نمیگیریم و نخواهیم ساخت
تنگ باشد باد خواهیم رسانید تا آنکه بدریا در آمد و در زندان شکم ماهی گرفتار شد فنادی فی الظلمات

پس ندا کرد یونس علیه السلام در ظلمات تاریکیها تاریکی شب و تاریکی دریا و تاریکی ماهی ان لا اله الا انت
سبحانک انی کنت من الظالمین یعنی نیست معبودی بحق مگر تو پاک یاد میکنم ترا از جمیع آنچه سزاوار
تو نیست و ترا از جمیع معایب و مناقص بری میدانم بدرستی که بودم من پیش از این از جمله ظالمان و ستمکاران
بخود بسبب آنکه تارک بودم مثل این عبادت را که الحال در شکم ماهی بان قیام دارم پس حضرت حق تعالی و جل
العزیز دعای او را مستجاب ساخت و تسبیح او را شرف قبول داده گفت فلولا انه کان من المسبحین للبث فی بطنه
الی یوم یبعثون اگر نه آنست که یونس از جمله مسبحان و تسبیح کنندگان بود که گفت لا اله الا انت سبحانک
انی کنت من الظالمین هر آینه درنگ میکرد در شکم ماهی و در انغمام میماند تا روزی که آدمیان
برانگیخته شوند و قیامت قایم شود لیکن چون ذکر و تسبیح او را از حبس خلاص ساختیم پس مامون
مرتبه دیگر بلطایف دعای حضرت قیام نموده گفت لله درک یا ابا الحسن چه بوده مراد از قول خدای تعالی
که از فتح مکه بحضرت مقدسه رسول صلوات الله علیه و آله چون صحیح بود و حال آنکه عصمت جمیع انبیا
بطفیل عصمت اوست امام رضا علیه السلام فرمودند که مراد گناه باعتقاد باطل مشرکین اهل مکه
است نه گناه واقعی که نزد ایشان گناه هیچکس بزرگتر از گناه رسول خدا صلوات الله علیه و آله نبود
بواسطه آنکه ایشان همه بعبادت اصنام و بت پرستی قیام داشتند و سیصد و شصت بت را غیر از
خدای تعالی معبود خود ساخته بودند پس چون آن سرور ایشان را دعوت کرد بگفتن کلمه لا اله الا الله
و بتوحید خواندن ایشان را بعد از آنکه بهاینده شوخ در شرک داشتند بدل گران بود در نزد ایشان
و تکلیف را امری عظیم دانستند پس همه کافران و اصحاب شوری ایشان بمنزل ابو طالب جمع شدند
و گفتند اجعل الالهة الها واحدا ان هذا لشیء عجاب وانطلق الملأ منهم ان امشوا واصبروا علی الهتکم
ان هذا لشیء یراد ما سمعنا بهذا فی الملة الآخرة ان هذا الا اختلاق ایا که آمده است محمد خدایان
متعدد ما را خدای یگانه میکند بدرستیکه یکتائی یگانگی خدا امریست بغایت عجیب چون دیدند که ابوطالب
نفرین باد ایشان می رسید از خانه او بیرون آمدند و روان شدند و بیکدیگر میگفتند در حال رفتن که
در رفتن بشتاب کنید و صبر و شکیبائی ورزید بر پرستش خدایان خود که بدرستیکه اینکه محمد با

ما و یمنس

ما و یمنس آمدن کار او حادثه اینست از حوادث و هرچه اراده شده است برای ما از وقوع آن حادثه
نیست یا دعوتیکه محمد ما را میکند و اراده کرده است امری نیست که مقرون بحقیقت و ثواب باشد بلکه
بواسطه طمع ریاست عرب و عجم است و این امریست که گوش ما بر خبر النفیر نرسیده و نشنیده ایم ما این را که او ما را
بان میخواند در ملت آخرین که پدران خود را بان دریافته ایم یا ملت عیسی که آخرین ملتهاست چونکه
ایشان بان اعتقاد بودند که دین عیسی بتثلیث است و بتوحید دین این قصه که او ما را بان میخواند
و آن جز میاید در ملتی یافتن دروغی از نزد خود پس چون فتح مکه کرد حضرت عزت تعالی شانه بر پیغمبر خود
صلوات الله علیه و آله منت نهاده و او را در معرض امتنان خود در آورده گفت انا فتحنا لک فتحا مبینا
لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک و ما تاخر یعنی بدرستیکه ما فتح کردیم از برای تو ای محمد فتحی ظاهر و روشن
و هر کس را امرزیده شود از جانب خدای تعالی آنچه از گناهان تو پیش رفته است و آنچه از بعد از این
خواهد بود نزد مشرکان اهل مکه یعنی آنچه ایشان اعتقاد گناه بودن داشتند و خواهند داشت بسبب
خواندن تو ایشان را بتوحید بعد از که در زمان گذشته و آینده پس مامون گفت بدرستیکه شفا دادی
سینه مرا از بعضی که از این امور در وهم و سینه بود ای فرزند رسول خدا و واضح و روشن ساختی آنچه
بر من ملتبس بود و مشتبه بود و حقیقت آن امید آنست که خدای جزا دهد خدای عزت عطیه ترا از جانب
انبیای خود که دفع توهم گناه در ماده ایشان نموده و از جانب ملت اسلام که باین تقریر حل
این اعتقاد را از اسلام برطرف ساخته قوله نجیا نجی فعیل است بمعنی فاعل از مناجات که بمعنی سخنان
درد و راز گفتن است و میتواند بود که مصدر باشد مثل نجوی چنانچه صاحب صحاح بان تصریح کرده
است و هذه عبارته قال الفراء قد یکون النجی والنجوی اسما و مصدرا و بهر تقدیر بحسب ترکیب حالست
از فاعل قرب که ضمیر مستتر است در و راجع بحق تعالی یا از مفعول او که ضمیر بارز است متصل با و راجع
بموسی علیه السلام الی طور سینا مترجم گوید طور بضم طا بمعنی کوه است و مراد از جبل و مراد اینجا
کوهیست واقع در نواحی شام که موسی علی نبینا و علیه السلام در آن استماع کلام الهی نموده است و سینا
نام درختیست که در آن کوه واقع است و بان نسبت اضافه شده است کوه بان و فتح سین و بکسر سین

هر دو خوانده‌اند و فتح را نحویان بهتر دانسته‌اند قال في الصحاح وطور سينا جبل بالشام وطور اضيف الى
سينا وهو شجر وقرئ سيناء بالفتح والكسر والفتح اجود في النحو لانه في ابنية العرب فعلاً ممدوداً مكسوراً و
بعضی گفته‌اند که سینا نام مکانیست که کوه مذکور آنجا واقع است و از ابن عباس و عکرمه نقل است که سینا
و سینین بزبان حبشه بمعنی حسن و نیکوست و بعضی گفته‌اند که بمعنی مبارکست پس طور سینا باین معنی
خواهد بود که کوه حسن و مبارک یعنی نیکو و برکت و اضافه آن از قبیل اضافه موصوف خواهد بود بصفت
مثل یوم الاحد و بقلة الحمقاء و بعضی گفته‌اند سینا و سینین کوهی که پر درخت را میگویند و بر این تقدیر
نیز اضافه از آن قبیل خواهد بود و بعضی گفته‌اند سینا و سینین کنایه از درخت میوه دار است چون
در آن کوه درخت میوه دار بسیار بوده است که مردم از میوه آن منتفع بوده‌اند تعبیر از آن بطور سینا
کرده‌اند و از قبیل اضافه بادنی ملابست و صاحب تفسیر واحدی گفته‌اند که اولی آنست که سینا و سینین اسم
مکانی باشد که موضع کوه مذکور است و بسبب خیر آن مکان با حسن و مبارک آن باشد چه اگر سینا
خود بمعنی حسن و مبارک باشد چنانچه گذشت اضافه طور باو موصوف خواهد گشت بصفت آن [illegible]
نیست حتی نری الله جهرة یعنی عیانا و نصبش بمفعول مطلق بودنست باین تقدیر که رؤیت عیانا یا از حال
از فاعل نری که ضمیر متکلم است یا از مفعول آن که الله است یعنی ببینیم خدا را و اشکارا شویم و ما اشکارا
باشیم نه پنهان یا او ما اشکارا باشد جعله دکا دکا یعنی دقه کوفته قال في الصحاح الدك الدق
اینجا بمعنی اسم مفعول مستعمل شده است که کلام در این تقدیر باشد که جعله مدکوکا مراد لازم معنی است
یعنی خورد و برو شده و از هم پاشیده وخر موسی صعقا خر بمعنی سقوط و روی افتادنست و صعقا
بمعنی [illegible] و بر روی در افتادن
مفعول مطلق فعل است محذوفست یعنی صعق صعقا خر و میتواند بود حال باشد از موسی که فاعل
خر است یعنی بیهوش شده بود در افتاده در حال که بیهوش بود قال في القاموس صعق كسمع
صعقا محركة و گفته‌اند که [illegible] عرفه [illegible] بیهوش بود
لقد همت به وهم بها [illegible] بمعنی قصد و عزم آن شیء [illegible] بمعنی قصد و عزم آن شی است مراد اینجا
والله اعلم آنست که در بینش اول مذکور شد قوله تعالی وهم بها هم بشئ بمعنی قصد و عزم آن شی
و مراد اینجا

محبسی في [illegible] جواب لولا است که بر وی مقدم شده یا دال بر جواب آن چنانچه میگویی قتلتك لولا ان
اخاف الله که در این تقدیر است که لولا ان اخاف الله قتلتك که بعضی حمل بر تقدیم جواب بر لولا کرده‌اند
و بعضی گفته‌اند قتلتك آخر محذوفست و قتلتك اول دال است بر آن و زیادتی تحقیق در این باب در
غایتی دوم بیاید ان شاء الله تعالی ظن بمعنی استیقن ان لن نقدر عليه در فتح [illegible] قدر از قدرت
ماخوذ نیست بلکه مشتق از قدر بمعنی ضیق و تنگی است چنانچه یقدر در آیه کریمه ان الله يبسط الرزق
لمن يشاء و يقدر هم از آن مشتق است یعنی حضرت عزت پهن میکند و وسیع میکند روزی را
برای کسی که مشیت او بتوسعه روزی او تعلق گیرد و تنگ میسازد روزی را بر کسی که خواهد در معرض
امتحان خود در آورده و ماده او را قابلیت زیاده بر آن نباشد و مراد اینجا والله اعلم آنست که چون
یونس علیه السلام یقین میداشت که ما در دنیا و رای آنکه با او تنگ سازیم یا و میرسانیم خواه
در میان قوم باشد و خواه از ایشان هجرت کند هیچ شك نیست که در تفسیر این آیه و توجیه آن
بوجهی که منافات بعصمت انبیاء نداشته باشد اینست که بزبان حقایق بیان امام علیه السلام جاری
شده است پس التفات نباید کرد بانچه بعضی مفسرین ذکر آن کرده‌اند که مراد اینست که یونس علیه السلام
گمان کرد که تقدیر نکرده ایم که با او عقوبت برسانیم چون قبل از نزول وحی از قوم خود هجرت کرد یا که
نقدر [illegible] بمعنی قضا و قدر ماخوذ باشد یا آنکه مراد تمثیل حال او باشد بحال کسی که گمان داشته باشد
که بر آن قدرت نداریم یا آنکه وسوسه شیطانی باشد که در دل او جا کرده بوده است بواسطه شدت آن
از بعثت او بوده است چو قبل
دهم و تعبیر از آن بظن شده و واقعه مذکور قبل از پیغمبری تجویز شده که انبیا را بعضی وساوس شیطانی
دست دهد و امثال این تاویلات که بعدم التفات سزاوار است و منه قوله تعالی واذا ما ابتلاه ربه
فقدر علیه مترجم گوید ضمیر الیه راجع است بانسان که در اول آیه گذشته و معنی آیه بنا بر آنچه
مفسرین ذکر کرده‌اند والله اعلم اینست که اما چون انسان را بیازماید پروردگار او بر روزی
و تنگی پس تنگ سازد بر او روزی او را پس میگوید ربي اهانن پس میگوید او که پروردگار من خوار
کرد خوار فرمود مرا و هیچ شك نیست که این نهایت قصور نظر و قلت فهم اوست چه اگر فقر و
تنگی بسیار و [illegible] در دنیا [illegible] شمار است و عبدالله انصاری گوید خدای
فقر و تنگی

کیست بخت و آنکه بود بخت نه بخت یار او نه کوی و نه کف یار او و در دی بیت ابدال الکی بدیده تحقیق نگری
در روشنی احتیار کنی بدانکه گری : سبحانک انی کنت من الظالمین تنزیه مثل هذه العباده التی فرغت لطلق
بطن الحوت سبب نسبت ظلم بخود بتوجه که بر زبان حضرت جاری شده در هیچ یک از تفاسیر
که تا غایت بنظر رسیده و دیده نشده و متوقف است انچه بعضی ادبا کشف و عرفان گفته اند که
مرتبه قربی که یونس علیه السلام را در شکم ماهی حاصل شد قبل از آن او را حاصل نشد و بعد از آن
نیز حاصل نشده تا آنکه فرو بودن ماهی او را معراج او دانسته اند و در این باب حدیثی از حضرت رسالت
صلی الله علیه و آله نقل کرده اند و عارف رومی در مثنوی این توجیه بنظم در آورده است نظم
گفت پیغمبر که معراج مرا : نیست بر معراج یونس اجتبا : آن من بر چرخ و آن او بنشیب : زانکه قرب حق برونست
از حسیب : قرب نه بالا و پستی رفتنست : قرب حق از حبس هستی رستنست : تنبیه اول جمهور اهل
اسلام اتفاق دارند که دیدن خدا یعنی در دار دنیا دیدن ذات مقدس الهی بدیده ظاهر ممکن نیست
و او را تعالی نشانه در دنیا نمیتوان دید لهذا بیشتر خلاف شده است در آنکه آیا در آن نشاء یعنی در آخرت
رؤیت او بوجه مذکور ممکن است یا نه اشاعره بر آن رفته اند که ممکن است و خواه مؤمنین در بهشت بسعادت
لقای الهی بدیده ظاهر و چشم سر فایز خواهند شد ولیکن نه بوجهی که در مقابل ناظر باشد یا در یکی از جهات
سته قرار گیرد یا مکان تخیل او قرار گیرد و واقع شود چه امور مذکوره از لوازم دیدن در این نشأت در آخرت
مشاهده او بوجهی دیگر خواهد بود که بآن امور احتیاج نباشد و معتزله گویند ممکن نیست که چنانچه
دیدن در این نشا محتاج بمقابله و جهت و مکانست در آن نشا نیز چنین است چه عقل حاکم است بآنکه دیدن
بچشم سر بدون امور مذکوره متصور نیست خواه در این نشا باشد و خواه نباشد چنانچه در قرآن و حدیث
وارد است بمعنی انکشاف تام و ظهور تبلیست چه آنکه از معارف علوم در این نشاء انسان را بدلیل و برهان
حاصل میشود در آن نشا بدیهی او خواهد بود و بجهی علم او احاطه بآن خواهد داشت که گویا معاینه میبیند
و مشاهده او است قال امیر المؤمنین علیه الصلوة و السلام لا تدرکه العیون بمشاهدة العیون و
لکن تدرکه القلوب بحقایق الایمان یعنی دیده ظاهر بمشاهده جمال او طاقت ادراک او نیست و لیکن
دیده باطن بنور ایمان و عمل صالح بمشاهده جمال او نایل خواهد بود بیت بچشم و دل جمالش میتوان دید

که چشم

که چشم سر در آن محرم نباشد و قال ایضا الحمد لله الذی لا تدرکه الشواهد و لا تحویه المشاهد و لا تراه
النواظر و لا تحجبه السواتر یعنی سپاس و ستایش خدائی را که مشاهده شده کان بادراک او نمیتواند
رسید و دیده نظر کنندگان او را نمیتواند دید و هیچ ستری حاجب او نیست و هیچ پرده باو کشیده نشده
و اشاعره در اثبات مذهب خود متمسک شده اند بآیتی که در سؤال اول از اسوله ایجا بیان او
یافته است از دو وجه وجه اول آنکه متعلق و مشروط ساخته است خدای تعالی رؤیت موسی را
علی نبینا و علیه السلام در آیه مذکوره بقرار گرفتن و از هم نریختن جبل و امر بیستی فی نفسه ممکن و هر چه
معلق و مشروط بامر ممکن باشد عقلاً ممکن است پس رؤیت الهی ممکن باشد و معتزله در جواب این
میگویند که آنچه رؤیت موسی علیه السلام در آیه مذکوره معلق و مشروط بآن شده قرار گرفتن
و از هم نریختن جبل مطلق نیست بلکه در وقت تعلق مذکور هیچ شک نیست که جبل آرام داشت
و رؤیت حاصل نبود بالفعل پس جبل مذکور برقرار است و رؤیت حاصل نیست بلکه قرار گرفتن و آرام
گرفتن جبل در حال ظهور و تجلی الهی بر آن قرار گرفتن و آرامش جبل مذکور در آن حال که تسلیم که ممکن باشد
بلکه محال است بود که خدای تعالی رؤیت موسی را معلق و مشروط ساخته بآن بعد از آنکه خبر داده بود
که رؤیت او وقوع نخواهد یافت که و قال لن ترانی و بحث نیست که وقوع رؤیت بعد از اخبار الهی
بعدم وقوع آن محال است نه ممکن پس قرار گرفتن و آرامش جبل که رؤیت موسی علیه السلام معلق
و مشروط شده است بآن محال باشد و کلام مذکور از قبیل تعلق امر معلوم الامتناع باشد بامری
تا دلالت کند بر امتناع وقوع آن امر مثل آنکه گفته اند در جواب کسی که بخداوند وقوع دروغ را معلوم
الصدق دانسته باشد که ان کان کلامک هذا حقا فتزلک الباری موجود که اراده شده است
از این کلام امتناع حق بودن کلام او چنانکه وجود شریک باری ممتنع است و بآنکه معلق و مشروط
شده در این کلام وجود شریک باری و امری که فی نفسه ممکن است و از قول مذکور اعتراف بامکان وجود
شریک باری که کفر است لازم نمی آید و قایل آن منسوب بکفر نمیشود بواسطه معلوم بودن کذب کلام
نزد قایل فقط و وجه ثانی مترجم گوید مصنف دام ظله در حاشیه بعد از آنکه این سخن کاهی تمام

و هم جواب لولا نیست چنانکه لولا اگرچه از ادات شرط نیست اما در حکم ادات شرط است در ینکه جواب
ان جایز نیست که بر ان مقدم واقع شود چنانچه جزء شرط بر شرط مقدم نمیشود بلکه جواب لولا محذوف و منسی (؟) ما نحن
مذکور است دال است بران و مقرر آنست که تقدیر کلام اینست که لولا ان رأی برهان ربه لهمّ بها اما انچه صاحب کشاف
و اکثر مفسرین ذکر کرده اند که تقدیر کلام در ایه اینست که لولا ان رأی برهان ربه لهمّ بها لخالطها یعنی
اگر یوسف برهان پروردگار را نمیدید و نور عظمت و لمعه نبوت را مشاهده نمینمود در صحبت
زلیخا مخالطت او قیام مینمود از جمله اموریست که سزاوار آنست که بان التفات نماید و از معرض اعتبار
ساقط دانسته اند که توجیه مذکور بحسب ظاهر اشعار بان دارد که از یوسف عزم بمعصیت واقع شده است
و بواسطه دفع این احتمال احتیاج می افتد بارتکاب بتاویل کلام از ظاهر خود بی انکه بان احتیاج باشد چنانچه
گفته شود که مراد اینست که در نفس یوسف بواسطه قوت شهوانی که در طبیعت انسان مذکور است میل بان بهم رسیده
بود و چون میل مذکور را از غایت غلبت شبیه بود بعزم و قصد تعبیر از ان بهم شده است که بمعنی قصد است
بطریق استعاره یا انکه اطلاق هم بمیل مذکور بنا بر انکه همت و میل دیگر است که معلق بانجاست یا انکه از قبیل تسمیه شیء
بنحوی است باسم ان شیء است مثل قتل قتیل که اطلاق شده است قتیل که بمعنی کشته شده است و کسی که مشرف بقتل
است و امثال این تاویلات که موجب تکلف اینست کلام است در حقیقت خود بی انکه ضرورتی بان قایم باشد یا امری بان
باعث و بواسطه انکه میدان تفسیر وسیع است هر گاه راه ان واقع شد هر کسی را میرسد که انچه خواهد تقریر بکند
تنبیه هفتم میباید دانست که مراد برهان رب تعالی شانه که یوسف علی نبینا و علیه السلام بسبب دیدن
ان بر این قصد مذکور نکشت بنصب دلایل عقلیه و شواهد نقلیه است بوجوب بازامدن از فحشا و دوری کردن
از معاصی و منهیات که از جانب حضرت عزت قادر وحده لا شریک وقوع یافته است و کلام امام علیه السلام که المعصوم لا یهمّ
بذنب و لا یاتیه که دلالت دارد بر انکه قصد معصیت نیز منافی عصمت است مستفاد میشود که قصد
معصیت نیز از جمله معاصی است نه مباشرت بان سبب موجب عقاب و سخط الهی باشد الا انکه بگوییم از منافی بودن
امر مذکور عصمت و عدم جواز وقوع ان از معصوم لازم نمیاید که معصیت باشد چه میتواند
بود که از قبیل سهو و نسیان هم باشد که باعتقاد علمای امامیه رضوان الله علیهم وقوع ان نیست معصوم
جایز نیست و منافی عصمت است و حال انکه باتفاق معصیت نیست چنانچه تحقیق کرده اند که از انبیا ارتکاب
معاصی

واقع شود و ایشان را معصوم نمیدانند و هم یوسف علیه السلام را باین تقریر کرده اند که یوسف عا مبادرت بکردن
ان از خود نموده در تخلّی از زلیخا نشست که او با بسجاوه (؟) هنگام اراده ان کار را بجای نشستن چهار ده ب (؟) زنانکه
با تکه (؟) از عالم غیب بگوش او رسید که ایات را ایها تیمی (؟) بر تو بادای یوسف که بوامون مباشرت زلیخا مکرر دی و امتناع
نشده و انجناب بقصد خود اصرار داشت تا انکه مرتبه دیگر آواز مذکور را شنید و معنی نیفتاد تا بار ثالث مرتبه سیوم
شد بل باین عبارت یافت که لعرضی (؟) منها یعنی دور دار نفس خود را از صحبت زلیخا و بیرامون مباشرت او مکرد و
و انجناب را ان دسوخ (؟) داشت تا انکه یعقوب عا در برابر او امد و انگشت ملامت بدندان مماثله گرفته خود را بادجلوه
داد و بعضی گفته اند او آواز شنید که یا یوسف لا تکن کالطایر کان له ریش فلما زنی قعد لا ریش له یعنی ای یوسف
مباش مثل مرغی که بری داشت که بان پرواز میکرد تا گاه او زنا کرد و چون بان عمل اقدام نموده بال پرواز ریخته از بالای
در افتاد و از پرواز خود بازمانده و بعضی گفته اند که دستی بهم رسید و میان یوسف و زلیخا که نقلم قدرت بران
نوشته بود که و ان علیکم لحافظین کراما کاتبین یعلمون ما تفعلون یعنی بدرستیکه در شما نگاه باشند از ملائکه کرام که کاتبان شد
افعال و اعمال شما را و انچه میکنید میدانند وقتیکه میل شد از دوری دانستیکه در نامه اعمال شما نویسند و با وجود ان
از ان اراده باز نیامد تا باز دران نوشته دید که و لا تقربوا الزنا انه کان فاحشة و ساء سبیلا یعنی نزدیکی مکنید با
کاری بدرستیکه زنا فاحشه است و اقدام بان سبیل بدیست و فایده نکرد و باز دران نوشته دید که و اتقوا
یوما ترجعون فیه الی الله یعنی بپرهیزید از روزی که رجوع و بازگشت شما در روز
بسوی پروردگار است و انرا بر ان مترتب نشده و همان سرانجام اقدام بان عمل بود تا انکه خطاب الهی در رسید که جبرئیل
علیه السلام که ادرک عبدی قبل ان یصیب الخطیئة یعنی دریاب بنده مرا که پیش از انکه از وخطائی در وجود اید پس
جبرئیل عا با هو ملک جلیل بود نازل شد گفت یا یوسف تعمل عمل السفهاء و انت مکتوب اسمک فی دیوان الانبیاء یعنی ای یوسف
مباشرت میشوی بعمل سفهاء و ناقصان عقل را و حال انکه نام تو در دیوان انبیا و ارباب وحی ثبت است و تعا
میکویم حضرت عزت با آتش غضب خود بسوزانند جمعی را که اعتقاد الانبیا و معاصی انبیا اصل دانند تا باین مرتبه
که با وجود ملاحظه این امور و مشاهده امثال این تنبیهات جلی خود را از ان باز نداشته سوخ در تبعیت
شیطان و در پیروی هوای اصرار نمایند چه خوب واقع شده است تشنیع زمخشری صاحب کشاف که در تفسیر خود
که بعد از ذکر نقل کلام و اقوال ایشان را ایراد کرده است و الحق داد انصاف داده چه بعد از نقل کلام ایشان
و بیان انچه مقصود ایشان است از ان عبارت فی ایراد کرده که نتیجه اش اینست از امور یست که او باب خوف جیبد

که دین ایشان حنیفی است به بهتان و افترا بر خلیل الله و بر پیغمبران او ابا داد میکنند و نحوی صدق آن مینمایند در باب
عدل و توحید را بیرو معتزله در روایات و مقالات ایشان راه ابن جر ضا است و هرکه راضی به نسبت امثال این امور
که مرتبه نبوت و هول این خلق را فی نمیشود و لکن اجماعاً آن یوسف علیه السلام ادنی ذلتی واقع میشود هر آینه در معرض تشنیع
و ملامت در ربی آمده و لهذا آنچه که از ان واقع میبود در کلام مذکور میگشت چنانچه تقصیر و ذلت آدم صلی الله در کلام
مجید مذکور است و همچنین آنچه از داود و نوح و ایوب و یونس و امثال ایشان علی نبینا و علیهم السلام واقع شده بود
و توبه که ایشان کرده اند و استغفاری که از ایشان واقع شده و ذکر آن در قرآن هست چنان نتوان بود که از یوسف ع
مبادرت با مثال این امور واقع شود و حال آنکه حضرت عزت در کلام مجید ثنا کرده است و مخلص نامیده قال الله تعالی
فلما بلغ اشده و آتیناه حکما و علما و قال الله تعالی انه من عبادنا المخلصین پس یقین باید دانست که پای عفت اصحاب
در این جهان دامان لغزید و همانا قدم ثبات داشته به وجهی با نفس خود جهاد کرده است که از باب قوت عزم و آن
در جهاد مثلی و در اعمال النظر بصیرت دلایل در حرمت و وجه قبح آن داشته است تا آنکه به سبب آن حضرت عزت متفق
آن شده است و ثنا و ستایش او را در کتابهای آسمانی که قبل از نزول قرآن و انبیای سابق نازل شده واقع شود دلیل
آنچه در قرآن مجید که حجت الهی است بر باقی کتابهای و آنچه در آن مذکور است که از آیات بینات مصدق است [illegible] ها
نیز ثنا و ستایش او که اشتباه یافته و اکتفا نشده است الا با استیفاء قصه او و بیان تمام واقعه در ضمن سوره کامله
علیحده تا بزبان صدق و راستی تقریر کند حکایت او را و جمعی که عاقل باشند تا از الهام چنانچه تشنیع بدکار
و ابراهیم خلیل عمل آمده تا اقتدا بادر برین او نمایند در عفت و هر کاری از ارتکاب هوی نفس و ثبات قدم نمایند در تقوی
که حق الهیتش پای کیدار است و مقام در افتادن با عمال دور از کار پس بهره که از آن حضرت عزت ایشان را از رحمت
بی نهایت خود به سبب اقتدا ایشان امری را که بخشود بانکه نازل ساخت الهی شده را در کلام مجید که هی احسن
القصص آنچه است در شان او به واسطه آن باشد که اقتدا کنند مردم به آن از درشتی
مباین پای زن زنا کننده و کنون بند از آن با اراده مباشرت به وجه حرام در آنکه نهی کند به حدیکا بار دارد از آن
کار سه مرتبه و سه دفعه در ضمن آیات قرآنی و با آواز بلند بگوش او رسید و سرزنش و ملامتهای عظیم نماید
او را به واسطه اراده آن کار در مقام نفرین و وعید او در آید بوجهی که تشنیه کننده او را میرسید که پا در زنجیر
باشد و از پای در افتاده و پای عزم و اراده و اصلا زایل نیابد و بقبح آن عمل متنبه نشود تا آنکه حضرت عزت
جبرئیل را فرستد تا او را از آن عمل باز دارد و حال آنکه اگر حالیص تر بن مردم در زناکاری و دلیری

و چنین سخن بی ایشان در آن کار را درقی فی مراتب آنچه ایشان به پیغمبر نسبت میدهند از داده اند مشاهده
غایة هیچ شک نیست که هر گه حرکت او و حیانش چه در اعضای او قوت و قدرت و الحق جای تعجب است ایشان را
از اختیار مذهبی که اختراع ایشان متصور نیست و از در افتادن به جلال و گمراهی که هیچ چیزی از آن روشنتر و ظاهرتر
تمام شد کلام صاحب کشاف در جای جای دهان حضرت عزت او را از جانب پیغمبر خود و مخبر داری به آنچه در تفسیر کبیر در
باب او ذکر کرده اند و خلاصه آن اینست که چون مناسب این مقام است به نوعی هست که اذکرش می باید پس نیست که جمعی که
ایشان را اطلاعی بر آن واقعه بوده در میان این کار بوده اند زیاده بر هفت کس نیست اول یوسف علیه السلام که در دعوی سخن
همه جا با مسند دوم زلیخا سیوم عزیز مصر شوهر او چهارم زنانی که زلیخا ایشان را طلب کرده بود تا حال اطلاع یابند
پنجم گواهان که یوسف علیه السلام و صدق دعوی خود آورده بود که شهد شاهد من اهلها ششم حضرت عزت
تعالی شأنه که عالم السر و الخفیات هفتم ابلیس لعین که معرکه سلسله فساد است و این هفت کس همه اعتراف کرده اند به
پاکی دامان یوسف ع در این واقعه از مبادرت به گناه و ارتکاب معصیت پس توقف در آن باب نسبت تصحیح مسلمانی
سزاوار نباشد اعتراف یوسف ع آنجا که گفت هی راودتنی عن نفسی یعنی زلیخا در خواست کرد از نفس من
که کام خود را از من بر آورد و من تن به حرمت ندادم و از گناه میکوشیدم و جایی دیگر که گفت رب السجن احب الی مما
یدعوننی الیه یعنی با دخول زندان را دوستتر دارم از آنچه این زنان مرا بان میخواهند یعنی مبادرت به زنا
اما اعتراف زلیخا آنجا که گفت و لقد راودته عن نفسه فاستعصم یعنی به تحقیق که من در خواستم یوسف را به زنا
از نفس او و آرزوی وصل او کردم پس نگاه داشت خود را از آن و تن در نداد و همچنین بعد از آنکه عزیز زنان را
طلبیده بود که به حقیقت حال و اطلاع یابند اطلاع یافتند و اعتراف کردند به زلیخا بگناهی یوسف که الآن
حصحص الحق انا راودته عن نفسه یعنی اکنون ظاهر و هویدا است آنچه حق و راست است من خواستم یوسف را
از نفس او و آرزوی وصل او نمودم اما اعتراف شوهرش او یعنی آنکه بعد از آن که دید پیراهن یوسف ع
از عقب دریده شده است در زن خود کرده و گفت انه من کیدکن ان کیدکن عظیم یعنی بدرستی که
کید و مکر شما زنان که گشته زده در نفوس تا نمی مکیدند اما اعتراف زنان جایی که گفتند امرأة العزیز تراود
فتاها عن نفسه قد شغفها حبا انا لنراها فی ضلال مبین در کشاف آورده که پنج زن بودند از این پنج نفر
از خاص عزیز باهم در شهر مصر نشسته غیبت زلیخا میکردند و گفتند زن عزیز یعنی زلیخا طلب کرده است
غلام خود را از نفس او یعنی آرزوی آن کرده است که کام از او بر آرد بدرستیکه شگافته است غلاف دل او
از دوستی و محبت یوسف علیه السلام تا درون دل او در آمده است بدرستی که ما می بینیم زلیخا را در گمراهی و بیل

وخطای ظاهر شد که با وجود شوهری مثل عزیز مصر شیفتهٔ در جنین خود کرده و حبائی که گفته حاش لله ما
علمنا علیه من سوء یعنی پاکست خدا از آنکه عاجز باشد از آفریدن مردی چنین پاکیزه رو که مثل یوسف باو
و نداشتیم ما امری بد که ناسزا باشد اما اعتراف شوهر که قال و شهد شاهد من اهلها ان کان قمیصه قد من
قبل فصدقت من الکاذبین وان کان قمیصه قد من دبر فکذبت وهو من الصادقین فلما رأی قمیصه قد
من دبر قال انه من کیدکن ان کیدکن عظیم چون یوسف نسبت این اراده را بزلیخا داد و دامن عفت خود را از
الایش این تهمت پاک نمود عزیز گفت چون راستی این حرف چنین ظاهر شود هیچ گواهی از شما از این واقعه خبر دارید
یوسف گفت در این خانه کودکی چهار ماهه و آن کودک را شاهد آورد عزیز گفت کودکی چنین سخن چه داند و چگونه
سخن گوید یوسف فرمود که حق تعالی بر این قادر است که او را بسخن در آورد پس عزیز از آن کودک پرسید که توجه
میکنی کودک بقدرت ربانی بسخن در آمد گفت راست میگوید خدای تعالی این قصه را حکایت میکند و شهد شاهد
من اهلها یعنی گواهی داد گواهی دهنده از کسان زلیخا و گفته اند که او پسر عم زلیخا بود و از روی حکمت گفت اگر پیراهن
یوسف از پیش دریده باشد زلیخا در دعوی صادق است و او کاذب و اگر از عقب پاره بوده باشد او صادق
است و زلیخا کاذب چون یوسف حاضر گردید دید که پیراهن او از عقب پاره بود صدق دعوای او بر عزیز ظاهر شد
اما تنبیها در حضرت عزت بعصمت و پاکی حضرت یوسف قوله تعالی کذلک لنصرف عنه السوء والفحشاء انه من عبادنا
المخلصین یعنی بعد از آنکه خبر داد از آنکه زلیخا قصد مباشرت یوسف کرد و آنکه نزدیک بود که یوسف مشاهده برهان پروردگار
خود ننموده هر آینه قصد زلیخا میکرد یعنی چون مشاهده برهان میکرده قصد او نکرد میفرماید که همچنین او را نشان
دادیم در اطاعت حق برهان خود را تا باز داریم تا بکرداریم از بدی و اعمال ناشایسته تا اقرار ابلیس اینجای که
میگوید فبعزتک لاغوینهم اجمعین الا عبادک منهم المخلصین یعنی بعزت تو که پروردگار عالمیانی قسم که در
مقام اغوا و گمراهی جمیع فرزندان آدم در خواهم آمد الا جمعی از ایشان که بصفت اخلاص متصف اند یعنی جایشان
دست نخواهم داشت و دانسته شد که یوسف از بندگان مخلص بود پس گوئیم که جمعی که او را کتاب این عمل بیوسف نسبت
میدهند اگر از اتباع حق اند شهادت حق جل علا بطهارت دامن او از آلایش این عمل قبول کنند و اگر از اتباع شیطان اند
با قرار و اعتراف او عمل نمایند تا انجا بود توجیه کلام فخر رازی با توجیه الیانی که ایراد کرده است تعلق این کلام نیست
در نهایت لطافت و بیانی مقرون بکمال و ظرافت و الله الهادی انجام کلام یعنی مفسرین که تجویز نسبت
خطا به پیغمبران علیهم السلام نکرده اند و ایشان از صغیره و کبیره معصوم میدانند در تفسیر آیهٔ و ای هدایت که در سؤال

چهارم

چهارم مأمون اشتمال دارد یعنی قوله لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک و ما تأخر چون بحسب ظاهر مشعر است بصدور
گناه از حضرت مقدسه نبوی صلوات الله علیه و آله در زمان گذشته و آینده مضطرب بمخالف است و بچند وجه در مقام
توجیه و تأویل در آمده اند رحمهم الله و حق در این باب آنست که بنابر مضمون بیان امام علیه السلام جاری شده و بعد از تصحیح و تبدیل
این حدیث جاری شده حقیقت در این باب بیشتر یعنی از ارباب فن تاریخ و اصحاب سیر ذکر کرده اند که مشرکان مکه قبل
از ملک فتح مکه تشبث میکردند که اگر محمد بخانه خدا متمکن شود و حکم امور حرم الهی بر بنا یابد معلوم ما خواهد شد
که او در حقیقت دعوی که ما را از عبادت اصنام و پرستش اوثان میکند محقق و مصیب است و چون مکه معظمه زادها الله
شرفا و تعظیما بدست آن حضرت مفتوح شد اقوام مشرکین همه اعتراف بحقیقت دین پیغمبر نموده فوج فوج بشرف اسلام که
دین الله عبارت از آنست در آمدند و اذعان بنبوت محمد صلی الله علیه و آله و سلم کردند چنانچه سورهٔ کریمه اذا جاء نصر الله
والفتح و رأیت الناس یدخلون فی دین الله افواجا بان ناطقست و انکاری که بحضرت داشتند از آنکه ایشان را از
پرستش اصنام دعوت میفرموده استدلال کرده و گناهی که بحضرت نسبت میدادند بسبب دعوت مذکوره باعتقاد ایشان
مغفور و امور زایل گشت چنانچه در این حدیث از امام علیه السلام تصریح بآن واقع است و اگر این تأویل قابل تشکیک و محل کلام نیست
که در آیه واقع است بر ظاهر چنانچه اکثر مفسرین فهمیده اند قبل از فتح مکه باید آمرزش گناهان مقدم و متأخر صحیح نخواهد
بود زیرا که مفتوح شدن الهی مکه را بجهت حضرت صلاحیت آن ندارد که سبب غفران گناه او شود مگر آنکه مرتکب بعض
تأویلات بعیده باشیم مثل آنکه گفته شود که چون فتح الهی مکه را بدست آن حضرت بود و با کفار در جهاد با کفار عبادت در مقتضای
ان الحسنات یذهبن السیئات باعث غفران گناه پس فتح مکه باعث آمرزش گناه بود باشد و امثال این توجیهات دور از
کار است اما بنابر توجیه امام علیه السلام فرموده اند که سبب بودن فتح مکه مر آمرزش گناه حضرت را ظاهر تر از آنست که احتیاج به بیان
داشته و کمال شگفت دیدن در این بیت هیچیست از اکثر علمای امامیه و مفسرین ایشان رضوان الله علیهم مثل شیخ الطائفه
شیخ ابو جعفر طوسی و امین الاسلام و شیخ ابو علی طبرسی صاحب تفسیر مجمع البیان و سید مرتضی علم الهدی با وجود نقاط
بسیار که در تفسیر و حدیث و علم کلام دارند در هیچیک از کتب خود متوجه ذکر این جواب از سؤال مذکور نشده اند
و وجهی چند در این باب ذکر کرده اند که در نهایت ضعف و تکلف باشد با آنکه این حدیث در بعض مصنفات ملا ابن
بابویه مثل عیون اخبار الرضا و غیر آن مذکور است و زمان ایشان مقدم است اما جمعی که تجویز صدور گناه از انبیا
علیهم السلام کرده اند و ایشان را معصوم نمیدانند یعنی تجویز صدور صغیره و کبیره هر دو کرده اند و گناه را در آیه
بمعنی ظاهر حمل کرده اند و گفته اند مراد بما تقدم و ما تأخر گناه هست که پیش از نبوت از حضرت رسالت صلی الله

علیه واله واقع شده کناهانی که بعد از نبوت بصعید رسیده یا آنکه پیش از فتح مکه و بعد از آن عمل آمده باشد تا حال که در شان

نزول آیه شده واقع شده و آنچه بعد از این واقع خواهد شد دو آیا گناهانی است که ما در و پدر او علیه السلام که پیشتر بوده اند یعنی ادم

وحوا و گناهان امت او که بعد از او خواهند بود و بعضی که بحمل بر صغیره نموده کرده اند و ما معصیت ایشان را الا اینکه

بکیار و یا سهو امثل گناه و دادرانند گناه صغیره حمل کرده اند و توجیه ما تقدم و ما تاخر نیز چوهی کرده اند که مذکور شد و جمع

این وجوه چنانچه مخفی نیست مشترک است در آنکه مصحح تعلیل فتح مکه با آمرزش گناهان حضرت نیست مگر بتاویل بعید و دیگر

دانسته که بنا بر تفسیر امام علیه السلام حمل تقدم و ما تاخر بر گناهان که پیش از نبوت و بعد از نبوت عمل آمده ممکن نیست

زیرا که دعوت مشرکین بسوی حق و ترک پرستش اصنام که باعتقاد ایشان گناه بوده پیش از نبوت واقع نبوده و همچنین منسوب

بعد بعضی از فتح دعوی او از آنجمله که وسطه آنکه بعد از ترک وقوع باعتقاد ایشان گناه بود چون آن باقی ماند و همه مسلمان

شدند مگر آنکه بگوئیم ما تاخر نظر بعبضی که حضرت فتح نا ملاقی با ایشان نرسیده تا الحقند از اعتقاد باقی بوده اند و اگر حمل شود

و آنچه قبل از هجرت واقع شده چنان در نظر اهل بوده والله اعلم **حدیث مناهی** روایت بسند یست که متصلست

بشیخ صدوق ذکوار ثقة الاسلام محمد ابن بابویه القمی رحمه الله ابن محمد [احمد بن] جعفر ابن محمد ابن زید بن حسن [ابن] ابن علی ابی طالب

علیه السلام که گفته و روایت کرده است عن ابی عبد الله عبد العزیز ابن محمد ابن عیسی البصری که گفت ابو عبد الله ابن محمد

ابن زکریا جوهری بصری که گفت روایت کرده است بمن شعیب ابن واقد که گفت روایت کرده بمن حسین ابن زید از

امام بحق ناطق امام جعفر الصادق علیه السلام از آبای بزرگوار خود صلوات الله علیه واله وسلم عن الاکل علی الجنابة

فانه یورث الفقر ونهی عن تقلیم الاظفار بالاسنان وقال لا یجعل المسلم طرفاً حتی یصلوا ابهامان کعبتین ونهی ان یبول

احد تحت شجرة مثمرة او علی قارعة الطریق ونهی ان یبول الرجل وفرجه باد للشمس او للقمر وقال اذا دخلتم الغائط

فتجنبوا القبلة ونهی ان یدخل الرجل فی سوم اخیه المؤمن ونهی ان یکثر الکلام عند المجامعة وقال منه یکون خرس

الولد ونهی ان تکلم المرأة عند غیر زوجها وغیر ذی محرم منها اکثر من خمسة کلمات مما لا بد لها منه ونهی عن شرب

فی آنیة الذهب والفضة ونهی عن لبس الحریر والدیباج والقز للرجال واما النساء فلا باس وقال صلی الله علیه

واله لعن الله الخمر وعاصرها وغارسها وشاربها وساقیها وبایعها ومشتریها واکل ثمنها وحاملها والمحمولة

الیه وقال صلی الله علیه من شربها لم یقبل له صلوة اربعین یوما وان مات وفی بطنه شیء منها کان حقا علی الله

ان یسقیه من طینة خبال وهو صدید اهل النار ومن یخرج من فروج الزناة فیجتمع ذالک فی قدور جهنم فیشربها

اهل النار فیصهر ما فی بطونهم وجلودهم ونهی عن ضرب وجوه البهائم ونهی ان یقول الاجل للرجل لا وحیوتک

وحیواة

وحیواة فلان ونهی عن الکلام یوم الجمعة والامام یخطب ونهی ان یتعمل الجبیرة حتی یعلم ما الجریة ونهی ان یختال

الرجل فی مشیه وقال النبی صلی الله علیه واله من عرضت له فاحشة او شهوة فاجتنبها من مخافة الله عز

وجل حرم الله علیه النار وامنه من الفزع الاکبر وانجز له ما وعده فی کتابه فی قوله تعالی ولمن خاف مقام ربه

جنتان ومن ملا عینیه من حرام ملا الله عینیه یوم القیمة من النار الا ان یتوب ویرجع ونهی عن الغیبة وقال صلی الله

واله من اغتاب امرء مسلما بطل صومه ونقض وضوئه وجاء یوم القیمة تفوح من فیه رایحة انتن من الجیفة یتاذی به اهل

الموقف وقال صلی الله علیه واله من ذرفت عیناه من خشیة الله کان له بکل قطرة قطرت من دموعه قصر فی الجنة مکلل

بالدر والجوهر فیه ما لا عین رات ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر وقال صلی الله علیه واله لا تحقروا شیئا

من الشر وان صغر فی اعینکم ولا تستکثروا الخیر وان کثر فی اعینکم وقال صلی الله علیه واله لا کبیرة مع الاستغفار ولا صغیرة

مع الاصرار **بیتش** حتی تصلوا فیها رکعتین حتی انجا از ذای انتها وغایت یعنی تعیین نهایت فعل یعنی الی یا از برای

استثنا و مستوکون ما بعد خود استا ما قبل یعنی الا و امدن حتی چنانچه بمعنی الی شایع است الا در مقام عربیت بود

استدلال استعمال یافته چنانچه شاعر گوید **شعر** لیس العطا من الفضول سماحة حتی تجود وما لدیک قلیل بیت

بخشش دلیل جود کسی مگر آن کان بوقت نادارلیست و معنی کلام بتقدیر اول که حتی بمعنی الی باشد آنست که داده

ساختن مساجد بی معنا مکروه است تا وقتی که دو رکعت نماز در آن بجای آورید و بعد از آن کراهت آن زایل شود و بتقدیر

ثانی آنکه راه ساختن مساجد مکروه است مگر آنکه دو رکعت نماز کنید در آن و هر دو معنی کراهیة بدینهم است اما التفرقه میان ایشان هست چنانچه بعد از تامل ظاهر میرسد **مترجم گوید** مراد مصنف دام ظله بتفرقه مذکور غالب

آنست که بتقدیر دوم اگر کسی قصد دو رکعت نماز کرده در آن کند و مسجد را راه سازد در اثنا عبور نماز مذکور را [و بر تقدیر اول تا نماز]

بجای آورد راه ساختن مذکور بر وجه مکروه عمل نیامده نه پیش از نماز و نه بعد از نماز نکند و ده فعل مکروه از او

او بوجه مکروه عمل آید و چون نماز کند آن وجه مباح گرد چنانچه اگر خواهد مکروه از عمل نیامده باید

مقارن داد ادای نماز را با ابتدای دخول خود در آن اول مسجد اما الفصل آن تکند بر هر دو تقدیر اباحت

مخصوص بعبور بعد از نماز است چنانچه بعد از رجوع بمعنی الا دالی وضوح بایدا اذا دخلتم الغایط بکسر یا در اصل

بمعنی هموار بگوئید که سکان با دیه و صحرانشینان در وقت قضای حاجت با نجا میرفتند و مراد اینجا بیت الخلا

موضع که باشد بیخ سوم اخیه خلاف شده است میان علما در آنکه نهی از دخول در سوم اخیه که در این حدیث واقع

شده بمعنی که مخصوص بیش اول مذکور شد از برای تحریم است و الا شد حرام بودن آن دارد یا نهی تنزیهی است و مفاد کلام

و مثل این حال حرمت یا کراهت دخول مذکور کراهیست که دخول مذکوره از روی التماس واقع شود اما اگر کسی که در سوم
او داخل شود و التماس نماید که از سریع و شرعیان دیگر در باوکلا او بعکس خلاف نکرده اند در آنکه حرام نیست و ظاهر
و ظاهر اینست که مکروه نیز نباشد والله اعلم ان یکثر الکلام عند المجامعة یعنی اینجا باتفاق علما مجهول بودن کراهت چه هیچکس
بحرام بودن سخن بسیار در وقت مجامعت قایل نشده و لفظ یکثر مبنی للفاعل بود که بصیغه مجهول خوانده شود و معنی چنین
باشد که نهی کرده است پیغمبر صلوات الله علیه و آله از آنکه سخن بسیار گفته شود اعم از آنکه از فاعل واقع شود یا از مفعول
و از او مذکور بهر دو مکروه باشد و معاضد اینست کلام امام جعفر صادق علیه السلام که اتقوا الکلام عند التقاء
الختانین یعنی پرهیز کنید از سخن گفتن نزد رسیدن ختانین که عبارت از دخول ختنه زن و مرد است و مبنی للفاعل بود
که بصیغه معلوم خوانده شود و معنی چنین باشد که نهی کرده است از آنکه در وقت مجامعت بسیار سخن کند و در این فقره
ظاهر آنست که ضمیر فاعل راجع باشد برجلی که در فقره مثبت است که این کلام مخصوص باشد بمرد و مؤید
اینست کلام رسول خدا صلی الله علیه و آله که یا علی لا تکلم عند الجماع کثیرا و لیکن باعث ضعف اینست آنکه مراد رجل که
که در فقره مثبت است از آنکه و نهی ان یدخل الرجل فی صوم احتیاطا شخص است اعم از آنکه مرد باشد یا زن چنانچه در
فقره مثبت از آنکه نهی ان یبول الرجل و وجهه باد الشمس نیز چنانچه که مکروه بودن در رسول کردن یا وجه افضل
تمیز نداده مکلف بیرون ... هر دو مکروه است چلنه خیال طلب معنی رشته خیال بمعنی فساد و مراد اینجا
مذکور شد دیم بوبن در نجا اینست خبر ملوطوم بصر بصادی نقطه ماخوذ از صحیح بمعنی کند دانند است
قال فی الصحاح صحت التی فان صحت ادنیه فی ابی ربطوهم و مراد اینجا اینست که دیم مذکور میکند انشاء ایشان
حقیقی که دارد احشای درون پوست دیم مجموع که شکم ایشان دری اید و نهی ان یختال الرجل فی مشیته مراد
باختیال تکبر و سنگینی در راه رفتن است چنانچه عادت متکبران است نهی ان ادیات بخیل آن و نهی در این فقره و فقرانی که از پیش
گذشت باتفاق علمای مجهول بکراهت است زیرا که عدم حرمت از دلایل دیگر ظاهر شده است سوی سخن کردن در وقت
خطبه که در حرام بودن آن خلاف است علمای خلاف مقام در تفسیر تبیان مقام با اسم مکان است مراد بآن والله اعلم
موقفیست که حضرت ابراهیم علیه السلام کان خود از ابحاد امید نداشت جستجوی داشت یا مصدر میمیست بمعنی قیام در اول
بقعه سید و مراد ایشان یا کلام در بن تقریب است که مقام الخایف مقام کسی که نزدیک بودر کار
خود ترس داشته باشد در وقت هنا گفا الهنج دال لفظ داود شکون را بمعنی سیلان اشک است قال فی الصحاح
فی وقت الدمع بالدرق دفا قا ای سال لسیال الدرق عینه اذا سال دمعها **حاشیه اول** تقریر کرده اند بعضی درحت

که ابو حسن متضمن نهی از بول کردن در زیر آنست هر درختی که از شان آن باشد که میوه بار آورد اگرچه در زمان بوده
باشد که بالفعل مانده اهل کلام خود را بر قاعده که در علم اصول مقرر شده که بقای مشتق منه در صدق مشتق از روی حقیقت
شرط نیست بنا بر این ثابت نمایند عجیب زیرا که اینچه در اصول مقرر شده بود دین تقریر که تمام باشد تقاضای زیاده
آن میکند که چنانچه که بول کردن در زیر درختی که بالفعل میوه داشته مکروه داشته اند درختی که از شان او باشد که
در زمان آینده میوه آورد اگرچه هرگز میوه بار نیاورده باشد اطلاق عطلق درختی که بعد از این متصف بمعنی مشتق
منه خواهد شد باتفاق مجاز است خلاف در آنست که اطلاق مشتق از آنچه معنی مشتق منه اتصاف داشته است و بعد
از آن اتصاف مذکور زایل شده حقیقتست یا مجاز **بخش دوم** ظاهر آنست که مراد بما لا یعنیه در نهی عن التکلم
زیاده بر پنج کلمه که حدیث متضمن آنست کلامی باشد که تکلم آن بحسب شرع ضرور نباشد مثل اقرار کردن بحقی که در ذمه او است
و اگر نکند ذمه او از حق مذکور بری نشود یا ادای شهادت کاهی که از جانب حاکم شرع بان مکلف شده باشد و امثال آن
پس بر این تقدیر تحدید آن بپنج کلمه وجهی نخواهد داشت زیرا که جواز کلام بتقدیر مذکور و حل ضرورتست باجماع علما
چنانچه اگر بکتر از پنج کلمه رفع ضرورت میشود زیاده جایز نخواهد بود و اگر به پنج بیش رفع نشود بیشتر جایز خواهد بود
و بعضی حمل کرده اند ضرورت را بر ضرورت عرفی که بحسب عرف و عادت بان احتیاج باشد بی آنکه ضرورت شرعی تقاضای
آن نماید مثل پرسیدن احوال غایب از کسی که از سفر آمده باشد و اگر مریض باشد و اعلم باحوال او هم نتوان پرسید
و استفسار احوال بیمار از طبیب یا از کسی که بعیادت او آمده باشد و امثال این و بر این حمل اگرچه رفع اشکال مذکور میشود
و لیکن در جواز تکلم به پنج کلمه و بکمتر نیز در مثل این موضع جای بحث است و در بعضی که تو انکفت بعض علما قایل شده اند
با آنکه شنیدن آواز خشیت اجنبی کاهی حرامست که بشبهه شهوت یا بیم در افتادن بفعل حرامی بوده باشد
و بعضی از حرام نیستند چنانچه شیخ جمال الدین مطهر در کتاب تذکرة الفقهاء این مذهب را اختیار کرده پس بنا
بر این حدیث محمول است بر آنکه جای که از آن قبیل نباشد که شایبه شهوت یا بیم در افتادن بفعل حرامی بوده باشد
تکلم زیاده بر پنج کلمه مکروه است و همچنین کمتر از پنج کلمه کاهی که بحسب عرف احتیاج بان نباشد و ممکنست که عدد
پنج کنایه از قلت و کمی باشد چنانچه هفتاد در کریمه ان تستغفر لهم سبعین مرة که بنا بر آنچه در شرح حدیث مذکور
باشد از کثرت و بسیاری است و خصوص پنج را در کراهت و عدم آن دخلی نباشد هذا یتیسر بحثی که مذکور شد چنانچه
نفی بیشتر این تقریر نیز وارد خواهد بود **حاشیه سوم** که یا مراد بعدم قبول نماز کسی که شراب خورده باشد
تا چهل روز آنست که نمازهای او در مدت مذکوره ثوابی مترتب نیست تا آنکه نماز او در صحت مجزی نباشد و او را
وادار بعد از آن قضای آنها باید کرد زیرا که باتفاق علما نماز او صحیح است و بعد قضای آنها لازم نیست و این

و این معنی منوی است که از کلام سید بن طاووس علیه الرحمة مستفاد میشود که قبول عبادت امری است مغایر مجزی بودن
آن زیرا که عبادت مجزی آنست که ادای آن متضمن برائت ذمه مکلف باشد یعنی چون مکلف آن را بجای آورد ذمت
او بری میشود از عقابی که از جانب شرع بر ترک آن مقرر شده و عبادت مقبول آنکه بر فعل آن ثواب مترتب باشد و
ادای آن چنانچه رفع عقاب مذکور میکند باعث ثوابی باشد و میانه هر دو تلازم نیست چنانچه بعضی گمان
برده اند بلکه معنی نیست بر پنج دلیل **اول** کلام خدای تعالی در قرآن مجید جایی که میفرماید انما یتقبل الله من المتقین
یعنی قبول نمیکند خدای تعالی مگر عبادت پرهیزکاران با آنکه عبادت غیر پرهیزکاران مجزیست باجماع علما **دویم** کلام او جل و علا جایی
که حکایت میکند از ابراهیم و اسمعیل علی نبینا و علیهما السلام که ربنا تقبل منا یعنی پروردگارا در معرض قبول خود
در آور عبادت ما را با آنکه ظاهر است که از ایشان عبادت غیر مجزی نمی آید **سیوم** هم کلام او سبحانه و تعالی جایی که
میفرماید فتقبل من احدهما و لم یتقبل من الآخر یعنی خدای تعالی قبول کرد قربانی یکی از ایشان که هابیل و قابیل
فرزندان آدم ع باشند و از دیگری قبول نکرد با آنکه بانچه مامور بودند عمل کرده بودند و از عهده تکلیف بیرون آمده
متوجه گردید نقلست که چون آدم علیه السلام مامور شد بآنکه دختر بطن اول را بپسر بطن دیگر دهد لبودا را
هابیل که لبودا نام داشت ... بقابیل داده و توام قابیل که اقلیما نام داشت در غایت حسن بود به
هابیل نامزد کرده قابیل از این حکم ابا نمود گفت خواهر من شکیلتر است و با من در رحم بوده من اولیترم آدم علیه
السلام گفت حکم خدای تعالی باین وجه صدور یافته مرا در این اختیاری نیست قابیل مسلم نداشت و گفت تو هابیل را
از من بیشتر دوست میداری لاجرم آنکه خود بوی داده باشد میلی آدم ع گفت اگر سخن مرا باور نمیکنی جهت
رفع این تخاصم قربانی کنید تا هر یک قربانی که قبول افتد اقلیما از آن باشد قابیل که ... داد بود
گوسفندی خوب که بغایت دوست میداشت بیاورد و بر سر کوهی نهاد و نیت کرد که اگر قربانی من قبول نکرد ترک
اقلیما کنم و قابیل صاحب زرع بود دسته گندم ضعیف کم دانه بیاورد در همان موضع نهاد و با خود گفت
این قربانی قبول شود و اگر قبول نشود من از خواهر خود دست باز ندارم و تقبل من احدهما و لم یتقبل من
الآخر پس قربانی یکی که هابیل بود در معرض قبول در آمد باین وجه که آتشی سفید بیدود از آسمان آمده و گوسفند
او را بخورد و از دیگری که قابیل بود قبول نشد و آتش از قربانی او در گذشت و بخوردن گندم آن ملتفت
نگشت قابیل را آتش خشم باشتعال در آمده در وحل دینه حضیض بصیرت او را گرفتار کرد تا کردار بد آنچه
که جزای او یافت در محل خود بتفصیل مذکور است **چهارم** حدیث پیغمبر است صلوات الله علیه و آله که
ان من

ان من الصلوة لما تقبل نصفها و ثلثها و ربعها و ان منها لما یلف کما یلف الثوب الخلق فیضرب بها وجه صاحبها یعنی
بدرستیکه از جمله نمازها نمازیست که قبول میشود مگر نصف آن و ثلث و ربع آن و باقی بواسطه قصوری که دارد موقع
قبول نمی آید و بدرستیکه از جمله نمازها نمازیست که در هم نوردیده میشود چنانچه جامه کهنه در هم نوردیده میشود و بان میزنند صاحبش یعنی هیچ بجز وبالش
نمیرسد که بوجه مرضی بان قیام ننموده چه ظاهر است که مراد بنماز در حدیث مذکور نماز مجزیست زیرا که نماز غیر مجزی
است در حقیقت نماز نیست پس حاصل معنی آن است که بعضی نمازها اگر چه مجزیست اما مرتبه قبولش هیچ و ثوابی بر آن مترتب
نمیشود بلکه اثری که بان مترتب میشود اسقاط عقابیست که بر ترک آن مترتب است و بعضی نمازهای نصف یا ثلث
یا ربعش قبول میشود یعنی گذارنده آن نصف یا ثلث یا ربع ثوابی که بر فعل آن مقرر است میابد و باقی محروم میشود
پنجم آنکه مردم همیشه در هر عصری و در هر شهری که عملی بجای می آورند بعد از فراغ از آن قبول آن از خدای تعالی
میخواهند و اگر قبول و اجزا یک معنی میبود دعای مذکور نیکو نمی بود مگر پیش از قیام بان عمل زیرا که اجزا در حین
... عمل ... حاصل است ... نمیشود بعضی که قایل بعدم فرق شده اند و قبول و اجزا را یک
معنی میدانند از دلیل اول باین وجه جواب گفته اند که تقوی را سه مرتبه است مرتبه **اول** دور شدن از شرک چنانچه
در این معنی استعمال یافته قوله تعالی و الزمهم کلمة التقوی چه مفسرین گفته اند که مراد بکلمه تقوی در این آیه
کلمه طیبه لا اله الا الله است که بگفتن آن از ظلمت کفر نجات می یابند **دویم** اجتناب از معاصی و منهیات **سیم** دور
شدن از آنچه اینکس را از یاد حق باز دارد پس بنا باشد که مراد به متقین در آیه مذکور اصحاب مرتبه اول باشند
یعنی جمعی که خود را از شرک و کفر دور داشته اند و هیچ شک نیست که عبادت غیر ایشان مجزی نیست چه اسلام باتفاق
در مجزی بودن عبادت شرط است و عبادت ارباب شرک و نفاق مجزی نیست بواسطه آنکه اسلام باعث اسقاط
اعمال ما قبل میشود و از دلیل دوم باین وجه که گاه هست که انسان طلب امری که او حاصل است واقع میشود و مقصود
بسط کلام در مثل این سخنیست با محبوب خود و گاه در معرض احتیاج و افتقار در آوردن چنانچه در تفسیر آیه کریمه
لا تؤاخذنا ان نسینا او اخطانا یعنی پروردگار ما را مگیر اگر چیزی فراموش یا خطائی از ما صادر شده باشد
از وجوهی که بواسطه در خواست کردن امری واقع که عدم مؤاخذه بر نسیان است ذکر کرده اند یکی این است و از دلیل
سیوم باین وجه که تعبیر شده در این آیه کریمه مذکوره از عدم اجزا بعدم قبول یعنی در قوله تعالی و لم یتقبل
من الآخر عدم اجزا است که معنی آیه چنین باشد که عمل یکی از ایشان مجزی و صحیح بوده و عمل دیگری غیر مجزی
و ناقص بواسطه خللی است که در نیت یا یکی از شروط آن بوده و از دلیل چهارم آنکه مراد
بعدم قبول نماز در حدیث مذکور عدم ترتب ثواب مطلق نیست بلکه مراد کم شدن معظم آنست

وازدلیل نعم آنکه بسیار شاید که دعای که بعد از فراغ عمل بواسطه قبول آن از مردم واقع میشود طلبد بادنی ثواب
وعلم تنقیص آن باشد و در این جواب بحثی چند بخاطر میرسد که ذکر آن موجب اطناب بعید از دای سخن است
والغیبة در جواب چهارم مذکور شد مجهول است و عدم قبول غائب شاید بسبب تمام یا جهل بعدم ثبوت عیب بستر یا نفی که
عدم ذنب معظم ثواب باشد نمایش ۱۲ باید دانست که نهی حضرت صلوات الله علیه واله از غیبت بیقین محمول است بتحریم آن
و مفاد آن باجماع علما حرام بودن غیبت است در جمیع مواضعی که تجویز نشده و حکم حضرت صلوات الله علیه واله
بباطل شدن روزه و وضو که حدیثی متضمن آنست مبنی بر مبالغه است در کم شدن ثواب آنها چنانچه گویا باطل
شده است از این قبیل است حدیثی که روایت کرده است از شیخ ابوجعفر طوسی علیه الرحمة در کتاب تهذیب
الاخبار از امام جعفر صادق علیه السلام که سمع رسول الله صلی الله علیه واله امرأة تسب جاریة لها وهی صائمة فدعا رسول الله
صلی الله علیه واله بطعام فقال لها کلی فقالت انی صائمة فقال کیف تکونین صائمة وقد سببت جاریتک ان الصوم لیس من الطعام
والشراب یعنی شنید رسول صلی الله علیه واله که زنی دشنام میداد کنیزی که در رقبه بندگی او بود و آن زن روزه
دار بود پس پیغمبر صلوات الله علیه واله فرمود در طعام حاضر سازید چون حاضر ساختند خطاب بان زن کرده گفتند
که ازین طعام بخور آن زن گفت من روزه دارم حضرت فرمودند چون میتوانی بود که روزه داشته باشی و حال آنکه
دشنام دادی کنیز خود را بدرستیکه روزه تنها باز داشتن نفس از خوردن طعام و شراب نیست بلکه باید آنکه کسی
روزه میدارد میباید که از جمیع مناهی مجتنب باشد و میباید دانست که غیبت را بعضی باین وجه تعریف کرده اند که
آگاه ساختن غیر است در حال غیبت انسان معین یا کسی که در حکم انسان معین باشد و امری که در او حاصل
باشد و نسبت او یا آن را مکروه طبیعت او باشد بر عرف عادت نسبت مذکور باو نقص و عیب داند خواه
آگاهانیدن مذکور بطریق گفتن باشد و خواه بطریق ایما و اشاره و خواه بکنایه ادا شود و خواه بصریح
و قید انسان معین بواسطه آنست که غیبت انسان مبهم بواسطه آنست که نسبت معین بیرون رود چه آن جایز
است باتفاق مثل آنکه بگویند یکی از مردم فلان شهر یا فلان قبیله که عدد ایشان محصور نباشد فلان عیب دارد
و مراد از کسی که در حکم انسان معین انسان غیر معین از جماعتی است که عدد ایشان محصور باشد مثل
آنکه بگویند یکی از قاضیان شهر فاسق است وقتیکه معلوم باشد که چند قاضی در ان شهر است چه ظاهر
آنست که آن غیبت است و اگرچه هیچکس از علمای متعرض آن نشده اند تقیید بامری که در او حاصل باشد
بواسطه آنست که بهتان و افترا از تعریف غیبت بیرون رود که آن نیز اگرچه حرام است اما از غیبت

حیثیت نیست و غایت و قیود دیگر که نسبت بان مکروه طبع او باشد در عرف عادت نسبت آن باو نقص و عیب
داند ظاهر است باید دانست که غیبت در ده موضع جایز داشته اند اول گاهی که نزد حاکم شرع گواهی باید
که از فلان عمل واقع شده مثل آنکه کسی شراب خورده باشد و حاکم شرع خواهد که بر او اقامت حد نماید و از کسی
که گواهی طلبد یا خونی کرده باشد و حاکم شرع خواهد و خلاف حقی در وارث مقتول نزد حاکم شرع از کسی که مطلع باشد
گواهی طلبند تا قصاص خون او توان نمود که دین در حال نسبت عمل مذکور باو جایز است بلکه واجب
دویم جای که خواهد نهی منکر کند و باید که جمیع را باخود معاون سازد که از عهده آن برآید یا قصد او این باشد
که غیبت او باشخص برسد و از فعل خود باز ایستد سوم گاهی که خواهد از کسی که بر او ظلمی کرده باشد
شکایت نماید تا دفع ظلم مذکور از او بشود چهارم گاهی که کسی با او مشورت کند که با فلان میخواهم که
هم سفر شوم یا معامله نمایم و انچه مانند این باشد در این حال آگاه ساختن مستشیر بر صفات ذمیمه او
که از دیده باشد تجویز شده پنجم جرح گواه و نسبت دادن فسق باو در حضور حاکم شرع چه امر
مذکور بر مدعی علیه و وکیل او باتفاق جایز است و بعضی جرح و تعدیل راوی حدیث که علما تجویز کرده اند
ششم تفضیل یعنی بعضی از علما و هنر مندان بر بعض مثل آنکه بگویند فلان عالم افضل از فلان عالم است
یا فلان از فلان بهتر میتواند و امثال آن گاهی که متضمن اهانت و تخفیف آن نباشد هفتم غیبت
کسی که متظاهر بفسق باشد و بعلانیه فسق میکرده باشد و از نسبت دادن بان استنکاف نداشته باشد نسبت بان
قول هشتم یاد کردن کسی که بصفت بدی یا لقب ناخوشی مشهور شده باشد چنانچه او را بان شناسند
که قصد احتقار و خفت او نداشته باشند نهم یاد کردن عیب کسی پیش بعضی که بر آن مطلع باشد
بشرطی که کسی بر آن مطلع نباشد نمی شنیده باشد بنابر قولی دهم تنبیه بر خطای کسی در مسئله از مسائل
علمی که حکم بر آن کرده باشد یا کذب او بر چیزی که دهد و انچه مثل آن باشد بقصد آنکه دیگری تابع او در آن
مسئله نشود و بضلالت مقتبس نیفتد و کسی دیگر آن حیرت را ندارد نمایش سیزدهم از کلام
حضرت صلوات الله و سلامه در این حدیث که لا صغیرة مع الاصرار فهم میشود که گناه صغیره گاهی کبیره
بلکه محض باشد کبیره میشود مثل آنکه اگر کسی جامه ابریشمی بپوشید باشد در آن اصرار نماید هر آینه
پوشیدن مذکور با آنکه در اصل او از صغائر شمرده اند کبیره خواهد بود و مشهور میان علما آنست که نفس اصرار
بر صغیره کبیره است نه آنکه صغیره با اصرار کبیره میشود لیکن یا این الحدیث را که بحسب ظاهر حالات فرق
ظاهر حمل خواهند کرد و خواهند گفت معنی حدیث آنست که با اصل صغیره با اصرار عقابی مترتب نیست بلکه بر
نفس اصرار مترتب است نه از آنکه عقابی که بر صغیره مترتب در جنب عقابی که بر اصرار آن مترتب باید
الله محسوس ندارد و بمنزله هیچ است و اصرار در اصل ملحوظ از آنست که معنی شده نیست اسب ودر تنجیه نیست

که هیچ یا فی صغیره میگویند چه موضوع است از برای آنکه در آن روز بنده با اذن کریم بیندند و بعد از آن اطلاق شده
است بثبات در دنیای بر گناه بی آنکه بعد از صدور آن در مقام استغفار در آید چنانچه گویا اورا
بر گناه پایدار ثبات بر آن بسته اند و این وجه تسمیه ماخوذ است از کلام بعض مفسرین در آیه کریمه لم یصروا علی
ما فعلوا وهم یعلمون و بعض علما تقسیم کرده اند اصرار بر گناه را بفعلی و حکمی گفته اند اصرار فعلی آنست که بر
فعل واحد از معاصی دوام ورزد یا آنکه تعدد در میان آید یا آنکه در میان اکثار در بسیاری جنس معاصی
در آید بی توبه اگرچه صغیره واحده را بعمل نیاورده و اصرار حکمی آنکه عزم بر اعاده صغیره داشته باشد بعد از
فراغ از آن اما اگر یکمرتبه صغیره بعمل آید و بعد از آن بخاطر آید که توبه از آن نه باید کرد و عزم بر اعاده آن
ننموده باشد ظاهر آنست که او را مصر بر او نگویند و شهید ثانی فرموده که تخصیص اصرار حکمی بعزم بر اعاده آن
آن صغیره بعد از فراغ از آن که در کلام او واقع شده مشعر بر آنست که اگر عازم باشد بعد از فراغ
آن بر صغیره دیگر غیر آن صغیره اصرار بر صغیره او بعمل نیامده باشد و ظاهر از اقوال علما آنست
آنست که آن نیز اصرار بر صغیره است و نقیض بعد از فراغ از آن نیز آنکه در کلام او واقع
است بحسب ظاهر تقاضای آن میکند که کسی که در طول سال عازم بر پوشیدن جامه ابریشمین باشد
مثلاً و باسطه عدم قدرت بر آن بعمل نیاورده باشد او را مصر بگویند و در این حکم محل نظر است فایده
ششم در تحقیق عدد کبایر و در معنی کبیره هر گناهیست که خدای تعالی در قرآن مجید عقاب بر آن وعده
کرده است و بعضی گفته اند هر گناهیست که شارع از برای آن حدی قرار داده و تصریح بوعید در آن
کرده و طایفه بر آن رفته اند که هر معصیتی است که اقدام بر آن یا دار بنابر کمی بی مبالاتی فاعل دهد
در امور دینی و کرده هی این قول را اختیار کرده اند که هر گناهیست که حرمتش بدلیل قطع معلوم شده باشد
و بعضی این قول را که هر گناهی که در قرآن و حدیث وعید منسوب بر آن شده باشد و از عبد الله ابن
مسعود نقلست که گفته است از اول نساء تا این آیه که ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم وانچه
در این سوره متضمن نهی از آن باشد کبیره است و باقی صغیره و جماعتی گفته اند که جمیع گناهان کبیره اند
زیرا که همه در آن معنی شریکند که در ضمن آن مخالفت امر الهی بفعل می آید و آنکه اطلاق صغیره و کبیره
بر آن میکنند بطریق اضافه بما فوق و ما تحت است یعنی گناهی که عقابی بر آن مترتب است بنسبت بعقاب
گناه دیگر است نسبت بآن کبیره است و نسبت بانچه عقاب کمتر از آن است صغیره مثلاً بوسه بنسبت
بزنا صغیره است و نسبت بنظر و لمس کبیره و شیخ ابو علی طبرسی که در کتاب مجمع البیان
بعد از آنکه نقل این قول کرده است کلامی ایراد کرده است که ترجمه اش اینست این قول مذهب
علمای ماست رضوان الله علیهم زیرا که ایشان گفته اند گناهان همه کبیره اند لیکن بعضی از بعضی

اکبرند

اکبرند و صغیره در میان گناهان نیست الا اینکه بعضی را صغیره میگویند قیاس بگناهیکه از آن بزرگتر است
و استحقاق عذاب و عقاب بفعل آن بیشتر کم میرسد انتهی ترجمه کلامه و بعضی گفته اند گناهان کبیره هفت
اند شرک بخدای و قتل نفسی که خدای تعالی حرام کرده است آنرا و قذف محصنه و خوردن مال یتیم و زنا و گریختن
از جنگ کفار و عقوق والدین مترجم گوید بیان این اجمال آنکه بعضی از علما گفته اند چون دیده اند
که گناهانی که آیه مذکوره متضمن آنست منحصر است در هفت گناه اول شرک بالله تعالی یعنی شریک
گرفتن از برای او تعالی شانه و در پرستش و عبادت او و او را یکتا و بی همتا دانستن قال الله تعالی ان الله لا
یغفر ان یشرک به یعنی بدرستیکه حضرت الله تعالی نمی آمرزد گناهی که متضمن شرک باو باشد و قال الله
ومن یشرک بالله فقد حرم الله علیه الجنة ومأواه النار یعنی هر کس شریک قرار دهد بخدای تعالی و او را در پرستش
و عبادات شریک قرار دهد او را یکتا و بی همتا نداند بتحقیق که حرام میشود او را بهشت و خواهد بود مقام او همیشه
در دوزخ خواهد بود دویم خون ناحق یعنی مرتکب کشتن کسی شدن که از جانب شرع اقدس رخصت آن حاصل
نباشد ومن یقتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالدا فیها یعنی هر کس بکشد از روی قصد عمداً مؤمنی که
عالم باشد بایمان او و داند که کشتن او حرام است پاداش عمل او دوزخ است که جاوید در آن مقام کند
سیم قذف محصنه یعنی زنا نسبت دادن زنان شوهر دار که ان الذین یرمون المحصنات الغافلات لعنوا فی
الدنیا والآخرة ولهم عذاب عظیم یعنی آنانکه نسبت زنا میدهند بزنان شوهر دار که بی بهره و عصمت و ایمان اند
باشند از آنکه نسبتشان بآنان میدهند یعنی دامان ایشان بان آلوده نباشد لعنت کرده شده اند و مورد
سخط و غضب الهی در آمده در دنیا و آخرت و مر ایشان خواهد عذاب بزرگ و عقاب شدید و در حدیث
وارد است که من رمی محصنا او محصنة احبط الله عمله و یسلط علیه یوم القیمة الف ملک بین یدیه ومن
خلفه ینهشون لحمه ثم یؤمر به الی النار یعنی هر کس دشنام زنا دهد مردی را که زن داشته باشد یا زنی
که شوهر داشته باشد مرتبه قبول ندهد خدای تعالی عمل او را و مسلط سازد بر وی روز بازپسین هزار فرشته
را که از پیش و پس او در آیند و گوشت بدن او را میگزیده باشند بعد از آن فرمان دهد که او را بسوی
آتش دوزخ برند چهارم تصرف در مال یتیم بغیر حق که الذین یأکلون اموال الیتامی ظلما انما یأکلون فی بطونهم
نارا وسیصلون سعیرا یعنی بدرستیکه آنانکه میخورند مال یتیم را و انتفاع میبرند از آن از روی ستم و
بیداد اینست و جز این نیست که میخورند در شکمهای خود آتش و زود باشد که در افکنده شوند بآتش
دوزخ باید دانست که مراد بخوردن مال یتیم در این آیه خوردن که عبارت از مضغ و ابتلاع است نیست
بلکه مراد مطلق نفع یافتن از آنست خواه بعنوان خوردن و خواه باشد خواه بنحو دیگر و تعبیر از آن بخوردن

به واسطهٔ آنست که ظاهر یتیم منافع آن خوردن و تقیید بظلم به واسطهٔ آنست که اگر نفع بردن از آن بوجه حق باشد
مثل آنکه در عوض اجرت عملی که بجهت ایشان کرده که فقیر باشد حرام نخواهد بود یا آنکه بعد از رعایت غبطهٔ یتیم بعنوان قرض
و باز یافتن کرده باشد حرام نخواهد بود و عقاب مذکور بر این مترتب نه و اگر گویند هرگاه گرفتن از روی سبیل اجرت و
عمل یا بر سبیل قرض باشد هرآینه انتفاع از مال خود خواهد بود نه از مال یتیم پس حاجت اضافهٔ مال یتیم بجهت اخراج
آن احتیاج بقید ظلماً نباشد جوابش آنست که مسلم نمیداریم که انتفاع بمال یتیم نگویند بلکه انتفاع بمال یتیم است
نهایتش نه بوجه غیر مشروع زیرا که در صدق معنی مشتق چنانچه سبق ذکر یافت بقای معنی مشتق منه لازم نیست
و تقدیر تسلیم آن میتوان بود که تقیید بظلم به واسطهٔ زیادتی تاکید و مبالغه باشد تنبیه بر آنکه تصرف در مال یتیم
نیست مگر نفس ظلم و ستمکاری و در تفسیر کبیر آورده است که روز قیامت خورنده گان مال یتیم برخیزند که آتش
در حالتیکه در درون ایشان پر باشد زبانه میکشیده باشد و از دهانها و گوشها و بینی ایشان ظاهر میشده باشد
و اهل عرصات ایشان را باین علامتها میشناخته باشند که اینها کسانی اند که در دار دنیا مبادرت بخوردن مال یتیم کرده اند الله
را توفیق درگذشتن از آن روزی باد پنجم زنا کردن و بخلاف فرمان شریعت با زنان مباشرت نمودن و من
یفعل ذلک یلق اثاما یضاعف له العذاب یوم القیمة و یخلد فیه مهانا یعنی کسی که بفعل آورد شرک بخدا و
خون ناحق و زنا بیابد جزای بدکرداری خود و چندان مواخذه عذاب بوی برسد و جاوید بماند در آن عذاب
در حالتیکه خوار و اهانت یافته باشد از عبدالله مسعود روایت شده است که گفت از رسول خدا پرسیدم که کدام گناه
است در عقاب از گناهان دیگر بیشتر فرمودند که با خدای خود دیگری را شریک سازی در حالتیکه او ترا آفریده باشد
گفتم بعد از آن کدام گناه فرمودند آنکه فرزند خود را بکشی از ترس آنکه مبادا از طعام تو بخورد گفتم بعد
از آن کدام گناه فرمودند آنکه زنا کنی با زن همسایهٔ خود بعد از آن به واسطهٔ تصدیق کلام آنحضرت این آیه نازل شد قوله
آیه اینست والذین لا یدعون مع الله الها آخر و لا یقتلون النفس التی حرم الله الا بالحق و لا یزنون و در حدیث از امام
جعفر صادق علیه السلام روایت شده که آنحضرت از پدر بزرگوار خود امام محمد باقر علیه السلام نقل کرده اند که للزنا
ست خصال ثلث فی الدنیا و ثلث فی الآخرة اما اللواتی فی الدنیا فانه یذهب بنور الوجه و یورث الفقر و یعجل
الفناء اما اللواتی فی الآخرة فسخط الرب جل و سوء الحساب و الخلود فی النار یعنی مر زنا کننده را شش
خصلت حاصل است سه در دنیا و سه در آخرت اما آن سه که در دنیا است آنست که نور روی او را
میبرد و درویشی می آورد و فنا و زوال حیات را نزدیک میگرداند و اما آن سه که در آخرت است

سخط

سخط و غضب پروردگار عز و جل در روز قیامت است که او را فرا خواهد گرفت و ناخوشی و صعوبت حساب
که او را دامن گیر خواهد شد و جاوید بودن در آتش دوزخ که جزای کافران و مشرکانست ششم گریختن از جنگ
کافران که در کتاب معصومان نابود باشد قال الله تعالی شانه یا ایها الذین امنوا اذا لقیتم الذین
کفروا زحفا فلا تولوهم الادبار و من یولهم یومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحیزا الی فئة فقد باء بغضب من الله و ماویه
جهنم و بئس المصیر یعنی ای آنانکه ایمان آورده اید و گرویده اید چون ببینید آنانی که کافر اند
انبوه شده و در هم پیوسته برای جنگ مگردانید بایشان پشتهای را یعنی هزیمت مکنید و مگریزید که هر کس
که بگرداند بایشان در آن روز پشت خود را و نگریزد مگر آنکه برگردیدن او از صف جنگ باشد
که دشمن را بحیله دلیر سازد پس بجانب او برگردد یا پناه جوید بگروهی از مسلمانان تا مدد او شوند
باز گردد بخشمی از خدای تعالی و باز گشت او در دوزخ باشد و بد بازگشت است دوزخ هفتم عاق
شدن پدر و مادر و عصیان ایشان و در دین از حضرت عزت عاق پدر و مادر را جبار شقی خوانده است
آنجا که فرموده و برا بوالدتی و لم یجعلنی جبارا شقیا یعنی بدرستی که پدر و مادر کلمهٔ خشونت آمیز مگوید
ایشان را و بیند مبادا صحبت ایشان که از آن شما را بد باید با ایشان مرز که خوشنودی خدای تعالی در خوشنودی
و اسنه خوشنودی در رضای ایشان است و در حدیث وارد است که فلیعمل العاق ما شاء فلن یدخل
الجنة یعنی هر کس که عاق پدر و مادر شود هر گناهی که خواهد بعمل آورد که روی بهشت نخواهد دید
در این باب که گناه کبیره منحصر در این باب هفت گناه که امهات معاصی الله را بیان فرمایند و ذم البیان
ناطق است حدیثی از پیغمبر صلوات الله علیه و آله بنزد است که روایت شده است که الکبائر سبعة اعظمهن
الاشراک بالله و قتل النفس و اکل مال الیتیم و قذف المحصنة و عقوق الوالدین و الفرار من الزحف من
نهی الله سبحانه و تعالی و هو بری منه کان معی فی بحبوحة الجنة مصاریعها من ذهب یعنی که این کبیره
هفتگانه است که مذکور شد پس هر کس در موقف لقای الهی از این هفت گناه پاک باشد هر آینه با من مقام
خواهد داشت در وسط بهشتی که درهای او از طلا باشد و بعضی سیزده گناه را از اکبر کبائر شمرده اند
که با آنکه در اصل طریق اجمال مذکور است بتفصیل ذکر میباید لواطه که عبارت از نزدیکی کردن با پسران و مردان است
و آن گناهی است بزرگ و خطائی است عظیم چنانچه در حدیث از پیغمبر صلوات علیه روایت شده است
که لما عمل قوم لوط ما عملوا بکت الارض الی ربها حتی بلغت دموعها الی السماء حتی بلغت دموعها الی
العرش فاوحی الله عز و جل ان امطر علیهم الحجارة و اوحی الی الارض ان اخسفی بهم یعنی قوم لوط علی نبینا و

عظمت

و علیه السلام چون عمل او دید بکوبید بعین از عظمت آن گناه سوی بود و کار خود حیا نجم اشکی
او بعرش پیوست پس وحی فرستاد حضرت عزت باسمان که ایشان سنگ بباراد و وحی فرستاد زمین که
ایشان را بخود در کش و مرد ایشان بفرموده عمل نمودند تا رسید نجم رسیدن تعلیک قبل از قوم لوط از کی
اقوام بان عمل واقع نشده بود ما سبقکم بها من احد من العالمین در حدیث وارد است از امیر المومنین علیه السلام
که قال رسول الله صلی الله علیه و آله ان الله تعالی حین امر ان یهبط آدم و زوجته و هبط ابلیس و لا زوجة له
و هبطت الحیة و لا زوج لها و کان اول من یلوط بنفسه ابلیس فکان ذریته من نفسه و کذلک الحیة فمعنی ... که
خدای تعالی وحی کرد هود که آدم علی نبینا و علیه السلام فرود آید بزمین با زن خود ابلیس فرود آمد و زن
با خود نداشت و مار فرود آمد و جفت او با او نبود پس اول کسی که از ایشان ملواطه نمود با نفس خود ابلیس
بود پس ذریتان او در وجود آمدند و نجسین ما زاد امام محمد باقر علیه السلام روایت که کان قوم لوط
افضل قوم خلقهم الله فطلبهم ابلیس الطلب الشدید و کان فضلهم و خیرهم انهم اذا خرجوا الی العمل خرجوا الی
العمل جمیعا و بقی النساء خلفهم فاتی ابلیس عبادتهم و کانوا اذا رجعوا خرب ابلیس ما کانوا یعملون فقال
بعضهم لبعض تعالوا نرصد هذا الذی یخرب متاعنا فرصدوه فاذا هو ابلیس کاحسن ما یکون من الغلمان
فقالوا انت الذی تخرب متاعنا فقال نعم مرة بعد مرة فاخذوه و اجتمع رایهم علی ان یقتلوه فبیتوه عند رجل
فلما کان اللیل صاح فقال الرجل ما لک فقال کان ابی ینومنی علی بطنه فقال الرجل نم علی بطنی فقال فلم
یزل بذلک الرجل حتی علمه ان یعمل بنفسه و الاول علمه ابلیس و الثانی علمه هو ثم انفلت منهم و اصبح
فجعل الرجل یخبرهم بما یفعل الغلام و یعجبهم منه شیئا لا یعرفونه فوضعوا ایدیهم حتی اکتفی الرجال بعضهم ثم جعلوا
یرصدون بالطریق فیفعلون ثم جعلوا یرصدون بالطریق بهم حتی ترک مدینتهم الناس ثم ترکوا
نساءهم فاقبلوا علی العلماء فلما رای ابلیس لعنه الله قد احکم مراده فی الرجال دار الی النساء فصیر امرأة
ثم قال ان رجالکن یفعلون بعضهم ببعض فافعلن انتن فیما بینکن ففعلن و علی ذالک بعضهم لوط علیه
السلام و یوصیهم فلم یقبلوا منه و لم یطیعوه حتی استغنی الرجال بالرجال و النساء بالنساء فلما
کملت علیهم الحجة بعث الله عز و جل جبرئیل و میکائیل و اسرافیل علیهم السلام فی زی غلمان علیهم اقبیة فمروا
بلوط و هو یحرث فقال این تریدون فما رایت اجمل منکم قط قالوا ارسلنا سیدنا الی رب هذه البلاد
قال او لم یبلغ سیدکم ما یفعل اهل هذه المدینة انتم باحسن من الرجال فیفعلون بهم حتی یخرج الدم فقالوا امر

سیدنا ان نمر فی وسطها قال فلی الیکم حاجة قالوا ما هی قال انصرفوا من ههنا حتی یاتی اختلاط الظلام قال فجلسوا
فاجتنی لهم یحبو و جنی لهم تمرا و حشی لهم بعباء یتغطون بها عن البرد فلما ان ذهبت الی البیت قبل الظلام
الوادی فقال لوط انا اذا یذهب بالصبیان الوادی قالوا فوموا حتی نمضی فجعل یمشی یمشی فی اصل الحائط و جعل جبرئیل
و میکائیل و اسرافیل یمشون فی وسطها کان لوط یستغیث الظلام و مر ابلیس لعنه الله و اخذ من حجر امرأة
صبیا و طرحه بالبئر فتصایح اهل المدینة کلهم علی باب لوط فلما نظروا الی الغلمان فی منزل لوط فقالوا یا لوط
قد دخلت فی عملنا قال هؤلاء ضیفی فلا تفضحون قالوا ثلثة رجل امة واحدة و اعطنا اثنین قال فادخلهم الحجرة و قال
لوط ان لی بکم قوة او آوی الی رکن شدید قال فتعوا و کسروا باب لوط و طرحوا لوطا فقال جبرئیل علیه السلام انا
رسل ربک لن یصلوا الیک و اخذ کفا من بطحاء و ضرب بها وجوههم و قال شاهت الوجوه فعمی اهل المدینة کلهم فقال
لهم لوط یا رسل ربی بما امرتم فیهم قالوا امرنا ان ناخذهم بالسحر قال لی الیکم حاجة قال ما حاجتک قال تاخذهم
الان قالوا یا لوط ان موعدهم الصبح الیس الصبح بقریب لمن یرید ان ناخذ فخذ انت بناتک و امض و دع
امرأتک یعنی قوم لوط علیه السلام فاخلتر بن فوما او دیدند که حضرت عزت افریده بود دلیل ایشان را کلیک ...
خود خواند شیطان خواندی از روی شریعت و حتی تمام و از جمله فضایل ایشان یکی این بود چون عمل
بیرون آمدند همه بیکبار و زنی آمدند و مردان خود را ابلیس میکردند و زنان در عقب میبودند پس شیطان
نه پسندید از ایشان و خود را بعبادت ایشان در آمد که چون میکشتند نجم از پیش ایشان میشد
در خانه بودند همه را خراب و ابتر یافتند و ندانستند که این عمل از که صادر میشود پس با هم گفتند بیایید تا
کمین کنیم که کیست که این متاع ما را خراب میکند پس چون کمین کردند شیطان را بصورت پسر امردی در کمال حسن و غایت
و ملاحت دیدند باو گفتند تو که متاع ما را ضایع و خراب میکنی گفت بلی مدتی که چند مرتبه این کار میکنم پس اتفاق
کردند بر کشتن او از آنجا که خود را بان قرار دادند که او را بکشند و او را گفتند به یکی از مردان خود سپردند که شب پیش او
بود و چون صباح شود بر ایشان خود شما رسد و چون شب در دست او رسید پس شروع در فریاد کرد که امرداد
سبب فریاد پرسید گفت هر شب با پدر خود میخوابیدم و پدرم مرا در سینه خود میخوابانید آن مرد دست او
که داشت گفت بیا در سینه من بخواب چون ایشان که شیطان خود را بر ما انداخته بود راه وحی بکار دید
میکرد تا آنکه او را بان داشت و او را تعلیم داد که با او کار بد بکند پس اول کسی که تعلیم این عمل کرد شیطان بود
علیه اللعنه و دوم آن مرد بود که از ابلیس آموخته بود و بعد از آن راه و آن عمل از ایشان بدیگران [illegible]

شد پس چون اشنب بصباح آمد امر برد باقی القوم را از اینجه شب واقع شد خبر داد و خوش افتاد ایشانرا
آن عمل که تا آن وقت نداشته بودند پس بیست دران عمل نهاده مردان ایشان با مردان بان کار در آمدند و بعد
از آن بر سر راهها آمدن کرده هر کس میگذشت او را میگرفتند و با او این عمل میکردند تا مردم از آن آمد و شد نهی
ایشان نمودند و ایشان از زنان خود دوری داشته بمباشرت پسران مشغول شدند چون شیطان دید که کار او
از مردان ایشان استحکام یافت در هم فریفتن عمل او شدند متوجه زنان شده خود را بصورت زنی آورده در و با ایشان
آمده گفت مردان شما بعضی با این عمل مشغول شده اند و شما نیز در مقابل ایشان خود را بکار زن مشغول سازید تا آنکه
این بکنند و ایشان او سحق و طبق زدن زنی تعلیم نمود و ایشان بین کار در آمدند لوط ع چون این حال در قوم
ملاحظه نمود در مقام وعظ و نصیحت ایشان در آمده ایشان را وصیت بترک این عمل میفرمود و ایشان قبول
نمیکردند و سر باطاعت او نمی آوردند تا آنکه چنان شد که مردان ایشان از زنان مستغنی شدند و زنان از
از مردان غنا حاصل کردند پس حق تعالی جبرئیل و میکائیل و اسرافیل را بر ایشان فرستاد در صورت پسران
صاحب جمال با لباسهای نیکو بر لوط علیه السلام گذشتند در وقتی که او در زراعت اشتغال داشت لوط چون
ایشان را دید گفت از کجا اید که من زیبائی شما هرگز کسی ندیده ام گفتند ما را خواجهٔ ما فرستاده است نزد والی
این شهر لوط ع گفت مگر بخواجهٔ شما نرسیده است که مردم این شهر در چه کارند بلد ستمکاره ایشان مردی را
که بر ایشان وارد میشود میگیرند و با ایشان مباشرت مینمایند تا آنکه خون از ایشان روان میشود ایشان گفتند
خواجهٔ ما فرموده است که از میان این شهر بگذریم لوط ع گفت پس مرا با شما حاجتی است گفت او آنها گفتند حاجت تو
چیست گفت حاجت من اینست که اینجا صبر کنید تا شب دست دهد و عالم تاریک گردد پس ایشان نزد او نشستند
و او دختر خود را فرستاده گفت از برای ایشان پاره نان حاضر کن و آب بیاور و عبای کهنه را بان بپوشند و از
سرما ایمن گردند پس دختر بخانه رفته پاره نان در ... خانه را سر کرده لوط علیه السلام با خود گفت همین ساعت
در دهانها طغیان خواهد کرد ... با ایشان گفت جبرئیل با شما بشهر در آیم چون
در آمدند لوط در پناه دیوار راه میرفت و ایشان در میان میرفتند لوط ع گفت ای پسران من اینجا در بلد که من
میترسم ایشان گفتند خواجه ما ما را فرموده است که از میانه شهر بگذریم که ما تعلق حکم او میتوانیم کرد
لوط ع تا دیگر منتظر داغیت دانسته و زن او اعتقاد کرده بود که کسی ایشان را بخانهٔ خود آورد پس شیطان صیغه
انگیخت و طفلان از کنار زمین گفت در چاه انداخت پس بر هر سر در شهر افتاده هجوم در خانهٔ لوط ع آوردند و
میتواند آوردند چون بخانهٔ لوط در آمدند این پسران را دیدند و بان تشنیع و آوردند که ای لوط زمین را ما در

اشری

واقعه از ماضی میکردی خود بانت قیام نمودی لوط گفت ای قوم این پسران مهمان منند و زنهار مرا فضیحت مکنید و با من
ایشان همکودین ایشان گفتند ما از سر اینها در نمیگذریم و دو نفر ایشان را بجا آورد خود یکی تصرف نتوانی داری گفت پس لوط
ایشان را داخل حجره ساخت و گفت چه میشد که مرا اهل بیتی مستعد و قوت آن میبود که ایشان را از من منع میکردند داخل کرده
ایشان در خانهٔ لوط آمده حاجت مینمودند و لوط علیه السلام ملتفت شد میخواستند تا در خانه را شکستند لوط او در کنار دل حیثیت
پس جبرئیل ع در مقام اظهار حال خود بر آمده گفت ای لوط در خاطر خود راه مده که ما رسولان پروردگار تو ایم که بدفع
دفع ایشان آمده ایم و ایشان را بما دست نیست در حال کف خاکی برداشت بر دیدهای ایشان ریخت و کور شدند و در حال
جمیع اهل شهر کور شدند و چشمهای ایشان از دیدن افتاد لوط ع دانست که ایشان بکار وی آمدند گفت رسولان پروردگار
بچه کار مامور شده اید گفتند ما مامور بم یا نکه ایشان را بجزای خود رسانیم لوط گفت مرا و شما حاجتی است گفتند چیست
حاجت شما گفت حاجت من آنست که در عذاب تعجیل نمود عمل نمائید و ایشان را بکبار هلاک کنند گفتند ای لوط موعد ما
مذکور صبح است الیس الصبح بقریب نزدیکست این هلاک حق که میخواهی هلاک ایشان را پس یکی دست خود را عمود را
در کنده کشید و خود را بکلی برکه او بنی را سطه کفر مستوجب عذاب تا اینجا از بیخ حسن بنده کردند و در کلام مجید فرموده که
که وما هی من الظالمین ببعید یعنی از ظالمان امت تو ای محمد ببعید نیست و هر که بکنند عمل لوطی شوند کنایه از انکه هر کس بکند امر مخفی
داهل ظلم معدود از نحو اهل و پیغمبر صلی الله علیه و آله و فرمودند که من کان مولعا بالحرام لم یمت حتی یدعو الحالة تعذبه
کسی که حریص باشد در مباشرت مردان نمیرد تا مرد از اجابت نفس خود بخواهد که با او عمل بجای آورند و پیغمبر
صلوات الله علیه و آله روایت شده است که من نکح امرأة فی دبرها او رجلا او غلاما حشره الله یوم القیمة انتن من
من الجیفة یتاذی به الناس حتی یدخل جهنم ولا یقبل الله منه صرفا و عدلا و احبط الله عمله و یدخل فی تابوت مسمر
مسدود بمسامیر من الحدید و یضرب علیه التابوت بصفایح حتی یتشبک فی تلک المسامیر فلو وضع عرق من عروقه
علی اربعمائة الف لماتوا جمیعا و هو اشد اهل النار عذابا یعنی هر کس مباشرت نماید با زنی از راه دبر یا با دیگری
کند با پسری یا مردی حشر کند خدای تعالی او را روز قیامت حالی که بدبوی تر باشد از مرداری چنانچه در آزار باشند
اهل محشر از آن بوی تا داخل دوزخ شود و قبول نکند خدای تعالی از و صرف کردن مالی در راه خدای تعالی و عدل الی کرد
احکام بکار بوده و عمل او را از مرتبه قبول باز دارد در آورد او را در تابوتی که از آهن میخها آهنین در هم کرده
با میخهای آهنین روی او زده میخ باشد صفایح آن تابوت تا از هم بپاشد در بوته شود آن مسامیر اگر یکی
از رگهای بدن او را بر بالای چهارصد هزار کس بگذارند همه هلاک شوند و عذاب او سخت ترین عذاب اهل دوزخ

باشد و از امیر المؤمنین علی علیه الصلوة والسلام روایت شده که الاواطم ما دون الدبر و اما الدبر فهو الکفر
یعنی لواطه که این احادیث در باب عقاب آن وارد است مراد غیر ادبار موضع مخصوص کفر محض است اعاذنا
الله تعالی و ایاکم معاشر المسلمین عن ذالک **دویم** ربا یعنی سود خوردن که ان الذین یاکلون الربوا لا یقومون
الا کما یقوم الذی یتخبطه الشیطان من المس یعنی آنانکه سود میخورند برنمیخیزند از قبرهای خود مگر چنانچه برمیخیزد کسی که او را دیو
یافته باشد چون از مس دیو عرب چنین بوده که چون متمیل نادی نماید و مال خود را ببین او در مشاعر عقل او زایل میشود
وحبط دماغ بهم میرسانید بس کلام الهی بطبق زعم ایشان نازل است و حاصل کلام آنست که خورندگان سود در روز
قیامت بر شکل دیوانها و مخابیل محشور خواهند بود اهل عرصات ایشان را باین علامت خواهند شناخت
در مجمع البیان روایت کرده است از پیغمبر صلوات الله علیه که لما اسری بی الی السماء رأیت رجالا بطونهم کالبیوت فیها
الحیات تری من خارج فقلت یا جبرئیل من هؤلاء قال ناکلوا الربا یعنی شب معراج مردی چند را دیدم که شکمهای
ایشان مانند خانهای بود و در آن مارها جا کرده اند که از بیرون آن خانهها دیده میشد گفتم ای جبرئیل اینها کیستند
و بچه کار مستوجب این عقوبت شده اند جبرئیل گفت اینها جمعی اند که در دنیا سود ربا خورده اند و مراد بخوردن
سود در زکوة نفع بودن از آن باشد خواه بنوان خوردن باشد خواه بنحو دیگری و تعبیر از آن بخوردن که در
آیه و حدیث واقع شده بنا بر آنست که سبق ذکر یافت و بباید دانست که ربا دو قسم است ربائی در بیع
شرعی و ربای در قرض و ربای در بیع شرعی آنست که جنسی را بفروشند بهمان جنس که هر دو از مکیل یا موزون باشند مثلا بجزی
زیاده بر مقدار آن و ربای در قرض آنکه نقدی یا جنسی را بقرض بدهند بمدت معین و بازاء آن مدت چیزی زیاده
بر نقد یا جنس مذکور بگیرند و ربای بیع و شرعی باتفاق حرام است مگر جنسی که معتاد در بیع شرعی از مکیل و موزون
نباشد یعنی متعارف نبوده باشد که بوزن و یا بکیل در معامله باشد مثل تخم مرغ و گردکان و امثال آن که در اکثر بلاد بعضی
جاها است مثل آنکه ده تخم مرغ را بفروشند که بعد از یکماه در عوض آن ده دوازده بگیرند و ربا در قرض مطلقا
حرمت **سیوم** سحر و جادوی که و لقد علموا لمن اشتراه ما له فی الاخرة من خلاق یعنی هر آینه بتحقیق
دانسته اند یهود که هر کس بخرد سحر را یعنی بیاموزد و بکار برد نیست او را بهره در آخرت از نیکی غیبت یعنی
که سبق ذکر یافت قال الله تعالی و لا یغتب بعضکم بعضا ایحب احدکم ان یاکل لحم اخیه میتا فکرهتموه یعنی
باید که غیبت نکنند بعضی از شما ای امت محمد صلعم بعضی را دوست میدارد از شما که بخورده باشد
گوشت برادر مؤمن خود را در حالتی که مرده باشد چنانچه مکروه میدارد خوردن آن را باید که غیبت

داین مکروه دارد که غیبت بمنزله آنست و در حدیث وارد است که پیغمبر صلوات الله علیه و آله فرموده که ایاکم و الغیبة فان
الغیبة اشد من الزنا ان الرجل قد یزنی فیتوب الله له و ایاکم و الغیبة فان صاحب الغیبة لا یغفر الله له حتی یغفر له صاحبه
یعنی بر شما باد که از غیبت احتراز کنید که غیبت از زنا بدتر است و سخن و عقوبت آن از عقوبت زنا بیشتر بدرستیکه
گاه است که مرتکب زنا میشود و چون از آن توبه کند خدای تعالی توبه او را قبول میکند و او را میآمرزد و بر شما
باد که غیبت مکنید که غیبت کننده با وجود توبه آمرزیده نشود تا شخصی که غیبت او کرده است او را نیکو از آن نکند و
که خدای تعالی وحی کرد بموسی بن عمران علی نبینا و علیه السلام که غیبت کننده اگر توبه کند آخر کسی که به بهشت
داخل شود او خواهد بود و اگر توبه نکند اول کسی که داخل دوزخ شود او خواهد بود و از امام جعفر صادق علیه السلام
مرویست که هر کس روایت کند از مؤمنی سخنی و مراد او غیبت و قدح در مرتبه آن مؤمن باشد حضرت عزت او را از
ولایت خود اخراج نموده در ولایت شیطان داخل سازد پس شیطان او را نپذیرد یکی از علمای مترجم روح الله روحه
در بعض مصنفات خود آورده است که حکمت و سببی که موجب چندان مبالغه و تشدد در باب غیبت شده است
و او را از کثرت معاصی بزرگتر داشته اند آنست که غیبت اشتمال دارد بر مفاسد عظیمه که منافات دارد بحکمت با اینکه
دیگر منافی بواسطه آنکه شارع را اهتمام در اجتماع نفوس و مخالطه و معاشرت مردمان واقع است تا بیکدیگر که
اجرای اوامر و نواهی شریعت غرا بدون تعاون و توافق میانه بنی نوع میسر نیست و اتفاق موقوف است بحصول الفت
و محبت و دفع عداوت و نفاق و این حالت صورت نه بندد مگر بدفع غیبت و اظهار مودت و شفقت **پنجم** سوگند
خوردن بدروغ در حالتیکه داند که دروغ است ان الذین یشترون بعهد الله و ایمانهم ثمنا قلیلا اولئک لا خلاق
لهم فی الاخرة و لا یکلمهم الله و لا ینظر الیهم یوم القیمة و لا یزکیهم و لهم عذاب الیم حبر این آیه در شان جمعی نازل شد
علماء یهود که بواسطه آنکه نفعی که شاید با ایشان عاید شود پنهان کردند صفات پیغمبر صلوات الله علیه و آله را که
در توراة دیده بودند و بدل آنچه موافق مدعای ایشان بود نوشتند و سوگندها خوردند بدروغ که پیش خدای تعالی
از اوجه نازل شده تا مبادا که پیغمبر صلوات الله علیه و آله بر ایشان غالب آید و بعضی گفته اند که در شان مردی نازل
شده است که سوگند دروغ یاد کرده اند که متاعی خریده است و تفرقه نموده که بامره است و خلاصه معنی آن والله
اعلم آنست که بدرستیکه آنان که میفروشند و بدل میکنند عهدی را که با خدای تعالی بسته اند و سوگند از دروغ
خود را که در باب صفات مصطفی صلوات الله علیه و آله و بغیر آن صفات دیگر یاد کرده اند بیهای اندک که عبارت
از آن متاع حقیر بود از غله و کمی چیزیکه پاس که از کعب بن الاشرف گرفته بودند و اقدام بان عمل نموده اند که وده
را هیچ نصیبی نیست مر ایشان را در روز قیامت از ثواب خدای تعالی و سخن نکند خدای تعالی با ایشان سخن
دوستی ایشان را سخن کردن ملائکه با ایشان مفرحی سازد و علی الاطلاق خلاف التفسیر و نظر رحمت و ایشان

در ایشان نگویند روز قیامت پاک نسازد ایشان را از آلایش گناه و مر ایشان را باشد عذابی که الم آن از ایشان
انقطاع نیابد و در حدیث از امام جعفر صادق علیه السلام روایت شده است که من حلف یمینا بالله وهو یعلم انه
کاذب فقد بارز الله یعنی هر کسی سوگند بخدای تعالی خورد و داند که سوگند دروغ است بتحقیق که بجنگ خدای
تعالی آمده است و ظاهر آنست که مراد بسوگند اینجا سوگندی بود که اهل شرع اعتبار کرده اند و آن سوگند
بخداست مثل آنکه بگوید والذی نفسی بیده یعنی سوگند بکسی که نفس من در قبضه قدرت اوست و والذی فلق
الحبة وبرئ النسمة یعنی بکسی که شکافنده دانه است و در پیدا آورنده آن است و آفریننده انسانها
و امثال آن یا بنامهای که مخصوص اوست مثل والله و بالله و تالله والرحمن امثال آن یا بنامهای که مخصوص
او نیستند ولیکن چون از اطلاق ذکر میکنند منتقل نمیشود مگر باو تعالی وحده مثل والرب والخالق والرازق
و انچه مانند اینها باشد اما سوگند بنامهای که از این قبیل نباشند بلکه مشترک باشند میان او تعالی شانه و غیر
او مثل والموجود والحی و امثال آن یا سوگند بنام حق تعالی و نامهای مقدسه او که یا سوگند به پیغمبر یا بیکی از ائمه
علیه السلام یا مصحف یا کعبه و امثال آن یا سوگند بصفات افعال مثل آنکه بگوید بجلال الله و قدرة الله و امثال
آن سوگند شرعی نیست و بتخلف از آن کفاره لازم نمیشود و همچنین بعضی عبارتهای که در وقت اراده سوگند
بعضی عوام بر زبان می آورند مثل آنکه خدا ایتعالی را از حجت نازل شده باشد که پیغمبر صلوات الله علیه و آله
با ایشان غالب و بعضی گفته اند که دوستان از وی بری باشند یا از خدای تعالی بری باشند یا دشمن
پیغمبر و ائمه گرده باشند یا مصحف را سوخته باشند یا از دین بیگانه و انچه از این قبیل باشد سوگند شرعی
را از معرض اعتبار ساقط است **ششم** گواهی ناحق که اثم والشهادة لله یعنی یا دادن گواهی را از روی
خدای تعالی و از پیغمبر صلوات الله علیه و آله روایت شده که من شهد شهادة الجور علی رجل مسلم
او ذمی او من کان من الناس علق بلسانه یوم القیمة و هو مع المنافقین فی الدرک الاسفل من النار یعنی
کسی که گواهی دهد بدروغ بر مرد مسلمانی یا کافری که از اهل ذمه باشد یعنی بکتابی از کتابهای خدای تعالی
که پیغمبران او نازل شده ایمان داشته باشد و قبول جزیه از اهل اسلام کرده باشد و بامان ایشان در آمده
باشد هر آینه آویخته خواهد شد در روز قیامت بزبان خود و با منافقان خواهد بود و در طبقه ما بین زیر
طبقات دوزخ که موسوم بدرک الاسفل و از امام جعفر صادق علیه السلام نقلست که لا ینبغی شاهد
الزور ان یؤدی المال اتلفه بشهادته و ان شهد معه آخر یغرم نصف المال و ان کانوا ثلثة یغرمون
بالسویة یعنی لازمه گواهی ناحق است که مالی را که بسبب شهادت او از کسی تلف شده باشد باز بکس ادا کند
و اگر با دیگری در آن شهادت شریک باشد نصفی را او و نصفی را دیگری و اگر سه کس یا زیاده باشند

هم

هم شرکت باشند ادا بیکدیگر **هفتم** شراب خوردن که انما الخمر والمیسر والانصاب والازلام رجس من عمل الشیطان فاجتنبوه
لعلکم تفلحون یعنی نیست جز این نیست که شراب و قمار و بتها که نصب کرده اند از برای عبادت و تیرهای ازلام که بدان فال
میگیرند پلید است که دست زدن بر شیطان عمل آورده است از آن پس اجتناب کنید و خود را از آن باز دارید تا شاید
که رستگاری شوید و فلاح و پیروزی یابید چه در این آیه شرب خمر را در مقام پرستش اصنام یاد کرده است که از آنکه
هر دو گناه یکرتبه دارند و در حدیث وارد است از امام جعفر صادق علیه السلام که مدمن الخمر یلقی الله کعا
بد وثن یعنی شارب خمر در معرض لقای الهی در آید مانند عبادت کننده صنم و فرقی میان ایشان نخواهد بود و در کتاب
عقاب الاعمال که از مصنفات ابن بابویه است آورده که از امام جعفر علیه السلام پرسیدند که خوردن شراب بدتر
شر است یا ترک نماز امام علیه السلام فرمودند که شرب الخمر یعنی خوردن شراب بعد از آن فرمودند
سبب آن چیست آنحضرت فرمودند رسول خدا فرمودند که لانه یصیر فی حال لا یعرف ربه یعنی از سبب
خوردن آن حالتی دست میدهد که از شناخت پروردگار خود باز میماند و هم در کتاب مذکور روایت کرده
است از ابن عباس رضی الله عنه که حضرت رسالت صلی الله علیه و آله در ضمن موعظی که از خطبه آخر خود تمام فرمودند
من شرب الخمر فی الدنیا سقاه الله عز وجل من الاشیاء الحدیة من سم الافاعی شربة یتساقط لحم وجهه فی الاناء قبل ان
یشربها فاذا شربها تفسخ لحمه و جلده کالجیفة یتاذی به اهل الجمع حتی یؤمر به الی النار وشاربها و عاصرها و معتصرها و طاعمها
فی النار و بایعها و مبتاعها و حاملها والمحمول الیه و آکل ثمنها سواء فی عارها و اثمها الا و من سقاها
یهودیا او نصرانیا او صابیا او من کان من الناس فعلیه کوزر من شربها الا و من باعها او اشتراها
لغیره لم یقبل الله عز وجل منه صلوة و لا صیاما و لا حجا و لا اعتمارا حتی یتوب منها فان مات قبل ان
یتوب کان حقا علی الله تعالی ان یسقیه بکل جرعة فی الدنیا شربة من صدید جهنم یعنی کسی که شراب خورده در
دار دنیا میچشاند او را خدای تعالی در آخرت از چیزهای ناسپاس شده و زهر عقربها که بیرون از عفونت
و حدت گوشت روی او در ظرف قبل از آنکه بلب گذارد بریزد از هم بپاشد گوشت و پوست او مانند مردار
و آزرده باشند از او اهل قیامت تا آنکه فرمان دهند که او را بسوی دوزخ برند و جوینده شراب و فشارنده
آن در آتش دوزخ خواهند بود و فروشنده آن و خرنده آن و بردارنده آن و کسی که جهت آن برمیدارند
بهای آن مساوی اند در عرض و زبان در گناهها و هر آینه هرکس بمردم خوراند آنرا یهودی
باشد یا نصرانی یا از دین حق برگشته بنویسند بر او گناهی که خود خورده است و کسی که بفروشد از برای
از بهر غیر خود قبول نمیکند از خدای تعالی روزه و نماز و حج و عمره تا آنکه توبه کند و اگر بمیرد پیش از آنکه توبه کند

بخدای تعالی لازم خواهد بود که او را بخورانند هر جرعه که در دنیا خورده باشد از آن مرهم خود الله است یعنی در دلخ
از صدید جهنم و صدید عبارت از ریم بدن دوزخیان است که در دیگهای دوزخ جمع میکنند تا چون اهل دوزخ
تشنه شوند دفع تشنگی خود بان نمایند هشتم استحلال کعبه یعنی حلال داشتن اموری که در حرم کعبه اقدام بان
حرام است مثل کشتن صید و صید کردن کبوتر از حرم و امثال انکه او داخل خود بتفصیل مذکور است قال الله
تعالی و من یرد فیه بالحاد بظلم نذقه من عذاب الیم یعنی هر کس اراده کند در ان کردیدن از راه راست اندری
ظلم و ستمکاری بچشانیم ما او را عذاب درد ناک و الحاد در حرم بقول بعضی مفسرین بخود حلال ساختن حرام است
در ان و گفته اند که الحاد در حرم ارتکاب هر چیزی است که گناه باشد حتی دشنام دادن خادم خود را و حاضر داشتن
طعام و امثال ان بعضی علما بر انند که اراده گناه در حرم کعبه موجب استحقاق عذاب است اگرچه اقدام بان واقع
نشود بخلاف مواضع دیگر غیر حرم که چون کسی اراده گناه کند تا بفعل نیاورد او مستوجب عذاب نمیشود بمجرد
اراده از عقابی مترتب نیست چنانچه در همین کتاب انشاء الله تعالی مذکور خواهد شد از ابن مسعود رضی الله عنه
نقل است که اگر کسی در عدن ابین اراده نماید که کسی را در حرم مکه بقتل آورد عذاب الیم خواهد کشید و گفته اند
حرم مکه مخصوص است بتضاعف حسنات و زیاده شدن ثواب عبادات چنانچه نماز در ان مثلاً یک صد هزار
در غیر انجا ثواب است در حدیث بسیار در این باب وارد شده جزا و عقابی که در معاصی مترتب میشود در ان
بیشتر است از سایر مواضع نهم دزدی السارق والسارقة فاقطعوا ایدیهما جزاء بما کسبا یعنی دزدی
کنند یعنی که مرتکب دزدی شود ببرید دستهای ایشان را بجزای عملی که مرتکب شده قال رسول الله صلی الله علیه و اله
اربعة لا یدخل بیتاً الا خربته و لا یعمر بالبرکة الخیانة والسرقة وشرب الخمر والزنا یعنی چهار چیز اند که داخل خانه نشوند
مگر انکه خراب کنند ان خانه را چنانچه هرگز عمارت نیابد امانت و خیانت کردن و دزدی نمودن و مباشرت
خمر شدن و زنا کردن دهم نقض عهد شکستن پیمان با خدای تعالی یا با پیغمبر صلوات الله علیه و اله
یا یکی از ائمه معصومین علیهم السلام بسته باشد که اولئک لهم اللعنة و لهم سوء الدار یعنی انانکه شکستند عهدی
عهدی که با خدای خود بسته اند و بعد از محکم ساختن ان بقول و اعتراف ببرند انچه خدای تعالی فرموده
است که پیوستن ان باشند که ایمان به پیغمبران و کتابهای او است و فساد کردن بسبب ان در زمین
مر ایشان راست لعنت سخط و غضب الهی و دوری از رحمت و مر ایشان راست بدی عاقبت در دنیا و آخرت
یازدهم تعرب بعد از هجرت یعنی بعد از هجرت کردن از دیار کفر ببلاد اسلام و شرف اسلام یافتن
و باز بدیار کفر نقل کردن و قرار اقامت انجا دادن لفظ تعرب در این مقام ببین دو معنی هر دو امده

بمعنی درآمدن بمعنای عرب بادیه نشین یا بمعنی غربت که بمعنی دور افتادن از وطن است و در نهایه ابن اثیر بعین
بی نقطه مذکور است و در روایتی بغین نقطه دار ذکر شده و در کلام بعضی علما مذکور است که تعرب بعد از هجرت
در این زمان بعد از اشتغال بتحصیل علم و بهره از ان یافتن ترک ان دادن و خود را در دین غریب ساختن والله
داناتر دوازدهم یاس از خدای تعالی یعنی نا امید شدن از رحمت او که و لا تیأسوا من روح الله انه لا ییأس من روح الله
الا القوم الکافرون یعنی بی منوید از مکر خدای مکر کرده زیان کارانی که بسبب کفر و نفاق زیان زده هر دو
جهان باشند و مکر خدای کنایه از ناگاه گرفتن ایشان است که گاهی با نعم رسیدن مواخذه نموده است یعنی چهارده گناه
را از کبایر شمرده اند سوای انچه مذکور شد و نهایتی با انکه در وجه اجمال مذکور است بتفصیل در دلیل در موضع بیان
میاید اول میته خوردن و مراد میته هر صنف از حیوانات و مرغان است که نفس سایله داشته باشند یعنی در وقت
بریدن حلق خون او بقوت در رگ بیرون اید و روح او قبل از تذکیه که عبارت از ذبح بقانون شریعت است بدر
رفته باشد خواه اهلی باشد مثل گوسفند و مرغ خانگی و امثال آن و خواه وحشی باشد مثل آهو و نخجیر و مرغان صحرا
دوم خوردن خون و مراد ان خونیست که روان باشد و خواه از حیوان ماکول اللحم اما خونی که روان نباشد
مخلوط باشد بگوشت حکم او حکم گوشت است اگر از حیوان ماکول اللحم است مثل گوسفند و گاو و امثال ان حلال است
و اگر از حیوان غیر ماکول اللحم است مثل شیر و پلنگ و امثال ان حرام است و همچنین خونیکه شبیه بگوشت شده
است مانند جگر و سپل است یعنی تابع گوشت است هایش در سبی حلال شده است مثل اهلی بعضی حرم را
الله بعضی حکم و اجماع علمای امامیه بر حرمت ان منعقد است سیم خوردن گوشت خوک و پیه و استخوان
و خون او مطلقاً تابع گوشت چهارم خوردن گوشت حیوانی که در وقت ذبح آن نام خدای بر زبان اورده نشود
و دلیل بر حرمت این چهار چیز نص قران است که حرمت علیکم المیتة والدم و لحم الخنزیر و ما اهل لغیر الله به و اجماع اهل
اسلام بر حرمت ان منعقد است و احادیث نبوی صلوات الله علیه و اله در طبق ان وارد است پنجم خوردن
سحت که خدای تعالی فرموده بسیار میخورند حرام را و اکلهم السحت لبئس ما کانوا یعملون یعنی بسیار خورندگان
از منافقان را که شتاب میکنند در اقدام بگناه و در مبادرت بظلم و تعدی بر مسلمانان و خوردن ایشان سحت
را اولویت هر اینه بد اولویت هر اینه که مرتکب شده اند ایشان را و بعمل اوردند و سحت در اصل لغت بمعنی حرامست
قال فی الصحاح السحت الحرام و مراد بنا بر انچه بعضی مفسرین گفته اند والله اعلم رشوه است و اینکه رشوه را سحت گفته
از قبیل اطلاق جنس عام است بر خاص بنا بر زیادتی مبالغه در حرمت ان چنانچه که با حرام منحصر است در آن
و عنوان و سبب بان حرام بلکه با واسطه است که سحت بمعنی استیصال بیخ امده است که عبارت از بیخ کندن

که در عروسی یا ختنه سوری زنان نوازند بشرطیکه نامحرم آواز ایشان را نشنود و با شغل و شعر باطل که مبنی بر کذب و معایب
مردم باشد با آن جواز نشود لهذا بعضی مادام که آواز بان نداشته باشند بعضی صغیره اش میدانند و بعضی از
جمله کبایرش شمرده اند و استدلال کرده بحدیث حسنی که محمد ابن مسلم از امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده
و گفته از آنحضرت شنیده ام که میفرموده اند که الغناء مما اوعد الله علیه النار یعنی غنا از جمله گناهانی است که
خدای تعالی آتش دوزخ را برای آن وعده کرده است و این آیه را از کلام مجید تلاوت کردند و من الناس
من یشتری لهو الحدیث لیضل عن سبیل الله بغیر علم ویتخذها هزوا اولئک لهم عذاب مهین یعنی از مردمان
کسی هست که میخرد سخنان فریب دهنده و مشغول کننده از ذکر حق یعنی بدل میکند سخن حق را بآن تا گمراه
سازد مردمان را از راه خدای تعالی یعنی تا باز دارد از شنیدن قرآن و حرف الله ان سبیل الله و دها
قرار میکند آیات قرآن را استهزا و افسوس آن گروه مر ایشان راست عذاب خوار کننده که سبب آنکه ستد در دنیا
و عذاب و زجر در آخرت چه آیه مذکوره بنا بر آنچه بعضی مفسرین گفته اند در شأن آنهاست که کنیزان مغنیه خریده اند
و مردمان را باستماع اصوات و الحان ایشان از شنیدن سخن حق باز داشتند پس مذهب حقی که کبیره
همگی را میدانند که حضرت عزت در کلام مجید عقاب بر آن وعده کرده است غنا کبیره باشد
والله اعلم چهاردهم اصرار بر صغیره چنانچه از پیش رفت و این چهارده گناه را با آیه در کتاب عیون اخبار
الرضا علیه السلام نقل کرده است که آنحضرت از کبایر شمرده اند و این ده مذهب که مذکور شد در عدد
گناهان کبیره بر مذهبی از علما رضی الله عنهم پیش دلیلی بر هیچ کدام از مذاهب هرچه قایم نیست که
باعث اطمینان خاطر در این باب تواند شد و ممکن که در اخفا و ظاهر نبودن آن بر مردم مصلحتی باشد
که معقول با نبی نتواند بود چنانچه در عدم ظهور و اخفا شب قدر و صلواة وسطی که در آیه کریمه
حافظوا علی الصلوات والصلوة الوسطی واقع است و اسم اعظم را توجیه است و از ابن عباس نقل است که از و سوال
کردند که آیا گناهان کبیره هفت اند یا بیشتر گفت عدد آن بهفتصد نزدیکتر است تا بهفت طراز منافیه که بخاطر نیست
که اکثر علمای امامیه رضوان الله علیهم بر آن رفته اند که گناهان همه کبیره اند چنانچه شیخ ابو علی طبرسی رحمه الله
تصریح بآن کرده منافات دارد با آنچه مقرر شده است که اجتناب صغیره باعث آمرزش گناهان کبیره است کما
قال الله تعالی ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم و ندخلکم مدخلا کریما در ترجمه اش سبق ذکر
یافت زیرا که امر مذکور تقاضای آن میکند که کبایر گناهی چند باشد که متحقق و ممتاز باشد از گناهان صغیره
تا چون از آن اجتناب نمایند دانند که صغایر ایشان آمرزیده است حاصل آنکه آمرزش صغایر با اجتناب

از کبایر

چنانچه مدلول آیه کریمه است بتقریری که کبایر از صغایر ممتاز باشد و هر کدام گناهی چند باشد علیحده ثبوت
معقول دارد اما هر گاه گناهان همه کبیره باشد در وصف بصغیره و کبیره اضافی شده چنانچه از پیش
رفت امر مذکور متصور نیست مفاد آیه را حاصلی نیست پس چون حکم مذکور صحیح نه الا در
جوابش آنست که مراد از آمرزش صغایر بجهت اجتناب از کبایر که مدلول آیه است بر تقدیری است
که بر کسی در امری مثلا واقع شود امر یکه ارتکاب آن گناه باشد و نفس او بهر دو رغبت مایل چنانچه
خود را از هر دو باز ندارد چون از گناه بزرگتر باز ایستد خوردتر را عمل آورد در این که ترک گناه بزرگتر
او را حاصل میشود باعث دفع عقاب از گناه خوردتر است و سبب آن فعل این آمرزیده میشود مثل آنکه
کسی را اتفاقی که هر دو حرام باشد بوسه از روی شهوت و نظر بحرام بوسه از روی شهوت و نفس او بهر دو
رغبت نمود اگر نظر رغبت نمود اگر نظر اختیار کند و ترک بوسه نکرد در نظر کردن مذکور مغفور خواهد بود و در این
سخن نظر است وجه نظر چنانچه مخفی نیست ظاهر انجام از آنچه در معرض بیان آمد ظاهر میشود که آنکه گفته اند
عادل آنست که از گناهان کبیره مجتنب است و بر صغیره اصرار ننماید مبنای مراد این باشد که هر گناه را
وارد شود که گناه یکی بیشتر باشد و دیگری خوردتر از ارتکاب گناه بزرگتر باز دارد و گناه خوردتر را اصرار ننماید اگرچه
ابجعی و میان علما شهرت است و در هیچ یک از مصنفات ایشان مذکور است نه بلکه مشهور میان ایشان خلاف آنست
نهایتش بر مذهب مذکور نکوی صیانت تقاضای عذر ابجعی نماید پس آنچه بعض اعلام گفته اند که هر گاه گناهان همه کبیره
باشند وصف بصغیره و کبیره اضافی باشد دارد نباشد و مخفی نماند که کلام شیخ طبرسی چنانچه گذشت مشعر است
بآنکه گناهان همه کبیره اند و متفق علیه علمای امامیه است رضوان الله علیهم و میان علمای امامیه است رضوان الله
علیهم و میان علمای امامیه از آن مشاهده است که کلام او در تصدیق این دعوی کافی باشد چنانچه میگویند و گفته اند
بیت هر کلامی که نکو میگوید راست آنست که او میگوید اما بعض علمای متاخرین تصریح کرده اند بآنکه علمای
امامیه در این مسئله مختلف اند و بعضی از ایشان به بعض از آن سابقه قایل شده اند و قول مذکور را بشیخ
مفید و ابن البراج و ابی الصلاح و ابن ادریس و شیخ ابو علی طبرسی نسبت داده اند و تحقیق آن در این باب احتیاج
به بسطی در سخن دارد که مقام را گنجایش آن نیست والسلام حدیث دوازدهم روایت شده است
بسندی که متصل بشیخ بزرگوار محمد ابن یعقوب کلینی از علی ابن ابراهیم از هرون ابن مسلم از مسعدة ابن صدقه
که در ضمن حدیث هشتم ذکر احوال او شد از امام بحق ناطق جعفر ابن محمد صادق علیه السلام که قال رسول الله

صلی الله علیه و آله ان الله عز و جل لیبغض المؤمن الضعیف الذی لا دین له فقیل له و ما المؤمن الذی لا دین له یا رسول
الله قال الذی لا ینهی عن المنکر قال مسعدة و سئل ابو عبد الله عن الامر بالمعروف و النهی عن المنکر اواجب هو علی
الامة جمیعا فقال لا انما هو علی القوی المطاع العالم بالمعروف من المنکر لا علی الضعیف الذین لا یهتدون سبیلا و الدلیل
علی ذلک من کتاب الله عز و جل قوله تعالی و لتکن منکم امة یدعون الی الخیر و یامرون بالمعروف و ینهون عن المنکر
فهذا خاص غیر عام کما قال الله عز و جل و من قوم موسی امة یهدون بالحق و به یعدلون شرح کلام امام علیه
السلام محتاج به نظام در ضمن آغاز و دو بخش و انجام آغاز مشتمل بر دو بخش

بخش اول خلاصه کلام امام علیه السلام آنکه فرموده است رسول خدا صلوات الله علیه و آله که بدرستیکه حضرت عزت جل
ذکره دشمن میدارد مؤمن ضعیف الایمان را که نباشد مر او را دین کامل گفتند کدام است مؤمن که دین کامل ندارد ای رسول
خدا حضرت فرمودند مؤمنی که مباشرت نهی منکر نشود و مردم را از مباشرت منهیات و ارتکاب محرمات باز ندارد راوی گوید
امام علیه سؤال کردند از امر معروف و نهی منکر که آیا آن واجبست بر جمیع امت علیه السلام فرمودند بر جمیع امت واجب
نیست بلکه مخصوص بعضی است گفتند بلکه مخصوص است بسبب اختصاص حیثیت امام عادل و دلیل کسی و الحاجیست که قدرت
و آن داشته باشد و چون در آن مقام شود مردم اطاعت او بکنند و داند که معروف کدام است و منکر کدام نه ضعیفان از
امت که قادر نباشند و ایشان را حالت تمیز معروف از منکر و منکر از معروف نباشد و دلیل آنکه وجوب آن بر بعض
امت اختصاص دارد کلام الهی است در قرآن مجید که و لتکن منکم امة یدعون الی الخیر و یامرون بالمعروف و ینهون عن المنکر یعنی
باید که بعضی از شما ای امت محمد امتی باشند که مردم را بخیر خوانند و مامور سازند ایشان را بمعروف و نهی کنند باز دارند
از منکر و مباشرت منهیات پس وجوب آن خاص باشد ببعض امت و نسبت بجمیع امت عموم نداشته باشد چنانچه اخبار
الهی بجمع از حال امت موسی علی نبینا و علیه السلام مشعر بان است قال الله عز و جل و من قوم موسی امة یهدون بالحق
و به یعدلون یعنی از قوم موسی گروهی اند که مردم را هدایت میکنند براستی و براستی عدل میکنند بسبب حق در میان
عدل میکنند میان مردم بخش دویم ان الله عز و جل لیبغض المؤمن الضعیف الذی لا دین له شرح حضرت حق جل ذکره آنست که باد
بد دیدن سلوک نمایند که کسی دشمن باشد یا با او و با او جهة سلوک صادقانه باشد و عمل سازد یا داغیم دشمنی و عداوت مو
است یعنی جزای عمل بد بر قیاس مترتب است اگر صدق که بحضرت حق تعالی دعوی دوستی هیچ منال
لله یعنی وقت قلب و مایل داشتن دست بجانب مردم باعتبار رعایت یعنی آنکه دوستی مذکور مترتب شود
بحضرت او اسناد میکنند و او را تعالی از حلم الغیر رحیم میگویند و او دور کند ایشان را از ذلات و تقصیرات

و بخشیدن مظالم و عفو سیئات و بذل احسان و ایصال نفع با باقیه الامر به کبرانی بلند است و ایصاف با امثال این صفات
کاهی که معانی خود مستعمل باشد الذی لا ینهی عن المنکر مراد منکر در این مقام حرامیست که از جانب شارع حکم بحرمت آن
شده باشد و نظر بشرع فعل آن قبیح باشد و مراد معروف که در مقابل آن مستعمل میشود حسنی است که فعل آن نزد
صاحب شرع اقدس رجحان داشته باشد مثل واجب و سنت و حسنی که در مقابل حرام است که شامل مباح و مکروه نیز هست
اما مراد بمعروف در قول راوی که سئل ابو عبد الله علیه السلام عن الامر بالمعروف و النهی عن المنکر چه کلام امام
امام علیه السلام در جواب او اخص از معنی مذکور است و بمعنی واجب است چه امر بسنت بر هیچکس واجب نیست
بلکه سنت است و مراد از وجوب بر جمیع امت که راوی از آنحضرت سؤال نموده و جواب آنست بر هر فردی علی التعیین خواه عالم
باشد بان عمل و خواه نباشد و خواه عالم بمعروف و منکر بودن بوده باشد و خواه جاهل و الدلیل علی ذلک امری خواهد
بود از حضرت وجوب و جهی که بصفات مذکوره اتصاف داشته باشند لازم فایده که وجوب بر بعض است نه نفس حصر چنانچه
از عبارت ظاهر است چه دلالت آیه مذکوره بر حصر در معرض منع است و لتکن منکم امة در کلام امام بجهت آنکه
من در این آیه من تبعیض است پس آنچه در بعض تفاسیر مذکور است بیانیست یعنی باید که شما باشید امتی که امر بمعروف
و نهی منکر قیام نمایید از صواب دور باشد و بعد از تصریح حضرت در این حدیث و خلل از محض اعتبار ساقط و الله
اعلم فهذا خاص غیر عام یعنی امر الهی و طلب و انبعاث امر معروف و نهی منکر را مخصوص به بعض امت است نه عام
که شامل جمیع امت باشد تمایش اول باید دانست که علمای امامیه رضوان الله علیهم خلاف کرده اند در آنکه وجوب
امر معروف و نهی منکر که تغییر از آنها بحسبه می سکنند وجوب عینی است یعنی بر هر فرد از افراد با شرط وجوب دارد یا نه
جمعی که شرط وجوب آن در ایشان محقق باشد بخصوصه واجب باشد مانند نماز و روزه و امثال آن یا وجوب کفائیست که تا
کسی که مرتکب آن شرع باشند بر هر فرد از ایشان واجب است چون بعضی بان قیام نمودند از دیگران ساقط میشود
مثل نماز میت و جواب سلام و امثال اینها و شیخ ابو جعفر طوسی و شیخ ابو القاسم و ابن ادریس و جمعی از متأخرین مثل
علامه از جمله شیخ شهید است در شرح ارشاد و شیخ علی اعلی الله شانه در بعض مصنفات خود بر وجوب عینی رفته اند و بقیه
بعضی بان از دیگران ساقط نمیدانند و سید مرتضی علم الهدی و ابو الصلاح و شیخ جمال الدین مطهر حلی علیه الرحمة
و بعض دیگر از متأخرین مثل شیخ زین الدین رحمه الله واجب کفایی میدانند و حکم کرده اند بانکه هرگاه جمعی بان قیام
نمایند و ظن حاصل شود بانکه قیام ایشان در حصول مقصود کافیست از دیگران ساقط میشود و اینها در عدم
از مکلفان انی نخواهند بود و ما از برای تحقیق خلاف اول در این مقام در مقام از دو مثال در این میگوئیم هرگاه فرض
کنیم که در شهری شخصی ترک نماز کرده و شرب خمر مثلاً اقدام مینموده باشد و در آن شهر ده نفر بوده باشند و شرط
وجوب در ایشان متحقق باشد و از قیام بان ضرر مالی و بدنی بایشان عاید نشود چون یکی از ایشان شروع
نماید بفعل نهی از مطلوب بفعل او از دیگران ساقط میشود یا و ایشان نیز واجبست که با وجوب ظن کرد باد
مشارکت نمایند و اگر در آن مساهله کنند از خواهند در جمعی که بوجوب عینی رفته اند شق ثانی اختیار کرده اند و نفعا

نه غیر باقی را با وجود ظن مذکور تجویز نکرده اند و جمعی که واجب کفائی مثل مثل ذلک دیگران باو واجب عینی و مجرد شروع
آن یککس در آن از ایشان ساقط میشود و جماعت اول استدلال کرده اند بر مطلب خود بقصد این حدیث چه ظاهر میشود که
وجوب حسبه دارد بر همه کس و بعض احادیث دیگر که در معنی آن شریکند و مثل حدیثیکه روایت شده است از امیر المؤمنین
علیه السلام و من ترک انکار المنکر بقلبه ویده ولسانه وهو میت الاحیاء یعنی هرکس ترک کند نهی منکر را و انکار او را
بدل خود یا بدست خود یا بزبان خود نکند چنانچه بعد ازین بتفصیل مذکور خواهد شد میتی خواهد بود در میان زنده ها و آنچه
بوجوب عینی متبادر است بدو [illegible] و مترتب نخواهد بود و روایتی که منقول است از امام جعفر صادق علیه السلام که آنحضرت فرموده اند
باصحاب خود که انه قد حق لی ان اخذ البری منکم بالسقیم وکیف لا یحق لی ذلک وانتم یبلغکم عن الرجل منکم القبیح فلا تنکرون علیه ولا
تهجرونه ولا تؤذونه حتی یترکه یعنی بدرستیکه سزاوار است مرا که بگیرم شما را ای اصحاب در اعمال گناه کاران در او دره مؤاخذه
نمایم و چون مرا [illegible] سزاوار نباشد و حال آنکه بشما میرسد که مردی از شما میرسد که مردی از شما مبادرت باعمال قبیحه مینماید
و انکار فعل او نمیکنید و دوری نمیجوئید و او را در معرض ایذا آورده و [illegible] تا از آن کند و امثال این احادیث که در این باب
وارد است و استدلال مذکور بدو جهت که مناقشه میشود یعنی ضعیف است و دلالت حدیث مذکور بر زیاده از وجوب
مطلق در معرض منع و قصد این حدیث بر دلیل بر مطلب مذکور نیست چنانچه بعد از رجوع بمعنی آن ظاهر میشود و جمعی که وجوب
کفائی میل شد استدلال کرده اند بآیه کریمه ولتکن منکم که دعوت اش ذکر یافت و بقول حضرت در آخر این حدیث که و هذا خاص
عام و بخاطر میرسد که آیه و حدیث مذکور هیچکدام زیاده بر این دلالت ندارد که امر مذکور بر جمیع افراد امت واجب عینی و کفائی
بوجوب عینی بآن قایلند چه ایشان بر وجهی که جامع شرایط آن باشند واجب عینی است و زیاده ازین نمیگویند که وجمعی که
جامع شرایط مذکوره هستند مخصوصه واجبست بفعل دیگری از او ساقط میشود و هیچیک از آیه و حدیث دلالت ندارد بر آنکه
از جمعی که جامع شرایط مذکور باشند و هرگاه از بعضی مبادرت بآن واقع شود قبل از ترتب اثر مطلوب بر فعل او از دیگران
ساقط میشود و نزاع بین الفریقین بر این است و از سقوط وجوب آن از جمعی که جامع شرایط وجوب باشند اقتضای آن نمیکند که
واجب کفائی باشد چه بسیاری اند از واجبات که از قبیل هستند باتفاق و بعضی از آنها مثل جهاد و زکاة و امثال آن بخاطر میرسد
که اگر قایل شویم بآنکه هرگاه یکی از آنها تعرض کند مثلا که سوق کند با فعلی قیام نماید اگر دیگری از امضاء این [illegible] یا منافات
اینها و اصلا دخل در ترتب اثر مطلوب نیست باب و سوخ التخصص در فعل و ذلک مذکور نمیشود بلکه اگر با وجود آن
در معرض امکان وقوع باشد بمان فعل یککس کافیست والا شارکت ایشان بین معنی عینیت و وجود عدم ایشان علی السویه
است و مشارکت ایشان واجبست و وجوب آن را ایشان قبل از شروع آن یککس در آن کفائیست والا و هریک از ایشان
مبادرت بآن واجبست و وجوب عینی است و میتواند بود که کلام ابن البراج که ظاهر میشود وجوب کفائی مطلق کرده اند و عبارت
ایشان از آن باب این تفصیل نداده پس آنچه علامه در کتاب مختلف گفته که مذهب ابن البراج همان مذهب سید مرتضی است بعینه
محل تامل باشد و استدلال کرده علامه قدس سره در کتاب تذکرة الفقهاء بر کفائی بودن وجوب مذکور بآنکه غرض از امر معروف
و نهی منکر از جانب شارع واقع شدن و وقوع معروف و ارتفاع منکر پس هرگاه مقصود مذکور بفعل بعضی حاصل شود
تکلیف دیگران بآن عبث خواهد بود و حکم بوجوب آن بر ایشان و جهی نخواهد داشت و بر و واقع میباید که لازم داد حصول
که گفته است هرگاه بفعل بعضی مترتب شود حصول بالفعل است پس هرگاه وقوع معروف و ارتفاع منکر بفعل بعضی محقق

شود وجوب آن از دیگران ساقط شود یعنی حال نزاع نیست که در این خلافی نکرده اند بلکه خلاف در قوت است که مراد او حصول
و لو بالقوه است یعنی ظن حصول و اگر عبث بودن امر و نهی دیگران عبث بودن در بعضی اوقات خواسته یعنی وقتی که وجود و عدم مشارکت
دیگران با جمعی که قیام بآن دارند مساوی داشتن چنانچه گذشت نفع او میکند چه افاده بر وجوب کفائی مطلق است و اگر مراد اینست
که مراد اینست که لازم می آید که مبادرت ایشان بآن هم در صدور آن از بعض در جمیع اوقات عبث باشد دعوی مذکور در معرض منع
است و مستند منع تفصیلی است که در ضمن مثال مذکور گذشت فایده دوم بباید دانست که آنچه از شروط وجوب حسبه عینا یا کفائیا علی
اختلاف القولین میان فقهای ما رضوان الله علیهم اشتهار یافته چهار شرط است اول علم بآنکه معروف کدام است و منکر کدام و صحابت
تمیز ایشان از دیگری تا اختلاط این بآن نشود یعنی منکر بمعروف اکتفا نشده امر بآن نکنند و معروف را در منکر تصور کرده در مقام
نهی از آن نشود دوم اصرار الشخص بترک امر معروف و فعل منکر و ظاهر نبودن علامت امتناع از آن سوم تجویز تاثیر
حمل اول یعنی ترتب اثر مطلوب بر فعل او در معرض احتمال باشد چه اگر تاثیر مذکور احتمال نداشته باشد و داند که بقیام او بامر و نهی
مذکور اثری مترتب نمیشود تکلیف از وجهی نخواهد داشت چهارم آنکه ضرر مالی یا بدنی از امر و نهی مذکور مترتب نشده باشد
بر امر و نهی و نه نسبت بدیگران از اهل اسلام و از جمله چهار شرط آنچه از تخلف مذکور است و حدیث دال بر آن اشعار دارد
دو شرط است که شرط اول و شرط ثالث باشد و شرط ثانی و رابع از احادیث دیگر فهم میشود و بباید دانست که مراتب انکار چنانچه اشاره
بآن سبق یافته سه است اول انکار بدل و مراتب مذکور خواهد دوم انکار بزبان که اول مراتب موعظه است و نصیحت کردن تا مراتب
قبیح ملامت کردن سوم انکار بدست که عبارت از شکستن آلات فسق و دور کردن فاعل او از مقام فعل مذکور و زدن
او اگر با انکار زبانی متاثر نشود و امثال آن و آنچه از این مراتب بشروط از نوع مذکوره مشروط است مرتبه دوم و سیوم است اما مرتبه
اول یعنی انکار بدل وجوب بهیچ نوع از انواع آن مشروط بهیچ این شروط نیست بلکه بجمیع انواع است و هر نوع را حکمیست اول اعتقاد وجوب یعنی که
منکر و حرمت فعل که بعمل آمده و ثبت عذاب و عقاب الهی باشد و بعدم تحقق شروط دیگر ساقط نمیشود دوم دشمن داشتن فاعل
معروف و فاعل منکر و ذلک در محل مذکور که بعض احادیث امر بآن واقع است عبارت از آنست و وجوب آن مشروط بود و شرط اول است
و شرط ثالث و رابع که تجویز تاثیر و عدم ترتب ضرر است مشروط نیست سیم اظهار کراهت خاطر از فاعل و نادرست مذکور که بغیر زبان
و دست باشد مثل عدم تکلم و ترک اختلاط و امثال آن و این نوع از این مرتبه بشروط مراتب دیگر مشروط بجمیع شرایط اربعه است
و بعدم تحقق یکی از آن وجوب آن ساقط میشود و خارج این از نوع انکار قلبی که از قسم دوم واقع باشد مبنی بر مسامحه است که در آن
کرده اند و ازین تقریر ظاهر شد که آنچه شیخ ابو القاسم و علامه علیهما الرحمه و جمعی دیگر از فقهای ما رحمه الله که انکار قلبی بهیچ یک
از شروط اربعه مشروط نیست از جاده استقامت بکنار است و معنی عادل که ظاهر هر یک از انواع انکار قلبی بطریق مجازاست و همچنین
اطلاق امر و نهی بر جمیع انواع حسبه سوی بعضی افراد امر و نهی بر هریک از انواع انکار دلیل ها یعنی شامل اطلاق مذکور حقیقت
شرعی شده باشد در معرض اصطلاح اهل شرع در آمده پس تحقیق تجویز بمرتبه اعلی از مراتب انکار قلبی که در کلام بعضی از علمای ما
ظاهر میشود محل بحث باشد چه اگر مراد ایشان تجویز لغوی است تخصیص او وجهی نخواهد بود و اگر مجاز شرعی اراده کرده اند لغایت اول بودن نوع
بوجوب در معرض منع است فتدبر انجام بباید دانست که آنچه از شروط حسبه در کتب علمای ما رضوان الله علیهم مذکور است و ما بآن
اتفاق داریم این چهار شرط است که سبق ذکر یافت و بعضی شرط دیگر نیز اعتبار کرده اند و آن شرط خامس دانسته اند و آن اجتناب
امر و ناهی است از ارتکاب مناهی یعنی کسی که مبادرت بامر معروف و نهی منکر میکند باید که خود مرتکب مناهی نباشد و عادل
باشد و استدلال کرده اند بر مطلب مذکور بچند دلیل اول آنکه آیه اتامرون الناس بالبر وتنسون انفسکم یعنی آیا امر میکنید
مردم را بنیکوئی یعنی مبادرت بطاعات و اجتناب از مناهی و خود فراموش میکنید نفسهای خود را تا کار آن اولی است

جا مور شاخن بان و دست از ان باز میداریم کنایه از انکه انجنان میبایدکرد در قول الله تعالی اکبر مقتا عند الله ان تقولوا ما لا تفعلون یعنی بزرگ است از روی خشم نزد خدا انکه بگوئید بغیرها ئید بمردم چیزی که خود عمل بآن نکرده باشید بیو حدیثی

که در اینجا شده است از حضرت مفتی مصطفوی صلوات الله علیه واله که مرورت لیلة اسری بی بقوم تقرض شفاههم بمقاریض

من نار فقلت من انتم فقالوا کنا نامر بالخیر ولا ناتیه وننهی عن الشر ونأتیه یعنی شبی که مرا بمعراج میبردند گذشتم بجمعی که میبرید

ایشان را مقراض آتشین قطع میکردند پرسیدم که شما چه کسانه مستوجب این عقوبت شده اید گفتند بودیم ما جمعی که در دنیا

مردم را بخیرات و اعمال نیک مامور میساختیم و خود مبادرت بان نمی نمودیم وایشان را از مناهی منع میکردیم و خود مرتکب بودیم و دامان

کرداد ما بان الوده بود چهارم انکه هدایت کردن غیر فرع هدایت یافتن است و برپای داشتن غیر بعد از برپای داشتن بودن

و کفته اند الاصلاح زکاة نصاب الصلاح یعنی بصلاح آوردن اعمال غیر زکاة صلاح اعمال خود است پس چنانچه تا مال بنصاب

نرسد ادای زکاة واجب نیست تا اعمال بنصاب نرسد که صلاح است ونشد اصلاح اعمال غیر که زکاة انست مناسب نخواهد بود

وحق انست که امر معروف شرط نیست در کسی که خود مرتکب معاصی از دیگری نهی مناهی انحی نمایل دو چیز واجب ذات فعلی

که خود مرتکب آنست و انکار غیر فعلی که از منهیات نموده است و بترک یکی از دو واجب مذکور واجب دیگر ازو ساقط

نمیشود و انچه این و دیگر احادیث که دلالت بر وجوب ان بغیر عادل دلالت بر وجوب ان بغیر عادل نیز دارد و اکثری که

از ایشان مذکور شد فهم شد اشتراط بی تخصیص وجوب نیز در حق افراد مذکور در بعلم مبادرت اوست و انچه

دانسته است که معروف بمردم میگویند و ایشان را از ان میدارند و قول او دخل مذکور و بعضی انچه حدیث معراج دلالت دارد و عقاب مذکور است

بعدم امتثال ایشان بانچه امر میکردند الا ایشان انچه مع هذا امر باید بنصیحت انما شد و امر ونهی ایشان انما امر بمعروف و نهی بشرایط

که مذکور شد کلام ابن شهید ثانی از این ایشان نداد که دلیل کلام و احکام شرعی واقع شد و بنونابل و ابن فضل دیاده و علامت شرط نکرده است

در هیچ شک نیست که از عادل نیز گاهی که بجهت غیبت بشخصی صغیره سر میزند پس اگر استدلال مذکور تمام باشد عدم جواز از غیر عادل نیز لازم

می اید و لازم می اید که امر معروف و نهی منکر جایز نباشد مگر از کسی که هرگز از و معصیتی وجود نیامده باشد نه صغیره و نه کبیره و انجنان

کسی نیست مگر معصوم پس وجوب حسبه در وقتی که معصوم در میان نیست منحصر و رفع باشد و راه ان بالکلیه مسدود باشد و این

اشنفی ظاهر است که چه صورت دارد

ومن النکت وما جاء في القرآن المجيد من اللغات

السلسبیل وطه کورت بسبع | دوم وطوبی وسجیل وکافور
والزنجبیل ومشکوة سرادق مع | استبرق صلوات سندس طور
کذا قراطیس ربانیهم و غساق | ثم دینار والقسطاس مشهور
کذاک قسورة والیم ناشئة | ویوت کفلین مذکور ومسطور
له مقالید فردوس یعد کذا | فیما حکاه ابن درید منه تنور
وردت حرم ومهل والسجل کذا | السری والاب ثم الجبت مذکور
وقطنا واناه ثم متکئا | دارست یصهر منه فهو مصهور
وهیت والسکر والاواه مع حصب | واوبی معه والطاغوت مسطور
صرهن اصری وغیض الماء یعود | ثم الرقیم مناص والسنا النور
وزدت ثیب والرحمن مع ملکوت | ثم سینین شطر البیت مشهور
ثم الصراط ودری یحور ومزجاة | ثم الیم مع القنطار مذکور
وراعنا طفقا هدنا ابلعی ووراء | مع الارائک والاکواب مأثور
هود وقسط وکفر ذروة سفر | هیت بصدقوه والمنسأة مسطور
شهر مجوس واقفال یاروحوا | وتوف کنز وسجین وتفسیر
بعین اذ حرب ورده عزم | الا ومن تحتها عبدت والصور
والسبت فوجها رهوا واطلعن | حاة سیدها القیوم موفور
وقمل ثم اسفار عنی کتبا | وسجدا ثم ربیون تکیر
وحطة وطوی والرس نون کذا | عدن ومنفطر الاسباط مذکور
مسک اباریق یاقوت رووا فهنا | ما فات من عدد الالفاظ محصور
وبعضهم عد الاولی مع بطائنها | والاخرة لمعانی الضد مقصور

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآله الطاهرين اما بعد فيقول العبد المسكين احمد بن زين الدين الاحسائي
انه قد التمس مني بعض الاخوان الذين تجب طاعتهم ان اكتب لهم رسالة في بعض ما يجب على المكلفين من معرفة اصول الدين
اعني التوحيد والعدل والامامة والمعاد وما يلحق بها بالدليل ولو اجمالا لا بالتقليد على ما ظهر من ذلك مما يحتمله
عوام الناس فاجبتهم الى ذلك على ما انا عليه من كثرة الاشتغال وتواتر الاعراض وملازمة الامراض اذ لا يسقط
الميسور بالمعسور والى الله ترجع الامور وسميت هذه الرسالة حياة النفس في حضرة القدس ورتبتها على مقدمة
وخمسة ابواب وخاتمة اما المقدمة فاعلم ان الله سبحانه لم يخلق العباد عبثا لانه حكيم والحكيم لا يفعل ما لا فائدة فيه
ولما كان غنيا غير محتاج لان المحتاج محدث كانت فائدة خلقه للخلق راجعة اليهم ليوصلهم الى السعادة الابدية
وذلك متوقف على تكليفهم بما يكون سببا لاستحقاق السعادة الابدية ولو لم يكلفهم لما استحقوا شيئا ولو اعطاهم
بغير عمل كان عبثا وقد ثبت انه حكيم والحكيم لا يفعل العبث قال تعالى افحسبتم انما خلقناكم عبثا وانكم الينا لا ترجعون
ولما اراد خلقهم انعم عليهم كرما لانهم لا يكونون شيئا الا بنعمته فلما انعم عليهم وجب عليهم شكر النعم ولا يمكنهم
شكر نعمه حتى يعرفوه لئلا يفعلوا ما لا يجوز عليه فشكر نعمه متوقف على معرفته وهو معرفته متوقفة على النظر في
آثار صنعه والنظر والتفكر متوقف على الصمت بمعنى الاعراض بالقلب عن الخلق فاول الواجبات على المكلفين الصمت
كما روي عن امير المؤمنين ع فاذا صمت عن الخلق تمكن من النظر وهو الواجب الثاني وبه يتمكن من المعرفة فمن ترك الواجب
الاول من المكلفين فقد ترك الواجب الثاني ومن تركه فقد ترك معرفة الله وتوحيده وعدله ونبوة انبيائه وامامة خلفاء

انبيائهم

بسم الله

عن علي بن ابي طالب ع انه كان يقول الفرائض من ستة اسهم الثلثان اربعة اسهم والنصف ثلثة اسهم والثلث سهمان والربع سهم ونصف والثمن ثلثة ارباع سهم

باب ميراث ولد الصلب

باب ميراث ولد الصلب اذا ترك الرجل ابنا ولم يترك زوجة ولا ابوين فالمال كله للابن وكذلك ان كانا ابنين او اكثر من ذلك فالمال بينهم بالسوية وكذلك ان ترك ابنة ولم يترك زوجا ولا ابوين فالمال كله للابنة وكذلك ان كانتا ابنتين او اكثر فالمال بينهن بالسوية وان ترك ابنة وابنة ابن او ابن ابن ولم يكن زوج ولا ابوان فالمال كله للابنة وليس لولد الولد مع ولد الصلب شيء لان من تقرب بنفسه كان اولى واحق بالمال ممن تقرب بغيره ومن كان اقرب الى الميت ببطن كان احق بالمال ممن كان ابعد ببطن فان ترك ابنا وابنة او بنين وبنات فالمال كله لهم للذكر مثل حظ الانثيين اذا لم يكن معهم زوج ولا والدان فان ترك ابنة واخا واختا وجدا فالمال كله للابنة ولا يرث مع الابنة احد الا الابوان والزوج والوالدان وكذلك لا يرث مع الولد الذكر احد الا الزوج والابوان وان ترك ابنة وعما فالمال للابنة ومن ترك ابنته واخته لابيه وامه فالمال للابنة

باب ميراث الابوين

من ترك ابويه فللام الثلث وللاب الثلثان باب ميراث الزوج والزوجة روى محمد بن ابي عمير عن ابان بن عثمان عن ابي بصير عن ابي عبد الله ع في امرأة ماتت وتركت زوجها قال المال كله له وفي الرجل يموت ويترك امرأته قال المال لها

ميراث الولد مع الابوين

من ترك ابنته وامه فللابنة النصف وللام السدس يقسم المال على اربعة اسهم فما اصاب ثلثة اسهم فهو للابنة وما اصاب سهما فهو للام ومن ترك ابنته وابويه فللابنة النصف ثلثة اسهم وللابوين لكل واحد منهما السدس يقسم المال على خمسة اسهم فما اصاب ثلثة فهو للابنة وما اصاب سهمين فهو للابوين ومن ترك ابنته واباه فللابنة النصف وللاب سهم يقسم المال على اربعة اسهم فما اصاب ثلثة فهو للابنة وما اصاب سهما فللاب وان ترك ابويه وابنا وابنة او بنين وبنات فللابوين السدسان وما بقي فللبنين والبنات للذكر مثل حظ الانثيين فان ترك ابنا وابوين فللابوين السدسان وما بقي فللابن وان ترك اما وابنا فللام السدس وما بقي فللابن فان ترك اباه وابنا فللاب السدس وما بقي فللابن فان ترك اما وبنين وبنات فللام السدس وما بقي للبنين والبنات للذكر مثل حظ الانثيين وكذلك ان ترك ابا وبنين وبنات

باب ميراث الولد مع الزوج

اذا ماتت امرأة وتركت ابنا وزوجا فللزوج الربع وما بقي فللابن وكذلك ان كانا ابنين او اكثر فللزوج الربع وما بقي بعد الربع فللبنين بينهم بالسوية ولا ينقص الزوج من الربع على حال ولا يزاد على النصف ولا ينقص من الثمن ولا يزاد على الربع ولا تسقط المرأة والزوج من الميراث على حال فان تركت ابنة وزوجا فللزوج الربع وما بقي فللابنة فان تركت زوجا وابنتين او بنات فللزوج الربع وما بقي فللبنات بينهن بالسوية فان تركت زوجا وابنا وبنين وبنات فللزوج الربع وما بقي فللبنين والبنات للذكر مثل حظ الانثيين

باب ميراث الولد مع الزوجة

اذا مات الرجل وترك امرأته وابنا فللمرأة الثمن وما بقي فللابن وكذلك ان ترك امرأته وابنة فللمرأة الثمن وما بقي فللابنة فان ترك امرأة وابنا وابنة او بنين وبنات فللمرأة الثمن وما بقي فللبنين والبنات للذكر مثل حظ الانثيين

باب ميراث الولد مع الزوج والابوين

من ترك زوجا وابوين وابنة فللزوج الربع ثلثة من اثني عشر وللابوين السدسان اربعة من اثني عشر وبقي خمسة اسهم فهي للابنة وكذلك ان كان ابنا او اكثر وان تركت المرأة زوجها وابويها وابنا او ابنين او اكثر فللزوج الربع وللابوين السدسان وما بقي فللبنين بينهم بالسوية وان تركت زوجها وابويها وابنا وبنين وبنات فللزوج الربع وللابوين السدسان وما بقي فللبنين والبنات للذكر مثل حظ الانثيين

باب ميراث الولد مع الزوجة والابوين

اذا مات رجل وترك ابويه وامرأة وابنا فللمرأة الثمن وللابوين السدسان وما بقي فللابن وكذلك اذا كانا ابنين او ثلثة بنين او اكثر من ذلك اذا لم يكن للام حاجب فان ترك امرأة وابويه وابنة فللمرأة الثمن وللابوين السدسان وللابنة النصف وما بقي رد على الابنة والابوين على قدر انصبائهم ولا يرد على المرأة ولا على الزوج شيء وهذه من اربعة وعشرين لمكان الثمن فاذا ذهب منه الثمن والسدسان والنصف بقي

سهم

سهم فلا ينقسم فيضرب خمسة في اربعة وعشرين فيكون ذلك مائة وعشرين للمرأة الثمن من ذلك خمسة عشر وللابوين السدسان من ذلك اربعون وبقي خمسة وستون للبنت من ذلك النصف ستون وبقي خمسة للبنت من ذلك ثلثة فيصير في يدها ثلثة وستون وللابوين من ذلك اثنان فيصير في ايديهما اثنان واربعون وكذلك ان مات رجل وترك امرأة وابنتين او اكثر من ذلك وابوين فللمرأة الثمن وللابوين السدسان وما بقي فللبنات

باب ميراث الابوين مع الزوج والزوجة

اذا تركت امرأة زوجها وابويها فللزوج النصف وللام الثلث كاملا وما بقي فللاب وهو السدس وكذلك ميراث المرأة مع الابوين للمرأة الربع وللام الثلث وما بقي فللاب وان تركت امرأة زوجها واباها فللزوج النصف وما بقي فللاب وان تركت زوجها وامها فللزوج النصف وما بقي فللام

باب ميراث ولد الولد

في الحسن قال بنات الابنة يقمن مقام البنات اذا لم يكن للميت بنات ولا وارث غيرهن وبنات الابن يقمن مقام الابن اذا لم يكن للميت ولد ولا وارث غيرهن فان ترك الرجل ابن ابنة وابنة ابن فلابن الابنة الثلث ولابنة الابن الثلثان لان كل واحد منهم يأخذ نصيب الذي يجره ومن ترك ابنة ابنة واخاه لابيه وامه لم يكن الميراث

وكتب محمد بن الحسن الصفار الى ابي محمد الحسن ع في رجل مات

موقع عليه السلام في ذلك الميراث للاقرب ان شاء الله ولا يرث ابن الابن ولا ابنة الابنة مع ولد الصلب ولا يرث ابن الاخ مع الاخ وكل من قرب نسبه فهو اولى بالميراث ممن بعد ولا يرث مع ولد الولد وان سفل لا جد ولا اخت ولا عم ولا عمة ولا خال ولا خالة ولا ابن اخ ولا ابن اخت ولا ابن عم ولا ابن خال ولا ابن عمة ولا ابن خالة او غيرهم لا يرث معهم احد الا الزوج او الزوجة والابوان والام والجد هذا هو الاصل لنا في الميراث

باب ميراث الابوين مع ولد الولد

فان ترك الرجل ابويه وابن ابنه او بنت ابنه فالمال للابوين للام الثلث وللاب الثلثان لان ولد الولد انما يقومون مقام الولد اذا لم يكن هناك ولد ولا وارث غيره والوارث هو الاب والام وقال الفضل بن شاذان رحمه الله خلاف قولنا في هذه المسألة واخطأ قال ان ترك ابنة ابنه وابن ابن وابوين فللابوين السدسان وما بقي فلبنت الابن من ذلك الثلثان ولابن البنت من ذلك الثلث تقوم ابنة الابن مقام ابيها وابن البنت مقام امه وهذا مما زل به قدمه عن الطريقة المستقيم

باب ميراث ولد الولد مع الزوج والزوجة

اذا ترك الرجل امرأة وولد الولد فللمرأة الثمن وما بقي فلولد الولد فان تركت امرأة زوجها وولد الولد فللزوج الربع وما بقي فلولد الولد لان الزوج والمرأة ليسا سواء ويقع اصليين انا نورث من جهة النسب فولد الولد معنا بمنزلة الولد لانه ليس للنسب ولد ولا ابوان

باب ميراث الابوين والاخوة والاخوات

اذا مات الرجل وترك ابويه فللام الثلث وللاب الثلثان فان ترك ابويه واخا واختا فللام الثلث وللاب الثلثان فان ترك ابويه واخوين او اخا واختين او اربع اخوات لاب او لاب وام فللام السدس وما بقي فللاب لقول الله عز وجل فان كان له اخوة فلامه السدس وانما حجبوا الام عن الثلث لانهم في عيال الاب وعليه نفقتهم فحجبوها ولا يرثون ومتى ترك ابويه واخوة واخوات لام فانهم لم يحجبوا الام عن الثلث ولم يرثوا

باب ميراث الابوين والزوج والاخوة والاخوات

ان تركت امرأة زوجها وابويها واخوة واخوات لاب وام او لاب او لام فللزوج النصف وما بقي فللاب وليس للاخوة والاخوات مع الاب ولا مع الام شيء وكذلك ان تركت زوجها وامها واخوة واخوات لاب وام او لاب او لام فللزوج النصف وللام السدس وما بقي رد عليها وسقط الاخوة والاخوات كلهم لان الام ذات سهم وهي اقرب الارحام وهي تتقرب بنفسها والاخوة يتقربون بغيرهم فان تركت زوجها وامها واخوة لام واخوة لاب وام فللزوج النصف وما بقي فللام فان تركت زوجها وابويها واخوة لاب وام او لاب فللزوج النصف وللام السدس وللاب الباقي فان كان الاخوة من الام فللزوج النصف وللام الثلث وللاب السدس ولا يحجب الميراث الام عن الثلث الاخوة والاخوات من الام ما بلغوا ولا يحجبها الا اخوان او اخ

باب من لا يحجب عن الميراث

واختان او اربع اخوات لاب او لاب وام او اكثر من ذلك والمملوك لا يحجب ولا يرث اذا ترك الرجل اخا لاب

باب ميراث الاخوة والاخوات

وام فالمال كله له وكذلك اذا كانا اخوين او اكثر من ذلك فالمال بينهم بالسوية فان ترك اختا لاب وام فلها النصف بالتسمية والباقي رد عليها لانها اقرب الارحام وهي ذات سهم وكذلك ان ترك اختين او اكثر فلهن الثلثان بالتسمية والباقي رد عليهن لانهن ذوي الارحام واذا كانوا اخوة واخوات لاب وام فالمال بينهم للذكر مثل حظ الانثيين وكذلك الاخوة والاخوات للاب في كل موضع منهم يقومون مقام الاخوة والاخوة للاب والام اذا لم يكن اخوة واخوات لاب وام وان ترك اخا لاب وام واخا لاب فالمال كله للاخ من الاب والام ويسقط الاخ من الاب ولا يرث الاخوة من الاب ذكورا كانوا او اناثا مع الاخوة من الاب والام ذكورا كانوا او اناثا فان ترك اخا لاب

واتم وإن خالاب فالمال كله للأخ من الأب والأم وكذلك إن تركت أختا لأب وأم وأخا لأب فالمال كله للأخت من الأب والأم يكون لها النصف بالتسمية وما
بقي فلأقرب أولي الأرحام وهي أقرب الأرحام لقول النبي صلى الله عليه وسلم أعيان بني الأم أحق بالميراث من ولد العلات فإن ترك أخوات لأب وأم وأخوات لأب
وابن أخ لأب فللأخوات للأب والأم الثلثان وما بقي رد عليهن لأنهن أقرب الأرحام فإن ترك أخا لأب وابن أخ لأب وأم فالمال كله للأخ
من الأب لأنه أقرب ببطن وإن الأخ للأب يقوم مقام الأخ للأب والأم إذا لم يكن أخ لأب وأم فلما قام مقام الأخ للأب والأم وكان أقرب ببطن كان
أحق بالميراث من ابن الأخ فإن ترك أخا لأب وأم وأخا لأم فللأخ من الأم السدس وما بقي فللأخ من الأب والأم فإن ترك أخوة وأخوات لأب وأم
وأخا لأم فللأخ من الأم السدس وما بقي فبين الأخوة والأخوات للأب والأم للذكر مثل حظ الأنثيين فإن ترك أختا لأب وأم وأختا وأخا
لأم فللأخ أو الأخت لأم السدس وللأخت للأب والأم الباقي فإن ترك أخوين أو أختين لأم أو أكثر من ذلك وأخوة لأب وأم فللأخوة والأخوات
من قبل الأم الثلث بينهم بالسوية وما بقي فللأخوة من الأب والأم وللأخ من الأم ذكرا كان أو أنثى إذا كان واحدا فله السدس فإن كانوا أكثر من ذلك
ذكورا كانوا أو إناثا فلهم الثلث بالسوية لا يزادون على الثلث ولا ينقصون من السدس إذا كان واحدا قال الله تعالى وإن كان رجل يورث كلالة
أو امرأة وله أخ أو أخت فلكل واحد منهما السدس فإن كانوا أكثر من ذلك فهم شركاء في الثلث فإن ترك أخا لأبيه وأخا لأمه وأخاه لأب وأم
فللأخ من الأم السدس وما بقي فللأخ من الأب والأم وسقط الأخ من الأب فإن ترك أخوة وأخوات لأم وأخوة وأخوات لأب وأم وأخوة
وأخوات لأب فللأخوة والأخوات من الأم الثلث الذكر والأنثى فيه سواء وما بقي فللأخوة والأخوات من الأب والأم للذكر مثل حظ الأنثيين
وسقط الأخوة والأخوات من الأب فإن ترك أختا لأم وأختا لأب وأم وأختا لأب فللأخت من الأم السدس وما بقي فللأخت من الأب والأم
وسقطت الأخت من الأب فإن ترك أختين لأم وأختين لأب وأم وأختين لأب فللأختين للأم الثلث بينهما بالسوية وما بقي فللأختين للأب
والأم وسقط الأختان من الأب فإن ترك أختا لأب وأم وأخوة وأخوات لأم وابن أخ لأب وأم فإن للأخوة والأخوات من الأم الثلث الذكر
والأنثى فيه سواء وما بقي فللأخت من الأب والأم وسقط ابن الأخ للأب والأم فإن ترك أخا لأب وابن أخ لأم فالمال كله للأخ من الأب فإن
ترك أخا لأم وابن أخ لأب وأم فالمال كله للأخ من الأم وسقط ابن الأخ للأب والأم وللفضل بن شاذان في هذه المسئلة رأي آخر فإن ترك ابن
أخ لأم وابن أخ لأب وأم وابن أخ لأب فلابن الأخ من الأم السدس وما بقي فلابن الأخ من الأب والأم وسقط ابن الأخ للأب وإن ترك ابن
أخ لأب وابن أخ لأب وأم فالمال لابن الأخ للأب والأم وسقط ابن الأخ للأب فإن ترك ابنة أخت لأم وابنة أخت لأب وأم وابنة أخت لأب
فلابنة الأخت للأم السدس وما بقي فلابنة الأخت للأب والأم وسقطت ابنة الأخت للأب فإن ترك ابنة أخ لأب وأم وبني أخ لأب وأم فإن
كان من أخ واحد فالمال بينهم للذكر مثل حظ الأنثيين وإن كان الأخ أبو الابنة غير الأخ أبي البنين فلابنة الأخ النصف من الميراث نصيب أبيها
ولبني الأخ النصف ميراث أبيهم فإن ترك ابن أخ لأم وابن ابن ابن أخ لأب وأم فالمال كله لابن الأخ من الأم لأنه أقرب فإن ترك ابن
ابن ابن أخ لأب وأم أو لأب أو لأم وعما أو عمة أو خالا أو خالة فالمال لابن ابن ابن الأخ وكذلك ولد الأخت يمنع العم والعمة والخال والخالة
لأنهم من ولد الجد وابن الأخ وابن الأخت وابنة الأخ وابنة الأخت وإن سفلوا من ولد الأب وإذا ماتت امرأة وتركت زوجها وأخويها لأمها
وأختها لأبيها فللزوج النصف ثلاثة أسهم وللأخوة للأم الثلث الذكر والأنثى فيه سواء وبقي سهم فهو للأخوة والأخوات من الأب
للذكر مثل حظ الأنثيين

باب ميراث الزوج والزوجة مع الأخوة والأخوات

إذا مات الرجل وترك امرأة وأخا لأم أو لأب وأم أو لأم فللمرأة الربع وما بقي فللأخ
وكذلك إن ترك امرأة وأختا لأب أو لأب وأم أو لأم فللمرأة الربع وما بقي فللأخت فإن ترك امرأة وأخا لأب وأم وأخا لأم وأخا لأب فللمرأة
الربع وللأخ من الأم السدس وما بقي فللأخ من الأب والأم وسقط الأخ من الأب فإن ترك امرأة وأخوة وأخوات لأب وأخوة وأخوات لأم و
أخوة وأخوات لأب وأم فللمرأة الربع وللأخوة والأخوات من الأم الثلث الذكر والأنثى فيه سواء وما بقي فللأخوة والأخوات من الأب
والأم للذكر مثل حظ الأنثيين وسقط الأخوة والأخوات من الأب فإن تركت امرأة زوجها وأخا لأب أو لأم أو لأب وأم فللزوج النصف وما بقي
فللأخ وكذلك إن تركت زوجها وأختا لأب أو لأم أو لأب وأم فللزوج النصف وما بقي فللأخت فإن تركت زوجها وأخوة وأخوات لأم
وأخوة وأخوات لأب وأم وأخوة وأخوات لأب فللزوج النصف وللأخوة والأخوات من الأم الثلث بينهم
بالسوية وما بقي فللأخوة والأخوات من الأب والأم وهو السدس للذكر مثل حظ الأنثيين وسقط الأخوة والأخوات من الأب فإن تركت
زوجها وأخا لأم وأخا لأب وأم وأخا لأب فللزوج النصف وللأخ من الأم السدس وما بقي فللأخ من الأب والأم وسقط الأخ من الأب وكذلك

سهام الأخوة والأخوات مع الزوج والزوجة

هذا ...

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله وصلوة على محمد واله المعصومين احباء الله المبانين صلوات الله عليهم اجمعين وبعد فيقول العبد الفقير محمد بن منصور بن صدر الدين الحسيني انى وجدت بحول الله تعالى ونقدت وعرفت القاه الله فى خواطري وهذا اليه جل مشاعر بمعوس بما من رحمانه عجيب غريب ما الذي احد اليه ولا سبقني فيه الاشراف الحكماء والمرتاض العلماء وتوحدت باستنباط و تفردت باستخراجه وهو ان الاوصياء بالحق بعد من الله عز وجل من لدن ادم ابي البشر الى ان خاتم الرسل سيدنا النبي الامي محمد لكل نبي من اولي العزم من الرسل اثنا عشر كما هو مسطور في الكتب يحفظون شريعته نبيهم ويقيمون كلمة ما دام التكليف بها باقيا والوصي الحجة بعد ذلك النبي والامام الناطق بنبأ وبلي الكتاب الصامت بحفظ الشريعة ويقيم الحدود ويقبض بيد الظالم من الظلم فاوصياء ادم اثنا عشر وهكذا نوح وابراهيم وموسى وعيسى ومحمد اوصياءهم اثنا عشر ثم

واذا اسقطنا	حجة	محمد	الحسن	علي	محمد	علي	موسى	جعفر	محمد	علي	الحسين	الحسن	علي
			١٢٩	١٥٩	١١٠	٩٢	٣٥٣	١١٤	١١	٩٢	١٢٩	١١	٩٢	١٦٣٢

علي الى عشر الى عشر يكون الباقي اثني عشر وذلك عجيب اقول ان ايتم في الاسماء بعد اسقاط يا الحسين من الحساب لكونها ياء تصغير لا جزء من الاسم فتاملوا وعجب منه ان الفاتحة وهي المرتضى المجتبى الشهيد بكربلاء زين العابدين الباقر

الصادق	الكاظم	الرضا	التقي	النقي	العسكري	الحجة	جميعه
٢٢٤	٩٩٢	١٣٢	٥٣١	١٩١	٣٩١	٤٤٢	٤٩٠٥

١٣٨١ ٧٨٠ ٥٥ ٢٣٥ ٣٣٢

فاذا اسقطنا على اثني عشر اثني عشر يكون الباقي اثني عشر اقول وان حسبت القائم بدلا عن الحجة فانه من الالقاب المعروفة ايضا لافاد المطلوب ايضا ولا يخلو من لطف ويكون المجموع ٤٩٢٤ فلذلك ثم الاعجب من الاعجب والعجيب ان كناهم ايضا

وهي ابو الحسن	ابو محمد	ابو عبد الله	ابو الحسن	ابو الحسن
١٥٨	١٠١	١٣١	...	...

وهي ابو الحسن ابو محمد ابو عبد الله ابو محمد ابو جعفر ابو عبد الله ابو الحسن ابو الحسن

١٥٨ ١٠١ ١٣١ ١٠١ ٣٤٢ ١٥١ ١٥٥ ١٥٨

ابو جعفر ابو الحسن ابو محمد ابو القاسم جميعه فانه اذا اسقطت على اثني عشر

٣٤٢ ١٥٥ ١٠١ ٢٤١ ١٧٢

يكون الباقي اثني عشر ثم الاعجب من الاعجب المعجب من اعز العجائب ان اسماءهم في التورية وكتب الانبياء المتقدمة

ايليا	قيذار	اوذبيل	مفسام	شفاع	اذوميا	ميشا	هذاد	تيما	يطور
٥٢	١١١	٥٥٨	٣٢١	٤٥١	٢٥١	٣٥١	١٤٠٤	٣٥٢	٢٢٥

لاقيش	واقيدما	جميعه
٤٤١	٥٥٨	٥١٧٢

ثم اذا اسقطت على اثني عشر يكون الباقي اثني عشر فانظر الى السر الخفي والبرهان الجلي الظاهر ايات الحافظة والايات على رؤس البرية سيما الاثني عشرية والحمد لله حق حمده يقول الجامع وفي بعض النسخ المعتبرة اذوزبيل الحسنية واذوميا المعجزة وهيذار الرضا وقيما التقي الجادة ويكون جميعه ٥١٠٤ وبعد الاسقاط يبقى اثني عشر وهذه معجزة لاريب فيها اقول واعجب من هذه العجائب انه اذا اسقطت الحروف المكررة من اسمائهم يبقى اثني عشر حرفا هكذا م ح د ع ل ى س ن ج ف ر و واذا اسقطت الجلالة يكون اثني عشر حرفا هكذا ال ف ل ام ل ام هاء وكذا كلمة التوحيد اثني عشر حرفا ل ا ا ل ا ه ال ا ال ه وكذا كلمة الرسالة م ح م د ر س و ل ال ل ه وكذا كلمة الولاية والخلافة ع ل ى خ ل ى ف ة ال ل ه

وكذا

وكذا الاسباط من اسرائيل وكذا نقباء النبي وكذا اوصياء ادم وكذا اوصياء نوح وكذا اوصياء ابراهيم وكذا اوصياء موسى وكذا اوصياء عيسى ويستذكر بالساير انفا وكذا اركان الاجزاء الثلثة الظاهرة لعامة الخلق من الاسم الاكبر وكذا بروج الفلك وكذا شهور السنة وكذا دوران السنين وكذا ساعات الليل وكذا ساعات النهار وكذا خلفات النيل وكذا العيون المنبجسة وكذا اجنحة اسرافيل وكذا اوصال جسد الانسان وكذا ابيوت الطالع اما اسماء اوصياء ادم شيث هابيل تيذاه ميسم شيثم قادس قيلدق ايخ انوح ادريس ديثوخ ناخوه اوصياء نوح سام يافث ارشخ فرشخ فالغ شالخ هود صالح وبخ معدل ورغا مجاه اوصياء ابراهيم اسمعيل اسحق يعقوب يوسف الياس ايوب ذنيون دانيال الاكبر اينوخ اناخا انجا ميدع اوصياء موسى يوشع عوف قيذوف عزير ارديا داود سليمان اصف اتواخ منيفا ادون واعث اوصياء عيسى شمعون عوف قيذوف عيسى زكريا يحيى اهله ثشخا طالوت قسي حس استين بحيرا الراهب وقد تم بحمد الله الوهاب

[illegible]

وكان ثم حاضرا فرفع رأسه وقال اعرف فالحق قبل ان شهيد عليه الكبر

[illegible]

تمام اقسام میکروبها در سرما و در یخ [illegible]

هوا [illegible]

[illegible] ۱۹۵۸۴ [illegible]

[illegible]

از آثار روغن و چربی از کاغذ [illegible]
[illegible]

برای پاک کردن ظروف مسینه ۴۰ گرام از آسید [illegible] و ۱۰۰۰ گرام آب [illegible]
[illegible]

برای پاک کردن الماسی [illegible]
[illegible]

برای محافظه سرکه از ضایع شدن [illegible]
[illegible]

برای محافظه گوشت از تعفن [illegible]
[illegible]

[illegible] امام شافعی

اذا فی مجلس نذکر علیا وسبطیه وفاطمة الزکیة یقال تجاوزوا یا قوم هذا فهذا من حدیث الرافضیة برأت الی المهیمن من اناس یرون الرفض حب الفاطمیة

[illegible]

بحمد الله تعالی
بسم الله الرحمن الرحیم

دلم به بیم و امید عمر که دارد منزل ... ز عمر که بایند نسیم عمر جانم بر
کز عدار بسفر

اما بعد مسئول الوجود الفقیر الراجی الی رحمة ربه التواب محمد بدیع الله بن عبد الوهاب بن عبد الرحیم بن محمد حسین بن نظام الدین ...
السراری الموروث ساکن دهلی ... ضعیف عفا الله عنه چون از خط نسخ بهره وارد اکثر اوقات بکتابت کتاب ام مشغول ...
و قرآن مجید جان مرا از رنج خاطر آوارد که از اول تا آخر از ... نویسد اما چه جای که آن شان عمل ... بدرخت
رقوم مسلمات و کلام بلاغت نظام ... بالقرآن و القرآن بلغتهم کرنما در باره او و امثال او ... چه آوار جمله
دوات ... پای حنیفه آمد حنیفه و همراه ... زاده ... چندی از مادر و پدرم ...
شک و لیکن کدام ... محاره ... و مدار کنز از او بودم
بلکه چون مارا رقم از سر تا پا دم بودم ... بودم چه انعام عام ز سر تا پا بود دم ...
چو مار سر کو سراپا دم است ... مطول ز طول دم ...
رجب ... چون خضر توفیق ... ظلمات مذاهب ...
... اللهی شدم امید که حضرت شاه ولایت پناه ...
... از جمله ... احوال ...
... بتفسیر ...
... مجموعه ...
... مصباح ...
... حضرت ...
حضرات ائمه معصومین ... علیهم ...
که کیفیت ...
شدن ... راه هدایت ...
المعاودلم ...
... مستقیمه ...
... کار ...
... تفصیل ...
... دارد ...
... دارد ... سرایا

[illegible]

از راه انکار آن قرآن نکرده میگفتم شاید باعتبار خوبی خط و اکثر رحمت در این دیار بلکه در اقطار عالم و امصار مانند این مصحف کمتر بهم رسد
از قضا روزگار در صحبت یکی از مدار و رازی از اعیان اجنبی تر از خضر مردان تازه خود رفتار رفته بودم و آن پیر کبیر گفتار ابلهی
[illegible]

[illegible]

مختلفه

[illegible] واضح است گفت پس باعث [illegible] و وجه اختلاف در طرق [illegible] با وجود اختلاف [illegible]
[illegible] چون کلام باین مقام رسید با وجود کمال تعصب [illegible] مطلب [illegible]
[illegible] تمام گفتم [illegible] اعتراف [illegible] تحقیق [illegible]
[illegible] در این [illegible] باجتهاد [illegible]
فاطمه [illegible] حضرت پیغمبر صلعم [illegible]
[illegible] علی [illegible]
مختلفه [illegible] ابراهیم حنیفا [illegible] پیغمبر صلعم [illegible] آن حضرت [illegible]
[illegible] چهار مذهب [illegible] حضرت پیغمبر صلعم [illegible]
فاطمه [illegible] چهار [illegible]
[illegible]
[illegible] کلام حضرت رب
العالمین و حدیث پیغمبر سید المرسلین [illegible]
[illegible] اصول و فروع [illegible]
[illegible]

[illegible]

الکافی

آن حضرت بترتیب مدت چهار خلیفه افتاد که اول ایشان ابوبکر و آخر ایشان علی علیه السلام و همچنین از این چهار خلیفه صاحب مذهب علیحده نبودند بلکه دعوی هر چهار
اقتدا بسنت رسول و حضرت رسالت پناه میکردند پس چون انجام امر خلافت باعتقاد اهل سنت و جماعت بحضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام رسید و رفته رفته انوار دولت [illegible]
که ظاهر شوند آن حضرت و طریقه حضرت رسالت پناه هیچ تفاوت نخواهد داشت بلکه شک نیست که پس از این اعتبار هم امت را واجب است که اقتدا بخلیفه چهارم نمایند
که امر خلافت بآن منتهی شده و به روش حضرت رسالت صلعم منحصر در آن است و اگر اختراع مذاهب اربعه مخترعه مشهوره با وجود اختلاف روایات [illegible]
و افتراق احادیث موضوعه ایشان اعتبار رود احتمال حقیت بمذاهب چهار خلیفه که هر کدام در زمان خود خلافت را باستقلال تمام کردند و احادیث از
لفظ مبارک حضرت محمد صادق علیه و آله السلام بلا واسطه استماع می نمودند با بدایع مذاهب اربعه احق و اولی بودند و ما جهادها در [illegible] و الحق هرگاه از چهار
خلیفه هیچکدام را [illegible] این اختراع [illegible] لازم می آید که دعوی [illegible] مذاهب اربعه باطل باشد و راه ایشان غیر راه [illegible] آنکه [illegible]
ذوی العقول پوشیده نیست که صاحب شریعت بمصداق آیه فاتبع ملة ابراهیم حنیفا [illegible] و مسلم النبوت است که امت خود را [illegible]
ملت ابراهیم چنانچه از آیه دیگر [illegible] که ملة ابیکم ابراهیم هو سماکم المسلمین و ظاهر است که آن صراط المستقیم و اجب الاتباع [illegible]
و التقلید در اولاد امجاد حضرت مرتضی علی علیه السلام که بموجب حدیث متفق علیه الحسن و الحسین سیدا شباب اهل الجنة محل اعتماد و کمال و معدن فضل و کرامت و منبع
جود و سخاوت و وارثان علوم انبیا سلام الله علیهم مانده است احکام دین را از ایشان فرا گرفتن لازم بلکه واجب است لهذا علما از کجا که ابو حنیفه
و غیره متابعت مذهب حسنین بر نگزیده اند گفت از جهت وفور اختلاف در اقوال و کثرت افتراق در افعال و احکام با آنکه باری تعالی در قرآن مجید
ایشان را اختلاف [illegible] مذمت نموده بلکه [illegible] و ما اختلف الذین اوتوا الکتاب الا من بعد ما جاءهم العلم بغیا بینهم اختلاف [illegible]
باز نموده و از افتراق نهی کرده و باجتماع امر نموده که قال جل شانه و اعتصموا بحبل الله جمیعا و لا تفرقوا [illegible]
متابعت حسنین علیهما السلام کرده [illegible] با آن تقدیر [illegible] واجب الاتباع [illegible] لازم و حال آنکه حنفیان
هر چهار را بر حق میدانند بر خلاف [illegible] که جهت اثبات کفر ابا حنیفه [illegible] مرسوم بنکته الشریفه [illegible] ابو حنیفه تصنیف کرده
و محمد غزالی که از فحول علمای ایشان است نیز کتابی که ملقب بمنخول است تصنیف نموده در [illegible] بر ابا حنیفه و اثبات [illegible]
و از جمله عبارات منخول این است که ان ابا حنیفه نعمان بن ثابت الکوفی کان لا یحسن الکلام و لا یعرف اللغة و النحو و لا یعرف الاحادیث [illegible]
[illegible] آخر ان ابا حنیفه قلب الشریعة ظهرا لبطن و شوش مسلکها و غیر نظامها [illegible] این هر دو کتاب [illegible]
[illegible] در هر دو نسخه [illegible] حیوة الحیوان نقل کرده [illegible] ابو حنیفه [illegible]
[illegible] و القیاس [illegible] قیاس [illegible] الاول
انتهی پس بموجب این عبارات احتمال غالب آن است که مذهب [illegible] باشند [illegible] اگر
تفصیل [illegible] مذکوره هدایت [illegible] معقول و منقول [illegible] حقیقت حال ضلالت [illegible]
عقاید اهل سنت اطلاع یافتم و در جواب [illegible] مطلق شدم و سب [illegible] بعد از [illegible]
و در اندیشه دور و دراز [illegible] و فکر عمیق [illegible] تحقیق [illegible]
[illegible] حضرت و الملک المتعزز [illegible]
[illegible] جواب [illegible]
[illegible] مقدمات [illegible]
[illegible] اسلام [illegible] از این جهت [illegible] علیم [illegible] الله [illegible]
[illegible] کیفیت [illegible] مذاهب اربعه و حقیقت [illegible]
چند [illegible] گفتم [illegible] سؤال [illegible] اهل سنت [illegible] امامت ائمه اثنا عشر را
ثابت کرده

ثابت کرده اند و علمای حدیث استدلال بر حقیت مذاهب اربعه نمی کنند و ابو حنیفه امام اعظم را به [illegible] گفت این راز را از خوف ظلم بکس
[illegible] اما اگر کتمان این راز و اخفای این اسرار [illegible] شقایق حدایق النعمان [illegible] ابو حنیفه است و [illegible] شقایق النعمان
[illegible] طرایق نفاق [illegible] و دیگران واقف گردانم گفتم از هر [illegible] و مرا از این کتمان [illegible] عزم [illegible]
چون [illegible] مغالطه [illegible] گفت [illegible] قرآن [illegible] قوله تعالی [illegible]
[illegible] النعمان [illegible] ابو حنیفه چون [illegible]
اقدم و اعلم از دیگران بود [illegible] شافعی [illegible] حدیث [illegible] کتاب
[illegible] اسرار [illegible] حدیث [illegible]
[illegible] مجتهد [illegible] مذهب خود [illegible] حنفیان هر چهار [illegible]
گفتم هرگاه حال [illegible] سؤال [illegible] گفت [illegible] کار ایشان [illegible]
[illegible] و چون امامت ایشان [illegible] قرآن و حدیث [illegible] از ایشان
ایشان عدول کردم و در [illegible] حضرت [illegible] المصطفی [illegible]
[illegible] اعتقاد [illegible]
[illegible] اتفاق [illegible] سؤال کردم که اگر کسی در بعضی فروع از مذهب حنفی بمذهب شافعی و غیره [illegible]
[illegible] گفت [illegible] اعتقاد [illegible]
از علما [illegible] صورت لازم می آید [illegible]
اسلام [illegible] حضرت خیر الانام علیه و آله السلام [illegible]
که اقتدا [illegible] شافعی [illegible] ابو حنیفه [illegible]
حنفی [illegible] مذاهب [illegible] گفتم [illegible]
[illegible]
[illegible] حنفی [illegible] شافعی [illegible]
انتقال از مذهب حنفی [illegible] گفت [illegible]
ایشان مجتهد [illegible] امام [illegible] کدام در زمان خود [illegible]
[illegible] اما [illegible]
[illegible] شافعی [illegible] مذاهب ایشان [illegible]
[illegible] جواب [illegible] معلوم [illegible] مذهب شافعی [illegible]
و بر هیچ طریق [illegible]
خواهند نوشت [illegible]
[illegible] مذاهب [illegible]
[illegible] قرآن [illegible]

با هرون با ملک و سهارون علی المعروف گفتم و تفصیل این اجمال حلیت گفت اما بیان آن منکر آنکه نزد ابی حنیفه اگر شراب را با دو ثلث آن آب صرف

بکیفیتی که در روایت گفته می شود بجوشانند مثلث نام کرده مرفوع الوسم والنجاسة ... مثلث بمس التثلیث و محدث ابن حدیث

خبیث ابو الهدی ... [illegible]

امام ... ابی حنیفه است ... [illegible]

حلیه هرون الرشید ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

فاموش ... [illegible]

... امام اعظم ... [illegible]

تا م و تمام است و شافعی ... [illegible]

... [illegible]

گوشت سگ و غیره ... حرمت علیکم المیتة والدم و لحم الخنزیر ... حلال

... [illegible]

ما خلق الله ... [illegible]

علامت ... عبد الحکم که شاگرد شافعی است ... [illegible]

لم یصح عن النبی ... [illegible]

روا علی الفتوی ... مالک ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

این معنی ... شافعی گفت ... [illegible]

... [illegible]

مالک ... شافعی ... [illegible]

تقدیم نماز عصر ... شافعی ... [illegible]

و بمذهب ابی حنیفه ... [illegible]

خود ... ابو حنیفه ... [illegible]

مصنف ... [illegible]

او نموده تکذیب امام اعظم ... شافعی ... [illegible]

و از آن ... [illegible]

عقد خود ... میراث ... [illegible]

[illegible]

و ذمائم افعال متعصبین بعض الغلاة رسانیده اند و با امامیه عداوتی که دارند که از شرح و بیان مستغنی است از آن جمله غزالی [illegible] از معتقد ابا [illegible]

[illegible]

و در تفسیر آیه [illegible] هذه الآیه [illegible] الا فضه [illegible]

[illegible]

وفساد های عظیم [illegible] امام [illegible] امامت محتاج باقامت [illegible] امام و مقتدای

دین اسلام و پیشوای خود [illegible] و لا تتبعوا السبل [illegible]

[illegible]

به خلاف هر چهار باشد گو هر چهار ثابت نبود از کجا که از هر چهار بر حق اند و حال آنکه حق متعدد نیست و عقل هم تجویز نمی کند که در شخص متعدد در یک امر

[illegible]

منسد کند ... مختلف الفاظ ...

[illegible]

ولا الظل ولا الحرور

وهل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون و ما یستوی الاعمی والبصیر ولا الظلمات ولا النور ولا الظل ولا الحرور و ما یستوی الاحیاء ولا الاموات ولا یستوی اصحاب النار و اصحاب الجنة و غیر

ذلک مع مذهب ابو حنیفه ...

[illegible]

افتتاح فاتحه ... سنت ... بسم الله الرحمن الرحیم در نماز جهر ...

[illegible]

می‌کنند پس انحصار در این چهار از کجا ثابت شود گفت چنین در هر امام در زمان خود شرایط اجتهاد موجود بود و در افراد امت ان منقول [illegible]
امر امامت و ریاست امت از خلفاء راشدین بایشان منتقل شد گفتم اگر کسی اعتراض کند که پس چرا مریدان [illegible] و بعضی مسائل از اقوال او عدول نموده
عمل بقول صاحبیه می‌کنند گفت چون فطرت ایشان بسیار رسا بوده قیاس ایشان نزد ما معتبر داشتند گفتم باز اگر معارض گوید که بعد از انبیاء و اوصیا هیچکس
به بلندی فطرت و تیز فهمی و فطنت ابلیس نرسد مع هذا او چون در مقابل نص بقیاس خود عمل نموده بود بنابراین مطوق بطوق لعنت ابدی گردید و [illegible] خزلان
سرمد گشت پس قیاس ایشان را چه اعتبار گفت قیاس ابلیس را با قیاس ایشان چه نسبت است بنابر آنکه قیاس آن ملعون در مقابل نص بود و قیاس
ایشان در امری است که در آن نص از قرآن و حدیث یافت نشود و نزد اهل سنت علماء انحصار را بنابر اضطرار در جمیع امصار و اقطار عالم جاری است
که در فقه مسائلی هم چه حدیث العلماء ورثة الانبیاء بواسطه مصلحت و نیز از زبان حضرت رسالت پناه حدیثی وضع نماید گفتم [illegible] حدیث
بحکم حدیث نبوی من کذب علی متعمدا فلیتبوأ مقعده من النار تکفیر کنند چرا [illegible] گفت [illegible] باید الزام داد گفتم اگر گویند که
بموجب کریمه لا رطب ولا یابس الا فی کتاب مبین و آیه ما فرطنا فی الکتاب من شیء جمیع ما یحتاج الیه امت در قرآن موجود است پس مجتهد باید که هر چیز را
از قرآن فرا گیرد و یا از حدیثی که مراد توان باشد استخراج نماید و محتاج بقیاس که مفید ظن است نشود و اگر از این معنی عاجز شود در دعوای اجتهاد کاذب
و بالاتفاق کار امامت و ریاست امت [illegible] اهل سنت [illegible] وضع حدیث اعتماد نکنند [illegible] گفت [illegible]
این قدر کاوش که تو می‌کنی اگر کسی [illegible] ابا حنیفه می‌کرد از [illegible] امامت و ریاست خود هم [illegible] التماس انکار
این مسئله [illegible] الصبح [illegible] که مرا نیز از این گفتگو [illegible] و تشویش خاطر [illegible]
شد [illegible] گرداند [illegible] وسواس [illegible] جواب [illegible]
مطلع شدم و دانستم [illegible] الذین اتخذوا من دون الله اولیاء [illegible] الا به [illegible] مذاهب اربعه [illegible]
از چهار مذهب [illegible] تبرا نمودم [illegible] روز دیگر [illegible] صبح صادق [illegible] کاذب [illegible] و چشمه
مهر چون آب حیات از ظلمات شب برآمده [illegible] خواب غفلت بیدار ساخت [illegible] همراه گمراهان [illegible] حضرت [illegible]
نمودم [illegible] از جام [illegible] جام [illegible] مرا [illegible] غایات [illegible] اهل [illegible] شهادت
[illegible] شد [illegible] فیروز [illegible] مذهب [illegible] حقیقت [illegible]
خندان [illegible] گفت [illegible] مذهب ما در اصول [illegible] و در فروع مذهب ما
که منسوب است به اهل البیت ثم گفتم این مذهب [illegible] اختیار کرده اید گفت بنابر آنکه مذهب اهل بیت رسول است صلعم و هر که [illegible]
که مودت ایشان [illegible] بنص قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی فرض [illegible] اختیار کنند [illegible]
[illegible] و مفترض الطاعه [illegible] آیه قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله و یغفر لکم ذنوبکم الایه [illegible] محبوب [illegible]
[illegible] مذاهب [illegible] ابو حنیفه [illegible] هر کدام [illegible] که مذهب ما حق است [illegible] خطر دارد پس [illegible]
معلوم [illegible] که [illegible] جمهور [illegible] امام [illegible] اسلام [illegible]
البشر علیه و آله السلام [illegible] النجاة [illegible] که [illegible] نوح [illegible] گفتم [illegible]
که اختیار مذهب اهل البیت [illegible] گفت از حدیث متفق علیه [illegible] قال رسول الله صلعم انی تارک فیکم الثقلین
ما ان تمسکتم بهما لن تضلوا بعدی کتاب الله و عترتی اهل بیتی [illegible] صریح [illegible] مثل اهل بیتی کمثل سفینة نوح من رکبها
نجا و من تخلف عنها غرق [illegible] کلهم فی النار الا واحده [illegible]
[illegible] که [illegible] سفینه [illegible] اهل البیت [illegible] گفتم [illegible] مذهب اهل البیت [illegible]
و اسلام و نماز و روزه و خمس و جهاد و حج گفتم حقیقت [illegible] آیه [illegible] گفتم مراد از ذوی القربی کدام جماعت

گفت [illegible] الا المودة فی القربی از عبارت حضرت رسول است صلعم گفتم از کجا دانسته شود که از ایتام و مساکین و ابن السبیل
مراد بنی هاشم اند [illegible] آیه [illegible] مذکوره [illegible] گفت [illegible] معطوف است بر فوله [illegible]
که در [illegible] حکم [illegible] مسطور [illegible] که این حکم در خمس [illegible] جاری [illegible]
متفرع [illegible] اهل اسلام است [illegible] باتفاق جمهور [illegible] اسلام [illegible] ایتام [illegible] جمله [illegible]
عام و مراد [illegible] حضرت سید الانام علیه و آله السلام باشند [illegible] اسلام [illegible]
نص [illegible] حضرت [illegible] علیه و آله السلام [illegible] قطعی [illegible]
در این [illegible] گفتم حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم در زمان
[illegible] کار روزار [illegible] غنایم [illegible]
غنایم [illegible] تقسیم [illegible] سهم [illegible]
[illegible] زکوة و صدقات [illegible]
[illegible] از عبدالله بن عباس [illegible]
[illegible] زکوة [illegible]
[illegible] حضرت ابوبکر [illegible]
[illegible] اهل البیت [illegible]
گفتم [illegible] ایتام و مساکین و ابناء السبیل [illegible]
[illegible] گفت [illegible] علامه زمخشری [illegible]
[illegible] عبدالمطلب [illegible] رسول الله [illegible]
[illegible] بنو عبدالمطلب [illegible] بنو هاشم [illegible]
[illegible] عبدالمطلب [illegible]
[illegible] قال رسول الله صلعم [illegible] اهل البیت [illegible]
[illegible] رسول خدا [illegible] صدقات [illegible]
[illegible] الصدقات [illegible]
[illegible] زکوة [illegible]
[illegible] علامه زمخشری [illegible]
[illegible] ما آتاکم الرسول فخذوه و ما نهاکم عنه فانتهوا [illegible]
[illegible] حضرت [illegible]
[illegible] حضرت رسول [illegible]
[illegible] الاسلام [illegible]
[illegible] میراث [illegible]
[illegible] انما الصدقات للفقراء و المساکین و العاملین علیها و المؤلفة قلوبهم و فی الرقاب و الغارمین و فی سبیل الله و ابن السبیل فریضة من الله [illegible]
[illegible] میراث [illegible]

آفاق است و معلوم است که جمله از اصناف مذکوره بود پس هرگاه او با وجود عدم استحقاق تصرف در اموال و حقوق [illegible]
خود کرد او را کرد فرزندان و خویشان رسول الله صلی الله علیه و آله را [illegible] که مودت این خاندان و محبت این دودمان [illegible]
تخصیص [illegible] جمیع اهل ایمان بمصداق آیه قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی [illegible]
[illegible]
[illegible] که متکلم المحققین و تاج المدققین مولانا سعد الدین تفتازانی در شرح مقاصد [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

چون [illegible] بودم [illegible] الذی [illegible] اجتمع دیدم [illegible]

[illegible] منتظم شده ام [illegible] معروف نموده [illegible]

[illegible] کردم [illegible]

[illegible] الزام [illegible]

[illegible]

او [illegible] چون [illegible]

والشهاب [illegible] عندالله التعلیم [illegible] حضرت [illegible]

[illegible] حضرت [illegible] حضرت خضر [illegible] حضرت خضر [illegible]

[illegible] سوال کرد [illegible]

[illegible] عبارات [illegible]

[illegible] جواب [illegible] حیران شده [illegible]

[illegible] عبارت [illegible] جواب [illegible]

[illegible] معقول [illegible]

[illegible]

[illegible] کلام باشند اما شما صحبت [illegible]

[illegible] گفت [illegible]

مولانا قطب الدین انصاری رحمه الله [illegible] از [illegible] اعتراف نموده و گفته که چون باب نبوت مسدود شد و دوام ارض منقطع شد [illegible] تا ابد حق جل و علا
[illegible] باشد که [illegible] که قلوب [illegible] قلوب انبیا باشد الا قوم [illegible] آمده که زمین [illegible] و [illegible]
و حجت خدا از ارض منقطع نشود [illegible] نور الهی باشد [illegible] وقال عمار بن یاسر رضی الله عنه یوم صفین والله لو ضربونا حتی یبلغونا
سعفات هجر لعلمنا انا علی الحق وانهم علی الباطل

من مجالس المؤمنین در تشیع

روا از برای دین خویش ... [illegible]

[illegible]

و علاوه دواعی گرائف بهرسانو ... در رباعیات منسوب حضرت گفته در حضرت مطلب ساقی کوثر گرش و در کوثر کثرت علو وحدت ورکش لا بل اعلا ابدات ...
و در این مراتب فواید و در کش و از لطایف متعلقه در این مقام آن است که محمود و صبیانی بنا بود که یکی از او لیبان شیعه است در بابی که بر بیان رفته بود روز شریف که او ...
با جمعی از مردم ماوراء النهر در باغی بضیافت طلبیده بر کنار حوض نشسته بود و در آن اثنا یکی از اهل ماوراء النهر با صاحب خود گفت که حوض کوثر ... باشد این حوض که ...
این نشسته ایم مربع است و در روز قیامت بهار بار بر چهار رکن آن خواهند نشست و هر یک جایی خواهند داد چون محمود این سخن شنید ... سالی ...
برخواست و گفت نامعقول میگویید که حوض کوثر هم مدور و ساقی آن امیرالمؤمنین حیدر است و شما را از آن قطره آب نخواهد رسید و منتفر خواهید شد از آن اعراف ...
و علی الاعراف رجال یعرفون کلا بسیماهم اعراف جمع عرف و آن بلندی باشد از زمین چون باره و مانند آن و از این جا ماخوذ است عرف الدیک ...
و بنابر مناسبت ماخوذ و ماخوذ منه میرزا قاسم گونابادی در شاهنامه گفته همه برج و باره زسر تا بعرق چو تاج خروس ... گشته غرق و بعضی از مفسران گفته اند ...
باشد میان بهشت و دوزخ و بعضی گفته اند که آن کثیب است و بعضی گفته اند مراد صراط است و اکثر اقوال مفسرین اهل سنت که در تفسیر قاضی بیضاوی و جلالین و در تفسیر ... یافت ...
اثر یافته که تعلیم امام اصحاب ... و در تفسیر خود آورده بانساد خود از جویبر بن سعید از ضحاک از عبدالله بن عباس که گفت مراد به اعراف جایها باشد بلند از صراط و آن ...
که بر اعراف باشند حمزه بن عبدالمطلب و عباس و علی مرتضی ... و جعفر طیار ذوالجناحین و ایشان محبان خود را از دشمنان بشناسند علامت روی ایشان ... که دوستان ...
سفیدروی باشند و دشمنان ایشان سیاه روی و ظاهر است که مراد دشمنان سیاه روی اهل سنت و جماعت خواهند بود ... عبدالله ...
الی النار ... ان هذا العذاب ... بریشان ان شر الدواب است و اکر بعضی از این جماعت خود ... مجاهد ...
بیت ... از مقوله ... خواهند بود زیرا که صفات ... و افعال ایشان ... آن ...
تا آنکه جمهور ایشان در روز عاشورا ... و ... میکنند و ... یزید ... اهل ... شام ...
امیر ... امام احمد حنبل که امام قوم ناصبی ... و اولاد ... و الذریه ...
مشهور است که ... از اکابر ایشان است و در کتاب ... قال علی بن ...
ناصبی ... که محبت علی ... برکه ... و لکنا هم ... الدنیا ...
و شعار ... محمد بن یعقوب کلینی رحمه الله با سناد خود ... در کتاب جامع ... از حضرت امام جعفر صادق روایت ...
فرمود که ... حضرت امیرالمؤمنین ... آمد و گفت یا امیرالمؤمنین و علی الاعراف رجال یعرفون کلا بسیماهم فقال علیه السلام ونحن علی الاعراف نعرف ...
بسیماهم ونحن الاعراف الذی لا یعرف الله عز و جل الا بسبیل معرفتنا ونحن الاعراف یعرفنا الله عز و جل یوم القیامة علی الصراط فلا یدخل الجنة الا من عرفنا و عرفناه و لا یدخل النار ...
الا من انکرنا و انکرناه و ان الله تبارک و تعالی لو شاء لعرف العباد نفسه و لکن جعلنا ابوابه و صراطه و سبیله و الوجه الذی یؤتی منه فمن عدل عن ولایتنا او فضل علینا ...
فانهم عن الصراط لناکبون و موید این روایت است حدیث عمر بن شبیه و دیگر راویان از صحابه کرام در اینکه حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام قسیم ... جنت ...
و دوزخ ... مشهور است و از جمله حکایات وارده و آثار ساریه که مناسبت تمام با این مقام دارد آن است که ابوالصلت هروی گفته که روزی که حضرت امام ...
علی بن موسی الرضا ... مجلس مامون رفت ... و او گفت ... مباحثه ... و از سوال ... اینکه ... حضرت رسالت پناه ...
که فرموده بود یا علی انت قسیم الجنة والنار ... باشد قسمت بهشت و دوزخ حضرت امام فرمود که قسمت میان آنکه محبت او موجب ... باشد و عداوت او ...
در نیران پس ... بهشت و دوزخ ... انقسام ایشان در محبت و عداوت ... و سایر اولیا و ... حسن تقریر ...
تحسین ... ابوالصلت گوید که چون از آن مجلس بیرون آمدم گفتم یا ابن رسول الله ... نمودی ...
فرمود ... ای ابا الصلت ... گفتم ... ایشان ...
که فردای قیامت حضرت امیرالمؤمنین ... و گوید ... هذا ... عن ...
مقتدای اهل سنت و جماعت ... در کتابها ... از مقتدای الروافض نام ... که شیعه مفوضه اند ... گویند خدا ...
بعضی از کارها ... مفوض ... و از این سبب قسیم الجنة والنار گویند ... خدای ...
عالکند

عن عمر بن شمر قال قال رسول الله صلعم یا علی ... کافی باب ... الائمة ... و سید ... قسیم الجنة ... و النار ... الی النار ...

... الله جهان که ابوبکر و عمر و ... زاید و رفع فرستند و ... آیه ... و قسم و ... فرستند ... عبدالجلیل
رازی در جواب گفته که اگر تفویض بمعنی مذکور باطل باشد قدح در بسیاری از افعال و احکام الهی لازم آید زیرا که اجماع امت است که ... فرشتگان ...
در دنیا و در قیامت که حواله ارزاق عباد و حصر اعمال مکلفان و حساب قطرات امطار و مانند آن بدیشان است ... از امور ...
در زبانیه دوزخ مفوض است و شریعت و کتاب در دنیا با نبیا و اولیا مفوض است ... سلطنت خدای تعالی ...
قرآن مجید گواه است که خدای تعالی امور عظام را در دنیا و آخرت بملائکه و انبیا و ائمه ... و نهی از منکر و ...
مشارکت با خدای تعالی لازم نیاید ارزاق ... و حساب قطرات ... و اعمال کرام الکاتبین نوشتند ...
باشد و همه اهل اسلام اثبات این احوال کنند ... که این مجبر ... اما ... حکم ...
صحیح که ... شیعه ... متفق اند که امیرالمؤمنین ... با خدای لازم آید و شیعه مفوضی باشند ... که از مذاهب ...
... مذهب ... مسلمانان آگاه ... شرع ... قاضی ...
... که عذاب خدای تعالی ...
باشند ... فرمان ... امیرالمؤمنین ...
... حکم ... قرآن ... امامت ...
... خدای تعالی ...
... که گویند ...
... شیعه باشند ... اهل توحید و عدل و ... نبوت و امامت ...
... باشند ... باشند ...
... الحرام ... حضرت ...
... الهی ... الحرام ...
سبحانه و تعالی آن حضرت را ... امامت ...
... ولد فی حرم الاله وامه فی البیت ... والمسجد ... الاسعد
... طواف خانه کعبه ... که آن ...
... ابوطالب ...
... قبله ... حضرت پروردگار ...
و حرم محترم را از لوث اصنام ... اصنام ...
... ظهور اسلام ... حضرت ... رسول الله ... الکعبه ...
... الاعلی ...
... ابوالعباس ... بقوله ...
نزلت ... رسول الله ...
... اهل سنت ...
... مقامات ... عارف ...

رضوان یکی از مشایخ آنجا ... شده و با او در اثبات حقیت مذهب اهل سنت در بحث و مناظره بودم تا آنکه ... [illegible]

... گفت و در این چه تردد است که ... علمای اسلام ... [illegible]

اختیار کرده ام ... چون ... اهل اسلام ... مقام ... مقام شافعی و مقام مالکی و حنفی است ... [illegible]

... مذهب ... که ... [illegible]

... مذهب اهل سنت و جماعت اختیار کرد ... [illegible]

[illegible]

چون بنگاه رسمی آگاه اخلاص و ارادت آگاه خیرخواه بلا اشتباه نواب [illegible] سالها است که از دل [illegible] [illegible] خدمت [illegible]
و طریق [illegible] اقدام [illegible] [illegible] و [illegible] که [illegible] حاصل کرده [illegible] [illegible] در [illegible] حضور [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] طاهره [illegible]
[illegible] امانت و [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] آمد [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] از الطاف [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] الله [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] حضور [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] بلند اقتدار [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] نواب علیه عالیه [illegible] [illegible]

نسب جامع هذا الکتاب — أولئك آبائی فجئنی بمثلهم لهم علا فوق الثلثین اربع

علی بن محمد بن احمد بن حسین بن سامع بن غیاث بن محمد معصوم بن نور الله بن مراد الله بن شاه اسد الله بن سید جلال الدین بن الحسن بن مجد الدین
بن قوام الدین بن اسماعیل بن عباد بن ابی المکارم بن عباد بن ابی المجد بن عباد بن علی بن حمزة بن طاهر بن ابی الحسین علی الشاعر بن ابی الحسن محمد الشاعر بن احمد
بن ابی جعفر محمد بن ابی عبد الله احمد الرئیس بن ابراهیم الملقب بطباطبا بن اسماعیل الملقب بالدیباج الاکبر بن ابراهیم الغمر [illegible] بن الحسن المثنی بن الامام المجتبی الحسن [illegible]
ثم الامام المجتبی الحسن بن فاطمة ابنة محمد خاتم النبیین

فاسی چون ستم بر کار [illegible] باشند و این قدر اندازه و تقدیر قوم گویند مردم را در هیچ کار اختیار نیست و از ایشان بعضی را غالیه باشند گویند مردم را
هیچ اثر و فعل و کسب نیست و آنچه نسبت با او کنند که او کرد فعل خدای تعالی است و بعضی دیگر گویند مردم را اختیار نیست و آنچه با او نسبت
کنند فعل خدای تعالی است و نسبت بر او و کسب [illegible] است چه خدای تعالی با ایجاد آن فعل هم صفتی در بنده آفریند که آن را قدرت
خوانند و فی الحقیقه تفاوت در مابین اول و ثانی جز در عبارت نیست از جهت آنکه هر دو قوم گویند لا موثر الا الله و این قوم را جبریان
خوانند و بازای ایشان قومی گویند هر چه مدح و ذم با آن راجع باشد فعل بنده است و او فاعل آن است و باختیار خود می کند
اگر خواهد کند و اگر خواهد نکند و آن کارها را خدای تعالی با او باز گذاشته است و جواب را خواهد و این قوم را قدریان خوانند
و باید که عدلیان خوانند و باید که قوم اول را قدری خوانند بسبب آنکه گویند کارها بتقدیر خدا است و از آنجا این حدیث که القدریه مجوس
هذه الامه هر قومی حوالت قدری با دیگر قوم کنند و میان این هر دو طایفه مقالات بسیار است بحث بزرگتر میان طایفه اول آن است
که باتفاق هر دو قوم خدای تعالی پیش از وجود بندگان دانسته که هر کس چه کند اگر ممکن باشد که خلاف آن کنند ممکن باشد که علم خدا [illegible]
و چون ممکن نبود که خلاف آن کنند ایشان را هیچ اختیار نباشد و نیز گویند که قدرت و ارادت مردم اگر باید که فعل او بود چه افعال [illegible]
فاعل بحسب قدرت و ارادت بود او بود در ایجاد قدرت و ارادت محتاج بقدرتی و ارادتی دیگر [illegible] تسلسل لازم آید و هر دو [illegible]
و چون قدرت و ارادت مردم نه بفعل او بود هر گاه که قدرت و ارادت در او آفریند واجب بود که فعل از او صادر شود و هر گاه نیافریند
[illegible] که صادر شود پس او را هیچ اختیار نبود و نیز گویند اگر خدای تعالی تقدیر کرده باشد که ضرری بمردم رسد و او هیچ سعی در تحصیل او نکند لابد
باو رسد و اگر تقدیر کرده باشد که آن ضرر باو نرسد و او بسیار جهد کند در تحصیل آن محال بود که باو رسد پس جهد و سعی مردم را هیچ اثر نبود
و جمله بحوالت و ارادت خدا بود و حجت بزرگتر میان طایفه دوم آن است که اگر بنده را اختیار در فعل نباشد تکلیف او عبث باشد و دعوت
انبیا و اولیا و کسی و ملکی بفایده و جهد و سعی چرا باید کرد و مدح و ذم متوجه نشود و اگر شود راجع با مردم نباشد و دین و لغو بعثت
و تکلیف باطل بود و ثواب و عقاب نه بر عمل باشد و نقض دعوت کنند در علم بآنکه مردم را فعل است و در آن مختار است و ما که متفحص [illegible]
[illegible] ایراد کنیم و النفقات بکنیم [illegible] و اگر حق باشد واضح نمائیم فصل [illegible] در ذکر وجوب و امکان
مطلق است و در این بحث بر ترتیب [illegible] از آنکه یا بسبیل وجوب و ضرورت
و امتناع و احکام هر یک حصول امری در فعل یا لا حصول امری دیگر [illegible] و در جمله نسبتی [illegible]
بود یا بسبیل جواز و شاید بود یا نبود و ظاهر است که حصول و لا حصول بسبیل وجوب [illegible] نباشد و بسبیل جواز [illegible] پس اقسام
قسم منحصر بود واجب الحصول و واجب اللاحصول که او را ممتنع الحصول نیز خوانند و ممکن الحصول و اللاحصول و وجوب با ذات بود یا
ذات واجب بملاحظه غیر اقتضای وجوب کند یا نکند اول را واجب لذاته خوانند و دوم را واجب لغیره و ممتنع هم یا ممتنع لذاته بود
ممتنع لغیره و یک چیز هم واجب لذاته و هم واجب لغیره نتواند بود و الا ذات او بملاحظه غیر اقتضای وجوب هم کرده باشد و هم نکرده
باشد و این محال بود پس هر چه ممتنع لغیره و واجب لغیره باشد ممکن لذاته باشد و باید که نسبت ممکن لذاته بملاحظه غیر به هر دو طرف
حصول و لا حصول یکسان بود از بهر آنکه اگر یک طرف اولی باشد باید که دیگر طرف واقع شود الا رجحان مرجوح بر راجح لازم
آید

آید و این محال بود و چون دیگر طرف واقع نتواند شد پس آنچه ممکن فرض کردیم ممکن نبود باید چه هر چه ذات او بملاحظه غیر اقتضای امتناع
وقوع یکی از دو طرف کند ممکن نباشد پس معلوم شد که نسبت ذات ممکن بملاحظه غیر بهر دو طرف یکسان بود و هر چه چنین بود وقوع
هر یکی از دو طرف پس باید غیر ذات او چه اگر وقوع یک طرف بی سببی باشد نسبت آن طرف [illegible] مساوی بوده باشد و وقوع
رجحان در یک طرف با فرض عدم رجحان در هر دو طرف لازم آید و این محال است پس هر چه لذاته ممکن باشد وقوع هر یکی از دو طرف
او سببی باید غیر ذات او و چنین بحیثیت از وجود یا عدم معرا نتواند بود پس هرگز ذات ممکن از سبب منفصل که اقتضای وجود یا عدم کند
خالی نباشد و باید دانست که طرف وجود را سبب شئ موجود باید چه سببی که نباشد اقتضای چیزی که باشد نتواند اما طرف عدم را نسبت عدمی
کافی بود چه شاید بود که نابودن چیزی سبب نابودن چیزی دیگر باشد چنانکه نابودن آفتاب سبب نابودن شعاع او باشد و چون ذات
ممکن معرا از هر دو طرف یعنی حصول و لا حصول محال است پس هر گاه که حصول که طرف وجود است سبب موجود باشد
حصول واقع باشد و هر گاه که سبب موجود نباشد لا حصول که طرف عدم است واقع باشد و عدم سبب سبب عدم باشد و چنین حال از دو
خالی نباشد یا از وجود سبب یا از عدم سبب پس ذات ممکن از حصول یا لا حصولش خالی نباشد و هیچ کدام از هر دو طرف بی سبب واقع
نشده باشد و از این بیان معلوم شد که ممکن تا واجب نشود حاصل نشود و تا ممتنع نشود لا حاصل نشود و می باید دانست که این وجوب که حصول
ممکن را بر وجود موقوف است غیر آن وجوب باشد که بعد از حصول لاحق شود چه هر چه حاصل بود در حال حصول او لا حصولش ممتنع بود و هر چه لا
حصولش ممتنع بود حصولش واجب است پس هر چه حاصل بود در حال حصول او حصولش واجب بود و لکن این وجوب ممکن را بعد از حصول لاحق
حاصل شده است و وجوب اول یعنی از حصول بلکه وجوب اول علت حصول است و این وجوب معلول حصول [illegible] در ذات الباب و علل
داشت [illegible] جبر و اختیار هر چه وجود غیری بر او موقوف باشد چنانکه اگر او نباشد آن غیر نباشد اما شاید که او باشد و آن غیر نباشد آن را شرط خوانند
و آن غیر را مشروط و از وجود شرط وجود مشروط لازم نیاید اما از عدم شرط عدم مشروط لازم آید و وجود مشروط بی وجود شرط ممتنع بود و با وجود شرط
جایز مثال شرط پاکی جامه [illegible] رنگ کردن جامه بود و نطق وجود را ثابت [illegible] چه جامه تا پاک نباشد رنگ نپذیرد و حیوان تا ناطق
نبود کاتب نتواند بود و نه هر جامه پاک رنگ کرده شود و نه هر حیوان ناطق کاتب تواند بود و شرط شاید عدمی بود چنانکه در مثال اول گفتیم و شاید
که وجودی بود چنانکه در مثال دوم و هر چه او [illegible] فعل باشد در افادت وجود غیر آن را سبب و علت خوانند و آن غیر را مسبب و معلول پس هر چه سبب باشد
شرط باشد و باشد که غیر از شرط باشد و سبب نباشد چنانکه پاکی جامه شرط رنگ کردن [illegible] سبب و سبب یا موجب بود یا نبود و سبب موجب آن
بود که از وجود او وجود مسبب واجب شود چنانکه آفتاب و نور و غیر موجب بخلاف این بود مانند کاتب و کتابت و اراده شرط این قید که گفتیم شاید
که او باشد و مشروط نباشد اعتبار کنیم سبب موجب شرط نتوان گفت و غیر موجب شرط باشد و از این وجه شرط اعم از سبب است [illegible] که عدمی بود
و سبب بود جز از شرط عام تر بود و هم [illegible] یا کافی بود در وجود دادن مسبب یا نبود اگر کافی بود سبب تام باشد که آن را موجب باشد و اگر کافی نبود جز
سبب باشد و با جزء دیگر یا با منضم شود کافی شود پس این مجموع سبب تام باشد و سبب موجب چنانکه گفتیم جز وجودی نتواند بود چه از ناچیز چیز در وجود
نیاید اما سبب معدوم هم عدمی و هم وجودی تواند بود چنانکه سبب عدم نور هم عدم آفتاب و هم وجود حجاب تواند و اسباب چهار باشد ماده و صورت و آنرا
سبب باشند و مسبب را ذات آن مرکب بود و غایت و فاعل که بیرون او باشند بذات و موجد او و غایت نسبت فاعل فاعل باشد که اگر نه غایت باشد فاعل
فعل نکند پس موجد مطلق فاعل تنها نباشد و این چهار سبب که گفتیم مرکبات را باشند اما بسایط را [illegible] مانند ارواح و صور از ماده نباشد
طرف علل بود که وجود دهنده است و محل باشد که وجود پذیرنده است و آن کار را که باشد و صورت یعنی مسبب بود و فاعل وجود بکار خویش بود و [illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم اما بعد الحمد والصلوة این رساله ایست از تصانیف افتخار سلسله خاتم النبیین ص امیر طاوس حسینی
در باب استخاره مصحف مجید که اول آیة الکرسی تا هم فیها خالدون و آیه وعنده مفاتح الغیب اخر خواند
بعده این دعا سه بار بخواند اللهم انی توکلت علیک وتفالت بکتابک فارنی ماهو المکتوم فی سرک المکنون
فی غیبک بین لی ماهو من الخیر والشر اللهم انت الحق وبک الحق وکتابک الحق وانزل علینا الحق بحق
محمد الحق یا ارحم الراحمین اللهم ارنا الحق حقا حتی نتبعه وارنا الشر شرا حتی نجتنبه پس ده مرتبه
صلوات بفرستد پس نیت کند و مصحف بگشاید و جلاله سوا از جانب صفحه یمین بشمارد هر چند است بعد از آن ورق
شمارد تا بعدد لفظ جلاله شود باز بعدد لفظ جلاله سطر از صفحه دست چپ بشمارد آنچه اول سطر آن علو
اگر می آید بمنزله وی است اگر سوال کند غایب دارم احوال او چگونه است از صحت و مرض و مال دارد یا نه بنور
کعاف در کدام طرف است صحت و مرض او سوال بسطر اول حرف اول و حرف اول سطر ورق ششم شمارد و بشناسد
اگر حرف سعد است صحیح است و اگر نحس باشد مرده باشد یا بیمار است و اگر یکی سعد و دیگر نحس است بیمار ...
باشد یا از بیماری خلاص شده و همین طریق حال حرف ممتزج بر چنین است و حروف سعد این است

اف لئظ طذ در وت زث هش غ — و حروف نحس این است

لغ حخ ن بض جق یص — و حروف ممتزج این است س م

و حال از دیگر بار بنی از حروف اول سطر اول و حرف اول سطر اول ورق دوم اگر حروف سطر اول و دوم سعد داخل است
و الحال است و اگر حرف نحس خارج است مال ندارد و اگر یکی سعد و یکی نحس بقدر کفاف دارد و اگر هر دو خارج چند
اما سعد مال بدست می آورد و خرج میکنند و اگر دیگر منقلب یا ممتزج یا سعد قوت ... بیشتر ... دو حروف داخل

این است و حروف داخل این است

لئظ هش زث بض جق در م س — و حروف خارج این است

اف لغ حخ وت غ — و حال مکان او بود از حروف سطر اول و ششم و حروف شرقی و غربی

و جنوبی و شمالی حروف شرقی این است اف لغ وت حخ — حروف غربی این است

طذ جق سی زث — حروف جنوبی این است لئظ م ن — بض حروف شمالی این است

در هش یص غ — اگر حروف سطر اول شرقی است و ششم جنوبی میانه شرق و جنوب است و اگر حروف سطر اول

جنوبی است و ششم مغربی میانه جنوب و مغرب است و اگر حروف سطر اول مغربی است و ششم شمالی میانه مغرب و شمال است
و اگر حروف سطر اول شمالی است و ششم شرقی میانه شمال و مشرق است و اگر این حروف و جهات مقابل آید آنکس تردد دارد
و بجای ثابت نیست و اینعلم اما باید دانست هم در این امر و هم در هر امور در قرآن مجید است از استخراج ...
دیگر طریق این آن است چون مشغول مصحف گشاید لفظ جلاله صفحه یمین را بشمارد آنگاه در صفحه یسار
سطر آخر بعد لفظ جلاله است نگاه کند اگر سعد داخل است خوب و اگر وعید و نحس است بد و اگر هیچ نیست میانه داند
و اگر در صفحه یمین لفظ جلاله نباشد حکم بر سطر اول صفحه یسار کنند بهمان طریق که مذکور شد حکم نماید اگر پرسند که غایب داریم
زنده است یا مرده و مقام او کجا باشد نظر بحرف اول سطر دوم و ششم کند اگر این حروف سعد است زنده است و اگر
نحس است مرده است یا در زلت گرفتار و اگر ممتزج است بیمار است و در جای محبوس است و اگر حرف سطر ششم سعد داخل است زود آید
و اگر سعد خارج است یا نحس دیر آید و اگر ممتزج باشد بقدر حروف حکم کنند و مقام او نیز بدین طریق باید دانست نظر کنند در
حرف اول و ششم و اگر برابر باشد جای او مشرق است اگر حرف سطر اول و دوم مغربی باشد و اگر دوم است جانب جنوب
وقتی در دوم جنوبی باشد و اگر در چهارم است جانب شمال است و اگر در این جاها نیست حکم بر دوم است و جهات حروف اول از
سطر دوم معلوم است در حروف که می آید اول اگر احوال بیمار پرسند چون نیست نظر بحرف اول کنند از سطر ششم اگر در اول ابجد و بعد
از اخمی نبعد ب ض سی هش زث جق لئظ در م حال بیمار بد است و اگر این حروف بشود
و الله علیم است حصول حاله حرف سطر اول سعد باشد این حال اگر سطر ششم سعد خارج است بیمار از مرض زود برون آید و اگر
سعد داخل است خوشی میشود اما چند روز در مرض باشد و عدد او از منسوب سطر ششم این طور که اول منسوب روز یکشنبه
وت لئظ روز دوشنبه غ در روز سه شنبه جق یص چهارشنبه م سی
پنجشنبه اف هش روز جمعه زث طذ منسوب شنبه بض ن لغ حخ
و اگر سطر اول و ششم حروف منقلب بود کار خوشی و کار حمار است اگر پرسند بیماری او بچه سبب است از اول سطر حروف ششم بار است
اگر حار و یابس است و اگر هوا است هم حار و رطب است و اگر ماء است هم بارد و رطب است و اگر تراب است هم بارد و یابس است
حروف حاره یابسه نار این است اف لغ وت حخ — حروف هوا این است طذ جق سی زث
حروف آب این است در هش یص ع — حروف خاک این است لئظ م ن بض — حروف سطر اول
و ششم یا دوازدهم این حروف بود حاصل است س ن لئظ هش و اگر گوید حمل پسر است یا دختر اگر حرف اول و ششم
حروف ذکور است پسر است و اگر حروف اناث است دختر است و اگر حروف ممتزج است دختر است

حروف ذکور این است ا ف و ت ح خ ط ذ ی ض ل ع ن غ حروف اناث این است
ب ص ج ق د س ه ش حروف ممتزج این است ر ث ک ظ س م و در صورت دزد برده

اعتبار بحروف سطر هشتم است وقتی که حرف سطر دوم سعد مسعود باشد و حرف اول سطر هشتم حرف خارج معلوم گردد که دزد برده است و اگر حرف اول سطر دوم خارج باشد دلیل آنکه فراموش کرده است و اگر حرف اول سطر هشتم سعد باشد مرد برده است والا زن و اگر نحس و در هشتم باشد خدمتکار برده است یا مردی که تعلق بآن کند یا زنیکه عمل در آن کند اما آنکه دزد برده بدست مرآید یا نه اگر حرف اول سطر هشتم سعد داخل باشد زود بدست مرآید و اگر سعد خارج باشد دیر بدست آید و اگر ممتزج بود احتمال دارد که قدری از آن بدست آید و اگر نحس بعد دیر بدست آید و اگر التماس کند اعتبار بحرف اول سطر اول است اگر حرف سعد منقلب یا حرف سعد خارج است سفر کردن خوب است و فایده حاصل میشود و اگر نحس است نباید رفت و اگر داخل باشد او بود در سفر توقف باشد و دیر تر باز آید و امن و خوف راه از حرف ششم سطر اول خبر دهد اگر سعد است ایمن و اگر نحس است مخوف و اگر ممتزج باشد اندک خوف بود و رسد و اگر از دزد راه یکی خواهد خبر کند اگر سعد منقلب و مستقلب و نحس جنب کند و چون عمارت و امثال آن در کدام روز نوشتن باشد اعتبار بسطر چهارم است و قتیکه حرف اول سطر چهارم سعد باشد بسیار خوب است و اگر نحس باشد بد است و اگر ممتزج متوسط است و حرفی زند که او را لیکن از آن باز افتد از حرف اول سطر پنجم گوید اختیار روز بحرف سعد و اگر ممتزج متوسط اختیار روز از سطر ششم کند و از سطر هشتم است و ممتزج اختیار در سطر سوم نامناسب است و این چه رساله بسیار فایده آورد و اول آنکه هرکسی که فال میکرد باید باعتقاد درست و غرض آن نباشد و الله فال مخالف قرار گیرد و عکس که هرکس واقع شود آن باعتقاد حق فال است بر علم یکی ام است که حرف اول سطر پنجم و یازدهم و دوازدهم نحس باشد و اگر ممتزج باشد او بود در صدق و کذب این عمل تردد است و اگر اینها سعد باشند التماس او درست باشد و اعتماد بحرف اول دوازدهم و یازدهم و سوم است و نتیجه این آنکه وقتی که عدم اعتقاد نحس باشد شود عذر بار دیگر نکند ورنه دروغ می افتد فایده دوم هر امری منسوب است دارد و موید منسوب حرکت و سکون و نطق و صامت و حالات و روح و بدن سطر اول است و منسوب فقر و غنی و بیع و شری و اغذیه سطر دوم است و موید او سطر اول است در ورق دوم و منسوب ابتدا و انتها و علم و جهل و راحت و فرح و راحت سطر سوم است و موید آن سطر اول ورق سوم و منسوب عمارت و جوار و عاقبت آب و آتش سطر چهارم است و موید آن سطر اول ورق چهارم است و منسوب فرح و خوبی و لباس و عطایا و هدایا و زینت و ولد زینه سطر پنجم است و موید آن سطر اول ورق پنجم است و منسوب صحت و مرض و حزن و حبس و قید سطر ششم است و موید آن سطر اول ورق ششم است و منسوب زن و نکاح و شرکت و امان و تهمت سطر هفتم و موید آن سطر اول ورق هفتم است و منسوب خوف و خطر و مال غایب خانه هشتم و موید آن سطر اول ورق هشتم

و منسوب

و منسوب سفر و رجوع و دیدن معامله و طلب و خواب دیدن و جواب ملوک سطر نهم است و موید آن حرف سطر اول ورق نهم است و منسوب جاه و جلال و مانند آن از سطر دهم و موید آن حرف اول ورق دهم است و منسوب طمع و رجا و سعادت و شقاوت سطر یازدهم و موید او حرف اول ورق یازدهم است و بباید دانست که موید او منسوبات هر امری که مثل صدر است مثلا منسوب مال خانه دوم و موید آن حرف اول سطر دوم است و حرف اول ورق دوم و منسوب اخ و اخت سطر سوم است و موید لیکن حرف اول ورق سوم و مثل صدر لیکن سطر اول ورق سوم است چون ورق اول مثل صدر و موید ندارد مثل صدر و موید لیکن حرف سطر اول ورق سیزدهم است نتایج این فایده آنکه وقتی که منسوب امر از او موید و مثل صدر آن امر خوب است لیکن خوب است و اگر هر دو بد باشد لیکن امر بسیار بد است و اگر میانه است میانه است

والله یعلم

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین اما بعد فهذا کتاب سر الله الاعظم و هو باب فی العالم الجمال الذی علمه الله آدم علیه السلام یا بنی آدم ان الله تعالی خلق الاشیاء کما شاء و خلق لها اسرارا و ما یتصرف فیها ثم قال الحمد لله عز و جل ان جمیع المخلوقات تحت حواس هذه الاسماء و ذلک ان جمیع الموجودات ما فی السموات و ما فی الارض و ما بینهما و اهل فیها ملائکة لا یعلمون شیئا یخرج عنها فلما تعلقت اراده الله فی ذلک جعل لها خواصها و اسرارا و طبایعا ثم اودعها اسرارها فیما بین ذلک و کذلک سایر الموجودات بین جمیع آدم علیه السلام و اراد ان یثبت له الحجة علی الملائکة و یعلمهم بان آدم احق بالخلافة منهم و ان مراجعتهم معاقدة ذکر الله منهم فقال یا آدم انبئهم باسمائهم ثم قال الم اقل لکم انی اعلم غیب السموات و الارض و اعلم ما تبدون و ما کنتم تکتمون فدل هذا علی ان الله تعالی علمه اسرار الحروف و طبایعها و ما یتصرف فیها و ثبتت المعجزة من المسالة التی سالهم عنها و علمها آدم علیه السلام و علمهم تفضیل آدم بالعلم الذی اودعه فیه و ان علم هذه الفضیلة فهو احق بالریاسة لتفضیل علم من وصل الی هذه العلم فقد حسده الله تعالی علی غیره و جعله اعلم اهل زمانه او اسلک به طریق التها و التحقیق فیما علمه الله تعالی علی سیده ثم یحسن الثواب من الله تعالی فاسمعوا یا اهل الکتاب الکنز الربانیة ما اوصیکم به و اعلموا ان راس کل شیء معرفة الله و استعمال الحروف و النظر فیها لابد من اتصاله بالنور الاعظم و هذه راس الحکمة فمن احب ان یکون حیا لا یموت و غنیا لا یفتقر نجی من ابواب الجهد و لا یا ملک الخوف و الشیطان و ان ذلک له سلطان و الشیخ علیه و بیان معرفته بانواع الریاضة فهذه الوصیة العظمی فی هذه السر ثم قال الشیخ شهاب الدین احمد العباسی البونی فصل فی طبایع الحروف قال اعلم حلا و لا علی ما تراه لقلت هذه الحروف و طبایعها کما تراه و هذه اعظم اسرار الله سبحانه و تعالی

وهذه جدول العناصر

التراب	د	ح	ل	ع	ر	خ	غ	١٩١٢
الما	ج	ز	ك	س	ق	ث	ظ	١٥٩٠
الهوا	ب	و	ی	ن	ص	ت	ض	١٣٥٨
النار	ا	ه	ط	م	ف	ش	ذ	١١٣٥

واعلم بان الامام هذه كلاً من هذه العناصر الاربعة اذ هي مبادى الاشيا ثم اعلم انه يشتمل على كل ما في الموجودات من الخير والشر والحق والباطل والهدى والضلال لا تركل من خطرات الاوهام فصل في عدد حروف النار وبسطها فهي ثمانية وكذلك الهوا واخبر بالعدد حروف بسط النار ٢٩ ٣ احد خمس ه ست ع ه اربع ی ن ثم ان ی ن ثلاث م ای ه سبع م ای ه اعدادها ٣٥١٢

مو بلیقصفی اما عدد حروف الهوا وبسطها اما حروف البسط ٣٨ وهو هذه اث ن ی ن ست ه ع ش ره خ م س ه ن ث س ع ی ن اربع م ای ه ث م ان م ای ه ٣٩٧٧

جزكس قسط اما الما حروف بسط ٣٤ حرف وهو هذه ثلاث ه سبع ه ع ش ری ن س ت ی ن م ای ه خ م س م ای ه ت س ع م ای ه وكذلك التراب اربع ه ث م ان ی ه ث ل ا ث ی ن س ب ع

وحلمخع

م ای ت ی ن س ت م ای ه ال ف حروفه ٣٦ اعدادها ٣٢٩٥ ٢٣

واما عدد حروف الدوام وبسطها كما سنذكر ان شاء الله الاحد اح د ث ل ا ث ی ن اح د ث م ا ن ی ه اربع ه واعدادها ٢٠٠١

حروف يوم الاثنين اح د ث ل ا ث ی ن اح د خ م س م ای خ م س ی ن ع ش ر خ م س ی ن حروفه ٣٣ اعدادها ٣٩٦٩

الثلثا اح د ث ل ا ث ی ن خ م س م ای ث ل ا ث ی ن خ م س م ای ه اح د حروفها ٣٢ اعدادها ٣٧٢٠

وكذلك للاربعا والخميس والجمعة والسبت وكذلك الكواكب السبع السيارة زحل والمشترى والمريخ والشمس والزهرة وعطارد والقمر وحروف مذكورة بحروف البسط ساعات الايام كذلك الاول والثانية والثالثة الى الثاني عشر واما ساعات الليل مثل ساعات النهار ولها حروف تسمى حروف العناصر اما حروف الليل احد اللیل

ع ش ر ه ث ل ا ث ی ن

ميزان الجلب والطرد والصحة والسقم خالية عن الالف واللام كذلك جلب طرد صحة سقم فصل في احلاب المطر ومنعها واجلاب الوحوش والهوام واجلاب السمك واجلاب الحجر واجلاب الطيور فلها موازين تختص بها ميزان الاول مطر والثاني رياح والثالث وحوش والرابع هوام ٢ يعمل بها كما تعمل بالعناصر والايام كما مر اما عنصر النار فله اربع درجات الاول نار متخذة الثانية نار لا تاكل ولا تشرب الثالثة نار تاكل وتشرب الرابعة نار باردة وللهوا ايضا اربع درجات الاول هوى بارد معتدل الثاني في البر والبحر الثانية هوى العشق والام في ع الثالثة هوى لجميع الطاير الرابعة هوى بارد معتدل وللما ايضا اربع درجات ١ الما الحلو الفرات ٢ الما المتغير ٣ الما الزعاق ٤ الما المكدر الراكد ٥ الما الثقيل على الانسان وللتراب اربعة درجات التراب الزرع والمواكيل ٢ التراب لجميع المعادن ٣ التراب الرماد ٤ التراب السبخة الذي لا منفعة فيه فهذه موازين درجات العناصر الاربعة مسوطة بالعربية كما تعمل بالحروف في الصفحة اليمنى واعدادها مضاف الى ذلك العمل الذي يناسب تلك الدرجة

عمل الشاعر والعنصر

ثم اعلم انه اذا اردت التصرف في عالم الموجودات لما تريد من الخير والشر مثلا اذا اضطرب عليه دفع علل ود عمل واجلاب نفع من صديق الباب فاعرف فحل اسم ذلك الشخص الذي تريد منه ذلك وكم حرف هو بطرقه احسب في ورقة ثم الغالب عليه من العناصر في عنصر واحد في ذلك واضيف اليه ذلك العنصر يعني حروفه

واذا اردت ان تتصرف في العالم وفي جميع الموجود بما تريد من خير او شر مثل اجلاب الخير ودفع الشر وجلب من اردت البلد او الى غيره والطرد عنك او عن غيرك او تسليط شي من الحيوان والطير والرياح والمياه والامطار والثلوج او ما اتفق لك من ساير الاشيا واما جلب ذلك النوع وطرده وتسليطه على شي اردت فاذا اردت فابسط حروف ذلك النوع اي عنصر الذي هو غالب عليه من الطبايع وتضيف اليه طبيعة ذلك النوع اي عنصر غالب عليه ثم انظر في وقته فان كان ذلك الوقت الذي ابتدات فيها بالعمل نهارا او ليلا

فتضيف اليه ميزانها ثم انظر في اي ساعة ابتدات فتضيف اليه ميزان تلك الساعة ثم انظر من
متولي ذلك اليوم من الكواكب فتضيف اليه ميزان ذلك الكوكب ايضا ميزان ذلك اليوم فاذا
اجتمعت معك من هذا الموازين ثم انظر ان كان عملك الخير فتضيف اليه ميزان الخير وان كان من
اعمال الشر فتضيف اليه ميزان الشر ثم ان كان عملك من اعمال النار في اي درجة هي من النار فتضاف
اليه ميزان تلك الدرجة وكذلك تفعل في الريح والماء والتراب فاذا اجتمعت تلك الموازين كلها فاسقط
اسم الذي تريد ان تعمل فيه وقوتر فيه الاثار فاجمع جميع ما ذكرت لك منه ميزانه واحدا ثم
انظر الى هذه الموازين فان كان عددها زوجا فاعظم الاسمار عدد وان كان فردا فاعظمها اخماسة
كما ذكر مثلا اذا كان عملك في الافق ابا شئت وكان اسمه يعقوب خمسة احرف فطلبنا هذه يح ش ر ه
س و ب ع ی ن م اح سو ه ا ث ن ی ن ص ی ا ۲ حرفا عددها ۱۸۹۹ ثم اثبتنا واضف اليه الاركان
التي ذكرت ثم الغالب عليها من الطبايع الاربع فان غلب عليه النار فاستعمل بالنار والا فبالهواء
او بالماء او بالتراب اما كتغير الاعمال اي اعمال النار فيكون في شي يعمل بالنار اما لوح الحديد او
النحاس او نعل او فيها دهن او عسل او فتيلة او بيضة او قارورة وان كان من اعمال الهواء فيوضع شي معلق
في الريح او بجبل صعد وان كان من اعمال الماء فيوضع شي يغرق او في شي يرسل او في شي يعلق في الماء وان كان من
اعمال التراب فيوضع شي يدفن في التراب مثلا في موضع طرق او في قبر او في عتبة باب الدار فافهم
ثم اعلم انك اذا عملت عملا من هذه الاعمال كما وصفت لك فلا بد لك من البخورات المناسبة للعمل فاما
العمل الخير فبالروايح الطيبة كالعود والعنبر والكافور والزعفران والمسك وما اشبه ذلك واما الشر
فبالروايح النتنة الكريهة كالحنظل والخردل والحرمل والكبريت وما اشبه ذلك ثم اعلم انه ينبغي ان تعلم
صنعة ميزان الاسماء وعددها وهو بهذا الطريق مثلا فلنا من الاحد بيوم الشمس فبطنا الشمس هكذا
ش ل ا ث ی ای ه ا ر ب ع ی ن س ت ی ن و حرفها ۱۸ اعدادها ۱۹۰۴ فاذا طرحنا سبعة بقي واحد واذا
اخذت حروف الكلمة هي المركل بهذا العدد ا ر ب ع ی ن س ب ع م ا ی ه خ م س ع ا ث ن ا ی ن فبقی ۱۲
عددها ۱۵۹۷ انظر خاصة سبعة بقي واحد او في فتحة الميزان بهذا المثال والذي ذكرناه يوم الاحد مذهب صاحب الشمس ساعة
اول ساعة انت بيوم الاثنين طلسم صاحب قمر اول ساعة وساعة انت بيوم الثلثاء كلمينا صاحب مريخ اول ساعة والـ
الثامن

بيوم الاربعاء احمر صاحبه عطارد اول ساعت و ساعه ۸ بيوم الخميس اهال اهال صاحب مشتري ساعت ا و ۸ روز جمعه
جبروش صاحب زهره اول ساعت و ۸ بيوم السبت طمطش صاحب زحل ساعت ا و ۸ اما ميزان الملئكة الكلي كه ملك
ا ر ب ع ی ن س ب ع م ا ی ه خ م س ه ا ث ن ی ن وكذلك البواقي واما الحروف الجزئية كما سبقت ما ی ع ش
س ه م ای ث ی ن و كذلك الى البز
در بيان ضابطه تعلق كواكب اگر خواهيد آنكه كواكب كه بچه نسق ارباب روز بوده اند بايد كه كواكب الجاب جمل
بزبان عربي تعداد كنند امث است طرح بعد از آن باند عدد از روز برآيد مثلا شمس كه رب روز يكشنبه است موازنه
عملايم يعني شمس كه سه حرف است بزبان عربي عدد گرفتيم اين طور شد ث لا ث م ا ی ه ا ر ب ع ی ن
س ت ی ن حمله وعدد حروف ۱۸ حروف شد حبس اين مجموع ۹ هفت هفت طرح بعد ازان يك باند
۳۳۳ ۱۵۸۷ ۵۳۵ ۱۹۴۰
بنابر اين شمس وال روز يكشنبه است و زهره وال روز جمعه است موازنه عمل نيم حروف زهره و چهار حرف
است اين چهار حروف بزبان عربي عدد گرفتيم س ب ع ه خ م س ه م ا ی ه ن خ م س ه سعد
۱۳۷ ۷۰۵
خمس مشتمل حمس حمله ۳۱۴۱ عدد اين الجده حروف ۱۴۸ ۲ شد از مجموع انها هفت طرح نموده
۷۰۵ ۵۱۱
۶ باقي باند معلوم شد كه زهره وال روز جمعه است بعد از آنكه از يكشنبه تا جمعه شش عدد در حمله است و تا اعداد اتوار
باقي كواكب معلوم نمايم ديگر اين تشد و بر اين مجهول كواكب هر يك بر روز تعلق دارند لكن نيز در اند چنانچه
مثلا در يك شنبه و دو شنبه و سه شنبه و چهار شنبه و پنج شنبه در شب باشند پس شب تجسم زحل تعلق دارد و از شنبه و جمعه و شنبه و يك
و دو شنبه در شب باشد پس شب سه شنبه تعلق مشتري دارد و از دو شنبه تا پنجم كه در شب باشند پس شب جمعه تعلق به قمر دارد دو نيز
كواكب نيز بدين طرائق تعلق به شب خود دارند فافهم والله يؤتي الحكمة من يشاء و چون ارباب روزها معلوم شد بنا چار ارباب
نيز معلوم بايد كرد و در اين صفحه ثبت شد تا معلوم گردد و در آخر اين فصل جدول بجهت روز و شب نوشته شده
از اكابر و رياضت خوانده فصل و رسالها بر عمل عمل و فايده آن از طرق نوطي معلوم خواهيم در بعلم الله تعالى
در ساعت هفتم حل المطلوب در نورس كنيم و اين عدد حروف عنصر آمد اول حروف عنصر آمد بلطاردم
جن الكبس فتلشط
ب ح ت م ن ا ل ا ف ش ی ح ی ن ق ا ف ث ا ط ا د بگر جمله ساعت هفتم حروف عنصر بلطاردم
۱۲ چون شب جرشنبه تعلق مشتري دارد حروف مشتري بلطاردم هج ا و ا د ن ا ح ا ب ی حروف فعل مطلوب
بلطاردم ۳۴۳ لام ميا الف لام طا را الف لام نون واو را سين نون بوده جمله
بگر نام ساختيم و حروف ملحق از آن استخراج كرديم يعني حروف مكرره گرفتيم باقي حروف نوزده حروف بگر نموده

و از حروف فال از فال رمل از رمل حروف حاصل باید

در رمل حروف از وهم زمان با رخلاف آمد

و باید دانست در وضع علم جفر از حروف چهار کوکب مرتب شده است اول شمس و حروف لیس م ا ل س ک ا ست

دوم مریخ و حروف آن نیز چهار است ی ط ا ل سیوم مشتری و حروف هر آن نیز چهار است اب ج ~~د ح~~

ه و ز ح چهارم زحل و حروف آن نیز چهار است اب ج د

بسم الله الرحمن الرحیم ز عقل کلیه لا یزال نور رسد ز نفس بدرجه کمال نور رسد وهم ز ربه محیط تخت سوق آید لیک
که گرد سراچه جمال نور رسد انا جیبک یا قدوس و یا بارئ النفوس من قلوبنا بمعرفتک واستعمال ابداننا فی طاعتک
واصرف انفسنا عما سواک واجعلنا من الفائزین برضاک وصل اللهم علی صاحب خطاب لولاک محمد و آله امداد
الافلاک وبعد چون علت غائی در آفرینش بنی آدم بمقتضای لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم خاصه و خلاصه
موجودات است تحصیل معرفت و دریافت شهادت علی ما هی علیه و هر موجودی از موجودات که در عرصه شعور دامن
بر میان زده تکاپوی است دیگر دیگری رو بسوی منتهی الکمال خود است پس انسان البته و وجب است که خود را از نباتات
وحیوانات نداشته و تحصیل ثابت الکمال خویش حسب القدره چنین باید تا از امثال تعطیل سمع و بصر و افئده که هام
در داشته و سوره آن نداشته نباشد فما اغنی عنهم سمعهم ولا ابصارهم ولا افئدتهم من شیء قال عز من قائل
لهم قلوب لا یفقهون بها ولهم اعین لا یبصرون بها ولهم آذان لا یسمعون بها اولئک کالانعام بل هم اضل
اولئک هم الغافلون و قال عز و جل هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون انما یتذکر اولوا الالباب و بر دارد
ترد انسان اف نزاحم کوشد دانش است یکی دانش تعارج حق نواط و تیقن رسید با د رتو صید دوم دانش از بینش استشاد و حقایق
اشیا هر کس از این چه بهره باشد و بدن و دریافتن او و عالم و چمن و بدن و دریافتن خفته بود در خواب صور
واحوال مختلفه سوا اگر چه بیند و یابد لیکن از دیدن و یافتن خود خبر دارد و آگاه نباشد و زمره دانایان در سل برای
خلق از این بیخودی و بیخبری مبعوث گشته اند تا حجت حق تمام کرد و یا معشر الجن والانس الم یاتکم رسل منکم یقصون علیکم
ایاتی دنید رسالتکم لقاء یومکم هذا و معرفت مطلوب حقیقی که نبراعظم است نزد محققه ربک الحیار است زیرکه دار او
هیچگونه خفا و ستری نیست وهو معکم اینما کنتم ونحن اقرب منکم ولکن لا تبصرون اما بواسطه ضعف عقول و کلی
وقصور ادراک خفاش طبعان از ملاحظه و ادراک صفات او عاجز اند پس ایمان عوام نیست الا محض تقلید که شنیده اند و
میگویند و بذوق دل ندانسته اند و تصدیق نکرده اند و ما یؤمن اکثرهم بالله الا وهم مشرکون و ایمان ایمان زبان است که
یا ایها الذین آمنوا آمنوا اشارت بآن است و یک طریق معرفت یقینی قلبی و دانستن نفس ناطقه خود است من عرف نفسه
فقد عرف ربه پس هر کس بذوق دل دریافت که نفس حقیقی ناطقه او نه جسم است و نه عرض است و آگاه شد با حوال و آثار
و حکمت او و تصدیق کرد آن جاعل و مبدع را سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق و چون
درین وقت در اواخر شهر رمضان هزار و یکصد و سی و نه هجری لب محمد ابن سواد مستمد فیوض از کمال حمد المشتهر بعلی عامله الله
بفضله بمنزله اند سواد و عراق نزول نمود یکی از برادران که دوستی او خدا را بود نه ریا را بجمیع ظن تصور آن داشت که در حد باید
اش هر حقیق جستجو است از بحث نفس سوال کرد مناسب مقام و در خور استعداد او و لستو مناسب اوراق اتفاق ان الله یار کرم ان بعود

الا مامن

الی اهلها واذا حکمتم بین الناس ان تحکموا بالعدل ان الله نعما یعظکم به ان الله کان بعباده سمیعا بصیرا انتهی
معلوم بوده باشد که از واحد حقیقی جمیع الجهات که هیچگونه تعدد و کثرتی در او نباشد صادر نشواند شد مگر واحد و بیانش آن است
که هر علتی را من حیث انه علة بحسب وجود ذات میباید مناسبتی و خصوصیتی علی النسبة به معلول خود باشد که آن مناسبت
و خصوصیت علت مخصصه صدور آن معلول خاص باشد از او نه معلول دیگر چه اگر نسبت علت به معلول خود مثل نسبتش با معلولات سایر
علل باشد اعنی نسبتها و معلولات متساوی باشد صدور آن معلول خاص از او از صدور معلول دیگر اولی نخواهد بود و این مستلزم
ترجیح بلا مرجح است پس رسید که هر علتی را نسبت بمعلول خود بحسب ذات لا بد مناسبتی و خصوصیتی هست و این از عالم ملکه صناعات
و علت اختصاص هر صنعتی بصانعش ملکه آن صنعت است در باعتبار آن ملکه آن صنعت خاص از صانع آن صنعه صادر شود مثلا باعتبار
ملکه نجاری که در نفس نجار است نجاری از او صادر میشود نه صنعه دیگر چه اگر ملکه مذکوره نبودی نسبت او به نجاری و غیر نجاری متساوی بودی
چون مقدمه ثابت شد باید دانست که اگر فرض کنیم که دو چیز از فاعلی که من جمیع الجهات واحد است صادر شود باید دو خصوصیت
و دو مناسبت نسبت بمعلولین خود داشته باشد که هر یک علت مخصصه صدور معلولی شود و بمعنی یک مناسبت ذاتیه با یک معلول
دارد باعتبار آن مناسبت آن معلول از او صادر شده نمی تواند که علت دیگری باشد چه خصوصیت و مناسبت با هر یک امر خاص عین مناسبت
با امر مباین آن نمی تواند بود چنانکه صانع نجاری ملکه صنعت خاص صانع صنعت دیگری نمی تواند شد هم چنین نوعی مناسبت با یک
معلول خاص علت معلول دیگر نمی تواند شد پس معلوم شد که فاعل مذکور سوای حیث جهت ذات دو خصوصیت باشد نسبت بدو معلول
بالضروره فاعل مذکور واحد من جمیع الجهات نخواهد بود بلکه ذاتش مرکب خواهد بود از دو چیز و این خلاف فرض است پس ثابت
شد که از واحد من جمیع الجهات کثیر صادر نمی تواند شد پس باید بالضروره یک امر صادر شود و هو المطلوب و حکما جوهر اول سو لیعنی
صادر اول سوا از حق تعالی عقل نام نهاده اند که اول ما خلق الله العقل و قسمت جوهر که بحسب عقل محتملست چنین است که جوهر
اعنی موجود لا فی موضوع یا مرکب است یا بسیط و جوهر بسیط بحسب احتمال عقلی یا آن است که بالذات محل و موضوع جزء دیگر باشد
آن را هیولی گویند و آنچه بالذات حالت در جزء دیگر یا نه اگر بالذات مفتقر این است که حال باشد آن را صورت میگویند اعم
از آنکه صورت جسمی باشد یا صورت نوعی و آنچه از جوهر بالذات نه حال است و نه محل خالی از آن نیست که هم چنانکه در ذات
محتاج بمحل نیست در فعل نیز محتاج بمحل نیست آن را عقل گویند و اگر در ذات تنها محتاج بمحل نیست اما در فعل محتاج است آن را
نفس میگویند این است اقسام و انواع جوهر بسیط و احتمال دیگر ندارد چه این قسم بر سبیل انحصار و کلیت پس معلوم شد که انواع
بسیط جوهر چهار اند عقل و نفس و هیولی و صورت و این دو قسم است یکی صورت جسمی و دیگر صورت نوعی و جوهر مرکب از صورت
جسمی و هیولی را جسم گویند و جوهر که جسم و نوع دیگر میکند عبارت از صورت نوعیت که مذکور شد این است انواع
سه جوهر که مشهور است و جوهر دیگر در اینها یافت و چون معلوم است که از واجب الوجود تعالی شانه که بسیط الذات و واحد
من جمیع الجهات است بیش از واحد صادر نمی تواند شد و آن صادر اول باید جوهری باشد بسیط در وجود محتاج بجزء نیست و نه محل

نباشد و الا محتاج الیه یا ولیت واسطه خواهد بود و باید که فاعل با قوت خود باشد و در ذات و فعل هیچکدام محتاج بمحل نباشد چه معلول اول
علت محل است و هر چه در فعل محتاج بمحل است شد علت محل نمیتواند بود و چنین موجودی را عقل گویند پس ثابت شد که معلول
اول که بیواسطه از واجب الوجود صادر شده عقل است و سایر انواع را این لیاقت نیست چنین دانسته شد که معلول اول عقل است
و آن جوهریست که در ذات و فعل هیچکدام محتاج بمحل نیست پس معلوم شد که آنچه از عقل صادر تواند شد جوهریست که مجرد از ماده و صورت
مطلق ممتنع باقی ماند آنچه محل یا التفات باشد که هیولی است و آنچه نه حالست نه محل اما در فعل محتاج است بمحل که نفس باشد پس نفس
و هیولی هر دو از عقل صادر شدند بواسطه آنکه هیچ یک علت هم نمی‌تواند بود چرا که هیولی قابل است فاعل نمی‌تواند بود و نفس در فعل
محتاج است بمحل علت محل نمیتواند شد و تمام اقسام جوهر در صورت باشد می باید که از نفس صادر شود پس از عقل عقلی دیگر و نفسی
و هیولی باید صادر شود بهمین ترتیب و هم چنین تا از عقل عاشر چنانکه در محل خود به تفصیل از روی دلیل ثابت شده مذکور است
فصل بدان نما بند که جوهر والا ارای انسان جزو است یکی بدن او است که آشکار و مرکب از عناصر اربعه و مزاج اعدل افراد جوهر و عنصر بس
اشرف جمیع صورتهاست و دیگر جزو پنهان است صورت او است یعنی حقیقت او که نفس ناطقه انسانی عبارت از او است و اطلاق انسان
بر بدن مجاز و ادم و انسان حقیقی او است و بیرا الانسان مجموع نفس و بدن هم نظر باو است و هر عقلی ادراک پایه بلند این گوهر و الا نتواند
نمود الا من کشف الله عن بصره الغطا و آیات با هره و اخبار متظافره در این باب مطلع بر کمال شرافت اوست هر چند و ما فی
تحقیق و تعریف نه بیان شرافت و چنین منتی ناقص همان که از حلیه شعور عاری اند انکار صفات نفس کرده حقیقته انکار او
بلکه انکار خود است لهذا میگویند که دلایل بر تجرد نفس بسیار است و در ضمن سخنان گذشته نیز اشعاری بتجرد کردیم که نفس معلولات
عقل‌اند و اکنون نیز توضیح کنیم شاید بعضی را فطانتی حاصل آید اولا گوییم در بیان است که شخص خود را از خواص جسم مثل اکل
و شرب برای غرض منع میکند پس از ذات شخص همین جسم نبود آن کسیت که جسم را غضب کرده از مقتضیات خود منع فرموده
ثانیا انکه جمیع بدن انسان چون چشم و گوش و دست و زبان و هر یک جداگانه امری موضوع است و آن از دیگری نیاید پس کار گزاری باید
که اینها را بکار در آورد پس اگر غیر جسم چیزی نباشد لازم آید که آلات خود خود را بکار در آورند ثالثا آنکه بدن انسان تا ننو نما
میکند و منحل میگردد و اصلا از آن خبری ندارد پس اگر انسان همین جسم بودی البته از نشو و تحلیل خبر داشتی رابعا آنکه گاه است
انسان چنان مشغول میشود با موری که اجزای خود را فراموش میکند پس در آن حالت غیر جسم بودن آن کسیت که جسم خود را فراموش کرده
خامس آنکه محل بکند نفس که جسم خود مثل جسم محل معین نمی‌تواند کرد و الدبابت صفحی در ظروف توان کرد و این کمال است
و انسان تصور میکند مفهوم کلی مطابق با فراد کثیره موجوده را که محمول میشود بر فرد فرد از آن افراد و متحد است با او و منتقش است
بلکه موجود است بعوارض و جهد مجردات پس از شخص همین جسم بعوارض و معنویات کلیه او را حاصل نتوانست شد پس نفس جسم نیست
نباشد سادس آنکه هر گاه جسم قبول کند صورتی ممکن نیست در قبول کند صورت دیگر را مگر بعد خلع صورت اول پس اگر نفس
جسم بودی چون یک معنی منتقش شدی ممکن نبودی که معنی دیگر بعد خلع اول منتقش شود و حال آنکه امر نه چنین است پس جسم نباشد
و غایت تحقیق این است که اطلاع و علم بر تجرد و عدم تجرد جواهر را دو طریق است که بعد از تحقیق امکان هیچ ریبی در باب نماند
طریق اول آن است که مجرد را بخصوص نفس معلوم کنیم که هر چیز از لوازم و خواص اوست چنین دانسته شد که خاصه مجرد است

میمانیم

مرنامیم هر خواص مذکوره در نفس انسانی موجود است یا نه اگر موجود است نفس را هم حکم تجرد کنیم و اگر موجود نیست مجرد نباشد
و چنین ملاحظه میکنیم خواص مجرد را مثل عقل و شعور و تمیز و ادراک و دریافت امور و علوم و دقیقه حقیقیه عقلیه کلیه
در بر تمیع عقلا ظاهر است که هیچ یک از این امور با فراده از صور مادیه نمی آید چه جای مجموع و در نفس همگی آنها یافت میشود
پس مجرد خواهد بود اما طریق ثانی آن است که خواص صور مادیه تحقیق کنیم که جملیت بعد از آن که آن خواص دانسته شد نظر کنیم که آنها
در نفس موجود اند یا نه اگر موجود نیند مادی نخواهند بود و اگر موجود شد بالضروره مجرد باشند و از جمله خواص صور مادیه مثل صورت
آب و آتش این است که هر قدر جسم محل بیشتر و بزرگتر باشد البته آن صورت نیز بیشتر است و هر قدر کمتر و کوچکتر است
آن صورت نیز کمتر است چه ظاهر است که صورت آتش شعله بیش از صورت آتش شرار و صورت آب رشحه کمتر از بحر
بلغار است پس بسیاری و کمی صور مادیه تابع بسیاری و کمی جسم که محل است هر قدر بر جسم محل افزوده شود صورت نیز بیفزاید و بالعکس پس اگر
نفس انسانی حال در بدن باشد پس صور مادیه پیش باید که جسم انسان بزرگتر و درشت تر باشد بعقل و تمیز بیشتر از انسان ضعیف صغیر باشد و حال آنکه
این معنی لازم نیست پس اگر نفس مادی و حال در بدن بودی حال بدین منوال نبودی دیگر از خواص صور مادیه این است که در هر جا در هر حال باشد
جزو یا کل و اسم ترکیب چه هر جزو از اجزای آتش آتش است پس اگر مادی بودی و در بدن حلول کرده باشیستی که در جزو بدن انسان هم انسان باشد
زیرا که آن نیست و انسان حلول کرده لیکن جزو انسان هم انسان نیست پس نفس حال نباشد و دیگر آنکه صور مادیه در احوال تابع اجسام
خود میباشد و اگر نفس مادی میبود و میبایست لااقل در اکثر احوال تابع بدن باشد و حال آنکه بر خلاف مذکور است و تابعیت بدن
در نفس و از هر جزو ظاهر و او محض پس مادی نباشد تنبیه آنکه احتمال ندادیم که صادر اول و معلولات او خواه نفس خواه جز آن بد
از متولدات اعراض باشد بنابر آن است که بر هر کسی واضح است که رتبه وجود اعراض بعد از رتبه وجود جوهر است و معلوم شد که معلول
اول میباید جزئی باشد که در وجود محتاج بچیز دیگر مثل محل نباشد و هم چنین در خصوص نفس معلوم شد که قیام صفات و غیرها باو است
و قائم محل صورت است و عرض خود نتواند بخود قائم بودن پس احتمال عرضیت او راهی نیست و از بعضی بیانات سابقه لازم آید
که نفوس حیوانیه و نباتیه نیز مجرد باشد چنانکه قدوه حکما در مواضع شتی از اثولوجیا تعریض و تصریح بابی فرموده و تجرد نفوس
مطلقا اثبات نموده تا نفس انسانی که اشرف است چه رسد و حال عجب است از جمعی که ابعاد ثلثه را با نچه در او است حقیقت
خود ندانسته در میان خود و سایر اجسام فرقی نگذاشته خود را از طبقه ارباب شعور و ادراک خارج داشته اند زیرا که هر چه
از جسمی توان یافت پس انسان نیز اگر عقل و شعور میبود مگر عقل و شعور نبود و نند و من لم یجعل الله له نورا فما له من نور فصل بدانکه
عالم دو نوع است یکی عالم امکان که آن را عالم شهادت و عالم صورت و عالم خلق و عالم ملک و عالم ابدان و عالم اشباح و عالم غرور و عالم
غفلت و عالم موت و عالم ظلمات خوانند و آن عالم اجسام و اعراض است که قوام اشیاء در حیث است و دیگر عالم الامکان که آن را عالم
غیب و عالم معنی و عالم امر و عالم ملکوت و عالم عقل و عالم قدس و عالم حمد و عالم تسبیح و عالم تحمید و عالم حیات و عالم نور

نور گویند و آن عالم مجرد است و قابل اشاره حسیه نیست و مجموع ملائکه منسوب که آنها ملاء اعلی گویند و کلما عقول خوانند و ملائکه
سماوی و ارواح بشری و نفوس ناطقه باشند از این عالمند و تعلق روح لا مکانی به بدن عنصری چون تعلق عاشق است بمعشوق بنابر اینکه
کمالات روح و لذات او موقوف بر تصرف در بدن و استعمال حواس ظاهره و باطنه است و چون روح بغایت لطیف و بدن بغایت
کثیف و علاقه در میان ایشان بغایت غریب لهذا خالق حکیم بحکمت بالغه از اخلاط بدن بخار لطیف که آن را روح حیوانی گویند بیافرید
و از راه عروق و شرائین در همه جسد سریان نمود و روح اول تعلق بآن بخار گرفته پس بواسطه آن در جمیع بدن متصرف و متعلق شد
مانند مقناطیس که بخاصیت روحانی در جسد تصرف کند و در جسد نباشد و چون بدن آدمی در رحم مزاج مناسب روح حاصل کرد
آن روح از مبدء فیاض بتوسط عقول متعلق به بدن و هرگاه آن مزاج از صلاحیت تعلق خارج شود آن تعلق منقطع گردد و مراد از ترکیب
روح با بدن و مفارقت او از بدن این تعلق و انقطاع معنوی است نه بر نحوی که در جسمانیات میباشد چنانکه جهله متصوفه و بعضی تصور
نموده اند چه کسی که از حد حس و محسوس برتر نشده باشد امثال این امور معنویه معقوله را ادراک نمی تواند نمود و تسخیر وهم ممکن نیست الا
بکثرت ریاضت و توجهات والله ولی التوفیق ازاحه دهم منکرین عقول و نفوس بواسطه خبط شنیع تشنیع کرده گویند هرگاه وسائط
و ترتیب ضرور و مباشرت هر چیز بی واسطه محال باشد لازم آید که حق تعالی عاجز و ضعیف و زمام اختیار و مدار کار با دیگران باشد تعالی
عن ذلک و اگر مجردی سوای او باشد شرک لازم آید چه در صفت تجرد با او شریک باشد این است شبهه ایشان هرچند این سخن قابل التفات نیست
لیکن برای ازاله وهم قاصران میگوئیم نزد عقل واضح است که مرتبه سلطنت و حشمت آن است که خود مباشرت در محقرات و جزئیات ننماید و امثال دقیق
و مناسب و ادنی الکاسد از خدام و بوفور هوش و فطنت و مزید ضبط و کفایت موصوف باشند تعیین و امور سلطنت رعیت سلطنت بدو
تفویض و حسب الفرمان سلطان متصدی امور گردد و مهام عظام را خود بنفس خود مباشر شود تا امور مملکت مرتب و مضبوط ماند و این قسم
ضبط و ترتیب فی الحقیقه از پادشاه باشد و بعضی بواسطه و بعضی بی واسطه از کمال شأن او ظاهر گردد و معلوم است که ممکنات مراتب بسیار
بحسب شرف و خست میباشند پس لایق جناب اقدس تعالی نباشد که خود مباشر همه مراتب گردد و سزاوار آن است که امری را که شرف
باشد انجام کرده امور مملکت را بکفایت وی گذارد و او نیز ترتیب کار گذاران بی واسطه و با واسطه باشد چون ملائکه و کواکب سماوی
و طبایع عنصری و قوی نباتی و حیوانی و انسانی که ایشان را ملائکه ارض خوانند و هر یک متوجه کاری بر وجه فرمان او باشند و این همان است
که در احادیث بسیار وارد است که حق تعالی برای هر امری فرشته موکل نموده و بر هر کار کارگذاری مقرر فرموده و این دلیل ضعف و عجز نیست بلکه
برهان علو شان و سمو رفعت و منزلت اوست و چون جوهر اشرف است از عرض و هم چنین مجرد است از مادیات مخلوق اول که خلعت
وجود از حضرت عزت باو رسید عقل است که صوفیه خلیفه اعظم خوانند و در شرح لسبه عبارت منقول است یکی آنکه مخلوق اول قلم است دوم
آنکه عقل است سوم آنکه نور است و مراد از این سه یک چیز است زیرا که آن جوهر مجرد را از این جهت که نقوش علوم در سایر مصنوعات بتوسط
اوست قلم خوانند و چون ذات خود و مبدء خود را تعقل کند عقل گویند و چون کمالات حضرت رسالت پناهی صلی الله علیه و آله بر تو
آن جوهر است نور محمدی صلی الله علیه و آله خوانند و باعتبار جهات ثلثه که در عقل است معلولات ثلثه که عقل دیگر و نفس و هیولی
باشد از او صادر میگردد از جهت وجوب که علم بمبدء خود دارد علت عقل دیگر است و از جهت علم بخود که ممکن است علت ...

[illegible]

چنانکه اکمه کسی که قوت ادراک بصر نیست مدرکات آنرا چون الوان و اشکال در خواب هم نه بیند و تعقل آنها به بیان و برهان نتواند
لهذا ارسطاطالیس فرموده من فقد حساً فقد علماً بنا بر آن صانع قدیر بقوای حسیه نفس را قوت و دانائی داده است تا جزئیات
محسوسه را ادراک و کلیات طبایع را از آنها استنباط نموده تواند که معنیت محسوسات از حواس تخیل با تعقل نمودن آنها مودان و [illegible]

[illegible]

مجرد از وضع و مکان [illegible]

در حالت غیبت آن [illegible]

[illegible] و الصلوة علی محمد خاتم الانبیاء و آله [illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله علی آلائه و الشکر له علی نعمائه کما یلیق بکبریائه و الصلوة علی سید انبیائه و علی آله و اولیائه
و بعد محرر این سواد اقل العباد ابن اسطراب بن عبد الحسین علی الجیلانی محمد المدعو بعلی اعلی الله مقامه بر صفحه اظهار میرساند که در حین
نامی و صحیفه گرامی اسعد امجد ... و الدین محمد بلغه الله اقصی الغایات و اقصی الکمالات رسید متضمن سؤال از حقیقت مسئله حدوث و قدم
و منشأ مشاجرات کاسده و مجادلات بارده امم اجابة لالتماسه بر حسب اقتضای وقت باین مقاله مبادرت رفت باشد که وسیله
تعطل لبیب اریب گردد و من الله الهدایة و التوفیق انه قریب مجیب بدانکه حدوث عبارت از مسبوقیت وجود بعدم و قدم مقابل
آن است و عدم مسبوقیت وجود باشد بعدم پس اگر عدم عدم زمانی است سبقتش بر وجود سبق زمانی خواهد بود و آن حدوث
حدوث زمانی باشد و مقابلش قدم زمانی و اگر عدم عدم ذاتی است و سبقتش ذاتی بعد آن حدوث حدوث ذاتی و مقابلش
قدم ذاتی گویند و از جمله مواقع انطباق و اتفاق جمیع عقلای عالم از ملیین و غیرهم مطلب حدوث عالم است یعنی مسبوقیت تمام ما سوی الله
بعدم چه نزاع و خلاف اصلاً عقلا نبود و این ثابت آری اختلاف که هست در این است که عدم سابق عدم ذاتیست و جمهور متکلم
بی حجتی معقول در این ورطه افتاده اند که عدم زمانی است و جمیع شرایع و کلمات انبیا و حکمای اقدمین همگی مطلق است در حدوث
بدون تخصیص و تعیین بذاتی یا زمانی و در احادیث ائمه اثنا عشر صلوات الله علیهم اجمعین نیز هیچگونه تنصیص و تصریح [illegible] نیست
بلکه مضمون مجموع روایات آن است که حدوث معنی الیت که سبب احتیاج بصانع باشد و بس لاغیر و متکلمین باستیلای وهم و تخیل
تقلید قول قایل اول متفرد شدند جمیعاً در اتفاق بحدوث زمانی و نفی قدم زمانی و گاهی مدعی اجماع نیز می باشند بر حدوث زمانی
لکن اثبات این اجماع معلوم که در چه غایت از صعوبت بل تعذر است و تمسک بآن بنوعی که در این مسئله موجب اذعان و اطمینان
گردد حاشا بر آل و اصحاب عقل پوشیده نیست چه اجماع بر خلاف حکم عقل متصور نتواند بود آری اجماعیکه متحقق است بی تخصیص بذاتی
یا زمانی چنانکه گفتیم و با تعداد متکلمین که تمسک بآن جسته اند همگی در نهایت ضعف و وهن است چنانکه بر ارباب تتبع
در مباحث عقلیه مستور نیست و نظر بحدوث قول باین معنی حدوث از متکلمین قاطبه متاخرین حکمای اسلام جد نمودند در مبالغه
اثبات قدم زمانی و مصر شدند در اظهار موافقت جمیع قدمای حکما باین قول و انکه بعضی جهله گمان برده که قول بقدم عالم از زمان معلم
حکمت ارسطاطالیس ناشی شده توهمی است باطل و منشأ آن قلت تتبع و عدم فهم اصول حکما و قوانین عقلیه است و سبب این اشتباه
آن است که چون قدما اطلاق حدوث بر عالم نموده اند و مرادشان حدوث ذاتی بوده چنانکه در قالب عقل و آینه برهان جلوه گر است
و ناقص فطرتان حدوث زمانی تصور نموده اند ارسطو برای اظهار مراد قدما بعبارات تعلیم تصریح و تفصیل بتقدم زمانی کرده و هم چنین است
حال همه مخالفتها که بارسطو نسبت داده اند مراد قدما مبین شد چنانکه جمع بین الرایین شیخ فارابی جای که بعضی از آنها است و بالجمله برای این
حکما در باب حدوث ذاتی و قدم زمانی خالی از متانت نیست و کلام صواب در این مقام آن است که بعد از اقرار و تصدیق بمعنی
حدوثی که سبب احتیاج عالم بصانع است تنازع و تخالف قوم اصلاً مدخلیتی در دین ندارد و اصرار متکلم بیوجه است آری مشاجره در این
مسئله از دو جهت لایق است یکی آنکه سبب تحوج بصانع حدوث ذاتی است یا زمانی و دیگری آنکه امتداد زمان در جانب ماضی
متناهی است یا غیر متناهی است و حق واقع و محل نزاع اول آن است که حدوث ذاتی که لازم ماهیت امکان است در سبب
شدن احتیاج و افتقار بصانع مستقل و کافی است چه رجحان احد طرفین ممکن بما هو ممکن محتاج است بمرجح چنانکه بیان آن در محل خود
کرده شده و متکلمین جهت امکان و حدوث ذاتی کافی در اثبات احتیاج عالم بصانع ندانسته اند بلکه حدوث زمانی

[illegible] و یا نعیم [illegible] علت احتیاج در نسبه بناء علیه مرتکب اثبات حدوث زمانی شده اند بدلیلی که هر گز از عهده صورت
[illegible] بیرون نتوانند آمد و غیر از رسوائی پیش عقلا کاری از پیش ایشان نرفته و دعوی اجماع ایشان که اشاره شد در محل
محال صحت و تحقق معتد مطلوب نیست چه اجماع از ادله سمعیه موقوف بر اثبات نبوت است و اثبات نبوت موقوف
بر اثبات صانع و با وجود این قول بر ایشان وارد آید که اثبات صانع واجب الوجود نتوانند کرد چه هر گاه سبب افتقار مؤثر
حدوث زمانی باشد نه امکان نتواند بود که سلسله علل حادثات منتهی شود بممکن الوجودی که قدیم زمانی باشد و چون امکان [illegible]
بزعم ایشان موجب حاجت بعلت نیست نه دور لازم آید و نه تسلسل و سد باب اثبات صانع لازم ایشان شده باشد نعوذ
بالله من الحور بعد الکور و در محل نزاع سوم حق تناهی امتداد زمانی است باجماع ملیین و انعقاد این اجماع ظاهر التحقیق است
و این معنی مستلزم حدوث زمانی اعنی مسبوقیت عالم بعدم زمانی نیست بلکه حق انتهای امتداد زمان است بعدم مطلق نه بعدم
متقدر که مراد متکلمین از عدم زمانی همانست و این سوی زمان موهوم نامند چه این زمان موهوم اگر منشأ انتزاع ندارد محض
اختراع خواهد بود اگر دارد غیر ذات باری تعالی باید باشد چه وجود حق تعالی منزه و مبراست از آنکه منشأ انتزاع متقدر تواند
بود یا بالقوه و اگر غیر ذات حق تعالی باشد قدم چیزی از عالم لازم آید و این مناقض مطلوب ایشان است و حق آن است که عدم
که امتداد زمان با او منتهی است مثل عدمی است که امتداد فار عالم جسمانی با او منتهی است چنانکه ما ورای سطح محدب فلک اعظم
متقدر نیست بلکه عدم صرف و لا خلا و لا ملا است همچنین ما ورای امتداد زمان متقدر نتواند بود و این واضح است و متکلمین
اگر با متقدر در حدوث زمانی اکتفا میکردند سخن در تحقیق آن نداشتیم و این معنی مسلم میکنداشتیم و هر گاه غرض ایشان اثبات
سبق عدم متقدر باشد چنانکه صریح کلام ایشان است بالاوره ممنوع عقلا خواهد بود و در ابطال آن محکم نتوان نمود و دعوی اجماع
نتوان شود و چون ذکر ادله و بیان فساد آنها خالی از اطناب مقصود نیست و فایده در ضمن آن ممکن نه چه بر عاقل فطن باید که تا غایت
حقیقت حال مکشوف تواند شد لهذا اعراض از آن نمودیم تشریح ضبط شیخ و توضیح حق منیع حمله بو لسبطان [illegible] و هم [illegible]
آن است که ازل جزوی از زمان است لیکن متقدم بر سایر اجزاء هر چند نام زمان بر آن اطلاق نکنند بلکه در ظاهر نفی این اسم
از آن کنند اما اثبات معنی و حقیقت زمان بر آن کنند و بزبان حال فنای آن بینند و چنان در اندیشه ایشان مرکوز است که ابتدا
در آن متوجود است و موجودی در آن طرف در ازل است سوای حق متعال پس بعد از مدتی افتتاح شروع در ایجاد اشیاء [illegible]
فشیئا در ظرف سایر اجزاء زمان نمود و این توهمی است باطل و خیالی است محال چه وجود حق جل و علا منزه و مبراست
از زمان و مکان بلکه محیط و مستولیست بر زمان و مکان و بر هر چه در آن است و با آن است و متقدم بر آن است و ازل ملک
زمان و اجزاء آن محصور و مضیق نیست که بعضی غایب از بعضی و جودی متقدم بر جزوی باشد حصر و ضیق از خواص زمان
و مکان و متعلقات آنست و ازل عبارت از لازمات سلبی لیس غیر زمانی و ممتنع است که میانه حق تعالی و عالم
بعد متقدر باشد چه اگر چه بعد و انفصال تصور کرده میشود اگر موجود است جزو از عالم و مجهول از آن خواهد بود و اگر حقیقه
موجود نیست بعدی و انفصالی نخواهد بود چه عدم انفصال نتواند شد و حق سبحانه و تعالی با تمام نسبت تتوان داد
به قبلیت و بعدیه و معیه بحسب زمان چه زمان از حق جل ذاته منفی است چنانکه از ابتدای عالم پس سوال متی از ابتدای
عالم نیز منتفی است چنانکه از وجود باری تعالی منتفی است چه متی سوال از زمان است و زمان قبل از عالم نبوده و [illegible]

[illegible]

ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لواهب العلم والحكمة والصلوة على ذا العظم الجود والرحمة واله الائمة خزنة اسرار الشريعة والدين وحفظة انوار العلم واليقين

من طريق الصدوق رحمه الله عن ابي هاشم الجعفري قال سالت ابا جعفر عليه السلام ما معنى الواحد فقال المجتمع عليه بجميع الالسن بالوحدانية عنه ايضا قال سالت ابا جعفر عليه السلام بمعنى الثاني ما معنى الواحد قال الذي اجتماع الالسن عليه بالتوحيد كما قال عز وجل ولئن سالتهم من خلق السموات والارض ليقولن الله وفي بعض النسخ بل في اكثرها المجمع عليه على صيغة المفعول من الافعال بدل الافتعال وفي الخبر الثاني على مصدره اعلم ان هذا السوال والجواب في غاية الصعوبة عند النظر الادق وان كان في نهاية السهولة عند من لم يذق ذواق الحق والذي اقول في ذلك بعون الله عز وجل ان السائل لم يسئل عن مفهوم الواحد ومهيته بل عن مسماه ومصداقه لست اعني جميع مصداقاته بل عن الذي يحق له قول الواحد بذاته وهو الذي اذا اطلق الواحد من غير تقييد واضافة بل مجردا حتى عن الاطلاق اريد منه هذا الواحد بذاته من غير ان يفهم شيء آخر بل لا يمكن فهم الآخر ولا يسع هو عند ارادة هذا الواحد لان ذلك الواحد هو الذي يستهلك عنده الوحدات والكثرات وذلك لان غير الواحد بذاته انما يستند الكل اليه من شئون الواحد بناء على ان كلما هو بسبب غير ذاته فهو معلول لما هو بذاته والمعلول عند العلة ليس مطلق وعدم محض فكما هو مستهلك عند العلة لا يقاس بالعلة ولا ريب ان السائل ذكر الواحد من غير تقييد وتوصيف فهو المراد من السوال فقوله ما معنى الواحد اي ما يعني ويقصد بالواحد الصرف الذي يحق له الواحد من دون اضافة وقيد حتى عن الاطلاق وبعبارة اخرى سال عمن يصح الواحد الذي لا واحد قبله ولا بعده ولا معه بل لا واحد غيره وبعبارة ثالثة سال عن الذي اذا اطلق عليه الواحد لم يصح اطلاقه على غيره ولا يجوز ذلك فيلزمه ان لا يكون قبله وبعده ومعه واحد آخر وراقعه سال عن الذي هو واحد من دون ان يكون له ذات وصفة هي عينها او يزيد عليها ومن غير ان يلاحظ ان ههنا شيئا هو الواحد بل هو واحد بلا واحد كما هو معنى قولهم ع هو قبل القبل بلا قبل وهذا هو الواحد المبسوط في تعبيرات اثولوجيا كما قال ع احد واحد لا واحد غيره ثم اعلم ان الامام ع اجاب عن ذلك السوال بذكر خاصة من خواص وحدة هذا الواحد الحقيقي وهي ان ذلك الواحد هو الذي اجتمعت الالسن السافلة والعالية المقالية منها والحالية وتنفق الجبلات المختلفة والاراء المتشتتة على تفرده ووحدانيته بحيث لا يسع لاحد ان ينفي ذلك عن نفسه ولا يمكنه انكاره والجحود به وجبلت الفطرات على الاقرار به لانه فطرة الله التي فطر الناس عليها وقد ورد ان الفطرة هي التوحيد وذلك لانه لا يوجد من لا يقول بوجود مبدا الكل سواء كان من الاديان الالهية ومن اصحاب الاراء الباطلة من الطبيعيين والدهريين والملاحدة واحزابهم من الامم العادلة عن الطريقة الالهية فانهم بقاطبتهم اثبتوا مبدا الكل متفردا بوحدة ليس في احاد الكل وهي الوحدة الجامعة سواء كان ذلك

المبدا

[illegible]

[illegible]

 بسم الله الرحمن الرحيم

هو الله الذي لا اله الا هو الواحد الاحد له الاسماء الحسنى تقدس في ذاته وتجلى والصلوة على نبيه المصطفى المجتبى المحمود الاحمد صلوة زاكية نامية متلوة اناء الليل واطراف النهار ما تعاقب الامد

اقول الظفر على المرام عقيب من الكلام اما الاول فاعلم ان الواحد هو الذي لا ينقسم من حيث انه واحد اما ان لا ينقسم اصلا في الوجود كالجسم الى الهيولى والصورة وللعقل الى حصصه المقدارية ولا في العقل سوا كان الى الاجزاء العقلية كالماهيات النوعية وغيرها كالنقطة الى الوجود والماهية والاجناس العالية الى الفصول ولا في الوهم الى الاجزاء المفروضة كالزمان ولا بالذات كهذه الامثلة ولا بالعرض كالامور العامة والحقائق النوعية وكانقسام الشي بالجهات والحيثيات واما ان ينقسم بجهة من الجهات وحيثية من الحيثيات وبالجملة فالواحد الذي لا ينقسم في وجود ولا عقل ولا وهم لا بالذات ولا بالعرض هو الواحد الحقيقي والواحد بذاته وسائر الاقسام واحد من جهة دون جهة والواحد الحقيقي واحد من جميع جهاته فليس فيه جهة وجهة ولا حيث وحيث بل هو صرف الواحد وهو الله تعالى لا غيره واما الثاني فاعلم ان الوحدة اما ان تكون مرتبتها ان تصير مبدأ للكثرة او ليس من شانها ذلك والمراد بصيرورتها مبدأ للكثرة هو انها بحيث اذا اعتبرت مع اخرى تصير جزءا ومعروضها العدد الاثنين وسمي الاول الوحدة العددية والثاني بالوحدة الغير العددية هو ان من البين وجود الوحدة العددية ويجب منه ذلك وجود الوحدة الغير العددية لان طبيعة الوحدة العددية مجعولية بالضرورة لمجعولية افرادها اما بالعرض للافراد كما هو راي الجمهور او بالعكس من ذلك كما هو عند اهل الحق ومن المتبين عندهم ان علة الشي لا بد ان تكون من غير جنسه فعلة الوحدة العددية لا تكون من جنسها والا لكان الشي جاعلا لنفسه وعلة لها وموجدا اياها وذلك في جعل الطبايع بالذات اظهر ولا ريب ان غير الوحدة العددية اما ان تكون بالذات او بالعرض ونعني بما بالذات ان تكون شيئية الموصوف بها بالذات من دون تبعية امر ما من الامور وبما بالعرض ان تكون بخلافه وهو الكثرة بالذات وقد تكون بالذات كثيرا بالعرض فيها تعالى كما سمعت وليتعلق الكلام في الواحد ليتضح حال الوحدة ايضا فنقول اما الواحد بالذات فاما من شانه وفي قوته ان يتكثر بالاجزاء وهي التي لا حمل فيها او بالجزئيات وهي التي تتحقق الحمل فيها او ليس من شانه ذلك ونعني بقولنا من شانه ذلك ان الموصوف بهذه الوحدة تكون في قوة ذاته بل في مرتبته وحدته فان الوحدة التي تكون من طبقة والكثرة التي تكون من طبقة اخرى لا يتقابلان ولا تمتنع اجتماعهما ان يتكثر بانضمام شي اليه او انفصاله عنه ونعني بقولنا بل في مرتبة وحدته ان وحدته هذه هي جمعية تلك الكثرات التي بعد ليست اعني ان تلك الكثرة خارجة من ذاته بل اريد انها من مراتب تنزلات ذاته وتطورات حقيقته وتقلبات شئونه وبالجملة فما يتكثر بالاجزاء هو الواحد بالوحدة الاتصالية التي تتكثر بالانفصال على مقاطعة الاجزاء والابعاض والذي يتكثر بالجزئيات هو الواحد موجدة درجات الكليات مما ليس يفيد غرضنا هنا الخوض فيها واما الذي ليس من شانه ومن حيث درجة ذاته ان يتكثر لا بالاجزاء ولا بالجزئيات فهو الواحد بالوحدة العددية بل هو مبدا افراده واقسامه كما ان الواحد الحقيقي

الى النفس لجوهرها انما جوهرة او انوجهت نحو شي من الاشياء فهي كانها صارت ذلك الشي الذي اليه البلاغ وانصبغت
باحكامه كمال الانصباغ فكانت من جهة التكثر باعتبار ذلك الواحد المتكثر التشخصي حتى كانها تتبعض بابعاض
منصف بقواه واعضائه كما هي وناهيك منبها من الله الالهي وعلى ان الكون ذلك مرآة لروية النفس الكلية
في العالم الجسماني مع وحدتها الشخصية تتكثر بهذه النفوس الجزئية ثم اذا ترقت الى التشرق واقتبست من ذلك
الوصفي البارق فيظهر لك مرآة اعلى الى عالم العقل وتتحد درجة مع شئ وحدته وكمال البساطة والله الهادي
للاشراق بقي ههنا ان نعلم شيئا آخر اوشبيها فاعلم ان لكل وحدة كثرة تقابلها ولا تجتمع معها لكن تجتمع
مع الكثرة الغير المتقابلة لها ولا تنافيها مثلا الوحدة الجنسية لا تجتمع الكثرة الجنسية لكن تجتمع مع الكثرة النوعية
والكثرة التشخصية وكذا لكل وحدة خواص لا توجد في اخرى ثم من خواص الوحدة التي فوق الدهر انها مع كونها التي
السكون يصير مبدءا للعدد انه لا كان ولا يكون الا وهي مجمعها ولا شي من الاشياء الا وهو تحت حيطتها وان الموصوف
بها جامع لجميع الحقايق ومستجمع لقاطبة الصفات والاسماء الحسنى ولله الاسماء الحسنى فادعوه بها اي بكلها اي دون اسما
ندعوه ونطلبه فله اسمه فادعوه بها ومن خواص الوحدة الدهرية انه لا فعل ولا تحريك الا وليست اليه وجهها اي
صدر ذلك الفعل ومن خواص الوحدة الشامعة انه لا فعل يقابله الانفعال الا وهو مصدره ومن خواصها
ومن خواص الوحدة الغير العددية انها لا كثرة تقابلها الا انه لا معنى لكثرة الغير العددية الا العدد نقل الكثرة ومن خواص
تلك الوحدة الشريفة انها لا ثاني لها اذ لو كان لها ثان لكانت معدودة فكلما فرضته ثانيا فهو هو لا غيره بدلك
سيطل اذاتها لان حقيقتها انها لا تتعدد ومالا ثاني له لا يدخل في باب الاعداد ومن خواص القسم الاول ان لا اشتراك لها
اذ الشبيه هو الثاني للشي ولا ثاني لها ومن خواصها عدم تحقق خواص الوحدة العددية فيها اذ هما متقاسمان
لا متصف بخواص قسيمه ومن خواص الوحدة العددية ان من اقسامها الذي بالعرض هو الواحد بالنوع والواحد بالجنس
فلا يوخذ ذلك في الوحدة الغير العددية تنبيه عرفاني استشهد مولانا امير المومنين صلوات الله وسلامه عليه
في بعض مقالاته الشريفة على نفي الوحدة العددية عن الله سبحانه بقوله خطابا للسائل اما ترى ان الله قد كفر من قال انه ثالث
ثلثة وجه الاستشهاد ان الاية وان نزلت في تكفير القائلين بالاقانيم الثلثة التي احدها اقنوم الاب لكن السياق
يدل على نفي مطلق القول المستلزم لان يكون هو عز شانه معروضا للعدد الثلثة او غيرها وجزءا منها ومعدودا من
جملته وحاصله فكل من قال انه تعالى بحكم مستلزم لكونه جل وعلا جزء المركب من الاعداد فقد دخل في هذا الكفر
بل كل من قال بعددية وحدته انه كذلك كما لا يخفى فان الوحدة العددية من شانها ان تصير جزءا للعدد وذلك كفر
بحكم الاية والخبر فان قلت اليس الله تعالى يقول ما يكون من نجوى ثلثة الا هو رابعهم ولا خمسة الا هو سادسهم ولا ادنى من ذلك
ولا اكثر الا هو معهم فحكم بانه سبحانه رابع الثلثة وسادس الخمسة وحكم بانه مع الاشياء والمعية مستلزمة للعروض
العدد قلنا فرق بين وبين بين كون الشي ثالث ثلثة وبين كونه رابع ثلثة وذلك لان ثالث الثلثة معروض
وجزء لعدد الثلثة والله منزه عن ذلك واما رابع الثلثة فليس جزءا لهذا العدد بل هو في المباينة ثم انه لا محذور

في الحق؟

اطلاق الرابع [illegible]
والخامس عليه تعالى [illegible]
[illegible] من اسماء العدد [illegible]
الوحدات [illegible]
[illegible]
من العدد [illegible]
مع ذلك [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

في تحقيق رجوع تراه اشا المبدء واحلى المتعين القائلين باشتراك اللفظ

بسم الله الرحمن الرحيم في تحقيق ان يكون المعلول الواحد شخصا او نوعا علتان مستقلتان سواء كانتا مجتمعتين او متبادلتين
متبادلة لا اشتباه او تعاقبيا فاجيب وبالله التوفيق والتائيد بان هنا عد قد ثبت عند العقل بالبداهة قطعيه افقرها
تقريرا اذا كانت احديهما مستقلة بالتاثير كان المعلول معها واجبا والواجب بشيء يستحيل تعلقه بالغير فنوع
كل واحدة منهما يمتنع افتقاره الى الاخرى فيمتنع افتقاره اليها مع انه واجب الافتقار اليهما بالفرض هف
واما الواحد الجنسي فقد يستند الى متعدد لا ابهام وحدته وضعفها وذلك كالحرارة فانها تقع تارة بالشعاع
واخرى بالحركة واخرى بملاقات النار وقد يكون لاشياء كثيرة لازم واحد واللازم انما يستند الى الملزوم ويتقوم به
الاترى الى طبايع الاجناس كيف يتقوم بالفصول في الوجود وهي لوازم خارجية لها وكذا الزوجية بالنسبة الى مراتب
الازواج المختلفة بالنوع الى غير ذلك والعلة في هذه الصورة انما هي الفرد المنتشر لا الطبيعة المطلقة الملقاة عنها الخصوصيات
لابهامها وعدم تحصلها جدا وايضا فانه لا يلزم اشتراكها في وصف عام يكون جهة الاستناد لانا ننقل الكلام الى
ذلك الوصف وعنوان لم يكن بجهة اخرى مشتركة بل كان بجهة غير مشتركة فذلك هو المطلوب والا لزم التسلسل في الجهات
الاشتراكية فقد ظهر ان المعلول انما يفتقر لذاته الى علة ما غير معينة وانما التعيين لامر يعود الى العلة لان ذات العلة
بما هي مقتضية للمعلول الخاص والحمد لله اولا واخرا والصلاة على رسوله وآله صلوة زاكية نامية

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى محمد و آله خيرة الورى اعلم يا اخي وحبيبي وشقيقي ان الاسم
الاعظم حقيقة بسيطة مجهولة الكنه كما ورد في الادعية المأثورة اسئلك باسمك الاعظم المخزون المكنون واما العلم به على التحقيق
فعنده من علم الكتاب وآتاه الحكمة وفصل الخطاب نعم يمكن ان يطلع عليه في الجملة من مشى ممشى اهل بيت السبق ونحن نشير الى بعض
لوازمه الحقيقة الموصلة الى معرفة الغير التام فصدر حيا بصيرتنا الله بنوره اعلم ان الاسم الاعظم هو الذي يدل على التوحيد الحقيقي
والتفريد الذاتي من نفي الاغيار ذاتا حتى يلزمه نفيها صفة وفعلا ويستتبع سلبها هوية وكمالا وثبوت الواحد القهار بالذات
والصفات والافعال وقيامه مستجمعا مقام كل بالكمال اقول بل هو ما يدل على التوحيد المقدس عن التوحيدات الثلثة المتنزهة
عن هذه التنزيهات التقييدات الاعتقادية وانه واحد محضا حتى من دون ملاحظة نفي السوى والغير وفي هذا قيل
ما وحد الواحد من واحد ثم ان لهذه الحقيقة البسيطة مظاهر وقوالب يعبر عنها بالحروف والاجزاء كما ورد ان الاسم الاعظم
ستون حرفا وستون جزء اعطى الله كل واحد من الانبياء حرفا منها او حرفين او حروفا حسب تفاوت درجاتهم وتناسب طاقاتهم
وهذه الحروف يجب ان تدل على ما يدل عليه ذلك الاسم على اختلاف طبقاتها في الدلالة فالاصرح والصريح ثم الاوضح فالواضح
ثم الخفي فالاخفى وما بين ذلك من المتوسطات التي لا تحصى فمن ذلك ترى الآثار في بيانه متخالفة والاقوال في تعيينه متعينة
والكل صحيح على ما حققنا فتوافقت الاشارة وحدته وتعدده واجتمعت الآراء في بساطته وتركيبه ثم اعلم ان لفظة هو
اسم من الاسماء الالهية على ما نطقت به الاخبار المتظافرة يدل بها على الذات الاحدية من حيث هي هي من دون ملاحظة
استجماعها الصفات الكمالية فهو يدل على الذات الثابتة بنفسها الغائبة عن العقول والحواس كلها وقد ورد يا هو
يا من لا هو الا هو وذلك لانه لا هوية لشيء ولا شيئية لذاته بنفسها سواه تعالى ووجه هذه الدلالة ان تلك اللفظة
المقدسة مركبة من الهاء والواو والاولى تدل على مرتبة الالوهية من حيث تقتضي مالوهها اي من حيث تعين لها الى مرتبة
الربوبية التي دونها والثانية تدل على ذات العقل من حيث هي هي بحسب النفس اي من حيث تعين العقل بصورة النفس
المتنازلة الى ظهارها اشتمل هي عليه من الجواهر العقلية والانوار الالهية وانت ان كنت من الخائضين في الحكمة الحقيقية
عرفت ان كل مرتبة لاحقة فهي كما انها مظهر كمالات المرتبة السابقة كذلك هذه المتأخرة مرتبة اختفاء ذات المتقدم
اذ المعلول انما هو كسوة العلة وشأنها كما يختفي الاشخاص بكسوتها الظاهرة ولباسها فلفظة هو عبارة عن كون الهاء والواو
بلباس الالهيين ومعنى ذلك ان الحقيقة الظاهرة بكمالاتها وبهائها وجمالها وجميع شئونها في المرتبة العقلية اختفت منها
من حيث ذاتها الصرفة المعراة عن كمالاتها فلما صارت تلك اللفظة اسما لمرتبة الذات الاحدية وعبارة عنها لا لاتها
على هذه الاختفاء وصارت الهاء التي منها تنبيها على الثابت فيفسر المقام بيانه اذ المرتبة الاولى ثابتة في المرتبة الثانية
بذاتها الخفية وكمالاتها الظاهرة بل ليست المرتبة الثانية الا ظهور كمالات الذات المتقدمة وصارت الواو اشارة الى الغائب
عن الحواس اذ انت خبير بانها عبارة عن المرتبة العقلية وهي في مقابلة المرتبة الحسية فلا تنالها الحواس وهذا المعنى الجلي
الذي يدل عليه لفظ هو مطابق لما ترى من الاشارة هو الذي يدل عليه قوله عز وجل في سورة التوحيد هو الله على نهج التفصيل اذ الظاهر
على ان يكون هو اسما مبتدأ والله خبره وقوله احد خبر بعد خبر وهو الصواب عندنا ومعناه ان الذات التي يعبر عنها بالحقيقة
والاحدية الصرفة هي التي استجمعت الكمالات وتحققت له النعوت والصفات في المرتبة الالوهية وهو مع هذه الكثرة
المتوهمة الصفاتية على احدية الصرفة من دون شائبة تجزي وتركيب ومن غير لزوم تكثر وتعدد بل التكثر عندنا وفي نظرنا
انكشاف ثم ان الاصرح في هذه الدلالة على ما ذكر ولا خفي بهذه التسمية عندنا والذي هو هذا الاسم فانه يدل على ابطال
الهويات كلها سواه تعالى ونفي الذوات من رأسها ولا ريب انه يبطلها ابطال آثار الغير ويمحو رسوم الاسام

1 بسم الله الرحمن الرحیم وله الحمد فی الآخرة والاولی والصلوة علی سیدنا المصطفی واله خیرة الوری و بعد در اثبات ملذات والم
ه بر دو قسم است بدانکه چنانکه انواع از افعال و آثار بدن بسبب لذات و الام است مثل دیدن و شنیدن و امثال آن کذلک از آثار و افعال
روح لذات و آلام شدیده است اگرچه که اهل فکر جز اندک این معنی با ظاهر نمی دریابد و از کارهای خوب در مدت عمر صفا کرده هرگاه بجا
رسد کمال لذت بیابد و از افعال بد بتأسف و حسرت و اندوه گرفتار شود و چنین برآورد مطلب مشکل شود بدینطور والدات متبدل گردد و چون مشکل
حل شود عقده برخیزد نهایت لذت و خوشی بیابد و لیکن تفاوت میان روح و بدن و افعال و آثار انها در شرافت و خست و ضعف
و قوت لذات و الام روحانی و جسمانی متفاوت و مختلف باشند و صاحب تمیز اگر اندک از فقدان فهم جسمانی و نیل القدر متاثر شود که از حبالی
مقتضیات روحانی و کمال اخروی و اهل بیت است و اصحاب عقل و فهم که بنور خرد دیده دل و روشن شدند علم حقیقت اشیا و طبیعت دنیا و عقبی
دیده و دانسته اند باختیار دولت از نعمتها و لذات دنیا بر داشته و بدن شد در معرض کمال شدت و محنت گذاشته دائم بجهت از لوث
لذتهای دنیوی جسمانی در چیده التفات بدان جانب نموده اند و تمام اهتمام متوجه تربیت و تقویت عقل و روح داشته بغیر از تحصیل کمالات روحانی
بچیزی دیگر التفات نکنند مشهور است که یکی از ابنای ملوک در سودای تحصیل علم داشته مشغول شد و بعد از فکر که منحل شد از کمال ذوق و شوق
فریاد میکرد و میگفت کجا ببینند پادشاهان و ابنای ملوک جهان که ادراک این لذت نمایند و بر پادشاهی خود حسرت بازنبند مجملاً لذت و کمال
و نفع و شرافت آن نسبت بلذات جسمانی چنین بر ارباب شعور و تمیز ظاهر است در این مقام مصاحبت با لطنا بکلام نیست و جماعتی از علمای حکما
شرح آن تفصیل تمام کرده اند هر که خواهد از کتب ایشان طلب نماید اکنون در اثبات معاد و تقسیم آن بمعاد روحانی و جسمانی اشاره نمایم و مراد
از این لفظ عود و رجوعست بجای که از آن منتقل شده در مباحث علوم حقیقیه مبین شده که انسان مرکب از لطیفه عقلی
و شرع محمد و وعد و وعید بجزا در معاد و وفا بوعده بالضرورة ضرور است تا کذب و خلف و عبث لازم نیاید در کلام حق و خلف
مطلق قبیح است و ظاهر است که در این جهان جزا دار دنیا نیست پس عالم دیگر باید و مراد از معاد آن عالم است در قیامت انسان
مرایشان را حساب و ادراک ثواب و عقاب و جزای دانستن افعال و احوال و لذات و آلام از این دو قسم است پس معاد که بجای
جزای اعمال و احوال است نیز دو قسم منقسم بود اول معاد جسمانی در عذاب بدن حق و دست و لذات و آلام ابدان از نوشیدن و
پوشیدن و امثال آن حاصل باشد و ظاهر قرآن و حدیث بر این دلالت دارد و جمهور مسلمانان در معاد جسمانی دو مذهب است اول مذهب
کثیری از متکلمین و آن قول بمعاد جسمانی است فقط دوم مذهب محققین از متکلمین و غیر ایشان و آن اعتراف است بمعاد جسمانی و روحانی
هر دو و هم این مذهب بسیاری از اعلام و بعضی حکمای اسلام و جمیع حکمای الهیین سابقین بر اسلام که همه قائلند بمعاد ایشان اما در جسمانی بتقلید
انبیا اکتفا نموده متعلق باشند و باستقلال عقل تصحیح و اثبات آن نمی توانند کرد کما قال الشیخ الرئیس فی الشفا یجب ان یعلم ان المعاد منه
ما هو مقبول من الشرع ولا سبیل الی اثباته الا من طریق الشریعة و تصدیق خبر النبوة وهو الذی للبدن عند البعث الی آخر کلامه
منطوی سخن از این کلام این است که لذات و الام جسمانیه معلوم است و محتاج نیست بتعلیم کردن و بیان نمودن و حال آنکه شرح داده و بسط
کرده شریعت سعید صلی الله علیه وآله وسلم حال سعادت و شقاوت بدن را که عبارت از لذات و آلام و خیرات و شرور جسمانیه است
و بهشت و دوزخ جسمانی عبارت از او است و قسم دیگر از معاد آن است که ادراک کرده شده است بعقل و برهان و حال آنکه تصدیق کرده
همه انبیا مر عقل را و در یافتن این قسم از معاد و این کلام شیخ اشارت است بر اثبات معاد و دیگر که دلالت بر تجرد و بقای نفوس ناطقه
و التذاذ آن نفوس بلذات روحانیه و در این باب بعضی عبارات پس شیخ گفته و این سعادت و شقاوت ثابت است ببرهان
و مخصوص است بنفس ناطقه مجرده و رغبت حکمای الهیین با دراک و فوز باین سعادت عظیم تر است از ادراک سعادت بدنیه بلکه گویا ایشان
التفات بسعادت بدنیه نیست اگرچه داده شده اند و بایشان رسیده سعادت بدنیه اما عظیم نمی شمرند آن را بسعادت بدنیه در جنب

فقلیم

جسمانی و متنعم باو به سر کرد و اینست که دو واین است که در و عادت کنند القدر ظلمت و غفلت و میل شهوت عالم طبیعت بر او مستولی شود و نفس
مجرد رسید که اصلا یاد وطن اصلی و قرب جوار الهی نکند و حق و معقول نخواهد و ظلمت و غفلت بمرتبه رسد که اگر حرف خدا و علم و دین
و آخرت شود متعجب گشته و فسانه شمرد بر خلاف کسیکه فکر و خیال و مجاری احوال او مصروف شده عقلی کند و متوجه عالم اعلی باشد القدر نور
و ضیا و صفا او حاصل شود او دقایق عیوب نفس او در نفس او جلوه کند و باید که التفات بر حقایق اشیا مطلع شود و بهشت جسم ابدی
بحیات جاوید گشاده و دل از الفت نفس طبیعت گرفته مشتاق محبت الهی و قرب و عزت باشد و اعتبار بلذات و شهوات و دنیا
نکند و بر رکن بین جاه و ملک دنیا بر حبه کوه کاه ببیند و داعی [illegible] ندان از غار غار این خاکدان برای او ارتقای مدارج
عزت کز بیند و از مرده وصل ان نفس شود فراق و رب الکعبه گویان از همه دنیا چشم پوشد و اگر کسی رجوع بحال خود
نماید [illegible] و دیگر او [illegible] بنماید و از این بیان ظاهر شد که خیر و نعمت و لذت و راحت همه در عالم روحانیست و این عالم دنیا تمام
و بانات در زحمت و مشقت و خسارت است پس با این حال اگر معاد منحصر در جسمانی باشد و روح بغیر از لذات جسمی نعمت و لذتی
نیابد لازم آید که از لذت حقیقی خود محروم شود و هیچ مایه تفضیل انسان [illegible] حقیقی باو دست نیابد و اغلب لذات جسمی
چون اکل و شرب و نکاح و امثال اینها چون اختصاص بانسان ندارد بلکه مشترک است و اغلب حیوان از ان اکثر و اوفر و اما خاصه انسان
که او از حیوانات ممتاز است و بر کاینات سرافراز علم و معرفت و حکمت و اخلاق حمیده و عادات پسندیده است و الا انسان هم
حیوان بود بلکه از بدتر ان هم کالانعام بل هم اضل سبیلا پس [illegible] اکل و مشارب و مناکح بهشت حیوانیست نه انسانی
و کریمان در مقام امتنان البته بنعم جسمانی تنها نازند و در کمال قباحت است که در مقام احسان و اکرام کسی بدون مرتبه او نوازند
کدام عذاب باین میرسد و برای آنانکه خوکرده اند لذات روحانیه لذات جسمانی چه مرتبه و کدام لذت خواهد داشت پس معاد
روحانی در عطای سرور و لذت و بهجت است روح را بسبب کمالات او در حکمت و علم الهی واجب باشد و جمع بین المعادین حکمت
متسق با شرایع و علم [illegible] عقل نتواند کرد و از انقدر میتوان گفت که چون اکثر مردم بقصور فضل و شرف علوم و معارف و اذواق
روحانیه نکرده و از مکارم اخلاق و محاسن اعمال لذتی نیافته و از حس حیوانیه عنان همت نتافته اند و لذات ایشان منحصر
در کمالات حیوانی است و از مقتضای [illegible] ایشان را اصلا لذتی نیست پس اگر لذات منحصر در روحانی باشند [illegible] للانسان
الا ما سعی چون ایشان از جزای [illegible] لازم آید از این طریق الزم برسبیل ظاهر است [illegible] عقلی معاد جسمانی کنند مستند
نباشد و هر چه در انتقام [illegible] سخن با عوام و خطاب با ایشانست بخلاف انچه در اینجا مذکور است و نزد دیگر با ابهام
اکتفا کردیم و با اینکه چنین شرع مقدس بحسب ظاهر دلالت بر معاد جسمانی محض بحسب باطن بلکه ظاهر نیز بمعاد روحانی دلالت فرموده
یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک راضیة مرضیة در کتاب بصائر الدرجات از حضرت ابو عبدالله الصادق علیه السلام مرویست
که فرمود روح مومن و بدن او مثال جوهریست در صندوق جوهر را که بر دارند صندوق را بیرون اندازند و اعتنا باو نکنند
و آیات قرآنی و اخبار کثیره باین شاهد [illegible] و دین بر آن حجت قطعیه است چنانکه علما ذکر کرده اند و اینکه دلالت شرع بر معاد روحانی
مثل دلالتش بر جسمانی علانیه و بسیار نیست سببش این است که خطاب شرع با کافه مکلفین است که عام ایشان
اهل ظاهر و اصحاب لذات حسی و کمالات جسمانیند و باطن ایشان [illegible] خاصه که ارباب عقول عالیه و افهام ثاقبه
~~بیان دقایق مقاصد [illegible]~~

و ایشان

گزار حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام سؤال کردند از عالم علوی فرمود صور عاریة عن المواد خالیة عن القوة والاستعداد
تجلی لها فأشرقت وطالعها فتلألأت والقی فی هویتها مثاله فاظهر عنها افعاله [illegible]
دال بر تجرد بسیار است اما التفات باین نکنند و بعده وردکردند و این سخن را بسیار عظیمه که بر علما لازم است از اله و ازاحه
این از قلوب عوام اما بلیه اعظم اینست که بعضی از عوام و جماعتی که بصورت علما بر آمده اند خود را بزبان و بابن بلیه گرفتار کنند واعدا العادی الی سواء السبیل اما این مسئله و برزخ مسئله که آیات و اخبار بسیار بران دلالت دارد و علما بان قائلند
حق است و آن جسد مثالی جسدیست که روح او بعد از این بدن در او خواهد بود در این نشئه دنیا و متوسط آن تا بنا در این جسد محسوس تصرف
کرده و همیشه در این نشئه دنیا نیز با این بدنست لیکن این بدن بمنزله قشر و غلاف اوست و در خواب انسان نفس خود را با آن
بدن می بیند و در حدیث نبوی است النوم اخ الموت و ایضا حدیث النبی صلی الله علیه و آله کما تنامون تموتون
وکما تستیقظون تبعثون و فی الاصطلاح الارواح فی الابدان کالابدان والقبا الروح فی غالب کغالبه فی الدنیا
واین ابدان مثالیه بحکم تبدلات و تطورات مراتب است وامر آخرت بر خلاف دنیاست چه در دنیا تجسم غالب و ظاهر و تجرد مغلوب
و تجرد باطن و مستور است و آخرت عکس این فالاجسام فی النشأة الاخرویة تکون منطویة فی الارواح بعکس ما هی علیه
فی الدنیا فالحکم هناک للروح ولهذا یتحولون فی ای صورة شاؤا وسلسله عود تحدیه سلسله بدو است کما
بدأکم تعودون کما بدأنا اول خلق نعیده من الله البدو والیه العود والی الله المصیر و رسیدن بحقیقت این محصول
معارف و کمالات است و باید نشر فراخور استعداد و سابقت این کلام نیست و جمعی از اکابر سالکین ما متصدی تحریر آن گشته
شده اند کسی که طالب تحقیق اینها باشد رجوع بکتب ایشان نماید پس دار آخرت مشتمل باشد بر بهشت و دوزخ و بهشت
و دو بهشت است یکی بهشت معقول که مخصوص مقربین است آن عالم عقل است که متأخر است از نشئه دنیویه و آن حاصل است
از علوم حقه و معارف یقینیه و آنچه قوت عاقله متصف آن باشد از علم بالله و علم ملائکه و رسل و کتب و الیوم الآخر چنین نفسی ان
معارف بوحدت بهره کند هر آینه لذتی یابد که وصف نتوان کرد و کنه آن را بیان نتوان نمود و لهذا در حدیث وارد است که
لا عیش الا عیش الآخرة و بهشت دیگر بهشت محسوس است مر اهل آنرا و آن نیز برای مؤمنین است متأخر است و برای اصحاب یمین
و آن عالم خیال متجسم است که متأخر است از دنیا چه خیال در آخرت متجسم شود و عین حس ظاهر و چشم بینا شود نفس گردد و قوت
فعاله او شده علم او منقلب بذات او و عین او شود پس هر چه نفس بخاطر رسد و میل آن کند در حال موجود شود باذن الله تعالی
بنوعی که آن چیز را ببیند و احساس آن نماید احساسی که اقوی از آن نباشد و الیه الاشارة بقوله صلی الله علیه و آله ان فی الجنة
صور ابیاع فیها الصور و این جنت حاصل است از اخلاق فاضله و اقوال صادقه و اعمال صالحه که از آن حاصل آید صور ملذه از
حور و قصور و غلمان و لؤلؤ و مرجان الی غیر ذلک مما تشتهیه الانفس و تلذ الاعین و کذلک دوزخ دو باشد نار معقوله
تطلع علی الافئدة للمنافقین والمتکبرین والمکذبین و نار محسوسه تحرق الابدان اعدت للکافرین فمن یعمل مثقال
ذرة خیرا یره و من یعمل مثقال ذرة شرا یره و مزید بیان بنقل کنیم قال العلامة المحقق نصیر الملة والدین محمد الطوسی
قدس الله روحه که حکمت در این عالم در صورتی مشکوک بوده آخرت شده ملاحظه اند و کنتم ازواجا ثلثه فاصحاب المیمنة

ما اصحاب

الطاغی یا صد طوق الشوق و هر گاه مرحوم نسبب راحت فوجند چنانکه در زنجبیل و کافور کفنیم و هم چنین نار گاه عذاب و مثلث
مانند نار الجحیم و گاه راحت فوج اند مانند آن نار که یحنز از حضرت امیر المومنین علیه السلام التماس کرد یا قسیم النار اجعلنی
من اهل النار تا او بخندید و فرمود جعلتك داخلها ازان باید که از جاهران گفت میخواهد از اهل فنا باشد و نیز هم
احسانست نیز قدر که بقیامت صحیح عام باشد کل شیء هالک الا وجهه و نیز لطف که اهل وحدت باشد مو احسنی محوجت
امنه و نیز عنف جاهل دوزخ سو باشد لا یبقی و لا تذر انتهی کلامه اعلی الله مقامه و بدانکه اقوال مختلفه و مذاهب کثیره
که در معاد و حقیقت آخرت واقع است همه را جهت نشناختن حقیقت انسان و معرفت نفس ناطقه که چیست و اختلاف در این
مسئله که موجب اختلاف در معاد شده و هر که در شناخت نفس عاجز باشد هیچ حکم نتواند کرد در معاد متوقف باشد مگر که
بتقلید قومی سخن گوید و چون نفس از جواهر مجرده است باید که در معرفت آن که مفتاح کمالات و علوم حقیقیه است تمام همت بگمارند
و در فهم تجرد نفس ناطقه از این جهت فی نفسه و هم در سنجهای و امور مکاسب عظیمه و بدانکه اعلی عقل و حکمای کاملین
نشده و از صراط مستقیم حق و سلوک سبیل آخرت انحراف نورزند و بیان آن در کتب علمای اعلام توجه و وضوح شده که در آن
مجال در دو شبهات شیاطین اصلا نیست و ختم آن مانع بغیر از مخالفت با عصبیت و ضلالت ندارد و براهین عقلیه و شواهد
قرآنیه بر آن بسیار است و در این مقام مختصری بیان اکتفا کنیم و گوییم و تجرد النفس الناطقه یعنی بیرون بودن او از حیز زمان و مکان
و وضع و قبول اشاره حسی ثابت است بانکه از ما تصور میکنید مفهوم کلی که مطابق است با افراد کثیره موجوده در خارج
یعنی محمول میشود بر هر فردی از آن افراد و متحد است با او و گفته میشود هو هو و هیچ موجود خارجی که متعلق باشد بمتعلق مخصوص
محمول بر غیر مطابق مذکور نمیشود پس مفهوم کلی موجود در خارج و متعلق بمتعلق مذکور نخواهد بود بلکه موجود باشد
لا بطریق وجود مجردات خواه قائم باشد بذات خود و خواه قائم باشد بمجرد دیگر بر هر تقدیر اینکه معلوم نفس میشود
با تعقیم آن مفهوم است نفس بالحضور او عند النفس پس اگر القیام باشد تجرد نفس ثابت میشود چه اگر نفس مادی باشد و متعلق
بمتعلق مذکور بالضروره هر چه قائم باو باشد مادی و متعلق بمتعلق مذکور باشد و کلی نتواند بود و اگر بحضور باشد با تجرد
نفس محقق میشود چه اگر مادی باشد حضور مجرد نفس معقوم کلی نزد او صورت نه بندد چه حاضر شدن مجرد نزد مادی فرع دارد
متخصص بودن مجرد بود بتخصیصات مادیه و لازم آید که مجرد مادی شود و این محال است و قطع نظر از این لازم آید که او
در یکوقت هم مادی باشد و هم مجرد چه در وقت قیام نفس متصف باشد بکلیت و اجتماع متقابلین لازم آید که بالبداهه
البطلان است پس نفس ناطقه مجرد باشد و اینکه محقق گشت از جهت نفس جوهر است مجرد از ماده و قائم بالذات بدان ملتفت پس موت
و فنای بدن موجب فنای نفس شود وجود محض هم قابل فنا یا عدم و فنا نیست چه خارجست از عالم کون و فساد و ذات
در مجردات دارد هیچ راهی فنا ندارد و طاری نتوانند شد بر عدم ذاتی احکامی که ابد کل شیء هالک الا وجهه و امثال آن هم محمول
بر عدمیت ذاتی است و آن عدمیت ذاتی نزد قیامت کبری بسبب استیلای وجود حقیقی و غلبه ظهور نور الله المجلی
ازلیت
[illegible]

[illegible]

وتر والکیمان لقوله تعالی باطل شد جمیع الصفات و فانی شد مکر ان مشخصات وچون امتناع اعاده معدوم ثابت و مسلم است اعاده ایشان
ممتنع باشد و بر این تقدیر عاید [illegible] نخواهد بود الا که وجود [illegible] ولذا پس بر تقدیر عین زید اول نباشد پس ثابت شد که اگر بجوز
اعاده معدوم کنند حشر [illegible] ممکن نخواهد بود است و اگر ممتنع دانند اعاده معدوم شود اشکال مذکور بحال خود باقیست اعم ازانکه [illegible] دانند
فانیه دانند یا زایل دانند تمام شد کلام الفخر در این مقام و اما احکام معدوم [illegible] از ضروریات است و هیچ عاقل [illegible] در بطلان آن شک نباشد چه معدوم
عینی مشار الیه ندارد که او عود کند پس هر چه موجود شود خلق جدید باشد و امتناع آن از ادله قطعیه [illegible] ازان جمله اینکه اگر جایز باشد اعاده
معدوم بعینه لازم آید تخلل عدم میان شی و نفس خود و این محالست بالبدیهة قال الامام فخر الرازی فی المباحث ونعم ما قال الشیخ من ان
کل من رجع الی فطرته السلیمة ورفض عن نفسه المیل والعصبیة شهد عقله الصریح بان اعادة المعدوم ممتنع و اما آنکه [illegible]
که عرشی از معدومات [illegible] است [illegible] دیگرست و معلوم نیست که هر قسم معلوم [illegible] شده و در انتقام [illegible] می آید چه ایشان
و اخرین بر تقدیر یکی از عرش ساخته شود [illegible] ظاهر البطلان و امتناع [illegible]
و حاصل مذاهب اینقوم انکه هرکه قایلست بامتناع اعاده معدوم نتواند بود که قایل باشد باعدام چیزی از مشخصات بدن پس خلاصه [illegible]
ایشان قول بدو مذهب است یکی جواز اعاده معدوم و دوم قول بعدم اعدام و افنای چیزی از مشخصات و اجزا و صفات شخص [illegible]
استقصا [illegible] از ضروریات دین اسلام و جمیع علمای مسلمین [illegible] کذب [illegible]
خود خلاف در ان نکرده اند و محققین علمای اسلام بر خلاف آن اعتقاد [illegible] و جمع کثیر از علمای اسلام تصحیح معاد جسمانی بدان [illegible]
نکرده اند و اگر اینقوم همین قدر [illegible] که از معاد آنچه ضروری دین است این است که تحقق معاد همان شخص مکلف باشد [illegible]
و الدم جسمانیه [illegible] شود بیان اقرب در ان [illegible] احوط [illegible] و اما آیات و اخبار که دلالت بر [illegible] اعدام
و افنای اشیا دارد مراد از ان چنانکه محققین تصریح بان کرده اند عدم [illegible] است که [illegible] وجود مطلق [illegible]
وجود مستعار ایشان مغلوب و مقهور و مختفی گردد چنانکه سابقا اشارت کردیم والله الهادی الی الرشاد منه المبدء والیه المعاد

تتمیم کلام لتوضیح مرام مخفی نیست که اکثر متکلمین و اذناب ایشان بمعاد جسمانی قایلند و هرکه انکار [illegible] کنند و بعضی از ایشان
بحسب لفظ قایل بر وجه [illegible] شده و در [illegible] مصدق معاد [illegible] فی الجمله موافق با محققین و مدارا [illegible] با اهل علم با اسباب
دیگر لیکن این اعتراف [illegible] از اعتبار عاریست چه ایشان [illegible] تصدیق [illegible] نکرده اند و فی الحقیقه [illegible]
مذهب اند که قول معاد جسمانی [illegible] باشد [illegible] اختلاف در این قول ندارند چه منکر [illegible] تصریح کرده اند [illegible] نفس ناطقه جسم [illegible]
جسمانیت و قول بتجرد [illegible] پس چگونه [illegible] قایل بمعاد روحانی باشند [illegible]
بجمیع مشخصات جسم [illegible] تصدیق کند [illegible] صورت [illegible] قوم [illegible]
ایمان دارند این است که چون مردم بمیرند و مدتی از زمانه بگذرد و هیچ زنده غیر از حق تعالی نمانده باشد یا هیچ شی موجود
نمانده باشد [illegible] بجمیع مشخصات جسمانیه عنصریه [illegible]
و معلوم است [illegible] ابد الابد [illegible] و پیر نشوند و تغیر [illegible] تکلیف [illegible]
ازان [illegible] مشغول باشند بخوردن و نوشیدن و پوشیدن و جماع کردن [illegible] گشتن [illegible]

مسیار رو وان من العلم کهیئة المکنون لا یعلمه الا اهل المعرفة بالله وقال امیر المؤمنین سلام الله علیه انه محبت علی مکنون
علم لو بحت به لاضطربتم اضطراب الارشیة فی الطوی البعیدة وقال سید العابدین علیه السلام لو علم ابو ذر ما فی قلب سلمان
لقتله وقال علیه السلام انی لاکتم من علمی جواهره کیلا یری الحق ذو جهل فیفتننا وقد تقدم فی هذا ابو حسن
الی الحسین ووصی قبله الحسنا یا رب جوهر علم لو ابوح به لقیل لی انت ممن یعبد الوثنا ولا استحل رجال مسلمون دمی
یرون اقبح ما یاتونه حسنا قال بعض الاعلام تاهیک بشرف الحکمة واهلها تسمیة الله سبحانه نفسه حکیما فی مواضع من کتابه
وهو من اسمائه العظام وتسمیته ایضا کتابه الکریم حکیما فی موضع القسم لاثبات الرسالة فی قوله یس والقران الحکیم انک لمن
المرسلین علی صراط مستقیم ووصفه الانبیاء ومدحه اولیائه بالحکمة فی سیاق الامتنان وسمع الاحسان واذ اخذ الله میثاق النبیین
لما اتیتکم من کتاب وحکمة ویعلمهم الکتاب والحکمة ولقد اتینا لقمان الحکمة ولیس فی الوجود اشرف من ذات المعبود وکتبه
ورسله ثم حسبک فی شرفها قول النبی صلی الله علیه واله فی دعائه ارنا حقائق الاشیاء کما هی وانه سال معانی الحکمة وما جالسها
وقول امیر المؤمنین علیه السلام فی شان المتصفین بها هجم بهم العلم علی حقائق الامور وباشروا روح الیقین واستلانوا
ما استوعره المترفون وانسوا بما استوحش منه الجاهلون وصحبوا الدنیا بابدان ارواحها معلقة بالمحل الاعلی اولئک
خلفاء الله فی ارضه والدعاة الی دینه آه آه شوقا الی رؤیتهم وصاحب هذا العلم بعد الانبیاء والاولیاء لیس الا المؤمن
الممتحن وهو قلیل جدا قال الصادق علیه السلام المؤمن اعز من الکبریت وقال الباقر علیه السلام الناس کلهم بهائم الا قلیل من المؤمنین
و چون اکثر مدعیان علم و مدعیان و اتباع ایشان افتاده رسنهای ایشان جهل و هوای ایشند فاهم آنکه به عنوان عوام در دماغ ایشان جا گرفته
با این قوم کراهت و معرفت اندو با این علم از اوهام بست این نعمت به ترس دارد بجهت صدیت و تنافر جنسیت
و منافی طریق دشمن تحصیل طریقه این کار بسوختند مشمار رند و این بکفر و زندقه موسوم میکردانند الناس اعداء ما جهلوا و حاملین
علم و این علم حکمت مگر با الهام الهی لمن یتقبل الیه تبتیلا وان بعد از فراغ دل و صفای باطن و ملازمت تقوی حکمی تواند بود
والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا وفی الحدیث النبوی صلی الله علیه و آله لیس العلم بکثرة التعلم انما هو نور یقذفه الله فی قلب
من یرید ان یهدیه وقال صلی الله علیه و آله العلم نور وضیاء یقذفه الله فی قلوب اولیائه وقال صلی الله علیه و آله من اخلص
لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة علی لسانه و این علم در سالف ایام از افاضل معدن انبیا و رسل علیهم السلام
والصلوة اذکیاء هر عهد استفاده کرده مستعدان بعد از ایشان را اخفای منع اند چون به روزگار از زمان که حقیقت نبوت
و حکمت هر دو دارند شریعت و حکمت مخالف تصور نموده اند بنوعی که امکان توافق نیست و با این که بطلان این توهم و حماقت این
دانایان واضح و آشکار است نموده اند فایده که این بیچاره گان را در دست وارشد عصبیت و کفر و عداوت عمل
که اشرف موجودات است بسته تمام عقلا و حکما و عرفا و اولیای الهی را در خلاصه کاینات و علمای ایمانست و ورثه علوم رسالت اند
گاو گفته زبان طعن و تشنیع و قلم رد و تقبیح بر هم گشتند و از ایشان تفرقه ضلالت و ملحد و جاهل تعبیر کنند و برایشان
شکوک و شبهات نام نهند و از حماقت پندارند تنها خود را مسلمان و مؤمن صحیح الاعتقاد دانند و دعوی علم کنند و

تیغ نزاع

وتیغ نزاع و دشمنی دانایان در کشیدگان بواد علوم جزو ایمان ایمان است و عوام فرو مایه را بر اکابر و اولیا و حکما دشمن است چنان دلیر و صاحب ساخته اند که اصلا از حق
و طعن و تشنیع باز نه ایستند و کسی را که منع ایشان از این قبایح کند و بر دهن ایشان زده حماقت ایشان را باز نماید تکفیر کنند و بقتل او کمر بندند و بگمان فاسد خود
پندارند که نصرت دین کنند و اصلا از دین خبر ندارند و مکر و حیل و تند و بر ایشان صدق خلاف دهیشه از دانایان گریزان و با جهال باقتضای جنسیت اخوانند و حال
کسانیکه بر تربیت این گروه بر ایشان نیم اصحاب ... دمکار ... نعوذ بالله من الغباوة و ... و نسئله التوفیق فانه العالم بحقایق الامور
این کلمات عجالة الوقت بر زبان راقم حروف گذشت در مقام سوال یکی از سادات کرام که طالب تحقیق این قاعده است و ذکر نمود سخنان بعضی مقلدین متکلمین
را التماس نمود که در حدوث و عقاید تالیف کرده آن سید السند را بعد از اصغای این کلام عقب شد که اگر نقلی آید بضبط اقرب و مستراند شد که مطالعه در آید و تامل
در آن نظر کنند اجابة ملتمسه در این اوراق مرقوم و بر خلاف سیاقت و قاعده مو ... این خاکسار ... ترتیب و تفصیل و اسلوب شایسته که لایق و شایان کتب
علمیه است ندارد و سخنان پریشان است که باقتضای مقام با آن مخاطب خاص از زبان آمده و خلاصه کلمات همان است که از مصنفات مخواوردة آنند
به رعایت ترتیب و تهذیب منتمس از ناظران کرام آنکه نکته نگیرند و بذیل عفو و اغماض بپوشند رب اجعل عواقب امورنا خیرا

بليك

بسم الله الرحمن الرحيم نحمدك يا من النور ونتوافق كل نور ونصلي على محمد المحبوب وعلى آله في البطون والظهور قال الله
سبحانه وتعالى الله نور السموات والارض مثل نوره كمشكوة فيها مصباح المصباح في زجاجة الزجاجة كانها كوكب دري يوقد
من شجرة مباركة زيتونة لا شرقية ولا غربية يكاد زيتها يضيء ولو لم تمسسه نار نور على نور يهدي الله لنوره من يشاء ويضرب
الله الامثال للناس والله بكل شيء عليم الله نور السموات والارض اي الله ظاهر في السموات والارض وما فيها وما بينهما بذاته وجوده
مثل نوره يشتعل في المشكوة والقناديل المسواة من الزجاجة فيظهر بذاته لما عداه من الموجودات القابلة للوجود ويخرجها من
كتم العدم والظلمة الى عرصة الوجود والظهور بافاضة الموجودات المفيدات المسبقة للماهيات بالترتيب كما ان النور الحسي
ظاهر بنفسه ومظهر لما عداه وما في حواليه من الاجسام الشفافة وغيرها القابلة للاضاءة على الترتيب وكما ان النور الحسي يظهر بذاته
واظهر الاشياء بنوره وبافاضة الوجود بهذا الاعتبار سمي ذاته تعالى باسم النور وورد في الادعية المأثورة يا نور يا نور النور
وامثال هذا فهو تعالى باعتبار شدة ظهوره في ذاته وظهور ظهوره خفي على اهل البصيرة والاعمى وبالجملة لما وجد كل موجود وظهر
كلما ظهر بظهوره وافاضة الجود كان هو نور السموات والارض اي مظهر سموات الارواح والروحانيات وارض الاجسام والجسمانيات
والجسمانيات ومنه تعالى وجودها فنور الوجود المطلق المعري عن شائبة ظلام عدم وقيد ونقص وبه وباطن فمنه وجد كما في
من المخلوقات وظهر كل ما ظهر من الربوبيات فكلها مظاهر نور وجوده وصفاته وافعاله كما ان المصباح في الزجاجة والمشكوة
مظاهر النور الحسي فبالحقيقة ليس لغيره ومظاهر صفاته واسمائه من حيث انها مظاهر نور ولا وجود وعن هذا النور اخبر النبي
عليه السلام في حديث كميل لقوله نور يشرق من صبح الازل فيلوح على هياكل التوحيد آثاره اما القرينة الدالة على ان المراد بالنور
هو الوجود في الايات والاخبار كثيرة اما الايات فمنها قوله تعالى وما يستوي الاعمى والبصير ولا الظلمات ولا النور ولا الظل ولا الحرور
وما يستوي الاحياء ولا الاموات لان المراد والله يعلم مقوله ولا الظلمات ولا النور ولا الظل ولا الحرور انه لا يستوي الوجود
والعدم ولا الحيوة والموت بقرينة ذكر وما يستوي الاحياء ولا الاموات بعد ذلك ولان عدم استواء الظلمات والنور بمعنى
الليل والنهار والظل والحرور بمعنى الحرارة والبرودة والصيف والشتاء وامثال ذلك كما هو تفسير بعض المفسرين ليس بشيء يعتد به
اذ التفاصيل منها معلوم لكل احد لا يحتاج الى البيان وبتحقيق ذلك قوله تعالى الم تر الى ربك كيف مد الظل لان المراد بالظل
الوجود الفائض من الوجود المطلق وصار منبسطا على هياكل الموجودات والاعيان الممكنة وهي صارت موجودة في الخارج بالارتباط
بهذا الوجود الذي هو ظل الوجود الحق والوجود المطلق غير مشوب بظلمة العدم والنقص اصلا وهذه الموجودات مشوبة بظلمات
الماهيات كالظلال فاذا كان المراد بالنور هو الوجود البحت والظل هو الوجود المقيد والظلمة هي الماهية والعدم وكل ظلمة هي عبارة
عن عدم النور عما من شأنه ان يستنير سواء كان بنور الوجود او بنور الهداية التي هي ايضا نحو من نور الوجود الله ولي الذين امنوا
يخرجهم من الظلمات الى النور ومنها قوله تعالى عقيب الاية المنقولة والذين كفروا اعمالهم كسراب بقيعة يحسبه الظمآن ماء الى اخر الاية
وعمدة ما ينافي حمل العقول في تفسيرها وتاويلها واما الاخبار فمنها ما روي عن النبي صلى الله عليه وآله خلق الله الخلق في ظلمة ثم رش عليهم
من نوره اذ ليس معناه انه تعالى خلق الخلق في ليل او نهار كان مظلم بل المراد انه تعالى اوجدهم في شهوده العلمي الذي وجود الموجودات في
تلك المرتبة باعتبار عدم ترتب الاثار الخارجية عليها الا كونها معلومات لباريها كالظلمة بالنسبة الى نور الوجود العيني الذي هو منشأ

الآثار

الاثار الخارجية ثم افاض عليهم من الوجود العيني ولا ضير في افاضة وجود بعد وجود اذ مراتب الوجود متفاوتة كما حقق في محله
واذا تقرر ان المراد بالنور في الاية الشريفة هو الوجود وان المراد بالمصباح والزجاجة والمشكوة مظاهره فنقول في تطبيق
هذه والله اعلم على اجزاء العالم ان المشكوة عالم الاجسام والجسمانيات والزجاجة عالم الارواح والروحانيات والمصباح
عالم العقول والمجردات ووجه المناسبة ان الانوار الالهية المشرقة من حضرة الوجود المطلق والوجودات المفيدة الفائضة
من الحق كلها تشرق اولا على عالم العقول التي هي كالمصباح لوفور نوريته ولطافته ثم على عالم الارواح التي هي كالزجاجة من حيث
قابليتها للاشراق والاضاءة وافاضتها على الغير ثم على عالم الاجسام التي هي كالمشكوة من ظلمتها وكثافتها وقابليتها
للاضاءة لانها قابلة للارواح كالمشكوة القابلة للانوار والزجاجة كانها كوكب دري يوقد من شجرة مباركة لان هذه انوار
الارواح المكرمة المضيئة على شبابيك الاجسام ومشكاتها التي لا تستفيض الانوار الا بقدر قابليتها واستعداداتها القليلة
شبيهة بنور الكواكب المضيئة الظاهرة على الابصار في صغرها وقلة انوارها الا كالشمس والقمر في ظهورها وكثرة ظهور نورهما
فلذا شبهها بالكوكب الدري الذي هو مثل الزهرة والمشتري وامثالهما بالشمس او القمر وهذا كما ان الماء حي في الحقيقة
الى الوجود المطلق الذي هو صورة كل موجود كما قال تعالى وكان عرشه على الماء ومن الماء كل شيء حي لا يقال على الموجود
الاكوانية الا بقدر الرشح المشابه في صفاته واضائته بالكوكب الدري فلذا قال النبي صلى الله عليه وآله ثم رش عليه من نوره
والشجرة المباركة التي توقد منها الزجاجة والكوكب الدري هي شجرة الوجود الذي يستفيض منها كل موجود وهي شجرة الخلد التي هنا
وكذا الشجرة طوبى التي لها غصن في كل بيت من بيوت الجنة وفيضها سار في كل من الموجودات وكذلك هي شجرة طيبة اصلها
ثابت وفرعها في السماء وهذه الشجرة لا شرقية ولا غربية اي لا هي من عالم الارواح ولا من الروحانيات التي هي محال طلوع انوار
الوجود ولا هي من عالم الاجسام والجسمانيات التي هي محال افولها وغروبها بل هي وجود مطلق لا يناسب الوجود المقيد اصلا
مع جهة من الوجوه واغصان هذه الشجرة واوراقها وازهارها واثمارها هي الوجودات المقيدات المنبعثة المتشعبة
الفائضة من حضرة الوجود المطلق وهذه الشجرة كما انها لا شرقية ولا غربية بالمعنى المذكور كذلك هي لا شرقية ولا غربية
بمعنى انها شجرة يستفيض من زيتها ويفيضها كل موجود وكائنة في وسط اجزاء العالم يصل نفعها الى الكل والكل النسبة
اليها على السواء لا انها كائنة في شرق العالم او غربه حتى يكون نسبة فيض تلك الشجرة الى اجزاء العالم مختلفة ويستفيض
منها بعض دون بعض والزيت هو افاضة الوجود المطلق فيغرض تلك الوجودات السارية في الكل والتشبيه بالشجرة الزيتونة
لاجل الاشعار بان هذه الوجودات الفائضة غير محتاجة في انوارها الا الى اصل الوجود المطلق لا الى غيره كما ان المصباح
المرفق في زجاجة المشرفة في المشكوة المعلقة على شجرة الزيتون لو كان في اشرافه محتاجا الى الزيت لكان زيت هذه الشجرة
كافية في حصول ذلك ولا يحتاج الى غيرها وهذه الافاضة وهذا النور الصادر من حضرة نور النور يكاد يضيء بنفسه ولو
لم تمسسه نار الاجسام الكدرة والاجساد المظلمة التي هي منبع الظلمات الثلث المذكورة في الاية اللاحقة لكان نورا
على نور وظاهرا بنفسه لنفسه وكذا لولا احتجاب النور الالهي بالغواشي الجسمية والدواعي الشهوانية لاضاء بذاته وعرف
كل موجود واهتدى اليه كما يهتدي المهتدين اليه العارفون والموجودات لما احتجبت وجوداتها بالاحجاب المظلمة

اذا انهمكت في الدواعي الكدرة لم تشاهد عظمة بارئها والكبريا لسوء عقايدها وقبح اعمالها وصنعها مثل الله نوره
ويضرب الله الامثال للناس والله بكل شيء عليم الله ولي الذين آمنوا يخرجهم من الظلمات الى النور والذين كفروا اولياؤهم
الطاغوت يخرجونهم من النور الى الظلمات اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون وان تشتغلت في التطبيق بين الالفاظ الآية
الشريفة وبين اجزاء العالم الكبير الذي هو الانسان الكبير الذي هو جامع لجميع ما في الامكان ان المشكوة عبارة عن بدن هذا
العالم الذي هو الجسم الكلي والزجاجة على قلبه الذي هو النفس الكلية والمصباح عن روحه الذي هو الروح الاعظم
والشجرة المتحوية بالاغصان والاوراق والازهار كالعقول والنفوس والاجرام والعناصر والطبايع والمواليد
الثلثة وهذه الشجرة ليست من عالم الشرق والارواح ولا من محض عالم الغرب والاجسام بل هي عبارة عن مجموعها
والمجموع غير الاجزاء والزيت عبارة عن فيض الباري المتعالي المتجلي في الكل وعلى هذا فقس باقي الآيات الشريفة واذا
عرفت ذلك فيمكن تطبيق الآية الشريفة على الانسان الصغير الذي هو العالم الصغير لان بدنه كالمشكوة وقلبه كالزجاجة
وروحه كالمصباح والمجموع كالشجرة والاعضاء والقوى كالاغصان والاثمار والازهار وفي هذه المعنى افاد لقد
احسن واجاد نظرت بنور اول نظرة فغبت عن الاكوان وارتفع اللبس وما زال قلبي لانها بجمالكم وحضرتكم
فحققت فيكم النفس وزيتونة الفكر الصحيح اصولها مباركة وراقيها الصدق والقدس فزوعي زيتي
منير الخيال زجاجي وعقلي ومصباحي ومشكوة الحس فسا ربكم ليلي نهارا وظلمي ضياء اولاح من ضياكم الشمس
سنريهم آياتنا في الآفاق وفي انفسهم حتى يتبين لهم انه الحق اولم يكف بربك انه على كل شيء شهيد وقال بعض الاعلام
يحتمل ان يكون المراد بالنور هو القرآن كما قال الله تعالى ونزلنا اليكم نورا مبينا لان القرآن مظهر نور الحق والمعرفة
ومنه يتلقى اهل الحق فيكون الحق نورا والقرآن مثله والمصباح كلام الله تعالى والزجاجة قلب المؤمن والمشكوة
صدره والزيت الفيض الالهي الحاصل من الشجرة المباركة المحمدية بجامعيتها للنشأتين غير مخصوصة بشرق عالم
الارواح ولا غرب عالم الاجسام بل جامعة بينهما وعلى هذا يكون المراد بالنار نار الحب ونار فتنة المعاند
لال محمد صلى الله عليه وآله وسلم والى هنا قطع الكلام رامياً من الله التوفيق وهو حسبي ونعم الوكيل ١١٤٠

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
الحمد لله علام الغيوب الملك [illegible]
وصلى الله [illegible]
[illegible]
[illegible]
فاعلم ان [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
١١٣٩

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله والسلام على عباده الذين اصطفى قال امام العلوم اللغوية ابن دريد في جامعه
الى حرف تاتي للتبيين وهي المبينة لفاعلية مجرورها وللمعية ولانتهاء الغاية والمكانية والمرادفة اللام
والموافقة في و... لموافقة عند وللابتداء والتوكيد وهي الزائدة واليك عني اي كفف وامسك واليك
كذا يعني خذه واذهب اليك اي اشتغل بنفسك وقال الصاحب الجليل بن عباد في المحيط ما هذا لفظه الى حرف
تاتي لانتهاء الغاية زمانية فاتموا الصيام الى الليل مكانية من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى وللمعية وذلك
اذا ضممت شيئا الى آخر انصاري الى الله وفي الحديث جاء رجل فجلس الى رسول الله صلى الله عليه وآله
وللتبيين رب السجن احب الي والمرادفة اللام الامر اليك وللموافقة في ليجمعنكم الى يوم القيامة وللموافقة
عند اشهى الي من الرحيق السلسبيل وللابتداء بموافقة من السقى فلا تروى الى ابن احمر اي مني
وللتوكيد وهي الزائدة فاجعل افئدة من الناس تهوى اليهم اي تهواهم وقولهم اليك عني اي كف
وامسك واليك كذا اي خذه واذهب اليك اي اشتغل بنفسك وقال ابو العلاء المعري في ديوان
المتنبي والفاضل الاديب صلاح الدين الصفدي في شرح اللامية هكذا وفي اللباب والمغني وقريب
من هذا وكذلك الزمخشري في الخبري والجوهري والفيروزآبادي كل في فائقه ونهايته وصحاحه
وقاموسه فقد اتفقوا عليه چون از تفصيل بالا ظاهر شد که الی در این مقام مشترک است و ... موضوع ...
کلام الله ... الی ظاهره ... سخن ... از محبت ... تفحص ... این دعوی ... است ... از فلت
تصنعت ... و استدلال ... مقدمه فاسده ... آیه کریمه ... در نهایت ... و ...
بار است کلام شیخ ابن حزم اندلسی که از اعلام سنیان است در کتاب محلی که اشهر و اجود مصنفات اوست قال محمد بن ...
الاندلسي في كتاب الطهارة من المحلى واما استدلالهم بوجوب الغسل مبتدأ من رؤس الاصابع الى المرفق من آية
الوضوء لمكان الى فعجيب جدا عند من له قسط من العلم بالعربية لمجي الى بمعنى مع ومن وغيرهما مما يناسب المقام
فتخصيصها بمعنى الغاية هنا من غير مخصص ولا قرينة دالة تحكم محض والقائل ان يكون مع هولاء الذين
اخذوا الى بمعنى الانتهاء في الآية فمن اين ان الغسل من المنكب الى المرفق اوفق لكم لان اليد تطلق على العضو من المنكب الى
رؤس الاصابع والغسل من اعلى العضو الى سفله وضع طبيعي عادي بلا شك فاذا امر الله بغسل عضو لم يكن
في الحكمة لعكس حكمة ولا مصلحة حتى اوجبه وهذا وامثال هذا تلاعب بالدين واما عندنا فالحق الواضح
ان الآية تدل على غسل هذا المقدار اعني من المرفق الى رؤس الاصابع باي وضع كان انتهى كلامه ...
آگاه باشد از طريقه ابن حزم که با ... مخالفت ... مشهورات و مسلمات قوم ... در اول ... وجوب
تقليد و ... ائمه اربع ... مشهور است ... ابطال کرده تابع ... و ... اجتهاد ...
و ... رسیده ... که ... مشهور است کتاب محلی ... از فتاوای فقهای اربعه

دملوا ...

[illegible]

پس این طایفه مقدمه اولی را منع کرده اند در حقیقت منع جزو آن مقدمه است و ما بعد الی جمیع غایة باشد و مسلم داشته اند
متعلق بودن الی سو با غسلوا چه این گنجایش انکار ندارد و این طایفه اختیار نموده اند مذهب امامیه سو و مراتب نزال از
آید از معلوم آیه نفی وجوب و اولویت غسل منکوس و قایل باین قول از عظمای اهل سنت امام الحرمین ابو المعالی جوینی است
و اتباع اوست و امام راغب اصفهانی صاحب محاضرات و اصحاب او و این قول ... ثبت و طایفه دیگر از جمهور مثل صاحب
کشاف و غیر او گفته اند که کلمه الی دلالت دارد بر مطلق انتها پس شاید که ما بعد او از قبیل ما ینتهی الیه باشد و داخل
در حکم و شاید که از قبیل ما ینتهی به الشی باشد و داخل نشود و کلمه الی دلالت نمیکند بر هیچ کدام از دخول و خروج
بلکه استفاده یکی از این دو معنی محتاج است بدلیل خارج و ثابت است که پیغمبر صلی الله علیه و آله مرفق را در وضو غسل کرده
پس داخل باشد و از این کلام معلوم شد که این طایفه دوم مقدمه دوم را مسلم نمیدارند و فرق که در این تفصیل بکار رفته بسیار
معلوم است ... و دراز کار چه پیغمبر زمان را هرگز این تفصیل معلوم نبوده ... باشد با سامعین ... قبیل
از اختراع ... در آن زمان این تفصیل خطور کرده باشد و شاید در این علم ... الفاظ و تتبع محاورات
سلف و مهارت تامه در وضع و اطلاقات عرب است چه در موضع ... احتمال ... رعایت
نتوانند کرد ... و دیگرا اعتبار نکرده اند و آنکه غایت در معنیا داخل است یا داخل نیست ... الی و نه جزو ...
آن است بلکه سخن است علیحده و شک در دخول و خروج غایت از موضوع له الی خارج است و ظاهر کلام صاحب کشاف
و من تبعه نیز این است پس خلاصه توجیه سخن طایفه مذکور این خواهد بود که الی برای غایت است اما غایت محتمل است در معنیا
داخل و محتمل است که داخل نباشد و این معلوم نتواند شد مگر به بیان دیگر و این سخن مرکب است در آنکه بر کلمه الی حقیقة تحدید ...
و ممکن نیست پس اگر ... تحدید مقصود باشد بعد از گفتن الی مکان کذا و الی زمان کذا باید بالضرورة بگوید بدخول الغایة
فیه او بخروجها عنه و تا این قید نکنند کلام افاده تحدید نتواند کرد و این سخن عجیب است چه شنیده نشده که متکلمی این قید ضمیمه
کلام خود ساخته باشد یا افاده تحدید موقوف بر شرط باین قید داشته باشد و هذا ظاهر لا خفاء فیه و شک نیست که غایت
قرار دادن افاده تحدید است پس هر گاه بنفس کلمه الی تحدید ممکن نباشد افاده غایت نکرده باشد چه مراد از غایت نتواند بود
مگر حد معین و لازم آید در حقیقت الی از افاده معنی خود که غایت است معزول و معطل باشد و بعضی از اصحاب که در
بانتهای تحقیق و معرفت بعربیت این قسم سخن که دیده و از تحقیقات شمرده لیکن حسب تقلید و اصلاح ... توجیه کاشف آمده است
و از سنت و طایفه دیگر از جمهور گفته اند که اگر انفصال غایت از معنیا محسوس باشد در حکم داخل نشود چنانکه در ثم اتموا الصیام
الی اللیل چه غروب شمس امر محسوس است و اگر امتیاز و انفصال غایه محسوس نباشد چنانکه در مرافق آن غایة در حکم داخل شود
نه باصالت بلکه به تبعیت تا نباید ما موره متیقن شود و چنین غسل مرافق از قبیل مقدمه واجب باشد و این طایفه سیوم نیز ...
مقدمه دوم دارند و حقیقت این کلام هم نیز داخل ادراک بوجوه شتی عجیب است وجه اول آنکه غایت ... منقسم ... محسوس

محسوس

وهمچنین قدر مشترک مراد باشد بطریق حقیقت تناول ما قبل الی ما بعد الی را متحقق شود و معنی تناول در این موضع بهمین وجه واز بعضی
برخیزد و نشاید که در اینجا کل مراد باشد زیرا که بر تقدیر اراده کل غایة منافی کلمه الی خواهد بود و نه مرافق والله اعلم بالصواب
و نیز در این مذهب قطع نظر از آنچه دانسته شد لازم که غسل معکوس و اصلاً وجهی نماند چه عکسی در فرق مقصود نبود که الی سوی برای غایت
اسقاط این است استقصای کلام جمهور و مقدار افکار ایشان در این مقام و اذکیا را بعد از تامل و تدبیر آنچه گفتیم حقیقت
حال روشن و مقدار استعدادات ظاهر شده معلوم شود که اصل اشکال بطریق ایشان … مسجل با جمع و از توجیهات اشکالات دیگر حادث
شده که نفی از آن متعسر مینماید والله الهادی الی سواء السبیل ختام در مقدمه خارج بودن غایة از مغیا … است مستند بانها
که نامیرو که شک افتد بسبب موضع خاص و آن در این مقالت که هر گاه شخصی گوید سرت من البصرة الی الکوفة تواند بود که غایة
داخل اعتبار کرده باشد نه خارج از سیر و این کلام و امثال این موجب شده فا … در مقدمه مذکوره شده و دفع این توهم
محتاج باشد به تنبیه اگرچه تواند بود که خارج اعتبار کند چه شک نیست که اگر از بصره تا حصار شهر کوفه مثلا رفته باشد و داخل
کوفه نشده باشد نیز همین کلام خواهد گفت و صحیح خواهد بود لیکن این موضع خاص موهم احتمال دخول غایت در مغیا گردد
پس باشارتی بدفع این توهم نمائیم که بر عاقل مخفی نیست که انتقال خلاف و قدحی در بداهت مقدمه مذکوره نکند چه مراد
غایت انتقال از بصره است بکوفه و عادت از … و غالب آنست که هر گاه بشهری و منزلی رسد در آن نزول کند و داخل شود
پس اگر بعد از نزول و دخول گوید از بصره تا کوفه رفته ام یا از مصر تا مکه طی کرده ام سیر و مسافت بغیر تا حصار و دیوار
کوفه و مکه میداند و رفتن در دل شهر و داخل محل مسافت سفر حساب نمیکنند و چنین گوید تا آنکه رفته ام نظر برسم
عادت و دأب غالب فهم کنیم که داخل مکه شده باشد همین دلیل دخول غایت در مغیا نیست و شاهد بر این عبارات
و دلیل است که اگر کوفه و مکه شهری مثلا غایت قرار دهیم بعد اعتبار و دیگر غیر از امثال مذکور با افراده خارج باشد چنانکه
گوئیم از بصره تا کوفه صد فرسنگ است یا از مصر تا مکه ده هزار میل است چه شک نیست بنا بر شد و از زمانی شهر کوفه و عرصه اندرون
شهر مکه داخل در مقدار مساحت نیست و اگر گوئیم از اینجا تا بغداد … است یا … ندارد از … بیرون
شهر بغداد از مقصود خارج باشد و اگر گوئیم اقرأ القرآن الی هود واکتب الکتاب الی باب کذا و ما هذا التوجیه
الی منقل والسبل الی … وارفع … الی … در هیچیک از مذکورات و امثال آن هرگز توهم دخول غایة
در مغیا متصور نباشد و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

بسم الله الرحمن الرحیم یا واهب التوفیق ویا معطی التحقیق ثبت لساننا بالصدق وقلوبنا بالتصدیق واجعل احوالنا مقرونة بحسن العواقب وجزا المآجیر واعصمنا فی العلم والعمل عن فساد

الرأی وخطل التدبیر انک علی کل شیء قدیر وبالاجابة جدیر بعد در حین که نفس الفت جسم عنصری منقضی وروح از التفات با نوبت خویش ممتزج فوارجمعا ورد خاکدان را

بدستی فرو مانده هر یک از تنگ تیر الام و تعطل دل حمل استقام از حسن عل شایان حمد دافع افتاده و کوشش را مهل زندگانی تا باید بسر برد و قدم ناهموار در همواره خطوه و بیان بعد عزیز الوجود

در التفات کلمه چندار شرایط و لوازم مهتدی و سروری وراه و رسم جهانبانی و سلطنت و جهانداری افتد چیزی ناز از اثر بهمراه او سوء حواله عطا شده و شفقتی که این مسئول ازمی نفع و فائده دارد بابل تحسانی و کتب

و آثار بالتفات تبیان خود برده کردیم جز افزون و اضعاف آنچه در وقت با مساعدة ما در بیان این مدعا اتفاق کنند باید تتبع و تفحص در معاصران زبان اینکار فی هنوز است لکن ان عزیز بعد از چند

تمسک شده بیشتر اقتراح نمود شمت همت اجابت ملتمس او شد در ذیل صفحه که متضمن اشاره برکس بعض کلمات باشد نه تفصیل و شتات بقدم قبول تلقی نموده منتظر آن که عالم و عمل بلوازم و شرایط

سروری و ریاست و تحصیل کمال این مرتبه اگرچه بر همه افراد آدم که متولد و متحقق در جه انسانی یافته باشند واجب و ناگزیر است چه بر طبق حدیث کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیته

هر فردی از افراد نوع انسان بوده شاه یع الله ملاق سلطنت و وزیر و اعوان و مملکت در عین و سپاهی بلطف و فتدی و عدو و مغدی در برابر افتاده پس هر چه بار شاه صوری شود بدینها رابطه

فی الحقیقه همه در کار است آری حکم امر سلاطین صوری اصعب و دایره ایشان اوسع و شغل ایشان اکثر و اعظم و اصلاح او اهتمو و فایده منتشر است و فساد ایشان بیشتر جهت تعدی

و خطرناک تر است و نیز ریاست بر غیر و امارت جمهور فرع تفضیل بر استایته ناکمال حقیقی بر ایشان حاصل و مفوت تکمیل غیر هر دو با هم جمع در شخص نباشد سلطنت بر او نباید در او بنابلت آن نوع

از او بر نیاید مضیع پادشاه و مرادان از حافظ و نگهبان ملک است تا جبارت و حضانت ملک بواقعی کنند و از اله نقص و عیب و دفع فتنه و فساد از آن بهکار نتواند از این مرتبه منحی انتقام باشند

وانیم اسم سرور راست نیاید بلکه متغلب و متعدی و ظالم باشد مبتدی که بباطل و غضب و عدوان حق بسته بازگرفته و بهوای ارا نفسی حقوق عالم بسوزد و در طهر الاک دوار و خذلان حقیقی

و عقاب ابدی افکنده و بر ضعفا حق و ستالی حق انتقام هر نوع که استطاعت یابد منصح و تدبیر بالقوت و غلبه دفع او از این مرتبه لازم و آکار دلیعن و بدل بازبان از دیق است و تنگ

نباید که پادشاه جهان مالک با زهر عیب مباه نزد خبر آلاه مال و آمال از همه کس اقرب است چنانکه در این از مسه که مثال ممالک است الطف و محتاج و جنسی و انتقال و حب جاه و هوا و مساعدت حرص

اسرار تا بطار و شغلان سر باعیب و عار اظهار تسلط و اقتدار و جفای از افطار مملکت و سرمایه و شادی و عهد دارا حالات و بولای این مرتبه کاران که آمال سر رشته انتظام مهمات ملک

در فساد و نتاه می افکنند و بیرکه نباشد در شخص که برادر پادشاه و ریاست استحقاق این امر خطیر گردد چنانکه بعد از عهده آن بر آید حاصل این امر رعیت نیکوتر و سعادت حقیقی نزدیکتر است

و ریاست او نباشد مگر ملاحظه فراوان و نیاتی ربانی و در حد در کمال انسانی بالاتر از این یافت نشود پس در حقیقت صاحب این مرتبه و متحقق این مقام باید مقام سر است خواه ملکه باید و خواه

مفضلیه معضوب باشد پس لیست که این در جهان حقیقه بایه عالی و رتبه انتدا و جاه الله نظر دیده باشند و اعتبار داشتن و امت بنار زوال کانشی از نقصانات خود و رتبه بلاد انبیا

بهوا و تیرگی دل جزئه و این استال سلب مشغله حیز و علامت لطف و نفادت شاید امکت او سود ازاله واماته این شره و هوا از دل نمود از همه خیرات و عبادات اقدم و اولی و اوجب است

باید که بعلاج این مرض پردازد و راه رستگاری بوید و چون اسباب این خیال جهل و حرص و حب جاه و مال و سبل شهوات نفسانیه و سایر رذایل صفات و خباثت اخلاق است علاجش بر ازاله

کمال خویش و شناسایی حق است و بعد از آن تبدیل هر رذیلت بفضیلتی که مقابل آنست و کافی است که سعی کند در جلیقی استوار عیز و دعوت باشد نظر آن در مرتبه عنبار دنیا و جهات

نحس عاریت سرا و ملاحظه زوال و ضیاع هوش افزای انبیا و اولیا و حکما کرده شود بدین و در یافتن آن ابله هر آینه بفروغ خود راه این ظلمت از زمین دل او بر کنده خواهد شد

دار ابدیه و غیرت دهانی

مقراز صحبت دهر و ملاحظه از و کما

عذار کنند او بود و دانش وانی و طبیعت غرور

کرد البقاء افضل الموجودین در انانیت راه که سر الملک نیز وی

و امالت سرائن موت از فقر بی کاذریرا دید که جام حرکت نوع حرب

ملکوت و ملک کثرت کثرت اولی کان از حنظل و خلافت و سلطنت متبلا عشرت

هم این نحی بان کاذر سید کفت و در پیش مقاد برادر کرد در حین از صیاع عیب حقیقی بزند در

افتند تنها ر حال ما بکشند و هر گاه مال از آن باید و نفی او در همی ازو افر حال ات ن تلخ و بجز عارفان که بکار بیند

معراز فخر و معروف و تنبیم که بکیفیت اما نبیر الدنیا با نیز قائم و نام کنند در ارتباط با شیم مر تیه عارف مانست به

اجمع ملک دارانیم باشند هم در خطر و در سند ما حمام ان نتواند و نیز با اعتبار کما کنند و سردم حکمت اولیا و در ملک ضرر

منزالت رخافطان و محقق است که صرف افت بکرکه بکنند و نفرت و نیز با انواع مغفی او از جنسی که بکمال تحویل در کلوار

علم است و جمع در موجودات تحقق عنایم مربی باید بر حیط مرتبه باشند و در صبر اض ضرر باشد و ضعف آن بنابرالکمال عقل

با این که بعضی باشند با از زوال کند با در دست با ملک از درست بیند اوق بار شرم و ملا و او موجودات او و نیز ابد

و مجوائم از قومیت صاحب ملکه بالمحمد و تحقیق مقام عقلیت بر متمسک الظالم بر تیم ریخت و واسطه ما باید نیز نیک

و عزیز الکمال و در موصول مال موقوف با استعداد و ذات و عرضت حقی در انوار مانند خلقت نتایج قرن عزت و نیایم

انتقام بالمذید و کامل و حور جمع در بار عدت عالم در دفع مشمع صاحب این اعمال در ان ما بدوام از رتبه

در حین حکمت کمال است که یکی در دنیا کند با مل است بر معتمد دنیا دو معوقو بر

و نیز با رده کرد دانا در حکم و در ما هو جهان باید تبدیل که و نوع و معقول

حکمت نسبت دیرینه بخدا ما حکمت و حضرت

ایام اد ذکر گویند در محفوظ و مفوز

دیگر از ایشان

پس تو که از جمله دوستداران حکمتی و میل داری که حکمت بدست آری واجب است بر تو که دل خود را فارغ گردانی از چیزهای
دیگر که دل را مشغول سازد تا بخواندن و دانستن حکمت بپردازی و در فکر و تحصیل آن از آن و غور نمودن در آن همت خود را بلند کنی زیرا
که حکمت پاکتر از آن است که جمع شود با کثافتها و پلیدیها و آمیزش یابد با مردم کثیف و دون و اعظم از آن است که فرود آید
در دلهای تنگ که مشغول شهوتها و هوسها آلوده چنانکه کسی خواهد که در زمین درخت نشاند ابتدا پلید پاک کند آن زمین را و
از گیاهها و درختهای که بیکار است از آن دور کند بعد از آن درختهای اصیل و نهالهای عزیز در آن مینشاند پس تو نیز واجب است
که ابتدا پاک کنی دل خود را از زنگ و هواهای نفسی و لذتها و شهوتها کینه و حسد و کینه و محبت مال و آنچه شبیه باشد بآنها است
از زمین دل چنین دل تو صفا و صیقل بیابد و بعد از آن به تحصیل حکمت رو و فرا گیر از آن اندازه که قدرت و توانائی داشته
باشی پس هرگاه که حق تعالی ترا به حکمت ظفر داد و معرفت آن را بیفزاید خیر بسیار به تو ارزانی داشته باید که هیچ
زراعت کننده با تمام رسیدن زراعت خود محکم تر و به عجز از آن دیانتی از آن یابی بر جا تر از تو نباشند
و باید که تو منع نکنی از نعمت حکمت را در آن فقیران و چون راه به حقایق اشیا بردی و حکمت سود داشتی به بیان آن میل
نکنی و میان نیک و بد و راست و کج و صلاح و فساد فرق کردن توانی عزت جاوید در یابی حقیق ترا حاصل
گردد پس آن زمان باشد تو را نظر گواهی بر دلهای مردم که حکمت تو در ایشان اثر کرده در سبب آنکه مردم آنرا حکمت نام نکنند تو حکیم حلیم بود
ملکه تو واسطه حکمت نفس را در او واقع که در تو حاصل آید ملکه حکیم دانا باشی و دانائی که خود هنرمند هر کس چنین باید قابل
که کسب کمال نکنند و نا قابلی که کسب کمال کنند و باید که هنر و فضیلت تو از آموزها با بدارو خور سیدی تو ملکات
باطله از پرهیز و اجتناب از دشمنان غیر باشد منقولست که یحیی بن خالد بر یکی از حواشی خود دید که بلوت
پیلفلی بر زمین انداخته بر آن منصرف شد و بیش از او طعام را خواهد برد بمرد گفت از آیه ای دولت و بر عیب
نگذارند بر زمین این بحق که گویند چه خواهد ماند از کلمات متوالیست که گفت فکر کنید در لذتی که آنچه باشد باقی
بعد از آن فکر کنید در منقطع شدن آن لذت و باقی ماندن آن خباثت و هم از کلمات او است که پادشاه هرگز
از هم اهانت کم ادنی بر شهوات خود غالب آید از سید عقلا علی بن ابی طالب علیه السلام سوال کردند که صفت کنید
فنا حکم العاقل قال هو الذی وضع الاشیاء فی مواضعها گفتند صفت کن جاهل را قال قد فعلت و نیز فرموده می
فطلت نفسه علیه خصمه و کثر غره و قلّ علانه و نیز فرموده ما تم احد حتی یتم عقله و لذلک اهل النار
لم یعقلوا لو صمنا و صلینا و حججنا و لکن قالوا لو کنا نسمع او نعقل ما کنا فی اصحاب السعیر از حکیمی پرسیدند که
که از پادشاهان کدام یک افضل است گفت آنکه مالک شهوت و غضب خود باشد و کلمه تجارت اصلاح
مردم کردن ناچه تنبیه و خواب باشد مثل سلطان مثل نهر کبیر است و طلوع امطار خورد که از آن جاری شود
اگر آب نهر بزرگ شیرین است همه شیرین و اگر شور است همه شور باشد مانند آنکه اسکندر ملیقیت که چون
ابن پادشاه خواهد که عامه رعایا را با دب نگاه دارد لشکر با فی بود حدت باید داشت و شرایط سیاست فرد بیاید

گذاشت

گذاشت و چنین خواهد که لشکریان با ادب باشند فاصلگانی باید با ادب باشند و چون خواهد که خاصگان
با ادب باشند خود باید با ادب بود پس واجب دولت انست که ابتدا بخود کنند و اخلاق ناپسندیده و اوصاف
نامحموده از خود دور کنند و از سخنان کسری انوشیروان که در کتاب حکمت خود نوشته که نشاید پادشاه را که زیر
دستان او بیازارد و گردن کشان او عزیز دارد که این دلیل عجز است و آن دلیل دنائت پس چنان باید کرد
که این دو گروه چون گیاه باشند که گیاه خورد را بیازارد و درخت بزرگ سر نکشند و از بیخ بر کند و هم در کتاب
او مذکور است که ملک السادات توان یافت نه تکلفات و بتأمل توان داشت نه تمول و بهتر دینی توان داشت
نه به تیز هوشی و حکما گفته اند که قدرت بیرای عجز است و عجز با رای قدرت از ابوذر جمهر پرسیدند که چه عهد
بدترین عهدها و زمانها است گفت سلطان سفیه نادان ظالم و عالمانه که سلطان او و واجب است که همت بر حصول نام نیک
گمارد که بهترین دولتها و صاحب اختیار دینویست و باید که از رنج و مشقت که در تحصیل نفس و حصول نیکنامی کشد
بر خود گوارا سازد و آنرا ز اهمال و ضایع شمارد تا او بوی لذت آن رسد طلب از سعی و طلب بار نیاید دیگر
هر کس که جاهل باشد افتخار کردن فعل و اثر که فاصل او است پس وجود و اسم او مشابه عدم باشد
یعنی خشت ذات و نیستی هستی او است ~~دانچه است او مشابه عدم و نیستی~~ باشد و نخست لازم است پادشاه که
فراخ حوصله شود و شعار خود سازد تا از کثرت واردات امور عظیم ها ملول و ناخوشنود که حقیران را اصلا
چاره دیگر نیست انتقام نگردد و دست نپذیرد که سستی نمودن در کارها خوار شدن است در نفرها و ملوک فراخ
حوصله نباشد که عاقل است و عاقل از تو ارد آشوب و لشکرها نرنجد قال امیر المومنین علیه السلام آلة الریاسة
سعة الصدر و قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم انکم لا تنالون ما تحبون الا بالصبر علی ما تکرهون و در
عارضات امور اگر چه محقر باشد بنظر استحقار و استصغار ننگرد چه اهمال نتیجه دهد و فتنهای بزرگ از آن تولد کنند
و کارهای خرد و تا معظم نیفزاید در آن جد و اهتمام ننماید آتش را بر نیاید و تا کار بجد بر و زر بر آید جان در
عطا احتیاط نکنند از آن است که السیف آخر الحیل ب اعدا که با جهد مالک او شان توان شد و بار او و دیگر
گرانی نکند کاری را که بعکر و حسن توان بشمشیر بر نهاده توان گرفت برای لشکر پر از شکوه و باشد
که عظایم امور سخنان فایده مند توان بوجه احسن گشت و هم کلام حق از تنبیه و تحذیر و وعد و وعید هر گاه در مقام
مناسب خود افتد قوی التاثیر است از امثال مشهور عرب است بعض الکلام اقطع من الحسام خاصه کلام
پادشاه که در قلوب وقعی دیگر است و نظر با مید فراوان و بیم داد که از او دارند بخشش در اسماع قدر دیگر
گویند خبر دبیرد بزرگ گفتند که فلان امیر با تو دل داد کو امرا ده در حق تو عداوت در کینه است و زود باشد که سر طغیان
بر آورد صلح دولت نان است که او را حاضر سازد پادشاه معاتب و حضور سازد و به فتنی بپردازد خرد او

خرد او بقلب دانسته الحمد ساخت و با او در بزم عشرت آراسته و او را هرگونه نوازش نموده رخصت فرمود چون ساعتی از آن بگذشت
برسید ندگفت بدرستی که منقار و مطیع ساقیم و از خود کرد اسبدم سخن نغز در بزرگترین اعضا او بود و دل او است بود بدان طاعت و الطاف
محبت و من مهذار او ایشم و از اینجا است که پادشاه را نگریز است از دانشمندان دانادل کارآگاه که در مقام مخالفت
سخنان پادشاه تصدیق کند و دشمنی بنگارند عبدالحمید مشهور که کاتب مروان بود در فضل و تحریر شهره آفاق است هنگام خروج
ابو مسلم و قتال بنی عباس در وقتی که مروان مستعد محاربه ایشان شده بود چون آثار غلبه و لشکر خراسان ملاحظه نمود مروان را امر نمود
در جواب عمو نامه طویلی بابو مسلم نوشته بر شتر حمل کرده فرستاد و بمروان گفت که اگر این نامه بحضور اهل لشکر بخواند البته لشکرش
پراکنده خواهد شد و او را بجز فرار چاره نماند و اگر خود مطالعه میکند دلهای دلش شکسته خواهد شد و او را آرزوی مقابله و قوت
نماند چون نامه بابو مسلم رسید ناگشوده امر بسوختن آن نمود چون این خبر بعبد الحمید رسید بمروان گفت الحال چاره نماند الا با حیله
سیف یا فرار از ملک و از اینجا است که گفته اند قلم زن نگاهدار و شمشیر زن و بدانکه سخن سنجیده سودمند افضل از خاموشی است خاموشی در آن
و مهتر از آنچه خاموشی با آنچه ممدوح نه در مقام گفتار است چه سکوت در مقام سخن گناه است و آنکس که سخن گوید و خوب گوید
قادر نیست برانکه خاموشی گزیند و خوب گزیند آری خاموشی پرده عورت جاهل است و سبب شکوه و عظمت دانا است پس اندازه
حاجت در سخن مرعی باید داشت که گفته اند بگو سخن بقدر حاجت باید و یا از خاموش باش. قال امیر المومنین علیه السلام لسان العاقل
وراء قلبه و قلب الاحمق وراء لسانه چه عاقل هرگز زبان نجنبد الا بعد از رجوع بفکر و معاضدت رای و صلاح و فرداست
پس زبانش تابع دل است و احمق سبقت میگیرد فلتات لسان و هفوات کلام بر رشد و رست عقل و ملاحظه رد و نیک و فروش
تدبیر پس دلش پیاده تابع لسان است و مضمون کلام یکی از کلمات است سخن کو ار دلش نه پیاده گوی که پیاده گوی دوم حبوست
و از جمله شرایط و لوازم گفتار صدق و راستی است و از جمله صداقت وفا بوعده باید احتیاط و ملاحظه تمام نماید که تا کار سخن الوده بخلف
نگردد و پاس عهد و پیمان بدارد و وعده خود را فراموش نسازد که عیبی بزرگ و منبع مفاسد بسیار است خاصه از فرمان دهان
و امیجت چه هرگاه خلف وعده ها از او منقطع گردد و اعتماد از ایشان شود و در کذب همین اندیشه کند دانا که تمیز
انسان از حیوانات دیگر بنطق است و غرض از اظهار فضیلت نطق اعلام غیر است اگر بران واقف نیست و کذب منافی این
غرض است پس کذب مبطل خاصیت نوع انسان باشد و از لوازم حقش فراب امر و اف و مهمات بر نقیصت و کمالی و ایتان و اغراض
ظلمه قال امیر المومنین علیه السلام الکلام اوسع من ان تعاطی بکذب و از شرایط و لوازم گفتار اکتفا و اقتصار است بر معلومات
قال علی علیه السلام لا تقل ما لا تعلم فتتهم فیما تعلم و از امور لازمه الرعایه ترک مزاح و شوخ طبعی است که باعث خفت قدر
و تخم عداوت و کینه در دلها کاشتن است قال علی علیه السلام من کثر مزاحه قلت هیبته و کثر ساعاداه و بلا بکر هیچ جزو
تر و سودمند تر نیست سلطان را از تحصیل اصدقا و معاونان عاقل دانا که پارسایی بچو وجه این گروه صورت نه بندد نظام
امر سعادت و دولت ابد از ان تعویت باید چه هرکس بعقل خود اکتفا کند و از عقل دیگران بی نیاز گردد البته کارش
خلل پذیر دار سقراط پرسیدند که کدام چیز فایده رسان تر است از جمیع آنچه در دنیا کسب کرده شود گفت دوست عاقل
مخلص و قال رسول الله صلی الله علیه و آله علیکم باخوان الصدق فانهم زینة فی الرخاء و عصمة فی البلاء و حکما گفته اند
از صدیق مگسل هر چند کفران نعمت تو کند و ایمن از دشمن خود مباش هر چند شاکر و لابه گر آید و باید عزیز داشت کامل کار

آزموده

کار آزموده را صدیق بگیرد چه بر صداقت او فایده مترتب نگردد و امید ثبات بی مخالصه درشته باشد و چون خواهد که شخصی را
بصداقت اختیار کند اول تجربه نماید که در حال کودکی با پدر و مادر سلوکش بچه نحو بوده اگر بعقوق موسوم گردیده
باشد او سزاوار دوستی نباشد و بعد از آن از کیفیت معاشرت او با دوستان و معامله با ایشان تحقیق نماید و بعد از آن
استعلام او در شکر و کفران نعمت او دیگران نعم باید نمود اگر بکفران متصف باشد رغبت صحبت او ننماید و بعد از آن تامل باید نمود
در حالت میل او بلذات و جمع اموال اگر حرص و شره بر او غالب باشد صداقت نشاید پس نظر کنند در میل او بر ترفع و غلبه
اگر در این باب هم مفرط باشد هم مردود باشد چه باعث غلبه انصاف مغلوب گردد و در رعایت حق خود طلبد و باعث
زوال مودت گردد دیگر ملاحظه باید نمود شغف و میل او بلهو و لعب و عیش و سرور چه اگر مایل باشد هم صداقت نشاید
و باید آنکه لیاقت در حد صداقت نیست و صدیق بکر فقه باوی معاشرت نمود پس چه اکثر رسد چه سلطان را چه رعایا
و در دلها غیر اصدقا قدر است و انس فرد آن است لا انس بالذهب المهابة و در حب والذم است سلطان را
و کلیات تمام و قوت بصیرت و زکاوت قوی تا که هر دولت مقدار هر که نواند شناخت و عیار هر کس تواند گرفت و به منصب هر کس
سزاوار بی برد و از آغاز هر حرکت سلوک انجام آن تواند یافت از کاردانی قوت مدرکه و سرعت انتقال به مطلوب
و فراست علمی است مستخرج از قراین احوال و اقوال و کلیات در باب فراست مستنبط از موارد احوال قال معن من زائدة
ما رایت مطلقا رجل الا عرفت عقله گفتند باوله اگر روی کسی ببیند چون است قال ذاک حینئذ کتاب اقرء
دیگر از صفات مفروضه بر پادشاه ضبط و کتمان اسرار است چه کسی که تحمل اسرار نکند البته نخل للاحتمال و متقدار است
و این علامت خفت عقل و مثمر ندامت است باید بداند که سینه محکمی بر آن بکار آید سر را در اعتراف از سینه او نیست
از سخنان سقراط است که فرموده هیچ چیز سیل خود مسپرم که با هم خیانت کرده باشد دیگر از خصال سودمند کثرت تجربه است
که نتیجه عقل بکار در آمده و کار آزموده است قال امیر المومنین علیه السلام من قلت تجربته خدع دیگر از صفات پادشاه
و شرایط سلطنت رعایت حزم و احتیاط و نظر درست ملاحظه اطراف امور داشته و اندیشه تمام در عواقب اشیا است و این رکنی است
عظیم باید که در ربک موقع است که صاحب حزم نیست و آن در معامله با عاقل خلق ممد قیمت دیگر در جمیع مواد از حزم و اندیشه
عمیق گریزیت خصوص با دشمنان و مواقع خطر از امثال عرب است که من نام عن العدو انبهته البلایا و قال علی علیه السلام ثمرة
التفریط الندامة و ثمرة الحزم السلامة و عاقل باید که از بدی حذر ناک باشد و مراعات حزم نماید چه نادان دشمن خوشتر
و دشمن کسی چگونه تواند بود و قال علی علیه السلام احذر صولة الکریم اذا جاع واللئیم اذا شبع و قال الصادق علیه السلام لا تعاد
احدا فانک لا تخلو من معادات عاقل او جاهل فاحذر حیلة العاقل و جهل الجاهل و کلام یکی از حکما است که حذر کن از لئیم
وقتی که خوارش کردی و از شجاع وقتی که بیدارش آوردی و سبب ~~احتیاط~~ و از کلمات حکما است که هرچه بترس از کسی که از او
پرهیز میکنی اما حذر کن از کسی که از او ایمنی و باید که چون تکثیر اصدقا از صیانت حد بدر کرده و هر بکر عذر او اطلاع یابد
دیگر او محل اعتماد نداند و موقع امانت نشناسد و از جنبت عقبیت و لوم طبیعت او تحرز باشد چه هر چند از هر جرم لئیم
در گذشتن عفو و کرم است اما بر خلق ایشان فریفته گشتن و از جنبت افعال ایشان ایمن بودن غایت غفلت و غرور است

دار تنقیط و قدم دور دیگر از شرائط و لوازم معدلت و سروری شفقت بر خلق و ترحم بر عباد است باید که پادشاه بر رعیت
و زیردستان مهربان و مشفق تر و غمخوارتر باشد و تمام مملکت خانه خود و همه خلق عیال خود داند و رفاه و صلاح احوال زیردستان
خود و فراغت شان را مثل کار خود شناسد و در ایصال منافع ایشان مانند کار خود تقدیم نماید هر کس که جای و مکان دارد و هر فردی را
در مقام و مرتبه خود با شفقت و غمخواری کند قال النبی صلی الله علیه و آله من لا یرحم الناس لا یرحمه الله و ورد فی الحدیث
ایضا ما العدل بعد ملک العادل و المعدول دیگر از لوازم پادشاهی و ریاست حسن سیاست و کمال قوت نفس است تو را تا
نفس بجا قوا باید که در مواقع غضب و سخط مداهنه و مسامحه روا ندارد و لکم فی القصاص حیوة یا اولی الالباب به قوت سیاست
سایس اصلاح ملک و صلاح عامه میسر است که گفته اند اندک شر بطیفی بالشر و در المولوی حیث قال فی المثنوی

مرکبان را ابده تا بر دهند   مر شبان را بزن تا سر نهند   چون نمازی و زکاتی و جور و جفا   بنده گردد ترا بس با وفا   هست زندان
صومعه در دلیسم   کاندر آن ذا اللقوۀ حق و مقیم   باز بیرون کن احسان   هر یکی را در عوض صد بیز دهد   ور کنی با ناکسی
مهر و وداد   سر برون آرد به طغیان و فساد   لاجرم حق هر دو مسجد آفرید   دوزخ آنها را و اینها را مزید   کافران کارند
در نعمت جفا   باز در دوزخ نداء ربنا   مسجد طاعت دل لیس دوزخ است   یار بید مرغ بیضه نه تخت   دیگر از
امور ضروریه سعی نمودن و همت گماشتن پادشاه است به مالک قلوب خلایق شدن و گرویدن رعیت و تخم اخلاص در
سینه های ایشان کاشتن چه قوت و مالیت و پایداری آن با ملازمی محال است و امور عظیم را که به زور و زر نتوان از پیش
بردن هر آینه بیاوران مخلص آسان توان به انجام رسانیدن و بسا رخنه که در ملک و سلطنت پادشاهان صاحب شوکت
از عدم اخلاص ایشان حادث گردیده چنانکه از تتبع سیر و اخبار ایشان معلوم است دیگر پرهیز نمودن پادشاه
خود مندیست از آنکه مردم بدانند که مایل بمدح و ستایش خود است و رغبت به استماع مقالات خوش آمد گویان است
چه این رخنه گردد که خوش آمد گویان در آیند و مجاب پیش کردند و عاقل داند که ستایش مردم کما ینبغی اید و نقص را ابلی
دستور نگردد و مداهنه هر که از خود امر کرده هر آینه کسانی که بر وی اعتراض کنند و از وی راضی نباشند سبب شوند دیگر از صفات
لازمه پادشاه فتوت است و علامت جوانمردی سه چیز است اول وفا که در آن خلاف نکند دوم جود که بازار اطماع
نگویند سوم عطائی که موقوف بسؤال نباشد دیگر از لوازم سلطنت و سروری علم و عاطفی و عدم التفات است به امور که
اغماض از آن مورد انفاذ منجر به فلاح در ملکات نگردد و ضد این است همت کبیر و سماحت و لجاج از وصایا بود که هرات
که گفته چه رو کر رتبه صاحب دولت را از تتبع فلک و نجابت دیگر از حصال پادشاه اعراض کردن و مشغوف نبودن او است
ملذات و شهوات دنیه خسیسه و افعال بیهوده چه انهماک در لذائذ شریفه و مآرب عالیه جلیله و کردارهای مستحسنه نافعه برای او
میسر و مهیا است که با وجود آنها فرصت و تنبیه بلذتهای وهمیه و افعال رذیله نمی ماند مثل ترتیب و تکمیل نفوس و احیای ملک
و تعمیر بلاد و آثار خیر و احقاق حق ملهوف و رفع ظلم از مظلوم و قهر ظالم و ازهاق باطل و ظفر بر اعدا و احوال سنن صالحه
یا قبه و احسان و جوه بر عباد و مصاحبت و موانست با دانایان و اخیار و غیر اینها از نعم جلیله و لذات حقیقیه حکیمی گفته
که حظ خود از دنیا برگیر که مرگ در قفای تست گفت اکنون ترک حظ الصواب اقرب است دیگر از امور و همه اجتماع

دهداده

[illegible]

اوضاع ملک مختل گردد و از استقامت باز ماند و عدالت مذمت کردن رعایا و حکام خود بسبب کاز این خصلت است
و نسبت باکریم و عزیز است که تقصیر کرده حاکم در قدرشناسی او و بحبت بیقدری او کینه حاکم در دل او بهم رسد مذمت او میکنند یا بهم است
بیجا که تربیت او کرده و مستحق عنایت نبود پس این نوازش و داد و احسان و هیچ استحقاق در دل عرض او در سرکش و گردن تابید
احداث کرده مذمت میکنند یا بر ولیت که انصاف نیافته و از حظ و نصیب حقوق ممنوع و محروم مانده معلوم شود پس این شیخ
انصاف در دل احداث ترک دل و خیره که خاطر نفرت زبان بمذمت دراز کرده و از حفظ سنعه و شعار شاه سلطان است
که مسارعت و استعجال نکند در بر انگیختن آتش فتنه و تهیج مواد شر و جدال که الفتنة نائمة لعن الله من ایقظها تا نتوانند از دفع
وفساد مفسدان و مخالف از زوال تدابیر صائبه نبه و صلح و تلافی فرو نشانند و مغلوب گردانند در روایات بنظر رسیده که ملاعنه
با مخالفین عده یکی از دوستان خود دید که با دولت دیگر خصومت و نزاع و جنگ میکرد با وگفت که دولت میداری که با غالب
شود و زیاده نگنی بر مردمان و بجهت آن دل نکنت ای گفت بدانکه تو بر بدی گردن و جدال با مردمان غالب و مغلوب
برایشان نامید شده از آن ایشان و لنگ غیبت که تا توان بتدابیر و خوف دشمن بدست با علاج مغلوب ساختن
و سرکش را رام کردن و بدام آوردن اقدام بحرب و مسارعت بجدال و قتال نشاید و تیزی کردن او ادراز جملة و قلت
اندیشه در امور و عدم تدبر و آگاهی در خواتم و عواقب احوال است قال علی علیه السلام اسرع الناس الی الفتنة
اقلهم حیاء من الفرار و حکما گفته اند که ملک و دولت سوی بر دو جز توان نگاه داشت یکی تا تعرف احکام میان اعوان و رفقا
و دیگر منازعت و اختلاف میان مخالفان و چون چنین کرد کار بیع تدبیر موروث بیرتبت و ناچار است از بر انگیختن لشکر
و حرب لا اقدام بر کارزار و نبرد باید بقوه و شوکت و در اتمام جنگ مصالح و ضبط و استعداد تمام بان قیام نماید که مسامحه
و مساهله و مداهنه در آن باعث ضعف و فتور ملکت و باید که مواقع فرصت را پاس دارد و از دست ندهد که
الفرصة تمر مر السحاب و الفرصة سریعة الفوت بطیئة العود و در این مقام مناسب است که اشاره بچند لوازم و شرائط سپه داری و لشکر آرائی
و آداب و آداب کارزار کنیم قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم الخیل الخیر معقود بنواصی الخیل و مالکه شجاعت
و ثبات قلب صفتی است بس شریف و جلیل و فضیلتی است عظیم بزرگ و عزیز دارنده موجب افتخار و امتیاز اشراف
خلق از یکدیگر و اربابان دین و سلاطین صاحب تمکین نوع چنانکه جبن و بد دلی از اخس صفات اراذل و ادانی فرومایه است
قال الشیخ فی الاشارات العارف شجاع و کیف لا و هو بمعزل عن تقیة الموت و قال سید الشجعان امیر المؤمنین علیه السلام
و الله لا اخاف و لو تظاهرت العرب علی قتالی و من کلام علی بن ابی طالب الهون من ینتقر علی القرانی و جبن بالمرد و امیر لشکر باید بشجاعت موصوف باشد
دل سپاه با و گرم و استوار و نیت ایشان بوی قوی گردد و باید که بفضیلت شجاعت و فواید آن ایشان را آگاه کند و عزم و دلیری
طرق و سپر و در نظرهای ایشان بیاراید و ذلت و عیب و عار جبن و فرار و هوان ایشان بنمایاند و ترغیب و تحریص نماید سپاه را
بر اولیت و مهارت و استعمال الات حرب و مشغول و مشعوف داردن ایشان را بشغل تیراندازی و سواری و مشق نیزه و شمشیر
گذاردن تا بکمال مهارت رسند و بسبب استعمال و اشتغال در عین از علم آلات باز نمانند و تکاسل در نکاهها و آگاه اکسی که در خصومت غالب
و از شرائط و قوانین سپاه داری و تحمل مشاق آن علاج و بیگانه نگردند تا در جنگها کار و وقت ضرورت بقدرت و سرعت

قیام و اقدام نتوانند چه لشکر تا ارزوده مسوده هرگز با جماعت از مشقت ایشان برابری نتوانند و باید که دولت دارد و عزت دهد
و مقام و مرتبه افزاید شجاعان قوم و دلیران کارزار و بر دلیران و سردار و امیران در لشکر کن شجاع ثابت قدم بر بار
حیله و بار او و تدبیر سوانح احمد مسکویه رازی علیه الرحمه از کتاب انوشیروان نقل کرده که سزاوار است امیر که مجتمع باشد در قائد
جیش عقل و هوش دانایان و صولت شیر و ربودن عقاب و حیله روباه و جستن یوز و صبر حمار و بکور غراب و صید
عقاب و جرأت پلنگ و باید که توسعه دهد در معاش لشکر بقدر کفاف و حقوق و مقام و موقتهای ایشان داند در همه حال
تا پرورده نعمت و شرمنده احسان او باشند و بدل فارغ و تن قوی توانند در راه او کوشند و توسعه بدهد و بان ایشان
توسعه فراوان که از او مستغنی و بی نیاز گردند و تنگ نگیرد بر ایشان تنگ گرفتن که دل تنگ و بیزار شوند و در غلط
و ایصال نعمت اقتصاد کنند و در چیزی که ببیند و منع میکند منع جمیل ساخته کند که مطلقا امساک و بخل و ترجیح
مال بر نفوس ایشان نباشد و تا تواند سعی کند در توسعه امید در حال ایشان که در امید فراوان این گروه فواید بسیار است
و نیز با پادشاه لازم است که قدر حقوق صاحبان حق و عهد ملکداری و ممکلی و پاسداری کند خاصه کسی که در راه او جان
نثار کرده باشند باید که در مهربانی کمند حال باز ماندگان ایشان باشد و شمول نظر شفقت و رحم بر ایشان دارند تا هم عیال
و اطفال مانع جانبازی و جانفشانی دیگران نگردد و همه نوازش کند و بزبان ستایش نماید که سبب آن از آن ایشان آثار دلیری و مردانگی
بطلوع آمده باشد تا بدانند که هیچ چیز ز داد و طریقه مرد و مجهود سر از شجاعت بلنت و این شیوه باعث این میکرد که ایشان با کمال شجاعت
شجاع ... [illegible]
[illegible]

و لوازم سپهسالاری بعمل آورند و بر قراولان واجب است که تا ضرورت نشود محاربه با دشمن دلیری نکنند مگر در مقام بیتابی و غلبه
و در صورت ضرورت نیز از شغل خود که خبر رسانیدن است باز نمانند و نخست باید که از کیفیت طرق و مسالک آگاهی حاصل
نمایند و آنرا که انسب است اختیار نمایند و بر پادشاه و امرای لشکر واجب است که لشکر را با نیز اسلحه بدارند و سوار آلات
و مصالح حرب و آنچه ضروریه از برای دشمن و اساس شکستن احوال و اثقال زاید با خود گران بار نگذارند مگر در جائی که بیم فقدان
ماکولات باشد و حزم مقتضی ذخیره قوت باشد آن هنگام از آن معنی بقدر اقتضای احتیاط با خود ذخیره نمایند و باید
که از احوال دشمن و کمیت و کیفیت او مطلع و مقاصد و تدبیرات او در هر وقت آگاه و تجسس مهیا بخبر رسانیدن گفتار اعلام
و اخبار احوال دشمن عمود باشند و چون دشمن ملاقات کنند و معرکه کارزار روی دهد نخست باید که امعان نظر و احتیاط تمام
در رنگ و بدو و مکان نماید و در معارضه [struck out] محاربه اختیار کنند که لایق آن نباشند و تا ملا بند بتدبیر و حیله دشمن بجای
در معارضه کشد که مرفه در آن جنبد و اگر ناگزیر اتفاق کارزار در مقام نامناسب حادث شده باشد تا توانند طول
الغب به سعی اورده سپاهیانه از روی عطوفت و تأنی با بی رسیده مضمر صف آرا گردد و اگر منزلت فوراً از یلان و دلاوران
مردانه به حیا کنند که با طراف دشمن در آمده هر جا رخنه بینند بحملات مردانه و دستبردهای دلیرانه شوکت و ازدحام
ایشان را در هم شکنند و اتفاق توجه و تعرض ایشان را بیک حمله بر هم زنند و باید که در هر طرف لشکر که کارزار روی
دهد اندک اندک افواج را بتوالی و معاون و رسانیدن دلیران ناموس طلب و هر چه اسباب قوت شان توانند
شد تقویت کنند و باید که با سرداران هر یک از ارکان حرم لشکر الویه و اعلام که علامت سرداران است همراه باشد تا اگر
در ننگ و تاز و اضطراب معرکه گیر و دار لشکریان از هم دور شوند بآن علامت توانند نزد او مجتمع شد و بجای خویش
بروند و باید که از تیر غضا پیچ تدبیر آن جا که موجب فتار و هلاک مردم کار آزموده است نوجوانان سرکش بی تجربه روزگار
نا آزموده را مخالفت کنند و واجب است که پادشاه و وزیر و امیر لشکر خود مباشر حرب نگردد تا قلب سپاه به وجود او و تدابیر
او قوی باشد مگر در حالت ضرورت و اضطرار که هیچ چاره دیگر جز سعی و کوشش و ارتکاب کارزار نماند و بسبب قلت لشکر و کثرت
یا سبب دیگر نتوان بضابطه و قانون مباشر کارزار شد و تا نادم خود دار صلاح متوهم نباشد و تعجیل لشکر نیز نتواند نمود و گریخ
با سردار استوار و بر قرار باشد و مجموع صف سپاه دشمن تازند و در این هنگام که بتکبیر صدای و دل قوی و بیرون تیغ و سنان تکبیر بر
نمود با شجاع و التفاف که دشمن را فرصت در آمدن بمیان نباشد امیر خود هم در عقب گرفته از یکسو منقسم بر فوج شده از دو جانب
بید رنگ مانند برق و باد بر صف سپاه مخالف تازند و هنگامه آن لشکر و یران سازند و باید در این صورت الکنعان ضرب
واحد و طعن واحد نموده احدی در اتمام کار جز بجان نپردازد و التفات به بدست آوردن غنیمت ننماید و از هوا و جانب
عمده پادشاه و امیر لشکر آن است که راه فرار بر دشمن نه بندد و چون منهزم گردند تعاقب نکنند از وصایای اسکندر است
که با سرداران جیوش خود می‌نموده که دولت گردان بر دشمن هموار کنند با آنکه چون بهزیمت روند از پی ایشان نروند از انکه
چون این عادت از تو مستمر گردد دشمن بهزیمت را غنیمت شمرد و در دل او عکبی نماند و این شیوه را همیشه سپهداران
عالیشان مرعی داشته اند مگر آنکه دشمن خبیث و عنود و لجوج باشد که عاجز و زبون شده باشد و در احوال و

او

او و معاندت عظیمه باشد و بار او را بسوی کسنداوان باشد که از صحبت صحبت هنگامه آرای فتنه و فساد گردد در این صورت
صید بدام آورده را که رشتن و بنیاد صحبت او بعد از قدرت و توان بر بندد اخفاء از مدا مهات نیز موهوم
حال بعم ما قال المولوی فی المثنوی علم و مال و منصب و جاه قران فتنه آمد در کف بدگوهران هر که
او پا سر جنبید دم بود جنبش چون جنبش کژدم بود الی آخر ما قاله الکلام این است آنچه در این وقت به عبارت
توفیق بزبان قلم صدق رقم جاری و تفصیل انطلب سوال این مقام ناگزیر است و اگر خردمند درست اندیشه تامل نکو نماید
و آنچه گفتیم بکار بندد مر اینه بحراخ فهم درست بین عقل خرده تواند برد عسی الله ان یاتی بالفتح او امر
من عنده و سیاحت کلام در این ورقات اگر چه وجیز و مختصر است لیکن نیز در امعان نظر ظاهر گردد که کلام تمام
و گفتنیها گفته آمده الکفایه و قصارآن است که بپناه کریم خداوند متعال از مکاره زمان و مصاعب دوران و حوادث
حو و پناه خواهم از تلاطم امواج محن و تراکم عواصف قران و فتن و الی الله اشکو من زمان عنود و خلق حرود
قلیل حیاؤهم و کثیر شقاوهم علماهم جهلاءهم امراهم سفهاهم اتخذوا الهوی ربا قسعا لهم و تبا ربنا
افرغ علینا صبرا و توفنا مسلمین فمن شاء فلیغضب سواء فلا آسی اذا رضیت علی کرام عشیرتی ۱۱۰۳

[illegible]

حديث شريف وخبر لطيف روى الديلمي قدس سره في كتابه عن جابر بن عبد الله الانصاري وعبد الله بن عباس قالا كنا جلوسا عند ابي بكر في
ولايته وقد اضحى النهار واذا بخالد بن الوليد المخزومي قد وافى في جيش قام غباره وكثر صهيل خيله واذا بقطب رحى ملوي في عنقه
قد فتل فتلا فاقبل حتى نزل عن فرسه ودخل المسجد ووقف بين يدي ابي بكر فرمقه الناس باعينهم وهالهم منظره ثم قال اعدل يا ابن
ابي قحافة حيث جعلك الناس في هذا الموضع الذي لست له باهل وما ارتفعت الى هذا المكان الا كما يرتفع الطافي من السمك على الماء
وانما يطفو ويعلو حين لا حراك به ما لك وسياسة الجيوش وتقديم العساكر وانت بحيث انت من لين الحسب ومنقوص النسب وضعف القوى
وقلة التحصيل لا تحمي ذمارا ولا تضرم نارا فلا جزى الله اخا ثقيف وولد صهاك خيرا اني رجعت منكفيا من الطائف الى جدة في
طلب المرتدين فرأيت علي بن ابي طالب عليه السلام ومعه رهط عتاة من الذين شزرت حماليق اعينهم من حسدك وبدرت حنقا
عليك وقرحت آماقهم لمكانك منهم ابن ياسر والمقداد وابن جنادة اخو غفار وابن العوام وغلامان اعرف احدهما
بوجهه وغلام اسمر لعله من ولد عقيل اخيه فتبين لي المنكر في وجوههم والحسد في احمرار اعينهم وقد توشح علي بدرع رسول الله ص
ولبس رداءه السحاب ولقد اسرج له دابته العقاب وقد نزل علي على عين ماء اسمها روية فلما رآني اشمأز وبربر واطرق موحشا
يقبض على لحيته فبادرته بالسلام استكفاء لشره واتقاء وحشته واستغنمت سعة المناخ وسهولة المنزل فنزلت ومن معي بحيث نزلوا
اتقاء عن مراوغته فبدأني ابن ياسر بقبيح لفظه ومحض عداوته فقرعني هزوا بما تقدمت به الي بسوء رأيك فالتفت الي الاصلع
الرأس وقد ازدحم الكلام في حلقه كهمهمة الاسد او كقعقعة الرعد فقال لي او كنت فاعلا يا ابا سليمان فقلت اي والله
لو اقام على رأيه لضربت الذي فيه عيناك فاغضبه قولي اذ صدقته واخرجه الى طبعه الذي اعرفه عند الغضب فقال يا ابن اللخناء
امثلك من يقدر على مثلي او يجسر ان يدير اسمي في لهواته التي عهد لها بكلامي ويلك اني لست من قتلاك ولا من قتلى صاحبك
واني لاعرف بمنيتي منك بنفسك ثم ضرب بيده الى ترقوتي فنكسني عن فرسي وجعل يسوقني فدعا الى رحى للحارث بن كلدة الثقفي
فعمد الى القطب الغليظ فمد عنقي بكلتا يديه وادارة في عنقي ينفتل له كالعلك المسخن واصحابي هؤلاء وقوف ما اغنوا عني
سطوته ولا كفوا عني شرته فلا جزاهم الله خيرا فانهم لما نظروا اليه كانهم نظروا الى ملك موتهم فوالذي رفع السماء بلا عماد لقد
اجتمع على فك هذا القطب مائة رجل او يزيدون من اشد العرب فما قدروا على فكه فدلني عجز الناس عن فكه انه سحر منه او قوة
ملك قد ركبت فيه ففكه الآن عني ان كنت فاكه وخذ لي بحقي ان كنت آخذه والا لحقت بدار عزي ومستقر كرمتي فقد البسني
ابن ابي طالب من العار ما صرت به ضحكة لاهل الديار فالتفت ابو بكر الى عمر وقال ما ترى الى ما يجيء هذا الرجل كان ولايتي ثقل على
كاهله او شجى في صدره فالتفت اليه عمر فقال فيه دعابة لا يدعها حتى تورده ولا تصدره وجلده حسد من حسده جلده [illegible]
الدم لا يدعها غيا حتى يهبطا منزله ويوردها ورطة الهلكة ثم قال ابو بكر لمن بحضرته ادعوا الي قيس بن سعد بن عبادة الانصاري
فليس لفك هذا القطب غيره قال وكان قيس سياف النبي ص وكان رجلا طويلا طوله ثمانية عشر شبرا في عرض خمسة اشبار فكان اشد الناس في زمانه بعد امير المؤمنين ع
فحضر قيس فقال يا قيس انك من شدة البدن بحيث انت ففك هذا القطب من عنق اخيك خالد فقال قيس ولم لا يفكه
خالد من عنقه قال لا يقدر عليه قال فما لا يقدر عليه ابو سليمان وهو نجم عسكركم وسيفكم على اعدائكم كيف اقدر عليه انا قال عمر
او عنادا من هزئك وهزلك خذ فيما احضرناك له فقال احضرت المسألة تسألونها طوعا او كرها تجبرون عليه فقال له ان

كان طوعا

بسم الله الرحمن الرحيم ما اتفق من مباحثة علماء اليهود مع السيد السند وحيد الزمان نادرة الدوران في العلوم العالم الرباني جناب السيد مهدي نجل السيد مرتضى بحر العلوم
الحسني الحسيني الطباطبائي وذلك حين سفره من المشهد الغروي قاصدا لزيارة سيد الشهداء عليه السلام في شهر ذي الحجة الحرام سنة ١٢١١ من الهجرة المقدسة وكان معه من تلامذته جماعة من
تلامذته الاعاظم فنزل في طريقه على محل ذي الكفل ثم وكان فيه جماعة من اليهود يبلغ ثلاثة الاف نفس فبلغهم ورود آية الله عليهم وقد سمعوا ما سمعوا من شايع
فضله وبلغهم ما بلغهم من ساطع شوكته ونبله وفيهم من يدعي العرفان وهما اثنان داود وعزرا فابتدأ داود بالكلام وقال نحن ومعاشر المسلمين من دون سائر
الملل موحدون ومن سوانا من سائر الفرق كالمجوس والنصارى بعضهم مشركون وللاصنام والاوثان عابدون ولم يبق على التوحيد سوى هاتين
الطائفتين فقال لهم السيد ره كيف ذلك وقد اتخذ اليهود العجل وعبدوه ولم يبرحوا عليه عاكفين الى ان رجع موسى ع من ميقات ربه وان امرهم
في ذلك لمشهور ان يذكر واعجب من ان يوصف ثم ظهر عبدة الاصنام في زمان يربعام بن نباط وهو احد غلمان سليمان ع ومن قصته ان سليمان ع قد كان
تفرس منه طلب الملك وتوسم فيه علامات الرياسة والسلطنة وقد كان اخيا الشاؤني قد اخبر يربعام بذلك وشق عليه ثوبا جديدا وقطعه اثنتي عشرة
قطعة واعطاه منها عشرة قطع وقال له ان لك بعدد هذه القطع من بني اسرائيل عشرة اسباط تملكهم ولا يبقى من بعد سليمان مع ابنه رحبعام واولاده
غير سبطين وهما يهودا وبنيامين فهرب يربعام من خوف سليمان ع الى شيشاق ملك مصر وبقي عنده حتى توفي سليمان ع فرجع الى الشام واجتمع اليه وابى
جميعا على نصب رحبعام بن سليمان ملكا فتكلم عليهم ملكا على الوالي واستعطفوه في وضع الاخبار والمشاق التي كانت عليهم في ايام سليمان ع فقال لهم رحبعام
ان خنصري اغلظ من خنصر ابي لئن كان ابي وضع عليكم امورا صعبة وحملكم التكاليف الشاقة فانا احملكم واصنع عليكم ما هو اشق واصعب فتفرقوا عنه
ونصبوا يربعام بن نباط وملكوه عليهم واجتمعت عليه عشرة اسباط من بني اسرائيل وانفرد رحبعام بن سليمان بسبطين منهم في بيت المقدس ولما كان بنو
اسرائيل يحجون كل سنة الى بيت المقدس خاف يربعام على ملكه ان اذن لهم في الحج من رحبعام وان يغلبوا عليه فيرجعوا عنه او يعلوا الى رحبعام ع فصنع لهم
صنمين من ذهب ووضعهما في دان وبيت ايل وامر الناس بعبادتهم والحج اليهما فاطاعوه وعبدوا وبقوا مشركين كما هو بعد عبادة العجل فكيف يا
اخا العرب تقول ان اليهود ما اشركوا بالله قط وما اتخذوا الها من دون الله قط فتحيروا واقروا بذلك وعجبوا من اطلاعه على ما لم يطلع عليه احد من احبارهم ثم
قال لهم السيد كيف جاز لسليمان ع ان يقتل يربعام قبل جنايته وليس ذلك جائزا في شريعة موسى ع ولا في شريعة غيره من الانبياء ع وكان سليمان على شريعة موسى
ولو جاز له ذلك لم يكن جائزا على موسى ع ثم كان النسخ جائزا وانتم منكرون للنسخ فسكتوا وقال كبيرهم داود كلاما على الراس يا سيدنا على العين وفوق الراس
وقال لهم ع اخبروني هل كان بايديكم خلاف ما في كتبكم تباين واختلاف فقالوا لا فقال لهم ليس ذلك كذلك وقد اختلفتم على ثلاث فرق تشعب منها احدى وسبعون فرقة
وهذه السامرة طائفة عظيمة من اليهود تخالف اليهود في اشياء كثيرة والتورية التي في ايديهم مغايرة لما في ايدي باقي اليهود فقالوا لم ندر لم وقع هذه الاختلافات
ولكن نعلم بمخالفة كتاب السامرة لكتابنا وكذلك ما اختلفوا لنا في امور كثيرة فقال لهم ره فكيف تنكرون الاختلاف وتدعون اتفاقكم على نسخة واحدة ثم قال لهم ره هل
ذلك التورية التي انزلها الله تعالى على موسى ع بخط ام نقش عنها فقالوا لا بل على ما هي الان فقال لهم ره كيف وقد وقع في هذه التورية التي في ايديكم اشياء
منكرة تشاهد القبح والشناعة منها ما وقع في قصة العجل من نسبة اتخاذه الهارون اخي موسى ونسبة عبادته الى بني اسرائيل الى هارون ع وهذه ترجمة عبارة التورية في فصل نزول الالواح
واتخاذ العجل وهو الفصل العشرون من السفر الثاني ولما رأى القوم ان موسى ع قد ابطأ عن النزول من الجبل تجمعوا الى هارون وقالوا قم فاصنع لنا الها يسير
قدامنا فان ذلك الرجل موسى الذي اصعدنا من ارض مصر لا نعلم ما كان منه فقال لهم هرون فكوا شنوف الذهب التي في اذان نسائكم وبنيكم وبناتكم واتوني
بها ففعلوا ذلك جميعا ونزعوا قراط الذهب التي كانت في اذانهم فاخذها هرون وصورها بقالب وجعلها عجلا مسبوكا فاتخذوه الها وعبدوه ثم انه
لما جاء موسى ع من ميقات ربه ورأى ما صنع هرون وقومه انكر ذلك وعنف هرون في عمله فقال الاخ على ذلك فاخذ الاخشيبة يعني بني اسرائيل
فكيف يصدر من مثل هرون النبي فكيف تأتي ذلك الاستنكار عند موسى ع وتفرق بني اسرائيل على نقضه عن اخيه من تصوير هرون لمثل هذه الصورة واتخاذها
الها يعبد وكيف خشي بني اسرائيل من التفرق ولم يخش عليهم من الشرك والكفر وقد قال له موسى يا هرون اخلفني في قومي واصلح ولا تتبع سبيل المفسدين
فقال داود ومن معه من اليهود وابن ما نحن من ذلك وقد اعان على ذلك جبرئيل ع وقصته مذكورة في التورية كقصة هرون ع فقال لهم ره ان جبرئيل لم يعن على ذلك
والذي في التورية غلط هنالك وانما السامري وجد اثر الحيوة من اثر فرس جبرئيل ع فاعون العجل هذه الوسيلة وما على جبرئيل من ذلك شئ والعلم الله
من التورية

على الذرية حيث خلق السبب الذي جمع به الفتنة الاخلاق اسباب الزنا والقتل وبهما زمان حملة فانه انتج الاباء الاسباب في الاولاد وليس في كتب سائر الانبياء كالانبياء على الكتب الاخرى الواردة من الله ذكر ولا
وفي الفصل الرابع من السفر الخامس ذكر العجل وتوبيخ بني اسرائيل على عبادته ثم قال وعلى هرون ايضا توجد الله جدا وكان يتلفه واستغفرت لاجله في ذلك الوقت وهذا صريح في نسبة الشرك هذا
وفيما عندوا ان الله قد توجد عليه على هرون ثم كيف يقول انه لا مانع منه ونقرب من هذه القصة في الشناعة والفظاعة ما وقع في التورية من قصة لوط مع ابنتيه كان
في الفصل الثالث والعشرون من السفر الاول ان لوطا ع سكن من زعر والمقام في الجبل وابنتاه معه وقد هلكت قومه فقالت الكبرى منهما للصغرى ابونا شيخ كبير وليس في الارض
رجل يدخل علينا كسبيل اهل الارض تعالي نسقي ابانا خمرا ونضاجعه ونستبقي منه نسلا فسقتاه خمرا في تلك الليلة وجاءت الكبرى فضاجعت مع ابيها ولم يعلم
بنومها وقيامها فلما كان من الغد قالت الكبرى للصغرى هوذا قد ضاجعت البارحة ابي فلنسقيه خمرا الليلة وادخلي واضطجعي معه فسقتاه خمرا في هذه الليلة ايضا
وقامت الصغرى فضاجعته ولم يعلم بنومها ولا قيامها فحملت ابنتا لوط من ابيهما وولدت الكبرى ابنا وسمته مواب وهو ابو بني مواب الى هذا اليوم وولدت الصغرى
ابنا وسمته عمون وهو ابو بني عمون الى اليوم هذا نص التورية التي بيد اليهود وترجمتها حرفا بحرف وهذا كذب صريح وبهتان قبيح ومن المستنع في العقول وقوع
مثل هذا العار والشنار من رسل الله تعالى وانبيائه وابنائه وبناته وانما يتحقق شناعة مدى الدهر بانتهاء هذا النسل ومواب وعمون امتان عظيمتان
بين الشام وجبال الشراة وقد كانت جدة داود ع وسليمان ع من بني مواب فيكون هذا النسل كله عند اليهود ممن يتهم لعدم حصوله من نكاح صحيح ان خرج
الاب والبنت مما اتفقت عليه الشرايع والاديان وقد كانت الاخت محرمة في الامر السابقة ولذا قال ابراهيم ع لما سئل المصريون عن سارة انها اختي ولم
اخاف وحبه بقتلوني ولا ريب ان النبي اولى بالتحريم من الاخت من المستبعد في العادة ايلاد الشيخ الطاعن في السن في ليلتين متعاقبتين مع السكر المفرط الذي
قد ادعو وقد كان لوط ع من بعد قصته سدوم قادرا بمانه لا قبل ثم كيف ظنت البنتان خلو العالم من الرجال مع علمهما بان الهالك قوم لوط خاصة
كذب ممزوج بمبالغة مفرطة ولو لم يكن الا علمهما باطلاع ابيهما على هذا الفعل الشنيع اذا اصبحا وكذا علم ابراهيم ع عمهما على جلالة شانه وقرب مكانه لكفى ذلك حاجزا
من ارتكابهما لهذا الامر الفضيع على انه لا يمكنه هذا ومثله ما وقع في توريتكم يا معاشر اليهود دليل على وقوع التحريف والزيادة فيها ولو اردنا تفصيل ما وقع
في هذه التورية من التناقض والاختلاف وما لا يليق بالباري عزوجل من الجسم والصورة والندم والاسف والعجز والتعب لطال الكلام وانجر الى المقام ولكن
يا معشر اليهود هل تخلو شريعة من الشرايع عن الصلوة فقالوا لا ان الصلوة ثابتة في جميع الشرايع وما خلت شريعة منها فقال ره اخبروني من صلوتكم هذه
ما اصلها ومن اين اخذها وهذه التورية دعوتموها سفرا سفرا وقد سيرناها وعرفنا ما فيها سفرا سفرا ولم نجد الصلوة في شئ منها اسما ولا ذكرا فقال بعضهم قد
علم ارحامنا قرع الكلام من هذه فان التورية قد اشتملت على الامر بالذكر والدعاء فقال لهم ره ليس الكلام في الذكر والدعاء بل في خصوص هذه الصلوات
المعهودة عندكم في ثلاثة اوقات الصبح والعصر والعشاء وهي التي تسمونها تفلات شحريث وتفلات منحا وتفلات عربيت واما الذكر والدعاء فلا كلام
اربعام لا يختص بوقت دون وقت ولا جهة دون اخرى وانتم تتوجهون في هذه الصلوات الى بيت المقدس وليس في التورية مطلق الذكر والدعاء وحكم
في اشتراط التوجه الى بيت المقدس شئ فان ارتكم فعلموه منه وهو ان بيت المقدس خط داود ع وبناه ابنه سليمان ع وكان بين موسى ع وبين سليمان ع الى ما
ينيف على خمسمائة عام فكيف كانت صلوة موسى ومن بعده الى زمن سليمان ع وبناء البيت المقدس ومثل ذلك يلزم عليكم في امر الحج فان الحج عندكم الى بيت المقدس ولم يكن له
وجود في زمن موسى ع ومن بعده من الانبياء الى زمن سليمان ع فلا ذلك شئ انزلتموه من قبل انفسكم ام لكم على ذلك بينة او برهان فاتوا برهانكم
ان كنتم صادقين فقالوا اتفق علماؤنا على ان ذلك من كلام الانبياء من بعد موسى ع وكتبهم وتفسيرهم لما في التورية فقال لهم ره ان الانبياء من بعد موسى ع كلهم
على شريعته متبعون له في احكامه محكومون بما في التورية لا يزيدون عليها شيئا ولا ينقصونه وانتم فانكم معشر اليهود لا تجيزون النسخ في الشرايع
فكيف جاز لهم ان يغيروا التورية بما هو خارج عن شريعة موسى ع وكيف ادعيتم على الانبياء انهم وضعوا هذه الشرايع الخارجة من التورية فبهتوا
من هذا الكلام وتحيروا وانقطعوا وعجبوا من ذات علمه واطلاعه على احوالهم ووقوفه على مذاهبهم ومقالهم ثم قال واحد منهم نحن نقول ما كان في
زمن موسى ع صلوة وما الذي يلزمنا ان قلنا بذلك فقال لهم ره انتم الان اقررتم ان الصلوة ثابتة في جميع الشرايع فكيف تخلو منها شريعة موسى ع التي
هي عندكم من اعظم الشرايع واتمها ومع ذلك فما الذي دعاكم الى التجشم في هذه الصلوات التي لم تكن في زمن نبيكم ولا في كتابكم فانقطعوا
عن الجواب وخجلوا وخجل كبيرهم مما اتفق من معارضتهم ومناقضتهم في مجلس واحد ثم قال السيد في القران تفصيل الصلوة التي تصلونها
انتم يا معاشر المسلمين كيف هي وذلك مع خلو منه فاجابه ره وقال ان الصلوة مذكورة في عدة مواضع من القران وقد عرفنا اعدادها وقبلتها
وكثيرا من احكامها من القران وعلمنا سائر احكامها وشرائطها من البيانات النبوية والاخبار المتواترة فلستم انتم في هذا الامر سواء ان كنتم تعقلون
ثم قال لهم ان التورية قد اشتملت على احكام كثيرة لا تعملون بها الان كاحكام التنجيس والتطهير ونحوه عنه مسيس الذائب والحائض و

والمنزل والاكرس وجلد من الحيوانات وسراية الحيض من النساء الى الرجال وتحيض الرجل بمس سبعة ايام كحيضهن وغير ذلك مما اشتمل على هذه الاحكام الفصل التاسع والعاشر والحادي عشر
من السفر الثالث وفي مواضع اخر من التورية ثم رجعوا اليها ان كنتم لا تعلمون فقالوا ان ذلك حق وكلامك على العين وفوق الراس فقال لهم ثم لم لا تعملون بذلك وهي
مذكورة في نص التورية [illegible] على موسى من غير تحريف والابتداء والحكم فيها عام لجميع الناس شامل لجميع الازمنة ولم يقع فيها نسخ ولا اتى بعده
نبي ناسخ لشريعته الا شريعة عيسى ومحمد وانتم لا تقولون بنبوتهما ولا بنسخ شريعة موسى في حال من الاحوال فقالوا ان هذه كلها من باب الاوامر والارشاد ونفيه
ثم الارشاد بخلاف النهي والامر لجلب الثواب والنهي لدفع العقاب في خلقها فقال ان لا فرق بين الامر والنهي في وجوب الطاعة والاتباع وامتناع النسخ
ولاداع والارشاد كان للايجاب هو كالنهي لدفع العقاب مع جلب الثواب والمدار عندنا ان جميع هذه الاحكام من باب الاوامر فليس كذلك فان عبارات التورية في تلك المقامات
قد جاءت بلفظ الامر صريحا كالنهي والتحذير واللطافة والجامعة فاتوا بالتورية فاتلوها ان كنتم صادقين [illegible] فقال لهم كيف لا تحكمون يا معاشر
المسلمين بحكم التورية والقران ومن لم يحكم بما انزل الله فاولئك هم الكافرون قال [illegible] لما ثبت عندنا نبوة نبينا ونسخه للشرائع السابقة كان الواجب علينا اتباع هذه
الشريعة الناسخة دون الشرائع المنسوخة هذا مثل ما وجب عليكم من اتباع شريعة موسى والعمل بالتورية دون ما تقدمها من الاديان والشرائع والكتب وقد بقي
جملة من احكام التورية لم تنسخ كاحكام الجراح والقصاص وغيرها فنحن نحكم بها لوجودها في القران لا لوجودها في التورية فقال الحبر ما ننسخ من اية او ننسها نات
بخير منها او مثلها فما الفرق بين النسخ والانساء وما الفائدة في نسخ اللفظ والاتيان بمثله فقال ان الفرق بين النسخ والانساء ان النسخ رفع الحكم والتبديل لفظا و
والانساء [illegible] اللفظ الدال عليه والانساء محو عن الخاطر بالكلية والمراد بالمثل هو الحكم المماثل للاول في حصول المصلحة بحيث تساوي مصلحته في زمانه مصلحة الاول
في زمانه لا ان [illegible] المصلحتان في زمن واحد حتى يلزم خلو النسخ عن الفائدة فضحكوا وتعجبوا من جودة جوابه وحسن محاوراته وخطابه ثم قال لهم يا معشر
اليهود لو علمنا لكم ميلا واعتناء بطلب الحق لاتيناكم بالحجج الباهرة والبراهين القاهرة لكنكم [illegible] تمام الحجة واوصيكم بالانصاف وترك التقليد واتباع
الاباء والاجداد وترك العصبية والحمية والعناد فان الدنيا فانية منقطعة وكل نفس ذائقة الموت ولابد للعباد [illegible] وهو يوم عظيم ليس
معه الا نعيم مقيم او عذاب اليم والعاقل من استعد لذلك اليوم واهتم به وشمر في هذه الدار لتصحيح العقايد والقيام بما كلف من الاعمال وتامل في هذه الملل
المختلفة والمذاهب المتشعبة وان الحق لا يكون في جهتين معا قطعيين وان لا عذر لاحد في تقليد الاب والجد ولا الاخذ [illegible] دليل وحجة
فانا [illegible] الاباء والاجداد [illegible] فلو كان ذلك [illegible] للكل [illegible] ولزم من ذلك بطلان الشرائع والاحكام والاديان وتساوي الكفر
والايمان فان الكفار والاوثان يقتفون اثار ابائهم ولا عذر لهم في ذلك ولا يخبرهم التقليد من العطب والمهالك فانقذوا انفسكم من عذاب النار وغضب الجبار
يوم تبلى السرائر وتهتك الاستار ولا ينفع هنالك شفيع ولا حميم ولا ناصر ولا مجيب فعليكم بالتخلية عن [illegible] من التوجه الى الحق والعلل الصادة
عن الرشد ونزع التعصب لمذهب الاباء والاجداد والتوجه الى رب العباد والاجتهاد في طلب النجاة من عذاب يوم المعاد وذلك محتاج الى رياضة للنفس
مانعة ومجاهدة لها ناصحة وقد قال تعالى والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا وبذلك نطق كل كتاب منزل وجاء به كل نبي مرسل ودل عليه كل عقل سليم
اليه كل انسان [illegible] مستقيم فالله الله في عقائدكم فاصلحوها وفي اعمالكم فصححوها وفي انفسكم فانقذوها ولا تهلكوها [illegible] عند فراق روحه
[illegible] هذا الا النصح لكم ما استطعت وان كنتم لا تحبون الناصحين فقالوا كلامك على اعيننا وفوق رؤوسنا ونحن طالبون الحق
وراغبون في الصواب والصدق فقال لهم [illegible] الباعث لكم على اختيار الملة اليهودية وترجيحها على الملة الاسلامية فقالوا قد اتفق اصحاب الملل من اليهود
والنصارى والمسلمين على نبوة موسى وثبوت شريعته ونزول التورية عليه واختلفوا في نبوة عيسى ونبوة محمد وفي الانجيل والقران فنحن اخذنا بالذي
اتفق عليه الجميع وتركنا ما اختلفوا فيه فقال ان المسلمين ما صدقوا بنبوة موسى وصدقوا دعوته الا باخبار نبيهم الصادق الامين وذكره في كتابه
القران المبين ولولا ذلك ما اقروا بنبوة موسى وعيسى ولا بالتورية والانجيل وانتم لا تقبلون شهادة النصارى والمسلمين في شيء من الاشياء
وكيف تقبلون شهادتهم وهم يشهدون عليكم بالكفر والزيغ عن الحق فلم يبق لكم الاستشهاد [illegible] كلام المتين
وتحقيقه البليغ المبين ونظر بعضهم الى بعض [illegible] فقال [illegible]
والمحبة فاستمع [illegible] وانصف [illegible] فقال [illegible] في كتابنا التورية [illegible] بعد موسى [illegible] الا انه من بني اخوتنا
لا من اسمعيل فقال [illegible] هذه البشارة قد جاءت في التورية في الفصل الثامن عشر من السفر الخامس [illegible] قال لموسى اني اقيم لهم [illegible] بني
اسرائيل نبيا من بني اخوتهم مثلك [illegible] واخوة بني اسرائيل هم بنو اسمعيل فالنبي الموعود به [illegible] ولد اسمعيل وهذا
[illegible] علينا [illegible] بعد ذلك ثم اعاد عليهم النبي فقال لهم قد علمت اطلاعكم على كتبكم ومذاهبكم
[illegible] سلفكم وخلفكم [illegible] منكم فارجعوا اليه واحضروا ما عنده واتوني به

[illegible]

[illegible] فارجعوا الى الحق [illegible] فقالوا نحن نعتقد بنبوة موسى بالمعجزات الظاهرات والايات الباهرات فقال لهم
في زمن موسى ورايتم باعينكم تلك المعجزات والايات فقالوا لا قد سمعنا ذلك فقال [illegible] او ما سمعتم ايضا بمعجزات محمد وبراهينه وبيناته فكيف صدقتم بذلك
وكذبتم بهذا مع بعد ذلك عنكم وقرب هذا منكم [illegible] فكلما [illegible] كان ابعد [illegible]
التصديق به اقرب [illegible] فلما اخذنا بالسماعين وجمعنا بين الجيلين ولقد [illegible] ولم نفرق بين احد من رسله وكتبه ولم نقل
كما قلتم نؤمن ببعض ونكفر ببعض [illegible] وما كنا لنهتدي لولا ان هدينا الله لقد جاءت رسل ربنا بالحق ثم قال لهم لو سئلكم
[illegible] دين [illegible] ما كنتم تقولون في جوابه قالوا كنا نقول [illegible] الاحق [illegible] السابق بعد
اللاحق فقال لهم [illegible] تتبعوا ديني وانا الاحق وموسى السابق وقد علم لا حكم للسابق بعد اللاحق وقد اتيتكم بالايات
والمعجزات الباهرات والقران [illegible] الزمان [illegible] فانقطع كل منهم وتحيروا ولم يجيبوا [illegible]
على كبيرهم وقال [illegible] فاصدقني [illegible] سعيت في طلب الدين وتحصيل العلم اليقين [illegible] الحق المبين
فقال [illegible] الان [illegible] ولم يظهر لنا دليل
نسخ نبوته ولم يحصل [illegible] حق [illegible] ونحن نتامل في ذلك [illegible] اخبارنا فيما يحصل لدينا ما
هنالك [illegible] وانقطع الكلام [illegible] والصلوة والسلام على محمد [illegible] واهل بيته الائمة الكرام [illegible]
خلفائهم العلماء الاعلام [illegible] عن دين الاسلام [illegible] الكفرة [illegible] اللئام [illegible] هذا [illegible]
خلاصة الاصفياء [illegible] الدهر [illegible] مع اجداده الطاهرين [illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

هذه القرعة المسماة بفال الطير وكانت مخفية على الناس حتى جرى على الامام الرضا ما جرى انفذ المامون ثم بعث سياف على قبض خزانته فوجد في خزانته درجا من بلور ابيض مطليا بالذهب مقفولا مختوما فحمله الى المامون ثم فتحه فوجد فيه قطعة من حرير ملفوفة على اوراق فيها هذه القرعة ونحو تبديلها وفيها سوور وكانت هذه القرعة عنده اجل من ساير الاشيا فلما اراد ان ينهض الى حرب بن عيسى ربما تفال فيها فخرج له اية النصر ثلاث مرات فاستعد لقتاله ونصره الله تم عليه وكان من امره ما كان فاحفظ قدرها وصلها البليغ واحفظ عليها فانها تعرف بفال الطير وهو فال جعفر الصادق وهو مع الضمير ويسمى فال الطير وسبب ذلك انه اذا لم تجد من تفاوضه فاذا اردت طيوانه السا فتقارع معه وهذه ستة دوائر اربعة حلانه وستة مربعة فاذا اتاك احد وسئلك عن امور واخرج الضمير فاقرء له الاسماء الدوائر المكتة وانظر اي ضمير اراده من الدوائر الست المربعة فذلك الضمير وخذ حرفا من الدوائر المكتة التي فيها ذلك الضمير مر في دائرة المربعة التي فيها الضمير وانظر ذلك الحرفين في الجدول الذي فيه بيان البروج وانظر الحرفين محاذيين اي برج هو واستخرج من الكتاب فاذا وجدته فاقرء الحمد والاخلاص والمعوذتين واية الكرسي ثم قل بحق البسملة اللهم توكلت عليك واستخرت بحق اسمك المخزون المكنون الذي مستعليا انك على كل شي قدير ان كان هذا افضل وصلاح لي فاخرجه ثم توكل على الله وقارع مرة واحدة ثم تعد البروج من حيث وقفت عليه من جهة الحرفين الذي في الدائرتين فاذا انتهيت الى اخر البروج تعد حاجتك اثر ثم وقد جربت الاستخراج بدرادوري صحيحا

ح ط	اقصد الحمل	ك ح	اقصد الثور
ح م	اقصد الجوزا	ح ق	اقصد السرطان
ح ى	اقصد الاسد	ح هـ	اقصد السنبلة
ص ط	اقصد الميزان	ص ك	اقصد العقرب
ص م	اقصد القوس	ص ق	اقصد الجدي
ص ى	اقصد الدلو	ص هـ	اقصد الحوت
س ط	اقصد الزحل	س ك	اقصد المشتري
س م	اقصد المريخ	س ق	اقصد الشمس
س ى	اقصد الزهرة	س هـ	اقصد عطارد
ع ط	اقصد القمر	ع ك	اقصد الراس
ع م	اقصد الذنب	ع ق	اقصد بنات النعش
ع ى	اقصد الزوزن	ع هـ	اقصد الشعراء

ح ط
الطاوس

حمل ١ سوالك عن قضاء الحاجة اعمد الى عدد القرعة تجد المطلب

سوالك عن التحويل والنقل اسرع تنال كلما تريد

سوالك عن طيف في ايتيه هو مليح وتعبير الى خير

سوالك عن مشتري الاملاك اشتر فانه مليح اثره

سوالك عن المناظرة والمرافعة الى القاضي تنصر وتظفر

سوالك عن الخلاص من الغم ابشر تسر وتقر عينك

سوالك عن الطلاق لا تعجل فانه ليس فيه خير

سوالك عن عمارة الاملاك اعمر واشتر ترى فيه الفائدة

سوالك عن الحظ من السلطان تنال منه الحظ الوافر

الثور ٢ سوالك عن الوصول الى المراد اصبر تصل الى ما تريد

تمت

ح ك
العصفور سوالك عن السفر اعمد الى عدد القرعة تجد المطلب ١ ثور

سوالك عن قضاء الحاجة تقضى سريعا كما تحب وتريد

سوالك عن التحويل والنقل لا تعجل والخيرة في الصبر

سوالك عن طيف رايته فانه يعبر بالخير وربما يسر لك

سوالك عن شري الاملاك اصبر وحل تجد الفائدة

سؤالك عن المناظرة الى القاضي فاحذر فان لا خير فيه
سؤالك عن الخلاص من الغم اشر فانه الله تم يفرج عن قريب
سؤالك عن الطلاق لا تفعل فانك لا ترى فيه خيرا
سؤالك عن عمارة الاملاك ترى الخير والفائدة
٢٥ الجوزا — سؤالك عن التوجه الى السلطان افضل ترى الخير — الكركي
سؤالك عن الظفر بالعدو اعمد الى عدد القرعة تجد
سؤالك عن السفر اعزم تجد الفائدة
سؤالك عن قضاء الحاجة اشر فانها تقضى كما تحب
سؤالك عن النقل والحركة اسرع ترى السعادة
سؤالك عن طيف رايته لا تظهره لاحد واكتمه
سؤالك عن شرى الاملاك اشتر وابشر بالفائدة
سؤالك عن المحاكمة الى القاضي احترز من ذلك
سؤالك عن الخلاص من الغم اشر ترى الفرج
سؤالك عن الطلاق احذر كيلا تندم
ق الجراهل — سؤالك عن عمارة الاملاك بادر واسرع ترى الفائدة — الوطا

سؤالك عن حال المريض اعمد الى عدد القرعة تجد
سؤالك عن الاعداء ومناظرتهم احذرهم
سؤالك عن السفر احذر كيلا ترى الخسارة والشدة
سؤالك عن قضاء حاجة متعسرة فلا تعجل
سؤالك عن النقل والتحويل اصبر لا تعجل فان فيه بلية
سؤالك عن طيف رايته اشر فان تعبيره خير لسرك
سؤالك عن شرى الاملاك في وقت اخر لتسهله
سؤالك عن المحاكمة الى القاضي اعزم وتوكل ترى الظفر
سؤالك عن الخلاص من الغم اصبر اياما ترى الفرج

الاسد — سؤالك عن الطلاق لا تعجل كيلا تتعب وتندم — جى الديك

سؤالك عن الغائب اقصد عدد القرعة تجد
سؤالك عن حال المريض اشر فانه يشفى سريعا انشا
سؤالك عن العدو اشر تظفر به سريعا انشا
سؤالك عن السفر اعزم وتوكل فانه مليح فيه خير وربح
سؤالك عن قضاء حاجتك تقضى سريعا كما تحب وترضى
سؤالك عن النقل والتحويل لا تعجل كيلا تندم وتتأسف
سؤالك عن طيف رايته اكتمه ولا تظهره لاحد
سؤالك عن شرى الاملاك اشتر ترى الخير والفائدة
سؤالك عن المحاكمة الى القاضي احذر فان الخصم غالب
٥٥ السنبلة — سؤالك عن الخلاص من الغم اشر فان الفرج قريب

--- الباشق

سؤالك عن الضائعة اقصد عدد القرعة
سؤالك عن الغائب يصل بعد مدة بالسلامة
سؤالك عن المريض ليشفى بعد ايام من شهر
سؤالك عن العدو احذر منه فلا تظفر عليه الا بتعب
سؤالك عن السفر اتركه فانه ليس فيها اسباب في هذا الوقت
سؤالك عن قضاء حاجتك تقضى كما تريد وتحب
سؤالك عن النقل والحركة بادر اليه فانه مناسب مليح
سؤالك عن طيف رايته تعبيره مليح وفيه الخير والمسرة
سؤالك عن شرى الاملاك احذر فانه ما فيه فائدة
سؤالك عن المحاكمة الى القاضي اشر فان لك الظفر انشا

صط الميزان — الصقر

سؤالك عن الحامل اقصد عدد القرعة
سؤالك عن الضائعة تامل الخير فان الرجوع يحصل
سؤالك عن الغائب يبطئ في السفر فاستعن بالله
سؤالك عن المريض يشفى من مرضه سريعا انشا
سؤالك عن العدو لا تظفر به احذر منه
سؤالك عن السفر احذر فانه ما فيه فائدة
سؤالك عن قضاء حاجتك تقضى انشا
سؤالك عن التحويل والنقل والحركة في هذا الوقت ما ينفع
سؤالك عن طيف رايته تعبيره الخير والسعادة
صرك العقرب — سؤالك عن شرى الاملاك اشتر فانه مليح نافع — العقاب

سؤالك عن المحبة اقصد عدد القرعة
سؤالك عن الحامل تلد انثى مباركة القدم
سؤالك عن الضائعة لا تياس من رحمة الله فانك تظفر
سؤالك عن الغائب يصل اليك سريعا كما تحب وتريد
سؤالك عن المريض يبطئ في مرضه والعاقبة الى خير
سؤالك عن العدو اشر فان الظفر لك انشا
سؤالك عن السفر اخر الى وقت تخوص الملامة
سؤالك عن قضاء الحاجة فانها موقوفة على الصبر
سؤالك عن النقل والتحويل اسرع في ذلك صواب
سؤالك عن طيف رايته اشر فان لك خير

صم القوس — الرخ

سؤالك عن التجارة اقصد عدد القرعة
سؤالك عن المحبة والمحبوب تظفر بالمطلوب سريعا
سؤالك عن الحامل اشر فانها تلد ذكرا مباركا
سؤالك عن الضائعة اياس بالله تجد ما ضيعت
سؤالك عن الغائب يجيء سريعا على ما تريد وتهوى
سؤالك عن المريض يشفى انشا وتتم
سؤالك عن الاعداء احذر منهم لا يظفروا عليك
سؤالك عن السفر لا تتحرك اليه تخوص الملامة
سؤالك عن قضاء الحاجة اشر فانها تقضى سريعا
صق الجدي — سؤالك عن النقل والتحويل لا تتحرك فانه غير نافع — الدراج

سؤالك عن شرى الحيوانات اقصد عدد القرعة
سؤالك عن التجارة ما فيها مصلحة ولا فائدة
سؤالك عن المحبوب تظفر به على ما تريد وتهوى
سؤالك عن الحامل تلد ذكرا مباركا
سؤالك عن الضائعة لا تصل اليك الا بالحيلة المشقة
سؤالك عن الغائب هو بعيد باعراضه يجيء بعد مدة
سؤالك عن المريض يشفى من مرضه سريعا انشا
سؤالك عن الاعداء هم يجدون في النفرة فاحذرهم
سؤالك عن السفر ما فيه فائدة في هذا الوقت ولا مصلحة
سؤالك عن قضاء حاجتك تقضى بعد ايام انشا

صرى الدلو

سؤالك عن المعاش والرزق اقصد عدد القرعة — العلق
سؤالك عن شرى الحيوانات لا تشتر فان ما فيه فائدة

سوالك عن المحبوب تظفر به سريعا الى مراد الخاطر
سوالك عن الحامل تلد انثى مباركة القدر والبركة فيها
سوالك عن الضايعة تسلق بشخص تراها انشاء الله
سوالك عن الغايب يبطي ويجي انشاء الله
سوالك عن المريض يشفى بعد اسبوعين
سوالك عن العدو واشبه فان الله يظفرك عليه
سوالك عن السفر وعزيمتك تلقى ما تروم

سوه الحوت

سوالك عن البيع اعمل الى عدد القرعة
سوالك عن المعاش بعد يومين يطيب حالك
سوالك عن شرى الحيوانات ما تشتري ترى الفايدة
سوالك عن التجارة موافقة في العايدة والمنفعة فيها
سوالك عن المحبوب تظفر به سريعا انشاء الله
سوالك عن الحامل تلد ذكرا مباركا انشاء الله
سوالك عن الضايعة تصل الليك كالمحب وتزيل
سوالك عن الغايب يجيبك على الهوى وتزيل
سوالك عن المريض يكون اياما في وجع عظيمة
سوالك عن الاعداء تظفر بهم انشاء الله

الرجم

سوط زحل

سوالك عن الحج اعمل الى عدد القرعة
سوالك عن البيع لا تبع فانك تاسف
سوالك عن المعاش انشاء الله تنال رزق موافق
سوالك عن شرى الحيوانات لا تشتري فان ما فيه فايدة
سوالك عن التجارة فيها مكسب وترى فايدة وراحة

سوه المشترى

العقعق

سوالك عن المحبوب اصل انه ليس يبادر بمحبة قولا وفعلا
سوالك عن الحامل تلد انثى مباركة الفال دائم
سوالك عن الضايعة تصل الليك سريعا كالمريض فهو
سوالك عن الغايب تراه قريبا كالهوى وتزيل
سوالك عن المريض يشفى قريبا انشاء الله

القنبرة

سوالك عن الزواج اعمل الى عدد القرعة
سوالك عن الحج توجه ترى الفايدة والبركة
سوالك عن البيع بع وتوكل على الله ترى الفايدة والبركة
سوالك عن المعاش والرزق ترى الفايدة
سوالك عن شرى الحيوانات واشتري ترى الحسنى
سوالك عن التجارة اعزم ترى الكسب والفايدة
سوالك عن المحبوب ترى ما تهوى من مراد الخاطر
سوالك عن الحامل تلد ذكرا مباركا انشاء الله
سوالك عن الضايعة ترى ما ضيعت بعد مدة كثيرة
سوالك عن الغايب يجي طيبا بالعافية

سوه المريخ

سوالك عن الشركة اعمل الى عدد القرعة البادي
سوالك عن الزواج ما فيه في هذا الوقت فايدة
سوالك عن الحج توقف لا تعجل في هذا الوقت
سوالك عن البيع بع وتوكل على الله فانه مبارك
سوالك عن المعاش والرزق ياتيك رزقا واسعا

سوالك عن شرى الحيوانات احذر ما فيه فايدة
سوالك عن التجارة ما تبيت في هذا الوقت
سوالك عن المحبوب هو مشغول عنك بغيرك
سوالك عن الحامل تلد انثى مباركة القدم
قوس سوالك عن الضايعة لا تقنط من رحمة الله

الشمس

الطوطي

سوالك عن الوصول الى المراد اعمل الى عدد القرعة
سوالك عن الشركة شارك تجد الخير والفايدة
سوالك عن الزواج تزوج ترى الخير واليمن والمسرة
سوالك عن الحج لا تعجل فان ما فيه فايدة ولا مصلحة
سوالك عن البيع لا تبع فان ما فيه فايدة
سوالك عن المعاش والرزق ترى ارزاقا واسعا
سوالك عن شرى الحيوانات لا تشتري فان ما فيه فايدة
سوالك عن التجارة في هذا الوقت ما فيه فايدة
سوالك عن المحبوب ما معك قريب ايصل منه
سوالك عن الحامل تلد انثى مباركة القدم

سوه الزهرة

الحمام

سوالك عن الحظ والفايدة من السلطان اعمل الى عدد القرعة
سوالك عن الوصول الى المراد انشاء الله تظفر بما تروم
سوالك عن الشركة احذر فان ما فيه فايدة
سوالك عن الزواج احذر فما فيه فايدة
سوالك عن الحج لا تعجل في هذا الوقت فانك لا تجد المطلب

سوالك عن البيع لا تعجل فان ما فيه فايدة
سوالك عن المعاش والرزق توجه الى الاقبال اليه سريعا
سوالك عن شرى الحيوانات لا تشتري ما فيه منفعة وفايدة
سوالك عن التجارة لا تعزم عليها في هذا الوقت
سوالك عن المحبوب هو متعلق بغيرك

سوه عطارد

سوالك عن علاقة الاملاك اعمل الى عدد القرعة الغراب
سوالك عن السلطان والخلطة احذر ما لك فيه فايدة
سوالك عن الوصول الى المراد تصل اليه بعد المشقة
سوالك عن الشركة ما لك فيه فايدة ولا صلاح
سوالك عن الحج اعزم عليه فيه اليمن والخير والصلاح
سوالك عن البيع لا تعجل فان ما فيه فايدة
سوالك عن المعاش والرزق تنال الرزق التام سريعا
سوالك عن شرى الحيوانات اشتر فانه مبارك
طرح العمر سوالك عن التجارة فان ما فيه فايدة ولا مكسب

المعزى

سوالك عن الطلاق اعمل الى عدد القرعة
سوالك عن علاقة الاملاك اعزم وتجمل ترى حاجتك
سوالك عن الحظ من السلطان اقصد ترى الحظ والفايدة
سوالك عن الوصول الى المراد تبلغ ما تروم وتريد
سوالك عن الشركة احذر فان ما فيها فايدة
سوالك عن الزواج اصبر لا تعجل لئلا تندم
سوالك عن الحج اسرع ترى الخير والفايدة
سوالك عن المعاش والرزق ترى ما تروم انشاء الله بالتمام
سوالك عن شرى الحيوانات اشتر فان فيه الراحة

لاع الراسي

الشاهين سؤالك عن الخلاص من الغم اقصد علاد القرعة
سؤالك عن الطلاق ان عزمت طلق فانه مليح مبارك
سؤالك عن عمارة الاملاك عجل واحمل ترى الخير
سؤالك عن الحظ من السلطان ابعد عنه في هذا الوقت
سؤالك عن الوصول الى المرام تصل الى ما تريد وتدوم قريب
سؤالك عن الشركة اعزم وشارك ترى الخير والفائدة
سؤالك عن الزواج تزوج ترى الخير والفائدة والسعادة
سؤالك عن الحج فانه متيسر لك اتوى
سؤالك عن البيع لا تبع فان ما فيه فائدة ولا نفع
سؤالك عن العاشق والرزق ترى السعادة والرزق الكثير

مع الذنب

طوطي سؤالك عن المحاكمة الى القاضي اعمد الى القرعة
سؤالك عن الخلاص من الغم والهم ترى الفرج عن قريب
سؤالك عن الطلاق احذر كيلا تندم
لاع الشعراء سؤالك عن عمارة الاملاك عجل واسرع واعمر ترى المنفعة
سؤالك عن الحظ من السلطان سيل اليك خير مليح
سؤالك عن الوصول الى المرام تبلغ ما تريد وتراه
سؤالك عن الشركة مليحة فيه الفائدة والعافية والخير
سؤالك عن الزواج اشتريها جميلة حسناء نعم
سؤالك عن الحج لا تعزم فان في غير هذا الوقت ايسر
البلبل سؤالك عن البيع فانه مليح في العاقبة نعم

قع النعش نبات

سؤالك عن شرى الاملاك اعمل الى علاد القرعة
سؤالك عن المحاكمة الى القاضي ترى الظفر والغلب
سؤالك عن الخلاص من الغم ترى الفرج عن قريب
سؤالك عن الطلاق احذر لا تطلق تندم
سؤالك عن عمارة الاملاك مالك فيها فائدة
سؤالك عن الحظ من السلطان تنال العز والخيرات

سؤالك من الوصول الى المرام لا تتيسر في هذا الوقت
سؤالك عن الشركة شارك واعزم ترى الخير والفائدة
مع العرقدين سؤالك عن الحج بادر اليه فانه مليح في العاقبة

الودرع

سؤالك عن طيف رأيته اعمل الى علاد القرعة
سؤالك عن شرى الاملاك لا تشتر فانه ما فيه فائدة
سؤالك عن المبادرة الى القاضي احذر فانه لا فائدة فيه
سؤالك عن الخلاص من الغم ترى الفرج فيقرب
سؤالك عن الطلاق لا تعجل فانه ليس بمليح
سؤالك عن عمارة الاملاك بادر اليه ترى الفائدة
سؤالك عن النصيب من السلطان بادر اليه ترى الفائدة
سؤالك عن الوصول الى المرام تلقى رايك سريعا
سؤالك عن الشركة احذر فانه لا فائدة فيها
سؤالك عن الزواج تزوج ترى الخير والفائدة

لاع الشعراء

النعامة سؤالك عن النقل والحركة اعمد الى علاد القرعة
سؤالك عن طيف رأيته لا بد انه خيال الليل
سؤالك عن شرى الاملاك فانه ليس فيه فائدة
سؤالك عن المحاكمة الى القاضي اعمد ترى الظفر والفائدة
سؤالك عن الخلاص من الغم اصبر الى ان يأتيك الفرج
سؤالك عن الطلاق ان عزمت فان فيه فائدة مليحة
سؤالك عن عمارة الاملاك تأخر عن ذلك ليس فيه صلاح
سؤالك عن الحظ من السلطان تنال منه الجاه والعز
سؤالك عن الوصول الى المرام اطمع فان رحمة الله يحصل
سؤالك عن الشركة احذر لا تشارك فانه لا فائدة فيه ابدا

واذا لم يكمل العدد علاد المقارعة حيث انقطع عليها
فترجع الى اول السؤالات تكمل العدد من هناك

بسم الله ... بعد الحمد والصلاة فيقول ... هذه الكلمات والحروف كثير الزلات قليل الناس ... عفو الله ذنوب ... واحمد ...
... ووقفت على بعض الاثار والمنقولة من الائمة الاطهار ... الاستخارات وهو حاوي من استخارة ... من ... فاذا
هي من انواع شتى ... تحصيل ما ... النفس منها بالتجارب فاخترت منها الخبر المروي عن ثامن الائمة ... فقال الطير فجربتها
ورايتها ... الاثار ... هو الاوجه ... ولكن العمل موقوف على عشر دوائر اربع منها كبار وست صغار وكل من الدوائر
الاربع فيها ... مكتوبة الدوائر الست بالعكس ... في وسط كل دائرة من الدوائر العشر دائرة صغيرة فيها حرف من
حروف التهجي ... هذه الدوائر دائرة عظيمة مشتملة على اربع وعشرين زاوية وكل زاوية ... من حروف التهجي و في كل زاوية اسم طير
فاذا اردت العمل فانظر ... زوايا الدوائر الاربع ثم انظرها من زوايا الدوائر الست ... حرف التهجي من الدائرتين
اللتين فيهما ... ثم ... من ... زوايا الدائرة العظيمة ثم ... اسم ... في الدائرة العظيمة
ثم خذ ... الى ... المطلوب وينبغي ان تقرأ قبل المقارعة الفاتحة والاخلاص ... الى ...
وعليك بالاعتقاد والطهارة قبل ذلك تمت ... ...

۱۲۴۷ علم شد

تا علامت ... ناظره ...

سؤال اول گنجینه رمل ...

از صاحب ... و لوح و قلم									لطفعه ... سلطان طوق ...								
از بهر ملاقات سلاطین زمان									اگر نبود ... نواز ... کرم								
ا	د	م	د	ك	س	ث	د	ا	ا	ك	ن	ر	ى	ل	و	ر	ا
ا	ر	ك	ز	ى	ر	ز	د	ا	ر	ج	ع	ز	د	د	ج	ث	ك
د	ن	ق	ن	ه	ث	ا	غ	م	م	و	ن	ى	س	ا	س	ن	ا
ف	م	ى	ى	ق	ب	د	ل	ث	ل	ى	ز	ا	ا	ن	ع	ف	و
ى	ط	س	ط	ك	ب	ث	ز	م	ك	ك	د	د	ا	ل	ا	س	ه
ز	د	ا	ا	ن	ب	ن	ن	ط	ه	ث	ر	م	ل	ى	س	ى	ر
س	ف	ا	ب	د	د	ا	ب	ى	ه	ك	ا	ل	ر	ن	ر	ن	و
ن	ك	ب	ا	م	ى	ط	ح	ذ	د	د	د	ه	ل	س	ب	ى	ث
ا	م	م	و	ن	ن	و	ى	ى	س	ب	و	ن	ى	ا	ق	س	س
ا	م	ف	خ	ه	ج	ك	ا	ن	ث	ل	ل	ر	ى	ى	و	ا	ن
ن	و	د	د	ط	ط	ه	ب	ك	ب	ز	د	ى	ر	ك	ك	ا	ا
ى	ر	ث	ث	ا	ا	د	د	ر	ر	ن	ن	د	د	ر	ر	ن	ه

سؤال دوم از ... کردار

ار مطلع از جمیع احوال ...									آگاه ز ... حال ...								
خاطر ... کرمت ...									از خوب و بد روز احوال ...								
خ	ا	ا	خ	ه	ا	ف	ز	ا	ك	ك	ع	ر	ى	ى	ب	و	ل
ا	ى	ق	ا	ر	ز	م	ص	ن	ر	ك	ر	ل	ر	ب	ز	د	ى
ب	ا	ف	م	ا	ن	ى	ا	ا	ص	د	ز	ن	ح	ا	ى	ى	ى
س	ك	ل	ب	ا	م	ش	ب	ل	د	ن	ث	ث	ه	ب	ر	ز	ن
ى	ف	ب	ه	ب	ك	ب	ن	و	ن	ص	ب	ن	ا	و	د	ى	ن
د	ك	د	ى	ب	و	ب	ل	د	ف	ت	ى	و	و	ر	ك	ر	د
د	ب	ك	ا	ب	ى	ل	ب	ق	و	ن	ب	ه	ا	م	ل	ر	ك
ث	ى	ى	ش	ك	س	ر	ش	ا	م	ا	ب	و	ا	ق	و	و	ى
ك	خ	م	ع	ى	ا	ب	م	ا	د	ا	ا	ى	و	ا	ج	د	ك
ا	د	ى	ح	ح	ر	ن	ش	ق	ل	ف	د	ق	ث	ن	ا	و	ب
ف	ح	ب	ب	ا	ى	ب	ف	ف	ل	ا	ه	ا	ا	ا	ن	ل	ل
ا	ا	ا	ه	ل	ت	ل	ل	ل	ا	ش	ر	ل	ل	ل	ا	ش	ر

۱

سؤال سوم گنجینه طلب ... حاجت

ار ... ارزنده ... حاجتمند.
سر رشته ... مطلب ... گسسته

حاجات ... لطف تو ... بسته بند
تا ... کار ... نامه پیوند

ب	ع	س	ن	ث	م	ح	ج	م	ز	ب	ك	ه	د	ب	ه	و	ز
ا	م	ق	ب	ك	ك	ر	و	ر	ا	ا	ن	ج	ى	ص	ع	ل	ر
ح	م	ب	ز	ز	د	ت	ع	د	د	ى	د	ا	م	ا	س	ا	م
ت	ح	ص	ص	ف	ى	ج	ط	ش	ب	ى	ا	م	ا	ا	ب	ك	م
ت	ل	د	ر	م	ز	ى	ج	ب	ر	ر	ك	م	ب	ك	م	د	ى
ش	ت	ر	ر	ا	د	ش	ت	ل	ق	ع	ه	و	ت	ا	ا	و	ر
و	ا	ى	ص	ا	ح	د	ب	ه	ح	ا	ا	م	ز	د	د	ق	ا
ل	ى	ب	ت	ز	ز	ش	ذ	ه	ا	ط	ج	و	ش	ر	ا	د	ى
و	ر	د	و	ع	ت	ا	ك	ا	و	ل	ن	غ	د	م	ر	ن	ب
ب	ب	ى	ر	ب	ر	م	ر	ق	د	ظ	ى	ى	ر	د	د	د	ه
ك	ا	ص	ب	ر	ا	ق	ا	ذ	ب	ر	ك	ى	ى	و	ا	ك	ث
ى	ى	و	ا	ك	ز	ه	د	د	ر	ه	ب	ن	د	د	ر	ن	د

سؤال چهارم ... حصول ... از شخص																	
ار واقف ... کار ... حاجتمندان									آگاه ز اسرار دل پیر و جوان								
در ... نظر ... کار گره									بنا ... گره ... حاصل ... ازان								
ى	ب	ت	م	ب	ش	ص	ك	ك	ز	ك	ك	ا	د	ر	ك	ر	د
و	ه	ح	ف	ح	ح	ب	ا	و	ر	و	ا	ر	ب	ا	ك	ا	ا
د	ن	ص	ص	ى	ز	ث	ى	ص	ر	ص	ص	ا	ص	ا	ب	ا	ا
ا	ش	ل	و	ل	ل	ى	ا	ح	ر	ح	ى	ن	ك	ب	و	ن	ن
م	ح	ب	ا	ب	ن	ث	ب	ش	ث	خ	م	د	ب	ا	ن	ف	ك
ط	ف	د	ش	و	ى	ع	ف	ى	ج	ا	ف	ا	ع	م	و	ا	ك
ا	ا	ن	ا	ل	ا	م	ل	د	ى	ه	ر	م	ل	ف	م	و	ل
و	ا	ا	ش	د	د	ك	ص	ل	ك	ب	م	ك	م	ث	ا	ش	د
ر	ا	ا	ا	ش	ش	ر	د	ب	ن	ر	ا	م	د	ل	ر	ن	خ
د	ه	ى	ك	ن	ى	ن	ق	ب	ش	و	ص	د	م	ك	س	م	م
ب	ب	د	د	ز	ب	س	د	م	ر	د	د	ع	ن	ا	ه	م	م
ع	ع	ا	ه	ع	ع	د	ا	ن	د	ا	ا	د	ا	ن	د	ا	ا

کدام ... بیاید ... دانستن که ...

ای بدرقه لطف تو با ما همراه / دارم امید به مدد دین الکه

سؤال هفتم در قبض غایب / جهت حال او

با مهر رفیق بام تو در همه راه / تا باز آرم زمال غایب آگاه

ه	ز	ش	ن	ب	ا	ب	ك	ك	غ	غ	د	س	غ	ا	د	و	ی
ج	ه	ه	م	ب	و	ث	ا	د	ا	د	ن	ه	ا	ز	د	ا	✓
غ	ی	م	✓	ا	م	ا	ز	غ	ی	ر	ا	ا	ب	ی	د	ز	س
ن	د	م	ك	ح	ذ	ی	خ	ب	ذ	د	ا	ن	ل	ه	✓	ا	ش
ب	ب	ا	د	و	ف	ی	م	ا	ب	ط	ه	ب	د	ش	ه	✓	✓
س	ل	ی	ج	✓	✓	د	ه	ب	غ	ی	س	ث	ا	د	ز	غ	خ
ر	ا	ه	ا	ب	س	ی	ل	ه	ه	ا	و	د	ی	✓	ی	ز	ی
ك	ك	د	ج	ی	ی	م	ن	غ	ب	م	ا	✓	د	لك	✓	ب	ش
ح	ی	ا	ب	ع	ل	م	و	ش	ع	ب	غ	ن	ك	ی	د	ز	م
ا	ر	ث	ز	✓	م	ث	و	ب	و	ی	د	ن	ث	ا	ی	ی	د
و	ر	ش	د	ز	ا	خ	ب	ز	ذ	ش	ا	غ	س	ا	ا	ا	✓
✓	✓	ا	ا	ا	✓	م	د	د	ن	ن	د	م	د	د	ه	ن	✓

ار خالق جمله خلق وارث ورود / خواهم کراکه ناه ما مانه

سؤال هشتم جهت دیر و زود آمدن مسافر

ظاهر شود هر کس از بود و نبود / گنج غایب با دیر بیاید یا زود

ف	ث	ش	ث	ه	ج	ز	ك	ك	م	ب	ن	ا	و	ا	ح	✓	و
و	ه	ه	س	ا	ب	ل	ش	د	م	ك	م	د	م	م	ا	ز	و
ث	ن	م	ل	ا	س	م	س	س	ف	ك	د	و	و	ا	ك	ز	ا
ی	ا	ا	✓	ش	ش	ب	ا	ن	ن	خ	ف	ا	ف	ف	ز	ث	ب
ه	ز	ك	ب	ا	✓	ی	✓	✓	و	ش	ا	✓	م	✓	✓	ن	ن
د	ز	ه	د	ب	ذ	ا	ن	ش	و	ه	خ	ا	ك	م	م	و	ك
ن	و	و	ا	ب	ا	ن	ر	ی	ی	د	ش	م	م	ی	ی	س	ن
م	د	ن	ا	د	ث	ش	ش	د	م	ث	ه	س	✓	ز	ی	و	خ
ا	و	م	✓	✓	✓	ا	ا	م	د	✓	ا	ف	ن	ی	د	خ	ف
ف	ه	ا	ب	و	ن	✓	و	ش	ع	ث	ث	✓	✓	ن	م	ز	ه
ه	م	ا	ا	س	ب	م	س	ا	ن	د	د	س	ی	ی	ق	ف	د
س	ی	ی	ز	ك	ك	ث	د	د	ل	✓	✓	ث	ز	د	ل	ر	ر
							صح										

ار واقف مدار نیلوفر و زیر / تا عاقله جهد کرا ز روز کرم

سؤال نهم جهت خیر و شر / علم دانستن

اگاه ز مر کار چه مقبول چه بد / واقف تو ازلی علم نهان چه شود

ن	ع	ا	ص	د	ص	ك	ز	ن	م	ك	د	ك	ا	ی	ب	س	ب
ه	ی	ن	ط	ه	ر	ن	م	ن	✓	ك	ر	ب	ن	ه	ل	ك	ه
ی	ل	ا	د	ب	م	ش	ع	ا	ق	ش	م	م	ا	م	✓	✓	✓
ی	م	ر	ا	ی	ه	ی	ز	ر	ا	لـ	ك	م	ل	ك	ز	ز	ع
ل	ی	م	ی	ا	س	ا	ك	س	ك	ی	م	ا	م	ب	ن	✓	ك
ه	ی	ع	س	ن	ر	ی	ن	ا	ع	ا	ه	ی	ك	ی	ع	ع	خ
ن	ل	ر	م	ن	د	ا	ش	ك	ز	م	و	ع	ط	ك	ل	ع	ر
و	د	ن	ی	ل	د	م	ف	س	ب	م	ع	ل	ب	د	ز	ب	ن
ل	س	ث	و	ل	م	د	ش	✓	خ	س	ب	ز	ب	ب	د	ن	ل
ب	ی	ی	ی	ی	ی	ن	ح	ص	ن	ن	و	س	م	ن	ر	ا	ن
ه	ا	ی	ی	ه	ر	ی	ا	ك	م	ز	د	ا	ن	ا	لو	ا	ز
ا	ن	ا	ج	ا	ب	ر	ی	د	و	ر	د	✓	ی	✓	و	✓	د

ار عاقبت مرض جان / بیمار زرور لطف اگر بشود

سؤال دهم جهت عاقبت کار / دانستن

ظاهر تبود مشکل کار پرده جوان / به عاقبت لطف عاقبت کار به

ش	ب	خ	ص	ع	ع	ك	ك	ك	ب	خ	م	ا	ف	ر	ا	ا	ر
ه	ه	ث	خ	ی	ب	د	ر	م	ح	ق	ی	ث	ب	ر	د	✓	د
ش	ا	ی	ب	ب	ز	✓	و	ا	ا	لـ	ل	و	غ	ه	ف	ث	ا
ا	د	ع	ع	ن	ب	ا	ث	ا	ا	ك	ش	ع	ع	ا	ا	د	ص
ی	ه	ب	ل	ا	و	ا	ا	اق	ق	خ	د	ع	م	ك	ز	✓	د
ق	ق	ب	ب	ی	خ	ز	ه	ن	م	ث	ك	ب	ب	ث	ث	✓	ی
ی	د	د	ن	و	ا	ث	ث	ب	ك	لو	ر	ز	م	ك	ب	ا	✓
ن	لو	ص	خ	ن	و	و	ب	✓	ش	ی	ث	ك	ا	ی	ی	د	ص
ه	ا	ا	ن	ش	و	و	✓	ن	✓	ك	د	لا	ش	ی	و	ه	ع
س	ث	ی	ن	✓	غ	ج	ب	د	✓	✓	ا	ث	و	لو	م	د	ا
م	س	و	ا	ی	ق	لو	خ	و	ا	ك	ف	ك	ی	س	س	ا	ب
ك	ی	س	س	ا	ی	و	ر	ث	ث	✓	ث	و	✓	ث	ث	✓	ث

از راه دور همه ذرات جهان
چون سلطان ... امر داده است

سؤال نهم چه خیال کرده

با عطرهای خوش شاهانه
انگیزه بی پیش صبر باید داد

ج	ا	ا	ه	ب	ا	ك	ب	ه	ن	م	ث	ه	ك	ی	ر	ج	ك
س	ر	ر	ب	ك	ر	ث	د	ص	ك	ا	ر	ن	د	ج	و	ن	ا
ن	م	ا	ب	ی	ن	ش	ب	ا	د	ن	ك	ق	ب	ح	ی	ی	ق
د	ی	ك	ه	ق	ر	ل	ل	ب	ص	ك	ل	ش	ث	ث	ی	ل	د
م	د	ف	ب	ن	م	ا	ا	ر	ج	ا	ن	ك	ا	ا	ر	ی	ك
د	م	ا	ز	ز	د	ا	ر	ل	ك	ك	ا	ك	ل	س	م	م	ا
ن	ی	ن	ن	و	ن	ب	ك	ث	ا	ن	ن	ص	ك	س	د	ن	ا
ی	خ	م	ن	ن	ل	ب	ج	ر	ن	ب	د	ص	و	ی	ش	ص	ع
ر	ا	ث	ق	ا	ی	ب	ش	ل	ا	ی	ق	خ	ا	ی	ل	ص	ب
ر	د	ب	د	ح	ل	و	ی	س	م	د	خ	ن	ل	ش	د	ث	م
ش	ر	ب	ك	م	ا	ش	ش	ث	ر	ش	ن	س	و	ا	ا	ر	ط
ش	و	ا	ا	ن	ك	ك	ی	ب	ن	و	د	ن	ی	ب	ن	و	ر

انگاری حمله چنین و شر
خواهم که ما فرشوی از سفر

سؤال دهم چه سود کنم

استیم بگاه بوسک ... بار بر
الکلام از خیر باشد باشر

س	س	م	س	ا	ز	س	ك	د	ك	ح	ك	ف	ف	ی	ف	ی	ی
ف	س	و	ث	ض	د	ر	ر	ك	ر	ن	ن	ر	ی	س	ا	ر	ر
ك	ك	ن	ن	ح	ه	ك	ك	ه	ك	ا	ی	ن	ن	ی	ی	ك	ا
ن	و	ر	ا	ز	ن	س	ك	ك	ك	ا	ر	ك	س	و	م	ا	و
ف	م	ر	س	ی	ا	ب	ف	ز	و	ی	ق	ر	ق	ث	ت	ق	ز
س	ر	ی	م	ن	ث	ك	ص	و	ا	ز	س	ی	ك	د	ر	س	ن
ن	و	ص	م	م	ف	ا	ر	ك	ا	ف	ی	س	د	ب	ا	ن	ر
ر	د	ر	د	ر	ك	ف	ح	ر	ص	ب	ن	ی	ع	ب	ط	ب	ن
ر	ا	ب	ب	ك	م	ا	ا	و	و	و	ی	ك	ص	ه	ذ	ن	ا
ب	ق	د	ب	د	س	ن	ل	ر	ب	ب	ی	ی	ل	ب	ر	ب	ث
س	ش	س	ا	ا	ح	ظ	ش	ه	ا	ه	س	س	و	ق	ی	و	ز
ف	و	ث	ی	ث	ف	ر	د	ر	د	ر	ر	ر	د	ر	د	ر	ر

استطاع از بحر و بر از رفع ...
گر ز هم نشستن ...

سؤال یازدهم چه سود ...

خواهم که شوم معتبر اندر دریا
... تا رب بنا

ك	ه	ه	ب	خ	ه	ث	م	د	ك	ث	ا	ش	س	ر	ك	ی	و
ا	ی	و	ا	ص	ی	ث	ك	ك	ا	ا	ش	ش	ل	ل	ن	ق	ن
ی	ج	ه	ث	ل	ث	و	ف	ث	ج	ف	ه	و	و	د	ی	ب	ك
ی	ر	ش	ا	ب	و	د	ن	ا	د	ح	ش	خ	م	ب	خ	ه	ا
ر	ف	ر	ر	ر	ث	ر	ا	ا	د	ر	و	ی	ص	و	ا	ر	ی
م	ك	ز	ا	ث	ه	ا	ل	ه	و	ا	س	ث	ه	ن	ی	و	و
ب	ك	و	ز	ب	ث	و	ز	ش	س	ب	س	ر	ش	س	د	ك	و
ا	ر	ر	ی	ا	ز	و	ث	د	ر	ذ	د	ی	ك	ن	ف	ش	ش
ف	ی	ر	ی	ا	ر	ج	ن	د	ر	د	ر	ص	و	ی	ا	ر	ی
ا	ی	ب	ی	ن	ب	ل	د	ا	م	ا	ا	ن	ب	ك	ا	ك	ك
د	ك	ب	ث	ذ	ب	ب	ی	ن	د	و	ذ	ك	ی	ا	ر	س	ا
د	د	ا	ر	ث	ا	ر	ا	ر	س	ر	ر	ر	ا	ر	س	ر	ر

از بود وجود ما به از رزنت
خواهم که زین جا برست گاه شوم

سؤال دوازدهم چه چیز برسد سودا

اجناس بفروشد ما اهم از کرنت
از مایه و سود ما به از کرنت

ث	ا	ن	م	ح	ر	ك	ش	ی	ص	م	ج	ج	ی	ی	ا	ا	و
ا	ا	ا	ب	ا	ا	ا	ن	ك	ی	ل	ث	ز	د	ب	ر	ل	ن
ر	ث	س	ه	ث	و	ص	م	ی	ب	ث	م	ث	ج	ث	ا	و	ا
ب	ی	ط	س	و	ن	ب	ا	ب	ث	ا	م	ر	ك	و	ی	غ	ا
و	ر	غ	ر	ز	ر	ی	ر	ا	ا	ا	ی	و	ط	ا	ا	ح	و
ا	و	ز	ر	ر	ف	ن	ب	ی	ب	ر	د	ب	ی	ی	ب	ث	ر
ی	و	ث	و	ث	ف	د	ا	ه	ه	ب	و	ك	د	ا	د	ث	ر
ص	ی	ب	ث	ش	خ	ا	ب	ی	ه	ج	ك	د	ع	س	ر	و	ث
م	س	ن	ز	ا	س	ف	ز	ع	س	د	ف	ا	ی	ت	ا	ر	و
د	ی	ك	ث	ر	ر	ب	ن	ج	ر	ث	د	ر	ز	ف	ا	و	د
ص	ی	ا	خ	م	ا	ا	ا	ا	ز	ب	ا	ب	ك	ر	ط	ك	ك
ب	ز	ی	ز	ر	ك	ر	و	ث	ر	و	ن	ر	و	ث	ر	و	ن

از مطلع از بیع وشرای هر کس
بنمایم تو جمله بیع وشرا

سؤال سیوم است بیع وشرا

بنده هر وقت خریدار هر کس
تنها نه خریدار حسن هر کس

د	ص	س	ب	ك	ر	ك	ب	ا	ص	ك	ه	ر	ا	ا	ا	ر	ر
ه	ا	ذ	ر	د	ب	خ	ح	د	ث	ا	ى	ب	ش	ب	ف	ر	ا
ر	ب	ش	ا	ز	ه	و	ش	ر	ه	ى	ش	ى	ب	و	م	ى	س
د	ا	ا	ب	ه	د	د	ى	ا	ل	ن	و	ص	ك	ى	س	ب	ح
و	ع	ى	ز	ب	د	ب	ر	ا	ى	ى	ا	ف	و	ص	و	ى	ا
ر	ا	ه	ا	ع	ص	ر	ش	ا	د	ع	ب	ه	ز	ك	ر	ه	ل
و	ر	ح	س	ب	غ	خ	ب	ى	ب	ى	ى	غ	ا	ب	و	ك	ى
ع	ر	ا	ى	س	ا	ث	ر	ب	د	ز	ر	ا	ا	ب	د	ث	ل
ص	ا	ى	ا	ر	غ	ى	ى	ى	ا	خ	ا	ب	ك	ع	م	ى	ى
ن	ب	خ	م	ى	ه	ر	و	و	ى	ب	ه	س	ى	ى	ى	ر	ا
ن	ب	ش	س	ه	و	و	ع	ر	ش	ص	ع	م	ر	ر	و	ث	غ
د	ن	ه	و	ر	ل	ا	و	ا	د	ر	م	ا	و	ا	د	ر	م

ار واقف بوده در حل عقار
هر مشکلات شرکت هم باز

سؤال چهاردهم است شرکت کاران

خواهم در بشوم شریکت ار بد مدار
الکار بین و راه خدای بفکار

ث	ن	ه	ب	ن	ه	ك	ا	م	ن	ب	ك	ا	ى	س	س	ى	ا
ر	ى	ك	ب	ك	ه	ك	ه	[illegible]	ز	س	م	ش	د	ذ	ى	ذ	ن
ى	و	ب	ك	ط	ش	ر	و	ر	ن	ز	م	ش	س	ى	ك	م	ر
ى	س	ا	د	ا	ا	ر	ش	ج	ا	ط	ك	ك	ث	ص	ز	ز	ى
ك	م	و	ك	ل	ث	ص	ب	ل	ش	ا	د	ث	ش	ن	ر	ق	م
ب	ر	ا	ر	و	ط	ه	ا	م	ص	م	ب	ر	ا	ع	ك	و	ر
ب	ر	ش	ب	ش	ر	ب	ى	ز	ث	ا	ا	ا	ك	ا	ر	ا	م
ا	ر	ى	ك	ز	ش	ش	ث	ر	ى	ى	ب	ش	و	ر	س	م	ر
د	ب	ك	ا	ك	ر	ى	ذ	م	ى	ه	ى	م	ى	ث	ر	ث	ز
م	ك	ه	ه	ا	ك	ط	ا	ن	ى	ن	ه	ج	ا	ا	ى	ف	ا
ل	ر	ى	ك	ى	ه	م	ر	ذ	ج	ع	د	ق	ا	ك	ه	ك	ا
ل	ا	ا	ب	ا	ا	ا	ن	د	د	و	د	ا	ن	و	د	و	د

ای آنکه تو قرضها کشیده ادا
لازم که بر قرض تمام خیر است

سؤال نوزدهم بجهت قرض دادن وگرفتن

درد دل قرض کرده دارو دوا
از لطف تو اکرام معلوم نما

ك	ا	ا	د	ب	م	د	ك	ب	م	ه	د	ى	ى	ر	ه	ى	
ح	ر	ر	خ	ى	ر	د	ه	ك	ا	ر	ن	ن	و	ك	د	ش	ك
ا	ق	د	د	ا	ق	ت	ع	ه	ا	و	س	ى	ر	ا	ا	ى	ر
ب	د	ى	م	د	ك	ق	ض	ر	ه	ن	ض	ى	ه	ص	ى	خ	ب
ر	م	ى	س	و	ب	ش	ا	ب	ش	و	ك	ض	ب	ا	ث	ا	س
م	د	ر	و	د	ر	ه	ا	ر	ه	م	ى	ا	ا	م	د	ا	د
ر	ر	ا	ك	ص	م	ر	ش	ى	ا	د	ا	ل	ك	د	ى	ب	ل
خ	و	د	ى	ا	ى	ا	س	ه	م	ر	ا	و	د	ه	ف	ب	ن
و	ث	ا	ى	ك	ل	ا	ب	د	ق	ه	ب		ب	ى	ل	ر	غ
ه	ى	ا	ر	م	ك	ر	س	ن	ط	د	م	د	ك	ف	س	و	ر
د	ى	و	و	ا	د	د	ب	ج	ا	ا	د	ى	ا	ا	ر	ر	ى
ى	ا	ا	د	ر	ى	د	ر	م	ا	ى	د	د	ر	م	ا	ى	د

ای بر تو امانت همه خلق جهان
ارباب سپران امانت مان

سؤال بیستم بجهت امانت سپرده

به شهر چنانکه سازو پیراو ایمان
خواهم خبر زنیک وبد با وبال

ض	ا	ب	ا	ا	ا	ك	ف	ص	ك	ف	ف	ا	م	د	م	م	م
ر	ر	ب	ن	ر	ر	م	ا	ش	ا	ا	ا	ب	س	د	ب	س	ص
ن	ن	خ	ن	ن	ه	ر	ث	ا	و	ث	ث	ا	ت	ض	ث	ث	ث
ى	ا	ذ	ر	ا	ا	ذ	س	ى	م	س	ب	ب	د	ب	ب	د	د
ب	ب	ك	ك	ب	و	ى	ن	ه	ر	ن	ن	ه	ر	ه	ى	ر	د
ش	ش	ر	م	ش	ش	ر	د	د	ر	د	ن	ب	ن	ا	ن	ن	ن
ا	ن	ى	و	ف	ى	ش	ى	م	ى	ى	ى	م	ب	ا	ا	ن	ك
ى	ك	ا	ك	ذ	د	ا	و	ن	م	ب	د	م	ث	ن	ى	ب	ك
ن	د	ب	ا	ا	ا	ا	ر	ط	ز	د	ر	ث	ب	ن	ن	ش	ر
ن	ا	ن	ى	ث	د	ث	س	ى	ث	د	ن	ن	ى	ى	د	ر	ن
ش	ن	ك	م	ن	ب	ش	ع	ك	و	ا	ه	و	ك	س	ر	ك	ك
و	م	س	ب	ذ	و	ى	و	ث	ه	و	س	ى	و	ث	ه	و	س

سؤال مقدم جهت دزد و برده و [illegible]

ه	ج	م	ا	ج	ه	ص	ك	ی	ل	ن	ب	ه	ی	ی	ی	ر	
ب	ه	ا	ی	ا	ك	ج	ط	ش	ن	ذ	ح	ر	ب	ف	ك	ی	ز
ر	ك	و	ك	ی	ه	ب	د	ط	ن	د	ر	ا	م	د	م	ك	ر
ی	س	ب	د	ب	ا	د	س	ا	ش	ه	ا	ش	ط	ی	و	ك	ز
ذ	د	ی	د	ذ	د	ا	ط	ج	س	ف	ا	د	ه	ن	ه	د	ز
ذ	و	ش	ه	ا	ن	ب	ع	ز	ك	س	د	ش	د	م	ر	ز	ك
ر	م	د	ر	ط	ب	م	ر	ز	و	ه	م	د	ك	س	ج	ر	ر
ا	ا	ج	ز	ز	ا	ه	ی	ط	ه	ف	د	ر	ی	م	ص	ا	ل
د	ن	د	ب	ت	ی	م	د	ی	ب	ر	م	س	م	ر	ا	ب	ا
ی	ب	ا	ر	ا	ر	ت	ه	ر	ز	ی	ك	ب	ی	ل	ب	ف	د
ا	ش	ف	ا	ر	م	ا	ق	ب	ا	س	م	ی	ی	ط	ی	و	ش
ی	ی	ط	ی	ی	و	ش	د	ه	ه	د	ه	د	د	ه	د	ن	د

سؤال [illegible] جهت [illegible]

ل	د	م	د	ب	و	ن	م	ب	ن	لا	ا	ز	ش	ش	ر	ا	
ق	ی	ش	ی	ص	ه	ی	ج	و	و	ح	ك	ن	س	و	س	س	ك
ه	ه	ر	ر	ت	س	ن	ت	ر	ت	ت	ن	م	ا	ت	ت	ی	ی
ی	ك	ن	و	ح	د	ش	ن	ك	ك	ن	م	ت	ا	ب	ن	ا	ب
و	پ	ن	ن	ك	ش	ن	ر	ر	ا	ج	ی	ر	ی	ك	ك	ا	و
ش	ی	ص	ه	ت	ش	ت	ش	م	ه	ر	ر	و	ذ	ل	ن	ب	ع
ا	ك	ش	م	ه	ت	ی	م	ا	ی	م	ی	ن	ه	و	ش	ا	م
ت	ش	ح	س	ش	د	ر	ت	د	و	ی	ك	و	و	ن	ت	و	ت
ا	ر	ت	ر	خ	ن	د	ر	ذ	د	ر	و	م	ق	ن	ت	ی	ر
و	ت	د	ر	ت	ا	ی	م	ك	ك	ر	ن	ذ	ب	ی	ب	ا	ظ
د	ه	ق	ر	ب	ه	ب	ه	ك	ر	ص	ه	ا	ت	س	د	ن	ا
ا	ت	س	م	ل	ا	ن	ر	ت	ن	ا	ر	ن	ر	ت	ن	ا	ا

سؤال [illegible] جهت ارسال نامه و قاصد

ن	ف	ر	ر	ر	ر	ق	ك	ب	ن	ا	ذ	ك	ا	ر	ف	و	ف	ا
ر	ط	ی	ك	ن	ه	م	س	ت	ا	ط	ص	ر	خ	ك	ر	ك	ب	
ه	ط	ن	ن	ن	د	و	ص	ت	و	م	ش	ب	ا	ق	ه	ق	ا	
د	ی	ر	ق	ی	ی	ا	د	ا	ك	ا	م	ب	ص	ك	ت	ا	م	
ق	ن	ص	ر	ص	ر	ه	ق	ر	د	ا	ا	ان	د	ن	د	د	و	
ر	ا	ن	ك	ی	ن	ص	ا	ب	ن	ب	ذ	ط	ص	ا	ر	د	ی	
د	م	س	ق	و	ن	و	د	م	ب	ك	ب	ط	ه	ی	ا	د	ب	
ب	ك	ه	ا	ا	س	و	ن	ن	ص	ب	ا	ا	ب	ب	ش	ی	ی	
و	ی	ی	د	س	ی	ش	ا	ا	د	ا	ا	ق	ك	ك	ن	ی	د	
د	ا	ا	ن	م	ر	ت	و	و	ك	ا	ب	ب	و	ك	ك	ی	خ	
د	ب	ب	ش	ر	ر	ه	ب	ب	و	ر	و	ك	و	و	و	ب	و	
ت	و	و	ت	و	ر	ر	د	د	ر	د	د	ر	د	د	ر	د	د	

سؤال [illegible] جهت [illegible]

م	ج	ج	س	ص	ج	ب	د	ب	ك	ك	ك	ك	ن	ن	ل	ل	ق
ن	ر	و	ذ	ه	ه	ن	ك	ك	ح	ح	ك	و	ز	د	خ	ب	ب
ح	ب	ب	ب	ن	ع	ب	ا	ص	و	ش	ن	ا	ا	ا	ه	ب	
د	ا	ز	و	د	ی	ك	خ	خ	خ	ت	و	ك	ن	ت	م	ج	م
ب	ص	ص	ص	د	د	ر	ه	ك	ت	ن	ا	ا	م	م	م	ب	ن
س	ا	ش	ز	ك	ن	د	ك	ك	ا	د	ك	ا	ب	ك	ی	ر	ی
ش	ن	ن	ك	د	و	ز	د	س	ا	ا	ا	م	ك	ك	ر	ب	م
ق	ه	ت	ك	ب	و	ن	ه	ف	ك	س	ك	ر	ر	ذ	ك	س	ر
ج	ف	ط	ن	ی	ن	ب	م	ا	ش	ی	د	ا	ت	ح	ی	ا	ز
ا	د	ن	د	ن	ب	ن	ح	و	ب	ز	ن	ن	ح	ل	ل	ی	س
خ	ب	ظ	ه	ج	ه	خ	ب	ش	ش	ر	ی	و	و	ف	ط	ن	ا
و	و	ك	ك	ه	ا	د	د	ر	ر	ك	ر	د	د	ر	ر	ك	ر

[illegible]

خ	ب	ه	ا	ا	ب	ح	ك	خ	ص	ز	ب	س	ب	ی	ی	ی	ی	
خ	ر	ه	ب	د	ا	ر	م	و	ن	خ	ن	د	ا	د	ر	ق	ن	
ی	ع	ر	خ	ب	خ	ا	غ	ل	ر	ر	ك	ر	ك	ت	ا	ب	ر	ب
ا	ك	ت	ا	ا	ب	و	ك	ی	ر	ب	ر	ی	ز	غ	س	ح	س	
ز	ر	ن	ب	س	ا	ع	ب	م	ت	ا	ی	ص	ر	خ	و	ا	ص	
و	ر	خ	ا	ل	ا	د	س	ب	ی	ص	ل	ی	ا	و	ی	و	ر	
ق	د	ر	ك	ی	ك	ی	ا	ر	ن	ی	ن	ح	ب	ب	ح	ج	ر	ل	و
ك	ب	د	ج	ا	ی	ه	ر	ن	ب	ب	د	ا	و	ز	ن	ل	ف	
ر	ف	ا	ك	ا	ر	ی	د	ر	ی	ت	ر	ه	د	ن	ز	ا	و	
خ	ف	ه	د	د	و	و	ر	خ	ب	ث	غ	ب	ر	ك	ن	ك	غ	
ر	و	ب	ا	ر	ب	ر	و	ز	ا	ر	ب	س	غ	ر	ی	س	و	
س	غ	ر	ی	س	و	ت	ی	ی	د	ث	د	ث	ی	ی	د	ف	د	

[illegible]

ع	ب	ع	ع	ب	ع	ن	ن	ص	ز	ك	ك	ه	ی	ه	ه	ی	ه
ی	ی	ر	ا	ه	ه	د	ك	د	د	ع	د	س	س	ف	ن	ك	ك
و	م	ب	و	ت	و	ث	ث	ه	ك	ل	ن	ب	ا	ی	ب	و	ب
ج	ا	و	ب	ا	د	ی	ن	ع	ی	ع	ی	ی	ن	ر	س	م	ع
ع	ب	ت	ع	ه	ع	ز	ع	ا	ی	ش	ه	ث	ی	ب	ث	د	پ
د	ه	ح	ا	ب	د	ب	ش	و	ب	ب	ك	د	ت	ر	ص	و	
و	ك	د	و	ا	ر	ر	ص	خ	ب	د	ع	د	ه	د	د	ك	و
ه	و	و	د	ق	ه	ب	ط	ر	ب	س	ك	ك	ر	ا	ب	ن	د
س	ك	ی	غ	ی	س	و	ث	ص	و	ذ	د	ی	و	ن	ا	ن	ی
ث	ی	و	د	د	ا	ن	م	ا	ی	ی	ن	د	ب	ع	ا	ی	ش
ی	ه	ی	ث	ك	ك	ا	ه	و	ذ	ك	ك	ث	ا	ب	س	ن	
ن	ث	ا	ح	ص	ن	و	ر	م	د	ث	د	و	ر	م	د	ت	د

[illegible]

و	ه	ه	ا	ب	ا	ب	ه	ن	ن	[illegible]	ز	ز	ق	س	د	ك	ك	م
س	ر	ی	م	ی	ن	ت	ث	ك	ر	[illegible]	ز	ر	ش	ك	س	ا	ر	ه
ش	س	ه	م	ر	و	ك	●	ت	ن	ا	ا	د	ی	س	ی	ز	ز	
ا	ك	ش	د	ك	د	و	ر	ی	ل	ش	ش	ر	و	ك	ك	ه	م	
ن	و	د	س	ك	ك	ی	ی	ك	ر	ب	ب	ت	ش	و	ی	ا	ا	
ك	د	ر	ر	و	د	ت	ك	ش	ر	ر	ر	ز	م	ب	و	د	ك	
ا	ا	ك	پ	و	و	ك	ج	ك	ب	ه	س	ر	ا	ش	س	س		
ن	ن	ر	ه	س	ب	ك	ه	ر	ك	ی	ك	ی	ك	ب	ع	ب	ی	د
ا	ر	ب	ا	ر	ر	ا	ك	ن	ه	ك	ز	ر	د	ا	ر	ا	ب	
ر	ا	و	ث	ل	ح	ك	و	ز	ث	م	د	ك	م	ز	ر	و	د	
ن	ن	ك	ش	ر	ه	ن	ی	ك	ب	س	ه	ی	ك	ن	و	و	س	
ی	ك	ن	و	و	س	د	و	د	ر	ث	د	ث	د	و	ك	د	ذ	ث

[illegible]

ط	ا	ك	ب	ك	د	ك	ذ	م	ص	م	ص	ل	ی	و	ی	ر	ر
ب	ی	ی	ب	ی	ب	ب	ن	ز	ك	ك	د	ف	ن	ش	ر	ش	ر
ك	ش	ب	ن	ن	م	د	ق	و	ش	و	ك	ن	خ	ن	ا	د	ن
ی	ی	د	ا	د	ر	خ	ص	د	ه	ص	د	ط	د	م	ن	م	ك
ل	ذ	ی	ی	ب	ی	ر	خ	ی	ب	ی	ر	ا	ی	ث	ب	ر	ا
ا	ل	ش	ن	ش	د	ص	م	ب	ب	ی	ك	ر	ا	و	د	و	م
ی	ه	ا	ن	ا	ر	و	ص	د	م	د	ی	ب	ل	ش	د	و	ف
د	م	ر	ی	خ	ش	ن	ط	خ	ك	م	ث	ا	ی	ب	ك	ل	و
د	ف	ر	ر	ق	ا	ی	ش	ن	ن	ا	د	ی	م	م	ا	ی	ذ
د	و	د	د	ص	خ	خ	ع	و	ف	د	ب	ب	د	ا	ا	ن	ر
و	ب	ش	ت	ب	ب	ز	ز	ز	ب	س	ی	و	ا	ا	ه	ن	
ی	و	ا	ا	ن	ن	ش	د	د	د	د	د	ش	د	د	د	د	د

[illegible]

از محبت او در دهر شکار کرده دوا
خواهیم کراز دریغی الکار شوم

سوال بیتی پنجم سوال از دعا او بعض

الحفظ تو هر دریغ یا شفی شفا
سار یا کرم شوق ختم ما

ب	م	ب	ب	ك	ص	غ	ب	غ	ذ	ل	ك	و	ی	ا	ا	ر	ح
م	ه	م	ب	ی	ه	د	ش	ش	ه	ج	ث	ب	ب	و	ر	ك	ب
ب	و	خ	د	ه	خ	س	ك	د	ه	پ	و	ی	د	ر	ك	ا	س
ی	و	ر	ی	ر	د	رم	ا	م	ز	خ	ث	ا	ف	د	ز	ه	ج
ا	ی	ب	م	ر	ه	ر	ی	ش	ب	ی	م	ر	م	د	ا	ن	ا
و	ق	ه	ر	ز	ل	ی	ر	ا	ه	ك	ز	د	ك	ص	ص	ب	ه
ا	ی	ز	ی	و	خ	ر	ر	ی	ا	ا	ر	و	ض	م	م	ش	د
د	د	ب	ح	ی	ا	د	ت	ر	ر	و	ا	ب	ك	د	ب	د	ا
ر	و	ی	ظ	د	خ	ی	ا	ش	ش	و	ز	ب	خ	ض	ب	ب	و
ه	ر	م	ب	ط	و	د	ن	ث	ه	ی	ا	ه	ج	ه	ك	ی	ا
ا	د	ك	ش	م	ه	ا	ه	ك	ر	م	م	ی	ا	ش	و	ا	ی
ی	ا	ش	و	ا	ی	ك	ه	گ	د	ر	د	ث	ن	ث	د	ر	د

از دار و درد دل ... خواهیم
خواهیم کرم کن تو از کرم

سوال بیتی ششم طلب دوا خوردی

الکه زقید دل ادل از بند
طلب ... وقت ... ماند

ه	ه	ه	ج	م	س	م	م	ب	م	ا	ث	ر	ر	ر	و	س	ب
ی	ی	ی	ی	ز	ا	ك	ك	ك	ن	ه	ر	ش	ر	ش	ل	ب	ا
ج	ا	ب	ح	ل	د	و	و	ك	و	ه	ر	ل	م	ا	ا	ه	ر
د	د	و	ه	ر	و	ا	ر	ص	ل	خ	ج	ب	د	ش	و	ث	ی
ب	و	ب	م	و	ل	ا	ر	ب	س	و	ا	م	ز	ر	ف	ر	ا
ك	د	ه	ش	ه	ب	ی	م	م	ع	ی	ب	ط	و	غ	ب	م	ی
خ	ی	س	د	ك	م	ا	م	ی	ر	ج	س	و	خ	ه	ن	ه	ی
د	ح	ر	و	و	م	ر	و	ل	ی	ق	ب	ك	ن	ن	ن	ز	ث
د	ر	ا	س	ه	ا	ر	ث	ف	ك	ه	ع	ا	د	ش	ث	ر	ی
ن	ش	ع	ن	ر	ه	م	م	ا	م	ب	د	و	ا	ن	ا	ب	ا
ر	س	م	س	ا	ب	ر	ز	د	ز	ا	ب	و	ه	ی	ه	ش	ش
و	د	ی	د	ش	س	ر	ل	د	ل	د	ی	ز	ل	د	ل	ه	ی

ای رازق رزق الخلائق اجمعین
خواهیم کرامانا کن اکرم

دارم بیانات ... معین
کاین ... در این قطعه زمین

ز	ص	ا	ب	ا	ا	ب	ك	ش	ب	ج	د	ر	ا	ك	ی	ی	ی
ی	ز	و	ج	م	ر	ا	ح	ر	ا	ه	ه	ا	ر	د	ا	ل	ب
ع	ب	ص	ب	ز	ز	ب	ا	ح	ی	ه	د	ت	ف	ب	ی	ر	ر
ی	ع	ا	ت	س	ی	ك	ا	ر	ك	ا	ا	و	ت	ص	خ	ع	ه
ن	ل	د	ر	ع	ع	ك	ه	ل	م	ی	ا	ك	ر	ا	ب	ت	ت
ه	م	ص	ز	ت	ف	ه	ا	ر	ص	ه	ر	ی	ا	ا	ر	و	ز
ف	ب	ی	د	م	ك	ا	ذ	ن	ك	ر	و	ع	ك	ز	ق	ی	ن
ه	ی	ت	ر	ی	ه	ب	و	ك	د	ش	ك	ك	ا	ص	ص	ش	ز
ی	ا	ش	ل	و	ب	ه	د	و	ه	ب	ح	ن	ی	ت	ب	د	د
ف	ه	ر	ر	د	د	ه	ه	م	ك	ح	ب	ر	ز	ز	د	ب	ب
ا	ی	ر	ا	ا	ا	ا	ن	ی	ا	ا	ا	ی	ا	ا	ر	ص	س
غ	ا	ا	ر	ط	ش	ت	ر	د	ی	ل	د	ه	ر	د	ی	ل	د

ای خدا ... از لطف
خواهیم کرم ما ... از لطف و کرم

سوال بیتی ... کار ... مرا

بحر ... رحمت تو ... ما
الکه ... ما

ص	ا	ا	ب	ا	ب	ن	س	ن	ل	ب	ی	ب	ی	ص	ی	ن	
ی	ی	ع	م	ی	و	ر	د	ن	ب	ه	ا	ه	ك	ی	ا	ك	ق
ب	و	ع	ر	ع	ی	ی	و	ك	ی	ا	ت	ا	س	م	ا	م	ع
ا	ص	ه	ی	ی	د	ش	ث	ا	ر	ا	م	ز	ط	س	د	ن	ك
د	ب	د	ب	ر	ا	ص	ب	ع	ر	د	ر	م	ر	ث	ن	ث	ر
ب	ه	ی	ا	م	ا	ص	ا	ب	ا	ب	ط	ر	ا	ك	ن	ث	ر
ا	ی	و	ی	و	م	ش	ی	ن	س	ك	ب	ل	ع	د	ع	د	ك
ا	ا	ا	ا	ه	ن	ح	ی	ن	م	ب	ه	د	ی	ز	ل	ش	ا
ا	ش	ك	ا	س	ز	ی	ن	ی	ه	ر	ر	ی	و	و	ر	ی	ی
ب	ع	ه	ا	و	ا	ه	ر	م	ث	ه	ن	س	م	م	ح	ع	ك
ك	ا	ن	ك	ی	ه	ی	ا	ك	ر	د	ز	ا	ح	ط	ه	ك	ا
ا	ر	ن	م	ر	ا	ر	ث	ر	ی	و	ر	ر	ث	ر	ی	و	ر

[illegible]

د	د	د	د	د	د	ب	ب	د	و	ب	ر	ر	ر	ر	ر	ر	
ا	ل	ر	ل	ر	ی	و	و	و	و	و	م	ل	ح	ش	ذ	ج	
ی	ی	ی	ی	ی	ی	ح	ه	م	ا	ه	ا	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ه	ك	ل	د	ب	ر	ك	ب	ك	م	م	ك	ث	ث	ه	ك	ك	ه
ه	ن	ه	ج	ج	ذ	و	م	خ	س	ه	و	ن	ف	ر	ر	ن	
ر	ا	ك	ی	د	ع	ه	ج	ر	د	د	ك	ر	م	ق	ك	ب	ا
ك	ه	د	ا	ا	ه	د	ر	ه	ه	ب	ج	ن	ب	ك	س	ا	د
ش	ی	م	ر	ی	ذ	د	ا	ش	ث	خ	ا	ا	ش	ج	د	ج	و
ك	ی	ت	خ	ث	س	ش	خ	و	ی	و	ف	د	ب	ش	و	ا	ی
ن	ن	م	ا	ث	ق	ا	ن	ا	ر	ب	ر	ا	د	ا	و	ا	ی
د	د	ه	ش	ا	ا	د	ا	ه	د	ب	ر	ا	س	س	ی	س	س
ا	س	س	ی	س	س	ن	ث	ث	د	ث	ث	ن	ث	ث	د	ث	ث

[illegible]

ك	ا	ا	ا	ا	ا	ش	ذ	د	ا	ذ	ذ	ر	ی	ی	ی	ی	ی
ا	ن	ل	م	ی	ن	د	ن	ن	ن	ن	ن	د	ه	س	ا	ن	ه
ا	ع	ع	ع	ع	ع	خ	ا	ا	ن	ع	ا	ی	ق	ق	ق	ق	ق
ه	ر	د	ه	ق	ر	ع	د	د	د	د	د	د	ك	ی	ج	د	ك
ق	م	و	ا	ب	ا	س	خ	ن	م	خ	د	ب	ن	ك	و	و	
ن	ع	ر	ا	ف	و	ه	ا	ك	ر	د	د	ذ	ی	م	ن	ا	ی
ر	ر	ا	ج	م	ب	ك	ك	ی	ك	ل	ش	ك	ك	ح	ه	ل	س
ف	ن	ن	ه	ث	ر	ه	س	ب	ت	ا	ی	ت	د	ح	ك	ی	ا
م	ث	د	ی	ل	د	ن	ر	د	و	ر	م	ی	ب	ن	ك	ا	ك
ش	ی	ن	ی	ب	ی	ك	س	ب	ن	ن	ا	ك	ق	ب	ی	ك	ا
ر	ی	ا	ب	ك	ن	ر	ك	ا	ش	ر	ن	د	ا	ش	و	ی	ا
د	ا	ش	ب	ی	ا	د	ر	د	ن	ر	ذ	ر	د	د	د	ذ	ر

[illegible]

ز	ز	ز	ز	ز	ز	ب	د	ن	و	ا	د	ن	ن	ن	ن	ن	ن
د	ه	ا	ا	ل	ش	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ر	ب	م	ج	ح	م
د	د	د	د	د	د	ش	ر	ا	ب	ذ	ن	خ	ل	ف	د	ا	ق
ك	ا	د	ا	ر	ب	و	ه	ع	و	ز	و	ن	د	ك	م	ا	د
ط	ج	ل	ن	د	ل	ا	ر	م	د	ل	ت	ل	ه	ا	خ	ر	ر
ك	م	ن	ن	ح	ر	ا	ر	ن	س	س	ا	ر	ش	خ	د	د	ی
ف	ا	ج	ث	ث	ط	ث	و	ی	و	ر	ن	ا	ط	ه	ا	ا	ل
م	ب	ل	ن	ك	ث	و	ل	ا	ذ	ا	ا	ا	م		خ	ن	ا
ا	ا	ن	و	و	ق	ا	و	ر	ی	ا	خ	و	ق	ك	ب	ذ	ن
و	م	د	ب	ر	ر	ل	ط	م	ك	ل	ك	ل	س	م	ر	ك	ا
ی	ل	ب	ر	ه	و	ی	ث	ب	ه	ن	و	س	ا	ا	ی	ا	س
س	ا	ا	ی	ا	س	ث	ف	د	ذ	ر	ث	ث	ق	د	ذ	ر	ث

[illegible]

ت	ت	ت	ا	س	ك	ب	ز	ر	ن	ث	ه	و	و	ر	ی	ب	ر
ح	٢	ض	و	ا	ر	ر	ر	ا	ن	ر	ب	ق	ن	ا	ج	ب	ج
ا	ا	له	ص	ك	ت	و	ب	ی	د	ی	ه	ك	ك	ر	ی	ن	و
ا	ش	ح	ا	ا	ك	ر	ر	ه	ح	ث	ا	ك	ه	ق	ی	ب	ن
ب	ب	س	ق	و	و	ز	و	ب	ی	ی	د	و	و	ت	ش	ب	م
ا	و	و	م	ت	ب	د	د	م	ه	ح	ر	ر	ن	د	ك	و	د
ش	ش	ی	و	د	و	د	و	د	ن	ت	ب	و	و	ل	ز	ا	ب
ر	ج	ر	ز	ل	ح	ه	ه	ر	ك	و	د	ك	د	س	ش	ا	ق
ر	ر	س	ه	ف	ی	ر	ا	ا	و	ف	خ	س	ذ	ت	ت	د	ر
غ	ی	ف	ه	ی	و	د	ش	ك	د	ك	د	م	ی	ك	ر	ع	د
ب	ت	ا	خ	ر	ك	م	ب	ا	خ	ظ	ك	د	خ	ر	و	ی	ن
خ	ج	ر	و	ی	ن	د	و	ی	د	م	د	ر	و	ی	د	م	د

ار وقع از [illegible] / خوام کرد اگاه شاد [illegible]

سؤال سیوم [illegible] تعیین پسر یا دختر [illegible]

اگر زوجه [illegible] / [illegible] پسر [illegible] یا دختر

ح	د	د	ب	م	ب	ك	ب	پ	ك	د	ك	ا	ر	ر	ر	ى	ا
ب	ى	س	ا	خ	ه	م	ى	ر	و	ن	ش	س	ق	ر	ى	ث	ث
ل	د	ح	ص	م	د	ر	ى	س	د	ر	ر	ن	ف	م	ا	ا	ا
د	ن	ث	ث	ى	ا	ا	ج	ح	ى	ى	ر	س	د	ر	ن	د	د
ف	ن	ى	ب	د	م	ك	ا	ى	ا	ى	خ	ه	ك	س	ف	ك	ت
ن	ن	ب	د	ك	ث	ر	ج	ث	ا	ا	و	ا	ك	س	خ	ب	ر
ا	و	ا	ل	ج	خ	ر	ا	ر	ت	خ	ا	ب	ن	ى	و	ن	ر
خ	و	ك	ر	ت	م	ش	ك	ك	ش	ب	م	و	پ	ه	ى	خ	د
ا	ه	ه	ا	و	خ	ى	س	م	خ	و	س	ر	ر	م	د	د	و
ش	ر	ى	و	ش	ث	ث	ب	ى	ى	د	ش	ن	ب	د	ش	م	ب
ب	ا	ا	ن	خ	ح	ه	ا	ا	ل	ن	ف	ا	ش	ى	م	ث	ا
ا	ش	ى	ق	ط	ا	د	د	د	ا	ر	ل	د	د	ذ	ا	ر	ل

ایجاد [illegible] اولاد [illegible] / چون [illegible] فرزند [illegible]

سؤال [illegible]

دانه تو [illegible] / [illegible]

ب	م	ش	ا	ش	ا	ن	ا	ك	د	ز	ج	ت	خ	ا	ى	ا	ى
ه	نا	ه	ر	ى	ق	و	د	د	ك	د	ك	ا	ع	خ	ج	ن	م
ف	ا	ش	ه	م	ف	ل	ط	د	ن	ص	ر	ى	ب	و	ف	ا	ر
ى	ا	ا	ى	د	ا	ق	ن	ا	ر	ن	ز	ا	ى	ى	ن	ف	ف
ب	د	ى	ذ	ش	ن	م	خ	ث	ح	ك	ث	خ	ا	ج	ن	و	د
ى	د	د	ا	و	د	ش	ى	و	ن	ح	ا	د	ا	ه	ن	ه	ه
ن	ن	ا	خ	ز	ز	ن	ك	ر	م	ر	د	د	ع	ن	ى	ى	خ
ش	ه	خ	ح	ى	ب	ه	ز	ب	ا	ذ	د	و	ش	ل	ا	ش	د
ا	ى	ا	ل	ا	ا	د	د	ف	ل	و	ل	د	ز	ث	ث	ذ	ح
ب	ن	ب	ث	د	خ	ا	ا	م	و	ق	و	ا	و	ى	و	ظ	و
د	م	ك	ب	ا	ا	ر	م	ق	ب	ا	ا	ك	ى	ى	و	د	ه
و	ى	ى	و	ه	ه	ر	د	ن	د	ر	ى	ر	د	ن	د	ر	ى

[illegible]

م ل ن ح ل ل ب ا د ش م ن ج ا ن ق و د

[illegible]

لـ ه ب ش ن ا ن ی و د د س ت ا ن

[illegible]

ل ه ت ر ا د م ت د ا م   د س ث ب ف ا ل

ا ر ۶ ۳ ۲ ۱ [illegible]

[illegible]

[illegible] حضرت لاتایلو

تصدق حضورت گردم اولا علی مزین [illegible]

علی دیگر [illegible] فعلا [illegible] لایم [illegible] لاتاما [illegible]

صورت [illegible] حال ترمیم درخت کاری [illegible] باید [illegible]

چرا که من را [illegible] بنده [illegible] سابق

علاوه هم را از طلب کار [illegible] قرض کردم [illegible]

حالت پول اگر مرحمت فرمائید [illegible] دیگر [illegible]

تمام کرده و درخت فرض شده [illegible] هر کار پول فرض کنند

بعد منبع زود داد درخت [illegible] عقب [illegible]

زحمت من [illegible] مرحمت [illegible]

[illegible] اکبر [illegible]

هو الله تعالی چهل حدیث

الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین قال رسول الله صلی الله علیه وآله من قرأ او حفظ اربعین حدیثا بعثه الله تعالی فی السما
ودنیا وفی الارض فقیها وحشره الله مع الصالحین الذین لا خوف علیهم ولا هم یحزنون قال رسول الله الصلوة عماد الدین فمن اقامها فقد اقام الدین ومن ترکها فقد هدم الدین
وقال من ترک الصلوة عامدا متعمدا القی فی النار ثمانین حقبا والحقب ثمانین سنة وقال عجلوا بالصلوة قبل الفوت وعجلوا بالتوبة قبل الموت وعجلوا بالصدقة قبل البلاء
وقال من انفق درهما علی طالب العلم فکانما انفق مثل جبل احد وقال الفجر ثم جلس حتی طلع الشمس اعطاه الله فی الفردوس سبعین قصرا من ذهب وفضة وقال من حافظ علی الصلوة الخمس
کتب الله له نجاة من النار یوم القیمة ونورا وبرهانا ومن لم یحافظ علی الصلوة الخمس لم تکن له نجاة ولا نور ولا برهان ولا ایمان یوم القیمة وقال من تکلم بکلام الدنیا عند الاذان سلب منه
عند الموت وقال المؤمن فی المسجد کالسمک فی الماء والمنافق فی المسجد کالطیر فی القفص وقال من بنی مسجدا لله تعالی بنی الله له فی الجنة سبعین قصرا وقال من عرف نفسه فقد عرف ربه
وقال لا یدخل الجنة من کان فی قلبه مثقال ذرة من الکبر ولا یبقی فی النار من کان فی قلبه مثقال ذرة من الایمان وقال من قتل حیة فکانما قتل کافرا وقال من اذی مومنا بغیر حق فکانما هدم الکعبة والمدینة
والبیت المعمور وقال من اکرم غریبا فی غربته فقد اکرم سبعین نبیا مرسلا وقال من اراد ان یکلم مع الله فلیقرأ القرآن وقال اهل القرآن هم اهل الله وخاصته وقال المسلم من سلم المسلمون
من لسانه ویده وقال من قضی لاخیه المسلم حاجة فی الدنیا قضی الله له سبعین حاجة فی الآخرة وقال من اکرم الضیف ولو کان کافرا اکرمه الله تعالی یوم القیمة وقال الدنیا مزرعة الآخرة
وقال الدنیا سجن المؤمن وجنة الکافر وقال صلی الله علیه وآله الدنیا دار الغرور والآخرة دار السرور وقال خصلتان لا تجتمعان فی المؤمن البخل وسوء الخلق وقال العلم بلا عمل کالسحاب بلا مطر
والغنی بلا کرم کالشجر بلا ثمر والفقیر بلا صبر کالبحر بلا ماء والشباب بلا توبة کالبیت بلا سقف والمرأة بلا حیاء کالطعام بلا ملح وقال قوام الدنیا باربعة اشیاء بعلم العلماء وسخاوة الاغنیاء وعدل
الامراء ودعاء الفقراء وقال من تعلم بابا من العلم والاحادیث ولو بابا واحدا کتب الله له اجر سبعین نبیا وقال من قص شاربه اعطاه الله تعالی اربعة انوار نورا فی وجهه ونورا فی جبهته ونورا فی
قلبه ونورا فی القیمة وقال من شرب الماء قائما او شرب ... ابتلاه الله ببلاء لا دواء له وقال صلی الله علیه وآله من تسلط ... کتب ... منسوخ ... الذی
بدو من الفقر وقال من شهد ... کتب الله بکل خطوة ... عشر حسنات ومحی عنه عشر سیئة ورفع له عشر درجة وقال ... علی الیهود والنصاری ... علی امتی فقالوا یا رسول الله
من هم امتک قال الذین یسمعون الاذان ولا یاتون ... الاقامة ولم یحضروا الجماعة وقال من ... الصلوة ... ما فعل الانبیاء ... آدم
آدم و ... محمد قال من ... وقال من ... المؤمن فی قرضه ... حرم الله علیه ریح الجنة وقال من فسر القرآن برایه فلیتبوأ مقعده
من النار وقال نیة المؤمن خیر من عمله ونیة الکافر شر من عمله وقال علی علیه السلام ان الله جمیل یحب الجمال ویحب ان یری اثر نعمة علی عبده وقال الصادق علیه السلام ثلاث من
مکارم الاخلاق العفو عمن ظلمک وصلة من قطعک واعطاء من حرمک وقول الحق ولو علی نفسک عن سید البشر صلی الله علیه وآله قال من اراد ان لا یوقفه الله علی قبیح اعماله ولا
ینشر له دیوانا فلیدع بهذا الدعاء فی دبر کل صلوة اللهم ان مغفرتک ارجی من عملی وان رحمتک اوسع من ذنبی اللهم ان لم اکن اهلا ان ابلغ رحمتک فرحمتک اهل ان تبلغنی لانها وسعت
کل شیء یا ارحم الراحمین وعن الرضا علیه السلام عن آبائه علیهم السلام عن رسول الله وهو عن جبرئیل قال سمعت رب العزة یقول کلمة لا اله الا الله حصنی فمن قالها دخل فی حصنی امن من عذابی
وفی بعض الروایات قال الرضا فی آخر هذا الحدیث بشرطها وشروطها وانا من شروطها آنچه از هجرت گذشته هشت هشت طرح کند آنچه باقی ماند بعد از طرح در حروف سال
نظر کند و آن هشت حرفست ... هر حرفی مختص شود به عددی آن حرف را ضبط کند مثلا اگر یک ماند الف را که حرف اول است ... و عدد آن
پنج است پس آن عدد را نگاه دارد و بعد از آن هر ماهی را که اراده کرده تحصیل غره از او ... از محرم شماره نماید ... مطلوب چندمی از دوازده ماه است بعد از معلوم
از حروف ماه نظر کند و حروف ماه را از اول شمار نماید مثلا اگر محرم است حرف آن ز است و عدد آن هفت است و اگر صفر شد حرف آن ب است و بر این قیاس
بعد عدد حرف سال را با عدد حرف ماه جمع نماید ... هفت طرح کند و آنچه باقی ماند از شنبه حساب کند هر روز از روزهای هفته منتهی شود آن روز غره آن ماه است
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] اذا [illegible] الواحد [illegible] والاصل [illegible]

[illegible] اكبر [illegible]

من [illegible] الاصوفيه [illegible] حر علم [illegible]

[illegible] صور [illegible] مواد [illegible] مواد [illegible]

[illegible] الباب [illegible]

انه [illegible] الاثبات [illegible]

من الاعراب [illegible] الرابعين

[illegible] شرح [illegible]

على انه لا محل له من الاعراب [illegible]

[illegible]

[illegible]

او صفة [illegible] الواجب [illegible]

[illegible] الاول [illegible]

حرف [illegible] ما قبل الها [illegible] اذا حرك [illegible]

[illegible] الوصل [illegible] ليلة القدر خير من الف شهر [illegible]

[illegible]

[illegible] من [illegible] قلب [illegible]

١

[illegible] القلب [illegible] الكريم [illegible]

[illegible] قلبه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] الاولى [illegible]

[illegible] عشر [illegible]

[illegible] رمضان [illegible]

[illegible] الجمعة [illegible]

[illegible] من الاقران [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] حضرت يوسف [illegible]

[illegible]

[illegible]

صورت دریافت [illegible]

[illegible]

صورت مخارج [illegible]

صورت مخارج [illegible]

صورت مخارج [illegible]

صورت مخارج [illegible] شنبه [illegible]

صورت مخارج [illegible]

صورت مخارج [illegible]

صورت مخارج [illegible]

[illegible]

اسکندری

محمد علی آباد ..... حاضر شد در محضر شرع شریف جناب حاجی شیخ حیدر

و مدعی گردید که زردکیس جناب جلالتمآب آقای نظم الممالک مبلغ یکصد تومان [illegible]

بعنوان جرم ازمن گرفته باید رد نماید زردکیس معظم الیه مطالبه جواب شد اقرار دارد ولی ادعا می‌کند

که یکصد تومان از بابت وجه [illegible] ملک خالصه جات [illegible]

و ملک [illegible] گرفته شده و [illegible] مصالحه نموده [illegible]

جناب حاجی شیخ حیدر انکار مصالحه نمود و مدعی شد که چنین صلحی واقع نشده

[illegible] یکصد تومان از زردکیس جناب نظم الممالک [illegible]

و مقرر شرعی شد که [illegible]

بشود جناب حاجی شیخ حیدر با حاجی شیخ ابراهیم مصالحه نمایند [illegible]

اعتبار ساقط و باطل باشد و کان ذلک فی یوم شنبه چهاردهم شهر

رمضان المبارک توشقان ئیل سنه ۱۳۲۵

دیده در تبریز نقص بود در طاقچه ... ارک

تفسیر صافی — تفسیر مجمع البیان — زاد المعاد — شرح لمعه — مدینة المعاجز — اسرار الشهاده — انوار نعمانیه — ترجمه اربعین شیخ بهائی — ترجمه ... — ارشاد دیلمی

[illegible] — اصول — حاشیه ... — [illegible] — شرح منظومه — [illegible] — کفایة الاصول — [illegible] — جامع الاسرار — [illegible]

[illegible] — تفسیر ... — بحار الانوار — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — تفسیر [illegible]

احیاء العلوم — شرح عقائد — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — انوار [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible]

من کشکول شیخ بهاء الدین محمد عاملی قدس سره هر گاه اراده نمائی که در بلده یا قریه ساکن باشی اسم خود و اسم مادر خود و اسم آن ولایت
یا قریه را [illegible] بعد از آن چهار چهار طرح کن اگر یک باقی ماند [illegible] اگر دو باقی ماند [illegible] و اگر سه عدد باقی
ماند حال تو در آنجا متوسط خواهد بود و اگر سه عدد باقی ماند رزق تو در آنجا وافر و فراوان باشد و [illegible] و اگر چهار
عدد باقی ماند [illegible] در آنجا با دولت خواهد بود والله اعلم

١٣٦	
٢٦٢	
٥	
٤٠٣	
عدد از طرح	٣

[illegible]

انتهی اذا اردت ان [illegible]
[illegible]

عقد مناکحت [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۲۶ [illegible] عقد [illegible] میر محمد حسن خلف [illegible]
[illegible] بیگم بنت [illegible]
واقع وجاری شد [illegible]

[illegible] عقد [illegible] بیگم بنت [illegible]
واقع وجاری شد [illegible] بود

[illegible]
[illegible]
[illegible]

صورت هبه نامه [illegible] کلام [illegible] واجب الاتباع [illegible]

[illegible] صورت [illegible] در رساله [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible]

صورت [illegible]

[illegible]

[illegible]

تولد نور چشم [illegible]
[illegible] شوال [illegible] ۱۳۰۵

تولد نور چشم [illegible]
[illegible] ۱۳۱۴

تولد نور چشم [illegible]
۱۹ [illegible] رمضان [illegible] ۱۳۱۵

تولد نور چشم [illegible]
[illegible] ۱۳۲۲

تولد نور چشم [illegible]
[illegible] ۱۳۰۹

تولد نور چشم [illegible]
[illegible] ۱۳۱۰

تولد نور چشم [illegible]

تولد نور چشم [illegible] رمضان [illegible] ۱۳۱۷

بسم الله الرحمن الرحيم واعلم ان في الرسالة المسماة بشرح دائرة جنة الاسماء وفيها قربها من مركزها
او من كان ميتا فاحييناه مقطعة الحروف كل حرف في بيت من بيوت الدائرة المنقسمة تسعة
عشر قسما وفوقه فرد حي قيوم حكم عدل قدوس وفوقه بسم الله الرحمن الرحيم مقطعة الحروف ايضا
وفوقه على محيط الدائرة اشكال ودوائر ذكرها منظومتين مختلفتين في القافية والوزن
ذكرها ان ورا يعنة الكبير فوقع فيها جمع كثير واستغاثوا الى امير المومنين ع فوضع لهم
هذه الدائرة لدفع الوباء اما ابو حامد فاستخرج منها فوايد شتى ووصف كيفية العمل بها
واما اوردها ورده في وصف المنافع وانواع كيفية العلاج عليها قال لدفع الوبا والقحط عن
اذا رايت انسانا طعن فاكتب له هذه الدائرة بالزعفران والمسك كما ذكره امير المومنين ع وعلقها
فيبرئ والافامح الكتابة بماء القراح واسقه الماء وارم الثفل بين حجرين لئلا يخرج منها
قطرة ولا يقع منها شئ على الارض فان الارض محل طي الاقدام غالبا وكذا لو نقشها على خاتم
من فضة او لوح والقاه في الماء واسقاه المطعون فان كان الحتف باقيا برئ سريعا باب
اذا كان انسان مسحورا فليكتب هذه الدائرة في لوح من فضة او ذهب او غيرهما من المعادن غير الرصاص
والفولاد وارجو من الكل وتعلق عليه فان برئ والا فليضع في اناء طاهر ويصب من الماء بقدر
ما يمكن شربه ويشرب ذلك الماء قبل ان ياكل شيئا يفعل ذلك عند صباح ومساء مدة سبعة ايام فانه
يبرئ باذن الله تعالى وان كتبها في ورقة كما كتب في الطاعون ايضا ويمحوها بالماء ويسقيها له يكون
مودة وكذلك ان كتب في اناء ومحيت بالماء وشربت وقد جرب مرارا كثيرة باب في مقابلة الاعداء
احملها في لوح من فضة او فولاد او خاتم منها فاذا قابلت الاعداء فاتل الاسماء عشر مرات ولا تجرح
اقل من مرة واحدة وهي الاسماء الستة التي في الدائرة وتقول شاهت الوجوه ثم تفل في وجوههم
فتولوا منهزمين باب في مقابلة الحكام تحمل اما في لوح او خاتم ولا سيما الفولاد او يكتب في ورقة
وتعين صوم الكاتب والنقاش مدة الكتابة والنقش فاذا قابلت الحكام فكرر الاسماء اما استطعت
ثم قل حكم عدل عشر مرات يا فرد يا قدوس يا مخذل الكفار فاعمي بصره ولقد جربت انا وكثير من اصحابي
~~وحصل لنا عند الملوك وغيرهم باب في عقد السنة الاعداء الذين يعملون السوء والبهتان~~

فتضع هذه الدائرة في خاتم او لوح او ورقة كما تقدم الكلام او خاتم زجاج او اناء طاهر كالصيني وتضع الصا
ابتر من سورة قريش مكان الابتر الذي في الانعام وكذا تفعل في كل دائرة ومحي قوله تعالى اليوم نختم على افواههم فانها
عدة حروفها تسعة عشر حرفا فضعها كما ذكرت لك واحذر الزيادة والنقصان في الدائرة واحذر التحريف في الاوفق
المستديرة في الدائرة واتل القسم سبع مرات كما تقدم وبخرها ببخور معهود وعلقها من اسباب الخيزران وخمرها
تحت السماء مع تلاوة القسم واطلاق البخور تلك الليالي ثم قل في عقب ذلك كله اللهم اخرس عني لسان فلان بن فلان
ثم تضع ذلك اللوح والخاتم والورقة في اناء طاهر بقدر ما يمكن شربه ثم اجتهد في ان تسقيه العدو فانه يخرس
عنه فلا يستطيع ان يتكلم قبل الاخبار وهذا باب جليل القدر جربته مرارا وهو اعظم ابواب عقد اللسان
باب الاخفاء عن اعين الناس وهم الاعداء وقد راى ابو حامد صاحب الرسالة امير المومنين علي عليه السلام عند خوفه
من الاعداء فقال عليه السلام ضع في هذه الاية من سورة يس الى الدائرة المسماة بجنة الاسماء وضعها مكان الابتر التي
من سورة الانعام وارقمها في قطعة من الديباج الابيض واحملها على راسك من غير حائل بينها فانهم لا
يبصرونك باذن الله تعالى فقال عليه السلام وهي قوله تعالى فاغشيناهم فهم لا يبصرون ولا تغير عليهم فاذا كتبتها فاتل
القسم الذي في الدائرة سبع مرات وبخرها حال تلاوتك القسم بثلث البخرة وهي المسك والعود والعنبر وصم في يوم
الذي تكتبها الى سابع يوم ان استطعت والا فثلثة ايام ولا تاكل في تلك الايام شيئا خرج منه روح او خرج
من ذي روح ثم ضعها على راسك فان ابصارهم تعمى عليك بقدرة الله ثم قال عليه السلام ضع الاية من ال عمران
مكان الابتر التي في الانعام فانك تكفى اعداءك فمن وضعها في مرآة من الفولاد وحملها على صدره عند تقابله
الاعداء في حرب او غيره فانه ينجو وتقع عليها اشعة الشمس عند مقابلتهم فانهم ينهزمون باذن الله وكذلك لو كانت الشمس
مستترة في السحاب او لم تطلع فتجرد روية حاملها ينهزمون بقدرة الله تعالى وقد اخبرت ان تكتب هذه الدائرة في
ورقة وتجعلها في انبوبة حديد او نحاس وتسد عليها برصاص حتى لا يصيبها الماء بالبل وتجعل في جدار معقل
او مكان الحصن او الدار فان السارق لا يقدرون ان يظهروا على ذلك الحصن والدار فتعمى ابصارهم عن الطريق الذي
يدخلون وصالها وان كانوا جيوشا كثيرة باب لحمل المراة التي لم تحمل وهو مجرب واذا اردت العمل بها اكتب هذه
الدائرة في اناء صيني او غيره يكون طاهرا نظيفا من الاوان العواطر واكتب قوله تعالى وكان امر الله مفعولا في المحل ثم
تمحوها بالمطر لوزد بعد تلاوة القسم واطلاق البخور المذكور في الاناء وتكرر القسم كما ذكرنا ثم تامر الرجل والمراة

انتهى
والله يويد بنصره من يشا
وما النصر الا من عند الله

اذا نشربا وقت المجامعة وان سمي الولد ان كان ذكرا بيحيى فقد احيى وان كان انثى بمريم ولقد جربت مرارا كثيرة والله أعلم
ويشترط غسل الصبيان ثلثة ايام وتقسيم الماء الثلثة ايام وشرب الماء بعد المواقعة اليوم الثالث كذا رأيت في النسخ ١٣٠٦

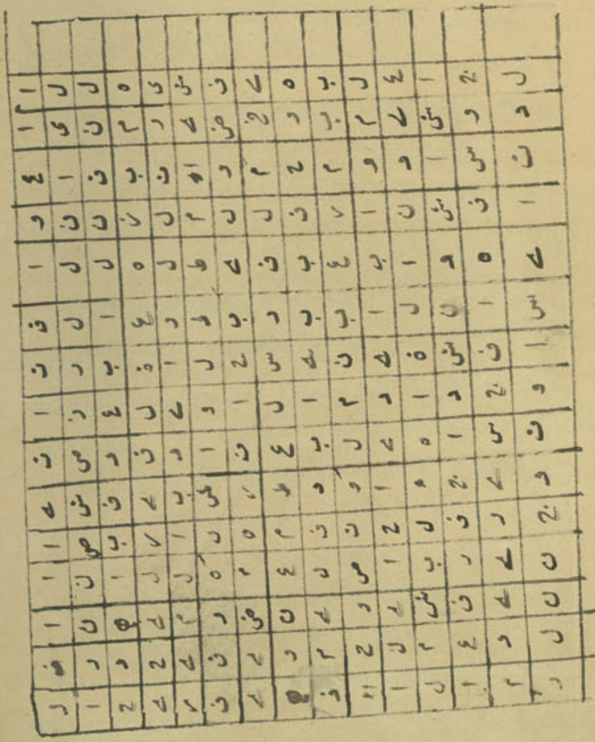

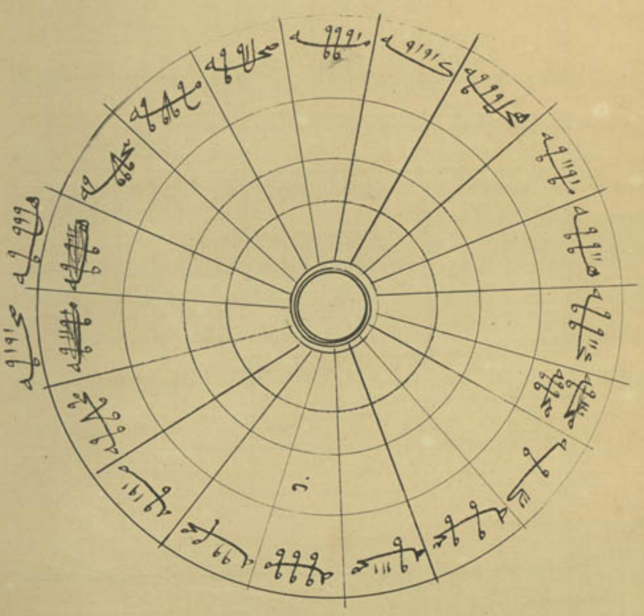

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

في مربع المائة فانه وفق عظيم وهو من الاسرار المكنونة المخزونة واول من وضعه في الاسلام الكريم قبل هو هود ... وقيل ادم ٤
ووضعه في الاسلام مقيم الاسلام علي بن ابي طالب وقد ذكر اصحاب الكشف ان منافعه لا يحصيها الا الله من كثرتها والفرج ... عن احد
حاجة الا قضاها واذا كان ذلك فانه يكون امنا من شر طوارق الافات وان علق على المرأة عند الطلق سهل الله عليها الولادة ومن وضعه
في شرف الزهرة شرح الله صدره ويسر عسره وعلا امره وازال همه وغمه ولا يقع عليه اجلال الا احبه ومن وضعه في شرف عطارد نال به نفوذ الكلم
عند الوزراء وارباب الاقلام ومن رسمه في شرف القمر نال به الرفعة عند جميع الناس ومن رسمه في شرف المريخ لا يخاصم الا وقد غلب ... ويكون محبوبا
عند جميع الناس ومن وضعه في شرف المشتري نال به العز والجاه عند القضاة والعلماء وهذا الوفق من الاسرار الربانية فيه الخير الاسمى من الله تعالى
وهو الله وراء على ما يريد فاذا عرفت ذلك فلهم في كيفية وضعه طرق كثيرة منها مع عدد الفاتحة ... ولبعض واية الكرسي ... وطريق
المجتمع اربعمائة الف ونيف وتسعون الف وتسعمائة وخمسون ٩٩٩٥٠ ٤ وجزء البشارة جزء واخذ جزء من هذه المائة عشر مربع المائة
بتقسيم المربع الى سبع ... وهكذا المربع الذي على يساره والذي على يساره الى المربع الى سوق العشرين ثم عمر المربع الذي تحته الا الثالث
وهكذا الذي على يمينه والذي على يمينه وهكذا الى الذي تحته الاول ثم عمر الذي تحته هذا وهكذا صعودا ونزولا الا فوق المائة ثم تمم الاخير
والذي على يمينه وهكذا الى ان تصل الى المربع الاول بالصعود والنزول في الاضلاع وقال بعضهم في صفة تنزيله فاضع لك خمس المائة
فاذا عرفته فقد عرفت المائة وهو خمس مربعات فتمر في المربع الاول الى ان تصل الى المربع البيت الثامن وهو الرابع منه ثم تنتقل
الى الذي تحته وتعد كذلك ثم الى الذي تحته الى الاخر ثم تبتدئ من المربع الاول الى الاخر ثم كذلك الى ان تعد الى الاخر
ثم تكمل المربع الاخر وتنتقل الى الذي قبله الى ان تصل الى الذي يليه وهلم جرا فقد تم الوفق وهذه طريقته الى ان تختم
فبعد ان تتمه من الاول الى الاخر وانت عشرة المربع الاول من اليمين الى اليسار ثم ترجع تكمل تبتدئ من اخر ما انتهيت
اليه وعشرة من اليسار الى اليمين الى ان يتم الوفق فافهم ترشد فاذا وضعته وتممته وصححت اقطاره واضلاعه فان
عدد ضلعه ومساحته تحول الف الف وخمس الاف فاذا عددته ووجدته مجملا فتجد اقرانه في كل ركن من اركانه
معشرا وفي كل معشر هذه العشرة اسماء من اسمائه تعالى المشتملة على عشرة قافات وتكررها وعشرها الى ان يتم الاربعة
معشرات في كل ركن معشر وهو هذا كما ترى
ويكتب بعد هذه العشرات في دائرة الوفق عشر
آيات جامعات الماية قاف وهو هذه الاولى
بسم الله الرحمن الرحيم قال يا هارون ما منعك
اذ رأيتهم ضلوا الا تتبعن افعصيت امري قال
يا ابن ام لا تأخذ بلحيتي ولا برأسي اني خشيت ان تقول
فرقت بين بني اسرائيل ولم ترقب قولي قال فما خطبك
يا سامري قال بصرت بما لم يبصروا به فقبضت قبضة
من اثر الرسول فنبذتها وكذلك سولت لي نفسي

فاد	قاهر	قديم	قوي	قهار	قابل	قدوس	قيوم	قريب	قائم
قاهر	قديم	قوي	قهار	قابل	قدوس	قيوم	قريب	قائم	فاد
قديم	قوي	قهار	قابل	قدوس	قيوم	قريب	قائم	فاد	قديم
قوي	قهار	قابل	قدوس	قيوم	قريب	قائم	فاد	قديم	قوي
قهار	قابل	قدوس	قيوم	قريب	قلم	فاد	قديم	قوي	قهار
قابل	قدوس	قيوم	قريب	قائم	فاد	قديم	قوي	قهار	قابل
قدوس	قيوم	قريب	قائم	فاد	قديم	[illegible]	قهار	قابل	قدوس
قيوم	قريب	قائم	فاد	قديم	قوي	قهار	قابل	قدوس	قيوم
قريب	قائم	فاد	قديم	قوي	قهار	قابل	[illegible]	قوي	قريب
قائم	فاد	قديم	قوي	قائم	قابل	قدوس	قيوم	قريب	قائم

الثامنة ان ربك يعلم انك تقوم ادنى من ثلثي الليل ونصفه وثلثه وطائفة من الذين معك والله يقدر الليل والنهار علم ان لن تحصوه
فتاب عليكم فاقرءوا ما تيسر من القران علم ان سيكون منكم مرضى واخرون يضربون في الارض يبتغون من فضل الله واخرون يقاتلون
في سبيل الله فاقرءوا ما تيسر منه واقيموا الصلوة واتوا الزكوة واقرضوا الله قرضا حسنا وما تقدموا لانفسكم من خير تجدوه
عند الله هو خيرا واعظم اجرا واستغفروا الله ان الله غفور رحيم التاسعة الم تر الى الملإ من بني اسرائيل من بعد موسى
اذ قالوا لنبي لهم ابعث لنا ملكا نقاتل في سبيل الله الى قوله والله عليم بالظالمين الرابعة لقد سمع الله قول الذين
قالوا ان الله فقير ونحن اغنياء الى قوله عذاب الحريق الخامسة الم تر الى الذين قيل لهم كفوا ايديكم واقيموا الصلوة واتوا الزكوة الى قوله
نقيرا السادسة واتل عليهم نبأ ابني ادم بالحق الى قوله من المتقين السابعة اذ قال الحواريون يا عيسى ابن مريم هل يستطيع ربك
ان ينزل علينا مائدة من السماء الى قوله وانت خير الرازقين الثامنة قل ارايتم ان جعل الله عليكم الليل سرمدا الى قوله افلا تبصرون
التاسعة ولقد جاءت رسلنا ابراهيم بالبشرى وقالوا سلاما قال سلام فما لبث ان جاء بعجل حنيذ الى قوله ان هذا لشيء عجيب
العاشرة قل من رب السموات والارض قل الله قل افاتخذتم الى قوله هو الواحد القهار ثم يكتب بعدها هذا الدعاء المشتمل على مائة قاف
في دائرة الوفق وهو هذا اللهم انت القائم على كل نفس بما كسبت والقيوم في كل معنى وحس مكور متقوت وعلى قدرتك
ولك القوة والقهر وبيدك الخلق والامر وانت مع كل شيء بالقرب ومن اثر بالقدرة والاحاطة انت القابل والمقدر
بل هو قران مجيد في لوح محفوظ اللهم اني اسالك بحق هذا القران ... تقوى بها قوى القلب والقالب حتى لا تلقاني ... عليك الا
وانا ... وقلبا وعقلا عاقلا وفكرا ... ونفسا مطمئنة وجوارح لطاعتك لينة وتدني التلذذ
بك ... واشعر قلبي خوف الخوف ... فلا تقف ... وتوفيق التوفيق وزاده الخوف وشغل القلب
عليك ... المقيم ... والوقار وحنيني العظمة والاستكبار واقنى في مقام
القبول والاجابة ... قدسني في علائق الطبع وازل عني علائق الذم لاكون
من المتطهرين ... ظاهرا وباطنا واسلك بي ... متقويا بها قوى الكلية والجزئية حتى اكون
... ولا ينبغي في الكون ذو روح ولا وتار
... بقدرتك وبجلالك يا ذا القوة المتين يا قدوس
... ولا تترك كل ذي طمع
... الارض والسموات والارض وما هو الكل
... وصلى الله على خير الرسل محمد واله اجمعين وانفعنا بما كتب في دائرة الكل العالي ... فانه قافا
يا قوي يا قريب يا مجيب ... كلفه ...
قاف ويعني العزيز ... سورة قاف ...